DELLEY József ács és cserépfedő mester. Egerben 1824-től szerepel az egri érseki palota 1843-47. évi épitkezéseinél, a déli szárny és az érsekség központi hivatali épületének kiépitésénél működik.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Deller

bécsi mester alkotta az egri Szaicz Leó u. 5. sz.
a. templom kegyoltár hórsfafaragványait.

Voit Pál stb.: Heves megye műemlékei II.
Magyarország műemlékei topográfiája VIII. köt.
Budapest, 1972

4781

Deller József asztalos

a szerszta tpl. oltárának

Szívtelesője, s a szószék építője

Művészettörténeti Értesítő

9. old. 1973/1

K. P. K.

DELLER József asztalos

Bécsben

1740 után. Pest, szervita templom oltárai Thenny szobrásszal együtt

1744-1745. Lorettom, szervitáknál

Szt. Tádé-oltár

Agghásy: Barokk szobrászat ... Bp. 1959.

I. 181. l.

Delli Lajos

Pályamúve elismerésben részesült a Lechner Ödön szoborpályázaton.

P.H.929.XI.28.

Ø Deller Joseph

l.

Schoenkörpvárosh

119, 133. l.

Deller, Josef

l.

Heller Budapest

54. l.

Pozsonyi Kereskedelmi Testület VII. 152

Délmagyarországi szerb monostorok

745 **Szentkláray Jenő :** A szerb monostoregyházak történeti emlékei Délmagyarországon. Bpest, 1908. fve. 8°.

~~Bányászmécses bárgarézből~~

~~XVIII. 17.~~

~~X. 197.~~

Délmagyarországi szerb monostorcsaládok

Szentkláray Jenő:

A szerb monostorcsaládok történeti emlékei Délmagyarországon.
8-r. 65 l. Bp. 1908.

Lyont (2130)

P690-89

Záruka.			Követel
Kifizetésért	K		434.500.—
	K		434.500.—

Délmagyarország

Mindössze annyi bizonyos, hogy ugyanúgy, ahog
neoavantgárd a hivatalos állami művészet kereteir
domást sem véve, elsősorban az elfordulásból, az
lágra való nyitásból születhetett meg, a feladat most
lehet más, mint elfordulni a pesti galériák pusztán k
kus másolatkultúrát követelő világától. Sértőnek tü
a hasonlat ugyan, de nem hiszem, hogy eltúlzott, h
állítom, hogy a pesti galériás kultúra, a pszeu
avantgárd álesztétikája hasonlatos a butikok világáh
amelyek virágzásának szintén véget vetett a nagy m
nacionális cégek megjelenése.

Arról van tehát szó, hogy a politikai szabadság és a
kontroll új ellenőrzési rendszerében fel kell lelnünk
nyelvet, a választ arra a kérdésre, amit maga a műv
teremt. A romkultúra, amit hiányolok, elsősorban a
kultúra hiányának tudomásulvételéből, a jövőkép t
elhomályosulásának, alkalmankénti megszűnésének
gikumából ered. A Hiány érzékelése és érzékeltetése
nak a bizonyítéka, hogy a kortárs magyar művészet, a
lami kultúra és a neoavantgárd nem kívánatos, de lé
örökségét felmondja és elindul az Ismeretlen felé.

1992 május-június

Delmann Róbert
festőművész

— A Budai Szépművészeti Társulat karácsonyi képkiállítása. Szerdán este nyilt meg ünnepies keretek között a legutóbb *Farkas* Zoltán társelnök, vitéz *Martsekényi* Imre és *Mészáros* Mihály alelnökök vezetése mellett megalakult *Budai Szépművészeti Társulat* karácsonyi képkiállítása a *Budai Klub* Margit-körúti helyiségeiben. Az érdekes kiállításon, amelyen figyelemreméltó portrék, tájképek és grafikai alkotások kerülnek bemutatóra, tekintélyes számban vettek részt a *naturalista* és *impresszionista* festészeti irány nevesebb képviselői, valamint a legmodernebb művészi irány hivei is. A kiállító művészek közül *Delmann* Róbert, Dévaványai *Halassy* Tibor, *Lovass* Lajos, *Udvary* Dezső, *Halasi-Horváth* István, *Sziklai* Dezső dr., *Joachim* Jávor, *Telkessy* Valér naturalista jellegü müalkotásaival arattak elismerést, az impresszionisták közül pedig B. *Barabás* Anna, *Mészáros* Mihály, *Karczag* Zoltán, *Bay* Alajos, *Berry* Em. T. *Guzsik* Ödön, B. *Hajgató* Ferenc, *Ruszner* *Dongó* György stilusos müvei képezik a kiállítás komoly értékeit. A modern törekvések ismert *Gyenes* Gitta *Chyffery* József, *Farag* Endre, *Borsos* István József és *Sebők* Marg érdekes kompozicioi egészitik ki a *Budai Szépművészeti Társulat* komoly művészi törekvésekről tanuskodó kiállitásának anyagát, amely iránt általános érdeklődés nyilvánul meg a művészvilág és a társadalom szélesebb rétegeiben.

Nemzeti Ujság
1931.XII.17.

P.N.
U.

megnyi

Delmár Béla, építész; sz.

1880. Lukácsfalván (Torontál m.)
Középiskoláit Nagybecskereken, műszaki tanulmányait Bpesten végezte s azután Németországban vasbetonszerkezetek tervezésével és építésével foglalkozott. Utóbb megszerezte az építőmesteri képesítést s 1908 Bpesten lett önálló. D. tervei szerint és vezetése mellett épült a Shell Kőolaj Rt. csepeli telepe Böhm és Hegedűs tervei szerint a váci-és gyöngyösi-uti fővárosi bérház, Málnai Béla tervei szerint a M. Alt. Kőszénbánya Rt. nyugdíjintézetének V. Kossuth-téri palotája, továbbá több bérház és bérvilla.

Tagjai Ennyedi és Pannonia utcai bérházai

e hó 15-én ESTI KURIR cimmel uj na
fog forditani arra,hogy a közönség
vészeti és iparmüvészeti ügyeinkről
got,hogy értesitéseit, kommünikéit,
legyen szives cimünkre eljuttatni.

U.i. A képzőmüvészeti rovatot Lyka

MÉM. 1930. 4. r. 24. l. —
10–11. r. 22, 23. l. (Képekkel.)

MT. I
40. l.: Vállalkozók Lapja. jub. albuma. ~~323~~, Bp. 1929. 323, 324. l.

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
324
19 23. szám
Érk.: 1923 [illegible] augusztus hó 28. n.

kiváló tisztelettel

Steiner Miklós

prem. fögimn. igazgaba,

az Orsz. Müeml. Bizotts-nak lev.

tagja.

Dehmár Béla

építőmester

Saját 5 emeletes

bérháza a

Pannónia-utcában

tervezte és építette

MAGYAR·EPITOMUVESZET

1930. 10-11. sz. 22, 23 l.

(képpel és alap-

rajzzal)

Ajánlott

Delmár Béla

építőmester

kivitelezte Málnai Béla
tervei szerint a Magy.
Áll. Közértbánya Rt. nyug.
díjintézetének palotáját
Kormánytanácsosi címet
kapott.

MAGYAR EPITOMUVESZET
1930. 4. sz. 24. l.

NAGYMAMA NÉVNAPJA.

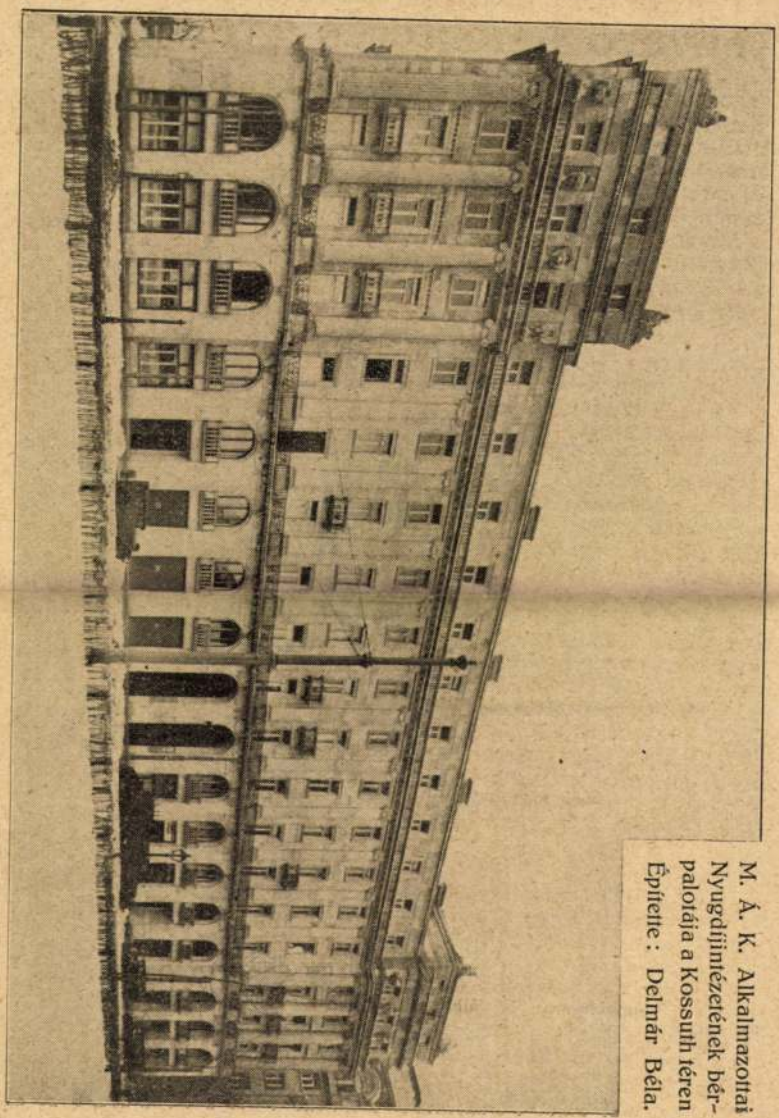

M. Á. K. Alkalmazottai Nyugdíjintézetének bérpalotája a Kossuth téren
Építette: Delmár Béla.

Delmár Béla

1931.

Kedvező befektetés a teleküzlet

Részletfizetésre is eladják a NOVA és Parkváros r. t. telkeit.

A telekvétel a legjobb önbiztosítás és a legbiztosabb befektetési üzlet. Az egész világon végighúzódó dekonjunktúrával szemben a városi ingatlanvagyon az egyedüli, amely át tudta menteni vagyonát, mert a telkek ára nem igen szokott visszafejlődni, legfeljebb stagnál, de túlnyomórészt rendszeresen, fokozatosan emelkedik.

A nagy bérházak építkezése csökkenőben van, aminek oka egyrészt a drága építkezés, másrészt a nagyközönség érdeklődése az egészséges, kedves kis családi házak építésére irányul.

Budapest legszebb helyein,

a Svábhegyen és a Gellérthegyen

vannak *a Nova Ipari és Közlekedési Rt.-nak és a Parkváros Rt.-nak* ilyen célra alkalmas felparcellázott területei.

Vétek külföldi fürdőhelyekre kiadni pénzt, amikor kihasználatlanul hever előttünk a *Svábhegy és környéke*. A tiszta, modern, villamosított fogaskerekű vasút 10 percenként indul a városmajori végállomásról. Amint lassanként emelkedik fel vele az ember, a leggyönyörűbb panoráma bontakozik ki szeme előtt. A városi fülledt, meleg levegő után az erdők friss, ózondús levegője szinte megrészegíti az embert, és a fogaskerekűből kilépve, a kövezethez szokott lábunk szinte félve tapos bele a friss pázsit zöldjébe. A sportélet minden ágazata kultiválható itt. Élénk sportélet fejlődött itt ki télen is.

Önként kínálkozik ez a gyönyörű hegyvidék nemcsak kirándulásra, hanem öröklakásul is. Akinek módja van rá, legjobban teszi, ha ezen, a minden tekintetben egészséges, kilmatikus vidéken telket vesz és ott családi házat építtet magának. Az itt felosztásra kerülő területek nagysága 380.000 négyszögöl.

A *Gellérthegyen* 30.000 négyszögöl alkalmasan fekvő házhely van. Ezeknek a telkeknek egyrésze 300 négyszögöl nagyságú parcellákra van felosztva és az összes közművekkel el van látva.

A Gellérthegyen levő villalakások előnyeit nem kell külön kiemelnünk, különösen ma, amikor a közlekedés kérdése az autobuszjáratokkal megoldást nyert. A város szívétől 10—15 perc alatt a Gellérthegy minden pontja elérhető.

Van a NOVÁ-nak ezenkívül a *Váci úton, Thököly úton, Pápay István uccában, Abonyi uccában, Angol uccában, Telepy uccában és végül Óbuda-Filatorigáton* felosztásra alkalmas telektömbje.

Nagy előnyt nyujt a *NOVA és Parkváros Rt.* a telekvásárlóknak azzal, hogy a vételár 25%-ának lefizetése után a vételárhátralék öt éven keresztül egyforma negyedévi részletekben a mindenkori tőkehátralék után 8% kamattérítéssel törleszthető.

A telek értékesítését

a NOVA Közlekedési és Ipari Rt. házkezelőségi osztálya

végzi, nem kell tehát közvetítőhöz fordulni, mert a vállalatnak ez az osztálya (V., Lipót körút 22.) az érdeklődőknek minden felvilágosítással keszségesen rendelkezésre áll.

Delmár Béla

építész

l. Válybal

323. l.

BUDAPEST
1936 SEP. 12 16.
4

Delmár Béla

építész

lárd

Lex Magy Társ

40. a. l.

2. A' Duna Pozsonynál. Herings után kőre metszette Zahradniczek József. 3. A' Duna Visegrádnál, Herings után kőre metszette Kaiser A. 4. Pest alulról, Ender után kőre metszette Zahradniczek József. 5. Pest felülről. Ender után kőre metszette Zahradniczek József. 6. Selmec. Herings után kőre metszette Kaiser A. 7. Trencsén vára. Herings után kőre metszette Kaiser A. 8. A' Tisza Tokajnál. Herings után kőre metszette Kaiser A. 9. A' Tátra tavak. Herings után kőre metszette Kaiser A. 10. Schmöks fürdő, Alt után kőre metszette Brunner A. 11. Egy puszta. Herings után kőre metszette Zahradniczek József. 12. A' Herkules fürdő Mehádiában, Hering után kőre metszette Brunner A. 13. Sopron, Herings után kőre metszette Gerasch Aug. 14. Alcsuth. Klette után kőre metszette Zahradniczek József. Fraknóvára. Herings után kőre metszette Brunner L. — Bibl.: Főv. Múz. graf. gyüjt. — Th-B. Kstlex.

HERQUI KÁROLY kőrajzoló a 19. század második felében. Főképen Sarkady István, a Hajnal szerkesztője és Halász István kiadó részére készített arckép-litográfiákat. Említésre méltók: Majer István püspök (1873), báró Mednyánszky László, Pap-Szilágyi József nagyváradi püspök (1873), Sanarjay Károly (1873), Szabó Miklós táblai elnök (1873), József főherceg (1873), Jankovits Miklós országy. képv. (1873), dr. Schulek Vilmos (1874), dr. Dobránszky Péter (1876). — Bibl.: M. T. Kpcs. Graf. Gyüjt. — Szentiványi Gyula úr közl. —

HERR (Heer) FAUSTIN kőrajzoló Bécsben az 1830—40 es években. 1841-ben a pesti Műegylet kiállításán „Lövelbástya ostroma" c. kőmetszetével szerepelt. A negyvenes évekből szár-

M.D.K.

Delmár Béla mérnök - épitőmester

"A MÁK felépitette Budapest egyik legszebb bérpalotáját" cimmel cikk Málnai Béla müépitész terveiről, melyeket Delmár Béla épitett. A beszámoló igen magasra értékeli Delmár Béla mérnök munkáját.

/Málnai Béla alkotásairól külön cédula/

Szinházi Élet. Bp. 1929. febr. 1o-16. XIX. évf. 7. sz. 106-110. lap.

MDK

Delmár Béla épitômester.

Bérház a Fő-utcában. Tervezte: Platschek Imre. Kivitelezte: Delmár Béla épitômester. Fényképf. Alaprajz.

Tér és Forma, 1935. 5.sz. 144.lap

M.D.K.

Delmár Béla épitőmester, okl. gépészmérnök

A Magyar Ált. Kőszénbánya Rt. Alkalmazottai Nyugdijintézetének bérpalotáját, illetve annak vasszerkezetét, A Mák palota és más bérpaloták, valamint lovag Freystädtler Jenő pasa palotái és a Shell Kőolaj Rt csepeli telepének munkálait végezte, illetve tervezte meg.
A rövid beszámoló kiemeli Delmár Béla zseniális terveit.

Szinházi Élet. Bp. 1928. juli 8-14. XVIII. évf. 28. sz. 166-167 1o9. lp.

M.D.K.

Delmár Béla okl. épitészmérnök

Tervezte Messinger Hugó mérnökkel együtt két saját bérpalotáját. Az egyik a Pannonia-utcai, a másik az Enyedi utcai, mindkettő neobarokk-stilusban épült s mindkettőnek fényképét közli a lap.

Delmár Béla épitette lovag Freystädtler palotáját Erdi Zsigmond müépitész tervei alapján, valamint a MÁK palotát, a Csepeli Shell-Kőolaj-telepet és más bérpalotákat.

Szinházi Élet. Bp. 1928. dec. 2-8. XVIII. évf. 49. sz. 112-113. lap.

M.D.K.

Delmár Béla okl. mérnök és épitőmester

Az Érdy Zsigmond által tervezett bérpalotákat épitette. A cikk igen nagy elismeréssel nyilatkozik munkájáról.

Szinházi Élet. Bp. 1928. okt. 14-20. XVIII. évf. 42. sz. 101-102. lap

DELMÁR EMIL PLASZTIKAI GYÜJTEMÉNYE[1]

III.

A bronz és fa mellett, amelyek egyaránt szolgálhatnak a nagy- és kisméretű szobrászat anyagául, egyes anyagok természetükkel, összetételükkel, megmunkálhatóságuk lehetőségeivel és korlátaival egyenesen a kisplasztika körére szorítkoznak. Ilyen az elefántcsont, amely hiszen az agyar méreteihez van kötve és így nagyobb térfogatú szobrászati művekre nem alkalmas. Ilyen a finom szemcséjű, zsíros fényű felületű, az aprólékos megmunkálásra kínálkozó solnhofeni kő, amely egy időben csakugyan a kisplasztika felkapott anyaga volt. Idesorolható a puszpángfa is, amely a nagyméretű fafaragással szemben a sajátosan aprólékos, sokszor mikroszkópikus megmunkálást szinte provokálja. Idetartozik a terracotta is, amely általában inkább kisebbméretű plasztikai művek anyaga és vázlatok, *bozzettók* alkotására kiváló lehetőséget nyujt. Végeredményben a viasz is lényegében kisplasztikai anyag és időnkint fellépő más alkalmazásai mellett is finoman mintázott, korlátolt terjedelmű, többnyire egyenesen apró művecskék jellemzik a viaszplasztikát.

Mindezeket az anyagokat kiváló példák képviselik a Delmár-gyüjteményben, csak egy kiváltképpen kisplasztikai anyag hiányzik: a porcellán, amely kívül esik a tulajdonos gyüjtése körén.

Európa középkori művészetében az elefántcsont a messze-messze földről, ismeretlen világból származó titokzatos és becses anyagot megillető ünnepélyességet tükrözteti vissza. Főképpen egyházi tárgyak ábrázolására használják fel; csak évszázadok mulva veszti el az elefántcsont, amely immár tömegesen kerül az európai piacra, hieratikus jellegét és válik a barokk pompaszeretet és mesterségbeli ügyeskedés kifejezőjévé. Mélységes komolyság ömlik el a középkor elefántcsontfaragó keze alól kikerült Madonna-szobrocskákon, amelyek virágzása Franciaországban a XIII. századba esik. Az álló alak finom vonalvezetése, a dús redőzetű hosszú ruha ízléses elrendezése, Szűz Mária arcának bájos kifejezése, az anya karján ülő Gyermek lehetőleg eleven, olykor szinte genre-szerű alakítása: ezek azok a fő problémák, amelyeket e típus fejlődése fölvetett és amelyek a legtökéletesebb művekben oly megkapó szépségű művekre vezettek. A Delmár-gyüjtemény elefántcsont Madonnája finomság dolgában nem ér fel a virágkorból való legjobb francia példákkal. Kissé testesebb, vaskosabb amazoknál, kevésbbé eleven vonalvezetésű, kivált a ruházat ráncvetésében kevésbbé szellemes. De még így is a gotika tiszta szelleme tükröződik e Madonna-szobrocskán, amelynek kivált feje szoros összefüggésben áll a XIII. század kiváló francia alkotásaival. A drapéria a maga kígyózó, szinte kalligrafikus vonalaival némileg sematikussá vált, ami mind a francia nagyszobrászatban, mind a kisplasztikában felismerhető jelenség a XIII. század végén és a következő század elején. Erre az időre, az 1300. év tájára, tehető a Delmár-gyüjtemény szobrocskája, mely valószínűleg francia-burgundi vagy francia-flamand határterületen keletkezett. Az olyannyira komoly, nemes hatású művet ritka szép, meleg patinája még vonzóbbá teszi.

Ugyancsak Franciaországra megy vissza az elefántcsontfaragványok ama másik fő típusa, amely a Madonna-szobrocskák mellett uralkodóvá vált. Ugyancsak a XIII. század a virágkora azoknak a domborműves apró diptychonoknak, amelyekben a francia gotika ábrázolásainak és formanyelvének teljes gazdagságát kifejtette. A Delmár-féle pompás példány, amely mind az alakokban, mind azok architektonikus keretében teljes érettséget, sőt túlérettséget árul el, ikonografiai és formai szempontból a XIII. század közepének klasszikus megállapodottságú mintáiból indul ki. Egyfelől a Három királyok imádása, ahogy az az egyházi színjáték nyomán éppen a francia középkor klasszikus

[1] Folytatása a Magyar Művészet 1926. évi 2-ik és 6-ik számában megjelent tanulmánynak.

4/1
MAGYAR MŰVÉSZET
1929.

DIPTICHON. Elefántcsont. XIII. század vége

MADONNA. Elefántcsont. 1300 körül

ADOLF DAUCHER: KRISZTUS AZ OLAJFÁK HEGYÉN. Solnhofeni kő

évszázadában kialakult, másfelől a Szűz Mária és Szent János között a kereszten függő Üdvözítő ábrázolásának az a típusa, amely francia elefántcsontfaragványokon számtalanszor található. Az alakok mozgalmassága, a ruházatok eleven, szinte izgatottráncvetése a XIII. század végére utal.

A középkor egy sokkal későbbi korszakából való a vallásos művészet egy másik alkotása, mely a Delmár-gyüjtemény legkiválóbb darabjai közé tartozik, az a solnhofeni kőből faragott kis dombormű (148 milliméter magas, 113 milliméter széles), amelynek mesterét *Adolf Daucher*-ben ismerték fel.[1] A német renaissance szobrászatnak ez az úttörő mestere, akinek tevékenysége az 1500. év körül játszódott le, alkotta az augsburgi Szent Anna-templomhoz tartozó Fugger-kápolna plasztikai díszét és az annabergi Szent Anna-templom főoltárát. Most mint vérbeli kisplasztikust ismerjük meg a Delmár-gyüjtemény domborművében, amely nyilván Krisztus kínszenvedését ábrázoló sorozathoz tartozott. Erre vall az a teljesen azonos

[1] *Ph. M. Halm:* Die Wiederherstellung der Fuggerkapelle bei St. Anna in Augsburg. Augsburger Kunst der Spätgotik und Renaissance. Augsburg, 1928, 426 lap.

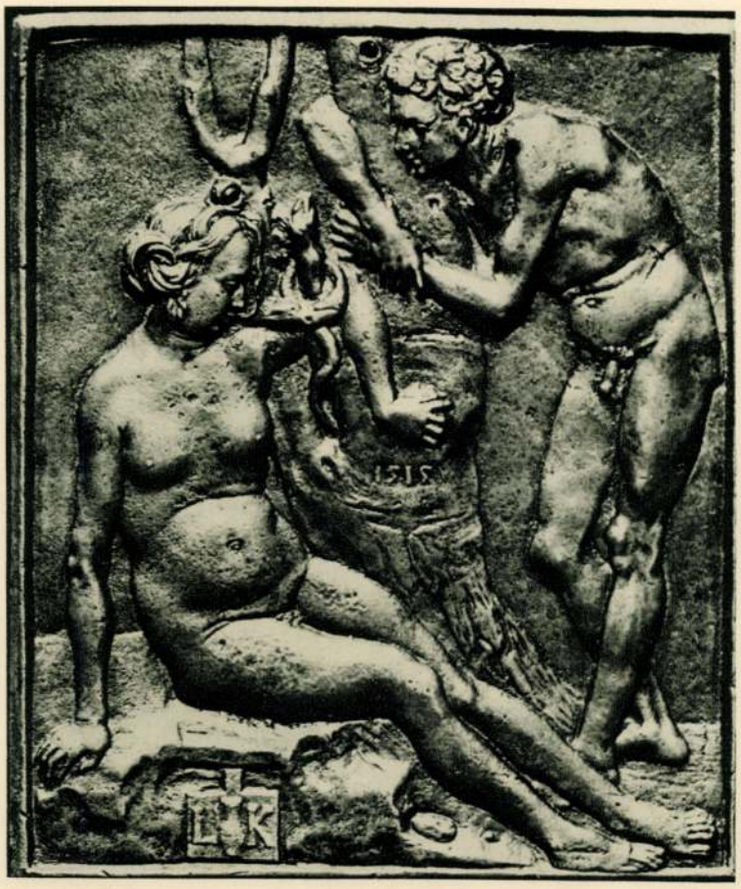

LUDWIG KRUG: A BŰNBEESÉS. Bronz

anyagú és nagyságú dombormű, amely legújabban a müncheni bajor nemzeti múzeumba került (Krisztus ostorozása). Domborművünk Krisztust az Olajfák hegyén ábrázolja, a késő középkori művészetben kialakult típus szerint. Jobbra Krisztus szikla tövében térdel, amelyen a kehely áll. Balra az előtérben Szent Pétert, aki ülő helyzetben kardjára támaszkodik, elnyomta az álom, míg mögötte Szent János kezével támasztja fel fejét, Jakab apostol feje pedig karjára előrehanyatlik. A háttérben olajfa látszik és a kert kerítése, melynek kapuépületéből Judás két fogdmeggel közeledik. A dombormű éles, határozott megmunkáltságú. A solnhofeni kő igen alkalmas volt a finom részletek visszaadására. Figyelemreméltó e tekintetben például Péter apostol meztelen lába. Halm felhívja figyelmünket a drapériák eltérő jellegére. „Krisztus, János és Jakab ruháinak redőzetében azok lágy gyapjúszövet jellege ellenére is érezhetők még a késő gotika éles, kemény törései. Máskép áll a dolog Szent Péternél. Itt a redőzet lényegében csavarszerűen és meglehetős szorosan hozzásímul az alsó testhez." Az öröklött formanyelvnek és a még nem teljesen elsajátított új formalátásnak e többé-kevésbbé kiegyenlítetlen egyesülése e kor sajátja. Ebből a szempontból figyelemreméltó a kapuépület, mint a renaissance akarás kifejezője és a még középkorias táj- és terepábrázolás mellett is a térnek, levegőnek valami félreismerhetetlen megérzése, amely szintén az új korra vall.

Daucher szép műve, anyaga ellenére is, azokra a plakettekre emlékeztet, amelyek olasz hatás alatt ezidőtájt Németországban keletkeznek. Valamennyi közül talán a leghíresebb *ifj. Peter Vischer* bronzplakettje, amely Orpheust és Eurydikét ábrázolja és 1514 körül keletkezett. Egy évvel későbbi dátummal, 1515-tel, van jelezve az a rendkívüli szépségű bronzplakett, amely Klosterneuburgból újabban a Delmár-gyüjteménybe került.[2] Mesterét elárulja a plakett

[2] Hátlapján az 1518. évszám szerint ekkor öntötték. — Lásd *Bange*: Die Kleinplastik der deutschen Renaissance aus Holz und Stein. München, év n. 75 lap.

TOBIAS WOLFF:
V. SÁNDOR PÁPA EMLÉKÉRMÉNEK MODELLJE.
Solnhofeni kő

ÉREM HÁTLAPJÁNAK MODELLJE.
Solnhofeni kő. 1528

PETER FLÖTNER:
KRISZTUS MEGKERESZTELÉSE.
Solnhofeni kő

MATTHES GEBEL:
GENDER EMLÉKÉRMÉNEK MODELLJE. Solnhofeni kő

ÉREM MODELLJE.
Solnhofeni kő.
XVI. század első fele

AZ APJUK TETEMÉRE NYILAZÓ FIÚK.
Puszpángfa. XVI. század

DUDÁS. Puszpángfa. Flamand, XVII. század

SZENT KRISTÓF. Puszpángfa. Német, XVI. század

VIASZDOMBORMŰ, ARANYOZOTT TOKBAN. Német, XVI. század

SAKKFIGURA.
Puszpángfa, Német,
XVII. század

JÉZUS A VILÁGGÖMBBEL. XVII. század

SZENT SEBESTYÉN.
Puszpángfa. Német,
XVI. század

BENEDETTO DA MAIANO: MADONNA. Terracotta

MÁRIA ÁJULÁSA. Terracotta. Felső Olaszország, XVI. század

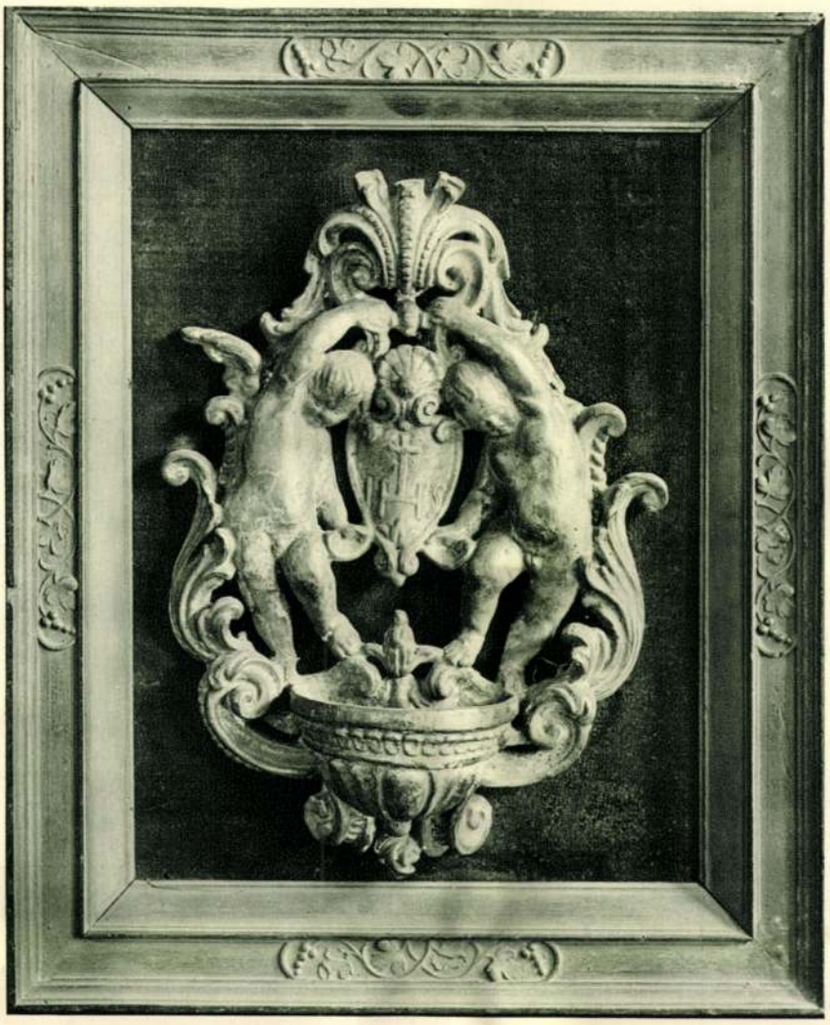

SZENTELTVÍZTARTÓ MODELLJE. Terracotta. Velence, XVI. század

J. M. RENAUD: ÁLDOZATI JELENET. Terracotta

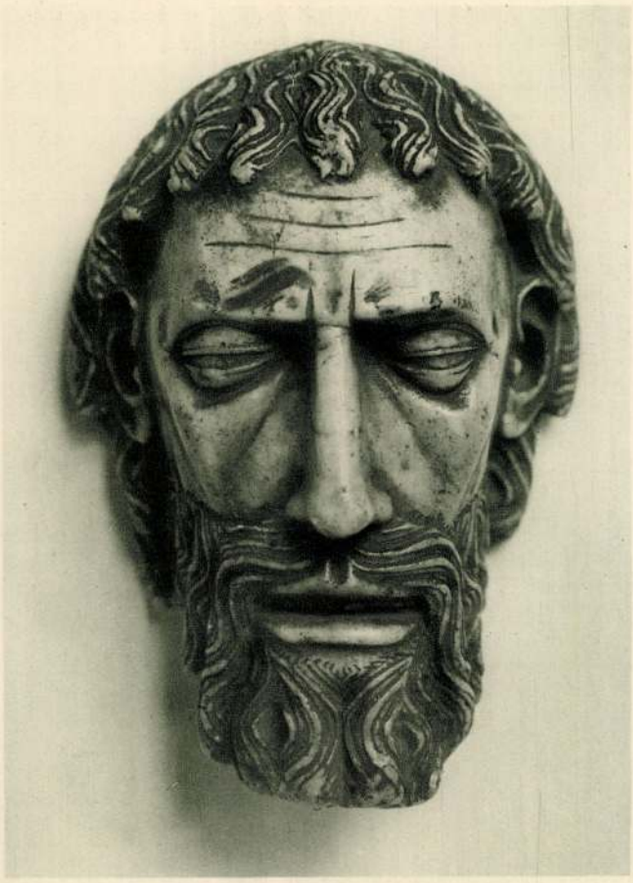

KERESZTELŐ SZENT JÁNOS FEJE. Márvány.
Délnémet, 1400 körül

KIS EROS. Terracotta. Görög

KIS EROS UTIRUHÁBAN
Terracotta. Görög

KRISZTUS SIRATÁSA. Márvány. Olasz, 1600 körül

MÁRVÁNYRELIEF. Német, XVI. század

alján látható LK monogramm és korsót ábrázoló beszélő címer: *Ludwig Krug*, az 1532-ben fiatalon meghalt sokoldalú nürnbergi mester, aki ötvös, rézmetsző, kőmetsző, festő és szobrász volt. Plakettünk tárgya, Ádám és Éva, többször foglalkoztatta a mestert: megtaláljuk a berlini Deutsches Museumban levő kődomborművön (1514) és egy ugyancsak Berlinben levő bronzplaketten.

A Delmár-gyüjtemény 128 × 109 milliméter méretű plakettje megkapóan szabad, tisztán művészi felfogással mutatja be a régi thémát, amely Dürer korszakalkotó metszete óta mintegy próbaköve e formai szépségre törekvő, forrongó kor irányainak. Krug művében megkapó a két meztelen alaknak a térben való elhelyezése, azok széles, eleven, valószerű mintázása. Erős mozdulati motívumok adják a kompozíció lényegét: az álló Ádám előrehajolva átkarolja a fatörzset és feszült figyelemmel néz Évára, aki ültében jobbkarjával feltámasztja magát, míg balkarjával beleakaszkodik a fa csonkán, szinte csak abbreviaturaként ábrázolt ágába, ahonnan a kis kígyó egészen közel tekerőzik Éva arcához. A nő keze már fogja az almát, de magatartása, arckifejezése még habozást árul el. A művész igen hatásosan érezteti a végső feszültség pillanatát. Figyelemreméltó a mesterien mintázott aktok mozdulataiban, kivált Éva balkarjában nyilvánuló némi kötöttség, amely a plakett kiválóan szabad, modern szelleme mellett még a késő gotikus formalátás utóhatásáról tesz tanuságot.

Visszatérve a Daucher-plakett anyagára, a solnhofeni kőre, ebből készült a Delmár-gyüjtemény néhány kiváló szépségű éremmodellje is. E kőmodellek jelentőségét legutóbb a német medailleur-művészet történetírója: Georg Habich emelte ki a gyakran megromlott öntvényekkel és későbbi utánzatokkal szemben.[1] Ezek a modellek tekinthetők igazán az eredetieknek. Ugyanő állította össze ama német mester műveihez készített fenmaradt kőmodelleket, akinek neve nemrégen még valóságos gyüjtőnév volt. *Peter Flötner*nek csakugyan egészen heterogén, még németalföldi és olasz műveket is tulajdonítottak. A Habich-féle sorozat most kiegészíthető azzal az 51 milliméter átmérőjű kőmodellel, amely Frigyes császárné cronbergi gyüjteményéből került Dr. Delmár Emil tulajdonába.[1] Az érem Krisztus megkeresztelését ábrázolja. Ólom- vagy bronzöntvénye eddig még nem ismeretes, de négyszögbe komponálva egészen hasonló ábrázolás maradt fenn a berlini múzeumban. Érmünkön különösen jellegzetes a tájképi környezet gazdag alakítása, a részletezett háttér és az előtérben emelkedő sajátos idomú fa, amely ugyanígy Flötnernél gyakran előfordul.

Flötner mellett szóhoz jut a kor egy másik kiváló kismestere is: *Matthes Gebel*. Habich, aki oeuvrejét összeállította, az összes medailleurök legtermékenyebbikének nevezi. Több példányban maradt fenn tőle valami Geuder emlékérme, az előlapon hosszúszakállas férfi pompásan mintázott, erélyes portraitjával, *Remedium—Inivriae—Contemptus* körirattal.[2] Ennek kőmodellje van a Delmár-gyüjteményben. Gebelnek tulajdonítható egy másik érem hátlapjának kőmodellje is, sisakkal, címerpajzzsal *Sola Virtus* felirattal és MDXXVIII évszámmal. Ugyanebből az időből való egy igen vonzó művecske, egy kőmodell, vadász alakjával, amint koncot ad kutyájának. Felirata: *Die Zeit Gibcz* (így!), megadja a közvetlen hatású, genre-szerű elevenségű kis jelenet mélyebb értelmét. E kőmodellek közé tartozik végül V. Sándor pápa érme, az előlapon a pápa aprólékosan kidolgozott képmásával, a hátlapon hosszú felirattal.[3] Az érem *Tobias Wolff* műve és már a XVI. század végéről való. Pápasorozathoz tartozik, amely úgyszólván teljes egészében megvan a drezdai éremgyüjteményben.[4]

E solnhofeni kőből való modellekkel rokon egy puszpángfából faragott éremszerű kis dombormű, mely a Gesta Romanorumnak a renaissance idején jól ismert és sajátossága miatt többször ábrázolt történetét mutatja be. (Az apjuk tetemére nyilazó fiúk.) Két fiú íjjal áll a lovon ülő aggastyán előtt, aki az elhúnyt király birodalma fölött dönt. A háttérben fatörzshöz kötözve látszik

[1] *Georg Habich:* Die deutschen Medailleure des XVI. Jahrhunderts. Halle a. S. 1916, XVIII. l.

[1] *Bange* i. m. Taf. 82.

[2] *Habich* i. m. 85. l.

[3] Nem érdektelen felirat: „Hat so viel umb Gottes Willen geben, das er verarmet ist. War ein reicher Bischof ein armer Cardinal und ein Betler als er starb."

[4] A Delmár-gyüjtemény valamennyi kőmodellje Frigyes császárné friedrichskroni (utóbb cronbergi) gyüjteményéből származik. Lásd *Bode:* Die Kunstsammlung Ihrer Majestät der Kaiserin und Königin Friedrich im Schloss Friedrichskron. Berlin, 1896.

ANDROMEDA. Márvány. Német, XVI. század

a király holtteste, amelybe a két vetélkedő fiú kíméletlenül belelőtte nyilait, míg a harmadik a bíró előtt térdel. A faragvány, amelynek régi fafoglalata A D monogrammal van jelölve, teljesen a XVI. század első felének éremstílusát mutatja, amint a puszpángfa, akár a solnhofeni kő, sűrűn szolgált éremmodellek elkészítésére. A Delmár-gyüjtemény reliefje Hans Kels vagy fivére Veit Kels körére utal és Hans Kelsnek a bécsi múzeumban levő remekműve analógiájára talán ostábla díszéül szolgált.

A puszpángfa azonban kiválóan alkalmas szobrocskák anyagául is. Keménysége a legfinomabb megmunkálást is lehetővé teszi, szép barna színe, fényes patinaszerű felülete a nemes anyagok közé emeli, és olykor színezés járul is hozzá. A Delmár-gyüjtemény jellegzetes darabja a mindössze 63 milliméter magas Szent Sebestyén-szobrocska, amely a test hangsúlyozott anatómiájával és contrappostójával, a barokk művészethez közeledő mozgalmasságával a XVI. század második felére utal. A finoman kimunkált

részletek, kivált a szép fej, találóan mutatják be a puszpáng-stílus sajátos jellegét.[1] Mint a Szent Sebestyén-szobrocska finom kismestere, német művész a gyüjtemény egy másik darabjának, az ugyancsak puszpángfából faragott, 20 cm magas Szent Kristófnak szerzője is. A szobrocska, melynek keletkezése a XVI. század első felébe tehető, nem aknázza ki az anyag nyujtotta lehetőségeket. Megveti a finomkodást, akár a nagyban való fafaragás, nagy síkokat, éles töréseket alkalmaz. És a Sebestyén-szobrocska klasszikus formaszépségével, vonalritmusával, eleganciájával szemben valami nyers, de szenvedélyes erő van e szobrocskában. Mintha belső mozgalom lobogtatná meg a terhe alatt görnyedő szent ruháját, amelynek nyugtalan, éles törésű redőzete még a gotikából átvett örökség. Sebestyénnek a szenvedésben is ideális szépségű arcával szemben Kristófé mély ráncokkal felszántott, szinte paraszti durvaságú, de mély bensőségű ábrázat.[2]

Puszpángfából való még a gyüjteményben egy dudás 195 milliméter magas, eleven mozgású szobrocskája, a XVII. században készült, valószínűleg flamand mű, amely kedves genre-szerűségével bizonyos tekintetben a későbbi porcellánplasztika ily tárgyú ábrázolásai előfutárának tekinthető, továbbá egy ugyancsak XVII. századbeli német sakkfigura, régi festés maradványaival és egy valóban mikroszkópikus méretű, mindössze 32 milliméter magas színezett faragvány, amely az Evangéliumon ülő, világgömbre támaszkodó gyermek Jézust ábrázolja. A gyermek típusa, rajongó kifejezése a XVII. század spanyol festészetében talál analógiákra.

A speciális kisplasztikai technikák közül a viaszmintázás is kiváló darabbal van képviselve a Delmár-gyüjteményben. Egy patricius ovális domborműve ez (95 × 72 milliméter), amely egykor a híres Spitzer-gyüjteményben volt és onnan a Lanna-gyüjteménybe származott át.[3] A feketeruhás, fodrosgallérú, hosszúszakállas férfi elmélyedő kifejezésű domborműve a német medailleur-művészet virágkorával, a XVI. század közepével esik össze. Egykorú a portrait finoman vésett és trébelt aranyozott réztokja, az érett német renaissance-ornamentika jellegzetes példája.

A terracottából való művek közül a gyüjtemény egyik újabb szerzeménye, egy megkapó szépségű olasz Madonna-dombormű emelkedik ki. A félméter magas, 44 centiméter széles relief régi festését meglehetősen megóvta. A testrészek erősen megbarnultak. Helyenként javítások nyomai ismerhetők fel, a Madonna orra ki van egészítve. A Madonna és a gyermek típusa teljesen a firenzei quattrocento szobrászatára utal, a dombormű stílusa azoknak a hasonló tárgyú műveknek beláthatatlan sorára, melyek az Istenanya és gyermeke intim bájú ábrázolásával szolgálták a Mária-tiszteletnek nem éppen rajongó, hanem polgáriasan meghitt, szinte bizalmas közvetlenségű formáját. Ezt a lélekállapotot tükrözteti vissza a mi domborművünk is. A théma a hagyományos: Mária derülten tekint alá a kis Keresztelő Jánosra, aki az Isteni Gyermek elé járul. Ez anyja karján pihen és szintén lefelé nézve játszópajtására, anyja által támogatott jobbkezének áldó mozdulatával üdvözli őt. A háttérben szárnyas kerubfejek jelennek meg. Stílusbeli egyezések alapján a szeretetreméltó mű firenzei mestere közelebbről is meghatározható *Benedetto da Maiano* személyében, akinek egy igen hasonló Madonna-domborművét a berlini Kaiser Friedrich-Museum őrzi.

Ugyancsak olasz eredetű a gyüjteményben levő másik terracotta dombormű (színezve, 215 × 235 milliméter). Teljesen azonos példány, csak festetlen és a méretekben minimális eltéréssel az egykori Kaufmann-gyüjteményben volt,[1] amelynek katalógusa az ábrázolást Mária halálának mondja és keletkezését 1550 körül Páduában, esetleg Velencében keresi, valószínűleg Donatello hatása alatt. Az ábrázolás tárgya nem Szűz Mária halála, amelynek tanui az apostolok, hanem Isten anyjának ájulása a kereszt alatt. Kétoldalt János evangélista és Mária Magdolna, felülről középen egy szent nő támogatja aléltságában. Az így képződő zárt csoportot még két női alak egészíti ki, amelyek egyike Magdolnát támogatja, míg a másik összekulcsolt kezekkel tekint alá.

[1] A szobrocska a Felix-gyüjteményből a Lanna-gyüjteménybe származott át, onnan került dr. Delmár Emil tulajdonába. Lásd Sammlung Lanna, II. 70. szám.

[2] A gyermek feje későbbi pótlás.

[3] Die Sammlung Lanna, II. 187.

[1] Die Sammlung Richard von Kaufmann, 263. szám.

Valószínű, hogy e megkapó, drámai erejű ábrázolás eredetileg nagyobb összefüggésbe tartozott és vagy a Keresztrefeszítés nagy domborművének részlete, vagy egy sorozat (Mária hét fájdalma?) tagja volt. A nagy tömegek geometriai elrendezésén alapuló szimmetrikus kompozíció, az alakok formaadása, a ruhák redőzete — némely quattrocento-maradványok mellett is — a XVI. század első évtizedeire utal és Felső-Olaszországra, ahol Guido Mazzoni, majd Antonio Begarelli a virágzó terracotta-szobrászat nagymesterei és éppen ily pathetikus jelenetek ábrázolása művészetük leggyakoribb tárgya.

A gyüjtemény egyéb terracotta-tárgyai: szenteltvíztartó rendkívül finom, szellemes modellje, a csésze fölött két putto pajzsot tartó lendületes alakjával. A szép mű, amely a Beckerath-gyüjteményből származik, szinte mintaképe lehetne a velencei díszítő szobrászatnak a XVI. század második felében és önkénytelenül is Sansovino körét juttatja eszünkbe. Ugyancsak modell, díszítő plakett modellje egy kisméretű terracotta dombormű amely Priapus-áldozatot és felvonulást ábrázol, a klasszikus ókor pikáns, szellemes, sőt kissé humoros felfogásával. A művecske mestere a rajta levő jelzés (J. M. Renaud f. 1785) szerint a francia *Jean Marie Renaud.* És végül a Delmár-gyüjtemény felmutathatja a Tanagra gyüjtőnév alatt ismert görög terracotta-szobrocskák két finom jellegzetes példányát is, két kis Eros-alakot, egyiküket az ilyfajta művekben oly gyakori, enyhén humoros genreszerűséggel útiruhácskában.

Néhány márványból faragott kisebbméretű mű csatlakozik a bemutatott, par excellence kisplasztikai munkákhoz. Kétségkívül a legrégibb és legérdekesebb közülük egy sajátosan pathetikus kifejezésű, körülbelül féléletnagyságú szakállas férfifej: Keresztelő Szent János levágott feje, amelyet Istentisztelet alatt tálra helyezve hordoztak körül a templomban. Különböző anyagokból készítettek ilyeneket: Felső-Magyarországról ismeretes a fából faragott, színezett tájói Szent János-fej,[1] amelynek azonos volt a rendeltetése. A márványfej mestere a stilizálás szinte borzalmassá fokozott eszközeivel fejezi ki a halál benyomását és a mintázás kemény, archaikus módja erősen kiemeli a vonaglás közben megdermedt száját, a fájdalomban megtört szemeket. A haj és szakáll szigorú, erősen stilizált elrendezésével megkapó keret gyanánt fogja közbe a márványfehér halott ábrázatot, amely semmiesetre sem tévesztette el hatását a hivőkre. A mű nem áll magában: teljesen hasonló példány van a müncheni bajor nemzeti múzeumban. Keletkezése helyét Dél-Németországban, talán a bajor-salzburgi határvidéken kereshetjük, korát az 1400. év tájára tehetjük.

Már a német renaissance korába vezet egy igen finoman megmunkált, 35 cm átmérőjű márvány dombormű, amely lapos reliefben papi férfiú ülő alakját ábrázolja, a háttérben látszó kápolnával, elől a földön heverő nagy kapcsos könyvvel. A pap írásszalagot tart kezében *Sit Vitae Norma Decalogus* felirattal. A szép mű stílusa, amely már csak itt-ott, a ruharedők töréseiben árul el késő középkori reminiszcenciákat, a német művészet ama fejlődési fokának felel meg, amelyet a festészetben ifj. Hans Holbein jelez, így tehát a XVI. század második negyedére tehető. A dombormű a Kaufmann-gyüjteményből került dr. Delmár Emil birtokába.[1] Ugyanonnan való egy másik, részben színezett márvány dombormű, amely a sziklához kötözött Andromedát ábrázolja.[2] Fenn, a felhők közt Perseus jelenik meg, alul a sárkány már-már legyőzve hever. Rendkívül hatásos a sziklák ormótlan, omladékos háttere előtt kiemelkedő fehér, formás női test, amely teltségével a kor, a XVI. század második felének szépségideálját adja. Az ily női alakok, amelyek nagy szerepet játszottak a mitológia ürügye alatt a nuditásokat nagyon kedvelő korban, olyan előzményekből indultak ki, aminő a legnagyobb német szobrászok egyikének, Konrad Meitnek, híres Judithja (München, Bajor Nemzeti Múzeum). Ez már a renaissance beteljesedését mutatja. „Láttára úgy érezzük, mintha sohasem lett volna késő gotika" — mondja Pinder. De Judith még nyugodtan, mozdulatlanul, kifejezéstelenül áll, míg az Andromeda mestere a contrapposto eszközének teljes kihaszná-

[1] Repr. a Magyar Művészet 1925. évi 5-ik számában, a 268. oldalon. L. még Divald Kornél tanulmányát: „Lőcsei Pál mester és köre" folyóiratunk mult évi 10-ik számában a 751. oldalon.

[1] Die Sammlung Richard von Kaufmann, 46. l., 52/a. kép.
[2] U. o. 49. l., 29. kép.

Delmár Emil
gyűjteménye

RICCIO KÖVETŐJE: A POKOLHEGY. Bronz

RICCIO KÖVETŐJE: A POKOLHEGY. Bronz

A cikket Éber László írta. A befejező
91-ik oldalt lásd a komplett
példányban

DELMÁR EMIL PLASZTIKAI GYÜJTEMÉNYE

II.

Nemcsak anyag, hanem művészeti lényeg tekintetében is eltérő a gyüjtemény második csoportja attól, amelynek ismertetését az előző közleményben adtuk.[1] Míg ott oly bronzművekről volt szó, amelyek méreteikkel és művészeti célzatukkal a szűkebb értelemben vett kisplasztika körébe tartoznak, addig a fafaragványok, amelyek szám és jelentőség dolgában előkelő helyet foglalnak el a gyüjteményben, egészen más művészeti akarás eredményei. Ha korra nézve esetenkint többé-kevésbbé közel is állnak azok egyikéhez-másikához, eredetileg más rendeltetéssel készültek és így megítélésük is más szempontot kíván meg.

A bronzszobrászat és ennek keretében a kisplasztika föllendülése annak az érzésnek kifejezője, amely Olaszországban a XV. századtól kezdve tudatosan az antik szobrászatra tekint vissza. A fafaragás a középkor utolsó századainak jellemző műfaja. Beláthatatlan számmal keletkeztek szárnyasoltárok, amelyek fölépítését a késő gotika csapongó, az anyag megmunkálásának szinte korlátlan lehetősége folytán pazar formagazdagsága kíséri, míg az oltárok szekrényében nagy szobrok, esetleg csoportok foglalnak helyet és a szárnyakon is festett képek helyett gyakran domborművekkel találkozunk. A tektonikus és ornamentális gazdagság közepette csakis erősen hangsúlyozott plasztika érvényesülhet: ez a forrása e faragványok mozgalmas jellegének, a fény és árnyék megkapó váltakozásának, a dús aranyozással élénkített polychromiának. A szobrok, domborművek nem egyéni értékű művek, hanem az összhatásnak tényezői, amelyek művészi lénye csak rendeltetésük helyén, az eredeti keretben érvényesül igazán, míg onnan kiszakítva, múzeumokba, gyüjteményekbe helyezve, a maguk elszigeteltségében sokszor érthetetlenek. De egyébként is a középkori művészet egyik jellemző vonása a sorozatos ábrázolási, kifejezési mód, olyképpen, hogy az egyes tagok nem élnek külön életet, hanem egy nagyobb összefüggésnek rendelődnek alá és csak egyes tárgyak, például a rendkívül sok változatban elterjedt Madonna-szobrok és szobrocskák, voltak már eredetileg is magukban zárt művek.

A Delmár-gyüjtemény néhány darabja is kétségkívül szárnyasoltár alkotó része volt. Ilyen elsősorban a Mária halálát ábrázoló szép dombormű, amilyen Szűz Máriának szentelt szárnyasoltárokon gyakran fordul elő. Veit Stoss remekműve, a krakói Máriatemplom főoltárának szekrényébe helyezett hatalmas csoport is e drámai jelenet megkapó megoldását adja. Kompozíció és felfogás tekintetében a gyüjteményben levő dombormű legközelebbi analógiája a szentgyörgyi (Pozsony megye) templomban fennmaradt dombormű, amely szintén elpusztult szárnyasoltár töredéke. Ez is, mint amaz, nem oltárszárny dísze volt, hanem magában az oltár szekrényében foglalt helyet, centrális jelentőségű ábrázolás gyanánt. A tárgy, amelyet a keresztény művészet apokríf forrásból merített és amelynek ábrázolása Keleten és Nyugaton különböző formát öltött, kialakult alakjában jelenik meg a strassburgi Münster déli kapuzatának tympanonát díszítő nagyszerű domborműben. A késő középkor, amely a thémának többnyire azt a változatát karolja fel, amint Mária ágya előtt, az apostolok körében, Szent Jánostól támogatva, álló helyzetéből halálra válik, szívesen értékesíti a tárgy genreszerű elemeit és e tekintetben szinte hagyományos módon osztja ki a halotti szertartás szerepeit az egyes apostolok között. A drámai vonás elenyészik és inkább valami még ünnepélyes, de polgárias jelleg kerül felszínre, amit fokoz még az, hogy egyes apostolfejek (kivált a fiatal Szent János, a beszentelést végző Péter) hagyományos típusai mellett egyénibb, néha szinte képmásszerű arcok is előfordulnak. Ez különösen a nürnbergi művészet sajátja és valószínű, hogy a Delmár-gyüjteményben levő dombormű is Nürnbergben vagy

[1] Magyar Művészet, II. 77. l.

Magyar Művészet
1926. 6-7.

MÁRIA HALÁLA. Nürnbergies, 1480—1500 körül

a nürnbergi művészet hatása alatt keletkezett 1480—1500 között. Kiváló szépségű a kiforrott tradícióra visszavezethető kompozíció, a maga határozottan centralizáló jellegével, amely már maga is arra vall, hogy a csoport egy oltár fő részében volt elhelyezve. A középső tengelyt erősen hangsúlyozza a középen egymás fölé helyezett négy alak: alul a halódó Szűz Mária a két térdelő apostol között, mögötte Szent János, fölötte a füstölőt emelő és legfölül az összetett kezekkel égnek tekintő alak. Kétoldalt az apostolok alakjai szabad szimmetriával fordulnak, utalnak a főcselekmény felé. A ruhák redőzetének kissé sematikus ábrázolása mellett egyes fejek faragása különös gondról tanuskodik. Kiválóan szép a süveges apostol (Szent Jakab?) feje, úgyszintén azé az apostolé, aki a szenteltvíztartót nyujtja oda Péternek. Szent János feje a Veit Stoss-féle típus levezetésének látszik.

A Mária halála domborműnek a teljes plasztikához közeledő stílusával szemben rendeltetésének megfelelően lapos relief az Oppenheim-gyüjteményből származó dombormű, amely Ker. Szt. János fejvételét ábrázolja, tehát bizonyára valamely Szent János-oltár szárnyát díszítette. Ily helyen egyenlő célú az oltárszárnyak festett képeivel és a plasztika elengedhetetlen kiegészítője a szín. Fölépítésében, az alakok alkatában, az építészeti részletek távlati beállításában a XVI. század elejére, közelebbről az 1510—1520. évek tájára vall és a sváb művészet jellegével áll összefüggésben. A XVI. század elejét jellemző nagyvonalúság, áttekinthetőség jellemzi a fő jelenet kompozícióját, amelyet jobboldalt a háttérben Heródes lakomájának ábrázolása egészít ki. Különösb drámaiság híján is az alakok elevenek, találóak; különösen sikerült a perfid Salomé jellemzése. Rajz, mintázás, a részletek gondos megmunkálása eszközeiben biztos, kiváló mester kezére vall.

Nem szárnyasoltár része, eredetileg azonban szintén másokkal függött össze Szent János evangelistának az a szobra,

SZENT JÁNOS FEJVÉTELE. Sváb, 1510—1520 körül

mely a gyüjtemény legkiválóbb darabjai közé tartozik. Az ifjú apostol nem állott magában, hanem a feszület alatt, attól jobbra, míg a másik oldalon, vele szemközt, Szűz Mária foglalt helyet. Rendkívüli komolyság, szinte zordság ömlik el az elhelyezésénél fogva enyhén balra forduló alakon. A kifejezés eszközei tartózkodók: egészen enyhe mozdulat tükrözteti a belső megindulást, amely a megkapóan egyéni, szinte képmásszerű arc vonásaiban is elfojtottan jelentkezik. A komoly, mondhatni tragikus hatás fontos tényezője a ruházat elrendezése, annak úgyszólván pszichikai benyomású redőzete, amely — mint a középkor szobrászatában oly gyakran — annyira lényeges, majdnem fő eleme az összhatásnak. A hosszú, bő köpeny redőzete szinte tektonikus jellegű rétegeződésben burkolja be a testet: egymás fölé rakodva lapos idomokban símul a jobb vállra és onnan hosszan elnyúló kevés törésű redőkkel húzódik alá, ferde főirányával ellentétben a hosszú alsó ruha függélyes redőzetéhez. A drapéria ily elrendezése a francia művészet sajátossága. „Franciaországban a gotikus redőzet" — mondja a középkori szobrászat két kiváló ismerője — „általánosságban és amennyire meghatározható — simulékony és egyenes, száraz törések híján, tökéletesen leolvasható és logikus rajzú."[1] Az archaikus formaadásból a XIII. században fejlődik ki a francia drapériának ez a jellege, amely még a XIV. században is fenmarad, mindaddig, míg a dijoni művészet bonyolultabb redőzetet és németalföldi eredetének megfelelő éles töréseket nem honosít meg, összefüggésben azzal a realisztikus törekvéssel, amely Claus Slutert és dijoni körét jellemzi. A francia művészetben azonban már a XIV. század egész folyamán lappangott az a realizmus, amely éppen németalföldi hatás alatt Dijonban oly erővel tör elő és a XIII. század idealizmusával szemben mind érezhetőbben

[1] *Koechlin-Marquet de Vasselot:* La sculpture à Troyes (Páris, 1900), 121. l.

SZENT JÁNOS EVANGELISTA
Francia, XIV. század 2. fele

MADONNA. Francia, 1400 körül

érvényesült egyrészt különösen a fejek valószerűbb ábrázolásában, másrészt a ruházat elrendezésében, amelynek XIII. századbeli szépvonalúsága keményebb, természetesebb formaadásnak ad helyet, fő vonásaiban azonban még ragaszkodik a hagyományhoz. A fejlődés e fokának kiváló emléke a Delmár-gyüjtemény Szent János-szobra, melynek keletkezési idejét a szobor korábbi tulajdonosától, Friedrich Lippmann berlini múzeumi igazgatótól, eltérően nem a XV. század első, hanem a XIV. század második felébe helyezzük.

Ugyancsak középkori értelemben vett, tehát anyagilag és optikailag nem egybeforrott, hanem egymás mellé helyezett alakokból álló csoport alkotórésze volt Mária Magdolna szobra. Krisztus siratásának e főszereplője odasietett a holttesthez, amely mellé most letérdelni készül, kezében szokott attributumával, a balzsamos szelencével. Tehát ismét oly alak, amelynek plasztikai motívuma nem tisztán önmagában nyeri magyarázatát, hanem egy kívüle levő okra utal: csak így érthető meg e motívum rendkívül kifejezőereje. Az ábrázolás eszközei egészen más korba és körbe visznek, mint a Szent János esetében. Ismét a ruházat a művészi hatás fő tényezője, de teljesen más szellemben mint amott. Minden sokkal bonyolultabbá vált; a régibb alak nyugalma helyett itt a formáknak azzal a heves, izgalmas játékával találkozunk, amely a *flamboyant*-t a régi gotikától megkülönbözteti. Valami új lélekállapot nyilvánul meg az ilyen alakokban: erős pillanatnyi hatásokra való törekvés az optikai benyomás leghathatósabb eszközeivel, mély ráncokkal, amelyek a fény és árnyék megkapó ellentéteit adják. E stílus mesterfogása, midőn Mária Magdolna bal karjával magához szorítja köpenyének csücskét, hogy az, esésében megakasztva, minél mélyebb ráncokat vessen. És a szent meghajtott térdei között a földre omló hosszú ruha megtorlódik és éles ráncokat vet, a ruha ujja pedig szándékosan túlhosszú, csakhogy esésében feltartva, minél dúsabb

SZENT PÜSPÖK
Landshut, 1510—1520 körül

MÁRIA MAGDOLNA
Hans Leinberger köre. 1520 körül

rángképződésre vezessen. Hasonló fortélyok kivált a XVI. századbeli délnémet szobrászatban nem ritkák, de éppen a Mária Magdolna ruhaujján feltűnő gyűrűs törések azonos célzattal fordulnak elő a landshuti Hans Leinbergernek, a bajor szobrászat egyik fő alakjának (nevezetes műve a moosburgi templom főoltára 1520-ból), a berlini Kaiser-Friedrich-Museum jelzett domborművén, amely Krisztus siratását ábrázolja és ugyanott a Kálvária domborművén, amely ott Leinberger irányához tartozó mű gyanánt szerepel. Ennek a körnek tulajdoníthatjuk a közel életnagyságú, szép Magdolna-szobrot.

Ám a ruházatnak ily mozgalmas alakítása korántsem szorítkozott a mozdulat motívumának kiemelésére, mint a Magdolna alakján, hanem a XVI. század elején és kivált az alsóbajor szobrászat körében nyugodtan álló alakokon is előfordul. Szinte felülmúlhatatlan példája ennek a Delmár-gyüjteményben egy szent püspök alakja, mely ide tartozik. Mestere közel áll ahhoz a szobrászhoz, aki az altöttingi apátság 1513-ban elkezdett kapuzatának plasztikai díszét készítette és akit Halm, a bajor nemzeti múzeum igazgatója, Matthäus Kreniszszel, az altöttingi stallumok mesterével azonosított. A szobor mindenesetre 1510—1520 körül Landshut tájékán keletkezett és úgyszólván iskolapéldája annak, amit a késő középkor barokkjának neveztek el. A ruházat redőzete hatalmasan, szembeszökően érvényesül, olyannyira, hogy a test szinte eltűnik mögötte. Jellemző, hogy a püspöknek még lábahegye sem látszik ki a hosszú köntös alól, amely a földet érintve ott szinte hullámzó mozgásban van, mintha csak az lenne hivatása, hogy az alak álló helyzetének statikai benyomását teljesen eloszlassa. És a palást, amely mögött a test formái teljesen eltűnnek, nyugtalanul hullámzó, mély ráncokat vető, árnyékkal telt öblökbe átmenő tömeg, amely éles törésekkel szinte ornamentális jellegű szeszélyes idomokba csavarodik. A drapéria önálló életet él, amelyhez az emberi alaknak semmi

A FELTÁMADT KRISZTUS
Nürnberg, XVI. század eleje

ANGYAL
Német, XV. század 2. fele

MADONNA
Dunai iskola, XV. század 2. fele

NŐI SZENT
Alsórajnai, XVI. század 2. fele

köze sincs. Érzelmi elem hatja át. Ezért elemezhető a gotikus, kivált a késő gotikus szobrok ruháinak redőzete sokkal kevésbbé tisztán formai, exakt módon, mint az antik szobroké, ezért esnek egészen más beszámítás alá, mint az igazi barokk drapériái, amelyek a maguk erős formai kifejezésében a test és lélek mozgásaihoz símulnak. És azért különös, mintegy ellentétes principiumokat egyesítő művészet ez a késő gotika, mert a ruházat ily szabad, irracionális csapongásával erősen realisztikus vonások egyesülnek. E püspök-szobor feje is és kivált a nyak természetes alakítása ily törekvésről tanuskodik.

A Delmár-gyűjtemény néhány szép darabja kézzelfoghatóan tükrözteti vissza a gotikus szobrászat fejlődését. Egy kisebb méretű, kemény fából faragott Mária-szobor, amelynek jobb alsó karja és vele a gyermek Jézus alakja elveszett, annak a stílusnak további sorsát mutatja be, amelyet a már ismertetett Szent János-szobor képvisel. Az alak csak enyhén hajlik el a függélyes tengelytől, testének felső része és feje egészen frontális beállítású, de a bal csipőtől lefelé húzódó uralkodó ránc erősen hangsúlyozza a gotikus elhajlást és a ruha sok rétegben egymáshoz lapuló formái a régibb, egyszerű motívumoknak mintegy halmozását adják. Ez a gazdagság enyhíti, módosítja az ünnepélyes, szinte hieratikus tartást, amely a körtét nyujtó kéz mozdulatában is megnyilvánul. A szobor keletkezése idejét 1400 körül kereshetjük és az arc formáit, amelyek finom kimunkálását a kemény faanyag is előmozdította, a francia művészetet jellemző sajátos báj különbözteti meg.

A Madonna-típus további fejlődését mutatja be a gyüjtemény életnagyságú szobra, mely eredetileg bizonyára valamely szárnyasoltár szekrényének fő alakja volt. Időbeli és helyi meghatározásának alapjául szolgálhat a korabeli sváb művészet legkiválóbb mesterének, Hans Multschernek Madonna-szobra, mely a tiroli Sterzing városka plébániatemploma számára 1456—1459 közt készített szárnyasoltárt díszíti. Anélkül, hogy a Delmár-gyüjtemény szobrát magának Multschernek tulajdonítanók, a két mű stílusbeli egyezései az ő körére, vagyis Ulmra vagy általánosságban a Duna mellékére és a XV. század második felének kezdetére utalnak. Jellegzetes az alak erős elhajlása, mely a gotikus lendület szinte zökkenő változata és amelyet a Mária karján ülő kis Jézus emelésének funkciója okol meg, anélkül azonban, hogy ez a mechanikai szerep magának a testnek alkatában kifejezésre jutna. Mert a testet itt is a ruházat gazdag ábrázolása háttérbe szorítja és a lágy redőkben leomló palást formáinak valóságos zuhataga a művészeti benyomás fő eszköze. Az oldalt erősen kicsúcsosodó formákon kívül különösen közel áll Multscher stílusához a palást olyatén elrendezése, hogy azt egyfelől Mária bal kezével testéhez szorítja, míg másfelől a gyermek alá van tűrve, úgyhogy a gazdagon hullámzó tömeg két részre oszlik és azokat erős árnyékhatású mély bevágás választja el egymástól. És — mint Multscher Madonnáját — valami tömör, szinte monumentális jelleg tünteti ki, amely a század későbbi évtizedeinek sarkosabb, élesebb formáival ellentétben áll és talán a kőszobrászat befolyására vezethető vissza.

A gyüjteményben még több darab képviseli a XV. századot. Finom, bájos kifejezés, a ruházat nagyvonalú elrendezése jellemez egy olvasó női szentet ábrázoló szobrocskát, amely Kölnből származik és nyilván az alsórajnai művészet köréből való. Ugyanebben az időben készülhetett egy élénk mozdulatú lebegő angyalalak, amely eredetileg nyilván egy szárnyasoltár keretében egy vele szemközt levő társával együtt a koronát tartotta Mária fölé. Különösen figyelemreméltók az angyal ruháján jelentkező élesvonalú törések, a szépen mintázott arc, a lebegő haj kiválóan lágy alakítása. A század legvégének stílusát viseli magán és délnémet, bajor vagy osztrák eredetű mű Szent Flórián szobra. A szent bal kezében tartott csöbörből vizet önt egy miniatür-épületre, amelyből lángok törnek elő, jobb kezével hosszú dárdára támaszkodik. A kezek szerepének ily differenciálódását a teljesen vértezett alak rendkívül erős mozdulata kíséri. Az állás motívuma a két láb funkciójának megkülönböztetésén alapul, tehát művészi akarás tekintetében az antik *contrapposto*-nak felel meg. Csakhogy egészen középkori, gotikus értelemben, nem a természet tanulmányo-

zásából kiindulva, hanem mintegy elvont módon túlozva a két láb elhelyezkedését, úgyhogy furcsa, szinte táncoló mozdulat áll elő, a törzs elhajlása pedig mintegy az oldalra billenés benyomását kelti. A gotika e végső korát jellemző erős, de nem organikus mozgás hatását még fokozzák a szent turbánszerű süvegéről jobbra-balra lengő, a bal kar körül csavarodó, jobboldalt pedig a dárda mentén S-alakú hajlásokban leomló szalagszerű kendők, amilyeneket a kor díszítés, élénkítés céljára szívesen felhasznál. Oly motívum, amely a fafaragás technikai lehetőségének teljes kihasználásával jár, de amely általában a német késő gotika ízlésének felel meg. Így Dürer is a Nagy Passióban és drezdai képén ily kétoldalt lobogó kendővel élénkíti, ellensúlyozva a kereszten függő Krisztus testének nyugodt, uralkodóan függélyes benyomását. Ugyanennek a témának hasonló megoldásával gyakran találkozunk a német szobrászatban is az 1500. év körül. Ide tartozik a gyüjteményben levő szép feszület is, amelyen a lobogó kendőnek mint mozgásával és a ruhátlan test síma felületétől elütő tömegével a benyomást élénkítő szerepe tökéletesen érvényesül. Figyelemreméltó a test formáinak lágy alakítása és emellett kivált egyes részleteknek valószerű ábrázolására való törekvés, anélkül azonban, hogy az egész alak ideális, még a gotika szellemében gyökerező jellegét megtagadná.

A német művészet történetének sorsdöntő idejéből, a XVI. század legelejéről való a gyüjtemény legbecsesebb darabjainak egyike, a feltámadt Krisztusnak fél életnagyságot meghaladó szobra, mely eredetileg a feltámadási körmenetben való körülhordozásra szolgált. Dürer kora, sőt Dürer szelleme szól belőle hozzánk és keletkezését a nürnbergi nagy mester közvetlen környezetében kell keresnünk. Az emberi test már nem puszta szimbolum, hanem az ábrázolásnak oly tárgya, melynek önmagáért való szépsége előtt az olasz művészet nyitotta meg az északi népek szemeit. Krisztus szobra formáinak teltségével, arányosságával, az állás motívumának tiszta, statikai szempontból helyes megoldásával, az áldást osztó és az eredetileg zászlót tartó kéz szabad mozdulatával arról az új ideálról tesz tanuságot, amely a késő gotika ideálját nem átmenet útján, hanem kívülről jött befolyás ellenállhatatlan hatása alatt felváltotta. Az alak a renaissance formalátását, felfogását tükrözteti vissza. Ám mégis átmeneti kor ez, amely nem képes a mult hagyományaival, szokásaival, formáival kereken szakítani. A palást ezen az alakon rendkívül jellemző kifejezője a kor kettős művészeti színezetének. A ruha elrendezése kétségkívül nagyvonalúságra való törekvést árul el, a vonalvezetés, a tömegek elosztása eltér a késő gotika halmozó aprólékosságától, de az ábrázolás módjában, a ruhának mint művészeti motívumnak felhasználásában félreismerhetetlenek a hagyományos formák, eszközök: a palást baloldali szélének enyhe fodrozása, a bal alsó karra vetett rész éles redőzete, alul a komplikáltan kiforduló részletek sokszoros törései, a mellen hullámosan rezgő tűrődések, csupa olyan vonás, aminők éppen Dürernek mind festményeiben, mind grafikai műveiben léptennyomon előfordulnak és némileg még törekvésének legérettebb nyilvánulásában, a négy apostol kettős képében is felismerhetők. Ez természetesen nem megy a szobor értékének rovására és a fölépítésének, mozdulatainak komoly szépségével, a fejnek Dürerre emlékeztető nemes típusával és magának a palástnak mesteri ábrázolásával a kezdődő XVI. század nürnbergi szobrászatának múzeális jelentőségű emlékei közé tartozik.

Ugyanebből az időből, esetleg még a XV. század végéről származik a gyüjteménynek egy másik kiváló, egyenesen megkapó szépségű darabja, melynek helyi meghatározása azonban bizonytalan és csak föltevésképpen jelezzük, hogy alighanem a francia és német művészet érintkezésének területén, esetleg Elzászban keletkezett. A szobor a sárkányt legyőző Mihály arkangyalt ábrázolja. Diadalmasan kiegyenesedve áll előttünk az angyal, lábát a legyőzött szörny nyakára helyezi és hosszú lándzsáját mindkét kezével annak torkába döfi. Nem küzdelem képe, hanem a tehetetlen, egyébként is aránytalanul kis alakban, inkább attributumként ábrázolt ellenség teljes megsemmisítése. A harc eszköze, a lándzsa azonban az alak fölépítésének fontos kompozicionális eleme: diagonális

FARIZEUSOK CSOPOTJA. Antwerpen, 1520—1530 körül

KRISZTUS KERESZTHORDOZÁSA. Antwerpen, 1520—1530 körül

SZENT FLÓRIÁN. Délnémet, XV. század vége

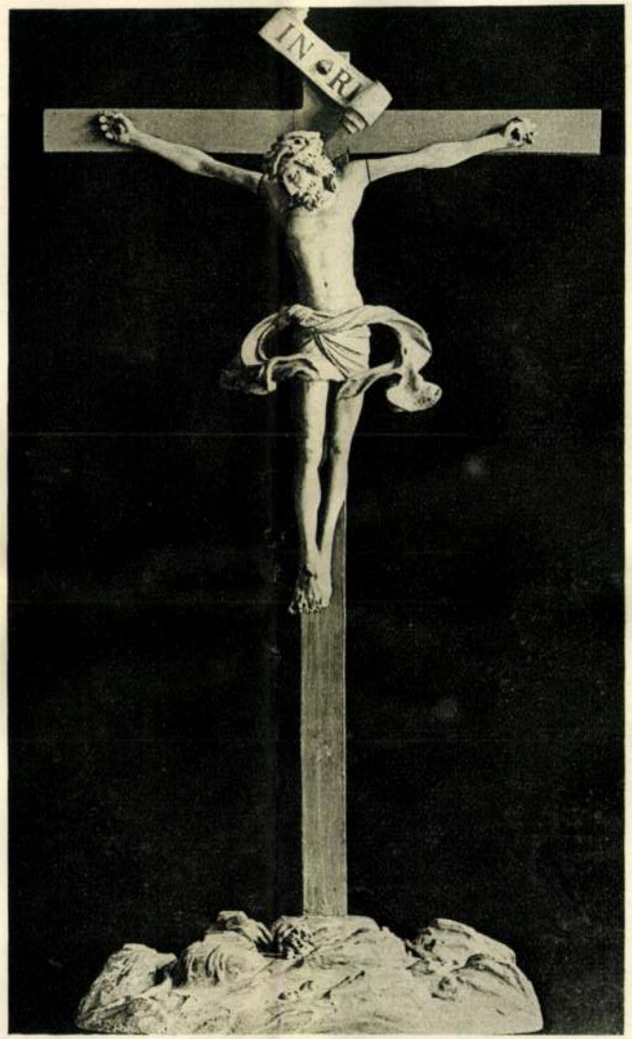

FESZÜLET. Német, 1500 körül

SZENT MIHÁLY ARKANGYAL. 1500 körül

iránya határozza meg a tömegek elosztását. A lándzsával párhuzamosan lép előre az állatot eltipró láb, amelyhez az angyal hosszú ruhája szorosan hozzásimul, úgyhogy izmos formái érvényre jutnak. A lándzsadöfés nem jár semmi erőkifejtéssel, inkább csak szimbolikus cselekedet ez és az angyal finom kezei egészen könnyedén fogják annak nyelét. És a győztes nem tekint alá: a dús hajjal koronázott leányos szépségű arc szinte merengve néz ki a világba. A hosszú, bő ruha, az angyal vállára vetett palást a mintegy súlyos kelméből vetődő redőzet gazdag rendszerét tárja elénk. A művész kétségkívül nagy súlyt vetett annak alakítására és még a sárkány fölfelé kígyózó hosszú farkát is kísérő motívum gyanánt használta fel a benyomás élénkítésére. De a ruha dús ábrázolása mögül a test, ha nem is formáiban, hanem tömegében és funkciójában erősen érvényesül és az alak határozott, egyenes tartása már a gotikából kiigyekvő testi érzésre vall.

A kezdődő északi renaissance más körébe utal egy kis dombormű, amely egyébként előkelő helyről, Frigyes német császárné kronbergi gyüjteményéből került dr. Delmár tulajdonába. Eredetét minden kétséget kizáróan meghatározza a jobboldali alak alatt látható antwerpeni kézjegy. A formák, egyes gotikus vonások fenmaradása mellett, az olaszos ízlés elhatalmasodására vallanak és így a dombormű keletkezésének kora 1520—1530 között keresendő. A rendkívül finoman megmunkált, ornamentális festéssel és helyenkint poncolással gazdagított faragvány voltaképpen töredék és egy Kálvária-ábrázolás egykori alkatrésze gyanánt a Krisztus keresztje alatt álló farizeusok csoportját mutatja be. A flamand kisplasztika annak idején Európa-szerte méltányolt formai és technikai készsége nyilvánul meg a pompás kis művön, amelynek egyik jellemző vonása a változatos fizionómiai kifejezés keresése és a természet tanulmányozásán alapuló ábrázolása. Meglehet, hogy maga az a Kálvária-jelenet, amelyből e három alakból álló csoport fenmaradt, egy nagyobb passio-sorozat alkatrésze volt. Erre vall az a hasonló jellegű és — mint amaz — szintén háttér nélküli dombormű, amelyet a szerencsés gyüjtőnek mintegy kiegészítésképpen megszereznie sikerült és amely drámai elevenségű jelenet keretében Krisztus kereszthordozását ábrázolja. Ezen is látható az antwerpeni kézjegy, ezen is festés és poncolás egészíti ki a plasztikai hatást. A két dombormű helyi és időbeli, sőt műhelyi összefüggése kétségtelen, sőt — egyező méreteik miatt is — valószínű, hogy egy passio-sorozathoz tartoztak, noha a kereszthordozás domborműve formai szempontból kevésbbé tökéletes mint a másik, úgyhogy a két mű egyazon műhelyben a vezető mester vázlatai nyomán két különböző segéd kezétől származhatott.

ÉBER LÁSZLÓ

DELMÁR EMIL PLASZTIKAI GYÜJTEMÉNYE

I.

Az évek hosszú során át ritka szakértelemmel, szokatlan céltudatossággal és tagadhatatlan szerencsével összehozott gazdag és sokoldalú gyüjtemény ismertetését a bronztárgyakén kezdjük, nemcsak azért, mert a bronz technikai tulajdonságainál fogva a kisplasztikának kiváltképpen alkalmas anyaga, hanem főleg azért is, mert a kisplasztikának mint önálló műfajnak története javarészt bronzművekkel kezdődik. Más a szobrászat és más a kisplasztika. Valamely nagy szobornak kis méretekre való redukciója nem ad kisplasztikai művet, viszont az életnagyságnál jelentékenyen kisebb szobor megnagyítása többnyire ki nem elégítő eredményre vezet. Amott, a nagy szobornál, a szemlélő a mű méretétől függő távolságban helyezkedik el, sőt igen gyakran — ha ugyan a szobor felállítása már eleve nem eszerint történt — meg kell keresnie azt a pontot, ahonnan nézve tökéletes hatású. Az igazi kisplasztikai mű a közelről való nézés feltételén épül fel, kis méreteinél fogva könnyen elmozdítható, forgatható, akár kézbe is vehető. A kisplasztika mint önálló műfaj akkor fejlődik ki, midőn éppen a megkülönböztető sajátságait felismerik, azokat tudatosan kifejlesztik. Kétségtelen, hogy a nagy szobrászat árnyékában minden időben megtaláljuk. Őskori csontfaragványok, egyiptomi fa- és faienceszobrocskák, apró görög és római istenalakok, középkori elefántcsont-Madonnák a kisplasztika körébe tartoznak. Mindezeknél azonban más szempontok is érvényesülnek: a többnyire vallási rendeltetés, az elhelyezés módja, a sorozatba való tartozás föltétele, míg egészen szabadon és tisztán, stílusbeli összes sajátosságaikkal akkor lépnek a szobrászat e kis alkotásai elénk, midőn azokat művészeti szempontból keresni, gyüjteni kezdik.

E műfaj kialakulására döntő jelentőségű az olasz quattrocento. Igaz ugyan, hogy — mint Burckhardt mondja — „soha sem deríthetjük ki többé, mely bronzszobrocska vagy csoportocska keletkezett legelőször egy megrendelő tisztán művészeti kívánságára.“ [1] Tény azonban, hogy antik emlékek, leletek nyomán, amelyek eleinte inkább archaeologiai, majd mindinkább művészeti megbecsülés tárgyai voltak, indult el azok utánzása és amazok mellett egyenrangúak gyanánt csakhamar ott láthatók a gyüjteményekben a modern mesterek alkotásai, amelyek ha nagyrészt ókori minták utánzatai is, vagy legalább is — a kor érdeklődésének és a művészeti gyüjtemények archaeologiai eredetének megfelelően — a klasszikus világ gondolatkörében mozognak, mégis a quattrocento szellemében felfogott szabad, önálló alkotások, klasszicizálásnak nyoma nélkül.

Ebbe a körbe vezet a Delmár-gyüjtemény egyik kiváló darabja: Aphrodité szobrocskája. Bronzból való, amint általában túlnyomó részben bronzból készültek ezek a kisplasztikai művek, abból az anyagból, amely nemcsak szépségével és tartósságával kínálkozott, hanem már azért is a legkedveltebb volt, mert hiszen az antik emlékek is többnyire abból valók voltak és mert a bronz volt a legalkalmasabb arra, hogy a formáknak a kisplasztikai stílussal összefüggő részletességét, a testtömegek erős tagoltságát ki lehessen fejezni. A szobrocska nem Firenzében készült, ahonnan ez az egész műfaj hódító útjára indult, hanem Felső-Olaszországban, ahol — mint ismeretes — a XV. század közepe, nevezetesen Donatello páduai tartózkodása óta a kisplasztika oly nagy lendületet vett, hogy a fenmaradt művek túlnyomó száma ide

[1] Beiträge zur Kunstgeschichte von Italien. Basel, 1898. 370. l.

Magyar Művészet 1926. 2-7.

ID. VISCHER, PETER: SZENT KRISTÓF. Bronz. 1497.
Dr. Delmár Emil gyüjteménye.

lokalizálható. A bécsi művészettörténeti múzeumban őrzik az Aphrodité-szobrocska valamivel kevésbbé tökéletes, nyilván utólag átdolgozott másodpéldányát, amely Granvella bíboros hagyatékából került II. Rudolf császárnak, a nagy műbarátnak gyüjteményébe. A mű eredetileg antik emlék gyanánt szerepelt és ez esetben csakugyan szándékos megtévesztési kísérletről beszélhetünk. Erre vall a lábak csonkasága is, amelyet utóbb ezüsttel pótoltak.

A bécsi szobrocska keletkezését most Velencébe, az 1520. év körül teszik, anélkül, hogy e közelebbi provenienciát bizonyítani lehetne, az időt illetőleg pedig azt az 1520. évnél valamivel korábbra tennők. Tény, hogy a szobrocska formái már a cinquecento legkezdetére utalnak, annak a keménységnek, élességnek, sarkosságnak híján, amely az előző század sajátja. De elég van még bennük a quattrocento kissé fanyar tartózkodásából, hogy keletkezése idejét ne keressük messze a század elejétől. A profilos ezüsttalapzaton álló bécsi példány bal kezében almát, jobbjában kagylót tart. A két kéz ily azonos funkciója nem szerencsés motívum és a kagylót bizonyára későbbi hozzátételnek kell tartanunk. A Delmár-féle példányról a kagyló hiányzik, viszont a jobb kéz mintegy beszélő mozdulata is megokolatlan és kevésbbé kielégítő. Tekintve, hogy e cizellálatlan kezen, továbbá az alak jobb combján és bal térde alatt egykori csavarhelyek nyomai maradtak fenn, közel áll az a föltevés, hogy a szobrocska egyik példánya sem maradt fenn a maga teljességében, hanem hogy Aphrodité jobb kezével ruhát tarthatott, amely finom drapéria formájában átlósan húzódott a jobb comb felé, mintegy azt a pillanatot juttatva kifejezésre, midőn Paris előtt leereszti ruháját, de kezében már ott van győzelmének díja, az arany alma.

A szobrocska a kisplasztikának kiválóan sikerült, vonzó alkotása. Akárhogyan forgatjuk, bárhonnan nézzük, a vonalaknak és formáknak újabb és újabb gazdagsága világosan, zavartalanul hat reánk. Az egész a contrapposto motívumán épül fel: ez határozza meg a test tagjainak elrendezését, a testnek a függélyes tengelytől való eltolódását. Ez alapvető motívumon belül azonban a művészi invenció, az apró finomságok adják meg az alak egyéni szépségét. Nem tudunk oly klasszikus szoborról, amely közvetlen mintául szolgálhatott volna és — ha hamisítás szándéka forgott is fenn — klasszicizálásnak nyoma sincs. Leginkább még az arc emlékeztet antik típusra, míg a test ábrázolása, a maga közvetlen elevenségével, teljesen a keletkezés korára vall. Mily elragadóan üdék kivált a törzs formái, a kebel, a has alakítása! Mily hatásos ellentétet ad a síma és a Delmár-féle példányon a régi, világos aranyozás által még símább hatású vállra és hátra lehulló hajfürtök finom megmunkáltsága! A szemek ezüsttel vannak berakva.

Ugyanebbe a körbe tartozik a gyüjtemény egy másik darabja, amelynek keletkezése Páduába vezet és amely stílusára nézve közel áll Riccio művészetéhez. Már tárgyilag is érdekes. Mintáját, a Belvedere-Apollót a XV. század végén találták. A szobor kiegészítését Montorsoli, Michelangelo tanítványa 1532-ben végezte. Szobrocskánk feltétlenül e kiegészítés előtt készült, mert csonkán hagyja az alak jobb karját, a szobor kiegészítés előtti állapotának megfelelően. Egyébként szó sincs teljesen hű utánzásról vagy éppenséggel másolásról és az általános típus, a főmotívum megtartása mellett az ábrázolás módjának szabadsága jellemzi a kora-renaissance művészt. Magának a testnek alkata is megváltozott, híján van a vatikáni szobor klasszicizáló, túlelegáns símaságának: a páduai iskola szellemének megfelelően zömökebb, izmos test, amelynek csontszerkezete, izomzata erőteljes, realisztikus formákban fejeződik ki. A részletekben is nagy az eltérés: kivált a köpeny redőzete teljesen eltérő, kevésbbé aprólékos, mint a nagy szobron. Viszont a sarúk megmunkálása úgyszólván egészen híven követi a mintát, — hiszen ez olyan részlet volt, amelyben már a márványmásolatban fennmaradt eredeti bronzszobor mestere ked-

GYERMEKFEJ. Bronz. Velence, XVII. század.
Dr. Delmár Emil gyüjteménye.

vét lelhette és amely most hálás tárgya volt a páduai bronzszobrásznak. Különösen jellemző azonban a szobrocska megkapóan eleven, egyéni feje, amely annyira elüt a minta hideg méltóságától. Itt inkább az ellenfél megvetése jut kifejezésre, amott a harcra való készség és e benyomást még fokozza a haj ábrázolásának eltérő, teljesen a renaissance bronzszobrászaira valló módja. Végül kiemelendő az is, hogy Apollo nemcsak arányaiban, hanem a mozdulatok részleteiben is megváltozott, hogy a törzs erősebb testességet nyert, mintegy plasztikusabbá vált, az eredetinek egy nézőpontra számított reliefszerű kiterjeszkedése helyett a kisplasztikai mű jellegének megfelelően erősebben utal a harmadik dimenzióra. Ilyképpen a pompás szobrocska szinte iskolapéldája annak, mint alakulnak át az igazi kisplasztikus keze alatt a mintául szolgáló nagy szobor formái, azonkívül pedig általánosabb értelemben tanuságot tesz arról a függetlenségről is, amellyel a kora-renaissance mesterei a bálványozott ókor emlékeivel szemben állottak.

Egy másik irány azonban más szemmel nézi a klasszikus mintákat és például a Riccióval majdnem egykorú Tullio Lombardi (1460?—1532.), aki pedig szintén a velencei-páduai körben dolgozott, a korai klasszicizmusnak egyik legjellemzőbb mestere. Tőle való a Delmár-gyüjteményben levő kisméretű bronz Minervafej, amelynek egy-egy mását a bécsi estei gyüjteményben és a velencei Museo Civicóban őrzik. Noha ez esetben a művész nem követett közvetlenül valamely antik mintát, a sisakos fej tartása, típusa, annak formái, a kis méretek ellenére is szinte monumentális, ünnepélyes hatásra való törekvés az ókori művészethez való egészen más viszonyt árul el.

Olaszországon, az újabb kisplasztika hazáján, kívül más problémák merülnek fel.

BOLOGNA, GIOVANNI: PIHENŐ UTAS. Bronz.
Dr. Delmár Emil gyüjteménye.

LABENWOLF, PANKRAZ: VÁSÁRRA MENŐ PARASZT. Bronz.
Dr. Delmár Emil gyüjteménye.

Németországban akkor keletkeznek ily művek, midőn Olaszország már túlvan a gotikus formaadás legutolsó rezgésein is. Északon a szobrászat — még ha olasz befolyás alatt fel is karolja bronzszobrocskák készítését — még erősen benne él a késő középkorban. A művészetnek ez az ága főleg a nürnbergi híres Vischer-műhelyből indul ki és az idősb Vischer Péternek műve a Delmár-gyüjtemény világszerte ismert darabja, Szent Kristóf szobrocskája. „Az egyetlen jelentékeny, önálló XV. századbeli német bronzszobrocska, mely reánk maradt", — mondja Meller Simon, aki Peter Vischerről írt nagy monografiájában részletesen méltatja annak művészettörténeti fontosságát. „Már az is jellemző erre az egész művészeti ágra, hogy nem világi vagy antik tárgyat, hanem szentet ábrázol."[1] A talpába bekarcolt 1497 évszámmal jelölt szobrocska azoknak a kisebb-nagyobb szentszobroknak leszármazottja, amelyekkel a műhely szószékeket, síremlékeket díszített. Az olasz művekkel összehasonlítva, valami sajátos kötöttség vehető rajta észre. A művész minden igyekezetét belefektette, hogy a legenda szerint a világ terhével reá nehezedő kis Jézus alatt görnyedő Kristóf erőfeszítését, testének kétirányú funkcióját, a hordást és járást kifejezésre juttassa. Most, hogy a gyermek alakja hiányzik válláról, ez az erőfeszítés még fokozottabban, túlzottan jelentkezik. A művész eszköze a test tagjainak lehető legkifejezőbb beállítása. A szobor, amelynek hatásában oly nagy szerepet játszik a gotikából átvett ruházat, nem ítélhető meg helyesen az olasz művészet tisztán ábrázoló plasztikai szempontjából. Az anatómia tekintetében, amelynek az olaszok oly nagy mesterei, nem egy hiba fedezhető fel rajta. Péter mester nem is élő modell, hanem emlékezeti kép után dolgozik. És nem is a valóság hű vagy formailag szép ábrázolása a fődolog az ő szemében, hanem a vallásos tartalomban gyökerező motívumnak nemcsak a külső, kézzelfogható valóságot, hanem a belső, lelki lényeget is hangsúlyozó, megkapó kifejezése. A művész aligha ábrázolta volna a dolgot ugyanígy, ha valami köznapi teherről és annak közönséges hordozójáról lett volna szó. A tárggyal szemben táplált mély megindulása tükröződik az alak nagyszerű fején, amely a testi erőfeszítésen túl a szent ethosát is kifejezésre juttatja.

A gyüjteménynek e kivételes jelentőségű darabja mellett Pankraz Labenwolf (1492—1563) bronzszobrocskája a német kisplasztika fejlődésének következő fázisát állítja elénk. Külső forma tekintetében olasz minták hatása érezhető. Az alak elvesztette gotikus kötöttségét, szembeötlő az anatómiai tudás magas foka. A Vischer-család fiatalabb tagjaival szemben azonban, akik klasszikus tárgyakkal az olasz művészet immár idealizáló formáit is átvették, Labenwolf, a népszerű Gänsemännchen mestere, aki idősb Peter Vischer alatt tanult, e szobrocskájában is, amelynek mása a berlini Kaiser-Friedrich-Museumban látható, a realizmus híve és egy tisztára genreszerű alak keresetlen ábrázolását adja.

Ugyancsak genreszerű tárgyat mutat be a XVI. századbeli szobrászatnak és kivált a kisplasztikának ünnepelt mestere, Giovanni Bologna (1528—1608), aki nagy- és kisméretű mitológiai alakjai és csoportjai mellett örömest készített népies alakokat, utasokat, koldusokat, dudásokat, bolondokat, madarászokat ábrázoló szobrocskákat. Művészetének ez az oldala nyilván a hazai, németalföldi hagyományokban gyökerezik. A Delmár-gyüjteményben levő „Pihenő utas" azonban tanulságosan árulja el a XVI. század mindinkább akadémikussá váló irányát. A facsonkra támaszkodó utas motívuma a vonal- és formaszépség kihasználására vezet. Az alak helyzete, tagjainak mozdulatai rendkívül biztonsággal, mondjuk, virtuozitással — Giovanni Bolognával szemben helyénvaló ez a kifejezés! — vannak megkomponálva. Különösen utalunk a keresztbetett lábak, a lehajtott fej, a hordócska zsinórját tartó kéz, az egész baloldali körvonal rendkívüli finomságára. És ha például

[1] *Simon Meller:* Peter Vischer der Ältere und seine Werkstatt. Leipzig, 1925. 67. l.

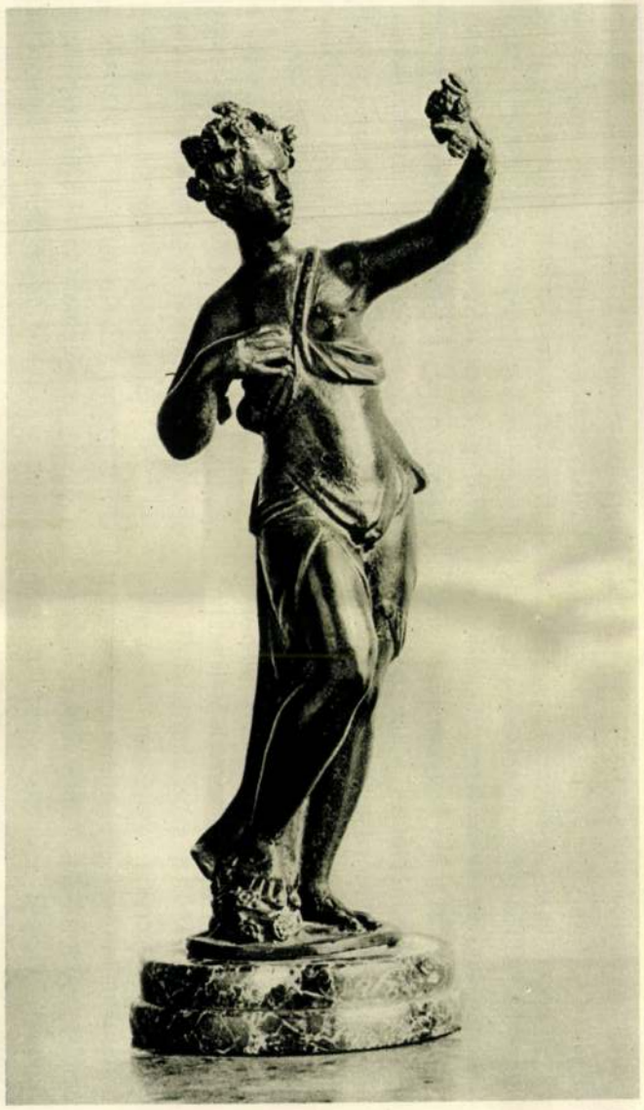

MITHOLOGIAI
ALAKOK.
Velence, XVI. század.

Dr. Delmár Emil
gyüjteménye.

Giovanni Bologna és Labenwolf alakjainak fedetlen lábszárait összehasonlítjuk, megkapóan tűnik elénk a realisztikus és klasszicizáló formaadás ellentéte.

A gyüjtemény még több, többé-kevésbbé kiváló olasz művet tartalmaz, amelyek főleg a velencei kisplasztika XVI—XVII. századbeli mestereitől valók. Tiziano Aspettinek (1565—1607) tulajdonítható egy teknősbékán álló allegorikus női alak, amely jobbjában könyvet tart, míg a baljával maga emelt tárgy, nyilván tükör hiányzik. A kort jellemzi az igen erősen éreztetett contrapposto, a karcsú testet az idomokhoz tapadó drapéria borítja. Az egész formaadás Aspettire emlékeztet és kivált a diadémet viselő fej típusa igen közel áll a mesternek a páduai Santo főoltárán álló Caritasához. Másik velencei mester a kedves és termékeny Niccolò Roccatagliata, aki 1593—1636 körül dolgozott ott és főleg Genuában is. Kivált puttók mintázásában volt specialista. A bécsi művészettörténeti múzeumban is puttók, angyalok, oroszlánháton ülő Ámor szobrocskáival van képviselve. A Delmár-gyüjteményben levő két ily alak, fuvolázó és furulyázó puttók, egészen közel áll a bécsi estei gyüjtemény muzsikáló puttóihoz. Különösebb elmélyedés híján is Roccatagliata ügyes és szeretetreméltó mestere vonzó tárgyának. A gyermektest mozdulatainak friss meglátása, a jellegzetes idomok lágy megmintázása az olasz művészet régi tradícióin alapul és lényege még inkább renaissance-ízű. Barokkabb formaadás jelentkezik a gyüjtemény egy gyermekmellszobrán, amely nyilván szintén Velencéből, ugyancsak a XVII. század első feléből való és egyéni szépség dolgában talán még felülmúlja amannak a folytonos ismétlés által némileg modorosakká vált gyermekalakjait. Szintén velencei eredetű végül és talán Vittoria köréből származik a *Marczibányi-gyűjteményből* származó egy-egy férfi- és női alak, hegyes mozgással, erős contrappostoval, amelyek eredetileg kandallódíszül szolgáltak.

Egy szakállas, kalapos férfit ábrázoló mellszobrocskán kívül, amely valószínűleg hollandi eredetű és az ábrázolás módjával, pszichológiai kifejezésével és kalapjával, fodros gallérjával a XVII. század közepére utal, a gyüjtemény az északi kisplasztikának még egy másik, későbbi, de egészen elsőrangú alkotásával dicsekedhetik. Mestere, Johann Baptist Hagenauer (szül. a bajorországi Strassban 1732-ben, meghalt Bécsben 1810-ben), akire éppen a Delmár-gyüjteményben levő művének felbukkanásakor terelődött ismét a figyelem. Hagenauer művészete a délnémet barokkszobrászat történetében fontos szerepet játszó salzburgi plasztika körébe tartozik. A Delmár-féle szobrocska talapzatába vésett feliraton egyenesen salzburginak mondja magát.[1] A mester művészete — mint általában az egész salzburgi szobrászat — az olasz barokk erős hatása alatt áll. Jellemző műve például a bécsi múzeumban levő ólomcsoport, amely középen a Pietát, kétoldalt Mária Magdolnát és Szent Pétert ábrázolja. Ez utóbbinak analógiájára Hagenauernek tulajdonítható a Delmár-gyüjteményben levő terrakotta Szent András-szobrocska, amely valószínűleg egy apostolsorozat alkotórésze volt. A Szent Péterre emlékeztet az arc éles, realisztikus jellemzése, a test erőtelt mintázása, a feltünően izmos karokkal és főleg a drapéria ábrázolása, annak erős kicsücskösödésével, amely a mesternek egyik ismertető vonása. Hagenauer jelzett bronzszobrocskája azonban, amely a gyüjtemény egyik fő dísze, egészen külön helyet foglal el oeuvrejében. A teljesen aranyozott szobrocska az oszlophoz kötözött Krisztust ábrázolja, a barokk művészet e kedvenc témáját, amely olyannyira alkalmat adott egyrészt a ruhátlan test, másrészt a legerősebb pátosz bemutatására. Ezt a tárgyat különösen a kisplasztika is felkarolta és különféle anyagokból — olykor ezüstből is — készítette. Az oszlophoz kötözött alak motívuma általánosságban nem nyert egészen kielégítő megoldást, amennyiben annak két tagját csak ritkán sikerült tökéletes kompozíciónális egységbe forrasztani. E tekintetben

[1] *Joannes Hagenauer Salisburgensis invenit ed fecit 1756.*

ROCCATAGLIATA, NICCOLO: FURULYÁZÓ PUTTO.
Bronz. Dr. Delmár Emil gyüjteménye.

ROCCATAGLIATA, NICCOLO: FUVOLÁZÓ PUTTO.
Bronz. Dr. Delmár Emil gyüjteménye.

MELLSZOBOR. Bronz. Hollandi, XVII. század.
Dr. Delmár Emil gyüjteménye.

Hagenauer a legteljesebb eredményt érte el. Az ő Krisztusa nem áll az oszlop előtt, hanem elkínozva, kimerülten összerogy és lezuhanna a földre, ha a kegyetlen lánc nem fűzné az alacsony oszlophoz vagy inkább pillérhez, amelynek anyaga vésett márványozással van jelezve. Ilyképpen a legszorosabb egység áll elő. A mozgási motívum tényezői a nehezen előre hanyatló fej és törzs, a lánc által rögzített karok visszatartó funkciója és a pillér tagozatába kapaszkodva az egyensúly visszanyerésére vergődve kínlódó lábak. Megkapó ellentét áll elő e sokszorosan megtört, vonagló test és a pillér kérlelhetetlenül kemény vonalai között. Hagenauer megdöbbentő erővel állítja elénk a legnagyobb testi és lelki kín kifejezését. Az osztrák barokk művészet másik nagy mesterével, az egy nemzedékkel idősebb Rafael Donnerrel összehasonlítva, stílusa realisztikusabb, festőibb. A klasszikus, az olaszos reminiszenciák háttérbe szorulnak. De hiszen az ilyen megrázóan egyéni művel szemben szinte megfeledkezünk a stílusbeli eredetre vonatkozó kérdésekről. A legerősebb kifejezés diadalmaskodik itt az ábrázolás eszközei fölött. De még magának a mesternek csak három évvel később készült ólom Pietà-csoportjának Krisztus-alakja is a vonalszépségre irányuló sokkal erősebb törekvést árul el és inkább formai problémák nyomulnak előtérbe, míg a Delmár-gyüjtemény megkínzott Krisztusa minden formalizmustól ment, megrendítő belső valóságú alkotás.

A felsorolt önálló kisplasztikai művek mellett a gyüjteményben olyan egyéb tárgyak is találhatók, amelyek plasztikai díszük révén amazokkal összefüggésbe hozhatók. Ilyen elsősorban egy kis bronzmozsár — egyébként a gyüjtemény legújabb darabja — amely az olasz korarenaissanceba vezet vissza. A mozsár testét alul és felül szegélyező széles levélsor,

HAGENAUER, JOHANN BAPTIST: A SZENVEDŐ KRISZTUS.
Aranyozott bronz. 1756. Dr. Delmár Emil gyüjteménye.

HAGENAUER, JOHANN BAPTIST: SZENT ANDRÁS.
Terracotta. Dr. Delmár Emil gyüjteménye.

ASPETTI, TIZIANO: ALLEGORIKUS NŐI ALAK. Bronz.
Dr. Delmár Emil gyüjteménye.

illetőleg indadíszítmény között, amelyek az antik formáknak a kor szabad felfogása szerint való felhasználásáról tanuskodnak, helyenkint egy-egy rozettával élénkített és halszerűen alakított füllel megszakított pikkelyes alapon két kiterjesztett szárnyú, szigorúan frontális helyzetben ülő hárpia domborművű képe látható, közöttük pedig a plasztikai dísz legjelentősebb része: férfi arcképe, amelyet két puttó nehéz virág- és levélfüzérrel koszorúz meg. E koszorú jellege, a meztelen puttók formái és főkép a portrait is kétségtelenül a quattrocento végére utalnak. A férfifej, amelynek vonásai a mozsár felületének némi kopása ellenére is elég tisztán felismerhetők, éles profilban mutatkozik. Jellegzetesen olasz tipusú, nyilván idősebb férfi arcképe, a korabeli olasz képmásokon oly gyakran előforduló kerek sapka alól hátrasímuló tömött, síma hajjal. Felirat híján az ábrázolt egyén kiléte alig állapítható meg és — minthogy az arcnak különös ismertető jelei nincsenek — azt hisszük, hogy e tekintetben az egykorú olasz emlékérmek összehasonlítása sem vezetne kétségtelen eredményre. A puttók által tartott ünnepélyes koszorú mindenesetre arra vall, hogy valami jelentős személyiség lehetett, akinek tiszteletére készült a bizonyára nem gyakorlati célra szánt darab. A portrait alkalmazása páratlanná teszi ezt a szép és eredeti díszű mozsarat az eddig ismert olasz renaissance készítmények sorában. Nyilván a XV. század utolsó negyedében, a felsőolaszországi kisplasztika körében, valószínűleg Velencében keletkezett. Ugyancsak velencei eredetű lehet a jelenlegi tulajdonosa által a londoni Falke-aukción vásárolt ajtókopogtató, mely két delfint átfogó meztelen és alul gazdag növényi díszítménybe helyezett gyermekmaszkban folytatódó női félalakból áll. A női alak (szirén?) a mozsáron látható frontális típus formai továbbvitelét jelzi és

CAFFIERI PHILIPPE: FALI GYERTYATARTÓ.
Aranyozott bronz. Dr. Delmár Emil gyüjteménye.

AJTÓKOPOGTATÓ. Bronz. Velence,
XVI. század eleje. Dr. Delmár Emil gyüjteménye.

NEPTUNUS. Bronz. Német, 1600 körül.
Dr. Delmár Emil gyüjteménye.

BRONZMOZSÁR. Olasz, XV. század vége.
Dr. Delmár Emil gyüjteménye.

BRONZCSENGŐ. Olasz. 1653.
Dr. Delmár Emil gyüjteménye.

a maszk is, valamint a növényi dísz e pompás fentartású, finoman kimunkált darabot a XVI. század első felébe helyezi. A delfin mint dekoratív elem Olaszországból indult el diadalútjára és világszerte általánosan kedvelt motívummá vált kivált olyankor, midőn a rendeltetés tárgyilag is megokolta alkalmazását. Pompás példája ennek a Delmár-gyüjteményben a delfinen ülő Neptunus alakja, amely eredetileg kút díszéül szolgált. Kitünő öntvény, amelynek stílusa a német ércöntés valamelyik góc-pontjára, valószínűleg Nürnbergre vall. A mű keletkezésének idejét az 1600. év körül kereshetjük. Igen jellemző az olasz hatás alatt készült meztelen férfitest, amelynek formái, a szakállas fej típusa minden klasszikuskodás ellenére is menten elárulják az északi eredetet. A dekoratív rendeltetéséhez képest inkább stilizáltan mintázott állaton ülő síma test már az ellentét által is különösen eleven hatású. A kisplasztika körébe tartozik némileg egy finom művű, reliefdíszű bronzcsengő is, amely Comes Jacobus Bisserius nevével és címerével, valamint MDCLIII évszámmal van jelölve. Domborművű dísze a holdsarlón álló Madonna és Remete Szent Antal képéből, valamint növényi ornamentumok keretébe helyezett puttókból áll. És végül bemutatjuk a P. C. monogrammal jelzett, aranyozott bronzból készült rendkívül finom kétkarú fali gyertyatartót, amely a francia rokokó valamelyik kiváló ciseleurjének, a monogramm alapján nyilván Philippe Caffierinek (1714—1774) tulajdonítható és pompás példája annak a gazdag invenciónak, raffinált ízlésnek, amellyel a francia díszítő művészet régi típusokra visszamenő elemeket átalakítva, új vonásokkal gyarapítva az egyes korszakok változó divatjának megfelelően felhasznált.

ÉBER LÁSZLÓ.

rövid, nehéz lépést tesz előre, azonban mintha egy pillanatra meg kellene pihennie, ballába mozdulatlanul áll, földbe vert cölöpként, s a test és a (hiányzó) isteni gyermek súlyát támasztja alá. A motívum elég bonyolult: a test jobb fele zeg-zúgos vonalával az előrehaladást s a súlyos teher alatt való oldalt görnyedést fejezi ki; bal fele ellenben erőteljes merőlegesével az egyhelybenállást s a teherbírás biztonságát jelzi. Kar és kéz sem tétlen, sőt élénken kiséri és kiegészíti a test funkcióját; a jobb kéz a vándorbotot (illetve megmaradt darabkáját) szorítja, mely az oldalthajló test egyensúlyozására szolgált; a balkéz a csipőre feszítve támasztja alá a vállat, hogy a kis Jézus terhét könnyebben viselje. Az egyensúly két fontos tényezője, a testet támasztó bot s a vállra nehezedő gyermek hiányoznak; legalább képzeletben vissza kell őket helyeznünk, hogy a szobrocska kompozicióját világosan megértsük.

Az összetett motívum ily logikus keresztülvitele a testrészek funkciójában az egykoru német művészetben szokatlan törekvés. Csupán Peter Vischer munkáiban találkozunk vele. A müncheni Nationalmuseum 1490-es évszámmal jelzett térdelő *Ágtörője*, Peter Vischer ifjúkori remekműve, ugyanezt a tendenciát mutatja. A művészi problémák e közössége az, mely a megjelenésükben annyira különböző két művet szorosan egybekapcsolja. E belső rokonságnak azonban külső jegyei is jelentkeznek. Nem annyira a marokra szorított jobbkezek formai hasonlóságára gondolok, noha a markolás ez erélyességének a késői gótika kecses kéztartásai között aligha lelnők mását, hanem inkább arra, ahogy a művész a térdhajtás vehemenciáját mindkét esetben a jobbtérdről kiinduló feszes ruharedőkkel kifejezi. Minő ujság a ruharedőknek a testfunkció szolgálatába való állítása abban az időben, midőn a drapériának a testtől független, autonom élete pl. Veit Stoss műveiben legszenvedélyesebb orgiáit üli.

Az *Ágtörő* a térdelésnek és tehertartásnak az ágtöréssel komplikált összetett motivumát, a *Szent Kristóf* a menetelésnek és tehervivésnek kettős funkcióját ábrázolja. Amaz tisztára fizikai funkciót fejezett ki, itt lelkiek is járulnak hozzá. A szent óriás szent terhet visz; érzi a súlyt, de komoly méltósággal hordja. A nehéz lépés, a felső test oldalrahajlása, a vándorbotra való támaszkodás, az összevont szemöldökök s a nyakszirt pompásan feszülő izmai jelzik az isteni gyermek csodás súlyát; a szent erőteljes alakja mindamellett érvényesül, a balkéz csak könnyedén helyezkedik a csipőre s a fizikai meggörnyedést a lelki erő töretlen kifejezése egyensúlyozza. Az erőlködést csupán a test jobb felének tört vonala mutatja, de benyomását formailag is kiegyenlítik a vándorbot s a balláb felszökő vertikálisai, melyek kétoldalt szegélyezték. E három vonalon épül fel a nemes alak zárt kompoziciója, melynek a gyönyörű fő méltó koronázása.

Ez a fej Peter Vischer legszebb kitalálásai közé tartozik. Hajának és szakállának sűrű, dús tömegében van valami emberfeletti erő; vad őslényszerűségét azonban klasszikus szabályosság enyhíti és nemesíti. A szakáll hullámainak szabályos ritmusa, mint végső forrásra, a görög Zeus-típusra vezethető vissza; Vischer azonban nem onnét merítette közvetlenül, hanem a XIII. század nagy szobrászatából, melynek hatása itt nyilatkozik meg először művészetében. A vállon és fejen látható nyomok tanúsága szerint a kis Jézus a bal vállon ült

és kezével a szent fejetetejét érintette. Hogy helyet adjon neki, Szent Kristóf fejét kissé balra és előre hajtja; arcát emellett erélyesen jobbra fordítja, mintha valami láthatatlan cél felé tekintene. A fejnek ez a már két irányban elhajlított tengely körül való erélyes fordulása rendkívüli erejű formális motivum s a kontraposztikusan felépített testnek hatalmas kontraposzttal való betetőzése. A szentnek a kis Jézussal mitsem törődő tekintete csak látszólag száll a távolba, tulajdonképen önmagába tér vissza, hisz az összehúzott szemöldökök nem a nézés energiáját jelentik, s a hatalmas arcon ünnepélyes elmerültség árnyéka borong. Nem a részletek külsőségében, hanem a művészi formalátás nagyságában e fej a merseburgi Thilo-epitáfium atyaistenével rokon.

A jobb térdről kiinduló átlós ruharedőt már említettük. Az *Ágtörőnél* a nadrág merev keresztredői naturalisztikus részletmegfigyelésként hatnak s a comb izomfeszülésének helyettesítői. Itt azonban a lépés energiáját jelző kemény keresztredő az egész ruharedő-rendszer tudatos főmotivumává alakul. Éles diagonálisa a felsőtest lágyabb ívelésű redőiben hangzik ki. Szent Kristóf általában a tudatos drapéria-művészet remeke. Testhezálló kabátban és térdig érő szűk nadrágban van ábrázolva, ezekből azonban éppen csak annyi látszik, amennyit a világosság föltétlen megkíván. Föléjük köpenyként egy hosszú lepel van vetve, amely a testet többszörösen körülfogja, elül a mell jobboldalán egy darabja kihúzva, két vége pedig a két vállról szabadon omlik hátra. Az elől kihúzott s lecsüngő rész kedves kis redőhullámaival változatossá teszi a nagy vonalú, szigorú redőrendszert, mely a testformákat simulva követi s azok funkcióját hangsúlyozza. Peter Vischer két évvel korábban, a magdeburgi síremlék apostolain kísérelte meg először, hogy a késői gotika keménytörésű, formákat elrejtő drapériájától függetlenítse magát, s a puhább, símulékonyabb szövetnek megfelelő lágyabb redővetésre tért át. Szent Kristófjában már levonta a redőlágyítás konzekvenciáit s megtalálta a formakifejező drapéria klasszikus megoldását. E szempontból a szobrocska új korszakot kezd mestere művészetében.

A drapériának önálló szépsége és zártsága mellett a test formáihoz és funkcióihoz való alkalmazkodása, az alak kompozíciójának a kontraposzt elvén való felépítése, a logikusan keresztülvitt testi funkcióknak a lelki tartalommal való egybevágása mind olyan törekvések, melyek az ez időben érlelődő olasz klasszikus művészetnek is alapvető tendenciái. A Szent Kristóf hatása mégis lényegében más, mint az egykorú olasz alkotásoké; ezeknek klasszikus szabadsága helyett benne a gotikus kötöttséget, az olasz érettség helyett a küzködés hevét érezzük. Vischer egyéb álló szobrainak elemzése a rejtély nyitjára vezet bennünket.

IV. Ottó páncélos alakja römhildi síremlékén, mely a 80-as évek végén készült, még a késői gotika labilis állásmotivumát mutatja, noha a művész az állás bizonytalanságát az előrelépés látszatával akarja leplezni. (A művésznek a késői gotika lábujjhegyen állásából való kiindulását világosan mutatja a poseni Lukas Gorka sirlemez vésett rajza.) Peter Vischer azonban, művészetének immanens klasszikus tendenciáitól hajtva, csakhamar komolyan megkísérli, hogy alakjaiban a földönállás statikáját fejezze ki. Apostol- és püspökalakjainál a

megoldás egyszerű; a bőven omló ruházat eltakarja a lábak funkcióját, és előbb merev, függélyes redők, majd a földön szétterülő ruhaszegélyek a biztos állás látszatát keltik. A magdeburgi siremlék Szent Mauritiusában ismét felmerül a páncélos alak állásproblémája. Vischer a szentet mindkét lábával a földre állítja; művészi ösztöne a támasztó s a pihenő lábszár megkülönböztetésére sarkalja, azonban a ponderáció világosságát megsemmisíti azzal, hogy az alak mindkét talpát szorosan a talajhoz tapasztja. Hiába csavarja a pihenő lábszárat oldalt s hiába teremt ezzel kontraposztikus ellentétet a test két fele között; az alak állásában a késői gótika szenvelgése érzik s hiányzik belőle a klasszikus állás, a polykleitosi megoldás könnyed természetessége. Ugyanezt a hiányt érezzük szent Kristófjánál, ahol a motivumot az előrelépés akciója s a botra való támaszkodás komplikálja: ha a lépő láb ennyire behajlik, lehetetlen, hogy a hátsó lábszár megtartsa merev vertikálisát s talpával szorosan a talajhoz símuljon. A szemköztnézet enyhíti ugyan a benyomás zavarát — míg a Szent Mauritiusnál a pihenő láb oldalnézete ezt fokozza — azonban teljesen elrejteni nem tudja. Világosan látjuk, hogy a művész a drapéria alatt rejlő test szerkezetével nincs teljesen tisztában.

Peter Vischer a mezítelen emberi testet nem tanulmányozta; akt után bizonyára sohasem mintázott vagy rajzolt. Kétségtelenné teszi ezt a poseni Lubranski sírlemez, amelyen két mezítelen alakot alkalmaz díszítésül; a mellkas sematikus ábrázolása félreérthetetlenül mutatja a természetmegfigyelés abszolut hiányát. Vischer a középkori szobrászat egyenes folytatója, mely szobrászat a ruhás alakból indul ki s a testet csak a ruhán keresztül s a ruhával együtt figyeli meg, ellentétben az antik vagy a XV. századi olasz művészettel, mely a mezítelen test tanulmányozásán épül fel. Vischer bizonyára sohasem járt Itáliában és sohasem látott antik aktszobrot. Az egyetlen német művész, akinek az antik-olasz klasszikus tendenciák a vérében voltak, e művészet grammatikáját sohasem kapta kézhez s nem jutott arra a gondolatra, hogy anatomiát tanuljon. Külső befolyásoktól érintetlenül haladt a maga útján, egyedül küzködve problémáival; így vált a német szobrászat autochton fejlődésének befejezőjévé s az önálló német klasszicizmus egyetlen képviselőjévé. A Szent Mauritius és a Szent Kristóf állásproblémáit, a szabad és a támaszkodó állást, a maga módján később tökéletes megoldásig fejlesztette az innsbrucki Miksa császár síremlék Arturjában és Theoderikjában.

Mikor Vischer a Szent Kristófot öntötte, Dürer már visszatért volt első olasz útjáról s magával hozta az akt-tanulmány újdonságát. Ez magyarázza meg, hogy Vischer művészete folytatás nélkül maradt; az ifjabb nemzedék, köztük Vischer fiai is, az olaszoktól átvett új álláspontra helyezkedett s a német klasszicizmus helyett a német renaissancera határozta el magát.

Szent Kristóf szobra, klasszikus tendenciáival küzködő gotikus kötöttsége ellenére is, vagy talán épen azért, megkapó hatással van a szemlélőre. Mély átérzettsége, zárt és gazdag vonalkompozíciója, minden részletének páratlan finom kimunkáltsága a mester oeuvrejében elsőrangú helyet jelölnek ki számára. Semmi jel sem mutat arra, hogy valaha egy nagyobb egésznek része lett volna;

épen ellenkezőleg, a végtelen gondos cizelálás, az önmagában való teljes zártság arra vallanak, hogy itt önálló kisplasztikai művel van dolgunk. Mindamellett nem kicsinyes; Vischer monumentalitása benne sem tagadja meg magát.

A német XV. századból művészi értékű önálló kisbronz több nem maradt ránk; a Szent Kristóf egy nyomtalanul eltünt műfajnak egyetlen képviselője. Hogy szentet ábrázol, szemben az egykorú olasz kisbronzok mitológiai és profán témáival, olyan jellemvonás, mely német földön bizonyára az egész műfajt jellemezte.

MELLER SIMON.

DELMÁR EMIL PLASZTIKAI GYÜJTEMÉNYE

I.

Az évek hosszú során át ritka szakértelemmel, szokatlan céltudatossággal és tagadhatatlan szerencsével összehozott gazdag és sokoldalú gyüjtemény ismertetését a bronztárgyakén kezdjük, nemcsak azért, mert a bronz technikai tulajdonságainál fogva a kisplasztikának kiváltképpen alkalmas anyaga, hanem főleg azért is, mert a kisplasztikának mint önálló műfajnak története javarészt bronzművekkel kezdődik. Más a szobrászat és más a kisplasztika. Valamely nagy szobornak kis méretekre való redukciója nem ad kisplasztikai művet, viszont az életnagyságnál jelentékenyen kisebb szobor megnagyítása többnyire ki nem elégítő eredményre vezet. Amott, a nagy szobornál, a szemlélő a mű méretétől függő távolságban helyezkedik el, sőt igen gyakran — ha ugyan a szobor felállítása már eleve nem eszerint történt — meg kell keresnie azt a pontot, ahonnan nézve tökéletes hatású. Az igazi kisplasztikai mű a közelről való nézés feltételén épül fel, kis méreteinél fogva könnyen elmozdítható, forgatható, akár kézbe is vehető. A kisplasztika mint önálló műfaj akkor fejlődik ki, midőn éppen a megkülönböztető sajátságait felismerik, azokat tudatosan kifejlesztik. Kétségtelen, hogy a nagy szobrászat árnyékában minden időben megtaláljuk. Őskori csontfaragványok, egyiptomi fa- és faienceszobrocskák, apró görög és római istenalakok, középkori elefántcsont-Madonnák a kisplasztika körébe tartoznak. Mindezeknél azonban más szempontok is érvényesülnek: a többnyire vallási rendeltetés, az elhelyezés módja, a sorozatba való tartozás föltétele, míg egészen szabadon és tisztán, stílusbeli összes sajátosságaikkal akkor lépnek a szobrászat e kis alkotásai elénk, midőn azokat művészeti szempontból keresni, gyüjteni kezdik.

E műfaj kialakulására döntő jelentőségű az olasz quattrocento. Igaz ugyan, hogy — mint Burckhardt mondja — „soha sem deríthetjük ki többé, mely bronzszobrocska vagy csoportocska keletkezett legelőször egy megrendelő tisztán művészeti kívánságára.“ [1] Tény azonban, hogy antik emlékek, leletek nyomán, amelyek eleinte inkább archaeologiai, majd mindinkább művészeti megbecsülés tárgyai voltak, indult el azok utánzása és amazok mellett egyenrangúak gyanánt csakhamar ott láthatók a gyüjteményekben a modern mesterek alkotásai, amelyek ha nagyrészt ókori minták utánzatai is, vagy legalább is — a kor érdeklődésének és a művészeti gyüjtemények archaeologiai eredetének megfelelően — a klasszikus világ gondolatkörében mozognak, mégis a quattrocento szellemében felfogott szabad, önálló alkotások, klasszicizálásnak nyoma nélkül.

Ebbe a körbe vezet a Delmár-gyüjtemény egyik kiváló darabja: Aphrodité szobrocskája. Bronzból való, amint általában túlnyomó részben bronzból készültek ezek a kisplasztikai művek, abból az anyagból, amely nemcsak szépségével és tartósságával kínálkozott, hanem már azért is a legkedveltebb volt, mert hiszen az antik emlékek is többnyire abból valók voltak és mert a bronz volt a legalkalmasabb arra, hogy a formáknak a kisplasztikai stílussal összefüggő részletességét, a testtömegek erős tagoltságát ki lehessen fejezni. A szobrocska nem Firenzében készült, ahonnan ez az egész műfaj hódító útjára indult, hanem Felső-Olaszországban, ahol — mint ismeretes — a XV. század közepe, nevezetesen Donatello páduai tartózkodása óta a kisplasztika oly nagy lendületet vett, hogy a fenmaradt művek túlnyomó száma ide

[1] Beiträge zur Kunstgeschichte von Italien. Basel, 1898. 370. l.

Magyar Művészet
1926. 2. 7.

ID. VISCHER, PETER: SZENT KRISTÓF. Bronz. 1497.
Dr. Delmár Emil gyüjteménye.

lokalizálható. A bécsi művészettörténeti múzeumban őrzik az Aphrodité-szobrocska valamivel kevésbbé tökéletes, nyilván utólag átdolgozott másodpéldányát, amely Granvella bíboros hagyatékából került II. Rudolf császárnak, a nagy műbarátnak gyüjteményébe. A mű eredetileg antik emlék gyanánt szerepelt és ez esetben csakugyan szándékos megtévesztési kísérletről beszélhetünk. Erre vall a lábak csonkasága is, amelyet utóbb ezüsttel pótoltak.

A bécsi szobrocska keletkezését most Velencébe, az 1520. év körül teszik, anélkül, hogy e közelebbi provenienciát bizonyítani lehetne, az időt illetőleg pedig azt az 1520. évnél valamivel korábbra tennők. Tény, hogy a szobrocska formái már a cinquecento legkezdetére utalnak, annak a keménységnek, élességnek, sarkosságnak híján, amely az előző század sajátja. De elég van még bennük a quattrocento kissé fanyar tartózkodásából, hogy keletkezése idejét ne keressük messze a század elejétől. A profilos ezüsttalapzaton álló bécsi példány bal kezében almát, jobbjában kagylót tart. A két kéz ily azonos funkciója nem szerencsés motívum és a kagylót bizonyára későbbi hozzátételnek kell tartanunk. A Delmár-féle példányról a kagyló hiányzik, viszont a jobb kéz mintegy beszélő mozdulata is megokolatlan és kevésbbé kielégítő. Tekintve, hogy e cizellálatlan kezen, továbbá az alak jobb combján és bal térde alatt egykori csavarhelyek nyomai maradtak fenn, közel áll az a föltevés, hogy a szobrocska egyik példánya sem maradt fenn a maga teljességében, hanem hogy Aphrodité jobb kezével ruhát tarthatott, amely finom drapéria formájában átlósan húzódott a jobb comb felé, mintegy azt a pillanatot juttatva kifejezésre, midőn Paris előtt leereszti ruháját, de kezében már ott van győzelmének díja, az arany alma.

A szobrocska a kisplasztikának kiválóan sikerült, vonzó alkotása. Akárhogyan forgatjuk, bárhonnan nézzük, a vonalaknak és formáknak újabb és újabb gazdagsága világosan, zavartalanul hat reánk. Az egész a contrapposto motívumán épül fel: ez határozza meg a test tagjainak elrendezését, a testnek a függélyes tengelytől való eltolódását. Ez alapvető motívumon belül azonban a művészi invenció, az apró finomságok adják meg az alak egyéni szépségét. Nem tudunk oly klasszikus szoborról, amely közvetlen mintául szolgálhatott volna és — ha hamisítás szándéka forgott is fenn — klasszicizálásnak nyoma sincs. Leginkább még az arc emlékeztet antik típusra, míg a test ábrázolása, a maga közvetlen elevenségével, teljesen a keletkezés korára vall. Mily elragadóan üdék kivált a törzs formái, a kebel, a has alakítása! Mily hatásos ellentétet ad a síma és a Delmár-féle példányon a régi, világos aranyozás által még símább hatású vállra és hátra lehulló hajfürtök finom megmunkáltsága! A szemek ezüsttel vannak berakva.

Ugyanebbe a körbe tartozik a gyüjtemény egy másik darabja, amelynek keletkezése Páduába vezet és amely stílusára nézve közel áll Riccio művészetéhez. Már tárgyilag is érdekes. Mintáját, a Belvedere-Apollót a XV. század végén találták. A szobor kiegészítését Montorsoli, Michelangelo tanítványa 1532-ben végezte. Szobrocskánk feltétlenül e kiegészítés előtt készült, mert csonkán hagyja az alak jobb karját, a szobor kiegészítés előtti állapotának megfelelően. Egyébként szó sincs teljesen hű utánzásról vagy éppenséggel másolásról és az általános típus, a főmotívum megtartása mellett az ábrázolás módjának szabadsága jellemzi a kora-renaissance művészt. Magának a testnek alkata is megváltozott, híján van a vatikáni szobor klasszicizáló, túlelegáns símaságának: a páduai iskola szellemének megfelelően zömökebb, izmos test, amelynek csontszerkezete, izomzata erőteljes, realisztikus formákban fejeződik ki. A részletekben is nagy az eltérés: kivált a köpeny redőzete teljesen eltérő, kevésbbé aprólékos, mint a nagy szobron. Viszont a sarúk megmunkálása úgyszólván egészen híven követi a mintát, — hiszen ez olyan részlet volt, amelyben már a márványmásolatban fennmaradt eredeti bronzszobor mestere ked-

GYERMEKFEJ. Bronz. Velence, XVII. század.
Dr. Delmár Emil gyüjteménye.

vét lelhette és amely most hálás tárgya volt a páduai bronzszobrásznak. Különösen jellemző azonban a szobrocska megkapóan eleven, egyéni feje, amely annyira elüt a minta hideg méltóságától. Itt inkább az ellenfél megvetése jut kifejezésre, amott a harcra való készség és e benyomást még fokozza a haj ábrázolásának eltérő, teljesen a renaissance bronzszobrászaira valló módja. Végül kiemelendő az is, hogy Apollo nemcsak arányaiban, hanem a mozdulatok részleteiben is megváltozott, hogy a törzs erősebb testességet nyert, mintegy plasztikusabbá vált, az eredetinek egy nézőpontra számított reliefszerű kiterjeszkedése helyett a kisplasztikai mű jellegének megfelelően erősebben utal a harmadik dimenzióra. Ilyképpen a pompás szobrocska szinte iskolapéldája annak, mint alakulnak át az igazi kisplasztikus keze alatt a mintául szolgáló nagy szobor formái, azonkívül pedig általánosabb értelemben tanuságot tesz arról a függetlenségről is, amellyel a kora-renaissance mesterei a bálványozott ókor emlékeivel szemben állottak.

Egy másik irány azonban más szemmel nézi a klasszikus mintákat és például a Riccióval majdnem egykorú Tullio Lombardi (1460?—1532.), aki pedig szintén a velencei-páduai körben dolgozott, a korai klasszicizmusnak egyik legjellemzőbb mestere. Tőle való a Delmár-gyüjteményben levő kisméretű bronz Minervafej, amelynek egy-egy mását a bécsi estei gyüjteményben és a velencei Museo Civicóban őrzik. Noha ez esetben a művész nem követett közvetlenül valamely antik mintát, a sisakos fej tartása, típusa, annak formái, a kis méretek ellenére is szinte monumentális, ünnepélyes hatásra való törekvés az ókori művészethez való egészen más viszonyt árul el.

Olaszországon, az újabb kisplasztika hazáján, kívül más problémák merülnek fel.

BOLOGNA, GIOVANNI: PIHENŐ UTAS. Bronz.
Dr. Delmár Emil gyüjteménye.

LABENWOLF, PANKRAZ: VÁSÁRRA MENŐ PARASZT. Bronz.
Dr. Delmár Emil gyüjteménye.

Németországban akkor keletkeznek ily művek, midőn Olaszország már túlvan a gotikus formaadás legutolsó rezgésein is. Északon a szobrászat — még ha olasz befolyás alatt fel is karolja bronzszobrocskák készítését — még erősen benne él a késő középkorban. A művészetnek ez az ága főleg a nürnbergi híres Vischer-műhelyből indul ki és az idősb Vischer Péternek műve a Delmár-gyüjtemény világszerte ismert darabja, Szent Kristóf szobrocskája. „Az egyetlen jelentékeny, önálló XV. századbeli német bronzszobrocska, mely reánk maradt", — mondja Meller Simon, aki Peter Vischerről írt nagy monografiájában részletesen méltatja annak művészettörténeti fontosságát. „Már az is jellemző erre az egész művészeti ágra, hogy nem világi vagy antik tárgyat, hanem szentet ábrázol."[1] A talpába bekarcolt 1497 évszámmal jelölt szobrocska azoknak a kisebb-nagyobb szentszobroknak leszármazottja, amelyekkel a műhely szószékeket, síremlékeket díszített. Az olasz művekkel összehasonlítva, valami sajátos kötöttség vehető rajta észre. A művész minden igyekezetét belefektette, hogy a legenda szerint a világ terhével reá nehezedő kis Jézus alatt görnyedő Kristóf erőfeszítését, testének kétirányú funkcióját, a hordást és járást kifejezésre juttassa. Most, hogy a gyermek alakja hiányzik válláról, ez az erőfeszítés még fokozottabban, túlzottan jelentkezik. A művész eszköze a test tagjainak lehető legkifejezőbb beállítása. A szobor, amelynek hatásában oly nagy szerepet játszik a gotikából átvett ruházat, nem ítélhető meg helyesen az olasz művészet tisztán ábrázoló plasztikai szempontjából. Az anatómia tekintetében, amelynek az olaszok oly nagy mesterei, nem egy hiba fedezhető fel rajta. Péter mester nem is élő modell, hanem emlékezeti kép után dolgozik. És nem is a valóság hű vagy formailag szép ábrázolása a fődolog az ő szemében, hanem a vallásos tartalomban gyökerező motívumnak nemcsak a külső, kézzelfogható valóságot, hanem a belső, lelki lényeget is hangsúlyozó, megkapó kifejezése. A művész aligha ábrázolta volna a dolgot ugyanígy, ha valami köznapi teherről és annak közönséges hordozójáról lett volna szó. A tárggyal szemben táplált mély megindulása tükröződik az alak nagyszerű fején, amely a testi erőfeszítésen túl a szent ethosát is kifejezésre juttatja.

A gyüjteménynek e kivételes jelentőségű darabja mellett Pankraz Labenwolf (1492—1563) bronzszobrocskája a német kisplasztika fejlődésének következő fázisát állítja elénk. Külső forma tekintetében olasz minták hatása érezhető. Az alak elvesztette gotikus kötöttségét, szembeötlő az anatómiai tudás magas foka. A Vischercsalád fiatalabb tagjaival szemben azonban, akik klasszikus tárgyakkal az olasz művészet immár idealizáló formáit is átvették, Labenwolf, a népszerű Gänsemännchen mestere, aki idősb Peter Vischer alatt tanult, e szobrocskájában is, amelynek mása a berlini Kaiser-Friedrich-Museumban látható, a realizmus híve és egy tisztára genreszerű alak keresetlen ábrázolását adja.

Ugyancsak genreszerű tárgyat mutat be a XVI. századbeli szobrászatnak és kivált a kisplasztikának ünnepelt mestere, Giovanni Bologna (1528—1608), aki nagy- és kisméretű mitológiai alakjai és csoportjai mellett örömest készített népies alakokat, utasokat, koldusokat, dudásokat, bolondokat, madarászokat ábrázoló szobrocskákat. Művészetének ez az oldala nyilván a hazai, németalföldi hagyományokban gyökerezik. A Delmár-gyüjteményben levő „Pihenő utas" azonban tanulságosan árulja el a XVI. század mindinkább akadémikussá váló irányát. A facsonkra támaszkodó utas motívuma a vonal- és formaszépség kihasználására vezet. Az alak helyzete, tagjainak mozdulatai rendkívül biztonsággal, mondjuk, virtuozitással — Giovanni Bolognával szemben helyénvaló ez a kifejezés! — vannak megkomponálva. Különösen utalunk a keresztbetett lábak, a lehajtott fej, a hordócska zsinórját tartó kéz, az egész baloldali körvonal rendkívüli finomságára. És ha például

[1] *Simon Meller:* Peter Vischer der Ältere und seine Werkstatt. Leipzig, 1925. 67. l.

MITHOLOGIAI
ALAKOK.
Velence, XVI. század.

Dr. Delmár Emil
gyüjteménye.

Giovanni Bologna és Labenwolf alakjainak fedetlen lábszárait összehasonlítjuk, megkapóan tűnik elénk a realisztikus és klasszicizáló formaadás ellentéte.

A gyüjtemény még több, többé-kevésbbé kiváló olasz művet tartalmaz, amelyek főleg a velencei kisplasztika XVI—XVII. századbeli mestereitől valók. Tiziano Aspettinek (1565—1607) tulajdonítható egy teknősbékán álló allegorikus női alak, amely jobbjában könyvet tart, míg a baljával maga emelt tárgy, nyilván tükör hiányzik. A kort jellemzi az igen erősen éreztetett contrapposto, a karcsú testet az idomokhoz tapadó drapéria borítja. Az egész formaadás Aspettire emlékeztet és kivált a diadémet viselő fej típusa igen közel áll a mesternek a páduai Santo főoltárán álló Caritasához. Másik velencei mester a kedves és termékeny Niccolò Roccatagliata, aki 1593—1636 körül dolgozott ott és főleg Genuában is. Kivált puttók mintázásában volt specialista. A bécsi művészettörténeti múzeumban is puttók, angyalok, oroszlánháton ülő Ámor szobrocskáival van képviselve. A Delmár-gyüjteményben levő két ily alak, fuvolázó és furulyázó puttók, egészen közel áll a bécsi estei gyüjtemény muzsikáló puttóihoz. Különösebb elmélyedés híján is Roccatagliata ügyes és szeretetreméltó mestere vonzó tárgyának. A gyermektest mozdulatainak friss meglátása, a jellegzetes idomok lágy megmintázása az olasz művészet régi tradícióin alapul és lényege még inkább renaissance-ízű. Barokkabb formaadás jelentkezik a gyüjtemény egy gyermekmellszobrán, amely nyilván szintén Velencéből, ugyancsak a XVII. század első feléből való és egyéni szépség dolgában talán még felülmúlja amannak a folytonos ismétlés által némileg modorosakká vált gyermekalakjait. Szintén velencei eredetű végül és talán Vittoria köréből származik a *Marczibányi-gyűjteményből* származó egy-egy férfi- és női alak, hegyes mozgással, erős contrappostoval, amelyek eredetileg kandallódíszül szolgáltak.

Egy szakállas, kalapos férfit ábrázoló mellszobrocskán kívül, amely valószínűleg hollandi eredetű és az ábrázolás módjával, pszichológiai kifejezésével és kalapjával, fodros gallérjával a XVII. század közepére utal, a gyüjtemény az északi kisplasztikának még egy másik, későbbi, de egészen elsőrangú alkotásával dicsekedhetik. Mestere, Johann Baptist Hagenauer (szül. a bajorországi Strassban 1732-ben, meghalt Bécsben 1810-ben), akire éppen a Delmár-gyüjteményben levő művének felbukkanásakor terelődött ismét a figyelem. Hagenauer művészete a délnémet barokkszobrászat történetében fontos szerepet játszó salzburgi plasztika körébe tartozik. A Delmár-féle szobrocska talapzatába vésett feliraton egyenesen salzburginak mondja magát.[1] A mester művészete — mint általában az egész salzburgi szobrászat — az olasz barokk erős hatása alatt áll. Jellemző műve például a bécsi múzeumban levő ólomcsoport, amely középen a Pietát, kétoldalt Mária Magdolnát és Szent Pétert ábrázolja. Ez utóbbinak analógiájára Hagenauernek tulajdonítható a Delmár-gyüjteményben levő terrakotta Szent András-szobrocska, amely valószínűleg egy apostolsorozat alkotórésze volt. A Szent Péterre emlékeztet az arc éles, realisztikus jellemzése, a test erőtelt mintázása, a feltünően izmos karokkal és főleg a drapéria ábrázolása, annak erős kicsücskösödésével, amely a mesternek egyik ismertető vonása. Hagenauer jelzett bronzszobrocskája azonban, amely a gyüjtemény egyik fő dísze, egészen külön helyet foglal el oeuvrejében. A teljesen aranyozott szobrocska az oszlophoz kötözött Krisztust ábrázolja, a barokk művészet e kedvenc témáját, amely olyannyira alkalmat adott egyrészt a ruhátlan test, másrészt a legerősebb pátosz bemutatására. Ezt a tárgyat különösen a kisplasztika is felkarolta és különféle anyagokból — olykor ezüstből is — készítette. Az oszlophoz kötözött alak motívuma általánosságban nem nyert egészen kielégítő megoldást, amennyiben annak két tagját csak ritkán sikerült tökéletes kompozíciónális egységbe forrasztani. E tekintetben

[1] *Joannes Hagenauer Salisburgensis invenit ed fecit 1756.*

HAGENAUER, JOHANN BAPTIST: A SZENVEDŐ KRISZTUS.
Aranyozott bronz. 1756. Dr. Delmár Emil gyüjteménye.

HAGENAUER, JOHANN BAPTIST: SZENT ANDRÁS.
Terracotta. Dr. Delmár Emil gyüjteménye.

ASPETTI, TIZIANO: ALLEGORIKUS NŐI ALAK. Bronz.
Dr. Delmár Emil gyüjteménye.

illetőleg indadíszítmény között, amelyek az antik formáknak a kor szabad felfogása szerint való felhasználásáról tanuskodnak, helyenkint egy-egy rozettával élénkített és halszerűen alakított füllel megszakított pikkelyes alapon két kiterjesztett szárnyú, szigorúan frontális helyzetben ülő hárpia domborművű képe látható, közöttük pedig a plasztikai dísz legjelentősebb része: férfi arcképe, amelyet két puttó nehéz virág- és levélfüzérrel koszorúz meg. E koszorú jellege, a meztelen puttók formái és főkép a portrait is kétségtelenül a quattrocento végére utalnak. A férfifej, amelynek vonásai a mozsár felületének némi kopása ellenére is elég tisztán felismerhetők, éles profilban mutatkozik. Jellegzetesen olasz tipusú, nyilván idősebb férfi arcképe, a korabeli olasz képmásokon oly gyakran előforduló kerek sapka alól hátrasimuló tömött, síma hajjal. Felirat híján az ábrázolt egyén kiléte alig állapítható meg és — minthogy az arcnak különös ismertető jelei nincsenek — azt hisszük, hogy e tekintetben az egykorú olasz emlékérmek összehasonlítása sem vezetne kétségtelen eredményre. A puttók által tartott ünnepélyes koszorú mindenesetre arra vall, hogy valami jelentős személyiség lehetett, akinek tiszteletére készült a bizonyára nem gyakorlati célra szánt darab. A portrait alkalmazása páratlanná teszi ezt a szép és eredeti díszű mozsarat az eddig ismert olasz renaissance készítmények sorában. Nyilván a XV. század utolsó negyedében, a felsőolaszországi kisplasztika körében, valószínűleg Velencében keletkezett. Ugyancsak velencei eredetű lehet a jelenlegi tulajdonosa által a londoni Falke-aukción vásárolt ajtókopogtató, mely két delfint átfogó meztelen és alul gazdag növényi díszítménybe helyezett gyermekmaszkban folytatódó női félalakból áll. A női alak (szirén?) a mozsáron látható frontális típus formai továbbvitelét jelzi és

CAFFIERI PHILIPPE: FALI GYERTYATARTÓ.
Aranyozott bronz. Dr. Delmár Emil gyüjteménye.

AJTÓKOPOGTATÓ. Bronz. Velence,
XVI. század eleje. Dr. Delmár Emil gyüjteménye.

NEPTUNUS. Bronz. Német, 1600 körül.
Dr. Delmár Emil gyüjteménye.

BRONZMOZSÁR. Olasz, XV. század vége.
Dr. Delmár Emil gyüjteménye.

BRONZCSENGŐ. Olasz. 1653.
Dr. Delmár Emil gyüjteménye.

a maszk is, valamint a növényi dísz e pompás fentartású, finoman kimunkált darabot a XVI. század első felébe helyezi. A delfin mint dekoratív elem Olaszországból indult el diadalútjára és világszerte általánosan kedvelt motívummá vált kivált olyankor, midőn a rendeltetés tárgyilag is megokolta alkalmazását. Pompás példája ennek a Delmár-gyüjteményben a delfinen ülő Neptunus alakja, amely eredetileg kút díszéül szolgált. Kitünő öntvény, amelynek stílusa a német ércöntés valamelyik gócpontjára, valószínűleg Nürnbergre vall. A mű keletkezésének idejét az 1600. év körül kereshetjük. Igen jellemző az olasz hatás alatt készült meztelen férfitest, amelynek formái, a szakállas fej típusa minden klasszikuskodás ellenére is menten elárulják az északi eredetet. A dekoratív rendeltetéséhez képest inkább stilizáltan mintázott állaton ülő síma test már az ellentét által is különösen eleven hatású. A kisplasztika körébe tartozik némileg egy finom művű, reliefdíszű bronzcsengő is, amely Comes Jacobus Bisserius nevével és címerével, valamint MDCLIII évszámmal van jelölve. Domborművű dísze a holdsarlón álló Madonna és Remete Szent Antal képéből, valamint növényi ornamentumok keretébe helyezett puttókból áll. És végül bemutatjuk a P. C. monogrammal jelzett, aranyozott bronzból készült rendkívül finom kétkarú fali gyertyatartót, amely a francia rokokó valamelyik kiváló ciseleurjének, a monogramm alapján nyilván Philippe Caffierinek (1714—1774) tulajdonítható és pompás példája annak a gazdag invenciónak, raffinált ízlésnek, amellyel a francia díszítő művészet régi típusokra visszamenő elemeket átalakítva, új vonásokkal gyarapítva az egyes korszakok változó divatjának megfelelően felhasznált.

ÉBER LÁSZLÓ.

DELMÁR EMIL PLASZTIKAI GYÜJTEMÉNYE

II.

Nemcsak anyag, hanem művészeti lényeg tekintetében is eltérő a gyüjtemény második csoportja attól, amelynek ismertetését az előző közleményben adtuk.[1] Míg ott oly bronzművekről volt szó, amelyek méreteikkel és művészeti célzatukkal a szűkebb értelemben vett kisplasztika körébe tartoznak, addig a fafaragványok, amelyek szám és jelentőség dolgában előkelő helyet foglalnak el a gyüjteményben, egészen más művészeti akarás eredményei. Ha korra nézve esetenkint többé-kevésbbé közel is állnak azok egyikéhez-másikához, eredetileg más rendeltetéssel készültek és így megítélésük is más szempontot kíván meg.

A bronzszobrászat és ennek keretében a kisplasztika föllendülése annak az érzésnek kifejezője, amely Olaszországban a XV. századtól kezdve tudatosan az antik szobrászatra tekint vissza. A fafaragás a középkor utolsó századainak jellemző műfaja. Beláthatatlan számmal keletkeztek szárnyasoltárok, amelyek fölépítését a késő gotika csapongó, az anyag megmunkálásának szinte korlátlan lehetősége folytán pazar formagazdagsága kíséri, míg az oltárok szekrényében nagy szobrok, esetleg csoportok foglalnak helyet és a szárnyakon is festett képek helyett gyakran domborművekkel találkozunk. A tektonikus és ornamentális gazdagság közepette csakis erősen hangsúlyozott plasztika érvényesülhet: ez a forrása e faragványok mozgalmas jellegének, a fény és árnyék megkapó váltakozásának, a dús aranyozással élénkített polychromiának. A szobrok, domborművek nem egyéni értékű művek, hanem az összhatásnak tényezői, amelyek művészi lénye csak rendeltetésük helyén, az eredeti keretben érvényesül igazán, míg onnan kiszakítva, múzeumokba, gyüjteményekbe helyezve, a maguk elszigeteltségében sokszor érthetetlenek. De egyébként is a középkori művészet egyik jellemző vonása a sorozatos ábrázolási, kifejezési mód, olyképpen, hogy az egyes tagok nem élnek külön életet, hanem egy nagyobb összefüggésnek rendelődnek alá és csak egyes tárgyak, például a rendkívül sok változatban elterjedt Madonna-szobrok és szobrocskák, voltak már eredetileg is magukban zárt művek.

A Delmár-gyüjtemény néhány darabja is kétségkívül szárnyasoltár alkotó része volt. Ilyen elsősorban a Mária halálát ábrázoló szép dombormű, amilyen Szűz Máriának szentelt szárnyasoltárokon gyakran fordul elő. Veit Stoss remekműve, a krakói Máriatemplom főoltárának szekrényébe helyezett hatalmas csoport is e drámai jelenet megkapó megoldását adja. Kompozíció és felfogás tekintetében a gyüjteményben levő dombormű legközelebbi analógiája a szentgyörgyi (Pozsony megye) templomban fennmaradt dombormű, amely szintén elpusztult szárnyasoltár töredéke. Ez is, mint amaz, nem oltárszárny dísze volt, hanem magában az oltár szekrényében foglalt helyet, centrális jelentőségű ábrázolás gyanánt. A tárgy, amelyet a keresztény művészet apokríf forrásból merített és amelynek ábrázolása Keleten és Nyugaton különböző formát öltött, kialakult alakjában jelenik meg a strassburgi Münster déli kapuzatának tympanonát díszítő nagyszerű domborműben. A késő középkor, amely a thémának többnyire azt a változatát karolja fel, amint Mária ágya előtt, az apostolok körében, Szent Jánostól támogatva, álló helyzetéből halálra válik, szívesen értékesíti a tárgy genreszerű elemeit és e tekintetben szinte hagyományos módon osztja ki a halotti szertartás szerepeit az egyes apostolok között. A drámai vonás elenyészik és inkább valami még ünnepélyes, de polgárias jelleg kerül felszínre, amit fokoz még az, hogy egyes apostolfejek (kivált a fiatal Szent János, a beszentelést végző Péter) hagyományos típusai mellett egyénibb, néha szinte képmásszerű arcok is előfordulnak. Ez különösen a nürnbergi művészet sajátja és valószínű, hogy a Delmár-gyüjteményben levő dombormű is Nürnbergben vagy

[1] Magyar Művészet, II. 77. l.

Magyar Művészet 1926. 6. 317.

MÁRIA HALÁLA. Nürnbergies, 1480—1500 körül

a nürnbergi művészet hatása alatt keletkezett 1480—1500 között. Kiváló szépségű a kiforrott tradícióra visszavezethető kompozíció, a maga határozottan centralizáló jellegével, amely már maga is arra vall, hogy a csoport egy oltár fő részében volt elhelyezve. A középső tengelyt erősen hangsúlyozza a középen egymás fölé helyezett négy alak: alul a halódó Szűz Mária a két térdelő apostol között, mögötte Szent János, fölötte a füstölőt emelő és legfölül az összetett kezekkel égnek tekintő alak. Kétoldalt az apostolok alakjai szabad szimmetriával fordulnak, utalnak a főcselekmény felé. A ruhák redőzetének kissé sematikus ábrázolása mellett egyes fejek faragása különös gondról tanuskodik. Kiválóan szép a süveges apostol (Szent Jakab?) feje, úgyszintén azé az apostolé, aki a szenteltvíztartót nyujtja oda Péternek. Szent János feje a Veit Stoss-féle típus levezetésének látszik.

A Mária halála domborműnek a teljes plasztikához közeledő stílusával szemben rendeltetésének megfelelően lapos relief az Oppenheim-gyüjteményből származó dombormű, amely Ker. Szt. János fejvételét ábrázolja, tehát bizonyára valamely Szent János-oltár szárnyát díszítette. Ily helyen egyenlő célú az oltárszárnyak festett képeivel és a plasztika elengedhetetlen kiegészítője a szín. Fölépítésében, az alakok alkatában, az építészeti részletek távlati beállításában a XVI. század elejére, közelebbről az 1510—1520. évek tájára vall és a sváb művészet jellegével áll összefüggésben. A XVI. század elejét jellemző nagyvonalúság, áttekinthetőség jellemzi a fő jelenet kompozícióját, amelyet jobboldalt a háttérben Heródes lakomájának ábrázolása egészít ki. Különösb drámaiság híján is az alakok elevenek, találóak; különösen sikerült a perfid Salomé jellemzése. Rajz, mintázás, a részletek gondos megmunkálása eszközeiben biztos, kiváló mester kezére vall.

Nem szárnyasoltár része, eredetileg azonban szintén másokkal függött össze Szent János evangelistának az a szobra,

SZENT JÁNOS FEJVÉTELE. Sváb, 1510—1520 körül

mely a gyüjtemény legkiválóbb darabjai közé tartozik. Az ifjú apostol nem állott magában, hanem a feszület alatt, attól jobbra, míg a másik oldalon, vele szemközt, Szűz Mária foglalt helyet. Rendkívüli komolyság, szinte zordság ömlik el az elhelyezésénél fogva enyhén balra forduló alakon. A kifejezés eszközei tartózkodók: egészen enyhe mozdulat tükrözteti a belső megindulást, amely a megkapóan egyéni, szinte képmásszerű arc vonásaiban is elfojtottan jelentkezik. A komoly, mondhatni tragikus hatás fontos tényezője a ruházat elrendezése, annak úgyszólván pszichikai benyomású redőzete, amely — mint a középkor szobrászatában oly gyakran — annyira lényeges, majdnem fő eleme az összhatásnak. A hosszú, bő köpeny redőzete szinte tektonikus jellegű rétegeződésben burkolja be a testet: egymás fölé rakodva lapos idomokban símul a jobb vállra és onnan hosszan elnyúló kevés törésű redőkkel húzódik alá, ferde főirányával ellentétben a hosszú alsó ruha függélyes redőzetéhez. A drapéria ily elrendezése a francia művészet sajátossága. „Franciaországban a gotikus redőzet" — mondja a középkori szobrászat két kiváló ismerője — „általánosságban és amennyire meghatározható — simulékony és egyenes, száraz törések híján, tökéletesen leolvasható és logikus rajzú."[1] Az archaikus formaadásból a XIII. században fejlődik ki a francia drapériának ez a jellege, amely még a XIV. században is fenmarad, mindaddig, míg a dijoni művészet bonyolultabb redőzetet és németalföldi eredetének megfelelő éles töréseket nem honosít meg, összefüggésben azzal a realisztikus törekvéssel, amely Claus Slutert és dijoni körét jellemzi. A francia művészetben azonban már a XIV. század egész folyamán lappangott az a realizmus, amely éppen németalföldi hatás alatt Dijonban oly erővel tör elő és a XIII. század idealizmusával szemben mind érezhetőbben

[1] *Koechlin-Marquet de Vasselot:* La sculpture à Troyes (Páris, 1900), 121. l.

SZENT JÁNOS EVANGELISTA
Francia, XIV. század 2. fele

MADONNA. Francia, 1400 körül

érvényesült egyrészt különösen a fejek valószerűbb ábrázolásában, másrészt a ruházat elrendezésében, amelynek XIII. századbeli szépvonalúsága keményebb, természetesebb formaadásnak ad helyet, fő vonásaiban azonban még ragaszkodik a hagyományhoz. A fejlődés e fokának kiváló emléke a Delmár-gyüjtemény Szent János-szobra, melynek keletkezési idejét a szobor korábbi tulajdonosától, Friedrich Lippmann berlini múzeumi igazgatótól, eltérően nem a XV. század első, hanem a XIV. század második felébe helyezzük.

Ugyancsak középkori értelemben vett, tehát anyagilag és optikailag nem egybeforrott, hanem egymás mellé helyezett alakokból álló csoport alkotórésze volt Mária Magdolna szobra. Krisztus siratásának e főszereplője odasietett a holttesthez, amely mellé most letérdelni készül, kezében szokott attributumával, a balzsamos szelencével. Tehát ismét oly alak, amelynek plasztikai motívuma nem tisztán önmagában nyeri magyarázatát, hanem egy kívüle levő okra utal: csak így érthető meg e motívum rendkívül kifejezőereje. Az ábrázolás eszközei egészen más korba és körbe visznek, mint a Szent János esetében. Ismét a ruházat a művészi hatás fő tényezője, de teljesen más szellemben mint amott. Minden sokkal bonyolultabbá vált; a régibb alak nyugalma helyett itt a formáknak azzal a heves, izgalmas játékával találkozunk, amely a *flamboyant*-t a régi gotikától megkülönbözteti. Valami új lélekállapot nyilvánul meg az ilyen alakokban: erős pillanatnyi hatásokra való törekvés az optikai benyomás leghathatósabb eszközeivel, mély ráncokkal, amelyek a fény és árnyék megkapó ellentéteit adják. E stílus mesterfogása, midőn Mária Magdolna bal karjával magához szorítja köpenyének csücskét, hogy az, esésében megakasztva, minél mélyebb ráncokat vessen. És a szent meghajtott térdei között a földre omló hosszú ruha megtorlódik és éles ráncokat vet, a ruha ujja pedig szándékosan túlhosszú, csakhogy esésében feltartva, minél dúsabb

SZENT PÜSPÖK
Landshut, 1510—1520 körül

MÁRIA MAGDOLNA
Hans Leinberger köre. 1520 körül

rángképződésre vezessen. Hasonló fortélyok kivált a XVI. századbeli délnémet szobrászatban nem ritkák, de éppen a Mária Magdolna ruhaujján feltűnő gyűrűs törések azonos célzattal fordulnak elő a landshuti Hans Leinbergernek, a bajor szobrászat egyik fő alakjának (nevezetes műve a moosburgi templom főoltára 1520-ból), a berlini Kaiser-Friedrich-Museum jelzett domborművén, amely Krisztus siratását ábrázolja és ugyanott a Kálvária domborművén, amely ott Leinberger irányához tartozó mű gyanánt szerepel. Ennek a körnek tulajdoníthatjuk a közel életnagyságú, szép Magdolna-szobrot.

Ám a ruházatnak ily mozgalmas alakítása korántsem szorítkozott a mozdulat motívumának kiemelésére, mint a Magdolna alakján, hanem a XVI. század elején és kivált az alsóbajor szobrászat körében nyugodtan álló alakokon is előfordul. Szinte felülmúlhatatlan példája ennek a Delmár-gyüjteményben egy szent püspök alakja, mely ide tartozik. Mestere közel áll ahhoz a szobrászhoz, aki az altöttingi apátság 1513-ban elkezdett kapuzatának plasztikai díszét készítette és akit Halm, a bajor nemzeti múzeum igazgatója, Matthäus Kreniszszel, az altöttingi stallumok mesterével azonosított. A szobor mindenesetre 1510—1520 körül Landshut tájékán keletkezett és úgyszólván iskolapéldája annak, amit a késő középkor barokkjának neveztek el. A ruházat redőzete hatalmasan, szembeszökően érvényesül, olyannyira, hogy a test szinte eltűnik mögötte. Jellemző, hogy a püspöknek még lábahegye sem látszik ki a hosszú köntös alól, amely a földet érintve ott szinte hullámzó mozgásban van, mintha csak az lenne hivatása, hogy az alak álló helyzetének statikai benyomását teljesen eloszlassa. És a palást, amely mögött a test formái teljesen eltűnnek, nyugtalanul hullámzó, mély ráncokat vető, árnyékkal telt öblökbe átmenő tömeg, amely éles törésekkel szinte ornamentális jellegű szeszélyes idomokba csavarodik. A drapéria önálló életet él, amelyhez az emberi alaknak semmi

A FELTÁMADT KRISZTUS
Nürnberg, XVI. század eleje

ANGYAL
Német, XV. század 2. fele

MADONNA
Dunai iskola, XV. század 2. fele

NŐI SZENT
Alsórajnai, XVI. század 2. fele

köze sincs. Érzelmi elem hatja át. Ezért elemezhető a gotikus, kivált a késő gotikus szobrok ruháinak redőzete sokkal kevésbbé tisztán formai, exakt módon, mint az antik szobroké, ezért esnek egészen más beszámítás alá, mint az igazi barokk drapériái, amelyek a maguk erős formai kifejezésében a test és lélek mozgásaihoz símulnak. És azért különös, mintegy ellentétes principiumokat egyesítő művészet ez a késő gotika, mert a ruházat ily szabad, irracionális csapongásával erősen realisztikus vonások egyesülnek. E püspök-szobor feje is és kivált a nyak természetes alakítása ily törekvésről tanuskodik.

A Delmár-gyűjtemény néhány szép darabja kézzelfoghatóan tükrözteti vissza a gotikus szobrászat fejlődését. Egy kisebb méretű, kemény fából faragott Mária-szobor, amelynek jobb alsó karja és vele a gyermek Jézus alakja elveszett, annak a stílusnak további sorsát mutatja be, amelyet a már ismertetett Szent János-szobor képvisel. Az alak csak enyhén hajlik el a függélyes tengelytől, testének felső része és feje egészen frontális beállítású, de a bal csipőtől lefelé húzódó uralkodó ránc erősen hangsúlyozza a gotikus elhajlást és a ruha sok rétegben egymáshoz lapuló formái a régibb, egyszerű motívumoknak mintegy halmozását adják. Ez a gazdagság enyhíti, módosítja az ünnepélyes, szinte hieratikus tartást, amely a körtét nyujtó kéz mozdulatában is megnyilvánul. A szobor keletkezése idejét 1400 körül kereshetjük és az arc formáit, amelyek finom kimunkálását a kemény faanyag is előmozdította, a francia művészetet jellemző sajátos báj különbözteti meg.

A Madonna-típus további fejlődését mutatja be a gyüjtemény életnagyságú szobra, mely eredetileg bizonyára valamely szárnyasoltár szekrényének fő alakja volt. Időbeli és helyi meghatározásának alapjául szolgálhat a korabeli sváb művészet legkiválóbb mesterének, Hans Multschernek Madonna-szobra, mely a tiroli Sterzing városka plébániatemploma számára 1456—1459 közt készített szárnyasoltárt díszíti. Anélkül, hogy a Delmár-gyüjtemény szobrát magának Multschernek tulajdonítanók, a két mű stílusbeli egyezései az ő körére, vagyis Ulmra vagy általánosságban a Duna mellékére és a XV. század második felének kezdetére utalnak. Jellegzetes az alak erős elhajlása, mely a gotikus lendület szinte zökkenő változata és amelyet a Mária karján ülő kis Jézus emelésének funkciója okol meg, anélkül azonban, hogy ez a mechanikai szerep magának a testnek alkatában kifejezésre jutna. Mert a testet itt is a ruházat gazdag ábrázolása háttérbe szorítja és a lágy redőkben leomló palást formáinak valóságos zuhataga a művészeti benyomás fő eszköze. Az oldalt erősen kicsúcsosodó formákon kívül különösen közel áll Multscher stílusához a palást olyatén elrendezése, hogy azt egyfelől Mária bal kezével testéhez szorítja, míg másfelől a gyermek alá van tűrve, úgyhogy a gazdagon hullámzó tömeg két részre oszlik és azokat erős árnyékhatású mély bevágás választja el egymástól. És — mint Multscher Madonnáját — valami tömör, szinte monumentális jelleg tünteti ki, amely a század későbbi évtizedeinek sarkosabb, élesebb formáival ellentétben áll és talán a kőszobrászat befolyására vezethető vissza.

A gyüjteményben még több darab képviseli a XV. századot. Finom, bájos kifejezés, a ruházat nagyvonalú elrendezése jellemez egy olvasó női szentet ábrázoló szobrocskát, amely Kölnből származik és nyilván az alsórajnai művészet köréből való. Ugyanebben az időben készülhetett egy élénk mozdulatú lebegő angyalalak, amely eredetileg nyilván egy szárnyasoltár keretében egy vele szemközt levő társával együtt a koronát tartotta Mária fölé. Különösen figyelemreméltók az angyal ruháján jelentkező élesvonalú törések, a szépen mintázott arc, a lebegő haj kiválóan lágy alakítása. A század legvégének stílusát viseli magán és délnémet, bajor vagy osztrák eredetű mű Szent Flórián szobra. A szent bal kezében tartott csöbörből vizet önt egy miniatür-épületre, amelyből lángok törnek elő, jobb kezével hosszú dárdára támaszkodik. A kezek szerepének ily differenciálódását a teljesen vértezett alak rendkívül erős mozdulata kíséri. Az állás motívuma a két láb funkciójának megkülönböztetésén alapul, tehát művészi akarás tekintetében az antik *contrapposto*-nak felel meg. Csakhogy egészen középkori, gotikus értelemben, nem a természet tanulmányo-

zásából kiindulva, hanem mintegy elvont módon túlozva a két láb elhelyezkedését, úgyhogy furcsa, szinte táncoló mozdulat áll elő, a törzs elhajlása pedig mintegy az oldalra billenés benyomását kelti. A gotika e végső korát jellemző erős, de nem organikus mozgás hatását még fokozzák a szent turbánszerű süvegéről jobbra-balra lengő, a bal kar körül csavarodó, jobboldalt pedig a dárda mentén S-alakú hajlásokban leomló szalagszerű kendők, amilyeneket a kor díszítés, élénkítés céljára szívesen felhasznál. Oly motívum, amely a fafaragás technikai lehetőségének teljes kihasználásával jár, de amely általában a német késő gotika ízlésének felel meg. Így Dürer is a Nagy Passióban és drezdai képén ily kétoldalt lobogó kendővel élénkíti, ellensúlyozva a kereszten függő Krisztus testének nyugodt, uralkodóan függélyes benyomását. Ugyanennek a témának hasonló megoldásával gyakran találkozunk a német szobrászatban is az 1500. év körül. Ide tartozik a gyüjteményben levő szép feszület is, amelyen a lobogó kendőnek mint mozgásával és a ruhátlan test síma felületétől elütő tömegével a benyomást élénkítő szerepe tökéletesen érvényesül. Figyelemreméltó a test formáinak lágy alakítása és emellett kivált egyes részleteknek valószerű ábrázolására való törekvés, anélkül azonban, hogy az egész alak ideális, még a gotika szellemében gyökerező jellegét megtagadná.

A német művészet történetének sorsdöntő idejéből, a XVI. század legelejéről való a gyüjtemény legbecsesebb darabjainak egyike, a feltámadt Krisztusnak fél életnagyságot meghaladó szobra, mely eredetileg a feltámadási körmenetben való körülhordozásra szolgált. Dürer kora, sőt Dürer szelleme szól belőle hozzánk és keletkezését a nürnbergi nagy mester közvetlen környezetében kell keresnünk. Az emberi test már nem puszta szimbolum, hanem az ábrázolásnak oly tárgya, melynek önmagáért való szépsége előtt az olasz művészet nyitotta meg az északi népek szemeit. Krisztus szobra formáinak teltségével, arányosságával, az állás motívumának tiszta, statikai szempontból helyes megoldásával, az áldást osztó és az eredetileg zászlót tartó kéz szabad mozdulatával arról az új ideálról tesz tanuságot, amely a késő gotika ideálját nem átmenet útján, hanem kívülről jött befolyás ellenállhatatlan hatása alatt felváltotta. Az alak a renaissance formalátását, felfogását tükrözteti vissza. Ám mégis átmeneti kor ez, amely nem képes a mult hagyományaival, szokásaival, formáival kereken szakítani. A palást ezen az alakon rendkívül jellemző kifejezője a kor kettős művészeti színezetének. A ruha elrendezése kétségkívül nagyvonalúságra való törekvést árul el, a vonalvezetés, a tömegek elosztása eltér a késő gotika halmozó aprólékosságától, de az ábrázolás módjában, a ruhának mint művészeti motívumnak felhasználásában félreismerhetetlenek a hagyományos formák, eszközök: a palást baloldali szélének enyhe fodrozása, a bal alsó karra vetett rész éles redőzete, alul a komplikáltan kiforduló részletek sokszoros törései, a mellen hullámosan rezgő tűrődések, csupa olyan vonás, aminők éppen Dürernek mind festményeiben, mind grafikai műveiben léptennyomon előfordulnak és némileg még törekvésének legérettebb nyilvánulásában, a négy apostol kettős képében is felismerhetők. Ez természetesen nem megy a szobor értékének rovására és a fölépítésének, mozdulatainak komoly szépségével, a fejnek Dürerre emlékeztető nemes típusával és magának a palástnak mesteri ábrázolásával a kezdődő XVI. század nürnbergi szobrászatának múzeális jelentőségű emlékei közé tartozik.

Ugyanebből az időből, esetleg még a XV. század végéről származik a gyüjteménynek egy másik kiváló, egyenesen megkapó szépségű darabja, melynek helyi meghatározása azonban bizonytalan és csak föltevésképpen jelezzük, hogy alighanem a francia és német művészet érintkezésének területén, esetleg Elzászban keletkezett. A szobor a sárkányt legyőző Mihály arkangyalt ábrázolja. Diadalmasan kiegyenesedve áll előttünk az angyal, lábát a legyőzött szörny nyakára helyezi és hosszú lándzsáját mindkét kezével annak torkába döfi. Nem küzdelem képe, hanem a tehetetlen, egyébként is aránytalanul kis alakban, inkább attributumként ábrázolt ellenség teljes megsemmisítése. A harc eszköze, a lándzsa azonban az alak fölépítésének fontos kompozicionális eleme: diagonális

FARIZEUSOK CSOPOTJA. Antwerpen, 1520—1530 körül

KRISZTUS KERESZTHORDOZÁSA. Antwerpen, 1520—1530 körül

SZENT FLÓRIÁN. Délnémet, XV. század vége

FESZÜLET. Német, 1500 körül

SZENT MIHÁLY ARKANGYAL. 1500 körül

iránya határozza meg a tömegek elosztását. A lándzsával párhuzamosan lép előre az állatot eltipró láb, amelyhez az angyal hosszú ruhája szorosan hozzásimul, úgyhogy izmos formái érvényre jutnak. A lándzsadöfés nem jár semmi erőkifejtéssel, inkább csak szimbolikus cselekedet ez és az angyal finom kezei egészen könnyedén fogják annak nyelét. És a győztes nem tekint alá: a dús hajjal koronázott leányos szépségű arc szinte merengve néz ki a világba. A hosszú, bő ruha, az angyal vállára vetett palást a mintegy súlyos kelméből vetődő redőzet gazdag rendszerét tárja elénk. A művész kétségkívül nagy súlyt vetett annak alakítására és még a sárkány fölfelé kígyózó hosszú farkát is kísérő motívum gyanánt használta fel a benyomás élénkítésére. De a ruha dús ábrázolása mögül a test, ha nem is formáiban, hanem tömegében és funkciójában erősen érvényesül és az alak határozott, egyenes tartása már a gotikából kiigyekvő testi érzésre vall.

A kezdődő északi renaissance más körébe utal egy kis dombormű, amely egyébként előkelő helyről, Frigyes német császárné kronbergi gyüjteményéből került dr. Delmár tulajdonába. Eredetét minden kétséget kizáróan meghatározza a jobboldali alak alatt látható antwerpeni kézjegy. A formák, egyes gotikus vonások fenmaradása mellett, az olaszos ízlés elhatalmasodására vallanak és így a dombormű keletkezésének kora 1520—1530 között keresendő. A rendkívül finoman megmunkált, ornamentális festéssel és helyenkint poncolással gazdagított faragvány voltaképpen töredék és egy Kálvária-ábrázolás egykori alkatrésze gyanánt a Krisztus keresztje alatt álló farizeusok csoportját mutatja be. A flamand kisplasztika annak idején Európa-szerte méltányolt formai és technikai készsége nyilvánul meg a pompás kis művön, amelynek egyik jellemző vonása a változatos fizionómiai kifejezés keresése és a természet tanulmányozásán alapuló ábrázolása. Meglehet, hogy maga az a Kálvária-jelenet, amelyből e három alakból álló csoport fenmaradt, egy nagyobb passio-sorozat alkatrésze volt. Erre vall az a hasonló jellegű és — mint amaz — szintén háttér nélküli dombormű, amelyet a szerencsés gyüjtőnek mintegy kiegészítésképpen megszereznie sikerült és amely drámai elevenségű jelenet keretében Krisztus kereszthordozását ábrázolja. Ezen is látható az antwerpeni kézjegy, ezen is festés és poncolás egészíti ki a plasztikai hatást. A két dombormű helyi és időbeli, sőt műhelyi összefüggése kétségtelen, sőt — egyező méreteik miatt is — valószínű, hogy egy passio-sorozathoz tartoztak, noha a kereszthordozás dombormüve formai szempontból kevésbbé tökéletes mint a másik, úgyhogy a két mű egyazon műhelyben a vezető mester vázlatai nyomán két különböző segéd kezétől származhatott.

ÉBER LÁSZLÓ

Delmár Emil letétbe tett műkincsei

Az amerikaiak térképén ő jelölte be, mit ne bombázzanak

A két világháború közötti műgyűjtés történetében jelentős szerepet játszott a középpolgárság. A társadalmi ranglétrán való felfelé törekvésnek egyik sarkalatos pontja volt a saját, nem is akármilyen, műgyűjtemény. Egyik legjobb példa erre Delmár Emil kollekciója, amely kvalitásában megállta a versenyt Hatvanyékkal vagy Herzogékkal.

E költséges „hobbi" anyagi hátterét Delmár Emil a Dunakotró Vállalat társtulajdonosaként alapozta meg. Az 1900-as évek elején többször járt külföldön, főként Ázsiában. Ekkor még úgy tűnt, hogy gyűjtési körének az orientalizmus a fő irányvonala. Gyűjteményét be is mutatta az 1907-es amateur kiállításon. Néhány év múlva azonban elkezdett érdeklődni az iparművészet és a szobrászat iránt. Az első világháború után külföldi aukciókon és magyarországi magángyűjteményekből elsőrangú bronz- és középkori szobrokat, porcelánokat, textileket vásárolt. Állítólag miseruha-gyűjteményét csak az Esztergomi Főszékesegyház Kincstára múlta felül. Lánchíd utcai, múzeumszerűen berendezett lakása hivalkodónak semmiképpen sem volt nevezhető. Agglegény lévén, mindig is úgy tervezte, hogy halála után gyűjteményének értékesebb darabjait magyar múzeumokra hagyja. De még életében is bőkezű mecénásnak volt mondható, hisz nem kevés műtárggyal gyarapította az Iparművészeti és a Szépművészeti Múzeumot.

Az első világháború előtt megalakult Múzeumbarátok Egyesülete 1928-tól Művészeti Múzeumok Baráti Egyesületeként működött tovább. Az alelnökséget Delmár Emil vállalta magára. Mivel életének jelentős részét kitöltötte a műpártolás, nem is találhattak volna megfelelőbb embert erre a feladatra. Az egyesület munkáját nagy erővel és lelkesedéssel támogatta, szervezte.

1938-ban, az első zsidótörvény után, talán némi jövőbe látó képességgel megáldva, Delmár úgy döntött, hogy elhagyja Magyarországot. Gyűjteménye nagy részét a Nemzeti Múzeumban letétként helyezte el. Körülbelül száz műtárgyra pedig kiviteli engedélyt kért és kapott. Először Svájcban telepedett le, magával vitt műkincseit be is mutatta a svájci műkedvelő közönségnek. Profi művészettörténésszé képezte magát, sokat publikált, célja a magyar kultúra megismertetése és terjesztése volt. Svájcból Angliába, onnan Kubába, majd az Egyesült Államokba költözött, ahol fontos feladattal bízták meg. Részt vett annak a bizottságnak a munkájában, amely a szövetségesek légibombázói számára megjelölte a kulturális szempontból jelentős és ezért megóvandó objektumokat. Most igazán jól jött alapos művészettörténeti tudása, hiszen jól ismerte a fontos műemlékeket. Talán az ő munkájának is köszönhető, hogy a nagyobb múzeumokat alig érte súlyos bombatalálat.

A háború után New Yorkban élt, művészettörténettel foglalkozott, és Petőfi-verseket fordított angolra. Gondolta, hogy itt az idő a hazatérésre. Azonban a fordulat éve után hamar rádöbbent, hogy a Rákosi-rendszer egyrészt amerikai kapcsolatai, másrészt gyáros múltja miatt nem látja szívesen itthon. Állítólag gyakran eljött egészen Burgenlandig, hogy átláthasson szeretett hazájára, ahova már soha nem tért vissza.

Ugyanis 1959-ben Delmár Emil meghalt. Még halála előtt úgy döntött, hogy a Nemzeti Múzeumnál letétbe helyezett műtárgyait az itthon élő rokonaira hagyja. Időközben a Nemzeti Múzeum a szoboranyagot a Szépművészeti, az iparművészeti tárgyakat az Iparművészeti Múzeumnak, a magyar festményeket a Nemzeti Galériának adta át. Tehát az örökösök ettől a három intézménytől kérték jogos tulajdonukat. A Nemzeti Galéria rögtön visszaadta a letétet, a másik két múzeum nem. Sőt, az Iparművészetiben már régen megszüntették a letétet, leltárba vették a műgyűjtő tárgyait, és rendkívüli módon zokon vették az örökösök kérését.

Mivel már más lehetőséget nem láttak a műtárgyak kiadására, 1981-ben a Kulturális Minisztériumhoz fordultak a rokonok. A jogászok megállapították, hogy a letét semmilyen körülmények között nem évül el, tehát a tárgyakat vissza kell adni jogos tulajdonosaiknak. A Szépművészeti Múzeum haladéktalanul tárgyalást is kezdett az örökösökkel, akik számos műtárgyat a múzeumnak adományoztak, néhány nagy értékűt pedig eladtak nekik. Az Iparművészeti Múzeum azonban úgy döntött, hogy nem adjà vissza a jogtalanul náluk maradt műtárgyakat. A minisztérium sem tudott semmi érdemleges intézkedést hozni az ügyben. A probléma csak akkor oldódott meg, amikor új igazgató került a múzeum élére.

Delmár Emil világhírű műgyűjteményének egy-egy darabja még ma is felbukkan a műkereskedelemben. 2001-ben a műgyűjtő örökösei eladásra kínáltak fel egy Lotz Károly festette gyönyörű pannósorozatot, amely állítólag egykor a Bródy Sándor utca 4-es számú Ádám-palota nagytermét ékesítette. A pannókat az állam vásárolta meg, s a köztársasági elnök rezidenciájának, a Sándor-palotának az ebédlőjében helyezték el azokat.

VÁRNAI VERA

FORRÁS: KULTURÁLIS ÖRÖKSÉGVÉDELMI HIVATAL

Delmár Emil Lánchíd utcai lakásának enteriőrjei

neg a nugát

k a Ludwig Múzeumban

A két író azonban nem a szöveget adta Banga rajlé, de azt mindketten saját ; írták a papírra. A harma- 15 lapból álló sorozat, a agy/Dumpf-féle vigyorgó el és Banga Ferenc különös val.

lnagyított tekercskönyvek és a Dumpf-töredékek kézen fogva táncol a szöa kép. Az írók által kanyarítűkből grafikai elem lesz, körülnyargalnak Banga kalapokban szökdécselő csirkelábú kutyái, körülk nyeklő-nyakló madarai. madárijesztők viháncola lapokon, a padlás porából t titkos láda megfakult kinülnének szerte; a satírozott k furcsán szökkennek, görbakugrásokkal kerülgetik izy és Parti Nagy kézírását.

Banga azt mondja, azért olyan játékos az egész, mert a szellemnek semmi sem szab határt; amikor az ember alkot, akkor nem érvényes a gravitáció. Satírozott árnyalakjai pedig egy személyes túlvilág vidám hírnökei. Merthogy a túlvilág is olyan, amilyenné maga az ember teszi. Ha saját maga számára szigorúvá csontosítja, van mitől tartania, ám, ha játékosnak álmodja, akkor még az árnyalakok is jókedvűek lesznek.

A néző számára nem kétséges, hogy itt nem a rajz az elsődleges, de nem is az írás, hanem a kettő, valamint a képzeletünkkel betölthető, üresen hagyott terek együttes hatása. Banga azt mondja: az írás elsősorban rajz, grafika, és csak másodsorban híd a gondolatokhoz. A kalligráfiákat idézi, melyekről elsőként mindenkinek az jut eszébe, hogy azok csupán jelek.

FOTÓ: SOPRONYI GYULA

Kézen fogva táncol a szöveg és a kép

A falakon látható képek közül kettő tekercskönyvként látott napvilágot, és már Dumpf Endre örökbecsű szösszenetei is megrendelhetők a Pytheas Kiadótól (üzletben ugyanis egyik tekercskönyvet sem árusítják). Márpedig Banga Ferenc szerint a tekercskönyv nem csupán azért fontos, mert kuriózumként az ókor kézműveskönyves technikáját idézi, de azért is, mert olvasásához idő és nyugalom kell. Ahogy mondja: ebbe energiát kell fektetni. És itt nem csupán a szellemiekre kell koncentrálni, de az anyagot is az olvasó kezeli, tekercsel, tapint, lapot zizegtet, néz, szinte az összes érzékével részt vesz az olvasás élvezetében. A tekercskönyv egy eszköz arra, hogy az ember észrevegye: ő maga is része a nagy egésznek, és nélküle nem működik a világ.

TRENCSÉNYI ZOLTÁN

RTJUK
Z ÜZLETET

Téli primadonna

Heltai Jenő Egy fillér című álomjátékában István, a Költő eltékozolta életét. Komisz volt az asszonyokhoz. Kínozta feleségét. Csábított asszonyokat, de szerelmüket nem viszonozta. Pénzért, sikerért önzően elárulta a Múzsát is. Bűneiért a pokolba kerül. Forró olajból kell kiemelnie egy fillért. A lelkiismeret furdalta költőt, akit Somlay Artúr játszott a Vígszínházban, megmentenék a forró büntetésből az őt még mindig szerető asszonyok (Márta, a felesége: Tolnay Klári és szerelmese, Irénke: Muráti Lili, akinek szeretetét nem viszonozta, más férfihez kergette feleségül). A Költőt megmentenék a nők. Férfiasan és büszkén visszautasítja segítségüket, mivel nem szerette igazán őket. Az utolsó pillanatban benyúl a fekete háttérfüggönyön át a Múzsa fehér karja. Kiveszi az egyetlen áttüzesedett fillért, mert hiába érzi a férfi, hogy életét elté-

beleszeret egy frontra induló zászlósba, az újpesti bútorüzem tulajdonosának fiába, Hindy Sándorba, akit kamaszként a Nemzetiben láttam a Vízkereszt hajóskapitányaként mint Montanót, Ciprus volt kormányzóját Othelló előtt és egyik legjobb szerepében, Csiky Buborékokjának Solmay Bélájaként. Szétsodródnak. Hindy feleségül veszi Bárczi Évát, a színház epés súgónőjét, Hámori Eta is férjhez megy. Elér pályája csúcsára: Erdélyi Mihály színházi trösztjénél – Józsefvárosi, Erzsébetvárosi Színházban, Óbudai Színkörben – téli primadonna. Nyáron több néző jön, akkor sztárok lépnek fel: Csortos, Honthy, a Latabárok. Télen alacsonyabb költséggel men-

Rovatvezető: Vereckei Zoltán

kronika@magyarnemzet.hu

Mai televízió- és rádióműsor

A rádió- és a televízió-műsorok részletesen és ajánlóval a szerdánként megjelenő, színes, 32 oldalas **MŰSORÚJSÁG** című mellékletünkben olvashatók.

m1: **5.45** Agrárvilág **6.00** Ma reggel **8.30** Topmodell **9.05** Derült égből egy család **10.05** Naprakész magazin **12.00** Híradó délben **13.00** Rondó **13.50** Zenelánc **14.05** Trópusi hőség **15.00** Alpok–Duna–Adria **15.30** Iskola utca **16.30** Segítőtárs **17.00** Családfa **17.30** Az utódok reménysége **18.00** Híradó hatkor **18.15** Esti mese **18.35** Szerelem a Hohensteinkastélyban **19.30** Híradó este **19.53** Sporthírek **20.05** Millenniumi mesék **20.35** A jog hálójában **21.30** Panoráma **22.00** Híradó este **22.05** Aktuális **22.25** Théma **22.45** +1 **23.35** Kárpáti krónika **23.45** Világhíradó

m2: Agrárvilág **6.00** Ma reggel **8.30** Magyar Szalon **9.00** Közvetítés a parlament üléséről **18.00** Nem jogerős **18.30** Jani házhoz megy... **18.55** Ármádia **19.25** Esti mese **19.50** Théma **20.05** Híradó este **20.30** Sporthírek **20.40** Gyökerek **21.25** BBS-ábécé **23.00** Záróra **0.00** Éjszakai telefon **1.35** Éjszakai választék

DUNA TV: **5.30** Indul a nap **8.40** Tér-Erő... **9.05** Csodálatos utazások **9.50** Fabulák **10.00** Doktor Cordelier végrendelete **11.35** Tony Lakatos: Monique **11.50** Hírek **12.05** Isten kezében **12.35** Az én lányom nem olyan **13.55** Lila esernyők **14.15** Lyukasóra **15.00** Katedra nélkül **15.45** Magyar történelmi arcképcsarnok **16.00** Klipzóna **16.15** Színes halak **16.40** Erdélyi erdőtemplomok **16.50** Olaszország nemzeti parkjai **16.55** Ötórai zene **17.00** Kalendárium **17.50** Hej, hej, helyes beszéd! **18.00** Hírek **18.10** Egy század emlékezetes pillanatai **18.30** Mese **19.00** Híradó, sport **19.30** Összkép **20.00** A hóbortos nagybácsi **21.45** Híradó, sport **22.00** Miért? **22.25** A világvége forgatókönyvei **23.20** Csomópont **0.05** Hírek

tv2: **5.50** Jó reggelt, Magyarország! **9.00** Délelőtt a tv2-vel **12.20** Marimar **12.55** Hagyj futni, testvér! **14.45** Jó barátok **15.15** Széllovagok **16.10** Sebzett szívek **16.40** Lucecita **17.30** Fiorella **18.00** Kapcsoltam **18.30** Tények **19.00** Szóljon bele! **19.10** Nincs kegyelem **20.00** Vad angyal **20.30** Motoros zsaruk **21.30** Szokatlan – Az élet sója **22.30** Az igazi vész-

Hűtlen kezelés a vád Dobos ellen

Az ügyészség szerint százhatvankétmilliós veszteség érte az Északtej Rt.-t

Szenvedi Zoltán

Benyújtotta vádiratát a miskolci ügyészség a bíróságra a különösen nagy vagyoni hátrányt okozó hűtlen kezelés bűntettével gyanúsított *Dobos Ferenc*, a kisgazdapárt volt Borsod megyei elnökével és három társával szemben – tudta meg lapunk *Martosi Györgytől*, a Borsod Megyei Ügyészség szóvivőjétől. A vád szerint Dobos az Északtej Rt. vezérigazgatójaként három vezető társával mintegy 162 millió forint kárt okozott cégének. Az egykori kisgazda elnök előzetes letartóztatásban várja a bírósági tárgyalás megkezdését.

A vádirat szerint 1995 decemberében az ÁPV Rt. arról adott ki határozatot, hogy a miskolci Északtej Rt. részvényei 65 százalékát privatizálják. A részvénypakett névértéke 409 millió forintot tett ki, amelyet 162 millió forintos áron kínáltak. Dobos elhatározta, hogy megszerzi a tulajdonrészt, s a vásárlás lebonyolítására létrehozta a North Milk Kft.-t, majd vevőként jelentkezett saját cégénél. A vádirat szerint 1996. január 31-én meg is köttetett a szerződés, ám a North Milk Kft.-nek nem volt ekkora tőkéje, így a Postabank által biztosított hitelből fizette volna ki a 162 milliós vételárat. A hitelt meg is kapták, mivel arra hivatkoztak, hogy a jól prosperáló Északtej Rt. 65 százalékos tulajdonlásával a North Milk bőven ki tudja gazdálkodni a hitel törlesztőrészleteit. Később azonban a hitel törlesztését az Északtej Rt. vállalta magára, mindenféle ellenszolgáltatás nélkül, így a kft. vagyona – a részvénypakett – visszakerült eredeti tulajdonosához. Így a részvénytársaság 162 millió forint veszteséget szenvedett.

Dobos ellen az ügyészség még csődbűntett vádját is megállapította, hiszen amikor a részvénypakett visszavándorolt az Északtej Rt.-hez, a North Milk Kft. kasszája kiürült, így 1998 júniusában felszámolási eljárás indult a cég ellen.

Félmilliárdos csalás Csongrádban

Folytatás az 1. oldalról >

Az adóhatóság üzletszerűen, bűnszövetségben elkövetett, különösen nagy kárt okozó csalás és magánokirat-hamisítás miatt folytatott nyomozást. Az eljárás során kiderült: a két bajai lakos 2000. február és 2001 márciusa között több mint két és fél milliárd forint fiktív számla után mintegy félmilliárd forint áfát igényelt vissza és vett fel bűntársai segítségével.

Információink szerint a két férfi a szervezett gazdasági bűncselekménysorozat irányítója. Az általuk Baján alapított vagy alapíttatott négy cég két és fél milliárd forint bruttó forgalmi értékben több mint 1500 fiktív számlát bocsátott ki mintegy száz személy nevére. Körülbelül ezer számlát hamis vagy hamisított vámbélyegzővel láttak el, ily módon sok száz millió forint áfához jutottak úgy, hogy a vámosok sem számlát, sem árut nem láttak. Ötszáznál is több számlát pedig arra használtak, hogy olcsón megvásárolt termékeket ötször-hatszor drágábbnak tüntessenek fel.

A cégeknél végzett házkutatások során a Csongrád megyei adónyomozók kétszáznál is több, külföldi állampolgárok adataival kitöltött számlát, áfa-visszaigénylő lapot és a pénz felvételére jogosító meghatalmazást találtak.

Értesülésünk szerint a hatóságok félrevezetésének céljából az elkövetők húsz-huszonöt vállalkozás nevének jogtalan felhasználásával több száz fiktív beszerzési számlát is kiállítottak saját cégeik részére.

A külföldi utas áfát azok a külföldi állampolgárok vehetik igénybe, akik a Magyarországon 50 ezer forint fölött vásárolnak, és az árut kiviszik az országból. A vásárláskor kapott áfás számlát a vásárlóhelyen lebélyegzik, a határon pedig hitelesítik. Legközelebbi magyarországi útja alkalmával a vásárló vagy megbízottja felveszi az áfát. Megtudtuk, a napokban néhányan Szeged egyik pénzintézeténél ismételten próbálkoztak csalásból származó áfa felvételével. A Csongrád megyei adónyomozók és kommandósok tetten érték őket. Az elkövetők ezt megelőzően már több tízmillió forinthoz jutottak ily módon.

VAS MEGYÉBEN AZ ADÓZÁSI SZEMPONTBÓL összevont jövedelmek tavaly meghaladták a 98,4 milliárd forintot; az egy főre jutó éves jövedelem 798 ezer forint volt, ami az országos átlagot meghaladó ütemű, 15,4 százalékos emelkedés 1999-hez képest. Az APEH szerint a megyében is csökkent a legalacsonyabb jövedelmi sávba tartozók száma, növekedett viszont az évi egymillió forintnál többet keresők aránya. A megyében az idén az APEH revizorai összesen 1,386 milliárd forint adóhiányt állapítottak meg, amelyből eddig 718 millió forintot hajtottak be.

Kevesebb trükkös lopás az M1-esen

Hetven százalékkal csökkent a trükkös lopások száma az M1-es autópálya Győr-Moson-Sopron megyei szakaszán az év első tíz hónapjában az előző év azonos időszakával összehasonlítva – közölte Szabadfi Árpád ezredes. (MTI)

Kiraboltak egy pénzszállító autót

A Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Mérk község határában kiraboltak egy pénzszállító autót. A fejükön harisnyát viselő fegyveres rablók kétmillió forintot vittek el a kocsiból. A kirabolt pénzszállító egy vállalkozóé, aki játékautomatákból gyűjti be a pénzt a környéken. A gépkocsivezetőt, aki a támadáskor megsérült, kórházba szállították. (MTI)

Makovecz Imre programnyitója

A Nemzeti Egységmozgalom a 2002-es parlamenti választások előtt újrakezdi budapesti előadás-sorozatát. Az elsőn a programnyitó beszédet Makovecz Imre építész tartja. A rendezvény helyszíne a Testnevelési Egyetem aulája, ahová holnap este hat órára várják az érdeklődőket. Az előadáson részt vesz többek között Melocco Miklós, Gyurkovics Tibor és Dippold Pál. (Sz. Z.)

Skandináv lottó

A 42. heti Skandináv lottó első számsorsolásán a következő számokat húzták: 5, 7, 12, 23, 26, 27, 33. Második számsorsolás: 4, 8, 10, 12, 18, 22, 24.

Kincsünk az egész nemzeté

Tisztelet az adományozónak – kiállítás Budapesten az Iparművészeti Múzeumban

P. Szabó Ernő

A magyar múzeumok egy része a XVIII–XIX. században létrejött főúri gyűjteményekre alapozva született meg, gazdagodott. Más részük anyaga a XIX–XX. század fordulóján, a XX. század első felében, nem kis részben az erősödő hazai polgárság adományainak köszönhetően vált európai rangú intézménnyé. Az utóbbiak közé tartozik Budapesten az Iparművészeti Múzeum, amelyet 1872-ben alapítottak, anyaga azonban a következő évtizedekben növekedett páratlan gyorsasággal. A múzeumban tavaly rendezett millenniumi kiállítás jól érzékeltette, milyen sokan, milyen nagylelkűen támogatták a közgyűjteményt. A most megnyílt kamarakiállítás újabb adalékokkal világítja meg a múzeumi mecenatúra fontosságát, hívja föl a figyelmet a száz évvel ezelőtt megkezdett munka folytatásának szükségességére.

A kiállítás egyik része egy éppen száz évvel ezelőtti adományozás tárgyaiból válogat. Báró *Lipthay Béláné*, a Magyar Iparművészeti Társulat egykori elnökének a felesége gazdagította akkor a múzeum anyagát értékes, főleg XVIII. századi tárgyakkal – játékokkal, legyezőkkel, szelencékkel, faragványokkal, metszetekkel, porcelánokkal –, amelyek között kimagasló értékek és ma már kuriózumnak számító műtárgyak is vannak. Az összeállítás különösen érdekes részét képezik azok a korai Zsolnay-kerámiák, amelyeket egykor a házaspár budai palotájában berendezett ebédlője számára terveztek, a magyaros és a keleti díszítőstílus elemeinek ötvözésével.

Más, nem ritkán valóban művészettörténeti ritkaságoknak számító alkotások a Művészeti Múzeumok Barátainak egykori adományaiból származnak, és több évtizednyi mecénási tevékenységet fognak át. Az első adományok ugyanis a tízes évekből származnak, az utolsók a negyvenes évek második felében, közvetlenül azelőtt kerültek a múzeumba az ajándékozók jóvoltából, hogy a fordulat éve után az állam a múzeumbarátok egyesületeit is feloszlatta. Ennek az összeállításnak a kimagasló értékű darabja a *Hann Sebestyén* műhelyében a XVII. század második felében készült mellboglár, a csokornásfa, amelyet *Delmár Emil*, a kiemelkedő jelentőségű gyűjtő kezdeményezésére vásároltak meg a múzeum számára, vagy éppen az a szintén XVII. századi keleti szőnyeg, amelyet a múzeumbarátok *Glück Frigyes* hagyatékából vásároltak meg a közgyűjteménynek.

A fordulat éve után nemcsak a kulturális élet, a nemzeti örökség őrzése, gazdagítása szempontjából fontos egyesületeket oszlatott föl a hatalom, de a régi, kiváló szakemberek egy részét is méltatlan sorsra juttatta. Közéjük tartozott az Iparművészeti Múzeum egykori főigazgatója, *Végh Gyula*, aki 1917–34 között igen sokat tett a gyűjtemény gyarapításáért (akár egykori elődje, *Radisics Jenő*). A múzeumban látható kiállítás részben éppen az ő halálának ötvenedik évfordulójára emlékezik. Részben viszont a múltat idézve a jövőt előlegezi, hiszen ahhoz az alkalomhoz is kötődik, hogy ötvenévnyi szünet után újra megalakult az Iparművészeti Múzeum Baráti Kör. Hogy a történelmi vakvágányok után a sors igazságot szolgáltat, a dolgok mégiscsak jó irányba tartanak, jelzi, hogy tagjai között ott van – egyik alelnöke lett – az egykori adományozók dédunokaöccse, *Lipthay Antal*, a CRS igazgatója, a PAN Alapítvány létrehozója, a Palatinus Alapítvány elnöke is. A baráti kör védnöki karában van *Mádl Dalma* asszony, a köztársasági elnök felesége, *Antall Józsefné*, a néhai miniszterelnök özvegye. Örökös tiszteletbeli elnökké választották *Lovag Zsuzsát*, a múzeum nyugalmazott igazgatóját, a kör elnökévé pedig *Benkő Istvánt*, az Egon Zehnder International vezetőjét.

A mostani kamarakiállítás újabb adalékokkal világítja meg a múzeumi mecenatúra fontosságát FOTÓ: NAGY ZOLTÁN

Ezeréves Magyarország könyv alakban

Munkatársunktól

Képek tanították a középkorban az embert a történelemre. Templomi freskók hirdették a lovagkirály legendáját, stációk tanúskodtak arról, hogy áldozat nélkül nincs győzelem. Képek az ezeréves Magyarország történetéből címmel mutatták be tegnap az Apáczai Kiadó új albumát, amely a következő hetektől minden Kárpát-medencei magyar iskola könyvtárában megtalálható. A könyv bepillantást enged a múltba: honnan jöttünk és mit végeztünk. Arra törekedtünk, hogy átfogó, képekkel és dokumentumokkal illusztrált, olvasmányos, de egyben hiteles történelemkönyvet adjunk át a határon túl élő gyermekeknek – mondta *Esztergályos Jenő*, az Apáczai Kiadó és Könyvterjesztő Kft. ügyvezető igazgatója.

A Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma az olvasás éve alkalmából 4,370 millió forinttal támogatta a kötet kiadását – tudtuk meg *Elekes Botond* főosztályvezetőtől. Erdélybe és Kárpátaljára már megérkeztek az Ezeréves Magyarország példányai, a helyi pedagógusszövetségek közreműködésével hamarosan mind a kétezer kötet rendeltetési helyére, a Kárpát-medencei és a nyugati magyarság iskolai könyvtáraiba kerül. A hazánkban meghirdetett olvasás évét így ünnepeljük meg közösen a határon túli magyarokkal. Erdélyi, felvidéki, kárpátaljai és délvidéki magyar családokkal együtt emlékezünk meg a közös történelemről, kulturális örökségünkről.

MDK

Delmár Emil szobrász

Szent Kristóf

e.a. cikke. Magyar Müvészet 1928. 649.l.

DELMÁR Emil

Wagner István

Írónők sorsa ... valahol Európában

A Delmár-hagyaték regényes krónikája

Magyar Hírlap, 1986. június 12. 7.

close to the works of the great Viennese masters of the intellectual-expressionist-psychical portrait, particularly *Oskar Kokoschka*. In 1915 about 350 works were gathered in Hungary for a monumental but somewhat hasty enterprize, the *Panama Pacific* exhibition in San Francisco — the Museum of Fine Arts helped to collect the material according to the concept of *John Nilsen Laurvik*, a Swedishborn American art critic.

The magic power of Berény's portrait impressed also Mr. Laurvik who, in his epilogue to the catalogue where he defended the new trends presented at the exhibition especially futurism, he proclaimed his faith in the composer celebrating him s a dissolver of traditional musical forms along with Ravel and Debussy.

This exhibition in San Francisco was not governed by the same pure artistic viewpoints as the *Armory Show* of 1913 in New York but its disappearance from the horizont of the history of modern art was probably due to its West-coast location and the fact that it opened in the middle of the first World War and had practically no echo in the press. Berény's Bartók-portrait „had charmed" the organizer so much that when the Hungarian material was returned, he held it back together

DELMÁR Emil

Ziáll. Szepm. 1985

Ásm. Fényes Tamás: A Delmár-gyűjtemény.
= M. Hírek, 1985. ápr. 27. 19. ill (9.)

DELMÁR Emil

Szepm. Ziáb.
ism. ESZLÁRY Éva: Reneszánsz és barokk
szabrok. = Új T. 85. ápr. 21 24-25. ill

DELMÁR Emil

SÁRVÁRI Márta: Újabb műlíncsellel gazdagodott a Szépművészeti Múzeum [Beszélgetés Enlády Évával].
= M. Nemet, 1985. márc. 26. 11.

DELMÁR Emil

Sérey András

A Delmár-gyűjtemény

Kiállítás a Képzőművészeti Múzeum-

ban

Népszabadság, 1986. aug. 4. 7.

Előadó: Tímár Árpád

Október 4.

1. Alapszabály-tervezet megvitatása, előkészítése Szakosz megvitatásra.
2. A Közgyűlés határozatainak 3. pontja alapján „... az Alapszabály módosítással foglalkozó rendkívüli Közgyű Elnökségi határozat készítése a megvalósításról, bonyolí Előadó: Tímár Árpád
   Technikai előkészítésről referál: Mezei Miklósné.
   A Közgyűlés lehetséges időpontja: 1982. december 13-á
3. A szakértői testületek értekezletének előkészítése.
   A szakértői munka általános szempontjainak kialakítása
   Előadó: Búzás Árpád, valamint az alelnökök által felké
4. A tagfelvételi munka tapasztalatai a testület-építés legfo
   Előadó: Búzás Árpád, Berényi Ferenc, Pécsi László és I

Október 18.

1. A külügyi munka első félévi tapasztalatai, második félé
   Előadó: Mészáros Mihály – Harsay Ilona
   Szempontok: Az útijelentések alapján a kiutazások milyen hasznosítható tapasztalatokat szereztek művész hasznosíthatók az egyezmények előkészítésében ország vendégeink a kortársművészet mely területei iránt muta
2. A K.V.H. és az A.I.C. kongresszus rövid értékelése.
   Előadó: Tímár Árpád, Schrammel Imre

A Szépművészeti Múzeum meghívja Önt az

EURÓPAI SZOBRÁSZAT

SZERZEMÉNYEK DELMÁR EMIL GYŰJTEMÉNYÉBŐL

című kiállítás
megnyitójára

1986. május 16-án 15 órára

A kiállítást megnyitja
Mravik László

A kiállítást rendezte
Szmodisné Eszláry Éva

Közreműködik
Szabó Antal (fuvola), Csorba Mária (hegedű),
Sailer Mária (gordonka)

Budapest, Hősök tere
Felelős kiadó: dr. Szabó Miklós főigazgatóhelyettes

MAHIR – Zalai Nyomda Zalaegerszeg 86 1756 o

MDK

Delmár V. kstő.

Halászbárkák. Of. -

Szent György Céh, XXIV. műv. graf. aukc. - 1919.
IX. 29. - X. 2. - A gyűjtő V. cs. 5. n. - Kül. m. - 72. l.

Délnémet mester 18.y. eleje

„Keresztrefeszítés" fa dombornú, aranyozott
24x14 cm (Restaurált) Védett.
Kiállítási ár: 12000 ft

BÁV 54.Képaukció Bp.1981.május

M. D. K.

DELNOHÍD

1920-ban Nagybányán szabadiskola tagja

Réti: Nagybánya.... Bp. 1954. 334 l.

Adrien Faizelot Delorme MDK

Az Iparmüvészeti Muzeum két fiókos szekrényének egyike Adrien Faizelot Delorme müve
/Repr: Fig. 1-6/
másika Joseph Baumhauer müve.
/ Repr: Fig. 7-9/

Hedvig Szabolcsi: Deux commodes de laque francaises d'époque Louis XV au Musée des Arts Décoratifs. Ip.müv.Muz. Évk. III-IV. 1960. 23-33. l.

Deloy, Gustave

id Andrássy Gyula
mellszobra 1873. (Tisza-
dob)

Gombosi György =
Andrássy Gyula gróf
gyűjteménye, -

MAGYAR MŰVESZET

1927. 438. l.

M.D.K.

Delszky János, ecri ács

1775-ben szerepel a városi adókönyvekben.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső,
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó

319. old.

DELSZKY János egri ács, a városi adókönyvekben az 1775. évi kötetben szerepel.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

nullámverés,olajf,
Borulás a Balatonon,olajf,
Siofoki molo,olajf,
Hideg idő,olajf,
Csendes idő,olajf,
Alkony,olajf,
Napnyugta,olajf,
Tihany előtt,olajf,
Parti bogáncsok,olajf,

Vörösné Dely Alice,

Vörösné

Nemzeti Szalon

Vörösné Dely Alice.

I ső Ungvári kiáll.

Vasárnap délután,olajf,
Játszó pajtások,olajf,

1912 Őszi kiáll.

Idyll,olajf.
Fésülködés,olajf,

1913 Magy.Képzőmüv.nők
Egy.V.kiáll.

Tengerparton,olajf,
Esős időben,olajf,
Nyári napon,olajf.

1914 Magy.Képzőmüv-nők VI.kiáll.
Vásár,olajf,
Arcképtanulmány,olajf,
Vasárnap,olajf,

1915 Magy.Képzőmüv-nők VII.kiáll.
Halász gyermekek,olajf,
Egyedül,olajf,
Strandélet,olajf,

1916 Magy.Képzőmüv-nők
VIII.kiáll.

Kossuth L.utca a mozgositáskor olajf.
Leány korsoval,olajf,
Osztrigás leány,olajf,

1917 Magy.Képzőmüv-nők IX.kiáll.
Fáradság,olajf,
Cigány leány,olaj,f

1919 Mképzmüv-nők XI.kiáll.
Csendélet,olajf,
A csavargó leány,olajf,
Tanulmány,olajf,

1919 Őszi kiáll.
Halász gyerekek,olajf,

1920 Téli tárlat.
Nyirfa,olajf,
Őszi táj,olajf,
Alkonyat,olajf,
Őszi eső,olajf,

1922 Balatomi kiáll.
Szélcsend,olajf,
Szénagyüjtés,olajf,
Alom gyüjtés a Balatonnál,olajf,
Vihar,olajf,
Őszi szinek,olajf,
Őszi hangulat,olajf,

MDK

Deli Alice, 2o.sz.

Tükör előtt

Almásy-Teleki 4.műv. sukc. 194o. nov.

12 l.

Dely Alice

69. Tükör előtt,
olaff. 56×46
30 P

Almásy-Telki IV. 1940

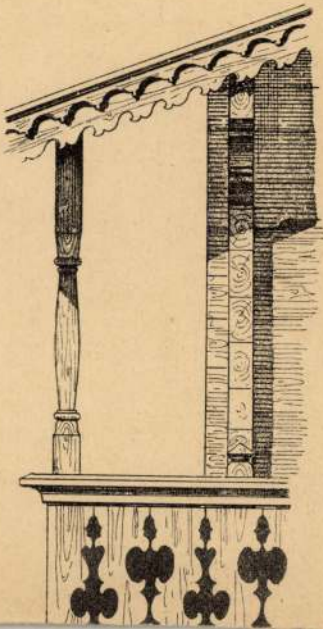

V. Deby Alice

l.

Nemzeti Szalon

TV, anka.

20. l

egykor dongaboltozatos, téglából épült vámosi templomrom tornya a szentély északi oldalához csatlakozik. Ugyancsak téglából rakott hasábja gúlaidomú. A templom a XIII. század első évtizedeiben épülhetett s talán a tatárok pusztíthatták el. GERECZE (A vámosi pusztatemplomról. *Arch. Ért.*, 1896. 70. l.) helytelenül datálja, amidőn azt állítja, hogy „a XIV. századnál nem fiatalabb".

146 (104. l. 4 sorhoz tartozó jegyzet) POLYI STUMMER ARNOLD: Beschreibung der Baudenkmale des Insel Schütt (Csallóköz) in Ungarn. *Mittheil. d. k. k. Central-Commission.* Wien, 1858.

147 ESSENWEIN, A.: Die romanische Kirche zu Lébény (Leiden) in Ungarn. *Mittheil. d. k. k. Central-Commission.* Wien, 1857. 7—, 35— l. — CZOBOR BÉLA: A lébényi templom. *Vasárnapi Újság*, 1879. — RÁTH KÁROLY: A lébényi templom. Magyaróvár, 1874. — KREKAY ANTAL: Kalauz a lébényi templomhoz. Győr, 1879. — BARCZA LEANDER: A lébényi középkori bencés templom és apátság. Győr, 1929.

148 FEJÉR, Cod. Dipl. I. 1., 58.

149 Hazai Okmt., VI. 7.

Béli Vörös Ernőné

Virágcsendélet, of.

Arv.
Csárnok
aukc.
1940.
3 rk. n.

Szentiványi Gyula dr.
Bp. Lágymányosi u. 10.

BUDAPEST KESZPENZ 51 XI

MAGYAR RÉGÉSZETI MÜVÉSZETTÖRTÉNETI
ÉS ÉREMTANI TÁRSULAT
RÉGÉSZETI SZAKOSZTÁLY
Budapest, Üllői-ut 33-37.

M e g h i v ó

a Szakosztály 1951. november 9.-én, pénteken d.e. 9 órakor az Eötvös Lóránt Tudományegyetem Érem és Régiségtani Intézetében /VIII., Trefort u.8.II.em./ rendezendő

f e l o l v a s ó ü l é s é r e .

Tárgy:

Béli Vörös trnové

Arv. Csaru.

1936. 76. 4.

Vízhordó lány, of

Béli Vörös Ernőné
Deli Alice

l. Árv. Csarn. 103. aukc-Eat

1942. márc

Fekvő ni akt. of

Átutalás megírva

Dely Alice
festő
d. Béli Vörös
Ernőné

Sajnos a Vörösné
néven szereplő
cédulák a Béli Vörös-
né alatt megírt cikk-
ből kimaradtak.

Bélí Vörös Ernőné Delly Alice

Árverési Csarnok aukciokat.

37. sz. 1927 márc.
41. sz. 1928. febr.

1730-909-17
Igazgatoi dolgozó-szoba

429. Iró-asztali készlet.

Egy darab tizszögletű üvegtintatartó sima tölcsérrel.....1.00 K

Egy darab nickelfoglalású és feketenyelű nagyitó üveg 8.7 cm. átmérővel.....7.00 K

Két darab olló per 3 és 5 K.....8.00 K

Egy darab papirvágó kés fanyéllel, keskeny pengével és két szöggel.....5.00 K

Egy darab 9 mm-es vonalzó réz beeresztéssel és 30 cm. hoszszal.....5.00 K

Egy darab öntött hamutartó 818 szammal és belül rozsakertben lévő kut előtt álló gyermekkel 3.00 K

Összesen... 29.00 K

Delly Alice

1

Emliplaps Sopr. 1897

25 l

atás

ívelen végzett munkálatokról.

az örangyalok és a "Tascherl"

karására á 2 K = 2 K.

szám á 1 K = 2 K

" á 1 K = 2 "

" a 1 K = 2 "

" a 1 K = 2 "

" a 1 K = 2 "

"

Béli Vörös Ernőné

N. Szal.

1927 márc.

Lóverseny, of

n elhunytakor megtisz-
tott.

3. julius havában

Kiváló tisztelettel

ojo Hampel Lojsefné

Valyky Polyxena

ula úrnak v. b. t. t.

Brsz. Birottságának

16.

Budapest

Béli Vörös Erzsébet

M. képzőmvák Egyes.

1938 jun. jul.

Tennis pálya
Szénarakók } of

K-2080 Coll. R

~~Bill van~~

~~M. Képzőmnők Egyes.~~

~~1938 jun. jub.~~

V. Dely Alice

1922 balatoni

kiell. Nemzeti Szalonban

-15 kepe

Lelet, mohács VI. 16.

V. Dely Alice

kiáll. Nemzeti szalonban

1920 jan. febr.

Hollandiábol, olajf. 5000.—

Harafelé olajf. 2000.—

Strandon, olajf. 3000.—

1920. dec. n. o.

4 tájkép.

Library school (New York) v1. 101, 102

DELY ALIZ

1900 körül

Alice Dely: Die Anprobe.
Öl auf Leinw., 55x69 cm. Sign.

Aukción: WIEN, DOROTHEUM
440. Kunstversteigerung
16. bis 19. Jänner 1979.
Katalogus 20.sz., 17.old., 7. t.

MDK

V.Dely Alice, festöm.

Halász gyerekek. Of.

Nemz. Szal. 1919.okt. kiáll. Kat. 3.1.

MDK

B.Dely Alice

Művével résztvett a független művészek társaságának Pécsen rend.kiállitásán.

Cikk: A független művészek társ.kiáll.Pécsett.

Dunántul, 1929.máj.3. 7.o.

Dely Alice

festőművész

Független Művészek Társasága kiállitása - Nagykanizsán a kaszinó termeiben - képével szerepel.

Nemzeti Újság
1929.VI.7.

Dely Alice

Független Művészek Társaságának kiállitása - Kolozsvárott - művével szerepel.

Magyarság
1929 V.24

B. Dely Alice

Független Művészek Társasága kiállítása - Kaposvá-
ron - művével szerepel.

Pesti Hirlap
1929.V.23.

V. Dely Alice

Tihany előtt, olaj
Parti bogáncsok, "

I. Balatoni kiáll. N.Szal. 1922. jan. 19 1.

V. Dely Alice

Borulás a Balatonon, olaj
Siófoki móló, "
Hideg idő, "
Csandes idő, "
Alkony, "
Napnyugta, "

I. Balatoni kiáll. N.Szal. 1922. jan. 19 1.

V. Deli Alice festő

Pesti Hirlap. 1922. jan. 29. 9

K. k. d. Balatoni kiállítás

V. Dely Alice

Szélcsend,	olaj
Alomgyüjtés a Balatonnál,	"
Szénagyüjtés,	"
Vihar,	"
Őszi szinek,	"
Őszi hangulat,	"
Hullám verés,	"

I. Balatoni kiáll. N.Szal. 1922. jan. 19 1.

Dely Alice

Szélcsend, olaj
Alomgyüjtés a Balatonnál, olaj
Szénagyüjtés, olaj
Vihar, olaj
Őszi szinek, olaj
Őszi hangulat, olaj
Hullám verés, olaj
Borulás a Balatonon, olaj

Balatoni Társaság I. kiáll. Nemz. Szal. 1922. jan.

15 1.

Dely Alice

Siófoki moló, olaj
Hideg idő, "
Csendes idő, "
Alkony, "
Napnyugta, "
Tihany előtt, "
Parti bogáncsok,"

Balatoni Társaság I. kiáll. Nemz. Szal. 1922. jan.
15 l.

Dely Alice MDK

Az uj baba,olf.

Műcsarnok 1913-14. téli kiállitás

Dely Alice MDK

Jó pajtások, olf.

Műcsarnok 1913-14. téli kiállitás

MDK

V. Dely Alice

Nyirfa, of.

Őszi táj, of.

Alkonyat, of.

Őszi eső, of.

N. Szal. Téli Tárl. 192o. dec.
6.l.

V. Dely Alice

festő

László

Magyar Képző-
művészeti Egye-
sülete V. kiáll.
1913. maj.–jún.

26. lap

Béli Vörös Ernőné

Mincsarnok festo

1927. tav. kiáll. 706, 752

1927. őszi kiáll. 206. 214.

Kemenye h. n. VIII. 143.

Béli Vörös Ernöné

Jertő

Műcsanok

1915–16. sárosi.

Karácsonyi
ajándék
of.

Páris II. 38

247

1904. június 9.

A Magyar Nemzeti Múzeum igazgatóságának: köszönet a Szinnyei-féle országgyűjtemény kiegészítésére szolgáló felesi példányok átengedéséért és értesítés a Dahlström és Szinnyei-féle gyűjteményekből kiválasztott anyagért járó 700 kor. elengedéséről (248/904.)

Dely Alice, festőnő Budapesten. A Képzőművészeti Társulat 1913—14. évi téli kiállításán Jó pajtások és Az új baba cz. olajfestményeivel vett részt.

Kiáll. tárgymutató.

K-114

megírva

Béli-Vörös Ernőné

21 Lóverseny, olajf. 200.—

Béli Alice

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1927

B - ben már megírva

Dely Alice

festő

lásd Vörösné

Dely Alice

alatt is

Ert. 1928

DÈKÁNY VINCE (orgonaépítő)

Várady J.* Dunántúl ref. templ. 1

Diósgyőr, 2000

142.0.

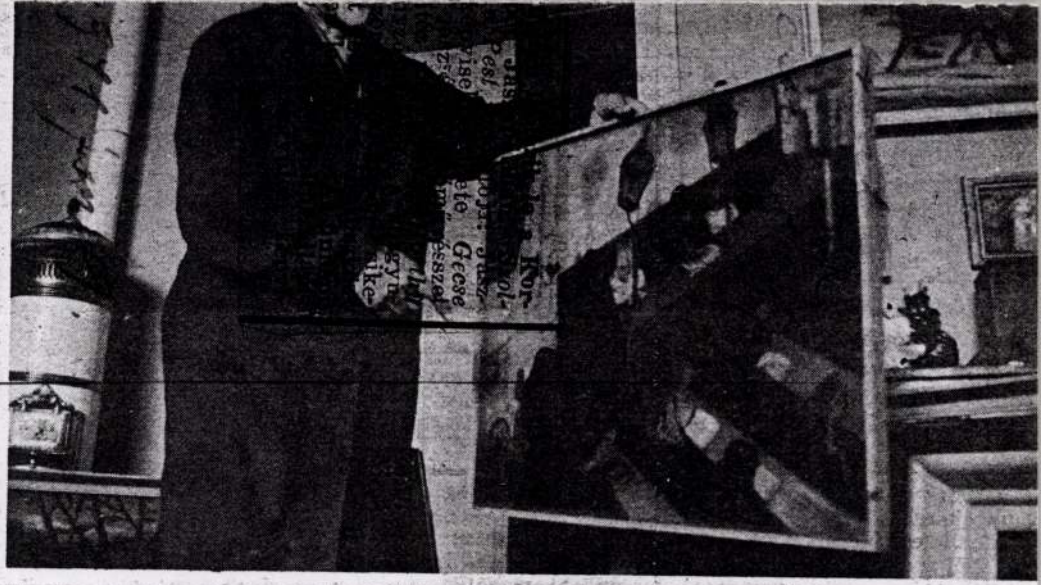

Gecse Árpád: „Vállalom, ha mondják, hogy a jászok festője vagyok"

Júlia kisasszony

Julie Delpy

Ha a Julie Delpy háromszáz évvel ezelőtt él, a németalföldi festők róla mintázták volna madonnáikat. A huszadik század végén a filmeseknek és a fotósoknak jut a megörökítés öröme. A legeslegszebb színésznők egyike, végre nálunk is tiszteletét teszi: egyszerre két filmjét is műsorra tűzték a mozik.

Az 1969-es születésű, szőke kékeszöld szemű Julie két kis karakterszínész, Marie Pilelt és Albert Delpy gyermeke, nem véletlen tehát, hogy már hatévesen felbukkan a *Polgárháborúk Franciaországban* című filmben. Első fontos jelenésére azonban az új női arcok iránt rendkívül fogékony Jean-Luc Godard-nál kerül sor: a *Detektív* című 1984-es produkcióban, egy ifjú bokszoló groupieját alakítja. Fehér hálóingben rohangál fel-alá, egy tipikusan godard-i jelenetben pedig furulyázni látjuk. Nagyon kislány még, nem úgy, mint két évvel később, a Leos Carax rendezte vadul poétikus *Rossz vér*ben, ahol 16 esztendejének teljes fegyverzetében jelenik meg, mint a negyvenes-ötvenes évek nagy színésznőinek hasonmása.

„A *Rossz vér* felvételei közben hihetetlen gyorsasággal lepergett az egész kamaszkorom. Carax igazi szadista volt, a forgatás előtt megparancsolta, hogy fogyjak le. Olvassak Cocteau-t, Céline-t és Shakespeare-t, tanuljak meg motorozni, és szeressek bele valakibe!" – emlékszik vissza Julie. De a shakespeare-i olvasmányélmények kifejezetten hasznosnak bizonyulnak, mikor Godard *Lear király* című filmtréfájában szerepel Carax, Norman Mailer, Woody Allen és maga a rendező partnereként.

1987-ben kapja első főszerepeit is: Bertrand Tavernier középkori filmjében (*La Passio Béatrice*) egy Istentől elfordult, dúvadként tomboló várúr erős akaratú lányát alakítja. *A múltkori éjszaka* című produkcióban pedig egy szülei gyilkosát kereső kamaszlányt. A kritikusok mindkét filmmel elégedetlenek. Julie jelenlétét, érzékeny játékát azonban egybehangzóan dicsérik, ezért is meglepő a tény, hogy ettől kezdve a francia filmesek hátat fordítanak neki. „Julie Delpy túl tiszta, túl légies – magyarázta egy párizsi fotográfusnő –, az átlag francia, a *boudin* (hurka) nem tud mit kezdeni vele, neki olyan kell, akivel azonosulni tud, mint például Juliette Binoche." Binoche mellett Béatrice Dalle, Sandrine Bonnaire, Charlotte Gainsbourg és Emanuelle Béart a korosztály francia sztárjai, Delpy „kénytelen" nemzetközi karrierrel vigasztalódni, ennek nyitányát Carlos Saura filmje jelenti 1988-ban (*Sötét éjszaka*).

A kilencvenes évek legelején a legendás New York-i Actors Studio növendékeként készül az új világ meghódítására. 1990-ben már angolul forgatja a *Homo Faber*t, földön, vízen, levegőben játszódó tragikus road movie-t, melyet Max Frisch regényéből Volker Schlöndorff rendezett. Már a *Béaatrice*-ban is kulcsmotívum volt a vérfertőzés, és – noha Faber nem tudja, hogy saját lányával hozta össze a sors – ezúttal sincs másképp, ez a „reneszánsz angyalarc", ahogy a Playboy filmkritikusa jellemezte, úgy tűnik, vonzza a bűnös gondolatokat.

Második világháborús filmek következnek Julie pályáján: Agnieszka Holland *Európa, Európa* című munkájában (az 1991-es év legsikeresebb európai filmje Amerikában!) egy szuperárja hitleristát, a Janusz Kijowski rendezte, klausztrofóbiás *Varsó, 5703-as év*ben pedig egy bujkáló zsidó lányt személyesít meg.

A szerencsétlen magyar mozinézők, akik eddig nem láthatták, nálunk most bemutatott filmjeiből ugyan sohasem fogják megtudni, milyen tehetséges színésznő. Első hollywoodi fellépésekor, *A három testőr* infantilis változatában Constance-ként még azt a jogát is elveszti, hogy a gonosz Milady áldozataként szépen meghaljon, és sajnos csak díszletként használja őt két aktuális filmbemutatónk is: Percy Adlon giccsparódiának is rossz *Örökifjú és Tsa*, illetve Krzysztof Kieslowski francia *Három szín* trilógiájának második darabja, a Keletet és Nyugatot ütköztető *Fehér*, melyben Julie a főhős budapesti fodrászversenyen megismert szerelmét játssza. *Killing Joe* című legfrissebb mozija, melyet amerikai független produkcióként Quentin Tarantino jobbkeze, Roger Avary rendezett, s melyben Julie egy bankrablásba keveredett prostit alakít a szintén francia Jean-Hugues Anglade oldalán, a szigorú Cahiers du Cinéma szerint máris „az őszi évadkezdet legjobb filmje".

Déri Zsolt

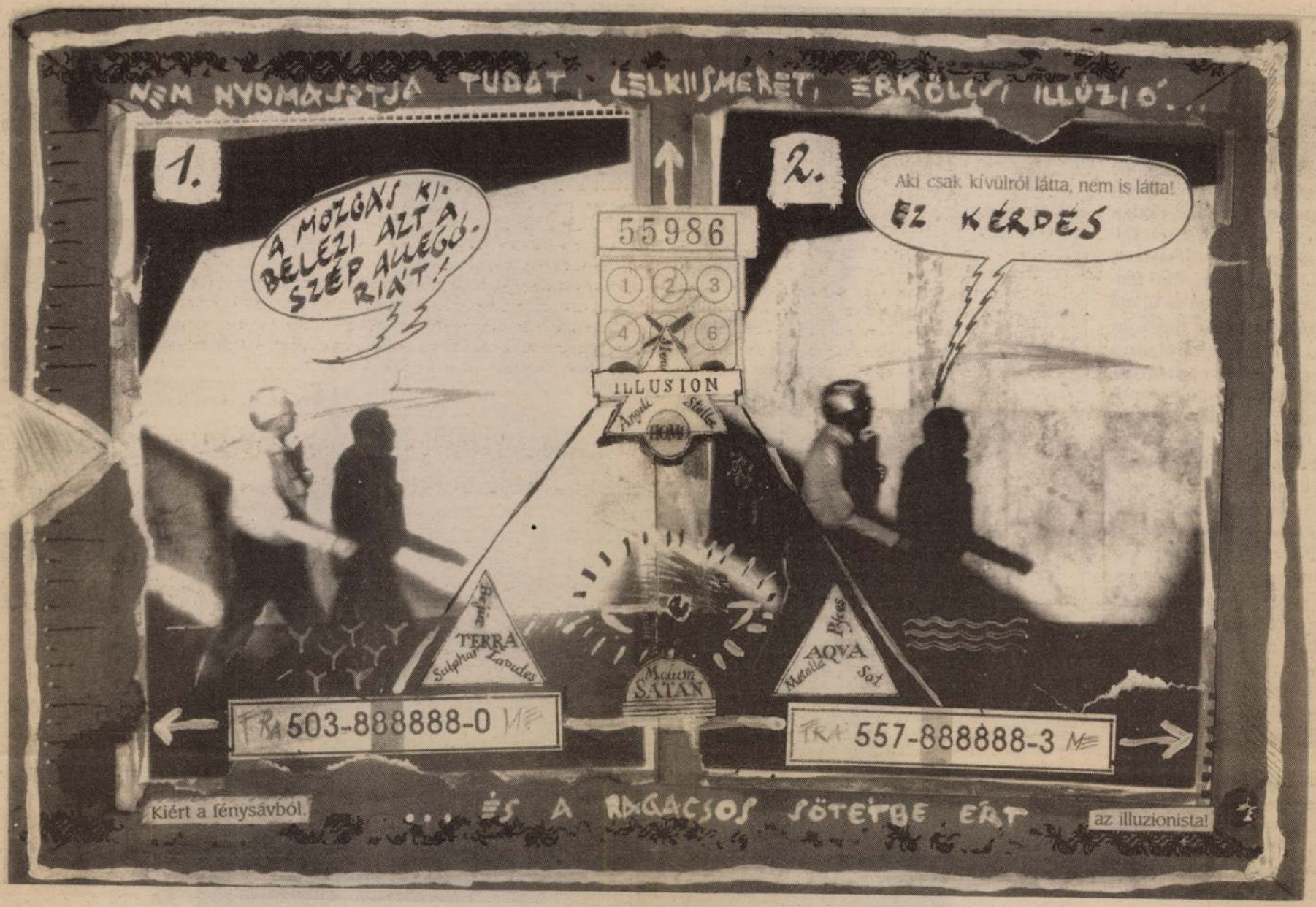

DELTAI KÁROLY

Egy lépéssel mindig maga előtt jár. Óriási energiabedobással keresi önmagát, tapogatja léte határait. Tipikus Rejtő Jenő-figura, a lehető legjobb értelemben (Troppauer Hümér, költő és díjbirkózó). Tizenéves korában Franciaországban és Japánban (igaz, hogy nem makaó nevű kártyajátékon) képregényeivel díjakat nyer. Közben a magyar karateválogatott tagja. A dekorsuli után céget alapít, majd kétszer is felveszik az Iparművészeti Főiskola videó szakára. Szenvedélyesen érdekli minden, ami mozog vagy ami celluloid (film, fotó), de nem fordít hátat a képregénynek sem, sőt: ebből fejleszt ki egy új stílust, a *storyboard*ot. Deltai nem hazudtolja meg rejtői önmagát sem: igaz, hogy nem szájharmonikával, hanem kamerával felszerelkezve, de elmegy az észak-afrikai sivatagba barátaival filmet forgatni. A sivatag kellős közepén jeepjük tengelytörést szenved. Csempészhajón jutnak vissza Szíriába. Törökország magas hegyein keresztül (ahol az Afrikából a budapesti állatkert számára hozott hüllők egy része elpusztul a hidegtől) Szerbiába jutnak. Itt minden kilométerkőnél igazoltatás, kipakolás, bepakolás. Hazaérve az ajándékba hozott hüllők egy töredékét adhatják csak át az állatkertnek. A film elkészül, a fotókból kiállítást csinálnak. Deltai bevallása szerint, bár boldog, a film messze nem az eredeti elképzelés szerint jelent meg a képernyőn. Mindenesetre óriási tapasztalat és kaland. Majd legközelebb... Itt látható munkája saját kategóriáján belül is különleges: minimál képregény. Két fázisból áll. Ezt már nehezen lehetne tovább redukálni.

Deltai Károly, a nyughatatlan, a mindenevő, az örök kísérletező munkáinak egy töredékével szembesülhetünk ezen a héten.

Tooth Gábor Andor

Deltz Konrád

asztalos

l.

Lucsorpuszta

230 l.

M. D. K.

DELTZ Konrád asztalos

1769-1770. Veszprém, püspökei palota építkezésénél szerepel

Aggházy: Baroleh szobrászat... Bp. 1959.
I. 182. l

DELURAC, Girolamo, 1558-ban Szigetvá-
ron dolgozott./Pataki/

Maggiorotti 432.

Delúrac Jeromos

XVI.

l.

Patakivárép

115. l.

Delůrac, Gerolamo

A szigetvári vár
építkezésének 1558-tól
egyik vezetője volt.
A törökök 1566-ikri
támadása megakadályozta a munka
befejezését.

Cród
=
Gyal Magg
321. l.

1021

Paul Delvaux (Franciaország): Orfeusz

...ban, könnyedén forgol-
dott, magával ... a Nap darabkáival, a kert kékség...
és az ablakkerettel. A fa alatt várt rá a nehézkedési törvény a fekete földön,
békon. A zsombékon szorgos hangyák nyüzsögtek. A kertben ült Newton.
sokféle okot rejtegetett, s ezek a következmények még nagyobb sokaságát id...
elő. De ezek az okok már semmit sem jelentettek Ponomarjovnak. Számára az
absztrakcióvá vált. Hogy a tárgyak teste elillant tőle és maradt az absztrakció
gyötörte Ponamarjovot.

Azt hittem, hogy nem létezik a külvilág — elmélkedett —, azt hittem, hogy a szemem és a fülem kormányozza a dolgokat. Azt hittem, hogy a világ megszűnik létezni, ha már nem leszek. De látom, mint fordul el tőlem még az életemben. Hiszen még élek! Miért nem léteznek a dolgok? Azt hittem, agyvelőm adott nekik formát, súlyt, színt — de most íme itthagynak engem, és csak a nevük, haszontalan neveik nyüzsögnek agyamban, amelyek elvesztették a gazdájukat. És mit várhatok ezektől a nevektől?

Bánatosan nézett a kisfiúra. Az csak járkált. A tárgyak elibe jöttek. A gyerek rájuk mosolygott, és egynek sem tudta a nevét. Elment, és a tárgyak uszálya vonult utána.

— Figyelj ide! — hívta a gyereket a haldokló. — Figyelj rám! Tudod, ha meghalok, semmi sem marad neked, sem udvar, sem fa, se papa, se mama. Mindent magammal viszek.

A konyhába besurrant egy patkány.

Ponomarjov fülelt: patkány háziasszonykodik, kocogtatja a tányérokat, nyitogatja a csapot, mocorog a vödörben.

— Aha, a mosogatónő ... — vélte Ponomarjov.

Nyugtalanító ötlete támadt: a patkánynak bizonyára megvan *a saját* neve, amelyet ember nem tudhat. Találgatni kezdte ezt a nevet. Már nem volt magánál. Mennél jobban törte a fejét, annál jobban úrrá lett rajta a rémület. Érezte, hogy mindenkép-

Az első „Mérnöki Oklevél” 1873-ban

Valóban nagy események érintették a Delvecchio legnagyobb adófizető családot – amelyről A holnemvolt Devecsics című írásában *N. Kósa Judit* a mellékletben megemlékezett –, hiszen nincs olyan, a Műegyetem történetéről szóló írás, mely ne hivatkozna az első mérnöki oklevél kiadásának jelentőségére. Arra, hogy az 1873. november 27-én kiállított oklevelet rektori, dékáni aláírással, továbbá nagy pecséttel hitelesítve, sikeres szigorlat alapján Delvecchio Devecis Ferenc nyert el.

Miért érdekes ez az 1873-as esztendő? Mert huszonhárom évig, 1850-től 1873-ig – az Osztrák–Magyar Monarchia – időszakában a műszaki felsőoktatással foglalkozó egyetemnek nem volt oklevél-kiadási joga. A szülők óriási költséget vállalva Bécsbe vagy Münchenbe küldték fiaikat a tanulmányi idő záróévében. Ebből az is következett, hogy a jó képességű fiatal mérnököknek nem volt magyarországi oklevelük, ez csökkentette a magyar műszaki oktatás hírét. Pedig az oktatást nemzetközi hírű magyar tudósok végezték, mint például Kruspér István, ki a párizsi nemzetközi mértékegység rendszer egyik atyja volt, 1872-ben; elismerést bizonyító sevres-i amforájának aranybetűs szövege a Nemzeti Múzeumban látható-olvasható – ez pedig az első mérnöki oklevél kiadási éve előtti idő! Az id. Szily Kálmán, később rektor, vagy kitűnő építészeink is említhetők az oktatók között, kik évekig küzdöttek a szigorlaton alapuló oklevélkiadás jogáért. Végül is a tudós gárda báró Eötvös Józsefhez fordult, hogy a Műegyetem ne csak nevében, hanem szerkezeti felépítésében oklevélkiadási joggal rendelkezzen. Még régebben a „nemzet első tanácsadó mérnöke”, ahogy a műszakiak, technikusok – a gőzgépek fejlesztésének induló időszakában – gróf Széchenyi Istvánt nevezték – már 1832-től önálló „műegyetem” felállítását szorgalmazta országgyűlési felszólalásaiban, írásaiban. Széchenyinek köszönhető a „műegyetem” szónak a köztudatba vitele is.

Az 1782-ben alapult Mérnöki Intézet (Institutum Geometricum) a tudományegyetemhez tartozott, és az oklevélkiadás is a tudományegyetem keretében történt. Ezt a kötöttséget a műszaki világ sajátos fejlődése folytán kinőtte a Mérnöki Intézet. Az önállóság helyett az osztrák császár azonban ipartanodát, később polytechnicumot engedélyezett – miközben a Mérnöki Intézetet az ipartanodához kapcsolta –, és így indult el a huszonhárom oklevélkiadás nélküli év. Delvecchio Devecis Ferenc mindig hűséges volt egyetemhez. Szülei emlékére „Devecis Del Vecchio és Erzsébet alapítvány”-t (az alapítvány címének írásformája) hozott létre a jó képességű szegény sorsú hallgatók érdekében. Műegyetemi elszállásolásukra adakozott és a jövedelem emelése érdekében rendezett évi farsangi „Technikus Bál” bevételét nagy összeggel emelte.

A Kálvin térre néző Nágel-ház. 1872-től 1882-ig itt volt a Műegyetem otthona

Említeni kell, hogy az első mérnöki oklevelek átadása Pesten az „N” homlokzati díszítésű – Nágel – házban volt, melyet otthonául bérelt az egyetem, amikor a budai vári területről az iparilag fejlődő Pestre költözött. A kétemeletes IX. kerületi sarokház (Két nyúl u. és Csillag u.) 1860-ban készült a Nágel család részére, a Kálvin téri református templom mögött. Csak 1882-ben épült fel a Műegyetem első palotája a Múzeum körúton, közel a Nemzeti Múzeumhoz.

A híres kéményseprő-dinasztia tartotta rendben (szervezte meg) a műegyetem otthonainak kéményeit; melyet dr. Sztoczek József rektor, dr. Wartha Vince későbbi rektor barátsága is erősített, a két tudós tanár ugyanis az égéstermék, füstjárat nagy kutatója volt, az akkor még eléggé új tüzeléstechnika központosításának időszakában.

Pedroni Emma Anna

...ségi feliratban kérje a kormánytól, hogyha az árvaszékeket államositják, az erre vonatkozó törvényjavaslatba vegye be, hogy az államositás a székesfőváros árvaszékére nem terjed ki... Csapó Sámuel szóvátette az építőiparban tapasztalható feketepiacot, amelynek kiirtását sürgette. Fantasztikus árakon mindenféle építőanyag kapható zúgforgalomban. Schmidterer Jenő sürgette, hogy a gyárak, a Máv, a bankok, a nagyvállalatok azonnal kezdjenek munkáslakás építkezéseket... Szántai István hosszasan foglalkozott a közlekedési balesetekkel. Hangoztatta, hogy a balesetek állandó emelkedést mutatnak, nemcsak számbelileg, de a sulyosság tekintetében is. Az elsötétítés alatt is gondoskodni kell megfelelő rendszabályokról. Hozzájárul a balesetek okaihoz az is, hogy nincs elegendő jármü. A szerencsétlenségek 99 százalékában a vezető a hibás. A Beszkárt-vezetők idegességét fokozza az autóvezetők, a motorosok és a kerékpárosok hanyagsága és a gyalogosok gondatlansága. Megállapitotta, hogy a sorompóknál történt balesetek 80 százalékában a soffőr a hibás. Az elsötétités 40-50 százalékban járult hozzá a balesetek fokozásához. A nagy sebességgel haladó autók vezetőitől meg kellene vonni a vezetői engedélyt... Szepesi Albert arról beszélt, hogy az urvezetők igen gyakran fényjelekkel jelzik az előzést, a helyett, hogy tülkölnének. Ennek következménye ezután az, hogy a Beszkárt kocsivezető egy-két pillanatig nem ura a vezetésnek. Helyesnek tartaná, ha valami fénytompító üveget alkalmaznának a villamosokon is. Szakasits Antal szükségesnek tartja, hogy a főváros már most felkészüljön a háború utáni feladatok megoldására.”

D. Gy.

volt köztük. Óriási focimeccsek kel indult az egész a Városligetben, illetve a csillaghegyi strandon. Akkor változott a helyszín, amikor Kiss Péter, már családos emberként, a csak Káposztás II-ként emlegetett lakótelepre költözött. Eleinte kosaraztak, fociztak a Homoktövis utcai általános iskolában, no meg eveztek a Du-

nyolításra. Egyre többen
pályát, és jöttek a versenyekre, edzésekre a lakótelepről ugyanúgy, mint Csepelről vagy a II. kerületből. Sokat lendített az ügyön, hogy a versenyeken az úgynevezett svájci rendszert kezdték alkalmazni, amelyben szinte azonos számú mérkőzést

zást, amennyire akarja. Elárulja, hogy ő maga semmit sem szeret túl komolyan venni, ezt sem. Amolyan buli jellegű az egész még mindig, csak kicsit több munkával jár. De működik, nem is akárhogyan.

Ifj. Galambos Péter

AZ ÉVEZRED UTOLSÓ NAGY BEFEKTETÉSE

MÉG NEM KÉSŐ JELENTKEZNI A NOVEMBERBEN INDULÓ SZAKKÉPZÉSEINKRE

- **Számviteli ügyintéző költségvetési szakon**
- **Vámügyintéző**
- **Tb-ügyintéző és szakelőadó intenzív képzés**
- **Mérlegképes könyvelő államháztartási és vállalkozási szakon**
- **Pénzügyi számviteli szakellenőr mérlegképes könyvelői végzettséggel rendelkezőknek**
- **Pénzügyi tanácsadó levelező és normál formában**

Képzéseink heti 2 alkalommal délután, vagy intenzív formában heti 1 alkalommal nappali képzésben vehetők igénybe.

Kérje ingyenes tájékoztatónkat!

Várjuk jelentkezését a Perfekt Rt. Budapest és Pest megyei igazgatóságán!

Címünk: 1137 Budapest, Jászai Mari tér 5.

Tel.: 374-6000, 374-6001, 374-6002, 374-6004

e-mail: perf01@perfekt.hu

perfekt

jó tudni...

... szolgálunk: megnyílt Budapesten a nemzetközi Proctomed hálózat klinikája. Speciális, ám egyszerű sebészeti beavatkozás, kórházi tartózkodás nélkül gyógyítunk. Segítünk megszabadulni sajgó terhétől, az életminőségét rontó rendellenességtől. Az enyhülés nagyon gyors, s ráadásul nem igényel távolmaradást munkahelyétől, családjától sem - zavartalanul folytathatja mindennapos életét.

Jöjjön, ha a közismert tünetek bármelyikét észleli... Várjuk mindenek előtt egy átfogó vizsgálatra. Gondjait bízza ránk, sietve és hatásosan megoldjuk - nem fog fájni!

A Proctomed Klinikán kiváló, magas színvonalon képzett, tapasztalatokban gazdag szakemberek állnak rendelkezésére, akik külföldön is szereztek tapasztalatokat a kezelés technikájában.

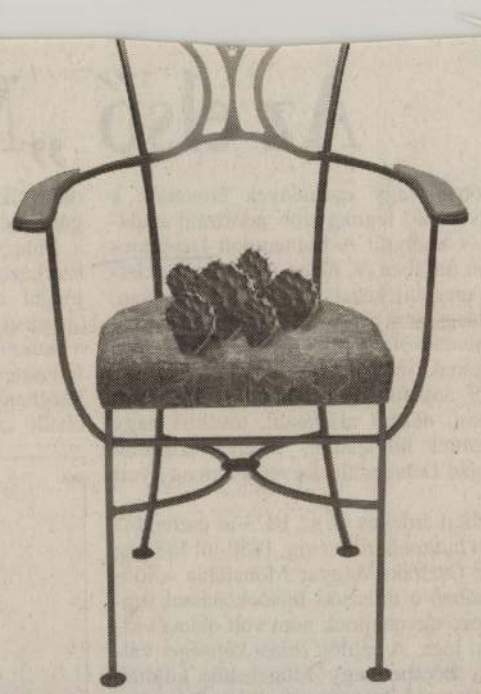

Megszüntetjük minden fájó zavarát - a Proctomed-re bízhatja - garantáltan „aranyát".

INFORMÁCIÓ **266-3971** **PROCTOMED**

Rendelőintézetek világszerte: Ausztrália, Olaszország, Izrael, Németország, Lengyelország, Románia, Oroszország és még számos más országban.

Delvecchio Devecis

Ferenc, főv. középítési igazgató, l. Devecis del Vecchio F.

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
355 /1923. szám
Érk.: 1923. év szept. hó 25. n.

Dely György ejtőtén

Bejegyezték a Nemzeti Ifjakat

Immár hivatalosan is bejegyezték a társadalmi szervezetek közé a *Nemzeti Ifjak Egyesületét.* Az *egri* központú, de országosnak szánt politikai tömörülés célja az alapító okirat szerint az ifjúság összefogása és érdekeinek képviselete. A *Nemzeti Ifjak Egyesületét* többen is a skinheadek egyik fedőszervének tartják, de ők tagadják ezt a kapcsolatot.

Természetgyógyász-programok

Országos „reikis" találkozót szerveznek *április 19-én* Budapesten. Az energiaátadók rendezvényére *Egerből* különbusz indul majd, melyre a *Természetgyógyászok Heves Megyei Szövetségénél* lehet jelentkezni (Eger, Bajcsy-Zsilinszky u. 9.). Ugyanitt, a szervezet székházában rendezik majd *április 22-én* délután 5 órakor azt az előadást, amelyen a cukorbetegségről és e betegség által megkövetelt életmódról kapnak hasznos információkat az érdeklődők *dr. József Erika* háziorvostól.

Elütötték a kerékpárost

Vasárnap a reggeli órákban *Hatvan* belterületén *Nagy Zsolt* helyi lakos az általa vezetett személygépkocsival — az elsődleges rendőri megállapítás szerint — figyelmetlen vezetés miatt elütötte *Pásztor László* szintén hatvani lakost, aki kerékpárral közlekedett. A kerékpáros a baleset következtében nyolc napon belül gyógyuló, könnyű sérülést szenvedett. *A baleset ügyében a rendőrség folytatja a vizsgálatot.*

Hobo Blues Band a Mátraalján

Április 6-án ad koncertet *Gyöngyösön* a *Hobo Blues Band.* A népszerű zenekar legújabb lemezéről is játszik majd számokat a régebbi sikerek mellett, akárcsak *Koncz Zsuzsa,* aki 14-én lép majd fel, ugyancsak a Mátra Művelődési Központban. Őt a *füzesabonyiak* hamarabb is láthatják, hiszen 3-án este vendégszerepel a művelődési házban a „Jubileum után" című koncertműsorával.

Gépírás a Helyőrségi Klubban

Százórás intenzív gépírótanfolyam indul rövidesen *Egerben,* a *Helyőrségi Klubban.* Azok, akik meg akarják tanulni ezt a szakmát, az intézményben jelentkezhetnek a képzésre személyesen vagy telefonon.

Billy Graham Füzesabonynak „üzen"

Tovább folytatja műholdas prédikációit a híres amerikai evangélikus lelkész, *Billy Graham.* A tiszteletesnek a reménységről kifejtett gondolatait a következő napokban a *Füzesabonyban és környékén* élők követhetik figyelemmel, ha *március 30-án, 31-én és április 1-jén* este 6 órakor elmennek a moziba, ahol televízión nézhetik-hallgathatják a műholdról érkező prédikációt.

Gyöngyösi világjárók

Münchenről, a bajor királyok egykori székhelyéről láthatnak diaképes beszámolót az utazás, a turisztikai élmények iránt érdeklődő gyöngyösiek március 31-én. *Juhász András* nyugalmazott tanár előadására a Mátra Művelődési Központban, az országvilágjárók klubjának hagyományos színhelyén kerül sor.

A KDNP Aldebrőn

Március 27-én — szombaton — *Aldebrőn* megalakult a *Kereszténydemokrata Néppárt* helyi szervezete 32 taggal. Elnökül *Birgenstok Ernőt* választották.

Ma: egri önkormányzati ülés

Tarifaemelésekről és pénzmaradványokról

Soron következő ülését tartja *ma* Eger város képviselő-testülete. A városatyák dolgos nap elé néznek, hiszen számos előterjesztés megvitatása vár rájuk.

Immár a második fordulóban tárgyalják például a város tisztaságáról szóló önkormányzati rendelet módosítását, illetve a szemétszállítási díjtételek emelését. Ugyancsak második olvasatban kerül a közgyűlés elé a fizetőparkolók kijelölésére és a parkolási díjakra vonatkozó tervezet. Tárgyalnak a piacok és a vásárok rendjéről, a tavalyi év zárszámadásáról, illetve a pénzmaradványok elszámolásáról is. Várhatóan vitát vált ki az a rendelettervezet, amely az autóbusz-közlekedés viteldíjairól, valamint az iskolák és tanintézetek által rendelt helyi autóbuszjáratok díjának módosításáról szól.

Személyi ügyek is terítékre kerülnek a közgyűlésen: előterjesztés hangzik majd el a Sportlétesítmények Igazgatósága vezetőjének megbízásáról.

Takarékszövetkezeti közgyűlés Hevesen

A recesszió ellenére — ötszörös nyereség

Tegnap délután rendezték meg Hevesen a *Heves és Vidéke Takarékszövetkezet* éves küldöttgyűlését, amelynek legfőbb célja a mérleg jóváhagyása, illetve a következő időszak feladatainak kijelölése volt.

Az első napirendi téma keretében az igazgatóság és a felügyelőbizottság beszámolóját hallgatták meg a jelenlévők, majd ezután fogadták el az 1992. évi mérleget. Az igazgatóság jelentéséből kiderült, hogy a gazdasági recesszió ellenére a szövetkezet igen jó évet zárt: *az adózás előtti nyereségük meghaladta a 8 millió 800 ezer forintot,* ez majdnem ötszörös növekedést jelent a tavalyi esztendőhöz képest. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a területen elfogadják a szövetkezet ajánlatait, s tevékenységét. Ezt az is jelzi, hogy tavaly 632 vállalkozó vezette náluk bankszámláját, háromszor annyi, mint az előző évben.

Szó volt arról is, hogy a takarékszövetkezet 59 millió forint saját vagyonnal rendelkezik, ami mindenképpen *biztonságot jelent az ügyfelek számára.* A *budapesti* egység, valamint a teljes körű számítógépes hálózat pedig a gyors és kényelmes ügyintézést teszi lehetővé.

IDF-hétvége Mátrafüreden

Három napon át a *mátrafüredi* Mezőgép-üdülőt vette birtokába az *Ifjúsági Demokrata Fórum.* Az ifjak főként a Dunántúlról érkeztek, s regionális vezetőjük, a győri *Királyszéki Gábor* lapunknak elmondta: azért is jöttek errefelé, hogy esetleg itt is kedvet kapjanak a helyiek ilyen jellegű szerveződéshez. Az esemény vendége volt többek között *Pászkán Zsolt,* az IDF elnöke, *Horváh Béla* és *Filló Katalin* országgyűlési képviselő, valamint *Marlene Lenz* asszony, az *Európa Parlament* tagja.

Királyszéki Gábor a helyszínen kijelentette: ők nem olyan megosztottak, mint az MDF, egyformán közel állnak mind a *Magyar Úthoz,* mind a liberálisokhoz, mind a centrumhoz. Anyagilag függetlenek az MDF-től, viszont a Haza és Haladás Alapítvány támogatja őket. Természetesen segítenek a pártnak kampányok idején, de nem tartják magukat plakátragasztó szervezetnek, hiszen például számos önálló segélyakciójuk is akadt már, a legutóbbi éppen a volt *Jugoszláviába* irányult.

Ugye tudja, hogyha kedd, megírja

a **Kiskegyed!**

A 13. szám tartalmából:
— Gyógyító csalfaság — a hűtlenség megmentheti a házasságot?
— Körök a kocsisoron
— Kekec nők mondják
— A lányát majd Lajosnak hívják
— Gilisztákkal kezdte, csigákkal folytatta
— Mit írna a falvédőre?
— és persze kozmetika, divat, ötletek, sztárok, pletykák, mindez, mint minden kedden, olvasható a *Kiskegyedben!*

Tél tábornok visszatért

Szó szerint jeges meglepetésként hatott legtöbbünkre, hogy a *Sándor, József* és *Benedek* által hozott húszfokos meleg után a már „halálra ítélt" *Tél tábornok* ismét visszatért. S nem is akárhogyan: jeges, csontig hatoló széllel, kétnapos, folyamatos hóeséssel.

Az *Egri Közúti Igazgatóság* ügyeletén elmondták, hogy *vasárnap óta folyamatosan tisztítják a Bükk és a Mátra útjait, mert azóta csaknem ötven centiméteres hó esett.* A *Mátrában,* ahol tegnap délután is hullott még a hó — és mindössze mínusz két fok volt a hőmérséklet —, bizony *havasak, latyakosak az utak, annak ellenére, hogy szórják, ekézik a főbb szakaszokat. A Bükk* Heves megyei területén annyival jobb a helyzet, hogy a plusz négy fokban az útra hulló hó magától is olvad, ennek ellenére két gép folyamatosan dolgozott *Bélapátfalva, Szilvásvárad* és *Pétervására* térségében.

Táncgála a Forrásban

A „Táncstúdió 13" tagjai, Kelemen Márta növendékei „bolha módra" ugorják a polkát...

Az Egri 10. Sz. Általános Iskolában nemcsak szakköri szinten, de az órarendbe illesztve is folyik táncoktatás. Népi táncot, társastáncot tanulhatnak a gyerekek, és ősztől megindul — ugyancsak a tanterv részeként — a balettoktatás is. A diákok a napokban táncgálán mutatták meg a szülőknek, mit tanultak eddig, és mondhatni, osztatlan sikert arattak a *Forrás Gyermek-Szabadidőközpont* színpadán.

Április 2-án és 3-án

Országos védőnői napok Egerben

A hét végén *dr. Várfalvi Vilma* helyettes országos tisztifőorvos-igazgató fővédnökségével az *Egri Dohánygyár* kultúrtermében kétnapos szakmai rendezvényt tartanak védőnők részvételével. Az országos rendezvény előkészítése ezekben a napokban zajlik. A Heves megyei és városi tiszti főorvosi szolgálatok orvosai, védőnői vesznek részt ebben a munkában. Számos egyetem és klinika vezető szakembere mellett a meghívottak között van *dr. Pusztai Erzsébet,* a *Népjóléti Minisztérium* politikai államtitkára, és *Prof. Dr. Kertay Pál* országos tiszti főorvos.

Pénteken — a tanácskozás első napján — a fiatalkorúak fogamzásgátlásáról és terhességmegszakításáról hangzanak majd el előadások. A másik két téma: „A pályakezdő védőnők szerepe az egészségvédelemben", továbbá „A családi életre nevelés az általános és középiskolában". Másnap a „Mentálhygiéné szerepe az iskola-egészségügyben" címmel hallgathatnak előadásokat a résztvevők, s a tervek szerint vitával, hozzászólásokkal zárul a szakmai rendezvény. A vendéglátó Eger több száz védőnőre, egészségügyi szakemberre számít.

Lelkigyakorlat

A katolikus templomokban a hívek a régi hagyomány szerint lelkigyakorlattal készülnek a húsvétra, a feltámadás nagy misztériumának megünneplésére. Ilyenkor avatott lelkipásztor, legtöbbször távolról érkezett vendég vezetésével elmélkednek az üdvösség titkairól. Ezután elvégzik a húsvéti szent gyónásukat, és szent áldozáshoz járulnak.

Eger egyházi életében mindig kiemelkedő esemény volt a *Bazilikában* tartott lelkigyakorlat. Ebben az esztendőben a szentbeszédeket *dr. Pápai Lajos* győri megyéspüspök mondja, aki hosszú ideig volt a *Budapesti Központi Szeminárium* lelkiigazgatója. Ezután plébános lett, majd a pápa győri püspökké nevezte ki. Szentbeszédei *március 31-én, április 1-jén, 2-án és 3-án* az este fél 7-kor kezdődő szentmisén hangzanak el, s előtte és utána gyóntat is.

Fáj a licit Gyöngyöshalászon

(Folytatás az 1. oldalról)

Tusnádi Józsefet láthatóan megviselték a történtek. Magába roskadva ürítgeti a szekrényeit, fiókjait, amikor ráköszönök.

— *Tizenhárom évig voltam itt elnök — beszéli. — Mindjárt a főiskola után ide kerültem, szívesen dolgoztam a közösért. Megjártam a „szamárlétrát", míg rangban az első lettem. Váratlan és fájdalmas a szakítás, különösen, hogy meg sem kérdezték: maradnék-e valami nekem való más munkakörben...* Törvénytelen, amit velem, velünk tettek, mert rajtunk kívül *még legalább hetvenen* vittek ezt-azt. Akadt vevő a jelenlegi *igazgatótanács* tagjai közül, s *az új elnök* is ott volt a licitáláson. Mégis csak rajtunk verték el a port, noha mi is csupán *a törvény által biztosított* lehetőségekkel próbáltunk élni. *A közgyűlés kétharmados többségével* megszavazott, kijelölt vagyontárgyakból az árverésen kiki választhatott. Mi egyébként máig nem vittünk el semmit, mivel a *tulajdonjog* megszerzésétől most is messzi állunk.

Cseke Teréz volt igazgatótanácsi tag szerint a kivált tagok elköszönése után a Földművelésügyi Minisztérium is engedélyezte a visszamaradottak számára az árverést, *közjegyző* határozott ennek időpontjáról, s heten olyan ingatlanokra vetettek szemet, amik iránt *más érdeklődő nem volt.* Kikiáltási áron került mindkettő hozzájuk, *összeadott vagyonjegyeik* felmutatásával. *Magatartásukat* a legkevésbé sem lehet kifogásolni a felmondásnál.

Az új elnök falubeli: a helyi önkormányzat képviselője, a téesz egykori ösztöndíjasa. Mostani tisztsége előtt nemcsak főagronómus, hanem *szőlészeti ágazatvezető* is volt. Mellette ágál — több más mellett — *Perje Illésné* nyugdíjas is, akihez a Dózsa György úton csak úgy, találomra benyitok.

— Őszintén megvallom, hogy neheztelek a volt vezetőkre — panaszolja az idős asszony —, mivel rászedtek bennünket. *Azzal ijesztgettek, hogy aki kiveszi tulajdonrészét a közösből, mindjárt mehet is a szövetkezetből.* Persze hogy benn hagytuk a vagyont... Holott legalább két kismalacot és néhány mázsa kukoricát mi is szívesen vettünk volna. Mivel a téeszben töltött *21 esztendő* alatt sem gyűlt össze nekünk 388 ezer forintnál több, s a *tartalékból még élni szeretnénk valameddig. Azok meg, akik most licitálgattak, lám, pár év alatt* is milliókhoz jutottak...

Útközben egy arrébb lakó öreg a háza előtt csak legyint a botjával:

— Nem okosítottak ezek soha minket — dohogja. — *Könnyű volt túljárni az eszünkön...*

A Csárda-tanyán *inkognitóhoz* ragaszkodó traktorosok ismételgetik a vádakat, s zúgják: *„...menjen csak, akit szélnek eresztettek, amerre lát. Az elcsapottak maguk mondták valamikor, hogy aki jussol innen, ne maradjon tovább!"* A beszédesebb asszonyok nyíltabban is kibökik, ami a lelkűket nyomja.

— Igaz, hogy népesebb társaság is licitált, amikor utóbb mégiscsak sor került erre, de a többség csupán a kisebb tételekig merészkedett — magyarázza *Kocsis Ferencné.* — Malacot, borjút vett, vitt a kisember. Én sem voltam bátor, noha 50 ezer híján kerek kétmillióért is vásárolhattunk volna. Úgy hittük otthon, hogy biztonságosabb, ha benn hagyjuk.

— Persze hogy fájlaljuk az elvesztett értékes ingatlanokat — told szavaival az iméntiekhez még valamennyit a bánatából *Harmath Jánosné.* — Nem felejthetjük, hogy a '60-as években 4 milliós *hitelből* építettük a kertészeti telepet, s igencsak megböjtöltük a törlesztését. A „magtárat" pedig — ahol a legutóbbi időkig már könnyűipari kisüzemek is működhettek — az *útépítési kisajátításért* kapott pénzből nagyobbítottuk... Sajnáljuk, hogy Tusnádi elnök úr ezt tette velünk, mert amúgy rendes embernek tartottuk mindig. Nem fordítom el a fejemet ezután sem, ha találkozom vele. S a többivel is így teszek. Ám ha tényleg pörre mennek, s a bíróság nekik ad igazat, itt *nem érdemes többé vetni és aratni. Megérdemli ez az ország, hogy 100 forintos kenyeret egyen...*

S zsong, csak egyre zsong a téesz. Bárcsak a *tavasz* — nem pedig a halászi *harag, indulat* — tenné...!

Gyóni Gyula

Látószög

Sikerágazat?

A *szakminiszter* azzal bíztat, hogy — reményei szerint — az *igazságügy* is társadalmunk *sikerágazata* lesz. Őszinte szívvel kívánom, ne tévedjen jóslatában, csalódás nélkül örülhessünk vele, ha majd a tárca megmérettetik.

Valahogy azonban attól tartok, túlságosan *merész az álom*. Egyelőre s már jó ideje kevésbé tapasztalom a pozitív változásokat, képtelen vagyok érzékelni a fejlődést. Néhány személyes élményem is lehangol, elveszi kedvemet a szárnyallástól.

Kedves ismerősöm — akivel azóta egyébként nem találkoztam — azzal vigasztalgatta magát a minapi találkozásunk alkalmával, hogy talán most végre pontot tesznek a bíróságon a válásukat követő vagyonjogi — *tulajdonmegosztási* — ügyük végére. Mivel *kerek nyolc esztendeje húzódik a pör*. Éppen ideje, hogy lezárják. Mármint a kínos témát.

Más valaki — aki különben az iméntihez képest akár szerencsésnek is tarthatná magát — *három éve jár tárgyalásokra*. A nyolchoz képest igazán jelentéktelen az idő. Ha az illető a korábban idézett ismerősöm panaszait hallaná, minden bizonnyal könnyebben viselné a sok idézés, meghallgatás fáradalmait. Ám sajnos, lehet, hogy ez sem vigasztalná túlságosan, hiszen voltaképpen még csak *nem is sejti, hogy valójában meddig tart a tortúra*.

Kisebb lenne a baja, ha csupán az elnapolt, a hosszúra nyúlt tárgyalások idegesítenék. Kínosabb, hogy három esztendeje — *amióta elbocsátották munkahelyéről — nincs állása*. Hiába a három diplomája, még csak nem is állnak vele szóba, bárhol kopogtat. Hiszen kinek kellene olyan ember, akinek ügye van a bíróságon?! Pedig talán — bűntelen. Csupán munkahelyének olyan *visszásságaiba* bátorkodott bepillantani, ahová számára a legkevésbé sem volt ez kívánatos. Csakis azokat a *rendellenességeket* tette szóvá, amikről — érzései szerint egyszerűen *nem hallgathatott*. S ha megjegyzéseit, véleményét utóbb *igazolta* is az élet, mit sem változtatott a hivatali megítélésen, vezetőinek álláspontján. Kíméletlenül *összeférhetetlennek, alkalmatlannak* találták, nyilvánították. A legkevésbé sem méltányolták végzettségét, képzettségét, szorgalmát mindennapi munkájában, figyelmen kívül hagyták hosszabb szolgálatának kétségtelen eredményeit. Minden további nélkül, könnyű szívvel kirúgták. Majd — még a tárgyalások elején — tudomására hozták felettesei: *bármi lesz is a bírósági határozat, a régi helyére vissza nem veszik*. Megtehetik. S két kiskorú gyermek mellett így járja azóta a törvényházakat, *megfogyva, összetörve*. Előbb csak a lakóhelyén, majd — már régóta — *a fővárosban*. Csoda lesz, ha megéri a végzést.

Alighanem ez a *két példa is bizonyíthatná, hogy messze vagyunk még az ígért sikerágazattól! Akkor is, ha éppenséggel nem évtizedekig húzódnak a pörök, nem szállnak apáról fiúra ügyvédi családban, mint egykoron. A jogi dicsőségért sokkal jobban kellene jeleskedni*. Nem szabadna az amúgy is görbe paragrafust még tovább csűrni-csavarni, szemrebbenés, lelkiismeretfurdalás nélkül húzni, halasztani az időt, kivárni, amíg a peres fél belegebed, belerokkan igazának keresésébe.

Az *embert* is illenék észrevenni minden *ügyfélben*, amikor csak érdemes erre. S mindjárt ki-ki biztosabban hihetne abban a sikerben.

Gyóni Gyula

Pillanatfelvételek

1.

Múlnak a napok, a hónapok és az évek. S milyen gyorsan! A kegyetlenül szaladó évekre, hónapokra és hetekre figyelmeztet az, hogy amit évkezdéskor minimális célkitűzésként dolgoztunk ki magunknak, azt egy hónap múlva, egy év múlva akár változatlanul újra beírhatjuk terveink közé. Persze csak egyesek, azok, akik csakhogynem elvesznek a sok apró-cseprő pillanatnyi feladat, a napi gondok és terhek útvesztőiben.

Tudjuk: a sok pillanatnyi gondot, feladatot sem dobhatjuk félre. Olykor igen tehetséges, sokkal különb célkitűzések elvégzésére képes emberek is életük egy-egy szakaszát feláldozzák az apró ügyek „oltárán". Kötelességből, odaadásból vagy egyszerűen csak azért, mert nem tudnak kievickélni a gyorsan múló hétköznapok sodrásából.

A saját magunkkal szembeni elégedetlenség, bizony-bizony sokunkat gyötör, pedig olykor a kis dolgok is nagyok lehetnek számunkra, halandó emberek számára, hiszen — sajnos — igen kevesen mondhatjuk el magunkról azt, amelyet a nagy *Horatius* ódái harmadik könyvében írt le, vagyis, hogy „Ércnél maradandóbb emléket emeltem magamnak". De sebaj! Pótlásképpen egyesek a „maradandóbb" nélkül is hallhatatlannak érezték, sőt érzik magukat. S szomorú: olykor még ki is mondják ezt. S nem csak ódába keverve, mint egykor a nagy latin költő tette.

2.

Kérem, a transzcendentális elmélkedés megmentheti a világot! Legalábbis az a bizonyos *Maharishi-típusú* elmélkedés. Ezt állítják „tudományos" megalapozottsággal a szóbanforgó típusú elmélkedés úttörői, itt Kelet-Közép Európában. Nagyon kérem, ne kérdezze senki se tőlem, hogy pontosan miben is áll a Maharishi-módszer lényege. Egyszerűen nem tudom. De maradiságom (bizonyos materialista beütések?) azt diktálják, hogy mosolyogva fogadjam az ilyen „világmegváltó" kijelentéseket.

Pedig milyen csábító és sokatígérő a figyelmet ébresztő propaganda. Ha egy bizonyos földrajzi övezet lakosságának csupán egy százaléka gyakorolná rendszeresen a transzcendentális elmélkedés e fajtáját, nagy mértékben csökkenne a bűnözés, a balesetek, a tűzesetek száma, vissza lehetne vele szorítani az inflációt, a munkanélküliséget, s ezzel együtt lényegesen megjavulna az életszínvonal, jobb lenne egészségünk, sőt: nagyobb lenne a munka termelékenysége, fokozódna a tudományos és művészeti alkotókészség...

Mit szóljak mindehhez? Hiszen még közvetlen családtagjaim is óva intenek: nehogy az elmélkedések csodás társadalmi hatása iránti kétkedésemet papírra is vessem, merthogy nevetség tárgyává válhatok az emberiség egy része előtt, akik sokkal többet tudnak a tapasztalaton és az érzékelésen túli jelenségek és elmélkedések világot megváltó hatásáról.

3.

Végre sikerült másodállást találnom — lelkendezik jó barátom. Igaz, egyelőre nem olyan jövedelmezőt — magyarázza, de... ha dohányos lennék, elmondhatnám: fedezi a napi cigarettára valót. Ami egyik-másik ismerősöm esetében nem is olyan megvetni való. Kezdődött a dolog azzal — tért rá a tárgyra —, hogy reggel munkábainduláskor vagy hazaérkezéskor egy-két, néha több negyed- vagy félliteres pálinkásüveget találtam a lépcsőházban. Eleinte bosszankodtam a hivatlan látogatók miatt, akik olykor más személyi jegyeiket is „emlékül" hagyták. Újabban azonban bennem is felülkerekedett az üzleti szellem. Ha már mindenki üzletel, én miért maradnék le! Hát, kérem: ha nem is csurran, de cseppen! Így azután most már nem filléreskedem annyira mint régen: jutna egy kis dohányra is, ha szívnám. Egyetlen félszem van csupán: nehogy leleplezzék zugiparosi (vagy inkább: -kereskedői) mivoltomat, és jövedelemadót vessenek ki reám. Mert akkor, ugye, oda a virágzásnak indult és egyre többet ígérő üzletecske!

Kacsint egyet az én jóbarátom, s vállára dobja az üveggel teli táskát. Megindul a visszaváltó felé, ahol már akár bérletes is lehetne.

Okos György

Vevők, vigyázat!

— *Magyarországon vagyunk...* Ott élünk, vásárolunk, ahol az élelmességet számosan összetévesztik az „ügyeskedésse!", mások szemrebbenés nélküli, kíméletlen rászedésével, becsapásával, a *mielőbbi meggazdagodás* reményében.

Csupán egyféle „módszer" a *diszkontáruda és áruház* nyitása, üzemeltetése — sok esetben. Vagy éppenséggel a *garázsbolt*, az *igénytelenül* berendezett üzlet. A hely, ahová a vevő *gyanútlanul* újra meg újra belép, főként, ha legalább az első esetben azt tapasztalta, hogy jól járt. Ha nem győződött meg *másutt is* ugyanazon cikk áráról, gondolkodás nélkül hiszi, hogy megint nyer a pénztárnál.

Többnyire azonban — ha utánaszámol, beszerzését összehasonlítja a drágábbnak vélt vagy ismert helyek hasonló tételeivel — sajnos *csalódik*. A raktárban, vagy a hadiízléssel „berendezett" kereskedelmi egységben inkább csak jó esetben azonosféle — de úgyszólván csak a legritkábban alacsonyabb — már az ár, néhol pedig *drágább is*, mint általában.

Egyszóval: *inkább csak szabadár van, mint üzlettípus*. Roppant észnél kell lenni. S persze idő is szükséges, hogy ki-ki rászánhassa a leggazdaságosabb vételre.

Aki nem ér rá — vessen magára. *Segítségre ugyanis aligha számíthat* a rengeteg — s mind több — botcsinálta vállalkozó világában.

— *igy* —

Az UNESCO támogatásával

Nemzetközi Könyvtárközi Konferencia

Nemzetközi Könyvtárközi Kölcsönzési és Dokumentumszolgáltatási Konferencia kezdődött hétfőn az Országos Széchényi Könyvtárban. A harmadik alkalommal megrendezett fórum az OSZK, az Angol Nemzeti Könyvtár és a Könyvtáros Egyesületek és Intézmények Nemzetközi Szövetsége (IFLA) közös szervezésében, az UNESCO támogatásával jött létre.

A fórumra 50 országból érkeztek könytárosok, olyan szakemberek, akik az olvasók szakirodalmi ellátásával és tájékoztatásával foglalkoznak. Az IFLA 80-as években meghirdetett programjának célja: a nemzetközi könyvtárközi kölcsönzés révén a világ bármely részén megjelent könyvhöz vagy folyóirathoz minden könyvtárban hozzá lehessen férni. A könyvtárakban lévő dokumentumok adatait számítógépre vitték, így regionális, országos és nemzetközi könyvtári hálózatok jöttek létre.

Középkori freskó a vakolat alatt

Műemlékvédelmi találkozó Erdélyben, egri résztvevőkkel

„Bízzunk benne, hogy a következő század a megbékélés százada lesz, melynek eszmei alapjait napjainkban kell az egész világon megteremteni. Hiszünk szellemi, anyagi erőtartalékainkban és az összefogás erejében, amivel épített környezetünk értékeit meg tudjuk védeni." — e szavakkal köszöntötték *Erdélyben*, a Hargita és a keleti Kárpátok közt elhelyezkedő *Tusnádfürdőn* azt a népes magyar csoportot, amely a nemzetközi műemlékvédelmi találkozóra érkezett. Az egy hétig tartó programon Egert *Dely György*, városunk főépítésze, továbbá *Bablonkay Ildikó, Hoór Kálmán, Kiss Csaba, Kiss Csabáné, Styaszny Sándor* és *Thoma Emőke* képviselte. Rajtuk kívül részt vettek még az eseményen román, romániai magyar, angol, német és olasz építészek is.

A konferencia előadói között szerepelt Dely György is, aki így összegezte tapasztalatait:

— Az erdélyi műemlékvédelmi feladatok aktualitásán kívül azért tartottuk hihetetlenül fontosnak ezt a találkozót, mert közös asztalhoz ülhettek román és magyar építészek. A segíteni akarás, az egymás építészeti kultúrája iránti tisztelet, az évszázados értékek megóvása vezérelt mindannyiunkat. A programokat is úgy állították össze a szervezők, hogy minél több építészeti remeket megláthassunk, a természeti, a környezeti szépségekről nem is beszélve...

Különösen emlékezetes marad a *székelyderzsi* kirándulás. A helyi unitárius templom erődítményre emlékeztető falai az évszázadok viharaiban menedéket nyújtottak a falucska lakóinak. A mai békeidőben is itt őrzik a családok — falba vésett „kamrákban" — az egész éves terményeiket, élelmiszereiket. Otthon csupán néhány kilót tartanak, és csak a legszükségesebbekből. Az egyik toronyban az erős füstölt szag, és a felfüggesztett rudak arról árulkodtak, hogy itt egykoron a szalonnát és a kolbászt tárolták. A XIV-XV. században épült templom igazi építészeti kuriózum nemcsak a szakembernek, hanem a turistának is.

— *Székelydályán* pedig szenzációs képzőművészeti felfedezésnek lehettünk tanúi. A helybéli templomban *Pál Péter* vezető restaurátor a vakolat alatt középkori freskóra bukkant, amely a *Szent László* ciklust és *Szent György* történetét örökíti meg. A munkálatok még javában folynak, de remélem, legközelebb már teljes szépségében pompázik majd az ismeretlen mester alkotása. Az egri csoportot a *csíkszeredai* „Kontur Kft." építészei látták vendégül, akikhez régi barátság fűz valamennyiünket. Velük legközelebb az egri műemlékvédelmi nyári egyetemen találkozunk újra...

(szüle)

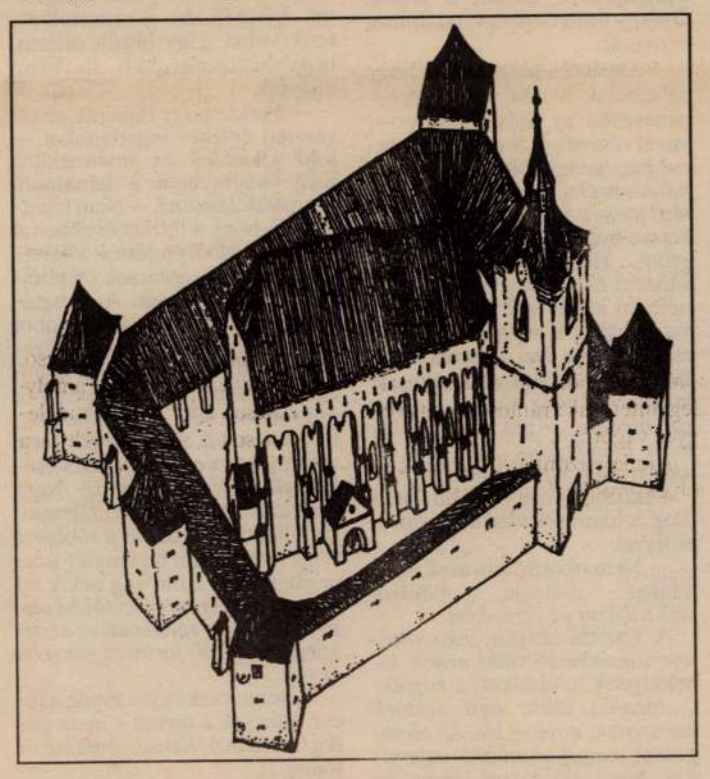

A székelyderzsi erődtemplom

Örkény, a moralista?

Nagy író — a kislányról

Vágjunk rögtön a közepébe: a *Gárdonyi Géza Színház* felújításában a „Tótékat" egészen másképp láthattam, mint akár tíz évvel ezelőtt. Mert akkor még forrón élt *Latinovits Zoltán* emlékezetes alakítása az „Örnagy" figurájában, másrészt a mai előadást újabb társadalmi állapotunkban vesszük tudomásul, mást akarunk, és mást is tudunk észrevenni benne.

Máshol leírtam: ebben az újrarendezésben a drámának valódi erővonalai érvényesülnek. Nemcsak azért, mert nem billen félre a darab egész egyensúlya, a drámai súlya a helyén marad, a család viszi el „a balhét", azt a lelkiismereti gyötrelmet, amiről *Örkény* sem mer, nem akar részletesebben szólni, hiszen a drámát éppen „a tettel" fejezi be. Amig viszont eljutunk odáig, addig sok minden másképp van, mint ahogyan eddig volt.

Mára megnőtt *Ágika* alakja. Ahogyan a „Család" is a helyére terebélyesedett vissza, bemutatva azt a kis közösséget, ahol az ilyesmik csak azért történhetnek meg, mert ott rend van, és ha a rendet valaki megbontja, akkor ott ítéletnek kell következnie. Ágika ebből a felsőbb szempontból nem számít. Ő a család harmadik személye. Nem ő cselekszik, de mindenütt ott van, ahol a dolgok megesnek. Az alkalmazkodás megvalósításával, a lelkesedés megmutatásával, az önzetlennek tűnő áldozat meghozatalával, hírelésével végrehajtja a család minden szándékát, de kormányozza is — az anyján keresztül — az apját is. Ahogyan leutánozza anyja testtartását, mozdulatait, utána mondja a mondatait, ahogyan szinte tolja-serkenti anyját-apját előre-hátra a bizonytalan úton, aminek a végén ott lóg a nagy igéret, a nagy lehetőség, hogy valami elkerülhetetlen jóság történik „a" *Gyulával* — az egy jellem, *a hit, a belső tisztaság, a haszon és a lélek párbajtászása egy olyan pillanatban, amikor mindenki alkalmatlan arra, hogy a veszélyt, a képzelt borzalmat megfogalmazza*. Ágika van olyan okos, olyan önfeláldozó, a szüleit megértő és a gondjaikat maradéktalanul átvállaló, a gyenge vállaira, testére is mázsás terhet ráillesztő kis fruska, hogy csak ámulunk: hogyan juthat eszébe egy, a második világháborút rogyásig megjárt írónak ekkora hite, hogy egy ilyen lányba beleköltöztesse a borzalom ellenszerét, a bizalom ragyogását, azt a felhőtlen jószándékot és megértést, hogy a Gonosz ellen mindent vállalni kell.

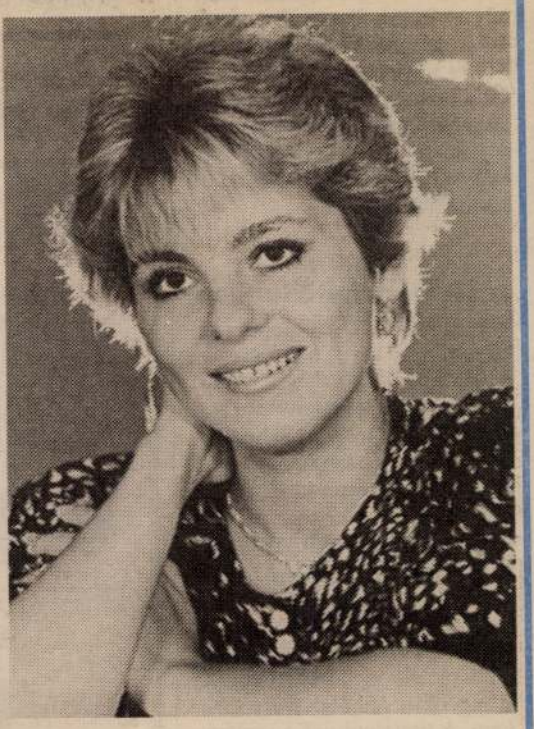

Ágika — Csonka Anikó

Csonka Anikó kapta ezt a kellemes feladatot, hogy az emberi tisztaságot, a lélek szépségét és szemérmét, az áldozatvállalásig elmenő szeretetet oda fogalmazza az apa és anya sokat mutató igyekezete mellé. *Móricz* darabjában — a „Nem élhetek muzsikaszó nélkül" kislányáról beszélek — a világot önzően magáénak kívánó lányt pendrítette elénk Csonka Anikó bájos szemtelenségében és ugrabugraságával is kifejezve, hogy ő elébe akar menni a jövőnek. Itt, ez az Ágika a testét és a lelkét is a veszedelem elé akarja tolni, odaadni, mert a célt akarja elérni, a célban a tett és az áldozat felmagasztosulását is láttatja. Látja is. És míg ezeket a sorokat írom, nem vétlenül és véletlenül bicsaklik meg a gondolat bennem: *ugyan hányan vannak a mai tizenévesek közül, akik így épültek, így csontosodnak eggyé a családdal, ennyire és így akarják szolgálni a kis-közösség, a négy főből álló család ügyét-érdekét?* Ha van színházpolitikai feladat ezúttal, és ha van hangsúlyozási kötelesség a művész számára, még tennék rá egy „lapáttal" erre a figurára, rögzíteném azokat a mondatait és gesztusait felvételen is, sokan, sokszor, hogy láthassák, hányat üt az óra néha, amikor nem lehet kitérni a veszély elől?

Láttatnám ezt az Ágikát a tizenéveseknek, hogy észrevegyék az elképesztő különbséget a mai generáció üresfejű hangadói és a vihar által megcsapdosott családban a hitet megélő, az életet minden következményével vállaló gyerek-ember között. Aki már felnőttként, teljes erővel éli át, fogadja be, tudatosítja azt, ami történik. Vele, körülötte. Miatta is.

Túlírtam ezt a témát? Tessék mondani, erkölcsiekben mit lehet manapság túlméretezni?

Farkas András

DELY GYÖRGY

Egri Építőm Kör. Kiáll.
Bp. 1991

DELY GYÖRGY • Született: 1952-ben Egerben • Iskolái: 1966–70. Dobó István Gimnázium Eger, 1971–76. BME Építészmérnöki Kar, 1986. műemlékvédelmi szakmérnök • Munkahelyei: 1976–81. Heves Megyei Tanácsi Építőipari Váll. Tervezési Osztály, 1982–88. EGERTERV, 1987-től Thoma és Dely Építész Iroda, 1985-től az Egri Építész Kör titkára • Fontosabb munkái: Eger, Tihaméri ltp. Napsugár út, 199 lakás 1982–83. Eger, Tihaméri ltp. Napsugár út, L–11 tömb, 133 lakás 1987. Heves, Gimnázium 1985. Eger, Kossuth Lajos u. 5. – Jókai u. 1/A tömbrehabilitáció 1984–85. YBL Miklós-díj 1989. Eger, Kossuth L. u. 15. toghíjbeépítés 1987. (Thoma Emőkével). Mátraszentimre, Üdülőszálló 1987. • Lakcím: 3300 Eger, Beloiannisz u. 6. • Telefon: 36/10-577

a, 1909 május 13-án volt életében
inak menedzselésével változatlanul
segítőtárs, Szapáry Iván gróf foglal-
a Reáltanoda és a Szép utca sarkán
az öregedő Blaskovich a barátság je-
te egyik jó származású lovát. Nem
következett: 1911 május 18-án az ágy-
meglátogatta a szomszéd, Szapáry Iván,
volna. Gyenge állapotban találta a
s bár bíztatta, hogy majd megerősö-
van. Néhány óra múlva az egyik futam-
haladt át a célon, - de az örömhírt
atta. Talán ugyanakkor hunyta le örökre
győzelmét aratta.
pályafutását már nem érte meg Blas-
Miczi nevü kancájának, amelyről min-

DELY Zoltán

Meghívó

DELY ISTVÁN
EMLÉKKIÁLLÍTÁS

A Magyar Állami Operaház Vörös termében

Megnyitó: 1995 március 14-én, 16.30

Megnyitja:
RIMLER MÁRIA

A kiállítás megtekinthető:
1995 április 1-ig naponta,
az Operaház látogatások alatt 15-17 óráig,
és az előadások alatt.

Dely Kornélia

Résztvesz az Sika várossá nyilvánítása 10. évfordulójára rendezett pályázaton

(b.o.): Képek - születőben

Veszprémi Napló 1969 IV. 20.

Dely Teréz

drámai látású, részt vett a kiállitáson

Péter Imre: Kiállitások művelődési házakban
A vasutas képzőművészek országos kiállitása

Népművelés 1970/9 45 old.

Deby Ferér

Említve

Réterhme: A vasutas képzőmű-
vészek országos kiállítása
Népművelés, Bp. 1970, sept.
45. l.

MDK

Delzsényi Éva, V.o.tan.

Székesfehérvári leánygimnázium .

133. Kisleány.
135. Parasztasszony fej.

Magy. Ifj. Képzömüv. Kiáll. /VIT/. Gyermekrajzok.
Föv. Képtár. 1949 aug. 16.-szept. 10. Kat.

Demagio
Dermecz
Demeczki G

Demagio, Niccolo

olasz pénzverő és társa
firenzei Kristóf 1456.
Oswald nagyszebeni
polgármester hívására
Szebenbe érkeznek, és
átveszik az állami pénz-
verde vezetését.

Seivert G.: Die Stadt
Hermannstadt. Her-
mannstadt, 1859.
18. l.

István nevű altisztünk lakik, kö

ságos Bizottságának ismét rende

Kiváló tisztelettel

Budapest ,1923 szeptember hó

Déman Pál

építén

Neve feltűnik a CIAM magyar csoportjának kézirataanyagában.

Gábor Eszter: A CIAM magyar csoportja 1928-1938. 8.
Akadémiai Kiad. 1972.

Dénes Pál

Szabó

Nem feltűnik a CIAM meggyes bo-
rosfiának kézirataugyában.

Gábor Ernst: A CIAM meggyes borosfiá
1928-1938. 8.
Akadémiai Kiad. 1972.

Dénan Pál

építész

cikke:

Gondolatok az építészi hivatásról.

Tér és Forma 1934.

2. szám.

MDK

Déman Pál

Étterem és kávéház a Vérmezőn. Repr.

Ünnep, 1935.II.7.sz.

MDK

Déman Pál IV.éves épitészhallgató

Terve egy lépcsőházról nyiló hármas lakás-csoportról.A rajz repr.-a 25.o.

Épitőmunka 1934.1.sz.

Déman Pál

építész

Építőmunka

1934. 25. l

szükséges sodronyfonatokat, stbi

Haidekker

Budapest, Ül

Képes árjegyzék, valamint kö
pontos és gy

nthetők

yenr
i, nag
ágok
lamint
uházatá
nius
gyigazg
enruhá
Szege
nlathoz
noz szü
nintái
edi m.
aban me

s, vevés

őzkat
részeti k
ad 4 d
őrös“
s pedig
zerkezett
olatokat
máju
tengeré
33 szán
jánlati
küldenc

MMÉEÉVK

1934. 154. l

Déman Pál
épitém

rbéri elnökségnél Zebény-

m.] (Faeladás.) Nesz-
kosság 1909. évi vágás-
nyefenyőből álló fatömege
a közbirtokosság iroda-
s 25-én d. e. 11 órakor
ekötött szóbeli árverésen
alá kerül: 1792 db. 16
gban megmért törzs, á
6—40 cm. mellm. törzs
5885 db. 1680 köbm.,
k. ra becsültetett Bánat-
A részletes árverési fel-
birtokosság elnökénél és
irási erdőgondnokságnál
t.

d m.] (Faeladás.)
lt urbéresei tulajdonát
ecsült 2589 köbm. tölgy
mény vegyes tüzifa kész-
zánál junius 24-én
irásbeli árverésen el fog
38246 kor. A kitakaritási
ius végén jár le. Bánat-
i ár 10%-át kell letenni.
lési feltételek Miskolcon
ondnokságnál és Paraszt-
elnökénél megtekinthetők.
ő e l a d á s.) A Havas-
határában fekvő s a
mintegy 1026. kat. hold
ükkerdő összes fatömege
adás alá kerül. Az erdő
tölgy és 128.949 köbm.
ok május 31-én d. u. 5
Karácsonyi János
gyváradon. Az ajánlatok-
pénz csatolandó. Az el-
dalom erdőmesteri hiva-

gatósága május 3-án árlejtést
Balatonkeresztur-fürdő állomáson
magasépitkezések előállitására. Ajánla
Máthé Ferenc Budapest) 63 401
Say Ferenc (Székesfehérvár) 49 29
fill., Vellauer Károly (Budapes
kor. 85 fill., Jaulus Gyula (Buc
Reiszer Ádám (Siófok) 52.727 k
Müller Ede (Szombathely) 45.
náival.

Az épitkezés kivitelére Müller
megbizást.

Budapest. (Váltótoronyépité
föld állomáson). A máv. buda
parti üzletvezetősége május 15-é
tartott Budapest-Kelenföld állomáson
váltótorony épitésére Ajánlatot tettek
Károly 16440 koronából 4
enge
Fodor és Reisinger 13760 kor.
auer Károly 12380 koronával.

Döntés még nem történt.

Budapest. (Toronyórák jók
tartása). A székesfőváros gond
levő toronyórák jókarbantartása, ja
gondozásának 1909. julius 1-től 6 éven
biztositására a tanácsi I. ügyosztályban
18-án árlejtést tartottak. Ajánlatot
Schwalb Kálmán és tsa 7550 kc
terka Lajos 8743 kor., Müller
13080 kor., Villamosóra és m
nikai gyár 4930 kor-val évenkint.

A bizottság a Villamosóra és
nikai gyár ajánlatát terjeszti elfoga
a tanács elé.

Zenta. (Emlék templom é
Özv. Keczeli Mészáros Mihá
által Zentán épitendő emlék-templon
épület épitésére az április 15-
árlejtésen a következők pályáztak:

az összes munkára: Temesvár
Szeghő József (Zenta) 80.133 kr

DEMBAL József tatai aranyazó

Csákvár, E. – kastély 1793 – oldalterem kifestése

Sisa = M. Ért. 1997/1-2. 5.

FRANZ DEMBICH, textilfestőmester

Az eperjesi céh mesterjegyzéke nem maradt fenn. A levelezés és "Protokol fabriarckeho cechu 1801-64" alapja e jegyzéknek. A 8 eperjesi mester csak elvétve szerepel benne. E mesterek egyike volt:

16.- Franz Dembich, 1801. Gyöngyös. 153.old

POMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. évkönyve, 16. Győr, 1974

DEMBINSKI, Dominic: Nyolcadik művészet?
= Korunk, 44. 1985, 2. 140–146. ill

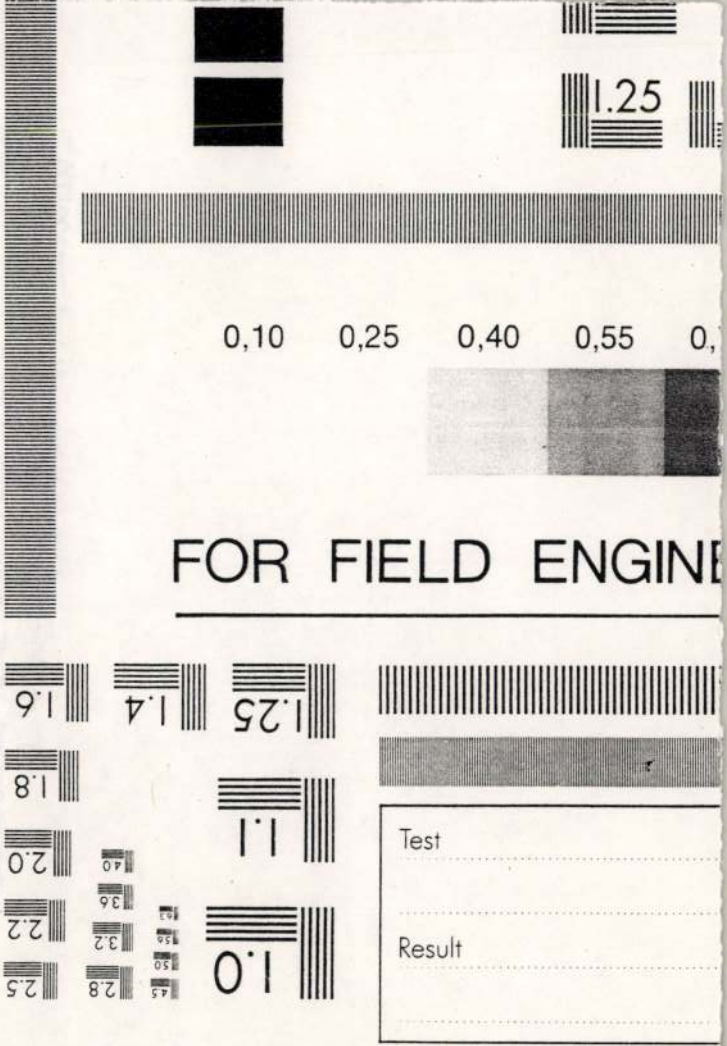
1.25
0,10
0,25
0,40
0,55
0,
FOR FIELD ENGINE
1.6
1.4
1.25
1.8
1.1
2.0
2.2
2.5
2.8
1.0
Test
Result

Dombitz József

Budapesti aranyműves

l. Művészi Ipar

1891. 12. l.

		Korona
	483—484. PATIKAEDÉNY fedővel, a budai KUNY-gyárból, XVIII. sz.	—
300	485. KORSÓ, Felsőmagyarország, XVIII. sz.	25
250	486. LEONARDO DA VINCE pinx T. F. Bause sculps, 1808: Krisztus és a farizeusok, rézmetszet, 53×47	150
—	487. MENGS RAPHAEL: Apolló és a muzsák, rézkarc, Raphael Morgenthől.	300
—	488. KÖRMENDY—FRIMM:	
40	Szobarészlet, olajfestmény . .	300
40	489. MADONNA, papirdomboritás, XVII. század	300
—	490. ISMERETLEN FESTŐ, XIX. század eleje: Istenitélet . . .	600
	491. FARAGÓ Géza: Néger táncosnő, Gouache	80
200	492. TÁLACSKA, a három grácia	
200	domborművü képével, bronz. .	60
	493—495. CSEMPE, figurális diszekkel, Delft, XVII—XVIII. század,	
200	három darab, darabja	40

Dembitz Mihály

aranyminves Bpest

Tagja az Iparmüvé-
szeti Társulatnak

Müvészi Ipar

1889. 55. l.

Dembitz Mihály

aranyumes Bp.

l.

Müvesi Ipar

III. 97 l.

vagy művészi sokszorosításokban megismerni, s mindezzel kapcsolatban pályázatot kellene kiírni a művészet-történet rövidrefogott, de tartalmas és könnyen áttekinthető tankönyvének a megírására.

Végül az összes középiskoláknak úgy fiú- mint leány-osztályaira nézve kötelezővé kellene tenni, hogy szakavatott tanárok vezetése és magyarázó előadása mellett minden esztendőben úgy a Nemzeti Múzeum képtárát, mint az Országos Képtárt, továbbá a Budapesten rendezett összes művészeti és iparművészeti kiállításokat legalább egyszer, de lehetőleg többször is megtekintsék. Ennek a megkönnyítésére társulatunk már megtette az első lépést, amikor a középiskolák ifjúságának tanáraik vezetése alatt a Műcsarnokban rendezendő összkiállításokra ingyenes belépést engedélyezett.

Nagyon hiszszük, hogy abból a nemzedékből, mely ilyen művészi nevelésben részesülne, annak idején támadhatna olyan közönség, támadhatna a mecenásoknak

Dembitz Mihály

aranyminer

Bp. Petőfi utca 3.

Ráth György 1895.

149. P

Névérték vagy
darabszám

vány Gyula úr Budapest

Junius 30 n.

értékek neme

és közlekedési vállalatok szá

gőzmalom r.-t részvény

ló és pénzváltó bank részvény

lása előzve)

L. Kenty

H. B. (Folyószámla-oszt.) 6a. sz. 1922. XII. 5000 db — Aurora Bpest. 1003.

Dembrovszky Szaniszló, festő

MDK

A Lengyel Képzőművészek Szövetségének meghivására fiatal képzőművészeink egy csoportja:

Aczél Ilona
Dembrovszky Szaniszló
Csohány Kálmán
Kucs Béla
Óvári László
Raszler Károly
Szilvásy Nándor
Vati József

4 hétig üdült Zakpaneban.

/ - rt - / : Fiatal magyar müvészek Zakopaneban.

Esti Hirlap, II.évf.131.sz. 1957.jún.7.pé-
2.oldal

Dembrovszki Károly, [üvegcsinoló]

h.: Gyüre Nándor

Németh J.: Az üveg mesterei ... 8.

Nirszabadság, Br. 1978. december 21.

Demcsik Attila

Az I. Miskolci Országos Ötvösművészeti és Fémműves Kvadriennálé-t a Kossuth Művelődési Házban rendezték. Vadas József: "Képtől - gépig" c. kritikájában a kiállitást három részre osztja: az elsőn szerepelnek az ötvösművészek, Bartuschek Ilona, Máté János, Muharos Lajos, Péri József.
A másikon szereplő műveket inkább a zománcművészeti vagy a kisplasztikai biennáléra utalja, szerinte oda kivánkoznának.
Az itteni résztvevők: Ásztai Csaba, Papp Zoltán, Schlosser Béla, Zétényi János, Zidarics Ilona.

Folytatás a 2.-es sz. cédulán.
Élet és Irodalom, Bp. 1976. okt. 30.
XX. évf. 44. sz. 12. lap.

Demcsik Attila

A harmadik csoportba helyezi az ujitókat: Bohus Zoltán, Borsfai László, Demcsik Attila, Kalmár Zsolt, Kardos Botond, Kiss Éva, Lugossy Mária, Papp László, Soltész György.
Ezután még egy negyedik részt is emlit: Eklektika?-kérdezi és felsorol három nevet: Laczák Géza, Magyarcsek Mária, Rozgonyi Béla. Valamennyi név mellett a müvet is megnevezi, hol birálva, hol méltatva.

A "Képtől - gépig" c. Vadas-cikket lásd: Péri József nevénél.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. okt. 30.
XX. évf. 44. sz. 12. lap.

KÉP CSARNOK

83:1445 ÐNy = F: k.: Kötelés István

Egerben 1952-ben születtem. A Képző- és Iparművészeti Gimnázium elvégzése után a Magyar Iparművészeti Főiskola ötvös tanszékén diplomáztam 1976-ban. Tanáraim Engelsz József és Kertész Géza voltak. Főiskolai éveim alatt (1973–75-ben, csoportos kiállításokon vettem részt Budapesten, Miskolcon, Varsóban és Helsinkiben. Munkáim szerepeltek 1976-ban az I. Miskolci Ötvös- és Fémműves Quadriennálén, 1976–78-ban a Mai Magyar Iparművészet kiállításon Prágában, Pozsonyban, Belgrádban. Kiállítottam még a Vigadó Galériában, Csepelen, Székesfehérváron, Pécsett, Szombathelyen, majd 1981-ben a II. Ötvös- és Fémműves Quadriennálén Miskolcon. Nagyobb beruházási munkáim: Hotel Duna-Intercontinental üzletsorának reklámvilágítása (tervezés és kivitelezés) 1978–79; a Diósgyőri Vasas Művelődési Központ feliratának tervezése és kivitelezése 1979-ben. Jelenleg egy díszkút kivitelezésén dolgozom, amelyet a miskolci Sportcsarnok előtt állítanak fel. Három éve lámpatesteket is tervezek. 1982-ben az egyik lámpacsaládomért nívódíjat kaptam. 1977 óta Miskolcon élek. Használati és dísztárgyak tervezésével, kivitelezésével foglalkozom. 1982 óta vagyok tagja a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetségének.

DEMCSIK ATTILA

A KÉPCSARNOK MEGHÍVJA ÖNT

DEMCSIK ATTILA

ÖTVÖSMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSÁNAK
ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA
1983. OKTÓBER 6-ÁN
CSÜTÖRTÖKÖN DÉLUTÁN 5 ÓRÁRA

MEGNYITJA
Dr. KÖRNYEY LÁSZLÓ
MISKOLC MEGYEI VÁROSI TANÁCS V. B.
MŰVELŐDÉSI OSZTÁLYVEZETŐJE

MEGTEKINTHETŐ
1983. OKTÓBER 6–15.

SZŐNYI ISTVÁN TEREM
MISKOLC, SZÉCHENYI ÚT 21.

Demeisk Ottilia

Megkértak a művészt, hogy a Miskolc-Diósgyőr Vasas Művelődési Központ részére krómacél feliratot készítsen.

— Körtéri munkák.
Művészet, 1980. november — 47. lap.

Demcsik Attila ipari form. terv.

→ Gorka Géza Ren

MŰVÉSZET 1985/10/6

8

Demcsik Attila, ötvös művész.

Márc. 30.-án avatják fel a Vasas Salé-
riát. Ebben az évben tervezik a mű-
vész munkáinak bemutatását.

B. Gy.: Kiállítások, tárlatok.
Diósgyőri Munkás, 1978. márc. 21.

Deme Dezső

középiskolai rajztanári oklevelet kapott 1940-ben

Ferképzomfoi k k
1939-41. 175.l

Deme Dero

l.

Ferkipzomfoiskivk

1939-41. 177. l.

Ordódy Károly a pálosok utolsó rendfőnöke volt, a rend eltörlése előtt
Majer István nagyprépost (†1893) ajándéka.

EREKLYETARTÓ,
Szent Anna, Kalazanti Szent József, Szent Péter és Szent Bernát ereklyéivel. Aranyozott réz.
Mag. 27 cm.
Osztrák munka, 1780 körül.

EREKLYETARTÓ,
Szent Lukács és Máté ereklyéivel.
Ón, mag. 67 cm.
Magyar munka, 1780 körül.
Görgey Márton készíttette.
Lepold Adatok, 3. l.

SZENTELTVÍZHINTŐ,
réz, gömbalak nyéllel, kínaias rajzú vörös festett zománccal.
Hossza 30 cm.
Magyar (?) munka, 1780 körül.
Az Ipolyi-gyüjteményből.
Lepold Katalógus 71. sz.

II. KATALIN CÁRNŐ ZSEBÓRÁJA,
arany, átm. 7 cm.
Francia munka, 1780 körül.
József nádor feleségével, Alexandra Pavlovna orosz nagyhercegnővel került az országba, 1800 körül.

Deme Dezső

rajztanár, dolt

l.

Ferk pzomfoisk vk

1939-41. 145. l.

Budapest, 1940.évi juli

A miniszter rendeleté

dr.vitéz Haász Aladá

miniszteri osztályfő

A hivatalos másolat hiteléül:

min.irodatiszt.

Dénes Géza.

Kaposvár kollekcióval fog részt-
venni az UME bécsi kiállításán.

Magyarság, 1924. dec. 2.

a balassagyarmati
Mikszáth Kálmán Művelődési Központ
meghívja

DEME RÓBERT

festőművész

kiállítására

2003. december 5-től 2004. január 29-ig

megnyitja: december 5-én, pénteken 17 órakor:
Csemniczky Zoltán

SZERB
TEMPLOM GALÉRIA

Balassagyarmat
Szerb utca 5.
Tel./fax: (35) 300-622

Deme Kálmán, építész

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy **Deme Kálmán** építészmérnök, 1980. augusztus 6-án, életének 60. évében váratlanul elhunyt. Temetése augusztus 14-én 16 órakor lesz a Nagykovácsi községi temetőben. Gyászolják felesége, fiai Kálmán és Péter, menye, unokája, testvérei, felesége szülei, valamint a nagyszámú rokonság.

– : Halálozási

Népszabadság, Bp. 1980 aug. 13.

11

c8v

DEME Kálmán épitész M.D.K.
Bányászati Épitő Vállalat

Bp. Bartok Béla ut 74. / repr.

Társtervező: Fennesz László

Kováts Gáspár: Uj lakóépületek a Budapest, XI. kerület
ténak Főutvonalán
Magyar Épitőművészet 1962/2. 60.1.

DEME Tamás: A Per intelligenciája..
[IDEA] = M. Hfi. 1985. nov. 29. 40-42 ill.

Ø Demecz Ferdinand

tiroli fafarago

A kresztina városi templom Szentkeresztt oltáron álló szinezett feszületet s a parkanyok ormán levő angyalok fentis unverés 1884-ben készültek.

Schoenkov 1916

6.8.l.

OSTÁBLA-JÁTÉK,
összecsukható, benne csontbabák.
Német munka, XVIII. század.
Aranyozott ezüst, szél. 6 cm.

TŐR,
niellós hüvellyel és csontmarkolattal.
Török munka, XVIII. század.
Ezüst, hossza 25 cm.
Az Ipolyi-gyüjteményből.
Radisics Ipolyi 81. szám.

TŐR,
festett, zománcos tokkal.
Perzsa munka, XVIII. század.
Hossza 47 cm.
Az Ipolyi-gyüjteményből.
Radisics Ipolyi 91. szám.

TÜZELŐSZERSZÁMOK ÉS DOHÁNYZÓ-ESZKÖZÖK,
56 darab.
XVIII—XIX. század.

MELLKERESZT,
háromkarélyos szárvégekkel.
Balkáni munka, XVIII. század.
Ezüst, előlapja aranyozva, mag. 9·5 cm.

MELLKERESZT,
Credo felirattal. Balkáni munka, XVIII. század.
Aranyozott ezüst, mag. 7 cm.

M.D.K.

DEMECZKY (DRAVETZKY) Gábor

Garas XVIII. p. 213, 278. l

MDK.

DEMETZKY (Dravetzky) Gábor Vistó
Aradról
1781-ben iratkozik be a bécsi
Akademia rézmetszó osztályába

Garas XVIII. 27. 213. l.

nagyvia

Demeczky Gábor

vérm.

Pataky 1957.

33,100 l.

tatta el azt Tandlich
kozóval hordattam ki
E munka teljesi
alatt mellékelve azon
az abban foglalt 60 k
előbb kiutalni kegyesk
Zolyom

1. db
mell.

Demeczky Gábor

festő

Aradról, 1781 -

Demeczky Gábor, festő, Aradról, 1781-ben iratkozott be a rézmetszők szakosztályába.

lása Fleischer Béla 36.1.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási
vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton u. 3/B.
Telefon József 853.

Ö Demetzky Gábor

l. Lócsén 1814.
rajztanító

LykaMagyműI800-50

162. l.

6.

8.

Demeczkyńć
Volf Jana

Demeczkyné Volf Irma.

a Madách Imre-gimnáziumban megnyíló képkiállításon x részt vesz festményeivel.

Magyarság, 1927. dec. 8.

Szmeczkiewicz Wolf Irma.

A hadák Irma-gimnáziumban
megszerzés képzettéltáson a sért
nem fertőzőnyel.

Budapest, 1927. dec. 4.

Demeczkyné Volf Irma

pünkösdi rózsai nápek. (Kiáll. Neuz. Sz.)

(- - ó): Független Művészek Társasága

P. H. 931. XI. 15.

Demeczkyné Volf Irma

a régebbi stílust képviseli jól.

M. Akv. és Pavst. f. Exp.-nek kiáll.-a.

Ybl Ervin. Ősz. fárlat.

B. H. 931. X. 18.

Demeczkyné, Volf Irma

Kiállításon virágasendéllel szerepelt.

PH. 932. XII.13.

Demeczkyné Wolf Irma.

• **(Képkiállítás.)** A Baresay-utcai gimnáziumban immár kilencedik kiállításukat rendezik *Demeczkyné Wolf* Irma, *Bundschuh* Ottó és *Olofsson* Gusztáv. *Demeczkyné* az akvarelltechnika kitűnő művelője. Derűs, őszinte színekkel festi meg a kiválasztott motivumokat, legyen az tájkép, portrait, vagy csendélet. Mindig szeretettel mélyed el a természet benyomásaiba, sohasem tér el tőlük, hanem a maguk üdeségében ábrázolja őket. *Bundschuch* Ottó szintén a vízfestést műveli. Az ő zöldjei sokszor barnás árnyalatúak, de a hátterei mindig sikerültek. Egy klotildligeti részlet, előtérben a patakkal, különösen szerencsés óra szülötte. *Olofsson* Gusztáv főképpen Madách- és Szt. Imre portraijához készült tanulmányait állította ki. A kiállítás naponta délelőtt 10 órától délután 2 óráig van nyitva. Ezenkívül 14-én, 17-én és 21-én délután 5—7 [illegible]zött is.

BH. 932. XII. 11.

Demeczkyné, Volf Irma

Festőművészek karácsonyi kiállításán szerepelt.

M. 932. XII. 11.

Demetzkyné, Wolf Irma

Nemzeti Szalon csendéletkiállítá-
sán szerepelt.

Esti Kurir 932.II.21.

MDK

Demeczkyné Wolf Irma

Nő legyezővel, vf.

MAPE 13. kiáll. N.Szal. 1927. máj.

5. l.

MDK

Demeczkyné Volf Irma

Havas táj, vf.

Kék liliomok,"

Uj Szal. ... karácsonyi kiáll. 1934. dec.

4. 1.

MDK

Demeczkyné Wolf Irma

Ujpesti részlet, vf.

Tavaszi fák, "

[illegible] Magy.Akvarell és paszt.festők 14.kiáll.N.Szal.1928.okt.

6.1.

MDK

Demeczkyné Volf Irma

Friss hó, vf.

Téli hangulat, vf.

Cseresznye virágzás, vf.

Magyar Képzőm.nők Egyesülete jub.kiáll. katalógusa. 1938 jun.3-18.

6.1.

MDK

Demeczkyné Volf Irma

Őszi virágok, vf.

Cineráriák, vf.

Magyar Képzőm.nők Egyesülete jub.kiáll. katalógusa. 1938 jun.3-18.

MDK

Demeczkyné Volf Irma

Füzfák, vf.

KMTárs kiáll. 1941. dec. Mücs. 9. 1.

MDK

Demeczkyné Volf Irma, festö

Bundschuh, Wiesner Fr. festömüvészekkel közösen rendezte meg a szokásos évi gyüjt.kiáll.-t a Barcsay-utcai gymn. rajztermében.

Kis Kiállitások. Gyüjt.Kiáll. a Barcsay-u.gymn.-ban. Képzömüvészet. 1929. 16.sz. 32.l.

MDK

Demeczkyné Volf Irma

Őszi reggel Budán, vf.

Budai utca, vf.

Tavaszi Tárlat. 1940 ápr.-máj. 9.1.
Műcs.

Demeczky Mihályné sz.Volf Irma.

OMKT.1895.tav.

Demeczky Mihályné festő.

Azalea. Vizf.
Intérieur. Olajf.

OMKT.1895.tav.

Dellei
Delzseny ii

MDK

Demecs Katalin

V. Orsz. Iparm. kiáll. Mücs. 1965.

Demecs Katalin
Kartonminta, textilterv
Nyomott minta, "
Nyakkendő minta, "
Karton, "

Ernst Museum. I. iparművészeti kiállitás. 1952.

13 1.

0

...ennó ritka

...kk?/

...vármegye. Bp.én. /19o9/, 77 l. -

...várai. I.kötet, Gyöngyös, 1933. 1o

...zerniczky-család épittette. Terméslő.
...s, fekvő ablak, bujtatott ráccsal, lent
...nány lépcsős, egyeneszáródásu ajtó.
...llér áll a sarkon s az oldalhomlokzaton
...őbbiek/, hátsó homlokzatához uj tolda-
...kzatán fent három fekvő, kőkeretes,
... szélsők felett egy-egy. Nyeregtető.

...é László, később a Reviczky-, Jezer-

Demecs Katalin
Lenvászon ruhaanyag
" "

Ernst Muzeum I. Iparművészeti kiállitás. 1952.
12 l.

Bakabány plébános a tornyot az alsó-
tta s helyette másikat emeltetett,
hogyan Békefi tévesen vélte, hanem a
ony. A ztorony a mait megközelitő a-
téskor nyerhette. A déli homlokzat
ér, valamint a támpillér és az oldal-
y-egy barokk, keretelés nélküli ablak
az idecsatlakozó gotikus oldalkápolna
lna oldalát, két csucsives ablak kö-
zentélyének a nyolcszög két oldalá-
apszis a XVIII. században épült, le-
alaprajzi zárásu. A szentély déli
elyezkedik el, keleten nincs ablaka.
os sekrestye támaszkodik a templom
zatot öt támpillér támasztja, a ke-
negyedik pillérközben egy-egy ablakkal,
eznek. (000 kép)
csaknem négyzetes, bordás, kereszt-
n tagolt, nyomottivü részen kereszt-
ely egyetlen ivben áthidalt tér felett

MDK

Demecs Katalin, III. éves nyomottanyagtervező

Ifjusági képzőm. és iparm. kiáll. M. Szal. 1950. jun.

Nemecs Katalin

Részt vesz a kiállításon

Jubileumi Iparművészeti Kiállítás
Miskolcon, 1975. jún – júl.

T. Demecs Kata

Foto és néhány adat a művészről.

I. Fal- és Textil Biennálé
Szombathely, Savaria Múzeum, 1970.

T. Demecs Kata

„Savaria" vasion, repr.

T. Fal- és Textextil Biennále
Szombathely, Savaria Múz. 1970.

T. Dencs Kata

Kiállított műve a kézifestéssel, batikolással készült darabok közé tartozik.

Szíj Rezső: I. Fal- és Textilbiennálé Szombathelyen; Ipari Művészet, 1970. IV. 45. l.

112. Demecser

Kektől 3 km
(Szabolcsvm) 400 km

Rk. templom
XIX. Erdekteln

Zsidótemplom XIX.

Ref. templom
XIX. sz erdekteln

Nyirségi utam 1938

Demecser

(Szabolcs vm.)

Szent György tiszteletére szentelt rk. templom. a XIV. szá-
zádban.

Ref. templom. Épült 1820

Rk. templom. Épült 1890.

NYOMTATVÁNY.

Borovszky: Magy. orsz. vm Szabol

21, 22 l.

30.122. — K. M. E. Ny.

MEGHÍVÓ

AZ ORSZ. M. RÉGÉSZETI ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT

1939. FEBRUÁR 1-ÉN SZERDÁN DÉLUTÁN 6 ÓRAKOR A MAGYAR NEMZETI MÚZEUM ELŐADÓTERMÉBEN (VIII. BAROSS-UTCA 13. SZ. FDSZ.) TARTANDÓ

ÜLÉSÉRE

TÁRGYSOROZAT:

1. Nyírségi műemlékek. (Lux Géza, Genthon István és Szentiványi Gyula beszámolója. Vetített képekkel.)
2. Csányi Károly másodelnök záróbeszéde.

GEREVICH TIBOR
elnök

Vendégeket szívesen lát a Társulat.

Demecseri földvár

Lásd

Borovszky Mary orsz. vm Szabol

3961

BUDAPEST
939 JAN. 20. 23.
4

Demeczkyné Volf Irma MDK

Ősz, vizf.

Mücsarnok 1942-43 téli kiállitás

Demeczkyné Volf Irma MDK

Nyárfa, vizf.

Mücsarnok 1942-43 téli kiállitás

Demeczkyné Wolff Irma

Szerepel a „Mütekem" csoport

kiállításán 2 vízfestménye

Magyarság 1937 X. 12

Demitrupné Wolf Irma

szerepelt a Nemzeti Színház téli évadában.

EK 1952. XII. 25.

Demeczkyné Volf Irma

Új Magyarság

* **Három festő a Műteremben.** Vasárnap délelőtt három tehetséges festőművész kiállítását nyitotta meg a Műteremben *Say* Géza kultuszminiszteri tanácsos és *Ugron* Gábor, a képzőművészeti tanács elnöke. *Demeczkyné Volf* Irma nagyon finom, hatásos akvarelleket állított ki, érdekes tájképeket és csendéleteket. Meglepően szép *Urbán* Géza gyüjteménye: dunai részletek és pompás verőcei tájak sorakoznak fel amelyeket ügyes tehnikával oldott meg. A kiállítás megnyitását *Sárkány* Jolán bemutatkozása. Tájképeiben egyéniség van, mert úgy a megoldásban, mint az ecsetkezelésben egyéni felfogását juttatja érvényre a komoly értékű festőművésznő. Tájképei a Kárpátokban készültek, a romantikus, megkapóan hangulatos és komorságában fenséges ruszinszkói világot tárják fel. *Sárkány* Jolán azonban nemcsak kitünő tájképfestő, hanem elsőrangú portretista is. Önarcképe lehiggadt művész munkája.

Új M. 937 XII. 21.

Demeczkyné Wolf Irma

Szerepelt a tanár-festőművészek karácsonyi kiállításán a Madách gimnáziumban.

NM. 1932. XI. 10.

Demeczkyné Volf Irma

Kezepel a „Mütterem"

kiadlikáván

Ujság 1937 VI. 1

Demeczkyné Wolf Irma

Szerepelt a Nemzeti Szalon téli tárlatán.

PH. 1932. XII. 25.

nemiva

Demeczkyné Volf Irma

Képzőművesnők Egyesülésének kiáll.

Havas Estrészlet, vízf.

vall és km. vásárlása

Szépművészet

1943. 169. l.

:ladatainak sorába iktatta a művészi nevelésnek ezeket
z eszközeit, de azzal a meggyőződéssel, hogy e kiállí-
ások és előadások sorozatában átgondolt terv szerint
s rendszeresen kell eljárnia s a közönség elé mindig
gy vezető gondolattal és programmszerűen egységbe
oglalt kiállítással szabad csak mennie, hogy a művelési
zándék célt ne tévesszen. A másik — szinte magától
rtetődő — vezető szempontként annak kell érvénye-
ülnie, hogy az ilyen jellegű kiállítások csak művészi
zempontból teljes értékű anyagot tartalmazzanak.

Győr városa ezzel a szándékával kérő szóval kopog-
atott a Szépművészeti Múzeumnál, ahol Csánky
Dénes főigazgató részéről a terv nemcsak a legteljesebb
megértésre talált, hanem előterjesztése alapján a
múzeumi tanácsnak s a vallás- és közoktatásügyi mi-
niszternek hozzájárulásával hivatalos munkatervvé lett.
Győrött 1936. óta minden évben 3—4 kiállítást rende-
zett a Szépművészeti Múzeum a saját anyagából.
A rendezett kiállítások mindig jól átgondolt egységbe
fogták össze az anyagot s azok művelési szempontjait
a kiadott katalógusok értékelték. A kiállításokkal kap-
csolatban előadások, tárlatvezetések adtak irányítást
és művészettörténeti, esztétikai eligazodást a közönség-
nek. Előadókul a leghivatottabbakat kereste meg a város.
Elég Csánky Dénes, Somogyi Antal dr., Pátzay Pál, Far-
kas Zoltán, Balás Piry László neveire hivatkoznom.

③ Demerzkyné Volf Irma

Ouvert

~~Jestöi naturalizmus~~

1941 febr.-ápr. jub. Reggeli hó, virf

1941-42 téli Fűzfák, virf

1942 tav Tél a Sashegen III
Havas ágak } virf

1942-43 téli Gőz
Nyárfa } virf

1943 tav Cseresznye virágzás V, virf

1943 téli Gülbaba-utca, virf

Műcs. kiáll, tól
Pipics 48. l

BUDAPEST

V.

Lipótvárosi bazilika

A lipótvárosi templom órája. V.
1866, 204 l.

Demeckyné Wolf Irma

Nemzeti Szalon

Demeckyné W o l f I r m a.

1903 Téli tárlat.
Falusi ut,olajf.

1903 Őszi kiáll.
Virágok,vizf.
Aratók,olajf,

1904 Őszi kiáll.
Virágzó mandulafa,szines rajz.
Részlet a Szénásfalváról,szines rajz.
Parkrészlet,olajf,

1904 Téli kiáll.
Virágos fa,vizf.
Kapu ,vizf.
Tájrészlet,vizf.

1905 Tavaszi és III,graf.kiáll.
Marka és Katka,olajf.

1905 Őszi kiállitás.
Szénás falusiasszony, szin.rajz.
Falusi leányok,rajz.
Tanulmány szines rajz.
Revistye vára,vizf.
~~Tanulmány szines rajz.~~

1906 évi és IV.grafikai kiáll.
Szirtes tengerpart szines rajz.

Veszteglő bárka,szines rajz,
Virágos udvar,szines rajz,
Kálvária szines rajz,

I ső lugósi kiáll.
Részlet szénás faluról,olajf

~~I~~-ső debreceni kiáll.
Részlet Szénásfaluról,vizf.

-I ső székesfehérvári kiáll.
Agave,szin.rajz.

1907 Őszi kiáll.
Részlet Szénás faluról,szin.r.

1908 Tavaszi és V.graf.kiáll.
Virágok,vizf.

1909 Jubiláris kiáll.
Őszi virágok,olajf,-

1910 Téli kiáll.
Részlet Lussinból,vizf.
Agave,vizf.

1911 Magy.graf és pasztell.
festők Egy.együttes kiáll.

Lussini kikötő,vizf.

1912 Őszi kiáll.

Crimson rambler,vizf.

Paeonia,vizf,
Fehér rózsák,vizf.
Rózsafák,vizf.

1913 Tavaszi kiáll.

Sárgavirágok,vizf.
Fehér virágok,vizf.

1913 Őszi kiáll.

Irisz,vizf.
Kertrészlet,vizf.

1926 Aquar és paszt.festők kiáll.

Virágos kert,vizf,
Tavaszi fák,vizf.
Müterem ablak,vizf.

1927 Tavaszi tárlat.

Arckép,vizf.

1927 Aquar és past festők kiáll.

Nő legyezővel,vizf.

1928 Őszi tárlat.

Tavaszi tárlat,olajf,
Nyerges ujfalusi lány,vizf.

1928 Aquar és past.festők kiáll.

Ujpesti részlet,vizf.
Tavaszi fák,vizf.

1929 Őszi tárlat.

Őszivirágok,vizf.

1930 Aquar és past.festők kiáll.

Virágos kert,vizf.
Tavaszi fák,vizf.
Müterem ablak,vizf.

1927 Tavaszi tárlat.

Arckép,vizf.

Demeckyné Wolf Anna 2./ Nemzeti Szalon

1927 Aquar és past.festők kiáll.
==========

Nő legyezővel,vizf.

1928 Őszi tárlat.
==========
Tavaszi borulat,olajf,
Nyergesujfalusi lány,vizf.

1928 Aquar és past.festők kiáll.
==========
Ujpesti részlet,vizf.
Tavaszi fák,vizf.

1929 Őszi tárlat.
==========
Őszi virágok,vizf.

1930 Aquar és past.festők kiáll.
==========
Pünkösdi rózsák,vizf.

1931 Tavaszi tárlat.
==========
Fasor ősszel.vizf.
Tavaszi fák,vizf.

1931 Őszi tárlat.
==========

Kökényvirág,vizf.

1931 Független müvészek IV.kiáll.
==========
Őszi verőfény,vizf.
Pünkösdi rózsák,vizf.

1932 Nagy téli tárlat.
==========
Őszi kertrészlet,vizf.
Ablaknál,olajf.

1932 I ső Csendélet kiáll.
==========
Kék liliomok,vizf.

1932 Aquar.és past.festők kiáll.
==========
Uszoda,vizf.
Celtiszfák,vizf.
Parkrészlet,vizf-
Őszifasor,vizf.

1932 Tavaszi tárlat.
==========
Fasor ősszel,vizf.
Tavaszi fák,vizf.

1932 Őszi tárlat.
==========

Pünkösdi rózsák,vizf.
Havas házak,vizf.

1932 Téli tárlat.
==========
Pipacsmező,vizf.
Virágos megyfa,vizf.

1933 Tavaszi tárlat.
==========
Virágzó birskörtefa,vizf.
Kerekes kut,vizf.
Cineráziák,vizf.

1934 Tavaszi tárlat.
==========
Tuz mara,vizf.
Téli tájrészlet,vizf.
Falusi utca

1935 Aquar és past,festők kiáll.
==========
Havas tájrészlet,vizf.
Hortenzia,vizf.

1938 Téli tárlat.
==========
Virágzó barackfák ,vizf.
Egri ucca,vizf.

1938 Magyar Képzőművészek kiáll.
==========
Friss hó,vizf.
Téli hangulat,vizf.
Cseresnye virágzás,vizf.
Oszivirágok,vizf.
Cineráriák,vizf.

1938 A Magy.Akv.és Pasztelfestők Egy kiállitása.
Pécsi városrészlet,vizf.
Utcarészlet Pécsett,vizf.
1939-es Szalon kiáll.
Nösirom,vizf.
Tavaszi fák,vizf.
Orgonavirgázás,vizf.

1939-es őszi kiáll.
Tavaszi kép,vizf.
Májusi virágok,vizf.
Csefesnyevirágzás,vizf.

1940 Magyar városok kiáll.
Egri u, vizf.
Pécsi utcarészlet,vizf.
Eger,vizf.

Sárkány Jolán

B.A.

A Müterem uj csoportkiállitása

A Kossuth Lajos-utcai kiállitó-helyiségben ezuttal a XII. csoportkiállitást mutatják be: két festőnő és egy festő müveit, összesen mintegy száz képet. *Demeczkyné Volf* Janka egymaga ötven képpel szerepel, csupa vizfestményekkel. Veleszületett stilusa az akvarell elmélyedett, finom, tiszta lirája. Az akvarell témaköre vonzza: a téli tájak lilás alkonyi párái és a virágbaborult fák fehér virágtengerének bódult hullámverése, tajtékfodrozása. Egyetlen szinből messzemenő futamokat tud végigjátszani, mindig megmaradó, mélyülő harmóniával. Rózsadomb-táji kertvilágból festett párás képei valósággal divatbahozták ezt a bájos szinlirájú városrészt. Virág-csendéletei még ennek a dilettánsoktól annyiszor kompromittált müfajnak megcsömöröltjeit is visszahóditják a csendélet szinrapszódiájához, annyira össze tudja fogni az orgiázó szineket, annyi gyöngéd melegséget, természetérzést tud belevinni.

Sárkány Jolán szinte körvonaltalan erős szinfoltokkal dolgozik, mintha elragadtatott hangulataiban puderpamaccsal csapkodná oda akvarell-szineit. A rajz mellékes nála, a szinek összehozása, ellentéteik összehangolása, kergetőző játéka érdekli, mint a kandalló tüzébe bámészkodót a parázs, a lángok és a füst játékai. Ilyennemü céljaihoz leginkább a tájképet választja. De hogy a rajz természet-

Magyarság 1937 dec. 19

MEGHÍVÓ

A

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZ

19 évi hó n

délelőtt / délután órakor megtartandó végrehajtó rendes albizottsá

Tárgy:

Elnö

Hornyánszky V. R.-T. Budapest.

Urbán Géza hosszabb fejlődésének utjáról való képeket mutat be. Pasztelljei mellett csak ő szerepel olajképekkel, de néhány olajképe is pasztell természetű. Gyöngéd, elkódosódó körvonalu, elmélyedett hangulatu tájképei vannak, bugó gordonkahangu férfiliráju, a mély misztikumig, például *Erdei tó*, *Menekülés Egyiptomba*, *Erdő* cimü képe is például egyetlen hurnak, a sárgászöldnek egész szinszimfóniáját játssza végig. — Meg kell még jegyeznünk, hogy a kiállitott képeknek feltünően alacsony az áruk, amelyek mellett forgalmas karácsonyi vásáruk igér- kezhet.

B. A.

Demeczky Mihályné

Volf Irma

Jestö

Cród
Z

Krück. I. 218. l.

Római uralom emlékei Haranglaban

II. 226.

Demeczkyné Volf Irma

Rákos völgye c.
képe repr

Képzőművészet
1935. 83-84. sz.
86. l.

kép

CUKRÁSZDA A BERLINI TÉREN (REJTETT NEON-VILÁGÍTÁSSAL)

Tervezte: VÁGÓ GYÖZÖ

Kivitelezte: MÁRKUS LAJOS vasszerkezetek gyára

SZÖNYI ISTVÁN ÉS BOLMÁNYI FERENC tarlatainak, akik a Szépművészeti Kiállítások helyiségeiben állitottak ki, továbbá a TAMÁS-GALÉRIA SZOBOR, PORTRÉ ÉS KISPLASZTIKAI kiállításának ismertetését jövő számunkban közöljük.

SZENTENDREI MUVESZEK KIALLITÁSA. A szentendrei művésztelep hét tagja, *Ónody* Béla és bánáti *Svezák* József, *Péchyné* Rónai Gyuga festőművésznővel együtt nagysikerű kiállítást rendeztek a szentendrei városháza helyiségeiben. *Ónody* Béla, aki nem rég még Amerikában aratta sikereit egy sorozat rendkívül finom tónusú, Corot-szerű tájképpel szerepel. *Bánáti Svezák* József egy igen hangulatos tájkép-sorozatot és két bibliai tárgyú, neoklasszikus irányú nagyobb kompoziciót állított ki, melyek műcsarnoki kiállításainkon is szerepeltek már és melyek révén az idén a római ösztöndíjat is elnyerte. *Péchyné* Rónay Gynga részben arcképsorozattal, részben akvarell és pasztell tájkép-kollekcióval szerepel. Akvarelljait friss színek és egyéni felfogás jellemzik, arcképeit a hűség és határozott ecsetvonás. Műveinek legtöbbje kiállításokon már szerepelt és sikereket aratott vele.

A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK HÍREI

A Magyar Képzőművészek Országos Szövetsége december hó 29-én tartotta közgyűlését a Fészekben. Az ülésen Róna József országos elnök vezetése alatt résztvettek a Szövetség társelnökei: Sidló Ferenc, Kisfaludi Stróbl Zsigmond, Glatz Oszkár, Iványi-Grünwald Béla, s az összes szakcsoportok elnökei, továbbá különböző művészeti irányok képviselői igen nagy számban. Róna József bejelentette a közgyülésnek, hogy a Kormányzó Ur bevonulásának 15 éves évfordulóján hódoló feliratban üdvözölte a Magyar Képzőművészek Országos Szövetsége, Magyarország Kormányzóját, mely feliratra a Kormányzó Ur a kabinetiroda útján válaszolt, mely válasz felolvasát a közgyülés állva hallgatta végig.

Jugoszláviából kiüldözött magyarok embertelen bánásmódja fölött fejezte ki a közgyűlés a magyar képzőművészek elitélő véleményét s megbélyegezte, Róna József indítványára a magyarság kiüldözésével kapcsolatos barbárságot s egyben elhatározta, hogy a magyar képzőművészek, részvétük mellett, segíteni kívánnak a kiüldözöttek sorsán anyagiakban is, éppen ezért kiállítást rendeznek, melynek befolyt jövedelméből a menekülteknek segítséget nyujtanak s egyben bejelentette, máris számos épitész- és szobrászművész műveiket ajánlották fel e nemes cél támogatására.

Szentgyörgyvári Gyenes Lajos, a Szövetség igazgatója, jelentését tette meg, amelyben beszámol a magyar képzőművészek művészeti, szociális és gazdasági kérdéseinek megoldását célzó

Demeczkyné Wolf Irma: Kék liliomok

Az Uj Szalón Tárlatáról

elaborátumról, mely a képzőművészek összességét érdeklő művészi kérések és kívánságokat öleli fel, amelyet Ugron Gábor, a Képzőművészeti Tanács elnöke, elnöklete alatt dolgozott ki az erre kiküldött bizottság, amelyet az összes művészegyesületek képviselete egyhangúlag fogadott el. Megejtette a közgyűlés a választásokat és az egyes szakcsoportok elnökévé választotta Márk Lajos, Márffy Ödön, Nagy Sándor festőművészeket. Ligeti Miklós, Beck Ö. Fülöp és Telcs Ede szobrászművészeket.

A felügyelőbizottság elnökévé megválasztotta Basch Árpádot. Az egyes bizottságokba beválasztotta még 1935-ik évre Say Gézát, a Képzőművészeti Tanács vidéki kiállításainak előadóját. Vitéz Darvassy Istvánt szakosztályi titkárnak, Bardócz Árpádot szövetségi titkárnak választotta meg. Többek felszólalása után Róna József országos elnök kifejtette a művészi kérdések megoldásának memorandumban foglalt lehetőségeit, amelyek szerint a vidék és az idegenforgalom bekapcsolásával tehermentesíteni kívánja Budapestet művészi, gazdasági és szociális problémáinak nagy súlya alól azáltal, hogy a megszervezett vidék teherbíró képessége arányában támogassa és támassza alá a magyar képzőművészek gazdasági és szociális ügyét. Majd Róna József indítványára művészeti és kulturális téren kifejtett kiváló érdemeik elismeréséül tiszteletbeli tagjává választotta a Szövetség *Ugron Gábort*, a Képzőművészeti Tanács elnökét, *Liber Endre* alpolgármestert, *László Fülöp* világhírű festőművészt s egyben a sajtónak, a magyar művésztársadalom érdekében kifejtett önzetlen támogatásáért, jegyzőkönyvi köszönetét fejezte ki. Sz. Gyenes Lajos igazgató beszámolt a Szövetség évi működéséről, melynek keretében a szociális és gazdasági problémák kérdései irányították a Szövetséget éspedig a múzeumok és képtárak ingyenes látogatását biztosította a Szövetség tagjai részére, kedvezményes orvosi kezelést, kedvezményes előfizetési lehetőséget a „Képzőművészet"-re nyujtott a tagoknak. Megszervezte a műteremlátogatásokat, Déry Béla és Pentelei Molnár János síremlékének felállítására gyűjtést indított s megtette a lépéseket a vidéki képzőművészeti élet fellendítésére, melyet kiállítások rendezésével s felvilágosító propagandával kíván valóra váltani.

A KOSz elnöksége ezúttal is értesíti tagjait, hogy az évi tagdíjat három pengőre emelte fel.

Az 1935-ik évre szóló tagsági jegyek a Nemzeti Szalónban kiválthatók.

A május 3-án megnyiló Budapesti Nemzetközi Vásár díjnyertes plakátjai

Tervezte: Basilides Barna és B. Szent Imrey J. — Tervezte: Tury-Polgár István

Foto Guttmann és Rédner

Demeczkyné Volf I.

70	Őszi kertrészlet	vizf.	80.—
81	Ablaknál	olajf.	100.—

Nemzeti Szalon
téli kiáll. 1932 jan

48

...gmolo).

előtt. † 1530 körül.

fordult
~~néz, ...~~ kezeit keblére tette. Barna
ny övezi, szárnyai zöldek, szük ujjú
lynek ujjai bövek, a nyaknál paszomant-
mintha haladna.

1 1895: VII. 4-én 1000 lirán. (453 frt.)
I. 31-én (246/95.)
sd az 54347/95 min. számot.
J., Zala Gy., Schickedanz A. és Lotz K.

DEMECZKYNÉ VOLF IRMA

29 Kék liliomok II vizf. 300.—

Nemzeti Szalon

Csendélet kiáll. 1932 febr-márc

1932 ősi	Pünkösdi rózsák Havas bárak	vizf
1932 téli	Pipacsos mező Virágzó magfa	vizf
1933 tav	Virágzó birskörtefa Kerekes kút Cineráriák II	vizf
1934 tav	Zuzmara II Téli tájrészlet Falusi utca	vizf

A KIÁLLITOTT MŰTÁRGYAK JEGYZÉKE

DEMECZKYNÉ WOLF IRMA
144. Virágzó barackfák, vízf.

80.—

DEMECZKYNÉ, WOLF IRMA
170. Egri ucca, vízf. I

60.—

Nemzeti Szalon
téli tárl.
1938-jan.-febr.

A KIÁLLITOTT MŰTÁRGYAK

JEGYZÉKE

Demeczkyné Volf Irma

festő

Nőszirom, vízf III

Tavaszi fák, vízf

Orgonavirágzás, vízf II

Nemzeti Szalon

1939-es Szalon

Ill.

Demeczkyné

Volf Irma.

Tavaszi kép, vízf.
Májusi virágok, vízf.
Cseresznyevirágzás, vízf.
IV

Nemzeti Szalon

Őszi kiáll. 1939. szept.

DEMENCKYNÉ, VOLF IRMA

22. Egri utca, vízf.
23. Pécsi utcarészlet, vízf.
24. Eger, vízf.

Nemzeti Szalon
Magyar városok
1940 jan.

DEMECZKYNÉ VOLF IRMA

26. Tabáni park, vízf.
27. Rét, vízf.

Nemzeti Szalon

Őszi tárl. 1940 okt.

1941 tav

Zinniák
Friss hó IV vízf

Demeczkyné Volf

Irma

Repce föld, vízf.

Frissen esett hó, vízf

Nemzeti Szalon

Őszi tárl, 1942. okt. ~~szept.~~

Demeczkyné Wolf Irma

103	Virágos kert, vizf.	2000
104	Tavaszi fák, vizf. I	2000
105	Műterem ablak, vizf.	2000

Nemzeti Szalon

1926. máj

MAPE 12. kiáll.

1927 máj-jun (n.o.)

Nő legerővel, vizf

HEREND 100 ÉVES

Felelős kiadó: Kanizsai Nagy Antal. özv. Ábrahámné nyomda, Budapest

Demeczkyné Volf
Irma

Ujpesti részlet, vízt-
Tavaszi fák II

Nemzeti Szalon

MAPE 14. kiáll. 1928 okt.

Alapitva: 1839.

HERENDI PORCELLÁNGYÁR R. T.

GYÁRTMÁNYAI:

magyar művészek műveinek reprodukciója,

Demeczkyné
Volf Irma

Pünkösdi rózsák (I) virf

Nemzeti Szalon

MAPE 16. kiáll. 1930
dec

Artisztikus

KÉPKERETEK

Demeczkyné Volf Irma -

festő

MAPE

1931 ősz (Mincs

Erdő tiele, virf

Műcs. kiáll. 1893 tól

Pipics [illegible]

187. Ismeretlen festő,
A XIX. század elejéről.

187. Rákóczy Ferencz.

van ábrázolva fordul, arc
Mellig, balra néz. Váll
möldöke fekete, szeme barna, arcz
visel, mely alól ingének fodrá ki
vetette.

579
(TK)

Vászon, méretei 65: 58.
A Nemz. Muz. képtárából.
Át. Képt. 153.
Kifüggesztésére vonatkoz

904: V. 2.

Demeezkyné Volf Irma

29	Uszoda	vizf.	200.—
30	Celtis-fák	vizf.	150.—
31	Parkrészlet II	vizf.	150.—
32	Őszi fasor II	vizf.	200.—

Nemzeti Szalon
Akv past kiáll. 1932 máj-jun

MAPE

Graf

2107 — 2112.

~~60.~~ Fr. Amerling.

(Sz. Bécsben 1803. április 14-én. † ugyanott 1887. január 14-én.)

Tuss- és tollrajz-csoport.

2107/905 774

2107 a) *Lebegő Genius.*

A leereszkedő-félben ábrázolt Genius fejét kissé jobbra forditotta s fölfelé tekint. Felemelt jobb és leeresztett bal kezében kendőt tart, melyet a légáram megduzzasztott. Haja göndör, melle és ballába térdig fedetlen, ruhája rövid s derekát öv szoritja.

Tollrajz, méretei 18·3 : 14·5 cm.

2108/905 774

2108 b) *Az Erő.*

A fejjel balra fekvő him-oroszlán hátán az Erőt ábrázoló nő űl, ki lefelé néz, jobbjával az állat fejére támaszkodik s baljában a féket tartja, melylyel az ~~engedelmeskedő~~ állatkirályt igazgatja. Haját, melynek egyes fürtjei vállaira omlanak, kontyba tüzte; ruhája ~~pedig~~ mellét

Demeczkyné Volf Irma

2 vizf.

Nemzeti Szalon

MAPE 20-ik jub.
kiáll. Kat. 1935. dec.
20 – 1936. jan 6.

Havas Tájrészlet II
Hortenzia vizf

1938 nov-dec. (h.o.)
Pécsi városrészlet
Utcarészlet Pécsett vizf

nostro fascicolo con un suo
arte in Italia" /L'organizza
in Italia,sindicati,espsizio

L'articolo dovr
ciascuna di 60 righe dattilo
tere.

Come data dell'
sare il primo o al più tardi
gheremo ancora prima. Ci per
100 Lire per pagina stampata
e sulla veste della nostra r

Ill.mo Sig.re

On. Antonio Ma
Via Benede

DEMECZKYNÉ, VOLF IRMA

52. Hajnal Budán, vízf.

53. Gül Baba-utca, vízf.

a Nemzeti Szalon

1940. nov.-dec

MAPE 25. kidll.

1942 dec.-1943 jan (k.o.)

Fejő fák a hóban

Hajnal a bodajki Tájon

vízf

N. képren kiáll

1933. Luzmara I, virf

1935 Havas Jáj II
Rákos völgy | virf

Nagytekintet

Műemlékek O

Alulirott

lemmel fordulok a

kek Országos Bizott

augusztus és szepte

küldetési pótlékat

szegben engedélyezn

Új falon

1934 aug.

Tavaszi táj II
Virágos fák II

1934 sept

Virágos mandulafák II
Májusi eső

1934 dec

Havastáj III
Kék liliomok III

MÜE[illegible] A ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
283 /1923
É[illegible] 1923 július 17

Klebelsberg s. k.

A hivatalos másol

A MAGY. K. KIR. VALLÁS- ÉS KÖZOKT. A U. ÉS MINISTERIUM Művészeti ügyosztály

Muthé Erz

~~chiv. igazg~~

irod

M. képrennök Egyes

1936 okt.-nov. (Lengyel képrennőkkel köz. N. Szal)
Cineráriák III
Havas Tájrészlet III
Virágos körtefa IV
vírf

1938 jun. (k.o.)
Friss hó III
Téli hangulat
Cseresznye virágzás III
Őszi virágok V
Cineráriák VIII
vírf

1943 jun. Őrig körtefa II
Egri utca III
Havas kertrészlet
Sárga virágok II
vírf

1946 márc.-ápr. (M. Divatcsarn)
Virágzó fák III
Széljárta dombok
Gárcnás a hóban
Szarkalábi és margaréte
vírf

Jelen 1923 julius

nem alatt engedéges

et junius és

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
286 /1923 szám
Érk.: 1923 év július hó 17.

ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI ÉS
MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT

~~NYOMTATVÁNY~~

Budapest

MEGHÍVÓ

AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULATNAK a Műemlékek Országos Bizottsága (IX. ker., Hőgyes Endre-u. 10.) tanácstermében június hó 10-én délután 6 órakor tartandó

RENDES ÉVI KÖZGYŰLÉSÉRE.

TÁRGYSOROZAT:

1. Elnöki megnyitó.
2. Titkári jelentés.
3. Pénztárosi jelentés és a költségvetés előterjesztése.
4. A számvizsgáló-bizottság jelentése.
5. A tisztikar és a választmány megválasztása.
6. Esetleges indítványok.

Budapest, 1937. május hó 26-án.

Gerevich Tibor
elnök

Demeczkyné Volf

Irma

Jestő

Műterem 33 sz

XVI. csop. kiáll. Eat

(1938.)

Virágok III. vizf.

Tavaszi táj vizf II

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) dísztermében

és

f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) dísztermében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"

címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"** címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

Demeczkyné Volf I.

festő

Műterem 34. sz

XVII. csop. Eiáll Gal.

(1938)

Orgonák, vízf.

Színes virágok vízf

IV.

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) dísztermében
és
f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) dísztermében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"

címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"** címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

M Nuv-ért

1940 febr (r kiner)
Téli tiszkulet, virf

1943 máj (kiner)
Dombos vidék, virf

91.945-1923.szám.
III.a.ü.o.

Hivatkozással f.é
jesztésére Král Gyula kőfaragó m
lási munkálataihoz szállitott ny
száznyolcvanhatezernégyszázötven
küldöm vissza,hogy az érvényesit
vizsgálásáért Dr.Kovács János sz
öt (405) K a Műemlékek Orsz.Bizo

Budapest,1923.évi

Ars Hungarica (Pátria Club)

1940

Tavasi Táj IV
Ősi Vertrészlet II } vörf

1941 Tájrészlet II
Rózsák II } vörf

MÜEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
287 /1923 szám
Érk.: 1923 ... július 23 n.

ves vallalna el 1 q
kára teljesen megfe

Szamostatár

Demeczkyné Wolf

Irma

Tél a Sashegyen III

vers

Művészeti Hetek Ungvár

1941

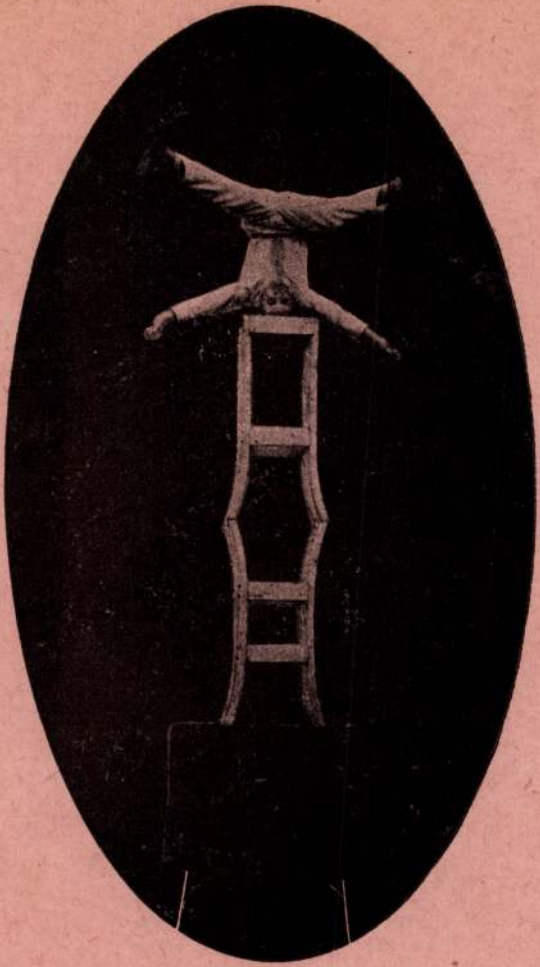

Morelly Equilibrist

gesetzbuches und die moderne Rechtswissenschaft, 1885), *Az ügyvédségről* (Über den Advokatismus, 1887), *Magánjogi codificátiónk* (Unsere Privatrechts-Koditizierung, 1887), *A nemzetközi magánjog haladása* (Fortschritt des internationalen Privatrechtes, 1888).

Delli, Emma, Schauspielerin, geb. 1870 in Szeged, wurde, nach Absolvierung der Schauspielerakademie, an das Kolozsvárer Nationaltheater, 1896 an das hauptstädtische Lustspieltheater, 1902 an das Nationaltheater engagiert und zog sich vor kurzem ins Privatleben zurück.

Deme, Karl, Pädagoge, geb. 1857 in Rónaszék, war ursprünglich Volksschullehrer, später Bürgerschullehrer in Mátészalka, von wo er 1911 nach Kolozsvár transferiert wurde; er publizierte 28 Lehrbücher und war auch als Redakteur politischer Wochenblätter tätig.

Demeczky, Michael v., Mathematiker, geb. 1855 in Bernátfalva, absolvierte seine Studien an der Budapester Universität, wo er auch das Doktordiplom der Philosophie erwarb und wurde dann noch vom Staate zu weiterem Studium für drei Jahre an die Universitäten Berlin, Paris, Jena, Cambridge, Oxford entsandt. Nach mehrjähriger Wirksamkeit als Mittelschulprofessor wurde er 1893 zum Privatdozenten an der Budapester Universität habilitiert, 1895 zum Gouverneur des kön. ung. Franz-Josefs-Institutes und 1905 zum Hofrat ernannt, 1907 dem Unterrichtsministerium zur Dienstleistung zugeteilt und 1912 erhielt er die Ernennung zum öff. ord. Professor der Mathematik an der Budapester Universität. D. ist ein rühriger Mitarbeiter der Fachpresse für Mathematik und befasst sich in seinen Abhandlungen vielfach mit der Zahlentheorie.

Demeczky-Volf, Irma, Tochter des berühmten Philologen Georg Volf und Gattin des Obigen, Malerin, geb. 1874 in Budapest, wo sie eine Schülerin Székelys, Gregus's, Lotz's, Deák-Ebners und Nadlers war. Sie beschickt häufig die ungar. Kunstausstellungen, in denen ihre Aquarellbilder durch die Originalität der Auffassung und ihre warmen Töne auffallen. Allgemeiner bekannt sind ihre prächtigen Illustrationen zu Tompas *„Blumenmärchen"* (1900) und zu dem Werke Helene Beniczky-Bajza's: *Das Leben grosser ung. Frauen.*

Demény, Desider, Komponist, geb. am 29. Jan. 1871 in Budapest, wurde 1893 zum kath. Priester geweiht und ist seit 1897 Katechet in der Hauptstadt. D. ist der Begründer der seit 1902 erscheinenden musikalischen Revue *Zeneközlöny* (Musikzeitung). In der Musikwelt Ungarns hat sein Name als der eines ernsten Komponisten guten Klang. Seine Kompositionen sind: *Ungar. Tanzsuite, Ungar. Raphsodie, Festouverture, Festmessen zu Ehren des heil. Emerich und der heil. Elisabeth, Japanische Musikbilder, Ungar. Volksliedertranskriptionen, Mors Imperator* (Oper), *Das Grab des heil. Emerich, Heil. Elisabeth, Die Fische des heil. Antonius* (Melodrama), *76 deutsche Kunstlieder.*

Demény, Karl, Post-Telegraphen-Oberdirektor, geb. 1859 in Temesvár, trat, nach Absolvierung der jurid. Studien, 1882 in den Dienst der Postverwaltung und wurde 1896 zum Direktor, 1908 zum Oberdirektor

von Oskar v. Krücken in's Deutsche übertragen.

Dékáni, Koloman, Historiker, geb. 1875 in Szováta, absolvierte die philos. Studien an der Kolozsvárer Universität, wurde 1902 an das Marosvásárhelyer Obergymnasium als Professor berufen und als solcher 1912 zum Privatdozenten der Kolozsvárer Universität habilitiert. D. entfaltete eine äusserst rührige, fast alle Gebiete der Geschichte, Geographie und Quellenforschung umfassende, schriftstellerische Tätigkeit in den Fachrevuen und in der belletristischen Presse, besonders Erdélys. Seine Aufsätze tragen in grossem Masse zur Erkenntnis der Kulturgeschichte Erdélys, der Geschichte des Széklertums und des Kirchenlebens dieses Landesteiles bei.

Dékány, Michael, Pädagoge, geb. am 23. Aug. 1869 in Szeged, war von 1894 bis 1907 Professor der Lehrerpräparandie in Csáktornya, wo er auch das politische Blatt „*Muraköz*" redigierte und ist seit 1907 an der Budapester staatlichen Lehrerpräparandie angestellt und Redakteur der pädagogischen Revue *Magyar Tanitóképző* (Ungar. Lehrerbildung). Er veröffentlichte auch mehrere Schulbücher.

Dékány, Michael, Nationalökonom, geb. 4. Feb. 1848, wurde zum Sektionschef im Ackerbauministerium befördert und galt als bedeutender Experte in Strombau-Angelegenheiten, über welche er auch mehrere Werke und Studien publizierte.

Dékány, Raphael, Naturforscher, geb. 18 März 1828, gest. 4. Apr. 1895, war seit 1883 Professor am Budaer Obergymnasium, schrieb zahlreiche Studien über pädagogische Fragen und grössere Werke naturhistorischen Inhaltes.

Delisle, Arthur, Schriftsteller, geb. am 3. Apr. 1867 in Great-Brigde bei Birmingham, wo er auch das King-Edward-College absolvierte. D. unternahm grössere Europareisen. Seit 1907 ist D. (eigentlich Lee) in Budapest als Korrespondent und Vertreter englischer Zeitschriften und Sekretär der Britisch-Amerikanisch Literarischen Gesellschaft in Ungarn ansässig und publiziert in der englischen Presse aufklärende Artikel über Ungarn und Übersetzungen aus dem Ungar. Selbständige Werke: *A Strong Delusion* (1898), *Princess Wiszniewska* (1902), *Prinze Mirza Riza Khan* (1904), *Story of the Red-Cross-Movement* (1905), *Hungary and the Hungarians* (1913).

Dell'Adami, Rudolf, Rechtsgelehrter, geb. 1850, gest. 20. Mai 1888, galt als Fachautorität in Advokaturs- und Patentangelegenheiten. Er publizierte zahlreiche Fachwerke über die Advokatursordnung, die Reform der jurid. Studien, über Zivil-Patentrecht u. s. w. und textierte im Auftrage der Regierung einen Gesetzentwurf über die Advokatursordnung. Selbständige Werke: *A nemzeti eredet problémája* (Das Problem des nationalen Ursprunges, 1877), *A köteles rész* (Das Pflichtteil, 1879), *Igazságszolgáltatásunk reformja* (Die Reform unserer Rechtspflege, 1880), *Magánjogi codificatiónk és régi jogunk* (Unsere Privatrechts-Kodifikation und unser altes Recht, 1884), *A találmányi szabadalmak reformja* (Reform der Erfindungspatente, 1885), *A magyar polgári törvénykönyv tervezete és a modern jogtudomány* (Der Entwurf des ungar. Zivil-

Demeczkyné Volf Irma

(ekkor még csak Volf Irma)

l

Művészi Ipar

1891. 218. l

PÁZMÁNY-EGYETEM
KER. KORI RÉGÉSZETI
ÉS
MŰVÉSZETTÖRTÉNETI
INTÉZETE

IZZOLI ACCADEMICO

Demeczkyné Wolf Irma

Koll. kiállítása a Bar-
csai utcai gimnázium
nagytermében.

Irod

Nemzeti Ujság
1933 dec. 6.
(Műtermkiállítások.)

Demeczkyné Volf Irma

Nemzeti Újság képes mell.
1938. dec. 4. [illegible]

Demeczkyné Volf Irma Pécsi városrészlet című festménye feltűnést keltett az akvarell és pasztellfestők kiállításán

1927. TAVASZI KIÁLLÍTÁS
TÁRGYMUTATÓJA

O. M. KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT

miniszteri tanácsos

A kiadmány hiteléül:

min.irodatiszt.

rencrendi házfőnök kezeihez /Szeged/

templom helyreállítási költségei-

1.000 P-t, azaz:Egyezer pengőt.

bruár hó 10.

iniszter rendeletéből:

lovag Ybl Ervin s.k.

niszteri tanácsos.

Sárkány Jolán
~~Demeczkyné Wolf~~
~~Irma~~

— **Kiállítás a Műteremben.** A Műterem karácsonyi kiállítása három festőt mutat be, akiknek élén, művészi rangban és finomságban *Demeczkyné Wolf Irma* áll. Régi kedves ismerőseink különböző kiállításokról Demeczkyné vizfestményei, amelyek azonban ma mégis meglepnek, felszabadult, kiérett festői értékeikkel. Virágcsendéletei, amelyeken szinte él és lélegzik a virág; tavaszi fáinak üde, illatos, habos, szinte virágportól hamvas pompája, jólesően hiteti el velünk, hogy a vizfestésnek, különösen pedig annak a finoman asszonyi akvarellművészetnek, amelyet Demeczkyné művel, már-már nem is lehet nálánál költőibb látású, könnyebbkezű és frissebb technikáju művésze. — A kiállítás másik akvarellistája, *Sárkány Jolán*, a vizfestésnek erőteljesebb színhatásait keresi, amelyek azonban nem mindig meggyőző őszinteségük, na gyakran hatásosak is. — A harmadik festő, *Urbán Géza*, tetszetős, hangulatos, alapos természettanulmányra valló tájakat, arcképeket és csendéleteket állít ki.

(—n.)

Pesti Hirlap
1937. dec. 22

Kosztelitz
DOROTTYA-U.
VÁCI-UCCA
KALVIN-TÉR
LIPÓT-KRT.

Demeczkyné Volf Irma

Koll. Eiáll. a Bacsay
utcai gimnáziumban.

Pesti Napló 1935 dec. 15.

Diósy Antal
Gaál Ferenc

— **A főváros vásárlásai a Műcsarnok téli tárlatán.** Budapest székesfőváros művásárló bizottsága a napokban megtekintette a Műcsarnok téli kiállítását és azon a következő festményeket és szobrokat vásárolta meg: Gaál Ferenc »Őszi munka«, Sárdy Brutus: »Tél«, Szabó Dezső: »Este«, Körmendy-Frimm Ervin: »Virágcsokor« című olajfestményeit; Jeney Zoltán: »Párás kikötő«, Demeczkyné Wolf Irma: »Budai háztetők«, Király Jenő: »Téli napsütés«, Ruzicskay György: »Kőkapuépítő«, Diósy Antal: »Liget«, Hende Vince: »Budapest« és »Hajós utca«, Nádler Róbert: »Carbisbay Cornwallban«, gy. Takách Béla: »Kirakodás«, Hessky Iván: »Domb« és »Két tájkép« című vízfestményeit és Siklódy Lőrinc: »Női arcmás« című márványszobrát.

Műcsarnok

Pesti Napló

1938. febr. 26.

tatás az: kívánni és tenni valamit, ami ízlését sérti, amiért talán megutálja magát. A görögök bizonyára nem ismerték ezt a tragédiát. És rajtunk sem segíthet más, mint a művészet. A természet minden szépsége művészi belelátás és csak egy szabad, kultivált erotikus művészet fejlesztheti művészi erotikát.

Azt felelhetné nekem valaki, hogy az idáig ismert erotikus művészet ritkán szépítő. Inkább groteszk és humoros. Igaz. De ennek magyarázata az, hogy tilos volt és ezért valami csirkefogó csakazért is-kedv, hozta létre mégis. Mindenképen érdekes probléma azonban, hogy nincsen az emberi életnek egy más területe sem, mely oly gazdag anyagát szolgáltatná a humornak, mint az erotika. Mért? Mért olyan jók a disznó viccek és mért van az, hogy Bandello novelláitól Balzac contes drolatiques-jáig az erotikus elbeszélések 90 százaléka humoros? először is, ugy-é minden komikus, ami furcsa, mert szokatlan. Máma pedig az egész erotikus élet rejtett és titkolt, tehát meglepő és furcsa, ha a szemünk elé kerül. Másodszor komikus minden az emberen, ami disszonáns (komikus vagy tragikus), ami nagyon elüt egész stílusától. Már pedig ami kultúránk stílusa: úgy mutatni magunkat, mintha fogalmunk sem volna az erotikáról, mint ha nem is volnánk nemi lények. Ezért hat komikusan, ha hirtelen kiderül, mint egy leleplezés. A görögök bizonyára kevesebb komikumot láttak benne. Egy kokott erotikája ma sem komikus — hisz az magától értetődő — hanem teszem valami tekintélyes és szigorú erénycsőszé. Harmadszor: ellenállhatatlanul nevetésre

Demeczkyné Wolf Irma

Wód
z
Rajzoztatás
1926 7-10 n. 79.1

Anobium domesticum VII. 6, X. 16.

— marginatum VII. 6, X. 16.

— pertinax VII. 6, X. 16.

Demetzkyné Volf Irma

koll. kiáll -
1930. dec.

Lásd

Rajzoktatás

1930. 107. l.

(Rajzszaros tanárok
művészi munkássága)

Czernoch János Kornel

Bibornok, herceg primás, esztergomi érsek.

Esztergom.

Főmagasságú és Főtisztelendő Bibornok Herceg primás Ur!

Főmagasságodnak a mátraverecskei templom helyreállítása ügyében f. ó. julius hó 31-én 2391/925. sz. alatt kelt nagybecsű iratára válaszolva, még sajnálatot ~~közlöm~~ van szerencsém közölni, hogy a Műemlékek orsz. Bizottságának jelenlegi anyagi helyzete ~~ő~~ lehetetlennéteszi

Demeczkyné Volf Irma

Dunapart,
Nyergesujfalui leány
c. képei repr.
Rát Str. 137, 138. l.
képpel

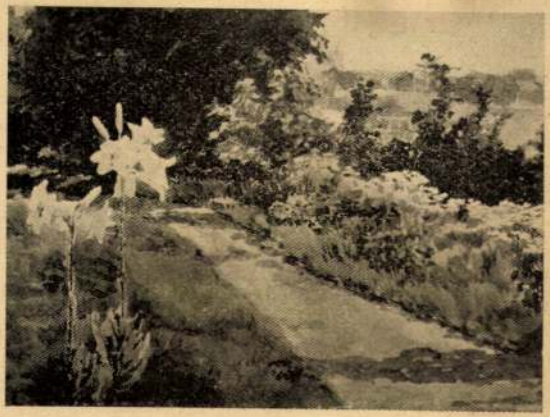

Demeczkyné Volf Irma: Fehér liliom.

nyában (1924). 1926-ban a Magyar Philosophiai Társaság főtitkára lett és 1927 óta a társaság folyóiratát, az Athenaeumot szerkeszti. A Tud. Akadémia 1928-ban megalapitott filozófiai bizottságának előadójaként gondozza az Akadémia kiadásában megjelenő könyvsorozatot. Nagyszámu dolgozatai a Budapesti Szemle, a Társadalom Tudomány, a Századok, az Athenaeum c. folyóiratokban jelennek meg. Legujabb dolgozata a Hóman Bálint szerkesztésében a Magyar Történetirás uj irányai c. müben a gazdaság és társadalom történetére vonatkozó rész. Sajtó alatt van A társadalmi ethika alapfogalmai c. munkája. 1928 óta a budapesti tud. egyetemen társadalomfilozófiai és szociológiai előadásokat tart.

Del-Medicó Imre, igazgató. Született Budapesten, 1887-ben. Középiskoláit Budapesten végezte, majd Hamburgban egészitette ki tanulmányait, ahol 1907-től 1914-ig egy ottani világhirü cég exportintézeténél állott alkalmazásban. A háboru kitörésekor önként bevonult és a 34. cs. és kir. gyalogezred kötelékében csakhamar a frontra került. 44 havi frontszolgálat után mint tartalékos főhadnagy szerelt le. Háborus érdemeinek elismeréséül megkapta a Signum Laudist, az I. és II. oszt. ezüst vitézségi érmet és a Károly-csapatkeresztet. A kommunista uralom alatt Hamburgban tartózkodott, onnan 1920-ban visszatérve, bankirodát nyitott és itt müködött 1926 [illegible] e apó-
sán[illegible] egyik
kere[illegible]rt Bu-
dap[illegible]ereske-
deln[illegible]31-ben
bek[illegible]

D[illegible]ületett
189[illegible]ivadar
dr. [illegible]mátus
gim[illegible]ait a
[illegible]űegye-
[illegible] 1920-
[illegible] okle-
[illegible]atonai
[illegible] hon-
[illegible] tel-
[illegible]áboru
[illegible] és az
[illegible] fron-
[illegible]atonai
[illegible] tünte-
tése[illegible]reszt.
192[illegible]si és
dun[illegible]sport-
élet[illegible]sport

kiállitásain évek óta sürün szerepel. Volf György nyelvtudósnak, a régi magyar nyelvemlékek hirneves kutatójának leánya és 1893-ban ment nőül Demeczky Mihály dr., matematikus, egyetemi tanárhoz, aki a m. kir. Ferenc József nevelőintézetnek volt sok évig kormányzója. Tagja a Nemzeti Szalónnak és a Független Művészek Társaságának.

történetében nagy szerepet játszik, mint aktiv versenyző eddig több mint 160 első dijat nyert. Az 1927. évi magyarországi, svájci autóversenyek bajnoka, a magyar és osztrák Tourist Trophy szenior győztese. — A KMAC, — a Cordatic r. t. igazgatósági tagja.

Demeczky Mihály dr., udvari tanácsos, a Ferenc József Intézet kormányzója. Született Bernátfalván, 1855-ben, meghalt 1920-ban. Középiskolai tanulmányainak befejezése után a tudományegyetemen összes vizsgáit kitüntetéssel tette le, majd megszerezte középiskolai tanári oklevelét és bölcsészdoktorrá avatták. Három esztendőt töltött állami ösztöndijjal angol, francia és német egyetemeken. Működését 1884-ben helyettes tanári minőségében a nagyváradi állami főreáliskolában kezdte meg. 1886-ban a miskolci katholikus főgimnázium, 1892-ben pedig a budapesti tanárképző intézeti gyakorló főgimnázium tanára lett, ahol a matematikai oktatásban uj módszerét, amelyet azóta a középiskoláknál követnek, gyakorlatilag is keresztülvitte. 1895-ben a Ferenc József Intézet kormányzójává és a kapcsolatos II. kerületi egyetemi katholikus főgimnázium igazgatójává nevezték ki. 1905-ben értékes szolgálatainak elismeréséül a király udvari tanácsosi cimmel tüntette ki. Tudományos munkásságáért a budapesti tudományegyetem nyilvános rendes tanárává nevezték ki. Rendkivül értékes és sokoldalu tudományos és irodalmi működést fejtett ki. A katholikus hitélet terén fontos szerepet játszott. X. Pius pápa sajátkezü ajánlásával ellátott arcképével tüntette ki. Elnöke volt a Matematikai Oktatás Nemzetközi Bizottsága magyarországi albizottságának, tagja volt az Országos Tanárvizsgáló Bizottságnak, az Országos Közoktatásügyi Tanácsnak, a Matematikai és Physikai Társaságnak, a Magyar Paedagógiai Társaságnak, tiszteleti tagja az Egyetemi Természettudományi Szövetségnek.

Demeczkyné Volf Irma, festőmüvésznő. Budapesten született. Tanulmányait az Erzsébet Nőiskolában és a Képzőmüvészeti Főiskolában végezte, ahol Székely Bertalan, Lotz Károly, Deák-Ébner Lajos, Nádler Róbert tanitványa volt. Több külföldi tanulmányutat tett Olaszországban, Bécsben, Franciaországban. Főként tájképfestéssel foglalkozik. Akvarellista. A Mücsarnok, a Magyar Akvarell és Pasztellfestők Egyesülete, Nemzeti Szalón stb.

rában lépett mint novicia a rend kötelékébe, előbb Franciaországban volt, ahonnan Afrikába küldték ki és ott az egyik zárda főnöknője lett. Ottani tartózkodása idején a rend nagykiterejdésü ültetvényein a munkálatokat felügyelete mellett bonyolitották le. 1910 óta él Magyarországon. 1924-ig Budapesten tanitott, majd Kecskemétre került, ahol az ottani zárda felállitása körül szerzett maradandó érdemeket.

Decsy Pál dr., szülész-nőgyógyász, a Siesta-szanatórium nőorvosa. Született Keszegfalván (Komárom m.), 1901-ben. Középiskolai tanulmányait Győrön és Budapesten végezte, majd a budapesti Pázmány Péter tudományegyetemen 1927-ben orvosdoktori oklevelet szerzett. 1927—1929-ig a Szent István-kórházban mint segédorvos Winternitz tanár mellett, majd 1929-ben és 1930-ban Szily főorvos mellett müködött. 1930 óta a Siesta-szanatórium orvosa. Magyar szaklapokban számos cikke és értekezése jelent meg. A MONE és az Orvos Szövetség tagja.

Deér Endre dr., m. kir. kormányfőtanácsos, gyógyszerész, stb. Született 1865 április 6-án Pusztavarsányban (Pest m.). Iskolai tanulmányait Aszódon, Selmecen és a pápai ref. kollégiumban, egyetemi tanulmányait a budapesti és a boroszlói egyetem bölcsészeti karán végezte. Gyógyszertári gyakorlat után 1889—1897-ig Aszódon gyógyszertárat bérelt, jogátruházás útján a Jó Pásztor gyógyszertárat vette át, amelynek azóta is tulajdonosa. A gyógyszertár mellett különlegességi laboratóriuma is van, amely orvosi kémszereket és orvostudományi vizsgálatokhoz bakteriológiai festékoldatokat készit. A Gyógyszerésztudományi Társaság egyik megalapitója és annak jelenlegi alelnöke. A Magyar Gyógyszerkönyv III. és IV. kiadásának szerkesztőbizottsági tagja és a Gallenus rész kidolgozója. A Gyógyszerészi Közlöny, Apotheker Zeitung stb. folyóiratokban különösen gyógyszervizsgálati és gyakorlati gyógyszerészeti közleményei jelentek meg. Elnöke volt a Budapesti Gyógyszerész Egyesületnek. Régebben a törvényhatósági bizottság tagja volt, 1921—1926-ig pedig a székesfőváros gyógyszerészi szaktanácsadója. A háboru alatt az Állami Gyógyszerforgalmi Bizottság alelnöke volt. Rendes tagja az Orsz. Közegészségügyi Tanácsnak, a brüsszeli Kir. Gyógyszerész Társaságnak, az antwerpeni Gyógyszerész Egyesületnek t. tagja, az Orsz. Állategészségügyi Tanács rk. tagja. Résztvett több gyógyszerész-kongresszuson, Brüsszelben és Budapesten. 1929 november 8-án a Kormányzó m. kir. kormányfőtanácsossá nevezte ki.

Degré Miklós dr., a felsőház tagja. 1867 okt. 14-én született, Vácott. Gyermekéveit is itt, majd Pesten töltötte. Atyja, Degré Alajos, a nagynevü iró és balpárti képviselő, nagy házat vitt és igy már gyermekkorában a Jókai Mórok, Irányi Dánielek, Klapka Györgyök társaságában nevelkedett az ifju Miklós. Gimnáziumi tanulmányait a budapesti piarista iskolában, a jogot Pesten végezte. Már a gimnáziumban kitünt irói tehetségével, jogászkorában pedig az egyetemi olvasókör elnöke volt. Rövid ideig ügyvédjelöltösködött, azután joggyakornok lett a budapesti törvényszéken, törvényszéki jegyző Szabadkán, majd fogalmazó az igazságügyminisztériumban, ahonnan harmincéves korában nevezték ki a békési járásbiróság vezetőjévé. Miután ezt az elhanyagolt járásbiróságot rendbe hozta, 1902-ben a budapesti VIII—X. ker. járásbiróság élére került. 1905-ben a zalaegerszegi törvényszék, azután a győri törvényszék elnöke lett. 1914-ben a budapesti központi járásbiróság elnöki székébe nevezték ki. 1915-ben a budapesti itélőtábla tanácselnöke lett és a büntetőtanács alelnöke. 1918-tól 1920-ig az Országos Központi Árvizsgáló Bizottságnak volt elnöke, 1921-ben a budapesti itélőtábla alelnöke, azután ideiglenesen vezette az itélőtáblát, hogy később ennek véglegesen kinevezett elnöke legyen. Egyike nemcsak a legkiválóbb bíráknak és szervezőknek, hanem jeles jogi iró is, akinek sok könyve és cikke jelent meg, főként az esküdtbirósági eljárás, a büntető jog és a bünvádi perrendtartás köréből.

Dekány István dr., egyetemi m. tanár. Született Kecskeméten, 1886-ban. Középiskoláit szülővárosában végezte, majd 1904-től 1911-ig Budapesten, Jénában és Londonban

folytatott egyetemi tanulmányokat a bölcsészeti és jogtudományi karon. A kolozsvári, majd a budapesti tudományegyetem habilitálta történetfilozófiai tárgykörből egyetemi m. tanárrá. Tanulmányainak tulnyomórésze kezdetben a történetfilozófiai körében mozgott, majd az összeomlás hatása alatt a szociológiai és társadalomfilozófiai kérdései felé fordul figyelme. Főbb munkái: Bevezetés az interpszihikai megismerés elméletébe (1918), A történettudomány módszertana (1925), Társadalomalkotó erők (1920), Bevezetés a társadalom lélektanába (1923), A marxista osztály-elmélet (1927), Társadalmi szervezés értéke (1930), A közgazdaságtan és társadalomtan elemei (1921). A Magyar Tudományos Akadémia 1922-ben választotta levelező tagjává, székfoglaló értekezése: Tudományelméleti alapok a társadalom tudomá-

Demeczkyné
Wolf Irma

Szefeltlex 140, 141 l.

Életr. arck.
u. o. 538. l

Sze MFT

Demeczkyné Wolf Irma

l.

Szépmüvészet

1943. 248 l.

(Gch: A kat. kör kiáll)

Mero-Löwen

~~Demeczkyné Volf Irma~~
~~Bundschuh Otto~~

Mezey Frigyes

~~Mücs~~
~~Cod.~~

** **Három művész.** A Barcsay-utcai főgimnázium rajztermében mutatják be müveiket *Demeczkyné Volf* Irma, *Bundschuh* Ottó és *Mezei* Frigyes festőművészek. Közülök Demeczkyné finom művészete a Mücsarnok kiállitásain is sok elismerésben részesült. Társai is tehetséges művészek, kik a közönség elismerését és pártolását nagyon megérdemlik. Kiállitásuk karácsony egész hetének folyamán megtekinthető.

Ujság 1926.
dec. 24.

Hatvani - Perlusz

unicsed festő

— **Az Ars Hungarica kiállitása.** Az Ars Hungarica nevü müvészcsoport ujabb kiállitása nyilt meg a Pátria Klub Andrássy-uti helyiségében. Egy-egy gyüjteményre menő festménnyel szerepel rajta Barkász Lajos, Csupor László, Korpács Lajos, Balázsfy Rezső és ifj. Kovács János. Barkász ismert zöld tájainak jelentéktelenebb vázlatait küldte el, néhány alakos képe társaságában. Csupor László tehetséges tájfestő. Korpács Lajos jó állatábrázoló. Balázsfy ismert illusztrátor. Ezen a kiállitáson is rajzai a különbek. Ifj. Kovács János meglehetősen egyenetlen tájfestő. A többi kiállitó közül kiválik Monostori Moller Pál két üde szinhatásu tája, Csabai Ékes Lajos, Hatvani Perlusz Gyula, Szini Zoltán, Bendéné K. Frid[illegible]ika, Demeczkyné Volf Irma, Voith Pál és Verebély Renata egy-egy festménye, továbbá Kóbor G. Elek néhány keramikája. *(e. a.)*

1941 márc. 11. (e. a.: Az Ars Hungarica kiállitása.)

Ujság.

1904. V. 7.

Budapest ktár

A főfelügyelőség 1903. évi jelentése (752/1904.)

darabot követte, a muzsikusok a *Bohémeket* kezdték el játszani.

John letette a kését, meg a villáját, hátradőlt a székén és figyelt.

A zene most egészen másképpen hangzott, mint *akkor*. Vajjon miért? Mi változott meg benne, azóta az este óta, amelyen az Operában utoljára hallotta? Most minden hangja érzéki volt. Szinte megőrjítette Johnt. Ugyanazok a melódiák, amelyeket akkor, amikor Jillel együtt hallgatta, gyönyörűeknek, csodálatosaknak talált, most vad látomásokkal töltötték el képzeletét. Tisztátalan képek rajzottak agyában. Szilaj vágyak lüktettek az ereiben. A zene volt ennek az oka? A zenészek? Vagy ő maga?

Fizetett a kiváltott tizenhét fontból, és sietett ki, az utcára.

Nem tudta, hova menjen. Nem volt olyan barátja, akit ebben az órában látni kivánt volna. Végül, anélkül, hogy tudta volna, a Fetter Lane felé vette útját.

Ugy ment fel a lépcsőn, mint egy öreg ember. Egy pillantásra se méltatta a homokszínű macskát.

Amikor benyitott a szobájába, ott találta Mr. Chestertont. Kényelmesen elhelyezkedett John karosszékében. Mentségéül csak az szolgált, hogy Johnnak valamelyik könyvét olvasta.

Mr. Chesterton nagyon alázatos ember volt. Amikor John belépett a szobába, felállott, mert hiszen kétségtelen volt, hogy a karosszék Johnt illeti meg. Az egyetlen karosszék volt a szobában. Ezt a kis végrehajtó észrevette. És éppen ezért: a karosszéket nem is írta fel a leltárba.

— Éppen az egyik könyvét olvastam, Mr. Grey, — mondta. — És ha nem haragszik érte, hát megmondom, hogy sok rosszabbat is olvastam már. De igazán! Ez a történet nagyon tetszik nekem. Annyira hasonlít az élethez, mint amennyire én hasonlítok ahhoz a fényképhez, amit a fiam készített rólam a mult héten, az ötshillinges gépével. Nem értem, hogy honnan tudja mindezt? Csak úgy eszébe jut valami és aztán azt addig bogozza, amíg ilyen szép történet sül ki belőle? Csak úgy fejből, kívülről írja ezeket a dolgokat, vagy más könyvekből? „Nyaka köré fonta a karját és szenvedélyesen magához szorította". Ezt például már nagyon sok könyvben olvastam. Azt hiszem, átveszik egymástól az írók.

— Az én könyvemben is előfordul? — kérdezte John.

— Nem. Mostanig még nem. De még csak most mutatták be őket egymásnak. Azt hiszem azonban, hogy előbb-utóbb ők is eljutnak odáig. Mindnyájan eljutunk odáig.

— Mindnyájan, — ismételte búsan John. — Valami kikerülhetetlen végzetszerűség van benne. Ebédelt már?

— Nem. De hoztam magammal ennivalót. Majd odakint a folyosón megeszem, ha megengedi.

— A világért sem! Egye meg itt. Engem igazán nem zavar.

Mr. Chesterton tehát kiszedte táskájából az ebédjét. Hideg húst, vajat és kenyeret. Jó étvággyal ette meg. Az evése ellen kényes ízlésü embernek talán lett volna kifogása. Például hallani is lehetett, hogy eszik. Időnkint felkiáltott. Lelkesen közölte, hogy nagyon szereti hidegen a disznóhúst. Azt is elmesélte, hogy a felesége hogyan készíti a birkahúst. Amikor azonban rátért arra, hogy némely állatnak az agyveleje nagyon olcsó és amellett kitünő csemege, John úgy találta, hogy sürgősen meg kell mosnia a kezét és bement a másik szobába.

— Ha birkavelőről beszélek a feleségemnek, akkor csettint a nyelvével!

Mire John visszajött, Mr. Chesterton már befejezte az evést. Eltette a táskát és a szoba legtávolabbi sarkában egy gombostűvel a fogát piszkálta.

Műteremben. Demeczkyné Volf Irma festménye

— Nincs sakktáblája, Mr. Grey? — kérdezte.

John bólintott.

— Sakkozzunk egy kicsit, — indítványozta a kis ember.

XXIII.

A légy a borostyánkőben

De a sakk sem felejteti el az emberrel a fájdalmat.

Néhány napon keresztül John magányát megosztotta a barátságos Mr. Chestertonnal. Mr. Chesterton elmesélte látogatásait más tiszteletreméltó lakásokban, ahol mindenféle munkát adtak neki. Volt olyan hely, ahol késeket tisztíttattak vele és volt olyan is, ahol cipőt tisztított. Egyetlenegy esetben tagadta csak meg az engedelmességet. Akkor, amikor egy hetet az ujságíró hölgynél töltött, akinek szakálla volt és csinos kis bajsza.

— Még arra sem vállalkoztam volna, hogy megberetváljam. Akkor se, ha térden állva könyörgött volna.

Ezek a dolgok, ha megfelelő helyen és a kellő időben hallja őket az ember, mulatságosak is lehetnek. De abban a szobában, amelyben nehány nappal előbb Jill járt és életének abban a korszakában, melyben a kétségbeesés diadalt ült John szívében, amikor reményei semmivé foszlottak: John nem találta mulatságosnak Mr. Chesterton történeteit.

Pedig nagyon szeretett volna megnyugodni. Egyetlen vágya volt, hogy felejtsen. Az élete eddig tele volt igérettel. Az élete most elmult. Azt szerette volna, ha elmulnak az emlékei is. Sakkozni Mr. Chestertonnal! Ez nem volt megnyugtató. Azt is

Uj Idők 1927. XXXIII. 10. 7. lap

megpróbálta, amit ilyen esetben a legtöbb férfi megpróbál. Megpróbálta. De lehetetlennek találta és lerázta magáról.

Akkor jutott eszébe az a leány, aki valamikor nagyon díszes helyet foglalt el az életében. Akkor ez még összefért az élet tisztaságáról alkotott felfogásával. Csak amikor Jillel találkozott, amikor Jillt megszerette és benne megtalálta eszményképének megvalósulását, csak akkor lett hűtlen hozzá. Most, hogy mindent elveszített; miért ne térne vissza hozzá? Nagyon is emberi volna.

Igy vitatkozott magával, miközben a sötétség oszladozott a lelkében és józan esze megint megszólalt.

Egyik este tehát otthagyta Mr. Chestertont, aki még mindig a könyvét olvasta. Megszólította az első konflist az utcán, belevágta magát az egyik sarokba és megkönnyebbülten sóhajtott fel.

Azután attól kezdett félni, hogy hátha hiába megy? Hogy talán azóta, amióta az ő életéből eltünt, a leány már magához tért, megvigasztalódott. Még az is bántotta volna, ha nem találja őt otthon. Most, miután végre elhatározta magát, hogy felkeresi: nagyon félt attól, hogy a körülmények megakadályozzák, hogy vágya valóra váljék.

Kiugrott a kocsiból, kifizette, felszaladt a lépcsőn és megkopogtatta a levélládát. Ez volt a bizalmas barátok jeladása. A többiek, akik csöngettek, azok mind hitelezők voltak és azokkal csak óvatosan, a függönyök mögül beszéltek ebben a lakásban.

Néhány pillanatig hevesen dobogott a szíve. Se fény, se hang nem volt odabent. Azután magas sarkak kopogását hallotta. John mélyet lélekzett.

Az ajtó kinyílt.

John a sötétben is látta a leány meglepett arcát.

— Te vagy az? — kiáltotta.

Kitárta az ajtót.

— Gyere be.

John letette a kalapját és bement.

Különösen érezte magát. Tudta, hogy a viselkedése is különös. Megértette a kérdő pillantást a leány szemében.

— Egyedül vagy? — kérdezte.

A leány bólintott.

— A nagynéném van itt, — mondta, — de ő már lefeküdt. Bent van az én hálószobámban. A mama is lefeküdt. Én a földön alszom a szalonban. Ott ültem egyedül. Gyere be.

John követte őt a szalonba. Ott volt az ágya megvetve a földön. Matrac, lepedő és takaró. Más semmi.

— Itt alszol? — kérdezte John.

A leány nem is felelt, csak bólintott, mintha az volna a világon a legtermészetesebb.

Ha John eddig azt gondolta magáról, hogy ő szegény, az most túlzásnak tűnt föl. Igaz, hogy sokszor nem ebédelt. De azért sohasem aludt a földön.

— Nem kemény a fekhelyed? — kérdezte. — Tudsz itt aludni?

A leány halkan felnevetett.

— A jó Isten tudja csak, hogy milyen jól alszom. Megszoktam már. De te hogy kerülsz ide?

Leguggolt az ágyára és felnézett Johnra. A fiú eleinte nem tudta, hogy mit feleljen. Aztán kibökte.

— Azt akarom, hogy visszajöjj hozzám a Fetter Lanebe.

A leány büszkén mosolygott. John egyszer elküldte őt magától. S ő most már túl volt rajta. Leszámolt vele.

— Váratlan kérés, — mondta.

— Nem tehetek róla, — felelte John.

— De azok után, amiket nekem mondottál...

— Arról sem tehetek, amit mondtam. Megbukott az elméletem. Visszavonom. Nem vált be.

A leány hirtelen feltérdelt.

A nő életében az *emberi* gondolatokat sokszor megelőzik azok, amelyeket az úgynevezett női méltóság sugall. De a szánalom mind a kettőnek fölébe kerekedik.

Johnnal, úgy látszik, történt valami. Bajban volt. És a leány most egyszerre ismét a régi szeretetet érezte iránta.

Vállára tette a kezét.

— Mi történt? — kérdezte. — Mondd el, hogy mi történt.

John levetette magát az ágyra. Mindent elmondott. Elmondta, hogy az utolsó napokban milyen mélyre süllyedtek az eszményképei. Kiteregette a leány előtt a lelkét. Taposson rá, ha úgy tetszik neki.

Amikor befejezte, a leány felegyenesedett és soká bámult szótlanul a kályhára.

— Azon gondolkozom, — szólalt meg végre, — van-e férfi a világon, aki el tudja viselni a csalódást anélkül, hogy ne *ez* legyen belőle?

Ez volt az egyetlen megjegyzése arra, amit John mondott. És még ez a megjegyzés sem érte Johnt közvetlenül. De meztelenre vetkőzött lelkén azért égő sebet ütött, mint egy kemény korbács. John megremegett alatta. Szerette volna, ha ő olyan férfi, aki kibírja *enélkül* is. De a vágy még mindig égett benne. És a félelem is, hogy hátha nem bocsát meg néki a leány.

— Miért mondod ezt? — kérdezte John.

— Azért, mert azt hittem, hogy te más leszel, mint a többiek.

— Én is csak ember vagyok, — felelte John. — Egy kicsit talán bolond vagyok, de azért ember vagyok és férfi. Nem akarsz visszajönni hozzám?

A leány megint feltérdelt az ágyán. Reszketett, de kezébe fogta John kezét és nagyon erősen szorította, hogy ne mozdulhasson meg.

— És mi lesz *azután*? — kérdezte gyöngéden. — Mit fogsz érezni azután? Ha visszatértem? Bántani fog a lelkiismereted. Gyűlölni fogsz engem. Magadat is gyűlölni fogod. Mi lesz az eszményképeddel?

— Nekem nincs többé eszményképem — mondta John, szinte durván.

— Én egyszer azt mondtam, — suttogta a leány, — hogy nekem volt... Hogy mindenkinek van eszményképe, de néha elveszti szem elől. Te akkor azt mondtad, hogy nincs igazam.

John emlékezett rá. Emlékezett, hogy akkor vitatkozott vele erről, pedig akkor is tudta, hogy a leánynak van igaza.

— Most te vesztetted el szem elől eszményképedet, — folytatta a leány. — De holnap talán már újra látod, újra találkozol vele és akkor...! Ó Istenem! Hogy gyűlölnél akkor engem! És hogy gyűlölnéd magadat...

John csak bámult, bámult.

Hát ilyen jók az asszonyok?

Ilyen finomak?

Ilyen megértők?

Hát csak ő az egyetlen gonosz az egész világon?

Mit szólna hozzá Jill, ha most belelátna a lelkébe?

Ilyen mélyre süllyedt?

Most lehetetlennek találta, hogy mégegyszer fel tudja küzdeni magát. Olyan mélyre süllyedt, hogy most már el kell érnie a mélység fenekét, mielőtt megint felszinre kerülhet. Ha leér a fenékre, lehet

Demeczkyné Wolf Irma

festő Műcsarnok

✓1931. őszi tárl. XIII.1,366 MAPE

✓1932. tav. tárl. 162

✓1932/33. téli kiáll. 346.

(D. Volf Irma)

✓1933. nemz. képtm. kiáll. 119.

Demeczkyné Wolf
Irma

---

az ~~18~~ 1900-as
években sürün
királlitott a
Nemzeti
Szalonban

Hidvéghy Sándor, Rózs.
Szanitó V. 265.

65. *Szekszárd* Múzeum	Rt. 600 Nr. 600 Tr. 400	Rt. Nr. Tr.
66. *Szentes* Múzeum	—	Kt. Rt. Nr. Tr.
67. *Szombathely* Múzeum	Kt. 1000 Rt. 800 Nr. 800 Tr. 400	Kt. Rt. Nr. Tr.
68. *Temesvár* Természettud. múzeum	Tr. 400	Tr.
69. *Temesvár* Régész. múzeum	Rt. 500 Nr. 600 1000 K Pong.	Kt. Rt. Nr.
70. *Temesvár* Városi ktár	—	Kt.
71. *Tiszafüred* Múzeum	Rt. 400	Rt.
72. *Turóczszentmárton* Múzeum	—	Kt. Rt. Nr. Tr.

Demeczkyne Wolf
Irma

U. 4260

1859. Lotz Károly:

c) A nagyváradi s

A lépcsőzetes emelvényen
kezével olyan mozdulat
~~gatva~~ a ~~néki~~ bemutato
~~A király~~ Fejét dicsfény ve
laira omlik, bajusza és k
fogja, palástját hátravete
szorítja. Baljan neje és g
fehér fátyol omlik le, mi
~~[illegible]~~ másikkal, az őt átkar
rad ősz püspöke beszél
székes-egyház homlokzata
tész ~~[illegible]~~ taptja az oszlopfe
szakálla galambősz és ölt
A ~~[illegible]~~ mester
és köntösz bokáig ér. Kö
pács A ghirlandos háttérb
Szines carton, mé
A budavári ~~[illegible]~~ Má

de kissé hátrább

félig térdelő

látható

Az 1898. XI. 14-diki

Demeczkyné Wolf Irma

Fův. képt.

Kořtefa, vizf.
Szt. Jakab, "

ot tudomás és az érdekeltnek i
esitem, s felhivom a Bizottsá:
plom helyreállitá sa ügyében
jeszszen fel.
augusztus hó 8-án
ghagyásából:

/

anácsos
itkár.

n a k .

Demeczkyné Volf Irma

DEMECZKYNÉ Volf Irma. Mintalapok a virágfestéshez. Huszonnégy virágkép. (n. 4-r. 24 l.) Budapest, 1901. Franklin-Társulat. Védboritékban 25·—

Demeczky Mi-
hályné Volt
Irma

Szinnyei M.
irok.
XIV. 1318
h.

Demeczkyné Volf Jenő

A Müterem uj csoportkiállitása

A Kossuth Lajos-utcai kiállitó-helyiségben ezuttal a XII. csoportkiállitást mutatják be: két festőnő és egy festő müveit, összesen mintegy száz képet. *Demeczkyné Volf* Janka egymaga ötven képpel szerepel, csupa vizfestményekkel. Veleszületett stilusa az akvarell elmélyedett, finom, tiszta lirája. Az akvarell témaköre vonzza: a téli tájak lilás alkonyi párái és a virágbaborult fák fehér virágtengerének bódult hullámverése, tajtékfodrozása. Egyetlen szinből messzemenő futamokat tud végigjátszani, mindig megmaradó, mélyülő harmóniával. Rózsadomb-táji kertvilágból festett párás képei valósággal divatbahozták ezt a bájos szinliráju városrészt. Virág-csendéletei még ennek a dilettánsoktól annyiszor kompromittált müfajnak megcsömöröltjeit is visszahóditják a csendélet szinrapszódiájához, annyira össze tudja fogni az orgiázó szineket, annyi gyöngéd melegséget, természetérzést tud belevinni.

Magyarság 1937 dec. 19.

Supka

Demeczkyné Volf Irma MDK

Öszi reggel Budán

Budai utca

Piaci terefere

Mücsarnok 1940 Tavaszi tárlat

Democracy and Voter Time

Omni regret Budden

Budget wise

Plant before

Demeczkyné Volf Irma

Őszi veröfény c. képe
repr.
Képzőművészet
1931. 45. sz.

kép

№ 24

4214 13. Vittorio Crivelli.

~~Műveinek egy része 1489 és~~

Miklósfőn 1481-és

Mária a gyermekk

~~Madonna a gyermek Jéz~~

de olyképen van, van ábrázolva, hogy

Párkány mögött áll va
fordult ~~és~~ ~~Lefelé~~ tekint és néz
kezeivel tart és a kinél ~~...~~ f
fény~~nyel~~ ~~...~~ ekesít, csa
sugarakat. Mária nyilt koronát
ros ruhát és brokát palástot
jén, nyakán és kézcsuklóin gyö
töst visel. Előttük jobbról ny
szem cseresznye fekszik. Mögöt
egy ~~szegfű~~ fűzéren leveles szá
gyes vidék felhőzött égbolttal
párkány szélén: CRIVELLI: VENET

Körülöl

~~...~~

Fa, méretei 68:51 cm. —

OPVS: VICTORIS: ~~Gróf Pálffy János hagyo~~

Jegyzet. Sáma a to
natában I: 9.

Clichée.

Jegyzet. A leltár szeri
~~...~~ Carlo Crivelli im
kauft im Jahre 1875. 63
am Fusse der Treppe, ...

C

24 (4)

Demeczkyné Volf Irma

Műcsarnok Áldás u. 4.

1928. tav. Kiáll. 343

Kék lilion I vizf

1932 tav Ötri nap, vizf

1932-33 téli

Cinerariák I, vizf

1936 máj-jun. jub.

Havas fák I, vizf

Téli táj I

1938 téli Cinerariák V

Budai kártalik II vizf

1939 téli Emphe tél

Zuzmara III vizf

1939 dec-1940 jan. A Sashegy Télen, vizf I.

1940 tav. Ötri reggel Budán

Budai utca

Kiss Pál-féle bronzlelet VIII. 157

A Szent László-kórház karácsonyi ünnepségéről

Réthy Éva nagy sikerrel szerepelt a műjégpálya farsangi ünnepélyén

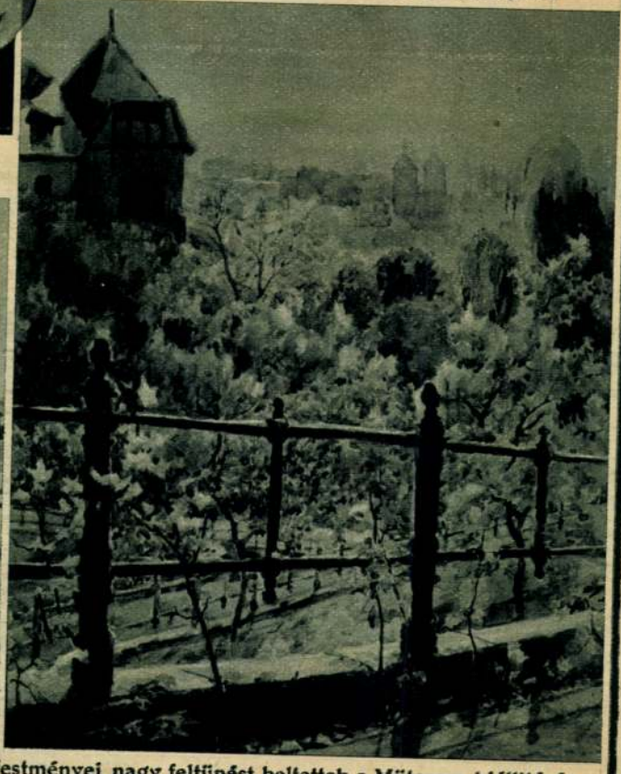

Demeczkyné Wolff Irma: Hajók a Dunán és Zárda-utca című festményei nagy feltűnést keltettek a Műterem kiállításán

Nemzeti Ujság Esti kiad
1938. január 23. Kép

Demeczkyné Volf Irm

ORVOSI RENDELETRE

— Miért kötötte be a felesége száját, maga szerencsétlen!

— Hát nem a doktor ur rendelte el, hogy feleségemnek a legnagyobb csendre van szüksége?

KORAI IJEDTSÉG

— Feljöhetsz papa, ez a bácsi nadrágtartót ajánl és nem a végrehajtó . . .

GYERMEKEK 1938

— Ez nem is páncélautó! Beépitett gépfegyvere sincsen! Ezt nevezi a bácsi gyermekjátéknak?

FOTÓÜZLETBEN

— Legyenek szivesek délutánig előhivni ezt a pár filmtekercset! Ezek az első felvételek az egynapos kisbabánkról!

ÉLELMES ÜZLETEMBER

— Ugylátszik, épp jókor jöttem. Kitünő porolóim vannak, asszonyom . . .

ERRŐL JUT ESZEMBE

. . . hogy holnap okvetlen beszélek a papával . . .

EZ TÖRTÉNT EGY ÉJSZAKA

— Alfonz, nézd csak meg nem hagytad te nyitva a fürdőszobában a vizcsapot?

. . . hogy holnap turósgombocot rendelek ebédre . . .

Demerkyné Wolf Irma

Kék liliomok c.
kéje repr.

Képzőművészet
1935. 45. l.

tisztelettel kérjük,
elismerést szerezni k
váltásával támogatni
egy ily kőrajz soroza
haladja a jelen, ált

Demeczkyné Volf

Irma

Téli táj c. Ége

repr.

Képzőművészet

1934. VIII. évf. 74. sz

148 l

kép

Demeczkyné Volf

Irma

Völgy a Gerecsében,

vízf.

Müvészeti Hotek Komárom

1941

(?)

Corvin

1941

Virágos fák verf
Téli hajnal

1942

Repeefold
Frissen esett hó II
Völg a Gerecsében II
verf

Demeczkyné Wolf
Irma
Festő
II. Áldás u. 4.

MKSz 1947

Demeczkyné

Volf Irma

festi

wód

Bozmagyar lex

235, 236. h.

Demeczkyné Volf Irma

festő

koll. kiáll a Barcsay-

utcai gimn. dísz-

termében

Forum. 1934. 38. l.

„EUROPA"
film-, könyv-, lapterjesztő- és
könyvkiadó r. t.
Bp, V., Rothermere-u. 12.
Telefon: 127-837.

Demeczkyné Volf

Irma

festő

életrajz

Korczagmagyállam

423.2.

~~Bundschuh Ottó~~

~~Demeczkyné Wolf Irma~~

1930.

Bundschuh Ottó és *Demeczkyné Wolf* Irma festőművész-rajztanárok rendezték meg karácsonyi kiállításukat a Barcsay uccai Madách Imre gimnázium rajztermében. Ezek az évenként ismétlődő kiállítások meggyőző bizonyítékai annak, hogy az ifjúság rajzoktatása művészkezekben van.

18

Képzőművészet

1931. 36. sz.

Ezek a képek nemcsak rajzbéli lelkiismeretségük, a természet szeretetének hangsúlyozása, hanem az egyéni látás mondanivalójával is kitünnek. A rajz és a szín harmonikus hatását, a mesterségbeli tudás jártasságát szerencsésen uralja a művészlélek költőisége.

821. l.

A **Franklin-Társulat** kiadásában **Budapesten** (IV. Egyetem-u. 4.) megjelent és minden könyvkereskedésben kapható:

Tompa Mihály Virágregék

24 aquarell-virágképpel Demeczkyné Volf Irmától.

Pompás díszkiadás, selyem-brokát kötésben arany szegélylyel.

Ára 50 korona.

Tompa örökszép *Virágregéinek* ez a pompás diszkiadása páratlan diszmü a magyar irodalomban. *Demeczkyné Volf* Irma, ez a finom érzésü aquarell-müvésznőnk, 24 virágképet festett hozzájuk, melyek szinpompájukban méltó illusztrációi a költő alkotásainak.

Nem adhatunk szebb, hangulatosabb ajándékot leányainknak, menyasszonyoknak, hitveseknek ennél az albumszerü kötetnél, melynek fényes külseje előkelő disze minden szalonnak.

A sajtó kritikája a munkáról.

Pesti Hirlap.

(Tompa Mihály «Virágregéi») igazán bájos, illusztrált kiadásban jelentek meg a Franklin-Társulatnál *Demeczky* Mihályné szül. *Volf* Irma aquarell-képeivel. Tompa ezen regéi tudvalevőleg a forradalom utáni kor szelid szülöttjei. A nagy költő szive bánatát enyhitette velük a maga egyszerü falusi hajlékában. A bennük rejlő egyszerü és nemes természet-szeretet halhatatlanokká teszi ezeket a regéket kivált a magyar nők közt. Most pedig a festőmüvésznő keze járul hozzá a költő dicsőitéséhez. Demeczkyné Volf Irma (Volf György nyelvtudósunk leánya és a Ferencz József-intézet kormányzójának neje) minden regéhez egy-egy szép aquarell-lapot festett. A szabad természetből vette képeihez a mintákat és a természet üde lehellete valamennyin meglátszik. A vadrózsa, a szegfü, a kék liliom, a pipacs, a vizi liliom egy-egy kis vizfestési remek. A festés modora is elüt a chablontól. A virágszálak és csokrok mintha kiemelkednének a kartonról és szinezésük is fölötte élénk. A reprodukciók igen sikerültek. A könyv maga nagy negyedrétben, sima lapokon kék nyomással van kiállitva és összesen 24 aquarell van benne. Kötése habos és puha rózsaszinü selyem-brokát, méltó kerete ezen szép szalonkiadásnak, mely egyuttal Tompa Mihály Virágregéinek nyolczadik kiadása.

Budapesti Hirlap.

Demeczkyné Volf Irma virágképei. Demeczkyné Volf Irma, Volf Györgynek, felejthetetlen nyelvtudósunknak a leánya, már régebben feltünt virágaquarelljeivel a mücsarnokban is; azután soká kerülte a nyilvánosságot, mintha lemondott volna az ecsetről, melyre oly korán mutatott hivatottságot. Most nagy művészi vállalkozással lepett meg bennünket, huszonnégy aquarellképet festett *Tompa virágregéihez* és a Franklin-Társulat a verseket és a képeket gyönyörü kötetben adta ki, melyben minden művészi módon egybehangzik, a finom selyembrokátkötés, a páratlan szép nyomás és a képeknek kiváló reprodukciója. Semmi sem zavarja érzésünket és ez érzés nyomán e sorok irójának gondolata visszaszáll mult időkbe, Volf Irma szülői házába, melynek kertjét a szülők és leányuk annyi szeretettel ápolták. Volf Györgyöt rideg nyelvtudósnak tartotta a Világ, kik egyetlen polemiákkal rontott irodalmi ellenfeleire. Mennyire csalódtak az emberek! Volf György rajongott a természetért, igazi gyönyörüsége telt kertjében, gyöngéd, finom érzései voltak, melyek családi életét is gyönyörü virágoskertté tették.

Érzése átszállott leányára, a ki finom, gyöngéd ecsettel ki is tudja fejezni. A ki nem ismeri az összehangzást egyéniség és művészet között, nem fogja megérteni, hogy virágképekben is a festő lelke nyilvánul. A ki ért a vonalak, a szinek nyelvén, tisztán olvashat Volf Irma lelkében. Ez a lélek kerüli még a hangos szót is, gyöngédség és igazságszeretet él benne. Semmi hatásvadászat nincsen ezekben a képekben, semmi tévelygése a fantáziának, csak odaadó szeretet és a szépség érzése. Nem csoportositja mesterségesen a mit lát; szinte látom, a mint finom, gyöngéd érintéssel maga elé rakja a virágokat, kissé elrendezi, hogy mindegyik a maga igazához jusson, hosszasan, merengve nézi, sajnálja, hogy oly gyorsan el fognak hervadni, azután kedves ihlettel lapjára varázsolja. Bűnnek tartaná, hogy mást fessen, mint a mit lát, de miért is hazudnék, mikor a valóság oly szép és ő azt az egész szépséget érzi és ki tudja fejezni. Kedves és sajátos harmonia fejlődik igy ki a költő és illusztrátora közt. Az illusztrátor nem kél versenyre a költővel, hanem vele együtt érez. A költő is szerette a virágokat és őket látva, fonta képzelete szines szálaiból meséit. Volf Irma azt a valóságot festi, mely a költőt megihlette. Képei kivezetnek bennünket a virágos rétre, vagy a műkertész ápoltjai közé, azután átengednek a költőnek, hogy ő vezessen bennünket tovább a képzelet világába. Volf Irma nem akar meséket festeni, hanem virágokat és kitünően festi őket, mert érzi is őket. Gyönyörködik a virág szirmainak szinjátékában, bársonyában, selymében, lenge szövetében, a fény és árnyék játékában, a virágok lelkében. És mindezt oly igénytelenül mutatja nekünk, oly önfeledten, oly szerényen, szinte hátrahuzódva, hogy mi magunk is megfeledkezünk róla és csak ha végignéztük a kötetetet, emlékszünk meg róla, felkeressük és köszönetet mondunk neki, miért? azért, hogy ilyen és nem más. Egy kedves, gyöngéd lélek nyilatkozik meg e képekben, mely méltó volt hozzá, hogy Tompához társul szegődjék és a virág regéihez a való virágokat megfesse.

Pesti Napló.

(Tompa virágregéi diszkiadásban.) Tompa Mihálynak, a természet mélylelkü dalnokának legkiválóbb művét, a *Virágregék*-et illusztrált diszkiadásban bocsátotta most a karácsonyi könyvpiaczra a *Franklin-Társulat*. Szép és drága kiállitásu könyv ez. Különösen *Demeczkyné Volf* Irma pompás aquarell-virágképei adnak diszt e pompás könyvnek, mely nagy negyedrét-alakban jelent meg. *Demeczkyné Volf* Irma huszonnégy virágképe a lehető legtökéletesebben van reprodukálva. A diszmunkának, mely kiváló ékessége lesz minden magyar háznak, ára selyembrokát-diszkötésben 50 korona.

Budapesti Napló.

Virág-regék. Tompa Mihály poézisének talán a legszebb, legvonzóbb terméke a *Virág-regék*. Az asszonyi lélek gyönyörü szimbolumai ezek a bájos történetek. Bün és ártatlanság, hiu gőg és önfeláldozó szerénység, szivtelen kaczérság és halálig hü szerelem: mind meg van itt testesitve egy-egy virágban, azzal a mély érzéssel, azzal a gyöngéd finomsággal, mely az egyszerü hanvai lelkészt a legelső magyar költők közé emelte. A *Franklin-Társulat* ezeket a *Virág-regéket* bocsátotta most közre rendkivül gazdag, pazar fényü kötetben, *Demeczkyné Volf* Irma asszony huszonnégy illusztrációjával. Ezek az illusztrációk szépség, gyöngédség, szinpompa dolgában méltók a *Tompa* Mihály verseihez. A természet közvetlen megfigyelése párosul ezekben az illusztrációkban a rajz tökéletes korrektségével, a szinezés megkapó igazságával. *Demeczkyné* aquarelljeiben minden virágnak megvan a maga karaktere. A vadrózsa, a nefelejts, a jázmin, a tubarózsa, az égő szerelem, a viola, a nőszirom, a vizi liliom, a pipacs, a buzavirág: mind egy-egy hangulatot képvisel; a természet végtelen gazdagságát és szépségét juttatja eszünkbe valamennyi. Szinte érezzük a szirmok frisseségét és megcsap bennünket a különböző virágok illata. Költői lélek, biztos müvészi kéz, mély és nemes rajongás a természet iránt: ezek a ritka kvalitások teszik becsessé a *Demeczkyné Volf* Irma asszony illusztrációit, a ki ezekkel a rajzokkal első rangot követelhet magának a magyar festő-müvésznők sorában. A reprodukciók tiszták, többnyire kifogástalanok és az egész album (nagy negyedrét alakban, pompás selyemkötésben) ujabb bizonysága a magyar könyvipar rendkivüli fejlődésének. Ehhez hasonló diszmunka rég jelent meg a karácsonyi könyvpiaczon. Ára ötven korona.

Az eredeti aquarell-virágkép kisebbitett mása.

Magyarország.

Tompa Virágregéinek illusztrált diszkiadása. A szabadságharcz leverése után, mint annyi más, *Tompa* Mihály is visszavonult a világtól. Az egyszerü pap, nemzeti irodalmunk egy kiváló munkása bukni látva a szent ügyet, meghasonlott az emberekkel és csak a legszebb, a legvigasztalóbb bibliából, az örökszép természetből meritett irt honfiui bánatára. A religio malasztja s a költő ihlete egyesült a természet rajongó imádásával és gyöngéd, csodaszép poezissé kristályosodott ki belőle. Ennek a költészetnek egyik elragadó nyilvánulása a *Virágregék*. Most a *Franklin-Társulat* selyembrokát diszkötésben adta ki e verseket, gyönyörü emléket állitva ezzel az elhunyt költő emlékezetének. Eseményszámba jön e könyv megjelenése. Müvészi eseménynyé avatja azt *Demeczkyné Volf* Irma urnő, kinek aquarelljei a kötetet diszitik. A már eddig is jónevü müvésznő most lép tulajdonképp a világ elé, most ismerjük csak meg az ő gyengéd, virágos lelkét. Amit a költő az ő kedves virágainál meglesett, az most gyönyörü testet öltött a müvésznő keze alatt. És valóban a költészet és müvészet ily kedves együttes érzésére csakis ily mélyérzésü nő lehetett hivatva. Az a 24 aquarell magas szinvonalon álló gyüjteményt képez, csupa érzés, csupa báj és csupa bensőség. Valóságos virág-jellemrajz valamennyi. E bemutatkozás által nagy remények beváltására kötelezte magát a müvésznő.

A **Franklin-Társulat** kiadásában **Budapesten** (IV. Egyetem-u. 4.) megjelent és minden könyvkereskedésben kapható:

Jókai Mór Csataképeinek

jubiláris díszkiadása.

Kimnach Lászlónak, Morelli Gusztáv által fába metszett 68 rajzával.

Ára pompás, Kimnach által tervezett díszkötésben 18 korona.

Szabadságharczunk ötvenedik évfordulóját méltóan ünnepelte a magyar irodalom. Nagy a száma azoknak az irodalmi termékeknek, a melyek ez alkalomból jelentek meg, hogy szeme elé vezessék az azóta felnőtt új generácziónak nemzeti életünk ama dicsőségben és gyászban egyaránt gazdag napjait.

A Franklin-Társulatnak is kötelességévé vált méltó módon hozzájárulni a jubiláris irodalom gyarapításához. Az ő elődeinek, Landerer és Heckenastnak rész jutott ama nagy napok munkáiból; a szabad sajtó első terméke: a «Talpra Magyar» innen vette útját, s innen lelkesítette a közvélemény tolmácsa, Kossuth Pesti Hirlapja a nemzet nagy rétegeit. A nemzet lánglelkű írója, a ki ama nagy küzdelem egyik kimagasló alakja volt, 1850-ben itt bocsájtotta közre szabadsagharczunkat legszebben dicsőítő könyvét, a *Sajó* álnév alatt kiadott *Csataképek az 1848-49. szabadságharczból* című munkáját.

Nincs még egy másik, ehhez fogható munka a magyar szabadságharczról. A magasba törő emlékoszlop az, melyet a koszorús író mély hazaszeretettel emelt a névtelen hősöknek; könyv, a mely az elnyomatás napjaiban vigasztalója volt a nemzetnek, ma is lelkesítője, kegyeletének ébrentartója.

Méltó betetőzése tehát szabadságharczunk emlékét ünneplő irodalmunknak a *Csataképek* azon kiadása, melyet a magyar közönségnek ez alkalomból nyujtunk.

A legszebb költői próza szerencsésen egyesül ez ünnepi kiadásban a magyar rajzoló és fametsző művészettel. Gondosan előkészítve, *Kimnach László* festőművész és *Morelli Gusztáv* fametszőtanár több évi egyesült munkájuk után olyan díszmű jött létre, melynek egyöntetüsége becsületére fog válni a hazai könyvdíszítő művészetnek.

Ugyanazon mennyei komolyság az arczon.

Kimnach László e munkájában mutatja meg, hogy mily hivatott katonai és harczi illusztrátor. Átérezte és szerencsésen interpretálta a költőt. Képeinek olykor drámai hatása, cselekvényeinek elevensége, mozgalmassága, hisszük, nemcsak figyelmet fognak kelteni, de meg fogják eleveníteni e nagy napok emlékét.

Morelli Gusztáv, az orsz. m. kir. iparművészeti iskola fametsző osztályának tanára egész művészeti tudásával vett részt a munka illusztrativ becsének öregbítésében. Vésője olykor remekel a fametsző technika finomságával, s szerencsésen adja vissza a költő és rajzoló hangulatát.

Nem tudunk egyhamar munkát a magyar irodalomban, mely ily egyöntetüen volna illusztrálva s még kevésbbé olyat, melynek illusztrácziói elejétől végig fametszetek volnának. Ma, midőn képes díszműveinkben a czinkográfiai ipar csaknem teljesen kiszorította a fametszés művészetét, kétszeresen becses lesz az a díszmunka, mely a fametszetet, a könyvillusztráczió e nemes és leghivatottabb művészetét ismét visszahelyezi nálunk jogaiba s ujra becsületet szerez neki.

Azzal a tudattal adjuk át a Csataképek e kiadását a magyar közönségnek, hogy szerény viszonyaink közt is oly díszmunkát nyujtottunk, mely a külföld hasonló termékei között is elfoglalhatná helyét, s a mely megérdemli, hogy minden magyar család asztalán vagy könyvtárában helyet foglaljon, de különösen ott, hol fogékony ifju lelkek aranyozzák meg otthonát.

Ifjaink, kik nem élték át maguk nemzeti dicsőségünk és gyászunk napjait, a hazaszeretet melegét, lelkesedést fognak meríteni belőle; fiatal leányaink áhitattal fogják bámulni ama dicső napok honleányait, a kiknek oly fenkölt, oly nemes szerep jut e költői elbeszélések cselekvényében. Át fogják érezni, hogy a hazaszeretet nem fölösleges, de egyik legszebb erénye a magyar nőnek.

A karácsonyi könyvpiaczon pedig első hely fog jutni a magyar költészet és művészet eme termékének.

Jókai Mór Csataképeinek jubiláris díszkiadása külső alakjára nézve csak annyit kivánunk megjegyezni, hogy az a mai könyvnyomdászati technika színvonalán áll. Alakja a legnagyobb nyolczadrét, papirja finom és vastag velin, szedéséhez újmetszetű franczia betük használtattak, nyomása kifogástalan, s képeiből ez a hirdetmény mutat be néhányat. Ilyen hatvannyolcz dísziti a kötetet részben a szöveg közt, részben egész oldalon külön mellékleteken.

A munka kötése megfelel a belsőnek. Tábláját Kimnach László tervezte, maga a kötés pedig a hazai könyvkötő műipart dicséri.

Mindent összevéve *Jókai Csataképeinek jubiláris díszkiadása* a hazai müvészetnek és műiparnak bizonyára egyik legsikerültebb terméke.

Ára kötve aranymetszéssel 18 korona.

A munka kapható minden hazai könyvkereskedésben, de megrendelhető az alulirott könyvkiadóhivatalában is.

M.D.K. Dellei József

Dellei József, tetőfedőmester

Az egri fürdő bővitésénél, 1839-40-ben, ő is dolgozott
178.o.

Sugár István: Az egri melegvizű fürdők története.
II.a rész. 1791-1965. 165.o.

Az Egri Múz. Évkönyve. Eger, 1966. IV.

Demetriyné Wolf Irma

Szerepelt a Nemzeti Szalon téli tárlatán.

B. H. 1932. XII. 2.

Demetzkyné, Wolff Irma

Karácsonyi kiállitás

A Barcsay-utcai gimnázium dísztermében, mint minden évben, ezuttal is kiállitást rendeznek *Demetzkyné Wolff* Irma és *Bundschuh* Ottó festőművészek. *Demetzkyné Wolff* Irma a virágok életének költői szavu énekese. Határtalan szeretettel figyeli a virágok szineit, azt a pompát, amit a virág nyujt, s ezt szólaltatja meg egészen kivételes bravurral. Természetimádata egyébként tájképein is tökéletes kifejező formában jelentkezik. *Bundschuh* Ottó — éppen ugy, mint kiállitó társa — az akvarell technikával alkotja képeit, amelyek a naturalizmus csorbitatlan jegyében jelentik a derüs életlátást. *Bundschuh* Ottó huzamosabb időn át az orthogonális formalátás alapján állt, ezuttal a formák szinfelületadó természetét is problémájává tette s friss, lendületes festői bravur felé halad. A horizont mélységek, távlatok és magasságok érzékeltetésében igen jelentős eredményekre jutott. *(b. m.)*

E. K. 932 XII. 17

EK. 932. XII. 17.

Demeczkyné Volf Irma MDK

Dombos vidék, vizf.

Műcsarnok 1943 A magyar művészetért c.kiáll.

Demeczkyné Volf Irma

Szerepelt a Nemzeti Szalon akvarell- és pasztell-kiállitásán.

B.H.932.V.29.

Damocklyne Volf Lyne

Demeczkyné Volf Irma MDK

Cseresznyevirágzás

Műcsarnok 1943 tavaszi kiállitás

Demetzkyné Wolf Irma

Szerepelt a Műcsarnok tav. tárlatán.

E.K.932.IV.24.

Demetrius Wolf Irma

Demeczkyné Volf Irma MDK

Tél a Sashegyen, vizf.

Havas ágak, vizf.

Mücsarnok 1942 Tavaszi kiállitás

Demeczkyné Volf Irma festőművész

Őszi Tárlat - Nemzeti Szalonban - képével vett részt /szép virágképek/

Pesti Hirlap 1931.IX.20.

Demeczkyné Volf Irma MDK

Füzfák, vizf.

Műcsarnok 1941 Téli kiállitás

Demeczkyné Volff Irma

Reggeli hó, vizf.

Műcsarnok 1941 Jubileumi kiállítás

Demeczkyné Volf Irma
festő

Kiállít a Téli Tárlaton

N.U. 1939. I. 28.

Demeczkyné Volf Irma MDK

Kertrészlet ködben, vizf.

Mücsarnok 1940 A magyar müvészetért c.kiáll.

Demeczky Vali Irma

Kertészlak Kőbánya, vizsl.

Demeczkyné Wolf Irma

A Műcsarnok 1942-ben rendezett téli tárlatán szerepelt.

Új Magyarság 1942. XII. 8.

Demeczkyné Volf Irma MDK

Vadrepcés rét, vizf.

Műcsarnok 1940 A magyar művészetért c.kiáll.

Democracy Will Live

Vaderpoje ret, vint.

Domeczkyné Wolf Irma

Művei kerekednek a Corvin-áruház
új képzőművészeti kiállításán.

Új Magyarság 1942. XII. 3.

Demeczkyné Wolf Anna
festő

A Madách Imre gimnázium rajz-
termében XII. 12-én nyitó képkiállítás-
ton szerepelnek képei.

P. H. 1926. XII. 8. (Pesti Hírlap)

Kiadás után

2. sorsz. Iroda minta. — Pallas nyomda, Budapest.

Demenczkyné Volf Irma MDK

Völgy a Gerencsénban, vizf.

Mücsarnok 1942 [redacted]

A magyar művészetért e.kiáll.

Demeczkyná Wolff Irma

Szerepel a „Mütterem"
csoportdiálmitásán

Nemzeti lyság 1938 VI.18

Demeczkyné

Független Művészek karácsonyi vásárán neve szerepelt.

M.930.XII.13.

Demeczkyné, Volf Irma festőművész

Madách Imre gimnázium rajzterében karácsonyi kiállítást rendez Brendschuk Ottóval.

NU.930.XII.14.

Demeczkyné, Wolf Irma

VII. karácsonyi kiállításon a Madách gimnáziumban neve szerepelt.

NU. 930. XII. 12.

Demetzkyné Wolf Olga.

festőművész

A Barcsay-utcai gimnáziumban hat festőművész kiállítása nyílt meg, melyen virágcsendéletei, tájképei szerepelnek. (említve.)

Esti Kurir, 1927. dec. 13.

Demeczkyné Volf Irma.

festőművész.

A Barcsay-gimnázium képkiállításán művei szerepelnek.

Magyarság, 1927. dec. 17.

Demeczkyné Wolf Irma

Alkotásával szerepel a Nemzeti Szalon tav.tárlatán.

P.H.934.VI.10.

Demeczkyné Wolf Irma

Vizfestményét állitotta ki a Nemzeti Szalon tav. tárlatán.

M.934.VI.10.

Demeczkyné Wolf Irma

Festőművész

Magyar Akvarell-és Pasztellfestők Egyesülete kiállítása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Hangulatos havas tájával.

Budapesti Hirlap
1935.XII.21.

Demetskyné Voll Irma

festőművész

Magyar Akvarell-és Pasztellfestők Egyesületének kiállitása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Esti Kurir
1935.XII.28.

Demeczkyné, Volf Irma

** **Karácsonyi képkiállítás.** Bundschuh Ottó és Demeczkyné Volf Irma tanár-festőművészek hetedik karácsonyi képkiállításukat rendezik a Madách Imre-gimnázium (VII., Baross-utca 5.) rajztermében. A kiállítás e hó 14-én, délelőtt 10 órakor nyílik meg és december 29-éig, naponként d. e. 10-től d. u. 2 óráig tekinthető meg. Belépődíj nincsen.

Ujság 930 XII. 13

Ujság 930. XII. 13.

Demetzkyné, Wolf Irma

Barcsay utcai gimnázium karácsonyi műterem-kiállításán virág kompozícióival szerepelt.

Ek. 930. XII. 14.

Demeczkyné, Wolf Irma

Független Művészek Társasága (Erzsébet krt. 41.) karácsonyi kiállításán friss virágaival szerepelt.

PH. 930. XII. 13.

Demeczkyné Wolf Irma

festőművész

Magyar Akvarell-és Pasztellfestők Egyesülete kiállítása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Pesti Hirlap
1935.VII.21.

Demeczkyné Wolf Irma

Szerepelt az „1939-es Szalon" kiállításon.

Nu 1939. VI. 11.

Demeczkyné Volf Irma festőművész

Barcsay-utcai gimnázium termében kiállitás. Képével szerepel. Akvarellmüvészete leginkább a virágcsendéletek hamas és üde szingazdaságában érvényesül.

Pesti Hirlap 1931.XII.13

Demetzkyné Volf Irma festőművész

Barcsay-utcai Madách Imre-gimnázium dísztermében kiállitás. Képével vesz részt. Szinei élettől dusak, derüsek. Meglepő tárgyainak választékossága és poétikus elrendezése.

Esti Kurir 1931.XII.15.

Demeczkyné Wolf Irma festőművész

Madách Imre-gimnáziumban a rajzteremben karácsonyi kiállitás. Képével vesz részt.

Pesti Hirlap 1931.XII.11.

Demetzkyné Volf Ilona

Szerepelt az I. nemzeti tárlaton.

EK 1933. IV. 20.

Demeczkyné Volf Irma

Madách Gymnázium rajz-
termében kiállít – Bundschuh
Otto és Viesner Friggyes
festőművésszel.

m. H. 929. XII. 22.

Demeczkyné Volf Irma festőművész

Madách Imre gimnázium rajztermében kiállitás - képével vesz részt

Magyarország 1931.XII.20.

Demczkyné Volf Irma

MDK

Gülbaba-utca

Műcsarnok 1943 Téli tárlat

Demeterkyné, Wolff Irma

Nemzeti Szalon téli tárlatán akvarelljével szerepelt

EK-932.T.1.

Demeczkyné, Wolf Irma

Nemzeti Szalon vagy téli tárlatain virágos tájaival szerepelt.

PH. 932. T. 1.

Demeczkyné Wolf Irma , festö

Virágos fák, vizf.
Téli hajnal, "

Corvin Áruház IV. képzömüvészeti bemutatója. 1941.
Kat.

Demeczkyné Wolf Irma, festö.

Tavaszi táj.	Akvarell.
Virágos fák.	"

Az Uj Szalon Szent István-i kiállitása. 1934. aug.
Katalog.

MDK

Demeczkyné Volf Irma

Zuzmara, vizf.

Nemz. Képzőmüv. kiáll. Mücs. 1933. ápr.

14 l.

Demeczkyné Wolf Irma

29. Virágos mandulafák, akvarell
30. Máju s i eső, akvarell

Uj Szalon, Őszi Kiállitása, 1934. szeptember
Budapest, katalogusa

MDK

Demeczkyné Volf Irma festő

j.j:
Őszi tárlat a N.Szal.ban. Pesti Hirlap, 1942. okt. 10. 6 l.

MDK

Demeczkyné Volf Irma

Tájrészlet, vizf.

Képzőműv. Társ. 1901-2. téli kiáll.
45 l.

MDK

Demeczkyné Volf Irma

Orgonavirág, vizf.

Képzőműv. Társ. 1901-2. téli kiáll. 46 l.

Demeczkyné Volf Irma MDK

Havas fák, vizf.

Mücsarnok 1936 Jubileumi kiállitás

Demeczkyné Volf Irma MDK

Téli táj, vizf.

Mücsarnok 1936 Jubileumi kiállitás

Demeczkyné Volf Irma MDK

Őszi nap, vizf.

Mücsarnok 1932 tavaszi kiállitás

Demeczkyné Volf Irma MDK

Erdőszéle, vizf.

Műcsarnok 1931 őszi tárlat

Demeczkyné Volf Irma MDK

Zuzmara, vizf.

Műcsarnok 1933. Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Demeczkyné Volf Irma MDK

Havas táj, vizf.

Műcsarnok 1935 III.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Demeczkyné Volf Irma MDK

Rákos völgye, vizf.

Műcsarnok 1935 XII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Demeczkyné Wolf Irma

Kiákít

Kj M. 1942. IV. 19.

ózpont meginditotta rotaprintes for-
köteteként a
pzőművészeti Élete"
amely a Közoktatásügyi Népbiztosság
a Budapesti Kir. Ügyészség 1919-es
tkozó részét tartalmazza. Ára: 15.- Ft.

iadványai közül kapható
ok 1954-55."
ózpont évkönyve. Ára: 75.- Ft.

ok 1956-58."

k a Művészettörténeti Dokumentációs

Demeczkyné Volf Irma MDK

Cineráriák, vizf.

Műcsarnok 1932/33 téli kiállitás

Demeczkynė Volf Irma.

Festményeinek kiállítása f. hó 16.-án nyílik meg a Madách Imre gimnázium rajztermében.

Ujság, 1928. dec. 15.

Demeczkyné Wolf Irma

festőművész

Őszi Tárlat - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Orai virágok c. akvarell.

Pesti Hirlap
1929.IX.8.

Demeczkyné Wolff Irma

XII. CSOPORT.

MEGHÍVÓ

DEMECZKYNÉ VOLF IRMA, URBÁN GÉZA, SÁRKÁNY JOLÁN

FESTŐMŰVÉSZEK MŰVEIBŐL RENDEZETT KIÁLLÍTÁSNAK

ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA, 1937. ÉVI DECEMBER HÓ 19-ÉN DÉLELŐTT 11 ÓRAKOR A „MŰTEREM" KIÁLLÍTÁSI TERMEIBEN, BUDAPEST, IV., KOSSUTH LAJOS UTCA 12. FÉLEMELET.

A MEGNYITÁSSAL KAPCSOLATBAN

A TOBORZÓ ZENEMŰKIADÓ KIADVÁNYAINAK BEMUTATÁSA.

TISZTELETTEL

ÓMORAVICZAI SZALMÁSSY ZSIGMOND
ÜGYVEZETŐ IGAZGATÓ

KATÓ KÁLMÁN
FESTŐMŰVÉSZ, MŰVÉSZETI VEZETŐ.

„MŰTEREM"

KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁSOK KFT.

BUDAPEST, IV.,
OSSUTH LAJOS UTCA 12
FÉLEMELET

TELEFON: 189-554

Ezen meghívó a kiállítás tartama alatt két személy részére belépőjegyül szolgál. — Katalógus ára: 30 fillér.

A kiállítás megtekinthető december hó 19-től december hó 30 ig, 9—6 óráig vasár- és ünnepnap 10—2 óráig.

Küldi

A TELEFON MA MÁR NÉLKÜLÖZHETETLEN

NYOMTATVÁNY.

KÉSZPÉNZ-ZEL BÉRMENTESÍTVE

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

Király Kálmán *úrnőnek*
úrnak

Budapest

ker. Andrássy út 73-75 sz.
utca
tér

I. 109.

Demeczkyné Wolf Irma.

a Madách Imre-gimnázium rajztermében (rendezett) csoportkiállításon virág-rendeléseit állítja ki.

Esti Kurir, 1928. dec. 16.

Demeczkyné Volf Irma MDK

Cineráriák, vizf.

Műcsarnok 1938 Téli tárlat

Demeczkyné Volf Irma MDK

Budai háztetők, vizf.

Műcsarnok 1938 Téli tárlat

Demeczkyné Volf Irma MDK

Havas utcarészlet, vizf.

Téli szürkület, vizf.

Mücsarnok 1938 Őszi tárlat

Dear Mr. Wolf Irma

Have a nice day, viz.

Téli az idő, viz.

Missouri 1938 Óra tétel

Demeczkyné Volf Irma.

Bundschuh Ottó és Wiesner (Mezey) Friggyessel együtt műtereinkiállítást rendezett a Barcsay-utcai gimnáziumban.

Pesti Hirlap, 1928. dec. 18.

MDK

Demeczkyné, Volf Irma

Virágos almafák, vf.

Téli este, vf.

Orgonavirág,"

M. képzőművésznők egyesülete 29. kiáll. N.Szal. 1947. aug.

Demeczkyné Volf Irma.

A Madách Imre-gimnáziumban rendezett karácsonyi kiállításon virágcsendéletei és ~~és~~ tájképei szerepeltek. (emlitve.)

Budapesti Hirlap, 1928. dec. 16.

DEMECZKYNÉ VOLF IRMA

1. Olasz tájrészlet.....P. 3o
2. Virágos kert....." 35
3. Fenyves....." 3o
4. Görzi részlet....." 3o
5. Mandulafa....." 6o
6. Virágos fák....." 6o
7. Nyerges ujfalusi leány..." 15o
8. Tavaszi borulat....." 1oo
9. Cinerária....." 1oo
1o. Tavaszi táj....." 2oo
11. Orgonabokor....." 6o
12. Virágos udvar....." 8o
13. Virágos fák....." 8o
14. Dahlia....." 1oo
15. Vasárnapi készülődés P.25o
16. Gyümölcsös....." 6o
17. Krizantém....." 2oo
18. Fehér virágok....." 22o
19. Futórózsa....." 1oo
2o. Krizantém....." 22o
21. Erdei ut/magán tulajdon/
22. Virágok....." 1oo
23. Krizantém....." 2oo
24. Veranda....." 7o
25. Virágos fák....." 6o
26. Ujpesti részlet....." 8o
27. Kökénybokrok....." 8o
28. Anemona....." 1oo
29. Megyfák.....P. 7o
3o. ~~Krizantém~~ Erdő széle "~~22o~~ P. 7o

Demetrykyné Volf Irma

Kiállít

E. K. 932. XII. 21.

Kér

Név: . . . . . .

Születési év: . . . . . Hely: . . . . . .

Hol, mikor és kinél tanult: . . . . . .

Önálló kiállításai: . . . . . .

Mely kiállításokon vett részt: . . . . . .

Hol jelentek meg kritikák vagy méltatáso

Demeckyné Volf Irma MDK

A Sashegy télen, vizf.

Műcsarnok 1939 dec-1940 január

M.D.K.

Demeczkyné Wolf Irma

A Corvin Áruház kiállitásán szerepel művével, mint a lap-"Uj nevek, szinek a Corvinban" c. beszámolójában- irja.

Szinházi Magazin, Bp. 1943. febr. 17-23. VI. évf.9. sz. 2. lap

Demeczkyné Volf Irma MDK

Enyhe téli, vizf.

Műcsarnok 1939 Téli tárlat

Demeczkyné Volf Irma MDK

Zuzmara

Műcsarnok 1939 Téli tárlat

MDK

Demeczkyné Volf Irma

Cineráriák, vizf.

KMTárs. Téli tárl. 1938.

MDE

Demeczkyné Wolf Irma

Virágos kert, vf.

Tavaszi fák, "

Müterem ablak, "

MAPE 12.kiáll. kat. N.Szal. 1926. máj.

9 l.

MDK

Demeczkyné Volf Irma

Tavaszi táj
Őszi kertrészlet

Ars Hungaria kiáll. 1940.

Demeczkyné Volf Irma

Uszoda, vf.

Celtis-fák,"

Parkrészlet,"

Őszi fasor, "

Akv. és paszt. kiáll. N.Szal. 1932. máj.

6 l.

MDK

Demeczkyné Volf I.

Cineráriák, akv.

Szines virágok, akv.

Grafikai kiáll. Müterem, 1937. aug.

1 l.

MDK

Demeczkeyné Wolf Irma

Zuzmara, vf.

Téli tájrészlet, vf.

Falusi utca, vf.

T av.tárlat, N.Szal. 1934. jun. 3 l.

MDK

Deineczkyné Volf Irma, festő
jól szerepel az 1931-es Karlaton.

(gy.) Magyar Akvarell- és Pasztellfestők Egyesülete.
Képzőművészet. 1931. 43-44 n. 186. l.

(77) Thompson, Observations on Scrofula, and the Tubercular Consumption. 1851. 43-44. 186 f.

Demeczkyné, Volf Irma
Hajnal Budán, vizf.
Gül Baba-utca, vizf.

A Magyar Akvarell és Pasztellfestők Egyesülete kiállitása. Nemzeti Szabun, 194o. november, 9 l.

Mátyás király a könyvbarát. Mátyás király Emlékkönyv. Budapest, 1940. II. köt. 244. l. — Zolnai Klára: Bibliographia Bibliothecae Regis Mathiae Corvini. Budapest, 1942. 78—79. l.

30. (Mss. II. 2.) EVANGELISTARIUM.

Latin. Folio. XVI. század.

Hártya. 320×250 mm. *14* levél. Csonka, öredék; a lapokat össze-vissza, fölcserélten kötötk be. Texturaírással 19 sorba írva. Vörös felirak. 22 *lapszéldíszítés*, 12 *iniciáléba illesztett miniatura*, 11 *iniciálé*. *Kötés:* XIX. századi, barna apír.

Déltiroli munka a XVI. század első negyedéből alószínüleg a neustifti ágostonos kanonokrend onostorában készült.

A brixeni egyházmegyéhez tartozó neustifti onostorból származó kódextöredék 1746-ban obai Székely Sámuel tulajdonába került. (1a lap.) 47-ben Mérey Sándor birtokában volt, a kötés rítéklapján alul olvasható bejegyzés szerint: Mély tisztelettel ajánlja Mérey Sándor 1847."

A kódex díszítése elsőrendű munka. A kicsinyít festményekként ható miniaturák sokalakosak, npozíciójuk gazdag. A miniátor nagy dekoratív ékkel, aprólékos gonddal dolgozott. Nagy zletességgel festi meg a háttereket, a tarka, ómintás szőnyeget stb. Míg a kódex miniaturái iciáléi egységes stílust alkotnak, addig a lapi díszítésben kevert motívumokkal találkok. Az osztrák miniaturafestészet keskeny, kus, stilizált levéldíszítése a flamand miniatura-

Demeczkyné Volf Irma

Tabáni park, vizf.
Rét, vizf.

Őszi tárlat. Műcsarnok, 1940. október, 6 l.

Durandus

Guillelmus Duranti

Guillelmus Durandus

Ant.: Durandi

Demenckyné, Volf Irma
Egri utca, vizf.
Pécsi utcarészlet, vizf.
Eger, vizf.

Magyarország a képzőművészetben. II. kiáll. Nemzeti Szalon, 1940. január. 6 l.

12. kép. *Magyar (?) festő, 1445 körül: Hár alvó apostol.*

Demeczkyné Volf Irma
Zinniák, vizf.,
Friss hó, vizf.

Tavaszi kiállítás. Nemzeti Szalon, 1941.
június, 6 1.

Demeczkyné Volf Irma

Friss hó, vizf.
Téli hangulat, vizf
Cseresznye virágzás, vizf.
Őszi virágok, vizf.
Cineráriák, vizf.

Magy. Képzőművészek Egyesülete jub. kiáll.
M. Szal. 1938. jun. 6 1.

Demeczkyné Volf I

Őszi nap

Tavaszi Tárlat. Műcsarnok, 1932. április,

12 l.

Tamásnak még bíbornoki volta, tehát 1500 előtt készült. Radó Polikárp is ezt a nézetet vallja. Tény, hogy úgy a zágrábi, mint az esztergomi kódexben is püspöki címer látható. Viszont Bakócz Tamás — aki 1498-ban lett esztergomi érsek és 1500-ban bíbornok — általában a kettős érseki kereszttel és a kardinálisi kalappal díszített címerét használta. Így a pecsétgyűrűje, a casulája és az Orsz. Széchényi Könyvtárban lévő Ransanus-kódexe (Cod. Lat. 249) a kardinálisi címerrel van ellátva, amint az 1504-ben Budán vásárolt házának töredéke is, míg az esztergomi Bakócz-kápolna oltárán és az Orsz. Széchényi Könyvtárban lévő Cicero-kódexében (Cod. Lat. 148.) a Bakócz-címereken ugyan hiányzik az érseki kereszt és kardinális kalap, de viszont a püspöki infula sem szerepel. — Bakócz Tamásnak a zágrábi püspöki vár falán levő címere mellett lévő felirat Römer Flóris leírása szerint a következő: *THOS CAR STRIGON 1517.* (Horvátországi útinaplómból. Arch. Értesítő 1870 159. l.) A címer fölött pedig a kardinál[illegible] ható. Elképzelhetetlen, hogy Bakócz T[illegible] ekkor a kódexeit csupán püspöki ci[illegible] volna el. Viszont azt a föltevést, hogy a[illegible] Graduale még Bakócz Tamásnak egri pü[illegible] alatt, tehát 1498 előtt készült volna, megdö[illegible] az a tény, hogy a miniátornak számos datált címereslevele maradt fenn és úgy a zágrábi, mint az esztergomi kódex is stílusában az 1519—1525. évek termékeihez elsősorban Kanizsay Dorottya (1519), Kállay Vitéz család (1521) és a Ghymesi Forgách-család (1525) címeres leveleihez áll a legközelebb. Kanizsay Dorottya címerét tartó nőalakok teljesen azonosak az esztergomi kódex

püspök részére 1519-1525 körül készítette

II. Lajos címerfestője volt. A kódex

később, 1557-ben Oláh Miklós

Demeczkyné Volf Irma
Tavaszi kép, vizf.
Májusi virágok, vizf.
Cseresznyevirágzás, vizf.

Őszi kiállitás. Nemzeti Szalon, 1939. szept. 6 l.

93. kép. *PázmányPéter miseruhája, 1630 körül.*

MISERUHA,
ehér vászon alapon három függélyes sávban
agymintájú vázás virágok, a hímzés barnás-
zínű.
Magyar munka, XVII. század.
Mag. 104 cm.
A budapesti műkereskedelemből, 1937.

MISERUHA
ehér selyemszövetből. Két függőleges paszo-
nány három mezőre osztja. A mezőkben cse-
repekből növő stilizált virágok.
Mag. 104 cm.
Magyar munka, XVII. Hagyomány szerint I.
Rákóczi Ferenc vagy anyja, Báthory Zsófia ké-
szíttette. Lepold Antal ajándéka.
Lepold Katalogus 163. sz.

3

Demeczkyné Wolff Irma

-i: Két kiállitás. N.Szal. Pesti Napló, 1936. okt. 17. 11 l.

MDK

Demeczkyné Wolf Irma, festő.

Őszi verőfény. viz.

Pünkösdi rózsák. viz.

Nemz. Szalon - A Független Művész. Társ. - IV. kiáll.

1931 VI. - Kat.

Demeczkyné Volf Irma MDK

Enyhe tél, vizf

Műcsarnok 1939. téli tárlat

MDK

Demeczkyné Volf Irma, festö

Dombos vidék. Vizf.

Mücsarnok. IV. Képzömüv. kiáll. "A Magyar Müvészetért". 1943 máj. 16-30. Kat. 12.l.

Demeszkyné Volf Irma: MDK

Tájrészlet, vizf.
Rózsák, vizf.

Ars Hungarica kiállitása 1941 febr.-márc. 16.
/Pátria Club/

Demeczkyné Volf Irma

festőművész

Kiállitás a Barcsay utcai Madách Imre gimnázium rajztermében - képével szerepel.

Pesti Napló
1935.XII 15.

Demeczkyné Volf Irma

festőművész

XI.karácsonyi kiállitás - Madách Imre gimnázium rajz-
termében- képével szerepel

U j s á g
1935.XII.15.

Demeczkyné Wolf Irma

surepelt a Nemzeti kalou tavasi tárlatán.

PH. 1933. IV. 16.

Semeczkyné Wolff Irma

Szerepelt a Magyarság képzőművészeti kiállításán.

M. 1933. XI. 5.

Demeczkyné Wolf Irma
festőművész

— **Karácsonyi kiállítás a Barcsay-utcai gimnáziumban.** A szinek kellemes harmoniája fogadja a látogatót a Barcsay-utcai gimnázium rajztermében. Három festőművészt tanár mondja el képein a természet iránt érzett szeretetét a vonal és a szinek nyelvén. Demeczkyné Wolf Irma akvarelljei puha szinskálájukkal keltik fel az érdeklődést. Buntschuh Ottó képeit a Műcsarnokból jól ismerjük. Vidám optimizmus árad pestkörnyéken festett napsütéses tájairól. Römer Camillo fiatalos temperamentuma egyelőre keresi az egyéniségéhez legjobban illő kifejezési modort olaj- és pasztellképein. Legsikerültebbek hangulatos és expressziv szénrajzai. *(B. P. L.)*

Nemzeti Ujság
1935 XII. 15

Kiadás után

2. sorsz. Iroda minta. — Pallas nyomda, Budapest.

Demeczkyné Volf Irma

festőművész

Budapesti Hirlap

1935 XII 18

* (Képkiállítás.) A Barcsay-utcai Madách-gimnázium rajztermében *Demeczkyné Volf* Irma, *Bundschuh* Ottó és *Römer* Camillo ismét megrendezték szokásos karácsonyi képkiállításukat. *Demeczkyné* akvarelljei hű kifejezői a festőművésznő bensőséges, őszinte, halkszavú egyéniségének. Nincsenek a természettől független képproblémái, mert ő a valóság arculatát is szépnek, szelidnek látja, hiszen saját lelkét szólaltatja meg benne. Havas-ködös tájképei és két virágcsendélete legkiválóbb darabjai mostani kiállításának. *Bundschuh* Ottó erősebb színekben látja a természetet, de ő sem marad adós a finoman megfigyelt részletekkel. Egyforma biztonsággal szerkeszti meg városképeit és falusi tájfelvételeit. Kevésbbé lírikus, mint Demeczkyné, világosan teszi meg festői megállapításait, az akverell technikai lehetőségeit jól egyezteti össze a tárgyilagos ábrázolással. *Römer* Camillo inkább szénrajzaival ér el őszinte hatást, mint színes képeivel. Egy-két fekete-fehér erdő- és falusi részlete művészi képalakító képességéről tanuskodik.

Össze

BI/ .....ügy

.....

A főpénztárkönyvbe bejegyezte:

193 .....

Könyveltetett a folyószámla-könyvben:

193 .....

Könyveltetett .....a könyvben:

193 .....

Demeczkyné Wolff Irma

Szerepel a Lengyel és Magyar Képzőművésznők Egyesülete közös Kiállításán a Vigadóban

Pesti Napló 1936 X. 17

Demirkyné Volf Irma

Utvarészletekkel vezetel az akvarell és pasztellfestők kiállításán a Nemzeti Szalonban

Nemzeti Újság 1938 XI. 20.

Demetrichyné Wolff Irma

szerepelt a Nemzeti Szalon tavaszi tárlatán.

E K. 1933. IV. 16.

Demeckyné Volf Irma

X. karácsonyi kiállitása.

N.U.933.XII.6.

Demeczkyné Volf Irma

Gyüjteményes kiállitása.

M.933.XII.24.

Demeczkyné Wolf Irma

festőművész

Nemzeti Kultur Egyesület kiállitása - Pátria Club helyiségeiben - képével szerepel.

Nemzeti Ujság
1935.XI.18.

MDK

Demetzkyné Volt Irma, festöm.

Csendéletei ismert, jó értékek.

Baross Mihály: ...,agyar festök csendélet kiállitása. -Képzömüvészet.1932. 48. 48.sz. 67.l.

MDK

Demeczkyné Wolf Irma, festő

Havas tájrészlet. Vízf.
Hortenzia. "

Nemzeti Szalon. MAFK XX. Jub. kiáll. 1935. dec. 20. 1936. jan. 6. Kat.

Demeczkyné Volf Irma MDK

Zuzmara

Miskolc 1939. téli tárlat

Demeczkyné Wolf Irma, festö MDK

Faser ös„szel. Vizf.
Tavaszi fák. "

Nemzeti Szalon.-Tavaszi tárlat. 1931.junius. Ka t.

Demeczkyné Volf Irma MDK

Gülbaba-utca

Műcsarnok 1943. nov-dec.
Téli kiállitás

MDK

Demeczkyné Volf Irma, festö

Pécsi városrészlet. Vizf.

Uccarészlet Pécsett. "

Nemzeti Szalon.-MAFE XXIII.kiáll. 1938.nov.20.-dec.4.
Kat.

MDK

Demeczkyné Volf Irma, festőm.

422. Orgonavirág. vízf.

KMTárs. 1901/2 .téli kiáll. Kat. 46.l.

MDK

Demeczkyné Volt Irma, festöm.

412. Tájrészlet. vizi.

KMTára. 1901/2. téli kiáll. 45.old. Kat.

MDK

Demeczkyné Volf Irma

Repceföld, vf.

Frissen esett hó, vf.

Őszi tárlat. N. Szal. 1942. okt.

Demeczkyné Wolf Irma MDK

Két kiállitás
Esti Magyarország 1943. jun.7.

Demeczkyné Wolf I. MDK

Orgonák, akv.
Szines virágok, akv.

Müterem XVII. Csoportkiáll. 1938. jul.

Demeczkyné, Volf Irma MDK

Repceföld, vizf.
Frissen esett hó, vizf.

Nemzeti Szalon 1942. okt.
Őszi tárlat, tagkiállítás

MDK

Demeczkyné Volf Irma

Pécsi városrészlet,vizf.
Uccarészlet Pécsett,vizf.

A Magy.Akvarell- és Pasztellfestők Egyesülete
XXIII.kiáll.kat.1938.nov.20-tól dec.4-ig.

Demeczkyné Volf Irma MDK

Téli táj, vizf.

Műcsarnok 1936. máj-jun. Jub. kiáll.

Demeczkyné Volf Irma MDK

Havas fák, vizf.

Műcsarnok 1936. máj-jun. Jub. kiáll.

MDK

Demeczkyné Wolf Irma

Kis kiállitások. Képzőművészet 1931. 36.sz. 18.l.

MDK

Demeczkyné Volf Irma
grafikai műve:

Havas fák.Vizfestmény.
Téli táj. "

Az Orsz.Magy.Képzőm.Társ.jubileumi kiáll.
képes tárgymutatója.1936.máj-jun. 19.1.

Demeczkyné Volf Irma, festöm.

32.	Nöszirom.	Vizf.
33.	Tavaszi fák.	"
34.	Orgonyvirágzás.	"

Az 1939-es Szalon katalogusa.
Nemz. Szal. 1939.jun.10-25.-ig.

MDK

Demeczkyné Wolff Irma

Szántóföldek, vf.

Virágzó fák, vf.

Műterem Őszi Kiáll. 1938. 3at.

MDK

Demeczkyné Volf Irma, festő

Tompa Mihály:Virágregék.

24 Aquarell-virágképpel. Bp.

Dr. Szemlér Lőrinc gyüjteményének aukciója. Bp.1936.
Könyvdiszek,- Könyillusztrációk.
Árv. Közl. 1936. 5.rk.sz. melléklete. 64.l.

MDK

Demeczkyné -Volf Irma, festőm.

366. Erdőszéle. Vizf.

A Magy. Akv. és Pszteltfestők Egyesülete.
Műcsarnok. - XIII.terem.
Kat. 40.1. Évsz.?

DEMECZKYNÉ VOLF IRMA

Fenyőfák a hóban. Vizf.
Hajnal a bodajki tájon. Vizf.

MAFE kiáll. Nemzeti Szalon 1942 dec-1943. jan.

MDK

Demeczkyné Volf Irma

Kék liliomok. Vizf.

Az első magyar representativ csendélet kiállitás katalogusa. Nemzeti Szalon 1932. Febr.-Márc.

MDK

Demeczkyné Volf Irma

Kertrészlet ködben, vizfestm.

"A Magyar Művészetért" Képzőm.Kiáll.Kat.
Műcsarnok, 1940 Dec.15 - 1941 Jan.12. 20.1.

MDK

Demeczkyné Volf Irma

Vadrepcés rét, vizf.

"A Magyar Művészetért" Képzőm.Kiáll.Sat.
Műcsarnok, 1940 Dec.15 - 1941 Jan.12. 21.1.

MDK

Demeckyné Volf Irma

Téli táj, repr.

Képzőművészet 1934. VIII. évf. 74. sz. 148.1.

MDK

Demeczkyné Wolf Irma, festö

Pipacsos mezö. Vizf.
Virágzó meggyfa. "

Nemzeti szalon.-Téli Tárlat.1932.dec. Kat.

Demeczkyné Wolff Irma MDK

festő

Kiállitások
Uj Magyarság 1941. jun. 15.

MDK

Demeczkyné Volf Irma

A képzőművészet 1937-ben. Ujság 1938. jan. 1.

M.D.K.

Demeczky Irma

A Mücsarnok téli tárlatán müveit először mutatja be a művész, közli "A HÉT TÜKRE" c. rovat, s kiemeli munkáit.

Képes Családi Lapok, Bp. 1894. dec. 2. 16. évf. 49. sz. 784. lap

Ügyintéző:
Tárgy:

MDK

Demeczkyné Volf Irma, festöm.

Zinniák.	Vizf.
Friss hó.	"

Nemz. Szal. - Tavaszi kiáll. 1941.jun.15-29. Kat.

Demeczkyné Wolf Irma MDK

Kék liliom, vizf.

Műcsarnok 1928 tavaszi kiállitás

MDK

Demetzkyné Volf Irma

Képzőművészet, 1932. VI. 48. sz. 67. l.

MDK

Margitay Ernő cikke. Magyar Iparművészet, 1919. 50-52, 61-62. l.

MDK

Demetzkyné Volf Irma, festöm.

a Nemz. Szal. rendes évi tagkiáll.-a.
Virág és egyéb tárgyban feltünö tehetséggel szerepel.

/b.m./: Tavaszi Kiállitás.
Esti Kurir. 1941. jun.14. 2.1.

MDK

Demeczkyné Volf Irma

Őszi verőfény, repr.

Képzőművészet 1931. 45.sz. 229.l.

Demeczky Mihályné, Volf Irma MDK

Chrysanthemumok, olf.

Micsarnok 1894/95. téli kiáll.

Demeczkyné-Volf Irma

MDK.

A Magyar Iparművészeti Társulat-Bizottságának a konyhaberendezés tervrajzára kiirt pályázaton és a képeslevelezőlapok pályázatán egy tervet vásároltak meg.

Művészet 1902. 354. l.

Demeczky Mihályné

Azalea, vizf.

Miccarnok 1895. tavaszi kiáll.

Demeczky Mihályné MDK

Intérieur, olf.

Műcsarnok 1895. tavaszi kiáll.

MDK

Demeczkyné, Volf Irma

Hajnal Budán, vizf.
Gül Baba-utca, vizf.

A Magyar Akvarell- és Pasztell-festők Egyesülete kiáll.katalogusa. 1940.Nov.24.-Dec.8.
9.lap

Demeczkyné Wolf Irma, festőm.

a kiállított képek részét már ismert művésznőnk alkotását láthatjuk itt.

Finom havas tájképeit látjuk itt.

R.Szöréd Ilona: Megnyílt a magy.képzőm.-nők Galamb-utcai szalonja. - Új Magyarság.1941.jan.19. 9-10.l.

MDK

Demeczkyné Volf Irma, festőm.

nöies virágai komoly érték

B.A.: Képzőmüvésznőink a Szalonban. -
M.Képzőm.-nők Egyes.1908. -Jub.retrosp.kiáll.
Magyarság. 1938. jun.4. lo.1.

MDK

Demeczkyné Wolf Irma

Művével résztvett a kiállitason.

KmTárs. 1943. márc. – ápr. tav. kiáll.
Kiállitó művészek névsora. 24.lap

MDK

Demetczkyné Wolf Irma, festöm.

Virágzó fák.	Akv.
Széljárta dombok.	"
Gázgyár a hóban.	"
Szarkaláb és margaréta.	"

Magy. Képzöm.-nök Egyes. XXVIII.kiáll.-a a Magy.Div. Csarnokban. 1946 márc.30.-tól ápr.16.-ig. Kat.

MDK

Demeczkyné Wolff Irma

B.I.: A magyar képzőművésznők egyesületének kiáll. a N.Szalonban. Uj Magyarság 1943.jun.8. 13.l.

Demeczkyné Volf Irma festőművész

Hajók a Dunán, vizfestmény
Téli nap, "
Kökénybokrok, "
Gyümölcsös, "
Ceglédi szőlő, "

Gyűjtm.Kiáll.Kat. Műterem.Bpest. 1937.
dec.19-től dec.30-ig.

MDK

Demeczkyné Volf Irma festőművész

Egri utca, vizfestmény
Őszi szinek, "
Virágzó barackfák, "
Eger, "
Ceglédi tanya, "

Gyűjtm.Kiáll.Kat. Műterem.Bpest. 1937.
dec.19-től dec.30-ig.

MDK

Demeczkyné Volf Irma festőművész

Tavasz, vizfestmény
Rózsák, "
Budai háztetők, "
Téli hangulat, "
Virágzó almafa, "

Gyűjtm.Kiáll.Kat. Műterem.Bpest. 1937.
dec.19-től dec.30-ig.

MDK

Demeczkyné Volf Irma festőművész

Pipacsos rét, vizfestmény
Körtefa, "
Őszi kertrész, "
Őszi táj, "
Friss hó, "

Gyüjtm.Kiáll.Kat. Műterem.Bpest. 1937.
dec.19-től dec.30-ig.

MDK

Demeczkyné Volf Irma festőművész

Karlsbad, vizfestmény
Mandulafák, "
Zárda-utca, "
Bimbó-ut, "
Áldásutcai villa,"

Gyüjtm.Kiáll.Kat. Műterem.Bpest. 1937.
dec.19-től dec.30-ig.

MDK

Demeczkyné Volf Irma festőművész

Dáliák, vizfestmény
Őszi virágok, "
Fehér krizantémok, "
Kökényvirág, "
Napraforgó, "

Gyűjtm.Kiáll.Kat. Műtermem.Bpest. 1937.
dec.19-től dec.30-ig.

Demeczkyné Volf Irma festőművész

Fehér és lila orgona, vizfestmény
Klotildliget, "
Vadrepcés, "
Klotildligeti villák, "
Cseresznyevirágzás, "

Gyűjtm.Kiáll.Fat. Műterem.Bpest. 1937.
dec.19-től dec.30-ig.

MDK

Demeczkyné Volf Irma festőművész

Rózsadombról, vizfestmény
Enyhe tél, "
Zuzmara, "
Olvadás, "
Orgonák, "

Gyüjtm.Kiáll.Kat. Műterem.Bpest. 1937.
dec.19-től dec.30-ig.

MDK

Demeczkyné Volf Irma festőművész

Ciniák, vizfestmény
Bimbó-utcából, "
Szines virágok, "
Cineráriák, "
Szent Jakab, "

Gyüjtm.Kiáll.Kat. Műterem.Bpest. 1937. dec.19-től dec.30-ig.

MDK

Demeczkyné Volf Irma festőművész

Májusi virágok, vizfestmény
Domboldal, "
Virágos almafa, "
Erdőszéle, "
Áprilisi virágzás, "

Gyüjtm.Kiáll.Kat. Műterem.Bpest. 1937.
dec.19-től dec.30-ig.

MDK

Demeczkyné Volf Irma

/e.a./: Thorma János "Március idusa". A Műcsarnok téli tárlata. Ujság 1938. 7-8.l.

MDK

Demeczkyné Volf Irma

Képzőművészet 1929. 16. sz.

MDK

Demeczkyné Wolf Irma

Sashegy.Vizfestmény.Mgt.

V.Nemzeti képzőm.kiáll.1939.Kassa.21.1.

MDK

Demeczkyné Wolf Irma

Nószirom c. vizfestménye, a Nemzeti Szalon 1939-es kiall.-an.

(esszi): Kiállitásokról.

Magyar Nemzeti Művészet, 1939.4.sz.95,96.l.

MDK

Demeczkyné Wolf Irma

B.J.: Az Uj Szalon őszi tárlata. Képzőművészet 1934. 77. sz. 207.l.

MDK

Demeckyné Volf Irma

Müteremkiállitások. Nemzeti Ujság 1933. dec. 6.
11.l.

MDK

Demeckyné Volf Irma

A Nemzeti Szalon téli tárlata. Képzőművészet 1933. 57. sz. 38.l.

MDK

Demeczkyné Volf Irma [illegible].
festöm.

virágcsendéletei most is rendkivül frissen hatnak.

Siklóssy László: A M.Képzöm.- nök Egyes.-nwk kiáll.

P.H. 1943. jun. 5.

MDK

Demeczkyné Volf Irma

A Müterem kiáll. Művészet 1938. 12o.l.

MDA

Demeczkyné Volf Irma

Havas táj. Vizf. Mgt.
Rákos völgye. Vizf. Mgt.

III. Nemzeti Képzőművészeti Kiáll. 1935.
Márc. 24.-Máj. 15. Műcsarnok. Kat. 17, 18.1.

MDK

Demeczkyné Volf Janka

Aquarellekkel szerepelt a M. teremben rend. kiállitáson.

Uj Nemzedék, 1937.dec.21.

MDK

Demeczkyné Volf Irma.festö

Cineráriák.
Buday háztetök. 25.1. vizf.

MMTára.Téli tárl. 1936.febr.-márc. Gyüjt.kiáll.
Dp.Mücsarnok. Kat. 24.és 25.1.

MDK

Demeczkyné Wolf Irma, festö

Egri ucca. Vizf.

Nemz.Szalon.-Téli tárlat. 1938 jan.-febr. Kat.

MDK

Demeczkyné Wolf Irma,

Virágzó barackfák. Vizf.

Nemz. Szalon. -Téli tárl. 1930 jan.-febr. Kat.

MDK

Demeczkyné Wolff Irma

Sárga virágok , vf.

Fehér virágok, vf.

N.Szal. tav. tárlat, 1913. ápr. 8. 1.

MDK

Demeczkyné Volf Irma

Csresznyevirágzás, vf.

KMTárs 1943. tav.kiáll.

21. o.

MDK DK

DemeckynéWolf Irma, festö

Pünkösdi rózsák. Vízf.
Havas házak. "

Nemzeti Szalon.-Őszi Tárlat. 1938. szept. Kat.

MDK

Demeczkyné Volf Irma

Az Uj Szalón karácsonyi kiállításán szerepelt művével.

Képzőművészet, 1935. 80.sz. 20.lap

MDK

Demeczkyné Volf Irma

Résztvett a Magy.Akvarelle és Pasztellfestők Egyesületének 1938-évi kiállitásán.

F.J.: Akvarellek és pasztellek a Nemzeti Szalonban.

Pesti Hirlap 1938.nov.20. 6.o.

mDK

Demeczkyné Volf Irma, festöm.

képe a jó anyagot gyarapitotta.

Mücs. -Tavaszi Tárlat. - Képzöm. 1932. 51.sz.

Demeczkyné Volf Irma MDK

Virágok, vizf.
Tavaszi táj, vizf.

A Műterem XVI. Csoportkiáll. 1938. jan.

MDK

Demeczkyné Wolff Irma festő

KMTárs őszi tárl. 1938. Mücs.
nov.
33 l.

MDK

Demeczkyné Volf Irma

Arckép, vf.

N.Szal. kiáll. 1927. jun. 9. 1.

MDK

Demeczkyné Volf Irma

Friss hó, vf.

Téli hangulat, vf.

Cseresznye virágzás, vf.

M. képsöm.nők Egy. jub.kiáll. 1958. jun.

lo. 1.

MDa

Demeczkyné Volf Irma

Őszi virágok, vf.

Cineráriák, vf.

M. Képzőm.nők Egy. jub.kiáll. 1938. jun.

lo. 1.

MDK

Demeczkyné Volf Irma, festö

Zuzmara. Vizf.

Bp.Mücs.-OMKT. Nemz.Képzömüv.kiáll. /Rend. M.Kir. Vall.- és Közokt.Min./ 1933 ápr.19.-máj.25. Kép.tm. 14.1.

MDK

Demeckyné Volf Irma

A Sashegy télen, vf.

Horthy jub. kiáll. Mücs. 1939. dec.

24 25.1.

MDK

Demeczkyné Wolf Irma

Téli szürkület, vf.

Magy. Művészetért kiáll. r. Mücs. 1940. febr. 16. l.

MDK

Deneczkyné Wolf Irma

Cineráriák, vf.

Havas tájrészlet, vf.

Virágos körtefa, vf.

Lengyel és Magyar Képzőm. nők Egyes.kiáll. katalógusa
1936 okt.

4.l.

.1.

MDK

Demenczkyné Volf Irma, festő

231. Völgy a Gerencsénben. Vízf.

Bp.Mücs.-"A Magyar Müvészetért".Képzöm.Kiáll.1942 .
jun.6.-22.Kat.12.l.

Ø Demecs Elemér

debreceni városi

főrestén

bird

Betnár

74. l.

meghalt 1914-

ben

1963-ban születtem Balassagyarmaton.
Gyermek és ifjúkoromat Ipolyvecén töltöttem, az Ipoly part és a táj iránti szeretetem innen ered. 1981-ben érettségiztem a Balassi Bálint Gimnáziumban, majd 1985-ben pedagógusi diplomát szereztem. Tanáraim közül Farkas András, a főiskoláról pedig Telek Béla nevét említeném, akikre mind a mai napig nagy tisztelettel és szeretettel gondolok. Mindketten a természet csodáját, az egyszerű, dolgos emberek iránti tiszteletet tanították nekem. Ezen kívül a legkülönfélébb képzőművészeti kultúrák is hatottak rám, a nagybányai törekvésektől kezdődően az olasz és a francia látáskultúráig bezáróan. Szabadidőmben, főleg a hétvégeken festek, és az olajfestést részesítem előnyben. A nagy elődökhöz hasonlóan én is az ember és a természet harmóniáját vallom, mert Mednyánszky László festőművészt idézve: „Testvérek vagyunk mindannyian, egyek vagyunk mindennel, ami létezik és él."

Kiállítások:

1998 - 2003	Balassagyarmat, IX-X-XI-XII-XIII-XIV-XV-XVI. Nyári Tárlat
2002.	Szécsény XI. Megyei Őszi Tárlat
2003.	Salgótarján, XVIII. Országos Képző- és Iparművészeti Tárlat

cím: 2660 Balassagyarmat, Rákóczi u. 96-126/C
tel.: 35/ 310 084

SZERBTEMPLOM
(Balassagyarmat, Szerb u. 5)
2003. december 5 2004. január 30.

Párok

DEME RÓBERT

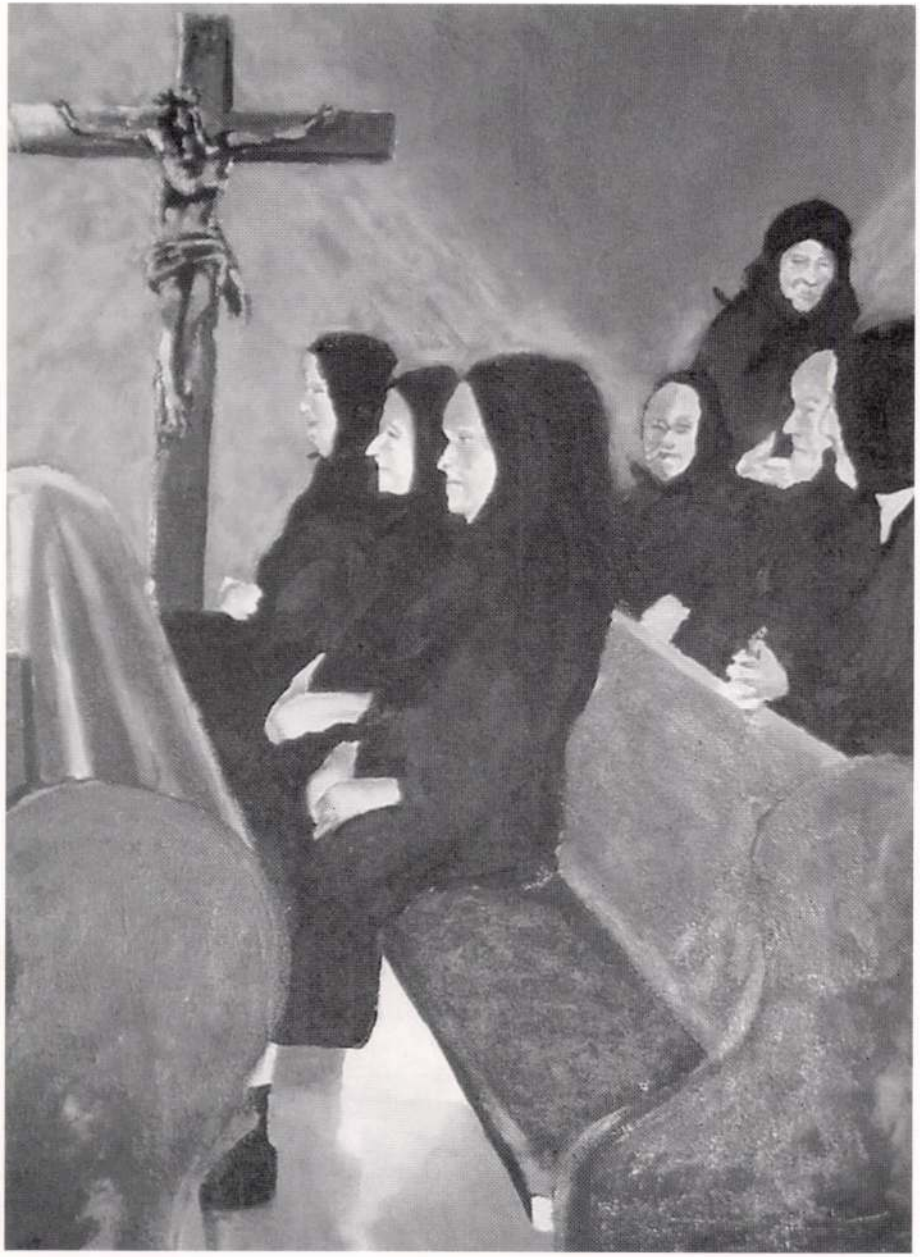

Reggeli miatyánk

Hideg napok

Esti Ujság

SPORT

A Szekrényessy-testvérpár

Kilenc vívóból kerül ki a Tersztyánszky-csapat

Az év egyik kiemelkedő sporteseménye lesz március 11-én a Tersztyánszky-emlékverseny, amely felejthetetlen kardvívó olimpiai bajnokunk emlékét örökíti meg. Ezen a versenyen a magyar és az olasz kardcsapat csap össze. — *Jekelfalussy* György, a vívók szövetségi kapitánya nem akar a csapatbajnokság tapasztalatai után végérvényesen válogatni, hanem még egy próbaversenyt rendez. Erre szerdán délután kerül sor és kilenc vívó kapott rá meghívást:

Kovács, Maszlay, Köszeghy, Berczelly, Rajcsányi, Gerevich, Demeter, Pesthy és *Rajczy dr.*

Közülük kerül ki tehát a magyar csapat hat tagja. A verseny előkészületeihez tartozik, hogy a zsűrit összeállították. Öt kiváló német versenybíróból áll. Elnök: *Casmir;* tag: *Rau, Brünner, Heim* és *Kelterborn.*

ÉRDEKES...

AZ EGYESÜLT NŐI TÁBOR a Magyar Asszony kongresszus keretében március 8-án este 8 órakor a pesti Vigadó nagytermében „A mai nő testgyakorlása" címmel női sportbemutatót rendez, amelyen a Testnevelési Főiskola mintacsapata, a MOTESz válogatott női kerete, a BBTE, BSE, BTC, NTE, Postás SE női mintacsapatai is közreműködnek. Bevezetőt dr. Lázár Andorné mond, a bemutatót dr. Terlanday Lajosné Neszmélyi Alice rendezi.

*

A MAGYAR GYORSKORCSOLYÁZÓK körében duló egyenetlenség fegyelmi ügyet hozott. Ennek során a volt bajnokot megintették. Értesülésünk szerint az áldatlan ügy még nem ért véget, hanem lovagias útra terelődött. A volt bajnok lovagias elégtételt kért a szakosztály vezetőjétől.

*

BUDAPEST GÖRÖG-RÓMAI birkózóbajnokságára 106 nevezés érkezett.

*

PÁSZTÓI FELJELENTETTE a Bocskait. Ok: a Taxisokhoz akar menni, de a debrecéniek nem engedik egykönnyen.

*

CSÜTÖRTÖKÖN folytatják a Műegyetemen a MAFC ökölvívóversenyét.

Most jelent meg!

Hadtörténelmi és családtörténelmi szempontból *rendkívül fontos* és nélkülözhetetlen

A Magyar Testőrségek Névkönyve 1760–1918

összeállította: Tisza-Beői HELLEBRONTH KALMAN

A mű több, mint másfélezer gárdista életrajzi és nemességi adatait és ugyanannyi felvételre ajánlott névjegyzékét ismerteti. A testőrképekkel gazdagon illusztrált, 34 ív, illetve 543 oldal terjedelmű, lexikonalakú könyv ára díszes vászonkötésben **25 pengő.** Kapható: **Stádium Könyvkiadóvállalatnál,** Budapest, V., Gróf Klebelsberg-utca 29. **Esti Ujság kiadóhivatalában,** Budapest, VIII., Józsefkörút 5. **Pfeiffer Ferdinánd könyvkereskedésben,** Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 5. és minden jobb könyvkereskedésben.

Búcsú a jégtől

Ma jégünnepélyt rendez a BKE

Az idei kemény tél kedvezett a téli sportolóknak. Nemcsak a síelők pótolták az elmult évek mulasztásait, hanem a korcsolyapályákon is olyan élet volt, mint már régen. A BKE például majdnem rekordot javított: 117 jégnapja volt az idén.

A városligeti pálya évadzáró jégünnepélyére *ma, kedden este 7 órakor kerül sor.* Ebben az évadban több jégünnepélyt rendezett a BKE, de a legjobb most következik. A műsor igen gazdag. A bécsiek a következő versenyzőiket küldik el Budapestre:

Müller Madlen,
Seeliger Rudolf,
Rada Edi,
Niernberger Hanna,
Wagner Trude—*Stanlek* Fritz.

De kivülük a kedd déli bécsi gyorssal várják

Faber Horst német műkorcsolyázóbajnokot és Benno Faltenmeyert, a müncheniek európai hírű jégkomikusát.

Különösen nagy érdeklődés kiséri *Faltenmeyer* szereplését, ebben eddig csak az UFA-híradókból volt részünk. Faltenmeyer biztosra jelezte érkezését, műsora pedig ugyanaz lesz, amelyet

szombaton és vasárnap Berlinben mutatott be a sportpalotában a hadsereg javára rendezett ünnepélyen.

A külföldiek azonban — akármilyen nagytehetségü jégcsillagok —

mégsem szorítják majd háttérbe a magyar versenyzőket.

Ma már a magyar műkorcsolyázógárda a külföldi jégünnepélyek attrakciója. Ezen a jégünnepélyen a legjobb magyar műkorcsolyázók is szerepelnek sportbemutatókkal, jelmezes táncokkal és humoros számokkal. *Botond* Éva és *Botond* Györgyi egyéni számán kivül párost is fut.

*

Szó van arról is, hogy a jégünnepélyt szerdán megismétlik, mert az említett külföldi versenyzőkön kivül többen csak szerdára jelezték érkezésüket. A szerdai jégünnepély ügyében ma történik döntés.

Négy esélyese van a mai hölgy-tőrcsapatbajnokságnak

A teljes erővel megindult vívó versenyévadnak egyik kiemelkedő eseménye ma kerül sorra. Ismét csapatbajnokság lesz a Műegyetemen, s ezúttal a hölgyek állnak ki a pástra. A hölgyvívósport

fejlődését mutatja majd ez a bajnokság is.

Hat csapat nevezett a versenyre:

a DAC, a BBTE, az UTE, a HTVK, a BSE és a Spárta.

A versenynek négy esélyese is van, mégpedig a DAC, az UTE, a HTVK és a BBTE. *A bajnoki címet a DAC csapata védi,* de ez az együttes alaposan meggyengült Elek Margit kiválásával. Igy kerültek előtérbe a többiek. *A HTVK csapata a titkos esélyes!*

Úgy volt, hogy a versenyt már kedden reggel megkezdik, minthogy azonban nem volt szükség erre, a hölgy tőrcsapatbajnokságra

ma délután 4 órakor

kerül sor a Műegyetemen.

Együtt lesz-e vasárnap este a NAGY HÁRMAS?

Az elmult években a labdarúgóbajnokság elsősorban mindig a „Nagy Hármas": a Ferencváros, a Hungária és az Ujpest „magánügye" volt. Egy-két kivételtől eltekintve mindig ez a három csapat végzett a bajnokság első három helyén. Az ősszel úgy látszott, hogy a nagy hármas uralma véget ért. Megtörtént velük az a „csúfság", hogy a Kispest vette el tőlük az első helyet, a Ferencvárost pedig még a Szeged is megelőzte. Most azonban a nagyok összeszedték magukat s a bajnokság tavaszi részének két fordulója után az a helyzet, hogy

1. Hungária	42:19	25
2. Ujpest	37:19	24
3. Kispest	47:24	22
4. Ferencváros	46:25	22

A Szeged eggyel kevesebbet játszott és 20 pontja van.

Ilyenformán látható: már csak a „hajszál" választ el attól, hogy ismét együtt legyen a nagy hármas. Ebből a szempontból vasárnap négy igen fontos mérkőzés kerül sorra.

A Hungária

Debrecenben játszik a Bocskaival. Otthon a debreceniek mindig veszélyesek, a Hungária pedig nem mutatott meggyőző formát az Elektromos ellen.

— *A fontos az, hogy egyenesben vagyunk,* — mondja *Mandik* Béla, a Hungária intézője. — *Nem hiszem, hogy Debrecenben baj érné a csapatot. Szokott biztonsági játékunkkal majd csak elhozunk annyit, ami az első helyhez kell. Hogy együtt lesz-e vasárnap este a nagy hármas? Azt hiszem, igen.*

Az Ujpest

még a második helyét is féltheti. A Bihari-utcában nem mehet biztosra az állandóan fejlődő Törekvés ellen.

Szücs, az ujpestiek középfedete különösen nehéz feladat előtt áll. Ez a véleménye:

— *Én is nagyrabecsülöm Palatinust, a Törekvés középcsatárát. Dehát én már fogtam Sindelart is ... Mindenesetre igen biztató, hogy a csatáraink kedve megjött.*

Szücs tehát szilárdan bízik az Ujpestben. Sőt az a véleménye, hogy az Ujpest lehet a bajnokság élén vasárnap! Szerinte a nagy hármas még nem lesz együtt vasárnap.

A Kispest

talán a forduló legérdekesebb mérkőzésére áll ki a Latorca-utcában. Két elkeseredett, jóképességü csapat mérkőzése lesz az Elektromos—Kispest találkozó.

Puskás Ferenc edző egy kicsit pesszimista a váratlan vereségek után.

— *Nem maradhat azonban ez így! A játékosok vasárnap is úgy játszottak, mintha pontokkal vezetnének az első helyen! Ha kell, a legerősebb eszközökkel is megtörjük ezt a nemtörődömséget. A Kispest rövidesen úgy fog szerepelni, mint ősszel. Vasárnap este is mi leszünk a harmadik helyen.*

A Ferencváros

a Szolnokot látja vendégül. A szolnokiak játéka, különösen a csatársoré valahogyan nem „fekszik" a Ferencvárosnak. A Ferencváros—Szolnok mérkőzések mindig nagy küzdelmet hoztak.

Dimény Lajos, a Ferencváros edzője mondja:

— *Állandóan javul a csapat, ez a legszebb reményekre jogosit. A bajnokság azonban olyan érdekes, olyan közel vannak egymáshoz a csapatok, hogy igazán nem jósolhatok. Ha a ferencvárosi fiúk szivvel-lélekkel fognak küzdeni a mérkőzéseken, akkor nem az lesz a probléma, hogy bekerülünk-e az első három közé, hanem az, hogy hány ponttal nyerjük a bajnokságot.*

*

Ezek a vélemények. S ha még hozzávesszük, hogy a Szeged is pályázik a nagy hármas első helyére, akkor különösen nagy érdeklődéssel várhatjuk a tavaszi mérkőzéseket.

FABER HORST,
a német műkorcsolyázóbajnok

Érdekes nemzetközi verseny és kettesfogatú úrkocsisverseny a keddi ügetőprogramon

A galoppszezón közeledtével egymást követik az ügetőnapok, a héten kedden csütörtökön és vasárnap rendez versenyeket a B. U. E. A keddi műsoron kilenc futam szerepel s a nevezések is várakozáson felül sikerültek.

Sportszempontból a nemzetközi verseny a program főeseménye, amelyben mind a nyolc benevezett ügtető starthoz várható. Külön érdekessége a főszámnak Dávid, Kazán, Jósnő és Orao találkozása. Véleményünk szerint *Dávid kis javulással megnyerheti az ezerkétszáz pengős díjat.* Kazán most jól dolgozik, ezért kemény ellenfél lesz.

A *keddi programot* a *Jácint-díj* vezeti be, amelyben Emke és Ica párharcát várjuk. Ohio engedményes hajtóval meglepetést okozhat.

A kettesfogatú úrkocsisversenyre öt fogatot neveztek. Itt az Ali—Almos pár látszik a legsikerültebb összefogásnak, azonban a Dusán—Ritola kettes is ott lehet a végküzdelemben. A Munkács-díjban csupa megbízhatatlan ügető került össze, itt *óvatos játékot ajánlunk.* Tarantella legutóbbi formájával nyerhet.

A versenyek 2 óra 30 perckor kezdődnek.

A nemzetközi verseny indulói:

1. Peter Pilot	**Jónás**	**2200**
2. Iniréd II.	**Marschall**	**2220**
3. Tilly	**Zwillinger**	**2220**
4. Orao	**Maszár F.**	**2220**
5. Jósnő	**Kovács II.**	**2240**
6. Dávid	**Raymer**	**2240**
7. Kazán	**Jónás**	**2260**
8. Uzsorás	**Feiser**	**2260**

Jelöltjeink a keddi versenyekre:

I. *Emke — Jónás id. — Ica*
II. *Dusán-fogat — Ali-fogat*
III. *Tarantella — Szabolcs — Pamuki H.*
IV. *Bűfelejtő — Alpár G. — Démon*
V. *Dávid — Kazán — Jósnő*
VI. *Árvalegény — Beki — Etelka*
VII. *Négus II. — Zinkum — Filkó*
VIII. *Mády fia — Vakarcs — Valódi*
IX. *Lelkér — Csapodár — Előkelő*

MEGÉRKEZTEK A JUGOSZLÁV LOVAK AZ ALAGI TRÉNINGTELEPEKRE

Mindössze három hét választ el bennünket a megyeri kapunyitástól s az első jugoszláv expedíció máris megérkezett az alagi telepekre. Egyelőre kilenc telivér jött Belgrádból Alagra, a közeljövőben azonban még több lovat hoznak. A jugoszláv lovak közül több már Megyeren is vendégszerepel, igy az Urlovások megnyitó mitingjének nemzetközi jellege máris biztositva van.

TELJES ERŐVEL MEGINDULT A MUNKA AZ ALAGI TELEPEKEN

A hirtelen megenyhült időjárás következtében minden tréner megkezdte a munkát lovaival. A kora reggeli órákban nagy élet van a tréningpályákon s a megnyitó napar készített telivérek már túlestek az első izomlázon. *Nemcsak a kis trénerek, hanem a nagyobb istállók lovai is teljes erővel dolgoznak s ennek következtében a pesti sportkávéházakba már befutottak az első információk.*

A Rákosi-díjjal foglalkoznak leginkább a sportemberek s az első galopp-előrefogadási verseny tehercözlését ma este publikálják. Kevés a legtöbbet emlegetett krekk, jól informált személyek azonban Tuope iránt vannak bizalommal.

Március 5, 7 és 10-én délután ½3 órakor

ügetőversenyek

Horthy Miklós kormányzó és hitvese jelenlétében ünnepélyesen avatták fel a katonatiszti özvegyek „Magdolna Otthonát"

HAVAT LAPÁTOLT a német városok lakossága két vasárnapon át

Berlin, március 5.

Eddig soha nem látott képet nyujtott a német főváros a két legutóbbi vasárnapon. *Az északi és keleti munkásnegyedek és a nyugati előkelő városrészek lakói egyaránt tömegesen vonultak ki az utcára — lapáttal, kapával, csákánnyal felfegyverkezve, hogy harcbaszálljanak a közös ellenség: a tél ellen.* Ezen a télen Berlinben is, mint általában egész Európában, szokatlanul nagymennyiségü hó esett és

Berlinben mozgósították az egész lakosságot, hogy vasárnap megtisztítsák a házak előtt az utcákat a hó- és jégrétegtől.

A házmesterek és lakók vállvetve dolgoztak s nem egy ház előtt egymás mellett *lapátolta a havat az ügyvéd és a szobalány, a törvényszéki bíró és az egyszerű munkás.*

A délnémet városokban is hasonló volt a helyzet. A polgármesterek felhivást intéztek a lakossághoz a hó eltakarítására és maguk jártak jó példával elől.

Több városban a polgármester a hivatalnoki kar élén maga is havat lapátolt.

A kaszárnyák előtt a tisztek együtt dolgoztak katonáikkal a hó eltakarításán. Ennek a bámulatos munkaközösségnek természetesen meg is lett a kellő eredménye és egy-egy vasárnap teljesen eltakarították a havat a nagy német városok utcáiról.

Juhhúst és lóhúst szabad árusítani a hústalan napokon

A földmivelésügyi miniszter rendeletet adott ki hústalan napokon egyes húsnemüek kiszolgáltatásának engedélyezése, valamint a liba- és kacsamáj forgalombahozatalának eltiltása tárgyában.

A rendelet lehetővé teszi a hústalan napokon a juh- és lóhús, továbbá sertésfej és sertésláb nyers, valamint elkészitett állapotbat való árusitását, illetőleg húsételként való kiszolgáltatását.

A juhhús fogyasztásának engedélyezése által remélhető, hogy e húsfajtát — más húsfogyasztás lehetőségének hiányában — a közönség szélesebb rétege megkedveli, mint ahogy az — a kényes francia ízlés mellett is — ott régen népszerüvé tudott válni.

A fogyasztás emelkedése esetén a hazai gyapjútermelés fokozása szempontjából is annyira fontos juhtenyésztés remélhetőleg szélesebbé fog válni.

A többi húsféle fogyasztását az ipari munkásság és a szegényebb sorsban élő városi lakosság érdekében a szociális szempontok mérlegelésével engedélyezték.

Hústalan napokon a liba- és kacsamáj árusitásának, illetőleg annak ételként való kiszolgáltatásának eltiltása e cikkeknek a szabaddevizájú országok felé való nagyobb kivitele érdekében történt.

Visszahívja a Szovjet londoni nagykövetét

Róma, március 5.

A Regime Fascista londoni értesülése szerint az angol fővárosban azt híresztelik, hogy rövidesen visszahívják Majszki angliai szovjetnagykövetet. A híresztelések szerint nem bizonyos, hogy Majszki visszatér Londonba, mert vagy más diplomata váltja fel, vagy pedig a szovjet a moszkvai angol és francia nagykövet visszahívására válaszképpen betöltetlenül hagyja a londoni szovjetorosz nagykövetségi állást. A követséget most ügyvivő vezeti.

A Tábla is helybenhagyta Demeczky Sándor festőművész letartóztatását

Az *Esti Ujság* elsőnek számolt be arról a gyilkos merényletről, amely a közelmultban Rákosligeten történt. Mint emlékezetes, özvegy *Demeczky* Sándorné 68 éves asszonyt egy merénylő megtámadta és *oly súlyosan bántalmazta, hogy a matróna az elszenvedett sérülések következtében a Horthy Miklós-kórházban meghalt.*

A gyilkossággal

az özvegyasszony fiát: Demeczky Sándor festő- és iparművészt gyanúsították, akit csakhamar le is tartóztatott Felszeghy Róbert, a pestvidéki törvényszék vizsgálóbirója.

A letartóztatás ellen Demeczky Sándor felfolyamodást jelentett be a vádtanacshoz, amely *azonban helybenhagyta a vizsgálóbiró végzését.* Ilyen előzmények után került a felfolyamodás az itélőtábla elé, amely

szintén elutasította Demeczky Sándor szabadlábrahelyezési kérelmét.

Demeczky Sándort ma reggel szuronyos fogházőr vezette a vizsgálóbiró elé, aki kihirdette előtte a tábla határozatát. Demeczky a kihallgatás után melankólikusan maga elé meredve csak ennyit mondott:

— *Azt nem tudom, hogy miért nem szembesítenek az édesanyámmal?...*

A vizsgálóbiró még ma sem közölte Demeczkyvel, hogy édesanyja meghalt. A további vizsgálat érdekében kell előtte elhallgatni ezt a szomorú tényt.

Elszállítják a fiuk a hadizsákmányt

A nyilas-ház rejtelmei és a „feketepropaganda" iratok ügye egy rágalmazási pör tükrében

Érdekes felhatalmazásra üldözendő rágalmazási pert tárgyalt a büntetőpárásbiróságon *Pomázy* Bálint biró. A pert *Gruber* Lajos országgyülési nyilasképviselő indította *Máhr* István és *Szemenyei* Antal 30 éves tisztviselő ellen azért, mert állitólag *Schweinitzer-Sombor* rendőrfőtanácsos előtt azt állitották volna, hogy Gruber Lajos úgynevezett „fekete propaganda" iratokat jelentetett meg.

Máhr István nem jelent meg a mára kitüzött tárgyaláson, csupán Szemenyey Antal. Vallomása során elmondotta, hogy annakidején *Borbáth* kapitány hallgatta ki öt, azonban ezen a kihallgatáson nem is került szóba az, amiért Gruber Lajos öt a vádlottak padjára ültette.

— *Máhr* István megveretésével kapcsolatosan hallgattak ki engem — mondotta. Errevonatkozóan tettem tanúvallomást.

Engem is meg akartak verni az Andrássy-út 60-ban, fel akartak csalni, én azonban, miután megtudtam, hogy mi készül ellenem, nem voltam hajlandó magam véresre veretni.

— Ki verte meg Máhr Istvánt? — kérdezte a biró.

— Hogy kik verték meg, azt nem tudom megmondani, de hogy megverték, arról tudok. Tudok arról is, hogy *Gruber Lajos egy Szentes nevü nyomdásznál propagandairatokat jelentetett meg,*

ezeket az iratokat nem mutatta be az ügyészségnek, mire megindult az eljárás, Gruber Lajos ekkor a hatóságok előtt letagadta, hogy a propagandairatok szerzője és kiadója.

Erre elővették a Szentes nevü noymdászt, aki később panaszkodott nekem, hogy a Gruber által rendelt propagandairatok miatt két hónapra internálták.

A biró tzután, miután Máhr István nem jelent meg a mára kitüzött tárgyaláson, a tárgyalást elnapolta azzal, hogy tudomása szerint Máhr István megveretése holnap kerül fötárgyalásra a büntetőtörvényszék ötöstanácsa előtt.

POLITIKAI NAPILAP
MEGJELENIK MINDEN HÉTKÖZNAP DÉLBEN
Felelős szerkesztő:
MAKKAI JÁNOS
Felelős kiadó:
Dr. BÁTHORY-HÜTTNER JÁNOS

Nyomatott a Stádium Sajtóvállalat körforgógépein (Budapest, VIII., József-körút 5. sz.)
Felelős György Aladár igazgató.

JUHÁSZ ISTVÁN.

„A magyar futball sokkal jobb, mint a híre"

„Zseniális játékosaink kezét-lábát nem szabad megkötni"

Juhász Istvánt, a Gamma vezérigazgatóját, mint a sport őszinte barátját, *egy év óta ismeri a sportvilág.* Nemcsak abból, hogy *páratlan bőkezűséggel építette ki vállalatának sportintézményeit,* hanem abból is, hogy családjával együtt *állandó látogatója a futballmérkőzéseknek,* nemcsak a profimeccseknek, hanem az amatőrjátékoknak is. Egy év alatt sokat tapasztalt, sokat látott, a sportvilág tehát méltán lehet kíváncsi most a tavaszi szezónnyitó előtt, hogy *mit szűrt le kiváló műszaki szakemberünk egy év alatt a futballban látottakból.*

Elsősorban *a most bajban levő futballról* általánosságban kérdeztük meg a véleményét.

— *A magyar futball ma is jobb a hírénél, jobb, mint amit vártam tőle úgy sportszerűség, magatartás és fegyelem tekintetében,* mint pedig abban, amit a sport az érdeklődőnek, a kívülállónak nyujtani tud.

— A futballban már egy évtized óta *nagy vita folyik a játékrendszerről.*

— Én úgy látom a játékrendszer kérdését, hogy *ha elhatározom, hogy a játékosokat egy bizonyos formáció szerint fogom játszatni, akkor minden egyes helyre külön meg kell keresni a megfelelő alkalmas játékost,* mondjuk kullancsot s az így összeszedett játékosokat sok évi munkával hangolhatom össze egy csapattá. Erre azonban *sok idő, talán tíz év is kell.* De ott, ahol — mint *Magyarországon* is — *fölös zseniális játékosok vannak, ott nem lehet őket egy megkötött formációba tenni.* Én egyébként sem szeretem az egyént megkötni semmi vonalon, *fejlődjenek csak ki mindenkiből az egyéni kiválóságok.* Ez különösen áll a magyar futballistákra, akik éppen zsenialitásuknál fogva mindig *a legjobban meg tudják találni azt a taktikát, ami a pályán adódó helyzethez a legalkalmasabb.* Különben is *az a helyes, ha a taktikát mindig az ellenfélhez alkalmazzuk.*

— És miben látja a fejlődés lehetőségét?

— *Én abban látom a fejlődés útját, ha a Nemzeti Bajnokság B. osztályának csapatai feljönnek a legjobbak közé.* Ekkor a küzdelem sokkal erősebb lesz, *új játékosok kerülnek bele a futball vérkeringésébe* s fel fog javulni a színvonal.

— A sportvilágot nagyon érdekli a *Gamma futballcsapata is,* amely most nagyon sok jó futballistával megerősödve megy a tavaszi küzdelembe.

— A játékosátvétel kényelmes megoldás, de nem az én elgondolásom szerint való. *Én fokozatosan szerettem volna amatőrökből felnevelni olyan csapatot,* amely azután felkerül az első *ligába. A Budafokot azonban meg kellett menteni* és így kapcsolódtunk bele az első ligába. Mi azonban *nem üzletnek* tekintjük a Gamma futballcsapatát, hanem *mintacsapatnak.* És ez az elgondolásunk be is vált, mert *ma már kétszeresére növekedett amatőr futballistáink száma.*

— Ez tehát az *irány,* amit a sportban követni kell?

— Igen, *a profifutball csak propagandája lehet az amatőrsportnak.* A cél csak egy lehet: *minél nagyobb tömegeket vonzani a sport számára,* akár szórakozásnak, akár testedzésnek tekintjük.

A sport új nagy barátja azzal fejezte be véleményét, hogy *ő a mai futball-élcsoport játékosai részéről lelkesedésben is, fegyelemben is, hazafias érzésben is csak a legjobbakat tapasztalta,* legyen az a játékos amatőr vagy hivatásos és bízik abban, hogy *a tavaszi futballidény csak meg fogja erősíteni kellemes tapasztalatait.*

Dr. Földessy János

SZÍNHÁZ

Dervisek, ördögűző asszonyok és orrfurulya

Takács Jenő egzotikus zenetanulmányai a fejvadászoknál

Takács Jenő, a kiváló zongoraművész és zeneszerző, *február 23-án lép fel a Filharmóniai Társaság hangversenyén.* Hangversenye előtt érdekes adatokat mondott kutatásairól:

— Mint a manilai egyetem tanára, a *Fülöp-szigeti fejvadásztörzsek zenéjét kutattam.* A kutatás természetesen nagy nehézségekbe ütközött. *Hajón, autón, gyalog, lóháton, repülőgépen, kocsin* barangoltam be a nomád törzsek birodalmait. Gyakran 40 fokos nedves trópusi hőségben gyalogoltam napokon át. Jólesett időnként egy-egy rendkívül ritka, gyönyörű *orchideát* találnom.

— Ez volt a munka első része: *felkutatni magukat a törzseket.* De nagy *hanglemezgyüjteménnyel* akartam hazatérni. A fonográfba éneklőkre a primitív pogány törzsek szerint megharagusznak a szellemek, kiengesztelésükre *malac- és csirkeáldozatot* mutattunk be. A »szellemeket« nehéz megközelíteni, bár egyikük-másikuk *dobokban, hangszerekben lakozik.*

— *Fülöp*-szigeti kutatásaim után ellátogattam *Kínába. A dervisek, az ördögűző asszonyok tánca Egyiptomban és az orrfurulya* voltak legnagyobb egzotikus élményeim. *Az orrfurulya a szerelem hangszere.* Különösen a *Fülöp*-szigeti fiatalok játszanak rajta. Az ifjú benszülött este egy sziklára ül, szerelmes dallamokat zendít és *ha a lány visszafurulyázik,* a lány elfogadja az udvarlást, látatlanban... Ez a hangszer *40—60 centiméter hosszú bambusznád;* rendesen öt oldallyukat égetnek bele. Hangja rendkívül lágy. Nagyon szeretem, *magam is megtanultam rajta játszani,* sőt rendkívül sokat hoztam magammal, talán *egész Európában nekem van legszebb és legnagyobb orrfurulya-gyüjteményem.* Egyet azonban mégsem értek — igaz, senki sem tud rá magyarázatot adni: — *miért az orrukon át* fújják ezt a kedves hangszert?

Megkérdeztük *Takács* Jenőt, nem *befolyásolták-e* utazásai a zeneszerzésben?

— Sok tarka élményem — válaszolta — bizonyára nem maradt hatás nélkül rám. Az egzotikus népzenei motivumokat azonban mégis *csak nagyritkán használtam fel szerzeményeimben.*

Díszelőadáson kerül bemutatóra a Juarez

Kilencheti szakadatlan siker után kerül le a *Fórum* műsoráról *Zilahy* Lajos *»Halálos tavasz«* című filmje, amelyet amerikai film vált fel.

A film az amerikai filmgyártás idei évének egyik legreprezentánsabb terméke: Címe: *Juarez.* A történelmi filmdráma *Miksa* mexikói császár rövid uralkodásának, szerelmének és életének tragikus végét vetíti vászonra.

A film csütörtök este *díszelőadáson* kerül bemutatóra.

Az Altmark-ügy angol propagandafilmen

Stockholm, február 21. *(NST)* A *Stockholms Tidningen* londoni jelentése szerint az angol tájékoztató minisztérium *propagandafilmet* akar készíttetni, amely a *Joesingfjordban* lejátszódott eseményeket veszi alapul. A propagandafilm főszereplője Charles *Laughton,* az ismert angol filmszínész lesz, aki az *»Altmark«* kapitányának szerepét játssza majd.

Dsungelfilm az Omniában

Az *Omnia* műsorán dsungelfilm szerepel újdonságként. Címe: *Dsungel Jim.* A film egy eltűnt fehér lányról szól, akit a dsungelben *oroszlánok* védenek meg; *közöttük él és uralkodik felettük.*

A film meséje igen kitűnő alkalmakkal szolgált izgalmas felvételekre.

A riói rejtély

Az *Uránia* filmszínház csütörtökön mutatja be új darabját, melynek címe: »A riói rejtély«.

Az *Ufa*-film rendkívül izgalmas bűnügyi dráma bonyodalmait dolgozta fel, kitűnő szereplőkkel.

(*) Albert Ferenc, a kiváló hegedűművész a vendeluccai Liszt Ferenc hangversenyteremben kedden este *hangversenyt adott.* Műsorán *Mozart-, Albert-, Lisznyay-Szabó-* és *Ravel*-művek szerepeltek. Rendkívül nagy sikere volt. — Itt említjük meg, hogy a Liszt Ferenc hangversenyteremben csütörtökön este fél 8 órakor mutatkozik be az *Orkesztikai Játékszín.* A műsort *Ódry* László titkár ismerteti a közönséggel.

KALÁKA

A székely ember a *»kalákázni«* — *(segítségül menni, valakiért ingyen dolgozni)* — szóval fejezi ki magát, ha megszorult szomszédján, ismerősén, rokonán segít. Ha a góbé bevonul katonának, a barátja vagy a barátai szívesen *kalákáznak* neki: segítenek felépíteni a házát, aratni segítenek neki stb.

Kaláka címmel mutatja be március 8-án a *Városi Színház Gaál* Alajos gyergyószentmiklósi író darabját. A darab *irredenta székely népi játék,* zenéje pontosan alkalmazkodik a szöveghez. Hogy az előadás maradéktalanul a *székelység illuzióját* keltse, a Székely Népművészeti Közösség szolgáltatja a színháznak *az eredeti székely ruhákat és kellékeket.*

A *Tihanyi*-rezsimnek *ez lesz az első önálló színházi vállalkozása.*

Bokszbajnok és primadonna jegyesek

Mint Londonból jelentik, az elmúlt napokban Eric Boon, az angol könnyűsúlyú bokszbajnok, megtekintette a »No, no, Nanette« című operettet. Az operett főszereplője, Miss Elliot annyira hatott a bokszbajnokra, hogy megkérte egy színészismerősét, mutassa be az ünnepelt primadonnának. Mire az előadás véget ért, Eric Boon elhatározta, hogy feleségül kéri Miss Elliot-ot. Ezt a szándékát azonnal a színésznő tudomására hozta és a boldogító igent is elnyerte. A bajnok még február folyamán megnősül, mert március elsejére ezredéhez kell bevonulnia.

(*) Vasárnapra tolódott az »Első diadal« bemutatója. A Nemzeti Színház igazgatósága közli, hogy *Galamb* Sándor *»Első diadal«* című színjátékának *bemutatója szombatról vasárnapra, február 25-re marad.* A 24-i, szombati előadásra megváltott jegyek, valamint a bemutatóbérletek is *vasárnapra* érvényesek. A vasárnapra hirdetett VIII. bérlet *elmarad.* Az erre az előadásra váltott jegyeket az elővételi pénztár csütörtöktől, február 22-től váltja vissza. *Szombaton este Bibó Lajos színműve, a »Sasfészek« kerül színre.* Jegyek az elővételi pénztárnál mától kezdve válthatók. »A Noszty fiú« vasárnap délutáni előadást nem fél 4, hanem 3 órakor kezdődik.

(*) A Royal Színház újdonsága. A Royal Színházban éjjel-nappal készülnek az új operett bemutatójára. Az előkészületek alatt nincs előadás. A »Bombaüzlet« című újdonság bárjelenetében, *Fellegi* Teri lép fel. A darab főszerepeit *Kertész* Dezső, *Lantos* Ica, ifj. és id. *Latabár* Árpád, *Mórocz* Gabriella, *Berczy* Géza, *Sárossy* Andor játssza.

Színházak műsora

OPERA: Lohengrin (Wagner ciklus II. 1/7). — **NEMZETI:** Hamlet (IV., 1/8). — **KAMARA:** Feleség (8) — **VIG:** Okos házasság (C. bérlet, 8). — **PESTI:** Fenség, fizetek! (8). **BELVÁROSI:** Illetlenség (8). — **ANDRÁSSY:** Mandragora (8). — **FŐVÁROSI OPERETT:** Handa-banda (8). — **ROYAL:** Nincs előadás. — **PÓDIUM:** A helyzet a következő... (9). — **KOMÉDIA:** Filléres nászút (1/9). — **KAMARA VARIETÉ:** Orfeum a pokolban (1/6, 1/9). — **ERZSÉBETVÁROSI:** Régi jó Budapest (1/6, 1/9). — **JÓZSEFVÁROSI:** Egyetlen éjszakára (1/6, 1/9). — **KISFALUDY:** Bolond lyukból bolond szél fúj (1/6, 1/9).

Mozik műsora

Rövidítések: Sz = Szombat. V ü = Vasárnap és ünnepnap. M = Matiné

ADMIRÁL (353—707): **Dal a szabadságról** (Nelson Eddy). (1/4, 1/6, 1/8, 1/10; V ü 1/2-kor is.) Vas. d. e. 1/10 és 1/12-kor: **Örök csavargó** (Mickey Rooney). — **ALKOTÁS** (353—374): **Szerelem tolvaja** (Elisabeth Bergner). (1/4, 1/6, 1/8, 3/10; V ü 1/2 is.) — **ATRIUM** (154—024, 153—034): **Gunga Din** (Cary Grant) (1/6, 1/8, 1/10; Sz V ü 1/4-kor is). — **BELVÁROSI** (384—563): **Mária Ilona (1848)** (4, 6, 8, 10; V ü jobbterem 2-kor is; balterem 3, 5, 7, 9.) — **BROADWAY** (144—212): **Tarzan és fia** (Johnny Weissmüller) (1/4, 1/6, 1/8, 1/10; Sz V ü 1/2-kor is). — **BUDAI APOLLÓ** (351—500): **Canitoga hőse.** (1/5, 3/7, 9; V ü 1/2, 1/4, 1/6, 1/8, 1/10.) Vas. d. e. 1/11-kor: **Három sárkány.** — **CAPITOL** (134—337): **Nősténytigris** (Katherine Hepburn). (1/4, 1/6, 1/8, 1/10, V ü 11 és 1/2-kor is.) — **CASINO** (383—102): **A 4 toll** (Ralph Richardson). (2/5, 1/8, 3/10; Sz V ü 1/3, 5, 1/8, 10.) — **CITY** (111—140): **Préri kapitány** (R. Scott). (3/6, 2/8, 3/10: Sz V ü 3/4-kor is). — **CORSO** (182—818): **Fernandel: A potyautas** (5, 1/8, 1/10; Sz V ü 3-kor is.) Vasárnap d. e. 1/4 12-kor: **Anita Best-matiné.** — **CORVIN** (139—584, 138—988): **Hotel Imperial** (Isa Miranda). (Előadások: 1/4, 1/6, 1/8, 1/10; V ü 1/2-kor is.) — **DAMJANICH** (134—803): **Mária Ilona (1848)** (Paula Wessely) (1/4, 1/6, 1/8, 1/10; V ü 2, 4, 6, 8, 10). — **DÉCSI** (121—343, 125—952): **Viktória királynő** (A. Wohlbrück) (6, 8, 10; Sz V ü 4-kor is). — **ELIT** (114—502): **Hotel Imperial** (Isa Miranda) (4, 6, 8, 10; V ü 2-kor is). — **FORUM** (189—707, 189—543, 188—528): Kilencedik hétre prolongálva! **Halálos tavasz** (Jávor) (Előadások: 1/6, 1/8, 3/10: Sz V ü 3/4-kor is.) — **GLÓRIA** (144—800): **Dal a szabadságról** (Nelson Eddy). (1/5, 3/7, 9; Sz 1/4, 1/6, 1/8, 1/10; V ü 1/2-kor is.) — **HIRADÓ FILMSZÍNHÁZ** (222—499): **Magyar, Ufa, Fox és rajzos híradók. Legfrissebb hírek a külön kiadásban. Operaház élő tárlat** (színes). **Miből élünk?** (kultúrfilm) **Színes rajzfilm** (Folyt. előadások 10—24 óráig). — **HOLLYWOOD** (142—455): **Férjet keresek** (Turay). (1/4, 1/6, 1/8, 1/10; V ü 1/2-kor is.) Vas. d. e. 1/11-kor: **Sequoia** (Jean Parker). — **IPOLY** (292—626): **Gibraltár** (Erich v. Stroheim). (1/4, 1/6, 1/8, 1/10; V ü 1/2-kor is.) — **JÓZSEFVÁROSI** (134—644): **Dal a szabadságról** (Eddy Nelson). (1/4, 1/6, 1/8, 1/10; V ü 1/2-kor is.) — **KAMARA** (144—027): **Garszónlakás kiadó** (Turay Ida). (Mindennap: d. e. 11, d. u. 2, 4, 6, 8, 10.) — **KULTÚR** (386—193): **Milliomos szobalány** (Dick Powel). (5, 1/8, 1/10; V ü 1/4, 1/6, 3/8, 1/10) — **LLOYD** (111—994): **A holnap hősei** (E. Flynn) (4, 6, 8, 10, V ü 2 órakor is). — **NYUGAT** (127—162): Prolongálva! **Mazurka** (Pola Negri) (1/5, 7, 1/10; Sz 4, 6, 8, 10; V ü 2-kor is) — **ODEON** (422—785): **Canitoga hőse** (Hans Albers) (Folytatólagos előadások: 1/5, 3/7, 1/10; Sz 1/4, 1/6, 1/8, 1/10; V ü 1/2-kor is). — **OLYMPIA** (421—588): **Mária Ilona** (1848) (Paula Wessely). (Mindennap: d. e. 11, d. u. 2, 4, 6, 8, 10). — **OMNIA** (130—125): **Mátyás rendet csinál** (Mály Gerő) (5, 1/8, 1/10; Sz V ü 4, 6, 8, 10). — **ORIENT** (114—926): **A kis fenség parancsa** (Shirley Temple) (1/5, 1/7, 1/10; V ü 1/2, 1/4, 1/6, 1/8, 1/10). — **PALACE** (221—222): **Várlak** (Iréne Dunne) (Mindennap d. e. 11, d. u. 2, 4, 6, 8, 10). — **PÁTRIA** (145—673): 2-ik hétre prolongálva! **Hófehérke és a 7 törpe** (Walt Disney). (Mindennap: 2, 4, 6, 8, 10.) — **PHÖNIX** (144—454): **Canitoga hőse** (Hans Albers) (Folytatólagos előadások: 11, 1, 3, 5, 1/8, 1/10 órakor). — **RÁDIUS** (122—098, 120—564): Második hétre prolongálva! **Egyetlen éjszaka** (Pierre Blanchar) (1/6, 2/8, 3/10; szombat, vasár- és ünnepnap 1/4-kor is). — **RIALTÓ** (130—497): **Dal a szabadságról** (Eddy Nelson) (11, 1, 3, 5, 1/8, 1/10; Sz V ü 10, 12, 2, 4, 6, 8, 10). — **ROYAL APOLLÓ** (222—002): Második hétre prolongálva! **Gunga Din** (Cary Grant) (1/6, 1/8, 3/10; Sz V ü 3-kor is). — **SAVOY** (146—040): 2-ik hétre prolongálva! **Hófehérke és a 7 törpe** (Walt Disney). (Mindennap: 1/2, 1/4, 1/6, 1/8, 1/10). — **SCALA** (114—411): **Texas II. rész: A száguldó fantom** (1/6, 1/8, 1/10; Sz V ü 3-kor is). — **SIMPLON** (268—998, 268—999): **Ma nincs előadás.** — **STUDIÓ** (140—840): 5-ik hétre prolongálva! **Csapda** (Maurice Chevalier). (Mindennap: d. e. 11, d. u. 2, 4, 6, 8, 10.) — **TIVOLI** (123—019): **Canitoga hőse** (Hans Albers). (Folyt. előadások: 1/5, 7, 1/10; Sz 1/4, 3/6, 1/8, 1/10; V ü 1/2-kor is.) — **TURÁN** (120—063): **Mária Ilona (1848)** (Paula Wessely). (4, 6, 8, 10; V ü 2-kor is.) Vas d. e. 11-kor: **Nászút féláron.** — **URÁNIA** (146—046): **Édesanyám** (Käthe Dorsch). (5, 1/8, 1/10; Sz V ü 3/4-kor is.) Vas. d. e. 11-kor: **Dr. Baktay Ervin előadása: India csodái.** — **VESTA** (222—401): **Dal a szabadságról** (Eddy Nelson). (D. e. 11, d. u. 1/2, 1/4, 1/6, 1/8, 1/10; V ü d. e. 11, d. u. 2, 4, 6, 8, 10.)

Szabad-e felügyelni semleges vizeken úszó hadihajóra?

Norvég válasz Chamberlainnek

Oslo, február 21. Chamberlain tegnapesti beszédével kapcsolatban, amelyben Anglia miniszterelnöke kijelentette, hogy az Altmark német hajó ügyében Norvégia négyszer megsértette semlegességi kötelezettségeit, Koht norvég külügyminiszter ma nyilatkozott a Norvég Táviratí Irodának. Megállapította, hogy az angol kormány 1939 nyarán a leghatározottabban hangsúlyozta: hadihajók jogosultak arra, hogy norvég felségvizeken hajózhassanak, mégpedig ameddig csak tudnak, tekintet nélkül a 24 órás korlátozásra.

Az angol kormány — akkor — hozzáfűzte, hogy ez az előírás minden más államban is érvényben van. Vitatható, — folytatta Koht — hogy egy segédhajót hadihajónak kell-e tekinteni, vagy sem? Minthogy azonban a nemzetközi jog csak kétféle hajót ismer, az ilyen hajót hadihajónak kell tekinteni.

Ez vonatkozik tehát az Altmarkra, amely ennek következtében ugyanazokat a jogokat élvezi, mint a hadihajó, beleértve azt is, hogy nem szabad felügyelni rá. A norvég kormány semmiféle nyomásnak, semilyen oldalról, nem engedett, csak azon fáradozott, hogy a nemzetközi jog előírásainak megfelelően járjon el. Az angol szakértőknek a nemzetközi joghoz fűzött magyarázatai a leghatározottabban hangsúlyozzák, hogy foglyok jelenléte a hadihajókon nem gátolja a hajót semleges vizeken való áthaladás jogában.

*

A német sajtó megállapítja, hogy *Chamberlain* angol szemüvegen át nézi a nemzetközi jogot, ilyen értelemben *»angol jogot«* képvisel, nem pedig »nemzetközit«... Chamberlain — írják Berlinben — maga is beismerte mindezt, amikor a következő kijelentést tette: »az angol kormány *így értelmezi* a nemzetközi jogot«.

Angol sajtó viszont a hágai nemzetközi egyezményre hivatkozik, amelynek értelmében, ha az Altmark *»hadihajó«* volt, akkor nem lett volna szabad 24 óránál tovább tartózkodnia norvég felségjogú vizeken. A *Times* szerint a *Cossak* angol torpedóromboló *nem* átkutatni akarta az Altmarkot, hanem a brit foglyokat kellett *kiszabadítania*, akiknek szabadonbocsátásáról a norvég hatóságok *nem* gondoskodtak.

Az új angol álláspont

Milánó, február 21. *(Német T. I.)* **Az északolaszországi sajtó megállapítja, hogy Chamberlain beszéde nem tisztázta a helyzetet, hanem csak kiélezte.**

London ledobta a kis államok védelmezőjének álarcát — írja a Popolo d'Italia.

A Gazzetta del Popolo helyesnek látja rámutatni arra, hogy az angol sajtó mindnyiltabban hangsúlyozza, hogy az Altmark esete nem volt különálló jelenség, hanem új angol álláspontot jelent, melyet Anglia a háborúban általában tanusítani kíván. *(MTI)*

Németország „méltó választ" ígér

Berlin, február 21. Az Altmark elleni támadással kapcsolatban a *Deutsche Diplomatisch-Politische Korrespondenz* foglalkozik Angliának azzal a törekvésével, hogy a háborút kiterjessze az északi államokra. Már *Churchillnek* a háborútól távolálló államokhoz intézett felhívásából kiderül, — írja a lap — hogy az angol politika, tekintettel propagandája kudarcára, elhatározta, hogy szükség esetén más úton kísérli meg a semlegesek eltérítését eddigi magatartásuktól.

A lap idézi *Chamberlain* miniszterelnöknek azt a kijelentését, hogy Anglia semmiesetre sem törődhetik bele *olyan semlegességbe*, amilyet Norvégia gyakorol. Anglia tehát — teszi hozzá a lap — fenyegeti azokat az országokat, amelyek *»passzív«* semlegességet tanusítanak. Németország pedig *elhatározta, hogy méltó választ ad* erre a kíméletlen tengeri hadviselésre. *(MTI)*

A Mannerheim-erődövek csalája

Irta: Nyiry László ny. vezérkari ezredes

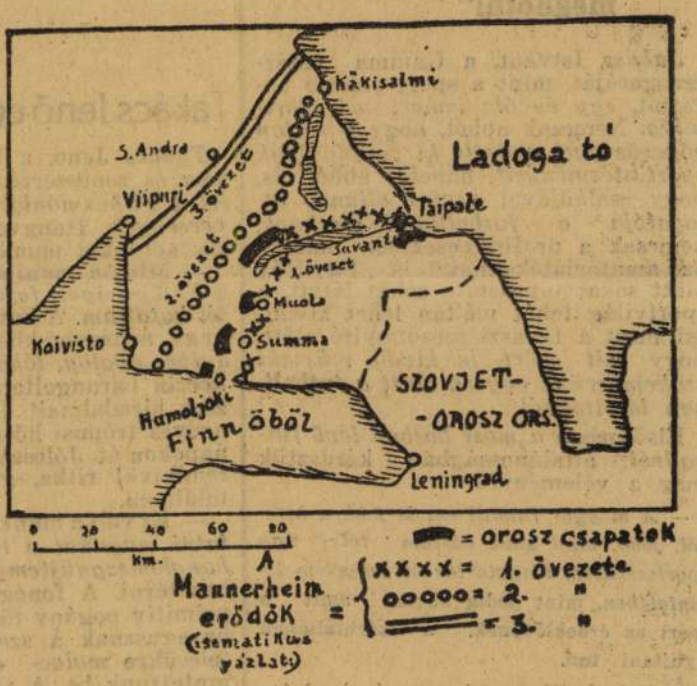

A finn-orosz katonai helyzetet ma így jellemezhetjük: 1. Sorozatos, lankadatlan, elkeseredett orosz tömegtámadások a *karéliai* földnyelven a *Mannerheim-vonalak* áttörése céljából. 2. Szívós orosz támadások a *Ladoga tótól északra*, hogy a Mannerheim-erődöveket hátba támadhassák. 3. Ettől északra arányalagos nyugalom, amely minden valószínűség szerint újabb felvonulásokat leplez a már ismert finn »darázsderék« elleni offenzívához.

A Ladoga tótól északra tomboló csatában a finnek győzelmet arattak. Önkéntelenül felvetődik a kérdés, mennyiben változtatja meg ez a körülmény a *Mannerheim-vonalak* ellen folyó orosz hadműveleteket?

A karéliai harctereken folyó orosz küzdelem főcélja: *Viipuri* és *Helsinki* ellen a legrövidebb irányban előretörni és ezzel egyidejűleg a Finn öböl északi partjait elfoglalni, hogy ott *támaszpontokat* lehessen létesíteni a *Keleti tengerre* való kijutás céljából.

A finn »Ladoga győzelem« tehát nem hogy lankasztaná a karéliai orosz támadásokat, hanem előrelátható még csak fokozni fogja, hogy az erkölcsi eredményekhez győzelem esetén orosz támaszpontok alakjában értékes gyakorlati eredményeket is lehessen fűzni.

A hézagos térképadatokra és sokszor ellentmondó harctéri hírekre való tekintettel a karéliai katonai helyzetet a *Mannerheim-erődök* vázlatos feltüntetése mellett összefoglaljuk:

A déli szárnyon *Summa* az oroszoké. Itt tehát a Mannerheim-erődök első övezete valószínűleg orosz kézre jutott. Ugyanez a helyzet az első övezet középső frontszakaszán, ahol helsinki hírek szerint az oroszoknak sikerült a *Suvanti tó* északi partjain befészkelődniök. *Taipale* ellen elkeseredett harcokat jelentenek a finnek, míga szovjet vezérkar erről nem tesz említést. Itt tehát, a Ladoga tó mentén, minden valószínűség szerint az *első övezet még a finnek birtokában van.*

Tekintettel azonban arra, hogy a Suvanti tó északi partján lévő orosz erők részben már oldalozzák az első övezet e részét, nem lehetetlen, hogy amennyiben a finnek nem tudnák erélyes ellentámadásokkal a tótól északra lévő ellenséges erőket visszadobni, az *egész* első övezet orosz kézre jut.

A helyzet tehát az, hogy a front déli és középső szakaszán az oroszok most berendezkednek, hogy támadásukat a *második övezet* ellen megkezdhessék, míg az északi szakaszon igyekeznek az első övezet teljes birtokába jutni.

Óriási tévedés volna azt hinni, hogy az első övezet netáni elfoglalása a *Mannerheim-vonalak* áttörésével lenne egyenlő. Az egyes övezetek mindegyike mélységben tagozott *előőrs-, elő-* és *főállásokból* áll, beton-, páncélművek sokaságával tarkítva, amelyekben önműködő fegyverek, nehéz tüzérség és más hadianyag nyer elhelyezést. Akadályövek és aláaknázott tereprészek nehezítik meg az ellenségnek a megközelítést. A korszerű védelem ezenfelül *rúgékony*. Ez azt jelenti, hogy az állásokba netán betört ellenség kiverését a tartalékok átfogó, egységes, tüzérség és önműködő fegyverek által kitűnően előkészített ellentámadása hivatott végrehajtani.

A finnek hősiessége, a kitűnő vezetés reményt nyujthat ahhoz, hogy kiadósabb segítségek beérkezéséig a Mannerheim vonalakat tartani lehet. A veszteségek pótlása, újabb hadianyag felhalmozása, az elfoglalt állások berendezése, a kötelékek rendezése, átcsoportosítások, a támadónak időveszteséget jelentenek.

INGATLAN

BÉRHÁZ

BAROSS-TERNÉL háromemeletes, nagy utcafrontú, jókarban lévő modern bérház egy-, kettőszobás, komfortos lakásokkal, 30.000 jövedelemmel, 175.000-ért, kedvező fizetési feltételekkel. **Csépes Pál ingatlanforgalmi irodája, Alsóerdősor 8. Tel.: 133-697.**

BÉRHÁZAK. Operánál legprimább, háromemeletes, 8% nettóra, százhetvenezerért. **Keletinél** adómentes, ötezer bérjövedelmű, ötvenezerért kapható. **Taksonyi,** Népszínház-utca 20. Tel.: 349-995.

24.000-ÉRT adómentes, 2600 bérjövedelemmel, Nagy Lajos király-úton, 550-es gyümölcsösben kisbérház, 1×1, 2×2, 1×3 szobás, komfortos lakással sürgősen. T.: 139-609.

ÖTVENÖTEZERÉRT egyemeletes, adómentes, **összkomfortos** lakásokkal, **négyezerkilencszáz** jövedelemre, **Thököly-útnál, kedvező** feltételekkel. **Prohászka, Mária-utca huszonkettő.** Telefon: 133-806.

HORTHY-KÖRTÉRNÉL nagyadómentes, összkomfortos lakásokkal, **hétszázalék** jövedelemmel, **ötvenötezerért + amortizáció. Prohászka.** Telefon: 133-806.

HÁROMEMELETES, legkomolyabb építkezésű bérház, **harminc** bérleménnyel, **tizenötezerötszáz** jövedelemmel, **százhatvanezerért sürgősen eladó. Prohászka.** Telefon: 133-806.

VILLA

VILLA Keletinél, kettőszobás, fürdőszobával, zárt verandával, szobakonyhás házmesterlakással, gyümölcsöskerttel, adómentes, tízenegyezerért eladó. Stern, Baross-utca negyvennégy. Telefon: egyszázharmincnégy-nyolcszáznegyven.

RÓZSADOMB legszebb részén, autobuszmegállónál, adómentes, kiválóan jól épített bérvilla, központifűtéssel, 12.000 bérjövedelemmel, 115.000-ért. Hungária. 155-854.

BÉRVILLA adómentes, emeletes, Thököly-útnál, **ötezer** jövedelemmel, **ötvenezerért,** feltételekkel, **sürgősen. Prohászka.** T.: 133-806.

CSALÁDIHÁZ

KÖBÁNYA belterületén, négyszobás, komfortos ház, házmesterlakással, nagyadómentes, beköltözhető, 35.000-ért eladó. Novotny, X., Liget-tér.

TYÚKFARM villamosnál, ezerhatszázöles fajgyümölcsössel, kettő szobával, negyvenméteres patent tyúkházzal, hétezerötszázért, hálásetből, kettőezerötszázzal átadó, hatvannal törleszthető. Nagyvé, Dohány-utca kétvennyolc. Levelezők, érdeklődők kíméljenek.

TELEK

KÖBÁNYA belterületén telkek 80—300 négyszögölig részletfizetésre eladók. Novotny, X., Liget-tér.

NAPHEGY legszebb helyén, 348-as, gyönyörű villatelek sürgősen, olcsón eladó. T.: 139-683.

SÁROKTELKEMET Csepelen sürgősen 2200 P-ért eladnám. Villany, víz. Cím: Pestszenterzsébet, Vörösmarty-u. 181. ajtó 3.

LAKIHEGYI leadonál 176 négyszögöles telek sürgősen 350 pengőért eladó. Pestszenterzsébet, Alsóhatár-út 43 szám.

MARGITHIDNÁL három öreg ház 45.000 pengőért eladó. Kardosné, Wesselényi-u. 56. 325-184.

VEGYES ÜZLETEK

ILLATSZERTÁR Belvárosban, üvegportállal, meggyőződhetően erősforgalmú, jutányosan eladó. Stern, Baross-utca negyvennégy földszint kettő.

ÜZEMHÁZ

ÜZEMESHÁZ, kétszobás, komfortos lakással, adómentes, beköltözhető, 22.000-ért eladó. Novotny, X., Liget-tér.

Demeczkyné belehalt sérüléseibe

Fiát a vádtanács is fogvatartotta

Demeczky Sándor festőművész ellen — mint ismeretes — súlyos gyanuokok merültek fel, hogy édesanyját, özvegy *Demeczky* Sándornét rákosligeti villájában súlyosan bántalmazta, ezért *Felszeghy* Róbert, a pestvidéki törvényszék vizsgálóbírája *gyilkosság büntettének kísérlete* címén letartóztatta. A súlyosan sérült 68 éves úriasszony mára a Horthy Miklós kórházban, anélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna, *meghalt*.

A vizsgálóbíró ma ismét kihallgatta *Demeczky* Sándort, aki ártatlanságát hangoztatta. A pestvidéki törvényszék vádtanácsa elutasította *Demeczky* Sándornak a letartóztatás ellen beadott felfolyamodását. Most már nem gyilkosság büntettének kísérlete, hanem *gyilkosság büntette* címén folyik az eljárás a festőművész ellen. Felszeghy vizsgálóbíró rendeletére holnap felboncolják az elhúnyt úriasszony holttestét.

A szerkesztésért felelős:
DR. SZVATKÓ PÁL
főszerkesztő
Szerkesztő: DARVAS JÁNOS
Felelős kiadó: DIETZGEN GÁBOR
Szerkesztőség és kiadóhivatal: VII. kerület, Rákóczi-út 54. szám
Telefonszám: *222-630, *222-220
Megjelenik naponta
Előfizetési ár egy hóra 2.— pengő
Jegypénztár, hirdetési, előfizetési, utazási és könyvosztály: VII. kerület, Erzsébet-körút 18—20
KIADJA A MAGYARORSZÁG NAPILAP R.-T.
Kéziratot nem őrzünk meg és nem adunk vissza.

Az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársulat nyomása. Felelős nyomdavezető: Kárpáti Antal.

MEGHALT ÖZVEGY DEMECZKY SÁNDORNÉ, A RÁKOSLIGETI MERÉNYLET ÁLDOZATA

Az *Esti Ujság* tegnapi számában részletesen beszámolt arról a rejtélyes bűnügyről, amelynek áldozata özvegy *Demeczky* Sándorné,

akit ismeretlen tettes rákosligeti villájában félholtra vert.

A merényletet a matróna 43 éves fia, *Demeczky* Sándor festő- és iparművész fedezte fel. A széles körben megindult nyomozás azonban csakhamar *oly sok gyanus körülményt produkált, hogy végül is Felszeghy Róbert vizsgálóbíró Demeczky Sándort gyilkosság büntettének kísérlete címén*

előzetes letartóztatásba helyezte.

Az iparművészt szuronyos csendőrök bekísérték a pestvidéki törvényszék fogházába.

Hol a kalapács?

A vizsgálóbíró utasitására Rákosligeten a XV-ik utca 10. számú villában, ahol a merénylet történt, tüzetes házkutatást tartottak és megállapitották, hogy

a tettes a merénylet helyét mesterségesen feldulta,

mert a fiókok kiráncigálása, az ágyneműek és a fali festmények szétdobálása is *bizonyos szabályszerűségekre, nem pedig vandál rabló munkájára mutat.* Egyebekben

a lakásból nem hiányzott egy szög sem.

Demeczky Sándor vallomása szerint 60 pengő készpénz volt az asztalon, 100 P pedig édesanyja erszényében az éjjeliszekrény tetején. *Ez a 160 pengő is hiánytalanul az eredeti helyén hevert a merénylet felfedezése után,* amit a betörő minden különösebb keresgélés nélkül is megtalálhatott volna.

Hiányzott ellenben az a kalapács, amelyet özvegy Zborek Ivánné, a Demeczkyék szomszédasszonya a szobában pillantott meg.

A teljesen érdektelen és szavahihető 69 éves asszony azt állitja, hogy *amikor felhivta Demeczky figyelmét a kalapácsra s annak a nézetének adott kifejezést, hogy a rabló esetleg ezzel követte el a merényletet,*

az iparművész zavarba jött, felkapta a kalapácsot és a télikabátja szélével megtörölgette.

Azóta nyomaveszett ennek a fontos bűnjelnek. A vizsgálóbíró intézkedett, hogy *Demeczky télikabátját és egy ott talált rongydarabot vegyileg vizsgálják meg, van-e rajta vérnyom, vagy sem.*

A vádtanács is jóváhagyta az iparművész letartóztatását

A nyomozás egyéb fontos momentumokat is tisztázott hétfőn. Mindenek előtt *megállapitották, hogy Demeczkyék harapós farkaskutyája a kérdéses időben a villa udvarán tartózkodott s elképzelhetetlennek tartják, hogy idegen a ház közelébe mehetett volna, mert az még sohasem történt meg.* Nem kevésbé jelentős körülmény *az orvosi segitség.*

Ketten is vallották, hogy bár Demeczky látta édesanyja súlyos állapotát, mégsem sietett orvosért

s csak mások unszolására hivatta el a községi orvost, hogy első segélyben részesitse a közben eszméletét vesztett matrónát.

Dr. *Bakonyi* Lajos községi orvos határozottan állitja:

— *Éjjel féltizenegy órakor hivtak özvegy Demeczky Sándorné betegágyához...*

Már pedig az iparművész maga is elismeri, hogy *este félkilenc órakor ment haza.* Az újabb tanuvallomások azt bizonyitják, hogy Demeczky Sándor eléggé munkátlan életet élt, *csak a szórakozások érdekelték* és úgy a festészetet, mint az iparművészetet elhanyagolta, úgy hogy *keresete az utóbbi időben egészen jelentéktelen összegre zsugorodott.* Öccse, *Demeczky* László havonkint rendszeresen küldött 100—150 pengőt édesanyjának, az iparművész viszont a közös háztartáshoz semmivel se járult hozzá. Állitólag *Demeczkynek* nagyobb váltótartozásai is voltak s a közeljövőben fizetési kötelezettségek előtt állott.

Felszeghy Róbert vizsgálóbíró kedden reggel nyolc órakor ismét felhozatta cellájából *Demeczky* Sándort, aki azonban hallani sem akar a súlyos vádról.

— Fogalmam sincs, ki követhette el a merényletet — hajtogatja — azt azonban állithatom, hogy én ártatlan vagyok. A betörést és anyám bántalmazását csak olyan követhette el, aki a helyi viszonyokkal ismerős...

Minthogy Demeczky a vizsgálóbirói letartóztatás ellen felfolyamodást jelentett be, a vádtanács kedden délelőtt dr. *Tóthfalussy* Ödön tanácselnök elnöklete mellett foglalkozott a szabadlábrahelyezési kérelemmel s azt elutasitva,

jóváhagyta az iparművész előzetes letartóztatását gyilkosság bűntettének kisérlete címén.

Közben a pestvidéki ügyészség további vizsgálatot és helyszini szemlét indítványozott, amit a vizsgálóbíró a legközelebbi napokban fog elvégezni.

Az áldozat meghal a kórházi ágyon

Felszeghy Róbert vizsgálóbíró a különös bűnügyben a teljes bizonyosság felderitését *özvegy Demeczky* Sándorné kihallgatásától remélte. A merénylet áldozatát a Maglódi-úton levő Horthy Miklós-kórházba szállitották, ahol *a leggondosabb ápolásban részesült.* A vizsgálóbíró szinte óránkint érdeklődött a matróna állapota felöl, azonban

a merénylet után csaknem állandóan öntudatlan állapotban volt.

Különben is az ütlegelés és az ijedtség következtében *úgy emlékezőtehetségét, mind pedig beszélőképességét elvesztette,* úgy, hogy kihallgatása reménytelenné vált.

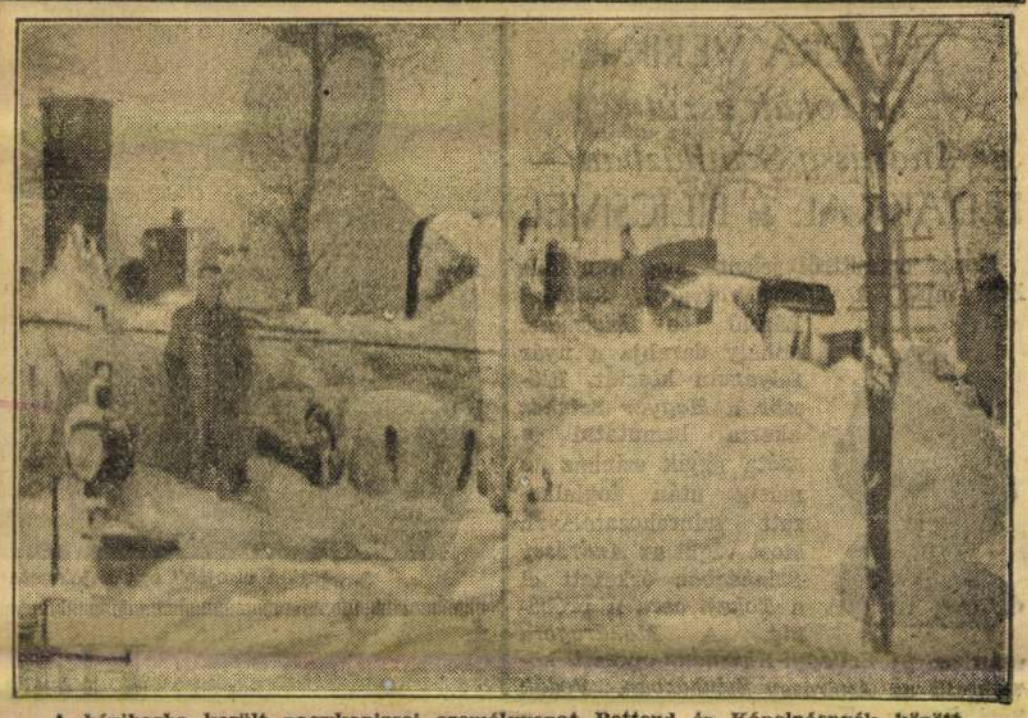

A hóviharba került nagykanizsai személyvonat Pettend és Kápolnásnyék között

Az elmult éjjel özvegy *Demeczky* Sándorné állapotában fokozatos rosszabbodás állott be s a súlyosan bántalmazott öregasszony

a kórház sebészeti osztályán kiszenvedett.

A vizsgálóbíró kedden reggel nyomban intézkedett, hogy *özv. Demeczkyné holttestét a törvényszéki orvostani intézetben*

boncolják fel.

Amint értesülünk, a boncolást *dr. Orsós* Ferenc egyetemi tanár és *Bochkor* Ádám egyetemi magántanár fogják végezni s azon természetesen jelen lesz *Felszeghy* Róbert vizsgálóbíró is jegyzőjével, *Bod* Péterrel.

Demeczky Sándor, mintha csak megérezte volna a tragédia bekövetkezését, állandóan kérleli a vizsgálóbírót:

— *Tessék engem anyámmal szembesiteni... Ha ő azt mondja, hogy én bántottam — akkor megnyugszom a letartóztatásban...*

A vizsgálóbíró azonban egyelőre nem közli *Demeczky* Sándorral édesanyja halálát és igy a temetésen sem vehet részt. Minthogy most már nem kisérletről, hanem befejezett cselekményről van szó, az ügyészség is módositotta a vádat Demeczky Sándorral szemben, aki ellen most már *felmenő ágon elkövetett gyilkosság büntette miatt folyik tovább a vizsgálat.*

Br. GUDENUS LEÓ

Amerika közvetit a finn-orosz viszályban

Páris, február 21. (NST.)

A Newyork Herald Tribune olyan értesülésről ad hirt, amely szerint amerikai részről közvetitést kezdeményeztek volna a finn—orosz viszályban.

A lap szerint amerikai körökben meglehetős jelentőséget tulajdonitanak Steinhardt moszkvai amerikai nagykövet útjának, amely a balti államok fővárosaiba vitt. Hivatalosan ugyan azt közölték, hogy a nagykövet csupán magánjellegű utat tesz. Az idézett körökben azonban azt mondják, alapos okuk van annak feltételezésére, hogy Steinhardtnak komoly küldetése van. Azt lett volna a nagykövet feladata, hogy a balti államok támogatásával megvesse a finn—orosz háború befejezését célzó közvetités alapjait.

A román-olasz árucsere kiterjesztéséről tanácskozások kezdődnek Bukarestben

Róma, február 21.

A napokban küldöttség megy Bukarestbe *az olasz-román árucsere kiterjesztésének megtárgyalása végett.* A küldöttség a római külkereskedelmi minisztérium vezető tisztviselőiből áll.

A román-olasz árucsere kérdését utoljára mult év májusában tárgyalták meg, amikor *Constantinescu* akkori román gazdasági miniszter meglátogatta az olasz fővárosban *Garneri* külkereskedelmi minisztert. Ez alkalommal megvizsgálták az 1938 december 3-iki bukaresti kereskedelmi szerződés müködését. Akkoriban a romániai olasz behozatal 252 millió lirára rúgott, a Romániába irányuló olasz kivitel pedig csupán 138 millióra. Az 1939. év első hét hónapjában a — későbbi számok még nem ismeretesek — a romániai olasz behozatal összege 234.7 millió volt, az olaszországi román behozatalé pedig 163.4 millió. *Az év utolsó hónapjaiban minden bizonnyal számottevően emelkedett a Romániába irányuló olasz gyapotárukivitel és a romániai olasz gabonabehozatal.*

A napokban kezdődő tárgyalásokon bizonyára fontos szerepe lesz a *kőolaj kérdésének.* Olaszország vásárolta meg a multban a román kőolajtermelés egyhetedét. Az utóbbi időben azonban a román petróleum árának erős emelkedése miatt *nehézségek támadtak.*

Paracelsus-kiállitást rendez Salzburg

Bécs, február 21. (NST)

Salzburg városa a jövő évre nagy emlékünnepségekre készül Theophrastus Paracelsus, a nagy német orvos és tudós halálának négyszázéves évfordulója alkalmából. Paracelsus 1541 szeptember 24-én Salzburgban halt meg. Az évforduló évében nagyszabású tudományos kongresszus lesz Salzburgban s ugyanakkor Paracelsus-kiállitást rendeznek, amely bemutatja a nagy természetkutató, orvos és vegyész munkásságát.

Köszönjük annak a hölgynek és úrnak,

akiket arra kértünk, mondják el ismerőseiknek és jóbarátaiknak, milyen pompásan érezték magukat a Spolarich Kék Duna éttermében, hogy e kérésünket oly sok helyen voltak szivesek továbbitani.

Spolarich Kék Duna étterem személyzete

Meghülés?

BAYER ASPIRIN TABLETTA

„CSAPRA VERIK"
a Tokaji aszút az Andrássy Színházban — FEDÁKKAL és BILICSIVEL

Kevés operettről jelent meg annyiféle hír, mint a *Tokaji aszuról. Szilágyi* László és *Eisemann* Mihály darabja a nyár folyamán készült. Először a *Magyar Színház* akarta bemutatni s azóta egyik színház a másik után foglalkozott színrehozatalával. Most végül az *Andrássy Színházban* érkezett el a *Tokaji aszu* a próbákig. A *Mandragora* után az új *Szilágyi-Eisemann*-operett következik az *Andrássy Színházban. Fedák* Sári játssza Tarcali Nagy Katalint, a paraszti földbirtokosnőt, a vezető komikus szerepben pedig *Bilicsi* Tiadar lép fel, aki a *Belvárosi Színháztól* a *Tokaji aszura* visszaszerződött az *Andrássy Színházhoz.* Tarcali Nagy Katalin leányait, *Zimonyi* Márta, a vidékről visszaszerződtetett fiatal primadonna, *Németh* Romola és *Kollár* Livia játsszák. *Szilassy* László és *Somló* Valéria játssza a szerelmespárt, Krajcár Janit pedig *Pethes* Ferenc.

Díszelőadást rendeznek az olaszok az Andrássy Színházban

Az Andrássy Színház új darabjával, a Mandragorával még mindig baj van. Néhány nappal ezelőtt rendőri bizottság tekintette meg a darabot, majd a kultusz- és belügyminisztérium képviseletében dr. *Folyovich* József és *Marjay* Ödön miniszteri tanácsosok vezetésével újabb bizottság szállt ki, hogy megtekintse az előadást, amelynek erotikus vonatkozásait bizonyos körök kifogásolták. Ugyanakkor megjelentek az olasz követség kiküldöttei is, akik viszont a magyar-olasz kultúrkapcsolat jegyében díszelőadást óhajtanak rendezni Machiavelli, a darab szerzőjének emlékezetére. A díszelőadást akkor tartják meg, amikor az új budapesti olasz követ a fővárosba érkezik.

Ami az Élőtárlatból kimaradt!
Bemutatja: **BÉKEFFI LÁSZLÓ**
a **PODIUMBAN** PREMIER **Pénteken**
Tel.: 186-031.

A „Jöjjön elsején" egyik jelenete: Jávor Pál, Turay Ida, Páger Antal

Husvétra nem lesz magyar film!

A budapesti premier-filmszínházak antagónizmusa a magyar filmekkel szemben egyenesen példátlan! Az Esti Ujság az améta-rendelettel kapcsolatosan terjedelmes cikkekben számolt be arról, hogy a húszszázalékos magyar film bemutatási kötelezettség *mindaddig papírrendelet,* ameddig ezt a rendelkezést *határozottabban* nem körvonalazzák.

Megírtuk karácsony előtt, hogy az ünnepek alatt egy kivételével, valamennyi úgynevezett elsőhetes mozi csak a külföldi filmek számára tartogatja nyilvánvalóan jelentékeny bevételi lehetőségért és magyar filmről hallani sem akar.

Ugyanez lesz a helyzet husvétra is, azzal a különbséggel, hogy a jelek szerint még az a bizonyos karácsonyi *egy magyar film sem fog szerepelni a műsorokban.* Értesülésünk szerint valamennyi mozi külföldi filmet játszik a husvéti ünnepek alatt.

A magyar filmeknek ez a példátlan szabotálása egyenesen kihívja az illetékes körök figyelmét.

Már hosszú idő óta követeli az Esti Ujság a mostani helyzet gyökeres revízióját. Rendelet van arra, hogy a mozik műsorát legalább húsz százalékban magyar filmekből kell összeállítani. A mozik egy része megkerüli ezt a rendelkezést.

Valóban játszanak magyar filmeket, de csak a legrosszabb szezónban.

Mi történt például az első félév alatt? Egy sereg nagymozi karácsonyig nem játszott magyar filmet és csak a januári holtszezonban dobott be, *jól figyeljünk: egy hétre egy-egy magyar filmet s ezzel mosolyogva túlesett a rárótt kötelezettségen, miután a rendelet nem a hetek, hanem a műsorok számában szabja meg a kötelező húsz százalékot.*

Az egyik belvárosi mozi például ősz óta minden külföldi filmjét egyenkint négy-öt hétig játssza, *a most hirtelen ránkszakadt hideghullám alatt végre aztán műsorra tűzött egy magyar filmet — egy hétre — és a jelek szerint jó ideig nem is fog újból magyar filmet játszani.*

Ezt még szépíteni sem lehet: ez a rendelet egyenes megkerülése és kihívása annak a magyar közönségnek,

amely igenis, tud lelkesedni a magyar szóért, a magyar írókért és a magyar művészetért. Sokszor hangsúlyoztuk már:

tragikus dolog, hogy egyes, magukat keresztény magyaroknak nevező tulajdonosok, vagy szerződtetett igazgatók csak kényszer hatása alatt hajlandók francia, amerikai és egyéb bóvlik helyett magyar filmet műsorra tűzni, — de akkor is csak rövid napokra. Legfőbb ideje, hogy ezekre az urakra lesujtson a törvény.

és kötelezze őket arra, hogy a drága valután szerzett szemétfilmek helyett magyar filmeket játszanak legalább az esztendő hat hónapjában.

A filmkamara, amely eddig csak többékevésbé adminisztratív ügyekkel foglalkozott, érthetetlenül figyelmen kívül hagyta ezt a szerintünk legfontosabb filmkérdést. *Reméljük, hogy az átszervezés után a filmkamara új vezetőségének nemcsak arra lesz gondja, hogy a különböző* — országos szempontból jelentéktelen — *rendelkezéseket betartsák, hanem arra is, hogy a magyar film magyarságát minden ellenállás dacára megvédjék azokkal szemben, akik ma kétségtelenül hangadók a budapesti filmvilágban.*

TE VAGY A DAL!

Új film felvételei fejeződnek be néhány nap mulva a filmirodában. Egész sereg új sztár mutatkozik be a filmben, amelynek címe, *„Te vagy a dal!".* A férfi főszereplő *Sárdy* János, az Operaház kiváló fiatal tenoristája, aki egy Kiepura-szerű figurát játszik. Partnere szintén új arc: *Szabó* Klári, akit eddig csak néhány kisebb szerepben láttunk színpadon. *Senyey* Vera, *Ádám* Piri, *Feleky* Kamil, *Vaszary* Piri és *Kóváry* Gyula játszanak az új magyar filmben, amelynek írója és rendezője *Rodriguez* Endre, zeneszerzője pedig egy most befutó új magyar komponista.

Színházi posta

1.

A helsinki nemzeti színház díszlettervezője levelet írt a Nemzeti Színháznak. Hallotta, hogy nálunk színre kerül a „Miskavuori asszonyok" című finn népdráma és megtervezte a darab díszleteit. A tervek még nem érkeztek meg, de igen valószínű, hogy a Nemzeti Színház a finn festőművész-tervezte díszletekkel játssza a drámát, amely nálunk az „Északiak" címet kapta. A darab a közeljövőben sorra kerül a Nemzeti Színházban.

2.

Bordy Bella beteg. Napokig feküdt influenzában, de már jobban érzi magát s rövidesen ismét felléphet az *Operaházban.*

3.

Tegnap beszámoltunk Takács Jenő, a fiatal magyar zeneszerző egzotikus életéről. Hozzá kell még fűznünk, hogy Takács birtokában van a világ egyik legérdekesebb orrfurulyagyüjteménye, amelynek darabjait őserdei expedícióján szedte össze, amikor a Fülöpszigetek fejvadászainak zenéjét és dalait kutatta. Megfejthetetlen, hogy a benszülöttek miért fújják az orrukkal ezeket a kis, minden leheletre megszólaló furulyákat. Tavasszal különben, mint megírtuk, színre kerül Takács Nilusi legenda című táncjátéka az Operaházban, a Gautier-novella nyomán készült pantomimet Tüdős Klára írta a fiatal zeneszerző számára.

Buzogánnyal zúzza be az asztal lapját
Lehotay Árpád az Első diadal-ban

A Nemzeti Színház szombati újdonságának, Galamb Sándor Első diadal című Mátyás-darabjának egyik legfeszültebb jelenete, amikor Szilágyi Erzsébet, Szilágyi Mihály és Vitéz püspök meglátogatja Gara nádort és családját, hogy a nádorispántól megkérje Gara Mária kezét az ifjú Mátyás számára. Ujlaki Miklós, Erdély vajdája, szerelmes Gara Máriába. A hatalmas termetű, pompás erejű ifjú vajda, amikor meghallja, hogy Máriát Mátyásnak szánják s ennek a házasságnak létre kell jönnie, keserű haragjában buzogánnyal zúzza be az asztal lapját.

Lehotay Árpád játssza Ujlakit, Gara Mária Szörényi Éva lesz. (Ennél a jelenetnél, a darab minden előadására új deszkát helyeznek a hatalmas tölgyfaasztal közepére.) Szilágyi Erzsébet Tasnády Ilona lesz, Gara nádor Nagy Adorján, felesége Gobby Hilda. Az érdekes Mátyás-darab egyik felvonása Podjebrád udvarában játszik. Mátyás elhatározza, hogy Katalint veszi feleségül. Kettőjük jelenetében azonban egy pillanatra felmerül a jövő is. Mátyás (Apáthy Imre) és Katalin (Szeleczky Zita), amikor Podjebrád (Pethő Attila) és a huszita püspök (Pethes Sándor) magukra hagyják őket, elmerülten nézik a nápolyi királylányt ábrázoló festményt, amely most érkezett az udvarhoz. A nápolyi királylány ekkor még csecsemő.

— Rajta van a képen a neve is — mondja Szeleczky-Katalin — Beatrice... Szép név!... Beatrice!

PESTI ESTÉK

Jöjjön velünk színházba az Esti Ujság kedvezményes színházjegy irodája útján

Színházjegyirodánk VIII., József-körút 5. hétköznapokon és vasárnap reggel 9 órától esto 8 óráig áll olvasóink rendelkezésére.

Telefonrendelés: 140-000 144-401.

Színházi műsor:

Operaház (½8): Tosca. (E.)
Nemzeti Színház (½8): Hamlet. (IV.)
Nemzeti Kamara Színház (4, 8): minden este és vasárnap d. u.: Feleség.
Vígszínház (8): Okos házasság. (C.)
Andrássy Színház (½4, 8) minden este és vasárnap d. u.: Mandragóra.
Pesti Színház (4, 8) minden este és vasárnap d. u.: Fenség, fizetek.
Belvárosi Színház 4, 8) minden este: Illetlenség; vasárnap d. u.: Farsangi esküvő.
Magyar Színház (8): Szünet.
Fővárosi Operettszínház (½4, 8) minden este és vasárnap d. u.: Handahanda.
Royal Színház: Szünet.
Városi Színház: Szünet.
Pódium Színpad (½5, 9) minden este, vasárnap d. u.: A helyzet a következő.
Komédia Orfeum (½5, ½9) minden este, vasárnap d. u.: Filléres nászút.
Kamara Varieté (½6, ½9, vasárnap 3, 6, 9-kor): Orfeum a pokolban.
Erzsébetvárosi Színház (½6, ½9, vasárnap ½4, 6, ½9): Régi jó Budapest.
Józsefvárosi Színház (½6, ½9, vasárnap ½4, 6, ½9): Egyetlen éjszakára.
Kisfaludy Színház (½6, ½9, vasárnap ½4, 6, ½9): Bolond lyukból bolond szél fúj.

Mozi műsor:

BEMUTATÓ MOZIK:

ATRIUM FILMSZINHÁZ (T.: 153-034.) ½6, ½8, ½10-kor. Sz., V., U.: ½4-kor is. Gunga din. (Gary Grant, Victor McLaglen, Douglas Fairbanks).

CASINO FILMSZINHÁZ (T.: 383-102.) ¾5, ¼8, ¾10. Sz., V., U.: ½3, 5, ½8, 10 órakor. A 4 toll. (R. Richardson).

CITY (T.: 111-140.) ¾6, ¾8, ¾10. Sz., V., U.: ¾4-kor is. Préri kapitánya. (Randolph Scott). A munka áldása. Riport-film. Híradó.

CORSO 5, ¼8, ½10-kor. Sz., V., U.: 3 órakor is. Fernandel: A potyautas. Popeje: Aladin és a csodalámpa. V. d. e. ¼12-kor: Anita Best-matiné.

DÉCSI (T.: 125-952.) 6, 8, 10. Sz., V., U.: 4-kor is. Viktória királynő. (Anna Neagle, Anton Wohlbrück). Híradók.

FORUM FILMSZINHÁZ (T.: 189-543.) ½6, ½8, ¾10. Sz., V., U.: ¼4-kor is. Halálos tavasz. (Szörényi). 9-ik hétre prolongálva.

HIRADÓ FILMSZINHÁZ VII., Erzsébetkörút 13. Telefon: 222-439). Magyar, Ufa, Fox és rajzos híradók. Legfrissebb hírek a külön kiadásban. Operaházi élőtárlat. (Színes). Miből élünk. (Kultúr film). Színes rajzfilm. (Páholyok elővételben is.) Folytatólagos előadások: 10—24 óráig.

PALACE (T.: 136-523.) 11, 2, 4, 6, 8, 10. Első három mérsékelt. Várlak. (Irene Dunn és Charles Boyer).

RÁDIUS FILMSZINHÁZ (T.: 122-098.) ½6, ¾8, ¾10. Sz., V., U.: ¼4, ½6, ¾8. ¾10-kor. Egyetlen éjszaka. (Pierre Blauchar). 2-ik hétre prolongálva.

ROYAL APOLLÓ (T.: 222-002.) ½6, ½8, ¾10. Sz., V., U.: 3, ½6, ½8, ¾10: Gunga din. (Gary Grant, Victor McLaglen, Douglas Fairbanks). 2-ik hétre prolongálva. Híradó.

SCALA FILMSZINHÁZ (T.: 114-411.) ½6, ½8, ¾10. Sz., V., U.: 3 órakor is. Texas. II. rész. A száguldó fantom.

URÁNIA FILMSZINHÁZ (T.: 146-046.) 5, ¼8, ½10. Sz., V., U.: ¾3 5, ¼8, ½10. Édesanyám. (Käthe Dorsch, Hörbiger Pál). V. d. e. 11-kor: Dr. Baktay Ervin előadása. India csodái.

MÁSODHETES MOZIK:

ADMIRÁL (T.: 253-707.) ½4, ½6, ½8, ½10. V., U.: ½2-ko is. Dal a szabadságról. (Nelson Eddy). V. d. e. ½10 és ½12: Örök csavargó. (Mickey Rooney).

ASTRA (T.: 154-422.) ¼4, ½6, ½8, ½10. V.: ½2-kor is. „1848" Mária Ilona. (Paula Wessely).

BROADWAY FILMSZINHÁZ (Telefon: 144-212.) ¼4, ½6, ½8, ½10. Sz., V., U.: ½2-kor is. Első mérsékelt. Tarzan és fia. (Johny Weismüller).

CORVIN (T.: 138-988.) ¼4, ½6, ½8, ½10. V. ½2-kor is. Hotel Imperiál. (Ray Milland). Híradók.

DÉLIBÁB (volt Winkler, T.: 292-012.) 6, ½9. V.: ½3, ¾5, 7 és ¾10-kor: Gibraltár. (Erich v. Stroheim).

IPOLY FILMSZINHÁZ ¼4, ½6, ½8, ½10-kor. V.: ½2 órakor is. Gibraltár. (Erich v. Stroheim). Híradó.

KAMARA (T.: 144-027.) 11, 2, 4, 6, 8, 10. Első három mérsékelt. Garconiakás kiadó. (Turay, Rajnay).

LLOYD FILMSZINHÁZ 4, 6, 8, 10. V., U.: 2-kor is. A holnap hősei. (Dodge City). Erol Flynn.

OLYMPIA FILMSZINHÁZ (T.: 342-947.) 11, 2, 4, 6, 8, 10-kor. „1848" Mária Ilona. (Paula Wessely, Willy Birgel). Híradó.

PALOTA MOZGÓ (T.: 156-605.) ¼4, ½6, ½8, ½10. V.: ½2-kor is. Milliomos szobalány. Híradó.

REX-MOZI (István-út 39. szám. Telefon: 139-416.) ½5, ¾7, 9. Sz.: ½4, ½6, ½8, ½10. V.: fél 2-kor is. Mister Flow. (Egy asszony bolondja). Miki és a papagály. Híradó.

STUDIÓ FILMSZINHÁZ (Akácfa-u. 4. T.: 140-840.) 11, 2, 4, 6, 8 és 10. Csapda. (M. Chevalier, E. von Stroheim). 5-ik hétre prolongálva.

TISZTI KASZINÓ ZÁRTKÖRŰ FILMSZINHÁZA. ½5, ¾7 és 9 órakor. 20. és 22-én: Hófehérke és a hét törpe. — 25-én: Tarzan és fia. (Johny Weissmüller).

TURÁN (T.: 120-003.) 4, 6, 8, 10. V., U.: 2-kor is. „1848" Mária Ilona. (Paula Wessely). V. d. e. 11: Nászút féláron.

VESTA 11, ½2, ¼4, ½6, ½8, ½10. V., U.: 11, 2, 4, 6, 8, 10-kor. Dal a szabadságról. (Eddy Nelson). Híradó.

ZUGLÓI MOZGÓ 5, ¼8, ½10. Sz.: 4, 6, 8, 10. V.: 2 órakor is. „1848" Mária Ilona. Híradó.

UJRA
Kányási primás és a közismert Nagybőgős játszanak minden este
Busulá Juhász-nál
GELLÉRTHEGY

Sanghai Bar
Minden este 10 órától reggel 5-ig:
A műsorok műsorn
Vasár- és ünnepnap: 5 órai tea.
XI., Horthy Miklós-út 60. Tel.: 25-74-30.
Asztalos-Jazz.

„Csak jól kiképzett világi apostolok tartóztathatják fel a modern pogányság veszedelmét"

Madarász István dr. megyéspüspök beszéde a Katolikus Akció nagyértekezletén

Kassa, február 21.

Nagy érdeklődés mellett tartotta meg a kassai katolikus egyházközség az Akció helyi szervezetének nagyértekezletét. Az értekezleten behatóan ismertették az Országos Katholikus Akció czévi célkitűzéseit, a világiaknak minél intenzivebben való kiképzését és bekapcsolódását az egyház apostoli munkájába.

A Legényegylet zsúfolásig megtelt nagytermében

dr. Madarász István megyéspüspök tartott nagy érdeklődéssel kísért beszédét.

Hangsúlyozta, hogy a hitet és nemzetet fenyegető ellenséges erőkkel szemben a leghathatósabban a világiak apostolkodása veheti fel a harcot.

— Csak jól kiképzett és mindenre elszánt világi apostolok tartóztathatják fel a modern pogányság veszedelmét — mondotta dr. Madarász István.

A világiak apostolkodó vezérgondolatának építőereje az egyházközségek szervezetéből kiindulva, *legyőzhetetlen erőt képvisel.* Ez a hit s a nemzet legbiztosabb fundamentuma.

A megyéspüspök nagy tetszéssel fogadott, klasszikus és mélyen szántó beszédét *Bartha* Béla püspöki tanácsos előadása követte, aki lelki szempontból foglalkozott a világiak apostolkodásának kérdéseivel, majd

Tost Bavua prelátus-kanonok plébános fejtette ki azokat az indokokat, amelyek szükségessé tették a Katolikus Akció bekapcsolódását az egyházközség életébe.

A főpásztor meleghangú beszéde zárta be az értekezletet.

Meghalt a kórházban a rákosligeti merénylet áldozata

A vádtanács is fogvatartotta az anyagyilkossággal gyanusított Demeczky Sándor festőművészt

Néhány nappal ezelőtt az egyik rákosligeti villában rejtélyes merényletet követtet el ismeretlen tettes özv. *Demeczky* Sándorné 68 éves úriasszony ellen.

A tettes rátámadt az ágyban fekvő úriasszonyra, valamilyen súlyos tárggyal többször fejbesujtotta, azután elmenekült.

A merénylet után néhány órával talált rá az eszméletlen úriasszonyra fia, *Demeczky* Sándor 43 éves festőművész. A súlyosan bántalmazott úriasszonyt beszállították a kórházba és ápolás alá vették, de *állapota már akkor reménytelennek látszott.*

Megindult a nyomozás és a csendőrök kikérdezték a szomszédokat, de senki sem tudott semmiféle támpontot nyujtani a merénylő személyét illetően. Az eset annál is inkább rejtélyes volt, mert a tettes, bár semmit nem vitt magával, *az egész lakást felforgatta.*

Megtalálták az úriasszony pénzét és ékszereit — érintetleneül. A nyomozás során egyre súlyosabb gyanuokok merültek fel a szerencsétlen asszony fia, Demeczky Sándor festőművész ellen.

Kihallgatták azonban *erélyesen tiltakozott az ellen, hogy őt gyanusítsák az anyja elleni merénylet elkövetésével.* A vallomása szerint valamilyen betörő hatolhatott be a villába és végzett édesanyjával.

A festőművész kérte, hogy szembesítsék édesanyjával, de ezt a kívánságát nem teljesíthették, mert Demeczkyné egy pillanatra sem tért eszméletre.

Demeczky Sándor szerepe egyre gyanusabbá vált a nyomozó hatóságok előtt, végül is

előállították és határozottan megyanusították az anyja ellen elkövetett merénylettel.

Ekkor is ártatlanságát hangoztatta és kijelentette, hogy *édesanyjával mindig a legjobb viszonyban élt,* ezt a valomását azonban a kihallgatott tanuk megcáfolták, úgy, hogy

Felszeghy Róbert vizsgálóbíró a nyomatékos gyanu alapján a festőművészt, gyilkosság kísérletének bűntette címén, előzetes letartóztatásba helyezte.

A pestvidéki törvényszék vádtanácsa dr. *Tóthfalussy* Ödön elnöklésével ma foglalkozott a letartóztatási végzés ellen beadott felfolyamodás ügyével és úgy határozott, hogy *a festőművész felfolyamodását elutasítja és Demeczky Sándort továbbra is fogva tartja.*

Meghal az áldozat

Közben szerdán *tragikus fordulat történt* a merénylet ügyében.

A szerencsétlen úriasszony a reggeli órákban, anélkül, hogy eszméletét egy percre is visszanyerte volna, a Horthy Miklós kórházban, sérülései következtében meghalt.

Ezekután *a vád is súlyosbodott a festőművész ellen,* most már

nem gyilkosság kísérletee, hanem gyilkosság bűntette címén folyik ellene az eljárás.

Az ügyészség indítványozta özv. *Demeczky* Sándorné holttestének felboncolását annak megállapítására, hogy a szerencsétlen úriasszony halála *valóban az elszenvedett ütlegelések következtében állott-e be* A vizsgálóbíró helyt adott az ügyészség indítványának és a törvényszéki orvostani intézetben holnap ejtik meg a boncolást.

Demeczkyné tragikus halála nagy megdöbbenést és részvétet keltett Rákosligeten.

A nyomozás nagy erővel folyik tovább. Detektívek kutatják át a villa minden zugát és olyan nyomok után kutatnak, amelyek *közelebb vihetnek a rejtélyes gyilkosság kibogozásához.*

Demeczky Sándor kihallgatása során alibit igyekezett igazolni és most az általa benyujtott adatok helyességét ellenőrzik.

Ugyanakkor kihallgatják a szomszédokat, rokonokat, ismerősöket is arra vonatkozólag, hogy *milyen viszony volt a meggyilkolt úriasszony és fia között.*

Vegyen részt társasutazásunkon **POZSONYBA**
Útlevél nem szükséges! Március 14–17. Részvételi díj 19 pengő.
TATRA-IRODA, Dorottya-utca 7. Telefon: 188-372. M. N B 1251
CONTINENTAL IRODA József nádor-tér 8. Telefon 182-062.

ÁRELLENŐRZÉS

NEHÉZ KÉRDÉS a haszonkulcs megállapítása és az árellenőrzés — mondotta Szendy Károly polgármester a kereszténypárt értekezletén, mely a közgyűlés elé kerülő indítványokat tárgyalta. Nehéz kérdés valóban, de nem megoldhatatlan. És megoldása semmiképpen sem a mai rendszer, amely bizonytalanságban tartja a kereskedőket. Csak legutóbb történt egy törvényszéki tárgyaláson, hogy arra a kérdésre: miből lehet tehát megtudni, mennyi a méltányos haszon, illetékesnek tekinthető helyről az a válasz hangzott el —: a bírói ítéletből. Mindenkinek éreznie kell, aki a méltányosság és igazság szempontjából mérlegel, hogy ez iránytünek nem elég szilárd. Mikor a bírói ítélet már elhangzik, akkor későn van a kereskedő számára, akkor nem tudja számvetését megváltoztatni és irányítani, bármily jóhiszeműen igyekezzék is a tisztes polgári haszon határain belül maradni. A rögzített árak csoportja természetesen kívül esik a területen. De úgy volna helyes, hogy minden olyan cikket, amelyet az illetékes hatóság közszükségletinek minősít, bevonjanak erre a területre. Legyen a kereskedőnek biztos és félreérthetetlen támaszpontja a maga számvetésében, rögzítsék az árakat az egész vonalon vagy határozzák meg a haszonkulcsot szabatosan, adják meg az irányelveket félreérthetetlenül, hogy mit szabad és milyen mértékben hozzászámítani költség címén az árakhoz, mit szabad veszteségnek elkönyvelni és milyen határig. Aki indokolatlanul drágít, aki a nehéz viszonyokat önzően kihasználja, aki mohó nyereségvágyból megengedett és méltányos határt lép túl, arra ám sujtson le az igazságszolgáltatás. De aki becsületesen számít, megengedett haszonra dolgozik, az ne legyen kénytelen állandó félelemben élni, ne legyen kitéve zaklatásnak és ne kerülhessen ellentétes felfogású hatóságok malomkövei közé.

ÖSSZEFÜGGÉS

VILÁGOSAN és félreérthetetlenül megmondta az ügyész az állam és társadalom törvényes rendjének erőszakos felforgatására irányuló bűntett vádlottjainak tegnapi tárgyalásán, hogy a ma is működő, törvényhozásban helyetfoglaló párt és a törvény által tiltott mozgalmak között nemcsak eszmei, hanem gyakorlati összefüggés is van. Olyan igazság ez, amely nem volt kétségés idáig sem. Mindenki tudta és mindenki látta, aki nyilt szemmel nézi a közélet eseményeit, akit szólamok és ügyefogyott magyarázkodások nem tévesztenek meg. De szükség volt rá, hogy elhangozzék olyan magas helyről, mint amilyen az ügyészi emelvény. És szükség volt rá végre, hogy a közélet is levonja belőle a következtetéseket, de levonja főleg a társadalomnak az a félrevezetett része, amely könnyedén áldozatául esik az igérgetésnek, a tetszetős jelszavaknak, vagy a szenvedélygerjesztés alacsonyrendű eszközeinek. Szükség van rá, hogy végre felnyíljék a nemzeti társadalom szeme és meglássa az egyszerű, meztelen valóságot. A hatalomra törő becsvágy nem válogatós a maga eszközeiben. A józan közvéleménynek kell megmutatni, hogy keresztüllát a mesterséges ködön és nem szavakból, hanem tényekből ítél.

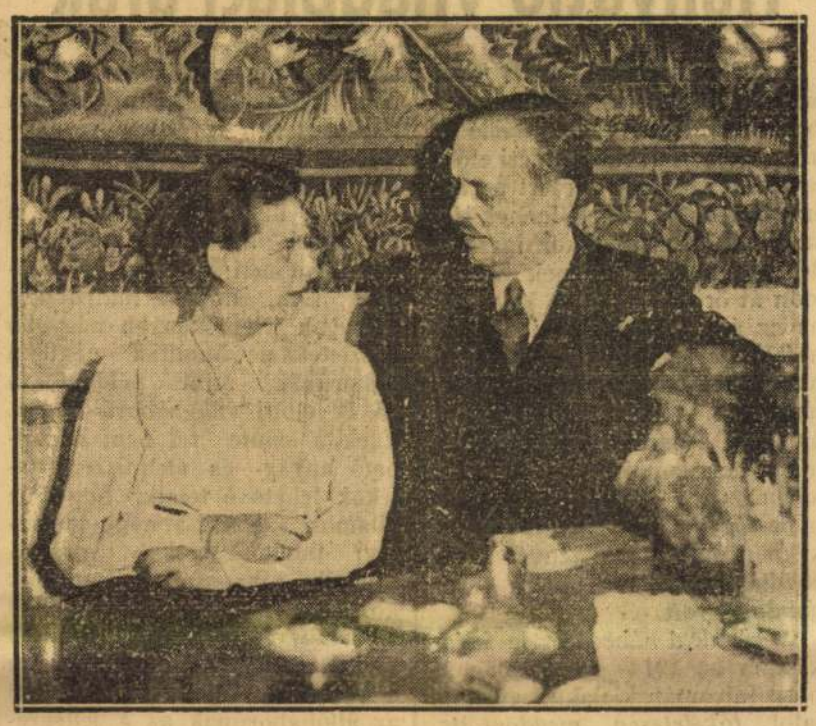

Csáky István gróf külügyminiszter és menyasszonya, Chorinsky Anna Mária grófnő

A kormányzót ünnepelték ma az OMGE-ban

Mutschenbacher Emil és Purgly Emil a mezőgazdaság aktuális kérdéseiről

Az *Országos Magyar Gazdasági Egyesület* igazgatóválasztmánya ma délelőtt gróf *Somssich* László elnöklésével ülést tartott. A napirend előtt *Somssich* elnök meleg szavakkal emlékezett meg *Horthy* Miklós kormányzó húszéves országlásáról. Beszédében többek között ezeket mondta:

A kormányzó ünneplése

— Március elsején lesz húsz éve annak, hogy vitéz nagybányai *Horthy* Miklós a magyar nemzet egyetemleges akaratából és elhatározásából Magyarország kormányzójává választatott. *Igen nehéz időben vette át az országlást, amidőn egy teljesen romokban fekvő, mindenből kifosztott és lelkében is bizalmatlanná lett ország élére állott.*

Egyéniségének és vitéz katonai erényeinek egész varázsa, kitartása és egy jobb jövőbe vetett, rendületlenül szilárd hite tették lehetővé az ország talpraállítását.

— A letelt húsz év alatt is nehéz megpróbáltatásokon mentünk keresztül. Sokszor szirtek és örvények között sodorta a világesemények áradata az ország hajóját, amelyet ő azonban biztos kézzel és éleslátással vezetett át nyugodtabb vizekre.

— Mi gazdák különös tisztelettel és szeretettel adózunk magas személyének, aki

a magyar mezőgazdaság egyetemleges érdekeit és ügyeit mint gyakorlati gazda is mindenkor a legmelegebb érdeklődéssel karolta fel és mozditotta elő.

— Tisztelettel indítványozom, méltóztassék elhatározni, hogy

a kormányzó úr őfőméltóságát országlásának huszadik évfordulója alkalmából mély tisztelettel és hódolattal feliratban üdvözöljük,

biztosítva őt magas személye iránti változatlan ragaszkodásunkról.

Az ülés résztvevői fölállva, tapsolva és éljenzéssel meleg ünneplésben részesítették a kormányzót.

Az infláció ellen

Mutschenbacher Emil, az OMGE igazgatója tartott ezután előadást, amelyben *a mezőgazdasági árképzésről, az árak természetes alakulásáról, a kartelek beavatkozásáról és az állam befolyásáról beszélt.* Foglalkozott azokkal a híresztelésekkel, hogy a mezőgazdasági cikkek mai árrendszere nem maradhat fenn sokáig.

A mezőgazdasági munkabérek állandóan emelkedtek, a munkások száma csökkent, tehát a termelési költségek jelentékenyen felszöktek, ami a ma érvényben lévő árrögzítés további fenntartását lehetetlenné teszi.

Az áremeléssel azonban *nem szabad megengedni, hogy infláció álljon elő,* mert ennek káros hatásait az egész gazdasági és társadalmi élet megsinylené.

Az OMGE ősz óta tárgyal a kormánnyal a mezőgazdasági munkáskérdésről. *A mezőgazdasági munkások a földreform miatt nem akarnak szerződni, vagy a Németországban való munkavállalásra várnak.*

Az új vasúti tarifa megállapításánál azt kívánja a magyar gazdaközönség, hogy a tarifa a mezőgazdasági termékek árához igazodjon.

— Nem lehet erőltetni új termelési ágak bevezetését, ha ez ráfizetést jelent a gazdáknak.

Purgly Emil, az OMGE alelnöke, azt fejtegette, hogy a különböző földreformtörekvések lerontják a termelőképességet és megakadályozzák a beruházásokat.

Kényszergazdálkodás

A termelést nem szabad teljesen bürokratizálni. A magyar gazda nem termelhet olyasmit, ami ráfizetéssel jár.

Kényszerrel nem lehet termelni, mert ez már bolsevizmust jelent. A terményekért meg kell adni az ellenértéket. Az árakat időről időre meg kell vizsgálni és meg kell változtatni a követelmények szerint.

Ha az árak emelkednek, az emelkedés előnyeiben tessék azokat részeltetni, akik a munkát végezték.

Beszéde végén foglalkozott a folyó gazdasági év rossz terméskilátásaival, amit a rendkívüli időjárás idézett elő és *figyelmeztette a kormányt, hogyha hirtelen olvadás következik be, katasztrofális árvizek lesznek, ha pedig lassú lesz az olvadás, csak nagyon sokára lehet megkezdeni a tavaszi munkálatokat.* A magyar gazdatársadalom őrt áll, most már a kormányon a feladat, hogy a viszonyok úgy alakuljanak, hogy tudjon is őrt állani.

Ezután a nagyválasztmány különböző folyó ügyeket tárgyalt.

Hanyatló világpiaci árak

A háború mindig inflációval jár — tanította az elmult háborúk történelme. Az infláció a pénz értékcsökkenését idézi elő a javakkal szemben s ezért az áremelkedés elkerülhetetlennek látszik. Különösen akkor igazolódik be ennek a tételnek hosszú időn át öröknek tartott igazsága, ha az állam kénytelen ipari teljesítőképességének felfokozott kihasználását olyan javak előállításának szolgálatába állítani, amelyek a tartós háború folyamán megsemmisülésre vannak kárhoztatva. Ezzel szemben a népesség ipari és élelmezési cikkekben mutatkozó igényének kielégítésére maga az állam kevés gondot fordít.

A jelenlegi háború ezt a felfogást és az 1914—18-as világháború folyamán kialakult gyakorlatot *tökéletesen megdöntötte.* Elsősorban a hadianyagokkal való rendkívüli takarékoskodás az egyes cikkek megszerzése terén azt a lázas vásárlási törekvést nem mutatja, mint amilyen igyekezet fordult a korábbi háborúk alatt minden fellelhető nyersanyag korlátlan megvásárlása iránt. Ma nem találkozunk azokkal a hevenyészett háborús gazdasági intézkedésekkel, pillanatok alatt született rendeletekkel, amelyek a korábbi háborúk gazdasági életét izgalmakkal, bizonytalanságokkal telítették. Az aránylag nyugodtabb gazdasági atmoszféra kialakulása elsősorban arra vezetendő vissza, hogy *jóval a háború kitörése előtt* a jelenlegi háborús államok közül Németország és Oroszország, továbbá a semlegesek közül Olaszország a *kényszergazdálkodást* vezette be, ami azt jelenti, hogy a háború kitörése ezeket az államokat olyan gazdasági viszonyok között találta, mintha már évek óta a háború irányította gazdasági életük fejlődését.

Van továbbá még egy egészen különleges körülmény, amely a drágítást mint áralakító tényezőt kikapcsolja a piac forgalmából. A korábbi háborúk idején az állam valósággal versenyzett a magángazdaság vállalkozási tevékenységével és az államhatalom kénytelen volt ennek a versenynek az árát az egyes cikkek megszerzésénél — gyakran jelentősen — megfizetni. Ennek a háborúnak gazdasági megszervezése éppen abban jut igen szemléltetően kifejezésre, hogy az állam maga lép fel a fontosabb cikkeknél vásárlóként és a magángazdaság versenyt előidéző tevékenységét teljesen kikapcsolja. Legjobb példa erre az angol rendszer, ahol a hadviselés céljaira lekötik egy-egy állam vas-, réz- és alumíniumtermelésének egész feleslegét. Ugyanezt a gyakorlatot űzi Németország, amikor igyekszik megvásárolni Románia egész petróleumfeleslegét és még az elszállításról is egyedül az állam maga gondoskodik. Ilyen módon ezeknél a cikkeknél már eleve kikapcsolódik az áremelkedési tényező s az állam úgyszólván teljesen változatlan, huzamosabban tartó stabil árak mellett képes a hadviseléshez elengedhetetlenül szükséges anyagokat megszerezni.

Az árak világpiaci áralakulásának erős ingadozását ezeken felül még olyan intézkedéssel biztosítják a hadviselő országok, amelyek korábban — az elmult háborúk idején — ismeretlenek voltak. Gazdasági szövetséget létesítenek, amelynek keretén belül közösen vásárolják meg a nyersanyagokat és az élelmicikkeket s ezáltal a világpiacokon az államközi verseny kikapcsolódik. A francia-angol megállapodás a tengerentúli nyerstermékek felvásárlására irányul s minthogy a tengeri blokád következtében Németország vásárlóként az amerikai piacokon nem jelenhetik meg, a szövetségesek valósággal a verseny kikapcsolásával szerzik meg e piacok feleslegeit. Németország ugyanilyen minta szerint igyekszik vásárlásait a Balkánon és Délkelet-Európában eszközölni.

Nem hagyható továbbá a világpiaci áralakulás kutatásánál figyelmen kívül az a körülmény sem, hogy a hadbaszállt országok jelentékenyen nagyobb készletekkel indultak neki a háborúnak, mint például a 25 év előtti világháború idején. Ezek a szinte fel nem becsülhető anyag- és élelmiszertartalékok lehetővé teszik, hogy az államok azokat a nagy idegességi momentumokat vásárlásaiknál kikapcsolják, amelyek korábban a nyersanyagok árait az úgynevezett *háborús nívóra* szöktették fel. Figyelembe jön a készletek halmozása mellett az állóháborúnak az a jellegzetessége, amely lehetővé teszi az anyagokkal való meglehetős takarékoskodást. Ilyen módon a tartalékolt és előre felhalmozott nyersanyagok s az élelmezés céljára szolgáló cikkek hosszabb ideig fedezik a szükségletet, mint ahogy eredetileg tervezték.

Számokban illusztrálva a világpiacon az árak viszonylagos állandóságát, sőt hanyatlását, érdemes felemlíteni, hogy Csikágóban a búza a háború kitörésének napján, 1939 szeptember 1-én bushelenként 82.18 centbe került, majd felemelkedett átmenetileg 102.50 centig s 1940 január végén már csak 99.50 volt a jegyzése. A cukor az 1939 szeptember 1-i 2.03 libránkénti árral szemben 1940 január 31-én 1.57 centet jegyzett. A gyapot a decemberi 11.40 centes árral szemben 1940 január 31-én 10.78 centes árra csökkent. Még a benzin ára is csökkent az amerikai piacokon, amennyiben az 1939 szeptember 1-i gallononkénti 4.56 centes árral ellentétben január végén 3.94 centes áron került forgalomba.

Ezek az áralakulások abból a szempontból is az átlagosnál nagyobb figyelmet érdemelnek, mert a tengerentúli szállítások a biztosítási díjak erős emelkedése miatt jelentékenyen megdrágultak. Ha a tengeri szállítások biztonsága — amely valójában, ha kedvezőtlen is, de mégsem katasztrofális — erősbödne és a szállítás a vizeken normalizálódna, még olyan drágulás sem lépne fel az egyes hadviselő államokban, mint amilyenekkel jelenleg találkozunk. Angliában — amely az *Economist* szerint *árpolitika nélkül lépett* a háborúba — mindössze 7.6%-os emelkedést mutat 1940 január 15-én a nagykereskedelmi index az 1939 augusztus 31-i árnívóval szemben. *A semleges államokban* pedig, amelyek — saját bevallásuk szerint — *szintén háborús gazdaságban élnek,* lényegesen szerényebb az áremelkedés. Hollandiában mindössze 2.17%-kal drágult az élet a háború kitörése óta.

Hogy mi lesz a világpiaci áralakulás további helyzetképe, az *két körülménytől függ.* Az első, hogy mikor változik át az állóháború mozgóháborúvá, amely az anyagok sokkal nagyobb szükségletét s ezzel egyidejűleg azok megszerzését parancsolja. A második körülmény, amely a világpiac alakulása szempontjából hasonlóan döntő jelentőségű, hogy a semleges államok képesek lesznek-e semlegességüket megőrizni, vagy pedig közülük egyik-másik nem sodródik-e bele a háború borzasztó áldozatokat kívánó örvényébe. Ez a jelenleg ismeretlen két döntő tényező lesz mérhetetlen kihatással a világpiac jövő árpolitikai fejlődésére.

Domány Gyula dr.

ZORD IDŐK

Valamikor éreztük az élet értelmét és cselekedeteinket készségesen rendeztük hozzá. Valamikor az élet nemcsak küzdelem és a mindennapi létért folytatott pihenéstelen nap volt, hanem sokszor szépség is, amelyben az egyén feloldódott és közösséget érzett a tavasz harmatában fürdő virággal, a nyár sugarában ringó búzatáblákkal, a gondtalanul röppenő madárral, a dallal, az alkony bíborával és a tél fehérségével. Valamikor az élet grandiózus terv volt, amelynek színes gobelinjét mi magunk szőttük kedvünkre, ízlésünk szerint és berendeztük otthonunkat, életünk szakaszait és álmainkból legalább néha egyet-egyet meg is valósítottunk. Láttuk, sőt éreztük is az élet nehézségeit, de sütkérezhettünk a napfényben is. Egyéni készségünkből át tudtunk lendülni a nagy közös eszmék emelkedésébe... régen, amikor még tervezgetéseinkben is volt öröm. Valamikor az élet sok ünnepnapot nyujtott.

★

Ma este lefekvés előtt és reggel, amikor az élet kereke lassan mozgásba jön, szürkén és ólmosan, mint a köd — megüli a várost a gond. Talán egyes esetekben jelentéktelenek látszó gondok ezek, a népek lihegő és életet mentő, verejtékes és véres gondjaihoz képest, de gondok és széttöredezve milliárd darabra ma mindenütt szürke, sötét színeket látunk. Idegeket őrlő napi kérdések szaggatják életünket. A mosolygó női arcot fáradttá tette a mindennapok problémája. Az élelmezés gondja, a gyönge cérnáé, a kifogyott pamuté. Összerezzenve olvassuk, hogy valahol a partiérián egy 70 éves ember a hideg szobában meghagyott. Az éjszakák sem nyugodtak többé. A gond éjjel is ébrentartja az embert, amikor a járdára fagyott jeget csákányozzák és minden ütés belehasít az agyvelőbe. Az ember fáradtabban kel másnap, mint ahogy lefeküdt. És érezzük, hogy a mindennapi élet megszámlálhatatlan sok-sok töskéje abból a hozzalmas bozótból való, amelyen 1940-ben keresztül kell vágnunk magunkat, mint ahogy Livingstone keresztülfurt az idegen Afrikán. A nagy bozót tövi testi-lelki ruhánkat, fárasztja idegeinket és még csak azt sem tudjuk, hogy hová, merre visz az út, amelyen járnunk kell. Ezekben a zord időkben távolabbra már nem is merünk elkalandozni gondolatainkkal. Mert ami a nagyvilágban zajlik, az olyan rettenetes, hogy ha a gondolkodás bonckése alá vennénk az eseményeket, sokszor még talán arra sem tudnánk választ adni, hogy tulajdonképpen hol is él a mai ember. Valami idegen csillagzaton talán? Vagy egy rossz álom-életben? Vagy egy elképzelt regény hősei lettünk? A fantázia-szülemény falanszter-rendszerének megelevenedett figurái? Számok... akiktől elveszik gyermekeiket?

Érezzük, hogy valamit tenni kell, ha be akarjuk járni az útszakaszt, ami az életünk lett. Ma mindenütt a problémák poggyászát hordja az ember, legyen az testi vagy a lelki élet intimebb problémája, de ebből a poggyászból valamit ki kell dobálni, különben összeroskadunk terhe alatt. Nemcsak a test, de a lélek hajlott gerincét is ki kell egyenesíteni, ha tovább akarunk járni az utunkon. Magunkon belül egy kis rendet teremteni. Havazik? Drága a megélhetés? Általában nehéz és rossz az élet? Egyre nehezebb minden? Nem kell bekötöznünk a szemünket a tények előtt, de kétségbe sem szabad esnünk. Még gondjaink mlazmáit is pusztítsuk ki magunkból, arcunk életerős és vidám mosolyával... adjunk derűt és meleget a szívünkből, ami önmagunkra is visszahat. Ezek azok a talán jelentéktelennek látszó kis eszközök, amelyekkel a mai minden irányú nehézségek közepette a legtöbb el'enállást fejthetjük ki magunkból. „Keep smiling" — talán csak lesz még szebb és boldogabb élet is.

Perlaky Mária

1939-ben 3100-zal több baleset történt Budapesten, mint 1938-ban

A legújabb sattisztikai jelentés szerint 1939-ben Budapesten 29.148 különféle baleset történt, ami 3100-zal több az előző évben előfordult fővárosi balesetek számánál. E balesetek közül 235 volt halálos, 7719 súlyos, 21.194 pedig könnyebb sérüléssel végződött. Minden bizonnyal az építkezések számának csökkenése okozta, hogy tavaly lényegesen kevesebb építkezési és földmunkálati baleset fordult elő, mint a megelőző esztendőben. Építkezésnél 324, földmunkáknál 79 baleset történt. Tűzvésznél 88-an sebesültek meg, kétszer annyian, mint az előző évben. Robbanás 15 szerencsétlenséget okozott. Erősen szaporodtak a különböző közlekedési szerencsétlenségek. Vasúti baleset 191, villamosbaleset 1351, autobusz szerencsétlenség 367, autóbaleset 1255, kerékpár szerencsétlenség 1819, teherautó baleset 398 fordult elő. A gyári balesetek száma 17.097 volt. A legtöbb baleset a X. kerületben történt, számszerint 5802.

A hódmezővásárhelyi kereskedők *nem mernek burgonyát venni*

Hódmezővásárhely, febr. 21.

Feltűnő cikket közöl a *Vásárhelyi Reggeli Hírlap* a burgonyahiányról. Eszerint

a hódmezővásárhelyi kereskedők nem mernek krumplit vásárolni és eladni, mert félnek, hogy árdrágítást követnek el és megbüntetik őket.

Az ügy tisztázása érdekében dr. Osváth Gábor tanácsnok, a rendészeti osztály vezetője szemlét tartott a hódmezővásárhelyi piacon, hogy maga győződjön meg a krumpli vétele és eladása körül mutatkozó zavarokról.

«A város hatósága már megtette előterjesztését az árkormánybiztosnál, de intézkedést még nem kapott. A krumplival nem úgy vagyunk, mint a tojással, — írja a lap, — mert a törvényszék Szegeden és Budapesten már súlyos ítéleteket szabott ki azon a címen, hogy 12, illetőleg 14 filléres megszabott árnál két fillérrel drágábban árusították egyes kereskedők a krumpli kilogramját. Tegnap

a Kereskedelmi Testület a városhoz fordult, hogy teremtsen rendet a krumplipiacon, mert a kereskedők egyáltalán nem mernek krumplit vásárolni tovább elad'ás céljából, mivel nem tudják, melyik pillanatban ütköznek bele a törvénybe és mikor követik el az árdrágítás tényét.“

„Viszont vannak kereskedők, akik úgy tartják, inkább nem foglalkoznak eladással, de azt a veszedelmet nem kockáztatják meg, hogy

megbüntessék, sőt talán az iparjogát is megvonják tőlük.“

A finnekért havat lapátoló *gimnazisták beszámolnak tapasztalataikról*

„Az idősebb kollegák megtanítottak bennünket a mesterfogásokra...“

A hónapok óta tartó szibériai hideg és az egymást követő havazások rendes polgári foglalkozássá avatták a hólapátolást, amely megszünt *tiszavirág-életű mesterségnek lenni,* hiszen még ma is legalább egy hónapi biztos munkát jelent annak, aki mindennap jelentkezik. Ebben az évben elveszett a «*romantikája*» ennek a mesterségnek és legalább is tizennégy esztendős kisdiák legyen az, akire lapátja buzgó forgatása közben felfigyel a járókelő.

Mert tegnap például ilyenek is akadtak a *Ferenc-körúton.* Csillogó szemű, kipirult arcú, kedves diákgyerekek, akik mindenkinél nagyobb lelkesedéssel csákányozták a jeget, kaparták és lapátolták össze kupacokba a fagyott hótömböket.

Talán tizen voltak és egyikük — nyilván ő a kapitány — adja az interjút. Bemutatkozik, *Barabás* Zoltán a neve és a *Széchenyi gimnázium IV. osztályának növendéke,* éppen úgy, mint a többiek.

Az nyilvánvaló volt rögtön, hogy nem a zsebpénzük szaporítására állottak a fiúk a hómunkások közé, hanem a cél sokkal nemesebb s mint már más diáktársaik is megtették, azért virtuskodnak a hólapáttal most a Ferenc-körúton, hogy aztán

a finneknek adhassák az így keresett pénzt.

Mindezeken kívül azonban még más rugója is volt ennek a nemes cselekedetnek. Ezzel azonban már nehezebben rukkol elő a kisdiák, míg végül kiböki:

— Az iskolában az utolsó órán azt a merész kijelentést tettem, hogy

ha szünetet kapunk, akkor elmegyek havat lapátolni a finnekért.

Néhányan csatlakoztak hozzám, ők is megfogadták. És aztán megkaptuk a szünetet. Az igazat megvallva, otthon kissé félve adtam elő a tervemet, de *édesapám azt mondta, hogy ha megfogadtam, teljesítsem is az ígéretemet.* Hát most itt vagyok...

(Édesapjáról csak később derül ki, hogy a Gyermekmenhely európai hírű igazgató főorvosa.)

Mint ahogy aztán még a kis kapitány elmondja,

tizenkétfokos hidegben, irtózatos szélben kezdődött a munka,

amely szokatlan volt ugyan, de most igen egészségesnek véli. Az első kérdésük egyébként az volt, mikor munkára jelentkeztek és mielőtt felkapaszkodtak a rozoga teherautóra, amely a munkahelyre vitte őket, hogy *nem veszik-e el más ember elől a kenyeret.* S amikor megnyugtatták őket, hogy minden jelentkezőt felvesznek, vették át a lapátokat.

Közvetlenül a munkaidő lejárta előtt beszélgetünk a fiúkkal, tapasztalataikról tehát már elkészíthették a mérleget.

— A legnagyobb meglepetés az volt — meséli *Barabás* Zoltán —, hogy a többiek egyetlen egyszer sem szidtak meg s ránk, *kezdőkre nem bíztak nehéz munkát.* Általában nagy megértéssel viseltettek irányunkban és *többször megkérdezték, bírjuk-e a melót.* Az

idősebb «kollégák» megtanítottak a mesterfogásokra

és óvtak bennünket attól, hogy forró teát, bort, vagy pálinkát igyunk, mert az csak ideig-óráig melegít, azután hűt. Egész idő alatt *a csoport egyetlen embere sem ivott bort, vagy pálinkát.* Inkább ettek. Legfőként *tepertőt,* meg is kínáltak vele...

Később, jóval a munkaidő elteltével, újból találkoztunk a diákcsoporttal. A *Duna* alsó rakpartjára jöttek, leadták a lapátokat és most fáradtan mentek hazafelé. Megkapták a bérüket és csak azt panaszolták, hogy

a nagy hidegben másfél órát kellett várakozniok a pénzre.

Ez volt a legkellemetlenebb...

De azért holnap persze hogy elviszik a pénzt a finn követségre!

(é.)

Az anyagyilkossággal gyanusított Demeczky Sándor évek óta terrorizálta apját, anyját és egész Rákosligetet

Rákosliget, február 22
(A Pest kiküldött munkatársának telefonjelentése)

A kora reggeli tavaszi napsütésben szikrázik az az egész fehér hótakaró, amely *Rákosliget pestkörnyéki kisvárost borítja.* Békés csend uralja az egész tájat, semmi sem mutat arra, hogy néhány nappal ezelőtt

ebben a csendes villavárosban borzalmas gyilkosság történt.

Mint a *Pest* már annakidején hírül adta, rákosligeti villájában összeverve találták *Demeczky* Sándorné 68 éves magánzónőt, akit súlyos sérülésekkel beszállítottak a Horthy kórházba és ott *tegnap meghalt.*

A merénylet felfedezése után néhány órával a pestvidéki törvényszék vizsgálóbírája *előzetes letartóztatásba helyezte a meggyilkolt özvegyasszony fiát, Demeczky Sándor festőművészt,* aki még ma is a pestvidéki törvényszék fogházában vizsgálati fogságban ül, de mindenideig *keményen tagadja, hogy édesanyját ő gyilkolta volna meg.* Ez a rákosligeti titok behatóan foglalkoztatja a bűnügyi hatóságokat, mert

körülményeinél fogva olyan érdekes, hogy ehhez fogható a közeli esztendőkben egyáltalában nem is történt.

Demeczky Sándorné egy budapesti szobafestőmesternek az özvegye, nyolc évvel ezelőtt veszítette el férjét, aki rendkívül ügyes iparos volt és hosszú évtizedes munkával egy kis házravalót kuporgatott össze. Ezt a kis villát itt építették fel Rákosligeten a XV. számú utca 10-es telkén. *Demeczky Sándor szobafestőmesternek két fia volt, Demeczky Sándor, a festőművész és ennek az öccse, aki ipari pályára lépett,* megnősült és mint vízvezetékszerelő nemrégiben Kárpátalján alapított új üzletet.

A „festőművész", aki sohasem dolgozik

Demeczky Sándor a kicsi házon kívül *jóformán semmi vagyont sem hagyott özvegyére,* aki ettől kezdve állandóan a legszűkösebb anyagi körülmények között élt.

A Demeczky házaspárnak, mint Rákosligeten mindenki meséli, a házassága is rendkívül szerencsétlen volt.

A házastársak sohasem tudtak összeilleszkedni és *állandó volt közöttük a súlyos torzsalkodás,* aminek természetesen kárát szenvedte a családi élet és a két gyerek nevelése is.

A kisebbik *Demeczky*-fiú korán elkerült hazulról és tisztességes iparoskörben nevelkedett fel és nagyon rendes, derék fiatalember lett. Két évvel ezelőtt meg is nősült.

A XV-ös utca 10. számú házban *egyedül maradt özv. Demeczky Sándorné és nagyobbik fia, Demeczky* Sándor, aki festőművésznek vallotta magát, bár

rendkívül rejtélyes, titokzatos egyéniség volt.

Demeczky Sándor, akit most *anyagyilkossággal vádol a pestvidéki törvényszék,* fiatalember korában festett ugyan néhány képet, amelyek vevőre találtak, később azonban *a művészetet elhanyagolta és minden munka nélkül amúgy is szűkölködő édesanyjának a nyakán élt,* akit rokonai apró kölcsönökkel támogattak és ebből sikerült fentartania magát. A kis család anyagi helyzete és ezzel kapcsolatosan családi élete is természetesen állandóan romlott.

Lassanként az adósságok teljesen elborították a XV-ös utca 10. szám alatt épült házat, amelyet végül is árverés alá vittek.

Ebben az időben nősült meg *Demeczky* Sándornénak a kisebbik fia, akinek *apósa az árverésen megvásárolta a házat,* hogy leányának adja hozományként, azonban *megengedte, hogy özv. Demeczky Sándorné élete végéig használja a kicsiny villát.* Ekkor kezdődött tulajdonképpen az a halálos torzsalkodás az özvegyasszony és idősebb fia között, amely végül is *szörnyű anyagyilkossággal végződött. Demeczky* Sándor most már végérvényesen abbahagyott minden kenyérkereső munkát és *teljesen kelekótya szórakozásaira adta magát.* Általában

egész Rákosligeten úgy ismerték, mint megzavarodott, nem egészen normális embert, aki a legvadabb dolgokat művelte.

Szomszédjainak az életét *valósággal pokollá tette Demeczky* Sándor, aki miatt sokan eladták a Rákosliget XV. utcában lévő házukat és *a városnak más tájára költöztek,* mert *Demeczky Sándor közelében türhetetlen volt az életük.* Közvetlen szomszédjuk egy magasrangú nyugdíjas tisztviselő volt, aki *hatévi Rákosligeten való lakás után egy másik pestkörnyéki kertvárosba költözött,* mert állandóan a legsúlyosabb ellentétekbe került a kelekótya Demeczky Sándorral.

A „falurossza" megveri a saját édesapját

A fiatalember *többízben beverte szomszédjának az ablakait, pusztán azért, mert saját állítása szerint az rossz szemmel nézett rá.* Más alkalommal viszont

sörétes puskával belövöldözött a lakásokba és általában a legorombább és legdurvább ötleteket eszelte ki, hogy szomszédjainak életét megkeserítse.

Az egész város gyerekei *rettegtek Demeczky Sándortól, mert állandóan óriási fütykössel járt-kelt az utcán és orditozva zavarta haza a gyerekeket: nem türte, hogy gyerekek járjanak az utcán, amikor ő is ott halad.*

Ez a túltengő önérzet és ez a beteges hiúság nagyon sok bajt és kellemetlenséget okozott *Demeczky* Sándornak, aki *nem türte, hogy valaki akár művészetében, akár egyéniségében kritizálja.* Éppen emiatt

valósággal kivert vadként élt, lassanként már senki sem állt szóba vele, különösen azóta, amióta édesapjával halála előtt olyan borzalmasan bánt el.

Az idősebb *Demeczky* Sándor, aki azóta már meghalt, megsokalta, hogy fia állandóan tekergéssel és naplopással töltse napjait és egy alkalommal csavargó fia után ment. A fiú a város kellős közepén elkapta

édesapját és olyan borzalmasan összeverte, hogy ha az elősietö szomszédok ki nem szabadítják, idősebb Demeczky Sándor fiának kezétől halt volna meg.

A kutya fedezte fel az anyagyilkosságot

Rákosligeten még most is mindenki a Demeczky-gyilkosság hatása alatt áll. Az emberek még nem mondják ki nyiltan, hogy ki volt a gyilkos, de *az elbujtatott szavak és tekintetek, egyöntetüleg vádolják Demeczky Sándort.*

A XV. utca lassú kaptatóval a rákosligeti domb felé vezető fő utcáról nyílik. Egyik oldalán a katolikus kultúrház, másik oldalán pedig a református imaház puritán egyszerű épülete emelkedik. Ilyen szép, tisztes keretből nyílik az az utca, amelyben

az utolsó évek egyik legszörnyűbb gyilkossága történt.

Kicsiny kis villák sorakoznak egymásmellé, közöttük néhány üres telek és mingyárt a hatodik ház a XV. utca 10. számú ház, ahol a gyilkosság történt. *Kerítése nincs is a háznak,* csupán a vaskerítés kőalapjait rakták le, mögötte szabadon nyílik a hóval fedett kert, amelyben apró, csupasz gyümölcsfák állnak. A kert közepén emelkedik a zöldre festett kicsiny villa, amelynek tetejét *óriási súllyal nyomja lefelé a hó.* Jobboldalt két csipkefüggönyös ablaka néz az utcára, míg középen egy zsalugáteres fehér ajtó nyílik. Most minden ajtón és ablakon a hatósági pecsét fityeg.

Érintetlenül megtalálták Demeczkyné 150 pengőjét

Özv. *Demeczky* Sándornét a megelőző napokban *pénzespostás kereste,* Kárpátalján élő vízvezetékszerelő fiától *150 pengőt hozott a magányosan és szegényen élő asszonynak. A pénzküldeményről a postáson, az asszonyon és a fián kívül senki sem tudott.* A gyilkosság felfedezése után találták meg az asztal egyik sarkában a három darab ötven pengőst.

A kutya hatalmas csaholásával hívta fel a figyelmet arra, hogy a házban valami történt. Elsőnek Demeczkyné bizalmasa, egy Örzse néni nevű öregasszony ment be a házba, aki

Demeczkynét borzalmasan összeverve óriási vértócsában találta.

Kiáltozására többen elősiettek, majd értesítették a hatóságokat és így indult meg a nyomozás, amelynek keretei között most a pestvidéki törvényszék fogházába került

anyagyilkossággal vádolva Demeczky Sándor állitólagos festőművész.

A faluban arról szállingóztak hírek, hogy *Demeczkynére rablók törtek, meggyilkolták és kirabolták.* Ennek azonban ellentmond az a tény, hogy *az asztalon az egyik sarokban oda volt készitve a három darab ötvenpengős, a házból semmi sem hiányzik, csupán két télikabát.* Igy merült fel a gyanú, hogy

olyasvalaki követte el a gyilkosságot, aki ismerős volt a helyszinnel, a pénzt még nem akarta elvinni, csupán két télikabátot vitt el, mert azt a látszatot akarta teremteni, hogy rablótámadás történt.

„Akkor elvesztem!"

A pestvidéki törvényszék vizsgálóbírája a gyilkosság felfedezése óta *ötödször tartóztatta le Demeczky Sándort,* aki az első négy esetben minden alkalommal alibit igazolt, vagy valamilyen módon bebizonyította ártatlanságát és szabadlábra került. Most azonban már tartósan fogva van és rendkívül alapos okok alapján gyanusítják anyagyilkossággal. *Demeczky* Sándor még mindig állhatatosan tagad és *nem akarja vállalni, hogy édesanyja az ő botütéseitől halt meg.*

Pedig igen nyomós okok szólnak ellene. Igy egy rákospalotai asszony elmondotta, hogy a pestvidéki ügyészség fogházában alkalma volt néhány szót váltani a letartóztatott Demeczy Sándorral.

Demeczky Sándornak azt mondta, hogy édesanyja a kórházi ágyon magához tért és mindent elmondott. Demeczky Sándor ekkor elsápadt és ennyit mondott:

— Akkor elvesztem!

Ez a kijelentés rendkívül megerősíti azt a gyanút, hogy *Demeczky* Sándor, a fantasztikus, züllött életű és kalandos hajlamú ál-festőművész, aki tulajdonképpen csak bitorolja a művész címet, mert hosszú évek óta nem látott napvilágot művészmunkája, a gyilkosság tettese.

Megerősíti *Demeczky* Sándor bűnösségének a gyanuját az is, hogy az érkező pénzről senki sem tudott, Rákosligeten és környékén pedig köztudomású volt, hogy *Demeczky* Sándorné nagyon szegény, úgyhogy

senki sem támadta volna meg, hiszen senki sem tételezte volna fel, hogy találnak nála valamit.

Demeczky Sándor művészi hóbortjainak élt az utóbbi időben és kiderült, hogy *újra érdeklődni kezdett a művészet iránt.* Néhány ismerősének olyan kijelentést tett, hogy *pénzt szerez és akkor nagyobb szabású művészi alkotásokba kezd.* Természetes, hogy ehhez pénzre volt szüksége, hiszen *se festéke, se vászna, se ecsete nem volt.*

Valószínűnek tartják, hogy a százötven pengő megérkezése után *Demeczky* Sándorné arról tanakodott fiával, hogy *kifizeti adósságát, élelmiszert vásárol és apróbb bevásárlásokat tesz.* Lehetséges, hogy vitára került a sor közöttük, mert hiszen

Demeczky Sándor brutális ember volt, aki semmitől sem rettent vissza. Követelte talán, hogy a pénzt neki adja oda édesanyja és ennek során került sor a halálos dulakodásra,

amelynek végeredményeképpen özv. *Demeczky* Sándorné a *Horthy*-kórház sebészeti osztályán kiszenvedett.

Rákosligetet, amely békés életű pestkörnyéki nyaralóváros, *teljesen felzaklatta a gyilkosság.* Szinte félve haladnak el a Demeczky-villa körül, amelynek kertjében *a hatalmas farkaskutya nyugtalanító kitartással rohan köröskörül.*

A kalandos életű *Demeczky* Sándor még nem vallott, de bizonyosra vehető, hogy *előbb-utóbb meg fog törni az anyagyilkosság súlyos vádja alatt.* Egyelőre még némaság és titok honol a rákosligeti *Demeczky*-villa körül, csupán a hatalmas farkaskutya áll némán, fenyegetően és őrzi valami döbbenetes kitartással halott úrnője házát.

Baróti Géza

A gyilkosság felfedezése után *lepecsételték a Demeczky*-villát és azóta a hatósági személyeken kívül senki sem járt benne, mivel *Demeczky* Sándorné és fia csak ketten laktak ebben a kis villában. A kertet borító mély hóban óriási köröket vágva a ház köré, egy hatalmas szürkésfekete farkaskutya lohol szakadatlanul.

Mint a rákosligetiek mondják, ez *a kutya volt özv. Demeczky Sándorné* kedvence, az óriási *Lord,* amelyet a gyilkosság óta semmiféle étellel nem lehet elcsalogatni a ház körül; ott rójja szakadatlan köreit és még most is vigyáz arra az épületre, amelyből gazdája a temetőbe költözött.

A gyilkosságot voltaképpen a kutya fedezte fel, amely még most is szinte szakadatlanul körbeszaladgál a villa körül.

A gyilkosságra így emlékeznek vissza a rákosligetiek:

Meinl
»péntek-szombati«
valódi
szemeskávékeverék
10 dkg. P. 2·96
5 dkg. P. 1·50
MINDEN PÉNTEKEN ÉS SZOMBATON FRISSEN KAPHATÓ ÖSSZES FIÓKÜZLETEINKBEN

A PEST OSZTÁLYSORSJÁTÉK GYORSLISTÁJA

A XLIII. osztálysorsjáték V. osztályának főhúzása. 11. nap.

Délelőtt ½9–10-ig

a következő számokat húzták ki:

20.000 pengőt nyertek: 51892 54599
10.000 pengőt nyert: 37408
4000 pengőt nyertek: 27572 48611
2000 pengőt nyert: 16458
1000 pengőt nyertek: 10019 34747
800 pengőt nyertek: 22616 23984 24563 66756 87702
600 pengőt nyertek: 16724 30926 65530 69016
500 pengőt nyertek: 5212 62686 68107 73623 78905
300 pengőt nyertek: 2538 10800 12204 18949 27726 29196 35437 41308 46576 46940 54515 56408 63278 67634 67992 68434 69076 74113 77037 78049 78341 84441 85417 85572 87595

175 pengőt nyertek:

0021 030 126 258 353 357 484 490 681 691 737 1220 253 326 367 419 559 502 657 719 2119 223 272 320 422 456 474 498 631 643 817 871 951 3019 075 083 168 194 273 292 455 465 497 558 602 732 837 897 904 4111 126 184 232 278 323 676 738 857 5023 040 173 230 266 298 365 394 520 540 809 969 6440 452 544 562 579 609 614 721 740 775 873 881 899 7111 249 352 383 412 464 658 850 870 927 943 8232 369 419 657 686 716 744 9097 132 172 296 404 533 632 768 850 885 923 971
10034 102 196 255 262 315 354 465 472 655 739 775 839 875 985 11161 216 301 391 520 572 849 857 12084 184 235 338 451 619 692 718 768 827 830 13086 103 326 361 390 480 486 490 524 557 654 708 787 851 881 942 955 14020 102 220 616 679 954 997 15060 144 293 305 349 358 417 726 16036 148 166 349 426 508 685 765 790 858 903 17171 173 281 301 532 533 706 781 18066 240 280 297 362 377 504 523 526 528 642 665 758 787 910 938 951 971 19215 242 310 262 554 573 599 618 680
20076 127 188 236 283 292 327 354 600 621 629 21035 054 120 149 179 183 235 304 350 373 565 740 806 858 22342 578 654 686 704 836 925 931 23097 320 327 433 451 523 865 983 24076 088 101 274 297 350 385 616 729 807 25039 091 178 180 311 396 398 503 538 575 592 758 781 26030 193 262 387 531 642 734 740 933 995 27042 150 184 479 491 591 630 635 980 28080 164 228 422 514 520 784 908 932 29129 141 402 427 505 521 719 916
30014 016 092 120 467 490 747 757 821 857 911 995 31071 127 175 560 692 853 870 879 941 32178 183 207 246 385 411 554 569 630 642 654 684 759 761 814 900 941 957 964 966 985 33010 061 085 087 124 235 314 324 346 440 562 578 598 652 797 799 975 34037 125 262 426 441 623 651 837 923 971 35044 305 496 643 693 801 958 966 967 977 36074 173 255 259 519 751 37042 088 117 211 252 362 373 448 475 579 790 894 915 934 945 38056 129 227 251 355 414 782 785 884 39133 145 256 312 382 592 626 912 981
40018 241 421 449 786 859 869 906 986 41059 065 089 245 345 349 367 421 626 674 880 42073 143 149 213 216 228 290 379 393 402 479 652 731 864 883 924 932 43026 027 146 298 744 837 906 930 44049 180 501 601 702 714 755 869 875 998 45018 031 210 371 470 496 641 830 964 46065 147 205 282 319 413 435 472 571 712 797 47036 103 132 162 189 241 384 412 778 956 48011 015 071 093 317 320 339 365 509 562 573 585 806 866 920 939 49073 083 145 206 262 284 318 362 515 644 657 829
50069 153 251 629 874 878 932 51097 146 281 435 552 579 584 52015 084 251 262 381 387 434 463 489 610 642 660 760 976 53012 332 436 697 869 904 54024 031 082 189 229 233 344 354 463 642 55049 117 245 352 552 915 996 56007 097 109 169 170 176 188 226 273 329 394 643 646 675 676 726 912 934 953 57007 234 237 377 483 496 503 534 536 610 619 651 669 713 798 58245 258 353 362 525 579 730 751 803 59085 241 285 387 653 654 665 667 680 737 790
60035 044 052 222 341 506 934 61033 075 205 276 312 369 416 460 794 855 976 62117 247 278 404 516 576 784 818 63133 336 376 426 449 633 664 774 755 784 835 839 903 988 64121 144 237 244 282 318 338 [illegible] 939 945 990 65007 142 150 290 451 735 791 793 874 987 66080 046 062 118 427 455 639 731 901 67011 024 125 136 186 209 262 272 571 615 631 947 68424 460 598 651 738 69034 067 126 189 153 227 315 482 549 594 638 665 680 696 711 820 980
70040 095 311 315 418 507 571 682 951 71131 404 433 445 519 822 876 72051 124 373 429 430 526 564 696 782 968 73185 216 292 531 612 717 762 822 74228 276 548 618 628 823 826 877 937 75156 274 372 793 847 895 896 914 76113 183 512 817 878 882 961 77021 039 086 170 274 328 402 512 676 722 746 789 864 898 980 78010 074 172 434 649 758 991 79006 039 153 210 266 408 440 491 583 627 841 898
80002 136 143 231 247 519 577 794 937 947 959 81021 035 040 317 430 565 579 616 811 82010 081 095 098 209 286 470 650 704 83104 173 264 292 664 774 892 84076 105 118 231 238 315 455 467 489 506 754 831 857 928 958 992 85085 130 159 168 301 363 475 554 828 841 866 901 86094 103 137 226 376 392 408 418 451 458 482 627 658 799 851 876 911 948 87107 134 314 698 846 977

Délelőtt 10–11-ig

10.000 pengőt nyert: 38564
2000 pengőt nyert: 16510
1000 pengőt nyertek: 3539 4989 44140 58974
800 pengőt nyertek: 10714 21340 27409 72473 86348
600 pengőt nyertek: 10458 13594 61947 70756 86174
500 pengőt nyertek: 885 6732 21819 37125 61570 85990
300 pengőt nyertek: 3012 3352 3554 7405 8460 10220 14630 18845 30754 32033 33122 37009 37984 41358 41375 42124 44722 50712 53819 55657 61973 65546 68805 71855 73677 77660 79116 84610 84885 86740

175 pengőt nyertek:

0165 175 191 237 301 654 690 797 878 1019 158 260 294 414 803 891 951 2068 079 556 561 585 858 3025 128 217 281 290 521 580 656 990 4055 073 102 151 216 310 315 593 608 681 811 5190 243 264 279 388 582 589 910 6025 146 263 531 545 549 760 807 875 7192 402 632 660 709 805 950 8122 270 297 389 479 666 803 903 9018 133 290 319 336 443 548 609 697 725 973
10077 335 478 531 559 598 791 856 995 11127 130 247 254 440 470 499 542 546 561 582 638 690 791 12031 058 244 304 320 440 542 595 636 825 843 845 853 941 961 13163 191 262 274 577 614 770 850 933 14049 124 189 611 900 15072 220 350 395 632 747 822 16060 124 459 563 648 777 831 995 17099 127 208 218 229 305 316 336 359 455 709 807 834 859 873 18228 292 421 426 430 471 519 552 581 615 616 664 821 840 987 19113 332 467 606 631 678 989
20018 096 156 230 278 722 845 847 956 988 21009 028 051 115 121 265 307 316 515 645 697 837 865 22007 011 109 241 389 402 423 557 786 808 954 962 23249 295 301 332 436 567 710 754 818 880 24247 417 424 472 733 736 744 821 828 25331 339 513 535 612 637 731 800 912 26055 188 319 405 412 427 506 733 802 979 27151 261 330 410 568 762 906 961 28121 193 285 510 633 706 723 757 826 852 29067 293 343 348 463 545 682 821 832 997
30057 071 074 116 282 314 378 389 390 497 599 650 669 815 923 31008 027 148 417 526 829 915 32037 103 318 503 511 562 580 594 635 689 944 33069 089 101 318 332 513 552 586 642 695 893 34020 031 045 081 296 320 324 343 561 686 737 873 35033 082 200 287 310 398 412 490 619 678 823 953 36076 162 242 243 246 269 338 353 462 517 712 790 877 924 37152 167 299 405 545 691 776 907 38159 196 449 484 761 945 985 39052 121 168 262 467 470 472 584 727 732 735 737 757 775 820 935 936
40293 334 394 518 722 796 838 887 41368 478 669 777 805 837 872 903 42013 085 126 131 153 159 202 214 265 309 317 475 504 511 567 595 636 805 921 992 43021 199 207 220 231 443 448 462 560 630 717 777 877 897 44031 095 189 225 398 509 523 633 688 751 45173 544 563 569 574 589 632 665 668 684 880 895 46068 138 184 218 249 301 432 529 577 602 626 746 763 839 869 872 959 47074 322 396 544 768 828 972 48137 174 189 253 311 324 531 603 631 651 730 803 820 868 877 931 965 49164 204 243 364 551 798 912
50081 096 136 258 493 515 587 616 618 621 819 995 51215 395 440 452 626 878 940 52064 258 350 514 555 600 620 912 952 53116 154 209 254 341 399 511 513 582 846 978 54003 042 169 276 304 353 402 438 480 521 566 617 660 781 194 805 836 931 55173 188 236 287 290 696 790 868 938 961 56111 112 271 718 852 979 57118 242 276 330 421 437 500 617 736 956 988 992 994 59039 144 403 411 442 489 611 630 695 931
60237 283 400 442 509 552 577 608 658 703 780 854 61067 074 143 198 220 277 286 321 592 945 62053 406 513 548 610 623 794 63009 035 088 137 162 325 387 413 430 701 768 811 847 851 911 926 987 64029 162 328 359 438 473 709 726 762 768 821 853 900 65090 122 185 342 376 431 509 605 660 715 948 66025 100 318 384 447 488 500 6 42 656 870 880 892 938 67069 098 101 285 459 481 500 564 583 601 847 853 930 68016 112 125 151 198 231 250 451 489 520 648 688 837 933 69047 350 381 694 764 853 955 960
70267 448 502 893 992 71038 069 189 224 274 336 339 396 417 474 477 508 535 582 597 658 681 689 757 821 838 946 72002 172 241 279 322 470 541 562 565 661 751 778 905 925 929 947 73170 243 255 788 882 942 74096 256 277 301 307 505 578 638 713 797 903 936 963 994 75017 123 256 280 417 451 545 633 677 731 882 76540 632 773 774 842 869 900 920 77000 190 294 494 529 671 739 742 766 892 78061 106 153 160 259 270 515 742 930 993 79076 109 300 431 473 628 822 903
80096 192 196 318 371 432 569 670 717 781 812 911 81058 230 235 290 311 362 797 986 82067 443 566 576 582 617 738 897 938 83041 060 061 156 190 246 387 441 674 676 746 788 797 836 957 84043 104 263 447 524 542 615 748 881 919 931 972 997 85166 187 196 335 582 835 878 950 86071 177 223 272 314 349 549 639 697 961 87011 052 260 377 391 446 455 505 551 651 738 929 933 980

*

Minden felelősség nélkül.

*

A *Pest* gyorslistáját, amely a ma kihúzott összes számokat tartalmazza, a húzásteremben összeállította a Gloria ker. rt. Osztálysorsjegy főárusító Andrássy-út 18. Tel.: 11—89—99.

*

A húzás folytatása holnap, február 23-án lesz.

Kórház épül Kispesten és Pestszentlőrincen

Nemrég mozgalmat indítottak Pestszentlőrincen az ottani tűzharcos asszonyok kórház felépítésére. A mozgalom igen szép eredményekkel járt, a tehetős pestszentlőrinci polgárok bútordarabokkal, ruhaneműekkel és pénzadományokkal járultak hozzá a nemes célhoz. Ezt a példát követi most a többi pestkörnyéki város is. A kispesti Vörös Kereszt Egyesület választmánya már napokkal ezelőtt elhatározta, hogy *Kispesten is mozgalmat indítanak új kórház felépítésére.* A kórház a tervek szerint 300 ággyal rendelkezne egyelőre és a szolgálatot a vöröskeresztes ápolónők látnák el, valamint díjmentesen a városba kinevezett orvosok. A tervezett kórházat már a tavasz folyamán fel is állítják a város által rendelkezésre bocsátott épületben.

GYERMEKKÉRDÉS

1910-BEN 1940-BEN

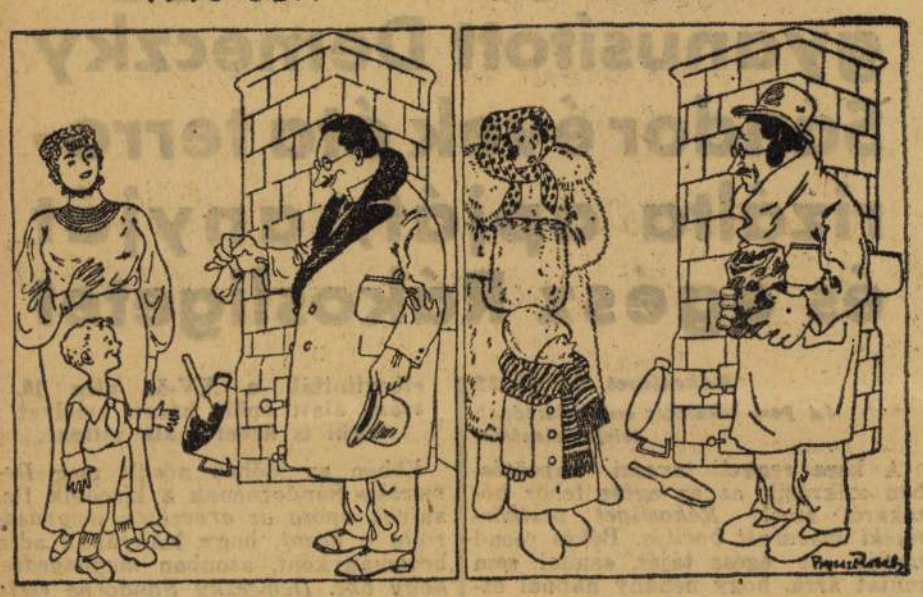

— Apu, hoztál cukrot? *— Apu, hoztál szenet?*

(Byss Róbert rajza)

A képviselőházat február 27-ére összehívták

A *Magyar Távirati Iroda* jelenti: A képviselőház február 27-én, kedden déli tizenkét órakor ülést tart. Tárgy: a további teendők iránti intézkedés.

Ma MÉP-pártértekezlet, szombaton minisztertanács

A Magyar Élet Pártja ma este ½7 órai kezdettel tartja *Esterházy*-utcai klubhelyiségében *pártértekezletét. Radocsay* László igazságügyminiszter bemutatja a sajtónovella tervezetét. Minden valószínűség szerint gróf *Teleki* Pál miniszterelnök is felszólal az értekezleten a sajtónovella tervezetével kapcsolatban. A pártértekezletet a szokásos *pártvacsora* követi.

Szombaton *minisztertanácsra* ül össze a kormány, folyó ügyeket tárgyal.

Nyilttér

Sok ezer gyomor-, bél- és májbeteg egybehangzóan dicséri a természetes »Ferenc József« keserűvizet, mert az úgy a hatás biztonsága, mint rendkívül enyhe volta következtében valóban tökéletes hashajtónak bizonyul. Kérdezze meg orvosát!

SZOMBATHELYI BLANKA
premierje holnap, pénteken
a **NEGRESCO**-ban
Kíséri: **Adler** és **Malcsiner** zongora-duó

GARSZÓNLAKÁST KERESEK
központi fűtés, melegvízzel, belterületen, utcai, napos fekvésűt. »Május 1-re Ve« jeligére

Lapengedély száma: 10.448/1939. M. E. III.
Terjesztési eng. sz.: 363.269/1939. VII. a.
II. évfolyam 42. szám

ÁRA 10 FILLÉR
BUDAPEST, 1940 SZERDA FEBRUÁR 21

PEST

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: VII., RÁKÓCZI-ÚT 54. TELEFON: *222-630, *222-220, 222-688, 222-636
JEGYPÉNZTÁR, HIRDETÉSI, ELŐFIZETÉSI, UTAZÁSI ÉS KÖNYVOSZTÁLY: VII., ERZSÉBET-KÖRÚT 18-20.

Komádiban

csoda történt. Ebben a kis bihar-megyei községben észrevétlenül megvalósítottak valamit, amiről azt hittük, hogy az ábrándok és az elképzelések birodalmába tartozik. Legutóbb egy amerikai filmen láttunk ilyesmit. »Fiúk városa« volt a film címe és arról szólt, hogy egy derék pap miképpen valósítja meg álmát, nagy harcok és küzdelmek árán hogyan teremti meg azt a kollektív gyermekotthont, ahol a fiúk elsőrangú nevelésben részesülnek, tanulnak, sportolnak, erdőt irtanak, földet hánynak és kis műhelyekben serényen dolgozgatnak. Világsiker volt a film, nálunk is hetekig játszották, s bizony mindnyájan kicsit irigyeltük a kedves amerikai fiúkat, akik a filmrendező jóvoltából ilyen csodálatos otthonra találtak. A mi falusi gyermekeinkre és a főváros munkásnegyedeinek kis lakóira gondoltunk, akik előtt talán sohasem nyílik meg egy ilyen mesebeli otthon kapuja... S most lám, a magyar kezdeményező készség, a magyar szociális gondoskodás és a kultúrális fejlődés iránt való igazi magyar fogékonyság csendben megvalósította azt, amit Amerikában — filmen csináltak meg. Már egy éve működik Komádiban a »Fiúk városa« kis kultúrközösségéhez hasonlatosan az első magyar tanyai iskolaotthon és már be is számoltak az első esztendő sikereiről és eredményeiről. Fiúk és lányok vegyesen laknak az otthonban, ahol 340 gyerek számára van hely. Az első évben majdnem teljes volt a létszám. A gyerekek tanításáról egy igazgató-tanító, kilenc tanító és tanítónő és a lelkészi kar gondoskodik, ápolásukat pedig diakonisszanővérek látják el. A gyerekek részt vesznek a mindennapi házimunkában és dolgoznak az otthon pékműhelyében és konyhájában is. A tanítás ingyenes és a szülők aszerint járulnak hozzá búzában az ellátás költségeihez, hogy hány hold földjük van. Az egyholdas gazda havonta tizenkét kiló búzát ad, a negyvenholdas harmincötöt. A gyerekek az első hónapban a honvágy miatt fogytak, aztán meghíztak. Vannak a komádi otthon kis lakói között olyanok, akik tíz kilót is híztak. Egy-egy gyerek nevelése évente 16 pengő 17 fillérbe kerül! Örömmel és elégedetten böngésszük az első év eredményeiről szóló beszámolót. Igen, ez az igazi útja a magyar feltámadásnak. Sok-sok Komádira van szükségünk, hogy megérjük álmainknak a beteljesülését.

Tizenkétezer pengő értékben 1500 jutalom a Pest nagy rejtvényversenyén

Ne aggódjék a budapesti fogyasztó, kereskedő és iparos!

A Pest kimerítő tájékoztatót ad az élelmiszerek, a fűtőanyagok, az iparcikkek és nyersanyagok áralakulásáról, a készletekről és felhasználásukról

A nagyközönséget rendkívül érdekli *az élelmiszerek és iparcikkek* áralakulása. Természetszerűen Magyarország sem lehet sziget a háborús Európában és bizonyos mértékig nálunk is érezteti hatását az a *gazdasági harc*, amely a szembenálló felek között folyik. Anglia és Franciaország blokádháborúját a semleges államok is megérzik. Minden vonatkozásban, ipari, kereskedelmi és közélelmezési téren is befolyásolja az általános világhelyzet a magyarországi árak alakulását.

A főváros közönségét elsősorban az élelmiszerek áralakulása érinti. Az áralakulás jelentős mértékben függvénye *az élelmiszerfelhozatalnak*. A rendkívüli hideg időjárás és a hófúvások az élelmiszerfelhozatalt *csökkentették*. Emiatt néhány élelmicikknél hiány jelentkezett és a főváros fogyasztóközönsége úgyszólván *napokig nem jutott tojáshoz, tejhez.*

A főváros közélelmezésének vezetője nyilatkozik

Az élelmiszerpiac helyzetéről és az élelmiszerárak alakulásáról kérdést intéztünk dr. *Rosta* János tanácsnokhoz, a főváros közélelmezési ügyosztályának vezetőjéhez. Dr. *Rosta* János tanácsnok a *Pest* munkatársa előtt a jelenlegi helyzetet az alábbiakban világította meg:

A tojás-front

— A főváros fogyasztóközönségét, a háziasszonyokat, tudom, elsősorban *a tojás-front* érdekli. Éppen a *Pest* számára adott nyilatkozatomban néhány héttel ezelőtt megmagyaráztam azokat az okokat, amelyek a tojáshiányt előidézték. Örömmel közölhetem, hogy most már a helyzet lényegesen javult és ma például a Községi Élelmiszerüzem árusító fiókjaiban

a legkitünőbb tojást 13 fillérért lehet kapni.

Tegnap több mint 200 láda tojás érkezett Budapestre. Bízom abban, hogy a helyzet javulni fog, természetesen sok függ az időjárástól, attól, hogy *szállítási nehézségek nem lépnek fel.*

A tej

— A *tejhelyzet is javult.* A mult héten előrelátásból bizonyos mennyiségű *tejet tartalékoltunk*, hogy legalább a kórházakat láthassuk el tejjel és jusson tej a gyermekeknek, betegeknek. A viszonteladókat a tejvállalatok felhívták, hogy

olyan vevőiknek adjanak tejet, akiknek családjában tudomásuk szerint gyermek vagy beteg van.

A közönség ennek a rendelkezésnek helyességét be is látta és *ellene nem hangzott el zokszó.* Az utóbbi napokban azután *teljes erővel megindult a tejszállítás,*

ma reggel viszont ismét csökkent mennyiségben érkezett tej a fővárosba,

mert több vasúti vonalon az ismét rendkívül hidegre fordult időjárás miatt *a forgalom megszünt.*

A burgonya

— *A burgonyapiacon* is javult a helyzet. Áru most már nagyobb mennyiségben érkezik a fővárosba és

a jobbminőségü burgonyából is megindult a felhozatal.

Ezt különben előre megmondtam és a helyzet a burgonyafronton a jövőben egyre javulni fog.

A hús

— *Ami a húspiacot illeti, az árak emelkedtek.* Általában mihelyt áruhiány van, természetes az áremelkedés. Ezért történt nagy árkiugrás a tojásnál. *A húsárak emelkedését a kukorica szilárd volta idézi elő.* A gazdák a jelenlegi magas kukoricaár mellett nem akarnak intenzíven állatot tenyészteni, nézetem szerint

a húsárak a legközelebbi termésig a mai szinvonalon fognak hullámzani.

A kormány, amely tekintettel van az exportra, kellő pontossággal mérlegeli a belső fogyasztást, így tehát *a húspiacon további drágulástól nem kell tartani.*

Paraj

— Ma reggel *egy vagón olasz paraj* futott be a nagyvásártelepre,

mihelyt a hótakaró elpusztul, megjelenik a piacon a magyar paraj is.

Általában az időjárás javulásával *fokozatosan javulni fog az élelmiszer felhozatal.* Egyébként

minden élelmiszer bőséges mennyiségben van Budapesten

és az elmult nehéz hetekben is hiány csak *tojásban és tejben* jelentkezett.

A főváros kereskedelmi tanácsnoka ezt mondja

A főváros iparcikk-fogyasztásáról, az iparcikkek áralakulásáról dr. *Felkay* Ferenc tanácsnokot, a főváros kereskedelmi és ipari osztályának vezetőjét kérdezte meg a *Pest* munkatársa. Dr. *Felkay* Ferenc mindenek előtt a tüzelőszerellátásról nyilatkozott:

A szén és a fa

— A főváros *tüzelőszerrel való ellátása* javult. A vasúti szállítási akadályok nagyobbrészt elhárultak és *a szénbányához vezető vonalakat sikerült a hóakadályoktól megszabaditani.* A szénhiány idején sokan, akik addig szénnel fütöttek, *tüzifát vásá*

roltak s ezért rendkívül nagy volt a tüzifa iránt a kereslet. Jelenleg

négy-öt napra elegendő tűzifa van Budapesten.

A fatermelő vidékekkel sikerült már a kapcsolatot megteremteni, úgy, hogy most megindulnak szállítások faban is.

A fuvar

— A tüzelőszerellátást lényegesen befolyásolja *a fuvarhiány.* Sajnos, kevés fuvar áll rendelkezésre. A fuvarosoknak egyrészt előfogatokat kell alkalmazniok s így kevesebbet tudnak fuvarozni, másrészt *a havas, jeges utcákon lassúbb a szállítás.* Az előfogatok alkalmazása

költségesebbé is teszi a fuvarozást.

A katonaság segítségére sietett a közintézményeknek és gondoskodott arról, hogy a közintézmények fuvart kapjanak. Jelentősen javul a helyzet akkor, ha *a fuvarozási nehézségek is megoldódnak.*

Az iskolák szénszünete

— Ami *az iskolák tüzelőszerrel való ellátását illeti,* a helyzet az, hogy

jelenleg a budapesti iskoláknak mintegy felében szénszünet van.

A polgármester úr fontosnak tartja, hogy valamennyi iskolában *minél hamarabb folytatódjék a rendes tanítás.* Arról gondoskodás történt, hogy *a napközi otthonoknak legyen tüzelőanyaguk.* A szegény gyerekek tehát, akiknek odahaza egyáltalán nincs tüzelőjük, a napközi otthonokban *meleg helyiségekben tartózkodhatnak.*

Mi van az árellenőrzéssel?

A főváros pénteki közgyűlésén polgármesteri előterjesztés alapján foglalkoznak az *árellenőrzés* kérdésével. A kereskedői érdekeltségek ugyanis illetékes helyen *panaszt tettek* az árellenőrzés mai rendszere miatt. Ezzel kapcsolatban dr. *Felkay* Ferenc tanácsnok a következőket mondotta munkatársunknak:

Rendelet jön

— Napok kérdése, hogy olyan *minisztertanácsi rendelet jelenik meg,* amely alkalmas lesz a panaszok megszüntetésére. Gondoskodik majd a rendelet arról, hogy

az árkormánybiztosság, a bíróság és a valutaügyészség között meglegyen a kellő összeköttetés.

Az árellenőrzéssel szemben egyébként ma már nincsenek olyan panaszok, mint amilyeneket az árellenőrzés rendszerének bevezetésekor hangoztattak. *A még meglévő bizonytalanságot fogja a kormányrendelet megszüntetni.*

Az iparosok és az anyagbeszerzés

Az egyik ipartestület közgyűlésén, amelyen megjelent *Felkay* tanácsnok is, az iparosok *az anyagbeszerzés* kérdését tették szóvá. Erről a tanácsnok ezeket mondotta a *Pest* munkatársának:

— Az iparosok azt kérték, hogy *kedvezményes áron* juthassanak az iparuk folytatásához szükséges anyagokhoz. Ez ma is megvan, azonban az így rendelkezésükre álló anyagmennyiséget *keveslik* és a főváros támogatását kérték.

A kormányhatóság mindent elkövet, hogy az iparosok kellő mennyiségű olcsó anyagot kapjanak.

Feltétlenül biztosítja a kormány *az építkezéshez szükséges anyagokat* annál is inkább, mert hiszen a legtöbb iparágat éppen az építkezéseknél foglalkoztatják.

Az iparcikkek ára

Végül *az iparcikkek áralakulásáról* beszélt a főváros ipari és kereskedelmi tanácsnoka:

— Külföldi anyagok feldolgozásánál az árkormánybiztos kénytelen az *anyagárak drágulását* figyelembe venni. Bizonyos áremelést a szállítási nehézségek és a kockázat is indokolttá tesznek ilyen külföldi anyagoknál. Általában fontosnak tartja az árkormánybiztosság, hogy

az augusztus 26-i árakat ne emeljék.

Nyilttér

Elhízott, vérmes, székrekedésekre hajlamos egyéneknek reggelenként egy-egy pohár természetes »Ferenc József« keserűvíz kitűnően megfelel, mert ennek hashajtó hatása éppen olyan alapos, mint rendkívüli enyhe. Kérdezze meg orvosát!

Rosta János és *Felkay* Ferenc tanácsnok nyilatkozatából tiszta képet nyer a főváros közönsége *a közszükségleti cikkek, élelmi- és iparcikkek piacának helyzetéről és ezeknek a cikkeknek várható áralakulásáról.*

Pakots György

A könyvnyomtatás ötszázadik évfordulóját ünnepelték a nyomdászipartestület közgyűlésén

A sokszorosítók (nyomdászok) ipartestülete tegnap tartotta meg *tisztújító közgyűlését* a tagok rendkívül nagy érdeklődésével. *Pápai* Ernő elnök kiemelte, hogy milyen nagy jelentősége van a közgyűlésnek, amely egybecsik a könyvnyomtatás ötszázadik esztendejének megünneplésével. Javaslatára elhatározták, hogy a könyvnyomtatás feltalálásának ezt a félévezredes évfordulóját *külön díszünnepség* keretében ünneplik meg.

Az elnök megnyitó beszédében rámutatott a sokszorosító gépekkel űzött *illegális versenyre,* amely a nyomdaiparnak rendkívül nagy károkat okoz. Szólt ezután *a kontárok romboló tevékenységéről* és a helyzet gyökeres megoldását sürgette. Meleg hangon búcsúzott el a közgyűléstől, amely a lelépő elnökségnek, elöljáróságnak és számvizsgálóbizottságnak egyhangúlag megadta a felmentvényt.

Ezután megválasztották *az új vezetőséget.* A közgyűlés elnökké *Klösz* Pál kormányfőtanácsost, alelnökké *Báthory-Hüttner* János kormányfőtanácsost, *Tranger* József kereskedelmi tanácsost és *Hollóssy* Jánost választotta meg.

Levágta egy mozdony a lábát

Ma reggel a ferencvárosi teherpályaudvaron egy vontató mozdony elgázolta *Pehák* Mihály 46 éves fűtőházi munkást. A mozdony kerekei a szerencsétlen ember jobblábát térden felül levágták. A munkás életveszélyes állapotban volt, amikor a *MÁV*-kórházba vitték.

Unokagyilkos nagymama

Bunyevác Józsefné gerdei lakos felnőtt leánya, közvetlenül kitűzött esküvője előtt, egészséges gyermeket szült. A nagyanya, nyomban a szülés után, megfojtotta az unokáját. Bűnvádi eljárás indult, amelynek során a pécsi törvényszék három és félévi börtönre ítélte az unokagyilkos nagymamát. A tábla az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. A kúria dr. *Bolla* Árpád tanácselnök vezetésével most tárgyalta az ügyet és *Bunyevác* Józsefné büntetését két és félévi börtönre szállította le azzal az indokolással, hogy a vádlott cselekményével egyetlen leánya szégyenérzetét akarta megóvni és afelett való izgalmában követte el tettét, hogy a szülés váratlanul éppen akkor következett be, amikor a leánya esküvője már ki volt tűzve.

Lázrohamában kiugrott a kórház ablakából

Horváth János 29 éves alkalmi munkást súlyos betegen vitték tegnapelőtt a *Szent László*-kórházba a Mária Valéria telep 5. számú barakkból. Ma délelőtt főorvosi látogatás volt abban a kórteremben, amelyebn ő is feküdt. A látogatás alatt lázrohamában *hirtelen kiugrott az ágyból és mielőtt bárki megakadályozhatta volna, feltépte az emeleti kórterem ablakát és az udvarra ugrott.* Összetört tagokkal terült el a kövezeten és néhány óra mulva *meghalt.*

3. keresztrejtvény

Horthy Miklós kormányzót ünnepelték ma az OMGE-ban

Az *OMGE* ma tartott igazgatóválasztmányi ülésén gróf *Somssich* László, az *OMGE* elnöke méltatta *Horthy* Miklós kormányzó érdemeit. Többek között a következőket mondotta:

— A kormányzó egyéniségének és vitéz katonai erényeinek egész varázsa, kitartása és egy jobb jövőbe vetett rendületlen szilárd hite tették lehetővé ennek az *országnak talpraállítását.*

— A letelt húsz év alatt is nehéz megpróbáltatáson mentünk keresztül, sokszor igen kényes helyzetekből keletkezett szirtek és örvények között sodorta a világesemények áradata között az ország hajóját, amelyet azonban ő biztos kézzel és éleslátással vezetett át nyugodtabb vizekre, ahol építőmunkáját folytathatta.

— Meg nem alkuvó hazaszeretete, rendkívüli kötelességérzete és lelkes magyarsága példaként ragyog mindenki előtt, aki a közéletben szerepet vállal.

— Ma is igen nehéz helyzetben vagyunk, országlása huszadik évében, mégis megnyugtató tudatban élhetünk, mert fix pont gyanánt tekinthetünk arra a férfira, akit az isteni Gondviselés nekünk adott.

— **Mi, gazdák, különös tisztelettel és szeretettel adózunk magas személyének.**

— **Tisztelettel indítványozom, méltóztassék mai igazgatóválasztmányi ülésünkből kifolyólag elhatározni, hogy a kormányzó úr őfőméltóságát országlásának huszadik évfordulója alkalmából mély tisztelettel és hódolattal**

feliratban üdvözöljük,

biztosítva őt magas személye iránti változatlan ragaszkodásunkról, megköszönve mindazt, amit húsz év alatt az ország érdekében tett, a Mindenható áldását kérve további országlására. Őfőméltóságának pedig adjon az Isten ezentúl is tartós egészséget, erőt és kitartást a magas állásával járó súlyos terhek és gondok leküzdésére.

A nagyszámú közönség felállva, óriási lelkesedéssel és tapssal fogadta a lelkes beszédet.

Meghalt Demeczky Sándorné, akinek festőművész fiát gyanusítják a gyilkossággal

Beszámoltunk arról, hogy *Felszeghy* Róbert, a pestvidéki törvényszék vizsgálóbírája gyilkosság bűntettének kísérlete címén letartóztatta *Demeczky* Sándor festőművészt, aki ellen súlyos gyanúokok merültek fel, hogy *édesanyját: özvegy Demeczky Sándornét rákosligeti villájában súlyosan bántalmazta.* Mára fordulat történt az ügyben:

a súlyosan sérült 68 éves úriaszszony, anélkül, hogy visszanyerte volna eszméletét, sérüléseibe a Horthy kórházban belehalt.

A vizsgálóbíró ma ismét maga elé vezettette *Demeczky* Sándort, aki kihallgatása során azt hangoztatta, hogy *a merénylethez nincsen köze,* majd kérte, szembesítsék édesanyjával. Ez már nem történhetett meg.

A pestvidéki törvényszék vádtanácsa ma foglalkozott *Demeczky* Sándorral a letartóztatás ellen beadott felfolyamodásával és azt *elutasította.*

A festőművész ellen most már nem gyilkosság kísérlete, hanem gyilkosság bűntette címén folytatják le az eljárást.

Felszeghy Róbert vizsgálóbíró elrendelte az elhúnyt úriasszony boncolását. A boncolást holnap foganatosítják.

LETARTÓZTATTÁK DEMECZKY SÁNDOR IPARMŰVÉSZT GYILKOSSÁG KÍSÉRLETE MIATT

Rákosliget, február 20.

(Az Esti Ujság kiküldött munkatársának telefonjelentése.)

Rejtélyes és titokzatos bűnügy foglalkoztatja a pestvidéki nyomozó hatóságokat. Özvegy *Demeczky* Sándorné, született *Bordás* Teréz 68 éves úriasszonyt néhány nappal ezelőtt *súlyos állapotban találták rákosligeti villájában.*

A matróna az ijedtség és a bántalmazások következtében elvesztette beszélőképességét, fején és arcán ütéstől eredő hatalmas véres sebek tátongnak.

Az állítólagos rablótámadást fia: *Demeczky* Sándor festő- és iparművész fedezte fel, aki azonban hamarosan gyanuba keveredett s most

azzal vádolják, hogy színleges betörést követett el és ő bántalmazta édesanyját,

akinek az állapota azóta válságosra fordult.

Az iparművész elmondja a történteket

Demeczky Sándor a következőképpen mondotta el a történteket:

— Édesanyámmal és László nevű öcsémmel együtt lakunk Rákosligeten, a XV. utca 10. számú villájában, amely az öcsém elvált feleségének a tulajdona. *Öcsémmel együtt tartottuk el özvegységre jutott édesanyánkat.* Mint festő- és iparművész az utóbbi időben a rendesnél kevesebbet, körülbelül havi 200 pengőt kerestem, de szerény keretek közt megéltünk.

A legjobb megértésben éltünk édesanyámmal,

aki teljesen egyedül vezette a háztartást. Az öcsém néhány héttel ezelőtt bevonult katonának, anyám pedig influenzát kapott és fekvő beteg lett. Azóta

én főztem, takarítottam és ápoltam édesanyámat.

— A rablótámadás napján az öcsém Nagybereznáról 100 pengőt küldött a háztartás céljaira, amit fel is vettem a postán és átadtam édesanyámnak. Nekem is volt 60 pengőm, amit az asztalon hagytam *és miután kívülről gondosan bezártam a lakás ajtaját, este 6 óra tájban eltávoztam hazulról.*

— Dr. *Domby* Béláné OTI tisztviselőnőhöz mentem beszélgetni, majd fél 9 órakor hazaindultam.

Amint a lakásunkhoz értem, meglepetve láttam, hogy teljesen sötét van s az ablak tárva nyitva.

Majd befutottam a kerti ajtón keresztül, a konyhafelőli ajtót is nyitva találtam, a *hallban egy festményem és egy párna a földön hevert,*

minden fel volt dulva a lakásban.

Anyám ágyához léptem s megkérdeztem tőle, hogy mi történt. *Artikulátlan hangok jöttek ki a száján, csak fájdalmasan nyögött és mutogatott.* Rémesen nézett ki szegény édesanyám,

ősz haját elborította a vér.

Én mindenekelőtt átkutattam a lakást, hogy nem bújt-e el a betörő, de már hült helye volt. A merénylő minden bizonnyal álkulccsal hatolt be a lakásba s valószínűleg valaki megzavarhatta, mert semmit sem vitt magával. Édesanyámat dr. *Bakonyi* Lajos orvos részesítette elsősegélyben.

Gyanús körülmények

A nyomozás mindenekelőtt megállapította, hogy

Demeczkyék villájában hatalmas harapós farkaskutya van s idegen nem is mehet be az udvarba, csak ha esetleg feláldozza a nadrágját.

Kutyaugatást azonban sem a közvetlen szomszédok, sem a szemben lévő villák lakói nem hallottak a kérdéses időben.

— *Mikor fedezte ön fel a merényletet?* — kérdezték a festőművésztől.

— *Körülbelül este ¾9 lehetett.*

— Látta, hogy édesanyja állapota súlyos, miért ment csak fél 11 órakor orvosért?

Demeczky ötölt-hatolt, *nem tudott erre a váratlan kérdésre kielégítő választ adni.*

A nyomozás szempontjából talán a legfontosabb vallomást özv. *Zborek* Ivánné tette.

A 69 éves szomszédasszony volt az idegenek közt az első, aki a helyszínt látta.

Amikor értesült a merényletről, nyomban átsietett *Demeczkyékhez* s

egy kalapácsot pillantott meg a szobában.

— *Ott van az a kalapács — mondotta a szomszédasszony, — biztosan azzal ütötte le a rabló...*

Demeczky ekkor felkapta a kalapácsot, valami rongyban megtörölte

s azt válaszolta:

— *Dehogy!...*

A kalapácsot ettől kezdve sehol sem lehetett megtalálni.

Zborekné még a következő fontos momentumot említette meg:

— Amikor szegény félholtravert *Demeczkyné* véres párnáját felcseréltem egy tiszta párnával,

odajött az ágyhoz a fia is, ráborult az anyjára és valamit súgott a fülébe. Demeczkyné azonban kezeivel félretolta a fiát. Én a tekintetéből azt olvastam ki, hogy nem szívesen veszi fia hízelkedését.

Özvegy *Zborek* Ivánné végül azt hangoztatta, hogy

csak az ő és Kerekes Mihály vagyonőr unszolására ment orvosért Demeczky Sándor,

aki különben az egész idő alatt feltűnő zavartan viselkedett.

Rákosligeten aligha lehet találni valakit, aki *Demeczky* Sándor festő- és iparművészről jó véleménnyel lenne. Általában

utcára, úgyhogy a szegény öreg embernek idegenek adtak szállást és ennivalót.

Simon Margit háztartásbeli leány, aki szintén a szomszédban lakott, *többször hallotta, amikor Demeczky az édesanyjával veszekedett és fenyegető kijelentéseket tett vele szemben.*

Selyem Józsefné ezeket mondta:

— Ideges ember volt ez a *Demeczky*,

apját is gyakran megverte, sőt a pincébe zárta. Az öregembert halála előtt valósággal a bogarak ették meg.

Richter István is lesujtó véleményt alkotott a festőművészről:

Az idősebb *Demeczky* nekem jó barátom volt és előttem gyakran panaszkodott a fiára, aki durván, gorombán bánt vele.

Az anyja is elpanaszolta nekem, hogy a fia őt is gyakran megverte.

Pereskedő, lobbanékony természetű embernek ismerem. *Az anyja legutóbb elmondotta nekem, hogy amikor vendég megy a házhoz, akkor a fia hízeleg és kedveskedik neki, valósággal színészkedik. Amikor viszont magukra maradnak, keseríti életét a sok gorombaságával.*

Dobó Béla főszámtanácsos, *Király* József ny. csendőrtiszthelyettes, dr. *Tóth* Zoltán községi jegyző és *Farkas* László kereskedő szinte egybehangzóan vélekednek róla: *dologtalan, összeférhetetlen, lobbanékony, verekedő természetű embernek ismerik.*

Letartóztatás

Felszegi Róbert tanácselnök, a pestvidéki törvényszék vizsgálóbírója ugyancsak kihallgatta *Demeczky* Sándort, aki ezúttal is azt hangoztatta, hogy *bizonyára alkalmi tolvaj bántalmazta az édesanyját.*

Petrovics Ferenc, aki a közelben lakik, elmondotta, hogy este háromnegyed 9 órakor hazafelé tartva,

Demeczkyék háza előtt ment el és ajtócsapkodás zaja hallatszott ki a villából.

Kerekes Mihály vagyonőr szintén *heves zaj kiszűrődését hallotta.*

Özv. *Zborek* Ivánné még pótlólag elmondotta, hogy

amikor először ment be a lakásba, mindent a helyén talált. Ekkor hazaszaladt kötszerért, mire visszatért, a lakás fel volt dulva.

Dr. *Bakonyi* Lajos községi orvos a következő látleletet állította ki a matrónáról:

„Özv. Demeczky Sándorné 69 éves asszonyt elsősegélyben részesítettem. A hozzá feltett kérdésekre nem tudott választ adni. Balszeme alatt tyúktojás nagyságú kék daganatot találtam, a halántékán hat centiméter széles nyitott seb tátongott. A homlokán öt pengő nagyságú véres folytonossági hiány volt. A párnája, ágyneműje vértől borított. Elsősegélynyujtás után intézkedtem, hogy kórházba szállítsák."

— Elhihető az — kérdezte a vizsgálóbíró Demeczky Sándortól, — hogy a rabló ott látja a maga 60 pengőjét és az édesanyjának átadott 100 pengőt és azt nem viszi el a lakásból, ellenben a szegény tehetetlen öregasszonyt félholtra veri?

— *Nem tudom, kérem — mondotta Demeczky idegesen, szemlesütve — én csak azt állíthatom, hogy nem én bántalmaztam az édesanyámat.*

— Volt már büntetve?

— Igen, két évvel ezelőtt

tettleges becsületsértésért 300 pengő pénzbüntetésre.

Felszegi Róbert vizsgálóbíró ezután

Demeczky Sándort gyilkosság büntettének kísérlete címén előzetes letartóztatásba helyezte

és intézkedett, hogy a 43 éves festőművészt a csendőrök szállítsák be a pestvidéki törvényszék fogházába.

Br. GUDENUS LEÓ

Papen nem megy Rómába

Bukarest, febr. 20. (NST)

Ankarai jelentés szerint *Papen* törökországi német nagykövet a sajtónak adott nyilatkozatában megcáfolta azokat a külföldön elterjedt híresztelléseket, hogy rövidesen elhagyja állomáshelyét és római nagykövetté nevezik ki. A nagykövet rámutatott arra, hogy ezeknek a híresztelléseknek semmiféle alapjuk nincs.

Jelentkezés és felvilágosítás:
Utazási Irodánkban VIII, József-krt 5. Telefon: 14-44-60.
és
Melhosz Travel IX, Ferenc-krt 38. Telefon: 18-72-74.

Minden fémet háborús célokra használnak fel Németországban; papírból gyártják az „üvegeket"

Magyar-finn díszhangverseny

Emelkedett hangulatban folyt le a Vigadóban a *Magyar-Finn Társaság* díszhangversenye, amelyen a két rokon nép muzsikája ölelkezett össze legszebb alkotásaiban. *Sibelius*, a legnagyobb élő finn komponista két hatalmas műve: a hazája szépségeit zengő *Finlandia* és az *En saga* szimfónikus költeményein kívül előadásra került *Dohnányi Gyermekdal változata*, amelynek szólórészét a mester maga adta elő. *Kodály Magyar Zsoltárját* hallottuk a *Palestrina Kórus* és *Kösler* Endre közreműködésével. A könyörgő zsolozsma megrázó hangjai különös jelentőséget kaptak ezen az estén. A *Budapesti Hangversenyzenekart* nagyszerű lendülettel vezényelte *Vaszy* Viktor.

(td)

Az Operaház öt táncművésze elutazott Milanóba

Amint megírtuk, *Harangozó* Gyula, az Operaház balletmestere Milánóba utazott, ahol most a *Scalában Borodin „Igor herceg"* operájának balletrészét tanítja be. Nagy kitüntetés ez a meghívás *Harangozó* Gyulának, mert akkor bizta rá *Mattaloni* főintendáns egy orosz ballet beállítását, amikor a *Scalának* világhírű szerződtetett orosz táncművésze van.

Az *„Igor herceg"* táncrészében sok férfitáncosra van szükség, ezért a *Scala* igazgatóságának kérésére *Márkus* László igazgató engedélyt adott, hogy *az Operaház öt kartáncosa utazzék Milánóba az „Igor herceg"* csoportjeleneteiben való vendégszereplésre. Az öt magyar ballettáncos: *Suba* Gyula, *Gál* Andor, *Schrettner* Antal, *Tóth* László, *Vashegyi* Ernő, már el is utazott Milánóba, ahonnan az *Igor* herceg bemutatása után *Harangozó* Gyulával együtt térnek haza március közepén.

Meghalt Sammy boy, a híres hollywoodi kutya-sztár

A kutyabarátok bizonyára nagy szomorúsággal veszik azt a hollywoodi hírt, hogy a számtalan sok kutya-film főhőse: Sammy Boy szívgyengeségben kimult. A kutya-sztárt Raoul Amundsen, a sarkkutató, egyhónapos korában tizenöt évvel ezelőtt hozta Hollywoodba. A szamojéd kutya különös „színészi" tehetséggel rendelkezett. Sammy Boy volt az egyetlen kutya a világon, „akinek" a neve a telefonkönyvben szerepelt. Daxidson, a kutya tulajdonosa egész kis vagyont szerzett a „boldog emlékű" kutya-sztárral.

„Fenséges szerelem" — Győrött

Tehetséges fiatal operettszerzőt fedezett fel *Beleznay-Unger* István cseretársulata Győrött. *Koltay-Kohl* Sándornak hívják a fiatal szerzőt, akinek *Fenséges szerelem* című operettjét sikerrel játssza Győrött a cseretársulat. *Madarász* László és *Radnóthy* Éva a darab főszereplője.

A PHILIPPINI ŐSERDŐTŐL — A PESTI OPERAHÁZIG

A legegzotikusabb életű fiatal magyar zeneszerző kétségkívül *Takács* Jenő, akinek *Tarantellá*-ját e héten mutatja be a *Filharmóniai Társaság* az operaházi hangversenyen, *Nilusi legenda* című táncjátékát pedig tavasszal hozza színre az *Operaház*. *Takács* Jenő

fiatal kora ellenére már csaknem az egész világot bejárta.

1902-ben született Sopron megyében, Cinfalván és ott kezdte meg zenei tanulmányait.

— *Altdörfer* Viktor tanítványa voltam — mondja — azután Bécsbe kerültem. Amikor elvégeztem a Zeneakadémiát, *Kairóba hívtak meg zenetanárnak*. Itt dolgoztam öt esztendeig, tanítottam növendékeimet és amellett arab és más keleti népi zenék területén kutatásokat végeztem. Kairói tudományos előadássorozatom után

a Philippi-szigetek állami egyeteme hívott meg, így kerültem Manillába.

Manillai éveim alatt több kínai és japán meghívásnak tettem eleget és a tokiói rádió megbízásából *zongoraversenyt írtam a japán studiónak*.

— A berlini néprajzi múzeum azzal bízott meg, hogy

az északi Philippi-szigeteken őserdei expedíciót vezessek. Vad törzsek énekét és zenéjét vettem gramofonlemezekre a berlini múzeum számára.

— Amerikában, mint zongoraművész, hangversenysorozatot adtam és most két éve tértem haza Sopronba.

— Az Operaház *Szalay* Karolával Cleopatra szerepében adja elő *Nilusi legenda* című táncjátékomat, amelyet Theophile *Gautier Cleopatra egy éjszakája* című híres novellájából írtam.

A Filharmóniai Társaság pénteki hangversenyén a Tarantellá-m kerül bemutatásra, amely az igazi halálos táncot foglalja zenébe.

Akit megcsípett a tarantella-pók, az őrjöngően táncol a végkimerülésig — mondta *Takács* Jenő.

A fiatal magyar zeneszerző bemutatkozását érdeklődéssel várja a zenei világ és a közönség.

Elkészült a „Jöjjön elsején"

Mint az Esti Ujság jelentette, egy időre megszünt a munka a Hunniában, miután a szénellátásban bekövetkezett zavar természetesen a filmgyárat is erősen érinti. A legközelebbi produkciók csak március elseje után kerülnek műterembe, addig csak néhány kisebb helyiségekben dolgozik a már befejezett filmek technikai apparatusa. A legutolsó film, amelyet a Hunniában készítettek, Békeffy István vidám játéka, a „Jöjjön elsején", amelyet két esztendővel ezelőtt az Andrássy Színházban játszottak nagy sikerrel. A film talán még mulatságosabb, mint volt az eredeti vígjáték. Turay Ida megtartotta régi szerepét, Delly Ferenc és Rátkay Márton helyett azonban új szereplők, Jávor Pál és Páger Antal szerepelnek. (A két népszerű férfisztár, akik a magyar film gázsirekordjai, évek óta először szerepelnek együtt.) Az új magyar filmet páratlan gyorsasággal fejezték be. A technikailag kitünően előkészített film együttese a legutolsó napokban úgyszólván éjjel-nappal dolgozott, hogy elkészüljenek a munkával, nehogy a kényszerű szünet miatt a felvételek eltolódjanak. Ráthonyi Ákos a rendező, szinte végszóra fejezte be a film forgatását, a „Jöjjön elsején" műtermi része véget ért és háromhetes laboratóriumi munka után már a közönség elé is kerülhet az új magyar vígjáték.

ILLEMTAN

Most érkezett haza Rahóról a „Fészek" egyik civil tagja, aki kitünően sízik, remekül korcsolyázik, de hihetetlenül rosszmodorú. Rahón bekerült egy népes szállodába, amelynek vendégei nem győztek eleget csodálkozni a fiatal úr szörnyű modordefektusain. Két nappal megérkezése után csomagot kapott. A csomagban két könyv volt: két illemtan. Egyik magyarul, másik németül. Levél is volt mellékelve. Kiderült, hogy a könyveket az a fiatal pesti színésznő küldte, akinek a címzett úr leghűségesebben udvarolt.

„Hogy ne sokat gondolkozzék, — irta többek között önagysága — a német könyvet azért küldtem, mert hallom, hogy legközelebb Garmisch-Partenkirchenben készül sízni..."

„Halhatatlan magyar géniusz"

Ezen a címen február 24-én, szombaton este nagyszabású irodalmi estet rendeznek a Zeneakadémián. Balassi, Csokonai, Kisfaludy, Kriza, Vörösmarty, Tompa, Arany, Petőfi, Ady, Kosztolányi, Karinthy, Babits, Szabó Lőrinc, József Attila leghíresebb versei kerülnek a közönség elé Szeleczky Zita, Szörényi Éva, Nagykovácsy Ilona, Neményi Lili, Orsolya Erzsi, Lehotay Árpád, Timár József, Törzs Jenő, Balló Elemér, Várkonyi Zoltán, Koréh Endre, Major Tamás és dr. Hosszu Zoltán előadásában. Zongorán kisér Ersek Mária.

Esti Ujság SZERKESZTŐSÉGÉNEK TELEFONSZÁMA **1-444-00**

Színházi posta

1.

Az Operaházban e héten kezdi meg vendégfellépéseit Roswaenge Helge. Szombaton érkezik hozzánk a neves kamaraénekes. Aznap a „Carmen"-t s hétfőn az „Aida"-t énekli. Az Operaház egyébként e héten folytatja a Wagner-ciklust, amelynek egyik érdekessége, hogy a szerdai „Lohengrin"-ben először énekli Elzát Rigó Magda. A próbatermekben pedig az új „Bánk bán" előkészítésén dolgoznak. Erkel átdolgozott operájának bemutatója az Operaház legnagyobb idei eseménye lesz. Reprizét március 15-re tűzte ki Márkus László igazgató.

2.

Debrecen, Miskolc, Kassa és Kolozsvár színházai után most a Royal Színház tüzi műsorra a „Bombaüzlet" című háromfelvonásos, zenésvígjátékot. A darabnak nagy sikere volt a jelentékenyebb vidéki városokban. Kolozsvárott, az erdélyi lapok híradása szerint, ma is műsoron van. A „Bombaüzlet"-et vitéz Vadady Albert, az újpesti Független Ujság felelős szerkesztője irta, zenéjét dr. Fehér István szerezte, aki egyébként az iparügyi minisztériumban osztálytanácsos. A Royal Színház e hét szombatjára tűzte ki a darab bemutatóját.

3.

Szombaton tartja az „Első diadal" premierjét a Nemzeti Színház. A szerző, Galamb Sándor nem frakkban jelenik meg a lámpák előtt, hanem a Mátyás quinquecentennárium ünnepi alkalmára való tekintettel, fekete magyar ruhában. Első eset lesz, hogy a hagyományos frakk helyett magyaros öltözéket visel a kitapsolt szerző és azt hisszük, ez a példa a magyar bemutatókon hamarosan követésre talál.

4.

Régen hallottunk *Ölvedy* Zsókáról, aki évekig volt a *Vigszínház* tagja. Legközelebb Szegeden vendégszerepel *Ölvedy* Zsóka. A *Krétakör* női főszerepét játssza *Kardoss* Géza társulatánál.

5.

A kolozsvári Magyar Színház kedden és szerdán Mátyás-emlékünnepet rendez. Kisfaludy Károly két egyfelvonásosa: a Mátyás diák és a Hűség próbája kerül színre, azonkívül Mátyásról szóló versek és dalok egészítik ki az előadást.

6.

A Városi Színházban ma és holnap délután az *Aranyembert* játssza a *Nemzeti Színház* együttese a főváros előadássorozatában. Timár Mihály: *Lehotay* Árpád, Noémi: *Olthy* Magda, Athélia: *Tőkés* Anna, Timea: *Előry* Kató és Krisztyán Tódor: *Várkonyi* Zoltán. Az előadást *Major* Tamás rendezi.

7.

A népszerű író a napokban az irodalomtól távoleső erényeiről tartott előadást.

— *Lehet mondani, hogy céllövőbajnok vagyok, legalábbis úgy tudok bánni mindenféle fegyverrel — jegyezte meg egykedvűen.*

— *Szóval ha feldobok egy ötpengőst, azt menten keresztül lövöd, — válaszolta incselkedően egyik barátja, az ismert publicista.*

— *Az író elgondolkozott:*

— *Ötpengőst talán nem. De nagyobb címletet, mondjuk egy százast, feltétlenül...*

Jöjjön velünk színházba az Esti Ujság kedvezményes színházjegy irodája útján

Színházjegyirodánk VIII., József-körút 5. hétköznapokon és vasárnap reggel 9 óráig este 8 óráig áll olvasóink rendelkezésére.

Telefonrendelés: 140-000 144-401.

Színházi műsor:

Operaház (½7): A nürnbergi mesterdalnokok.
Nemzeti Színház (½8): Hamlet. (III.)
Nemzeti Kamara Színház (4, 8): minden este és vasárnap d. u.: Feleség.
Vigszínház (8): Okos házasság. (B.)
Andrássy Színház (¼4, 8) minden este és vasárnap d. u.: Mandragóra.
Pesti Színház (4, 8) minden este és vasárnap d. u.: Fenség, fizetek.
Belvárosi Színház 4, 8) minden este: Illetlenség; vasárnap d. u.: Farsangi esküvő.
Magyar Színház (8): Szünet.
Fővárosi Operettszínház (¼4, 8) minden este és vasárnap d. u.: Handabanda.
Royal Színház: Szünet.
Városi Színház: Szünet.
Pódium Színpad (½5, 9) minden este, vasárnap d. u.: A helyzet a következő.
Komédia Orfeum (½5, ½9) minden este, vasárnap d. u.: Filléres nászút.
Kamara Varieté (½6, ½9, vasárnap 3, 6, 9-kor): Orfeum a pokolban.
Erzsébetvárosi Színház (½6, ½9, vasárnap ¼4, 6, ½9): Régi jó Budapest.
Józsefvárosi Színház (½6, ½9, vasárnap ¼4, 6, ½9): Egyetlen éjszakára.
Kisfaludy Színház (½6, ½9, vasárnap ¼4, 6, ½9): Bolond lyukból bolond szél fúj.

Mozi műsor:

BEMUTATÓ MOZIK:

ATRIUM FILMSZINHÁZ (T.: 153-034.) ½6, ½8, ½10-kor. Sz., V., U.: ¼4-kor is. Gunga din. (Gary Grant, Victor McLaglen, Douglas Fairbanks).

CASINO FILMSZINHÁZ (T.: 383-102.) ¾5, ¼8, ¾10. Sz., V., U.: ½3, 5, ¼8, 10 órakor. A 4 toll. (R. Richardson).

CITY (T.: 111-140.) ¾6, ¾8, ¾10. Sz., V., U.: ¾4-kor is. Préri kapitánya. (Randolph Scott). A munka áldása. Riport-film. Híradó.

CORSO 5, ¼8, ½10-kor. Sz., V., U.: 3 órakor is. Fernandel: A potyautas. Popeje: Aladin és a csodalámpa. V. d. e. ¼12-kor: Anita Best-matiné.

DÉCSI (T.: 125-952.) 6, 8, 10. Sz., V., U.: 4-kor is. Viktória királynő. (Anna Neagle, Anton Wohlbrück). Híradók.

FORUM FILMSZINHÁZ (T.: 189-343.) ½6, ½8, ¾10. Sz., V., U.: ¼4-kor is. Halálos tavasz. (Szörényi). 9-ik hétre prolongálva.

HIRADÓ FILMSZINHÁZ (VII., Erzsébetkörút 18. Telefon: 223-499). Magyar, Ufa, Fox és rajzos híradók. Legfrissebb hírek a külön kiadásban. Operaházi előtárlat. (Színes). Miből élünk. (Kultúr film). Színes rajzfilm. (Páholyok elővételben is.) Folytatólagos előadások: 10—24 óráig.

PALACE (T.: 136-523.) 11, 2, 4, 6, 8, 10. Első három mérsékelt. Várlak. (Irene Dunn és Charles Boyer).

RÁDIUS FILMSZINHÁZ (T.: 122-098.) ½6, ¾8, ¾10. Sz., V., U.: ¼4, ½6, ¾8, ¾10-kor. Egyetlen éjszaka. (Pierre Blauchar).

ROYAL APOLLÓ (T.: 222-002.) ½6, ½8, ¾10. Sz., V., U.: 3, ½6, ½8, ¾10: Gunga din. (Gary Grant, Victor McLaglen, Douglas Fairbanks). 2-ik hétre prolongálva. Híradó.

SCALA FILMSZINHÁZ (T.: 114-411.) ½6, ½8, ¾10. Sz., V., U.: 3 órakor is. Texas. II. rész. A száguldó fantom.

URÁNIA FILMSZINHÁZ (T.: 146-046.) 5, ½8, ½10. Sz., V., U.: ¾3 5, ½8, ½10. Édesanyám. (Käthe Dorsch, Hörbiger Pál). V. d. e. 11-kor: Dr. Baktay Ervin előadása. India csodái.

MÁSODHETES MOZIK:

ADMIRAL (T.: 253-707.) ¼4, ½6, ½8, ½10. V., U.: ½2-ko is. Dal a szabadságról. (Nelson Eddy). V. d. e. ½10 és ½12: Örök csavargó. (Mickey Rooney).

ASTRA (T.: 154-422.) ¼4, ½6, ½8, ½10. V.: ½2-kor is. „1848" Mária Ilona. (Paula Wessely).

BROADWAY FILMSZINHÁZ (Telefon: 144-212.) ¼4, ½6, ½8, ½10. Sz., V., U.: ½2-kor is. Első mérsékelt. Tarzan és fia. (Johny Weismüller).

CORVIN (T.: 138-988.) ¼4, ½6, ½8, ½10. V. ½2-kor is. Hotel Imperiál. (Ray Milland). Híradók.

DÉLIBÁB (volt Winkler, T.: 292-012.) 6, ½9. V.: ½3, ¾5, 7 és ¾10-kor: Gibraltár. (Erich v. Stroheim).

IPOLY FILMSZINHÁZ ¼4, ½6, ½8, ½10-kor. V.: ½2 órakor is. Gibraltár. (Erich v. Stroheim). Híradó.

KAMARA (T.: 144-027.) 11, 2, 4, 6, 8, 10. Első három mérsékelt. Garconlakás kiadó. (Turay, Rajczy).

LLOYD FILMSZINHÁZ 4, 6, 8, 10. V., U.: 2-kor is. A holnap hőse. (Dodge City). Erol Flynn.

OLYMPIA FILMSZINHÁZ (T.: 342-947.) 11, 2, 4, 6, 8, 10-kor. „1848" Mária Ilona. (Paula Wessely. Willy Birgel). Híradó.

PALOTA MOZGÓ (T.: 156-605.) ¼4, ½6, ½8, ½10. V.: ½2-kor is. Milliomos szobalány. Híradó.

REX-MOZI (István-út 39. szám. Telefon: 139-416.) ½5, ¾7, 9. Sz.: ¼4, ½6, ½8, ½10. V.: fél 2-kor is. Mister Flow. (Egy asszony bolondja). Miki és a papagály. Híradó.

STUDIÓ FILMSZINHÁZ (Akácfa-u. 4. T.: 140-840.) 11, 2, 4, 6, 8 és 10. Csapda. (M. Chevalier, E. von Stroheim). 5-ik hétre prolongálva.

TISZTI KASZINÓ ZÁRTKÖRŰ FILMSZINHÁZA. ½5, ¾7 és 9 órakor. 20. és 22-én: Hófehérke és a hét törpe. — 25-én: Tarzan és fia. (Johny Weissmüller).

TURÁN (T.: 120-093.) 4, 6, 8, 10. V., U.: 2-kor is. „1848" Mária Ilona. (Paula Wessely). V. d. e. 11: Nászút féláron.

VESTA 11, ½2, ¼4, ½6, ½8, ½10. V., U.: 11, 2, 4, 6, 8, 10-kor. Dal a szabadságról (Eddy Nelson).

ZUGLÓI MOZGÓ 5, ½8, ½10. Sz.: 4, 6, 8, 10. V.: 2 órakor is. „1848" Mária Ilona. Híradó.

UJRA
Kányási primás és a közismert Nagybőgős játszanak minden este
Busulá Jukász-nál
GELLÉRTHEGY

Sanghai Bar
Minden este 10 órától reggel 5-ig:
A műsorok műsora
Vasár- és ünnepnap: 5 órai tea.
XI., Horthy Miklós-út 60. Tel.: 25-74-30.
Asztalez-Jazz.

Mi a helyzet?

A német tengeri háború kiélesedését várják az Altmark-ügy kapcsán

A finn helyzet, az északi diplomáciai bonyodalmak és az *Altmark*-ügy szövevényében aránylag nehezen igazodik el a világsajtó. Ennek következtében még a semleges államok közvéleménye sem látja tisztán, hogy ezek az események milyen szálakkal kapcsolódnak egymáshoz és hogy összefüggéseik milyen fejleményeket ígérnek.

Erőszakos fellépés vagy haditény?

Aránylag legegyszerűbbnek az *Altmark* ügye látszik. Nincs vita abban a tekintetben, hogy a *Cossack* angol torpedóromboló norvég felségterületen, territoriális vizen támadta meg a német hajót és szabadította ki a fedélzetén őrzött *311 angol foglyot*. Vita tulajdonképpen csak akörül keletkezett, hogy ez a cselekmény egyszerűen *erőszakos fellépés-e, vagy haditény*. Amennyiben ugyanis az Altmark fel volt fegyverezve, akkor legalább segédcirkálónak számít s noha ez mit sem von le a semlegesség megsértésének tényéből, az angol akció haditény.

A németek álláspontja az, hogy ha a hajó fel lett volna fegyverezve, nyilván nem tűrte volna ellenállás nélkül a történteket. Anglia abban a jegyzékében, amelyet a norvég kormányhoz intézett, határozottan állítja, hogy az Altmark segédcirkáló, a megsemmisült *Graf Spee* egyik segédcirkálója volt s így hadijog alá tartozott. Arra is hivatkoznak, hogy a világ egyetlen kereskedelmi hajójegyzékében sem lehet az Altmark nevét felfedezni, ezzel szemben abban a hajójegyzékben, amelyet a nemzetközi postai és távíróunió 1939 júniusában a német kormánytól kapott adatok alapján állított össze, *az Altmark a német hadiflottához tartozó egységnek van feltüntetve.*

Oslo elhárítja magától a felelősséget

A norvég álláspont érthetően azt hangsúlyozza, hogy a semlegesség megsértésének ténye nem vitás. Még ha hadihajó volt is az Altmark, joga volt bizonyos ideig semleges vizen tartózkodni, azt az időhatart, amelyet a nemzetközi tengeri jog ilyen esetekre előír, nem lépte át, az angol beavatkozás tehát *jogtalan*. Nem szól hozzá a norvég kormány a felfegyverzés kérdéséhez, mert kitart amellett, hogy Bergenben a norvég hatóságok *nem vizsgálták át a hajót*. Ebben a kijelentésben az is benne foglaltatik, hogy Oslo elhárítja magától a felelősséget azért, amiért hatóságai nem fedezték fel az Altmark hadifoglyait.

A fjord zátonya

A felfegyverzés kérdését aránylag könnyű eldönteni. Az Altmark akció közben zátonyra futott, most is ott fekszik a Jössing fjord partján, *bármely nemzetközi bizottság megállapíthatja, hogy fel van-e fegyverezve vagy nincs.* Mindez azonban aligha változtat azon a berlini semleges megfigyelők által előrelátott tényen, hogy az egész ügy *a német tengeri háború rendkívüli méretű kiélesedését fogja maga után vonni.*

Anglia két szempontja

Anglia szempontjából két okból sem közönbös az egész Altmark-ügy fejlődése. Az egyik tényező, amelyet figyelembe kell venni, az, hogy Norvégiáé a világ egyik legnagyobb és legjelentősebb kereskedelmi flottája. Ennek a flottának *az angol forgalomban* való szerepe, különösen háborús időben, lényeges. A másik szempont Finnország megsegítésével kapcsolatos; ha bármelyik északi állam ellenségesen fordul szembe a megsegítésre irányuló angol-francia tervekkel, még nehezebbé válik a tervek végrehajtása.

A finn védelem és az idő

Világszerte az a meggyőződés kerekedett felül, hogy az orosz offenzíva nagy ember- és hadianyagáldozattal hatalmába kerítette ugyan a Mannerheim-vonal nyugati részének első vonalát, ugyanakkor azonban legnagyobb részben fel is használta felhalmozott tartalékait és bizonyos időre van szükség, amíg további jelentékeny akciók céljaira újabb anyagtartalékot gyűjt össze. Ez a körülmény *lélegzethez juttatta a finn védelmet.* Időközben kétségtelenül meg lehet állapítani, hogy a védekező hadsereg légiflottája megerősödött és *48 óra óta szakadatlanul bombázza az oroszok utánpótlási vonalait*, amivel lassítja a második nagy offenzíva előkészületeit és meghosszabbítja a segítség megérkezéséhez szükséges időt. Ettől függetlenül még mindig nyilt kérdés, hogy van-e mód és lehetőség olyan segítő hadsereg Finnországba juttatására, amelynek beavatkozása *döntően* befolyásolhatja az eseményeket.

Jellegzetesnek kell tartani azt a véleményt, amely a *Daily Telegraph*ban, az angol külügyminisztérium félhivatalos jellegű lapjában, az ujság katonai szakértőjének tollából jelent meg. Ez a közlemény a karéliai orosz támadás eseményeit vizsgálva, arra a megállapításra jutott, hogy *a világ egyetlen hadserege sem tudott volna az első vonalban ellenállni annak a rendkívüli méretű ember és anyagfölénynek, amivel az oroszok Summa és Muola elleni offenzívájukat végrehajtották.* Ebből azt a következtetést vonja le, hogy a finnek további sikeres ellenállása elsősorban az itt mutatkozó *aránytalanságok* megszüntetésétől függ.

Gamelin és a garibaldisták

Ugy látszik, hasonló véleménye lehet a kérdésről a francia hadvezetőségnek is, mert *Gamelin* marsall, a nyugati hatalmak szárazföldi haderejének főparancsnoka, *külön megbizottat küldött Finnországba.* Ez a külön megbizott már a helyszinen jár, személyesen keresi fel a finn védelem vonalait s ott tájékozódik a helyzetről. Nyilván az ő jelentésétől függ, hogy Gamelin milyen álláspontra helyezkedik a segítség technikai lehetőségeivel kapcsolatban. Ezzel szemben az *olasz garibaldista légió* tízezer hőse kevesebb megfontolással, de annál nagyobb hősi elszántsággal máris úton van, hogy megsegítse Karélia hőseit, akik a tegnapi napon is jelentékeny sikereket értek el.

Vajjon miről beszéltek?

Ők ketten. Egy középkorú kisiparos, kiskereskedő vagy kishivatalnok s egy csak annyicskát fiatalabb, oszloplábú, zömök, telt nő, hogy lánya is lehetett a bácsinak meg a felesége is. A férfi fejét lehorgasztva, jobbadán hallgatva ballagott; a nő, pattanásig megtömött sárcsizmáját erőteljesen pufogtatva a hóban, inkább beszélt. Keserűen és parancsolóan. Mikor melléjük értem a sötét mellékutcán, a nő éppen ezt mondta:

— ...mert én nem tróger akarok lenni, hanem nagyságos asszony!

Vajjon miről beszéltek?

Gyilkossági kísérlet miatt letartóztattak egy festőművészt

Súlyosan bántalmazta édesanyját

Megdöbbentő merényletet követett el ismeretlen tettes néhány nappal ezelőtt *Demeczky* Sándorné 67 éves rákosligeti úriasszony ellen. Valaki behatolt az asszony lakásába, megtámadta, véresre verte, majd félholtan magára haggyta a villában. A villát teljesen feldúlta, felforgatta, a fiókokat kirángatta, az ágyneműt felforgatta, de semmit se vitt el.

A nyomozást azonnal megindították. Ennek eredményeképpen a pestvidéki törvényszék vizsgálóbírája, *Felszeghy* Róbert tanácselnök kihallgatta az idős úriasszony fiát, *Demeczky* Sándor festőművészt. A kihallgatás után *Demeczkyt gyilkosság büntettének kísérlete címén* előzetes letartóztatásba helyezték, mert az a gyanú merült fel ellene, hogy *ő követte el a színleges betörést és ő bántalmazta súlyosan édesanyját.*

Az olasz védelmi tanács fontos intézkedései

Róma, február 0

(A Pest külön tudósítójától)

Azok a sorozatos tanácskozások, amelyeket az olasz *legfőbb védelmi tanács Mussolini* elnökletével tartott, befejeződtek. A konferenciákon résztvett *a szárazföldi és légi haderő valamennyi marsallja*, Thaon *di Revel* nagyadmirális, a vezérkari főnök, a polgári mozgósítási tanács elnöke s *minden miniszter*, akinek tárcája kapcsolatban van a hadviselés problémáival. A tárgysorozatról hivatalosan annyit tettek közzé, hogy az felölelte *az egész nemzeti katonai, polgári és ipari mozgósításának, valamint a gazdasági önellátásnak minden problémáját.* A tanácskozás végén Mussolini összefoglalta a nagyterjedelmű anyagot s annak a véleményének adott kifejezést, hogy az ország szükség esetén *képes megfelelni a reá váró feladatoknak.*

Az 1919-es és 1920-as évfolyam katonai szolgálatra kötelezett ifjai *március 9-től március 20-ig jelentkezni kötelesek.* Ugyancsak jelentkezésre kötelezték mindazokat, akik régebbi évfolyamokhoz tartoznak, de eddig bármilyen okból fel voltak mentve a szolgálat alól. Ez *több mint 400.000 ember bevonulását jelenti.*

Legújabban 40 paragrafusból álló királyi rendelet jelent meg, amely *a vasutak katonai szervezetét* állapítja meg. A rendelet többek között katonai és technikai szakértőkből *állandó szállítási főhadiszállást* szervez. A főhadiszállás feladata gondoskodni arról, hogy *a vasutak háború esetén meg tudják oldani feladataikat.*

Elfogták a Belváros és az Uj-Lipótváros huszonnyolcszoros betörőit

Az utóbbi hetekben rendkívül sok álkulcsos betörés történt az Uj Lipótvárosban és a Belvárosban. *Több mint harminc* feljelentés érkezett a rendőrségre. A betörők *bundákat, ékszereket* és könnyebben elemelhető értékes holmikat vittek magukkal.

Hosszas nyomozás után a rendőrség most elfogta a tetteseket, *Spitzer* Zoltán 21 éves kereskedősegédet és *Singer* László 19 éves fodrászsegédet. Mind a ketten régi ismerősei a rendőrségnek, betörések miatt már többször megbüntették őket.

Kihallgatásuk során

28 álkulcsos betörést ismertek be.

Legutóbb ők törtek be *Pártos* Zoltán bankigazgató Pannónia-utca 26. számú házban levő lakásába. Itt éppen vendégek voltak, amikor a tettesek felfeszitették az előszoba ajtaját és *három értékes perzsabundát emeltek el a fogasról.*

Spitzer és Singer lakásán

megtalálták a betörésekből származó holmik legnagyobb részét, a hiányzó értékekről pedig zálogcédulákat.

Megállapították, hogy a két betörő összeköttetésben volt *Grossmann* Bertalan 42 éves állásnélküli kereskedővel, aki *orgazdájuk* volt. Grossmannt is előállították a főkapitányságra és *őrizetbe vették.*

Ma délelőtt a rendőrségen megjelent az a 28 károsult, akinek a lakásán elkövetett betörést a két fiatalember beismerte és a megtalált holmik közül kiválasztotta a sajátját. A károsultak között *minisztériumi tisztviselők, ügyvédek, orvosok, mérnökök, nagykereskedők vannak.*

Spitzert és Singert beismerő vallomásuk alapján *letartóztatták.*

Gyászbaborult szívvel jelentjük, hogy a mozitársadalom közszeretetben álló vezéregyénisége

Gyárfás Gyula úr

a Mozigegyesület díszelnöke

áldásos, munkás életének 51. évében, mindannyiunk szomorúságára váratlanul elhúnyt.

Temetése e hó 21-én, szerdán ½4 órakor lesz a Farkasréti temetőben a római katolikus egyház szertartása szerint.

Magyar Mozgóképüzemengedélyesek Országos Egyesülete

FŰTÖTT
hangulatot teremt a nézőtéren a
GARSZÓN-LAKÁS KIADÓ!
TURAY • RAJNAY • SIMOR vígjátéka.
KAMARA
Előadások kezdete: 11, 2, 4, 6, 8 és 10 órakor
Az első 3 mérsékelt helyárakkal

SPORT

Vasárnap indul a futballbajnokság

A futballbajnokságban résztvevő egyesületek vezetői hétfőn este értekezletet tartottak a Labdarúgó Szövetségben. A tárgyaláson *Vághy* Kálmán bejelentette, *hogy a február 18-ról elmaradt fordulót február 25-én minden körülmények között le kell játszani.* Majd *Vághy* Kálmán ezeket mondotta: »Minden pályaválasztó egylet köteles gyakorolni pályaválasztó jogát a szabályok értelmében. Ez annyit jelent, hogy például a *Bocskai* Debrecenben köteles lejátszani az *Ujpest* elleni mérközését s pályaválasztó jogát nem engedheti át ellenfelének.«

Ma: Gamma—Szürketaxi

Vasárnap a *Gamma* az *Elektromosok* együttesével játssza futballbajnoki mérkőzését. Erre a találkozóra nagyban készül a *Gamma* és ma tréningmérkőzést játszik a *Szürketaxi* együttesével. A csapat ebben a felállításban játszik: *Sarkadi — Szebehelyi, Beretvás — Gyulai, Tóth, Kovács — Fodor, Takács, Szegedi, Toldi, Turóczi II.*

A közlekedési nehézségek miatt újból elhalasztották a volóci síversenyt

A *Magyar Síszövetség* sportbizottságának hétfő esti rendkívüli ülésén úgy döntöttek, *hogy a még mindig fennálló közlekedési nehézségek miatt* a február 23, 24 és 25-re tervbevett volóci ugrósánc avatóversenyt, továbbá a kiírt lesiklóversenyt és a *Serényi* vándordíjas staféta futóversenyt egy héttel későbbre, azaz *március 1-re, 2-re és 3-ra halasztják.*

FTC—BTK, WMTK—Beszkár ökölvívómérkőzés a Városi Színházban

A csapatbajnoki revansmérkőzésekre vasárnap délelőtt kerül sor a Városi Színházban. A *BTK* az *FTC* ellen, a *WMTK* a *Beszkár* ellen küzd. Bajnokok és válogatottak egész sora vonul fel a vasárnapi klubközi viadalon. Az *FTC* megerősített csapattal áll ki és a *ferencvárosi* tábor győzelmet remél. A zöld-fehér együttes be akarja bizonyítani, hogy *reálisan nyerte az ökölvívó csapatbajnokságot, Angyalföldön* viszont meg vannak győződve arról, hogy a *BTK*-nak, az utóbbi időben ért veszteségek ellenére is, meg kellett volna nyerni a bajnokságot. A *BTK—FTC* debrymérkőzés előtt a *WMTK—Beszkár* kihívásos mérkőzést bonyolítják le.

A lovagi tekézés megalapítója, Mátyás király emlékére vacsorát rendez a MATESz

A *Magyar Tekéző Szövetség*, a magyar lovagi tekézés megalapítója és nagy pártfogója, *Mátyás* király születésének 500 éves évfordulója emlékére szombaton este 8 órakor *Mátyás-vacsorát* rendez a *Park*-szállóban. A magyar tekesport ujonnan alapított nagydíját, a *Corvin Mátyás Kupát* ezen az összejövetelen adják át a szövetségnek. A *Corvin Mátyás* emlékbeszédet dr. *Tuczentaller* Aurél, a MATESz ügyvezető elnöke mondja.

A KULTUSZMINISZTER által alapított Szent László futball vándordíjért eddig már 109 középiskola indulása biztos.

—•—

CSÜTÖRTÖKÖN döntenek arról, hogy a Ferencváros—Szeged mérkőzést hol játszszák le, mert a ferencvárosi pályán még nem biztos, hogy megtarthatják a mérkőzést.

—•—

A BLASZ ELNÖKSÉGE ÚGY HATÁROZOTT, hogy az őszről elmaradt amatőr futballbajnoki mérkőzéseket, amelyeket most vasárnap kellett volna lejátszani, az időjárásra való tekintettel bizonytalan időre elhalasztja.

KERESD A Szint

A Keresztrejtvény sorszámát lásd a 2. oldalon

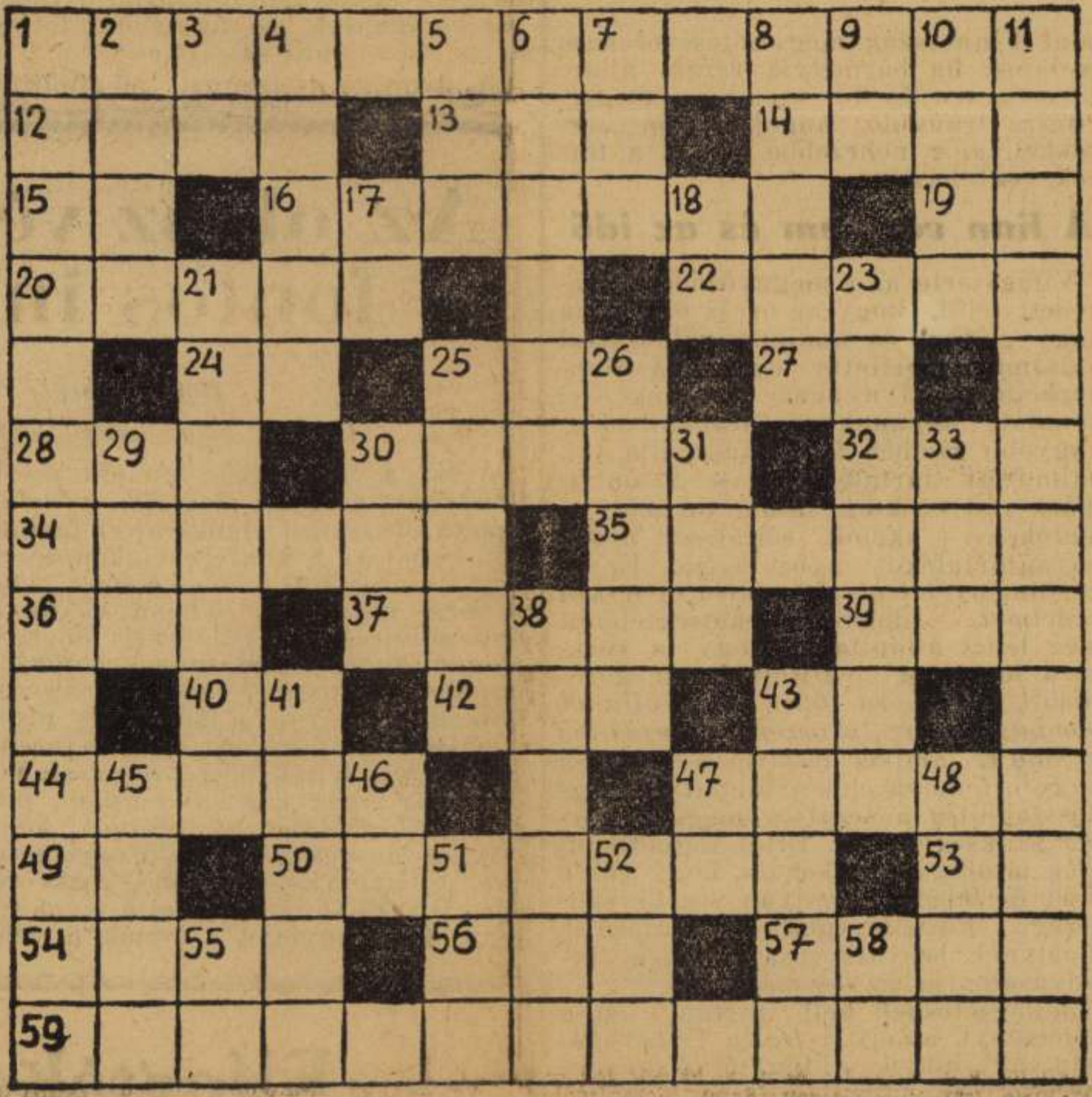

Vízszintes szavak: 1. Színárnyalat. 12. Kocka, latinul. 13. Érc, latinul. 14. Német tagadás. 15. Ellentétes kötőszó. 16. Autógarázs. 19. Exempli gratia (példának okáért), a szokásos rövidítésben. 20. Nagyközség Háromszék vármegyében. 22. Állat. 24. Rag. 25. Néger törzs a Nílus felső vidékén. 27. P. E. 28. Világtalan. 30. Tévedés, latin szóval. 32. Német személyes névmás. 34. Portugál város. 35. Nagy hegység. 36. Latin tagadószó. 37. Színész. 39. . . . könig. 40 Felkiáltószó. 42. Isme. 43. Régi pénzegység a szokásos rövidítésben. 44. Zár. 47. Régi budapesti csatornázási vállalkozó. 49. Elavult régi kettős mássalhangzó. 50. Fekvőhelyek kelléke. 53. »Ares« mássalhangzói. 54. Égkék-szín. 56. Idegen pénzegység. 57. Virág. 59. Nem valami kellemes állapot.

Függőleges szavak: 1. Akik a háborúban vannak. 2. Kocka, latinul. 3. Igekötő. 4. Vasúti kocsi. 5. Égitest. 6. Ételízesítő. 7. Kettős mássalhangzó. 8. Pihenőnap. 9. Rag. 10. Oroszországi kormányzóság. 11. Modortalanság. 17. Ilyen lap is van. 18. Mutatószó. 21. Hozzátartozók. 23. Csemege. 25. Hadszintér. 26. Hozzátartozó. 29. Öreg bácsi. 30. Becézett női név. 31. Egymásratesz. 33. Vallás-rövidítás. 38. Iskolai fogalom. 41. Idegen férfinév. 43. Keres. 45. Kitűnő bor. 46. Latin személyes névmás. 47. Kicsinyítőképző. 48. Három, idegen nyelven, fonetikusan. 51. A gümő mássszóval; börgyógyászati kifejezés. 52. Német igekötő. 55. Latin kötőszó. 58. »Öles« mássalhangzói.

Ezerötszáz jutalom a Pest nagy rejtvényversenyén

A *Pest* húsvéti keresztrejtvénypályázata január 15-én megkezdődött és befejezésekor a helyes megfejtők között *rengeteg sok értékesebbnél-értékesebb jutalmat fogunk szétosztani.* Egész pontosan

ezerötszáz értékes jutalom

vár a szerencsés megfejtőkre.

Kétségtelenül valamennyi jutalom közül a legnagyobb az érdeklődés az első díj iránt. Első díjunk

150 négyszögöles telek

A többi pompás jutalom között feltűnést kelt:

1—28. Tillemann Sebestyén óra- és ékszerlerakata (V., Vilmos császár-út 12.). Háromszor 1—1 gyönyörű, ezüsttalpas, kézzel csiszolt nemes kristályváza, kétszer 1—1 cigarettatárca, ötször 1—1 ezüst ceruza, hatszor 1—1 fésű ezüst tokban, hatszor 1—1 ezüst illatszertartó, egy remek hatszemélyes tortaevőeszköz, háromszor 1—1 asztali álló díszóra.
29. Az ötven éve fennálló **Handelsmann porcellánkereskedő cég** (VII., Rottenbiller-utca 35.). Értékes 6 személyes, 26 darabból álló ebédszervizzel járul az ajándékokhoz.
30. Lusztig B. Béla női divatháza (VII., Király-utca 57.). Menyasszonyi fátyolos koszorút, menyasszonyi csokrot, menyasszonyi ruhára való pompás selyemanyagot, vőlegénycsokrot, koszorús lánynak való fejdiszt és csokrot ad a szerencsés pályázónak.
31. Óragyár (IV., Kossuth Lajos-u. 5.). (Svájci karórák, ébresztő órák lerakata.) Egy harangütő díszóra.
32. Kovács A. és Társa írógépkereskedő cég (V., Nádor-u. 5., a Hermes svájci írógép magyarországi képviselője) egy »Hermes-Baby« portable-írógép.
33. Halász Dezső női divatháza (VII., Rákóczi-út 54.). Egy pompás női ruha.
34—48. Gádor István iparművész (XIV., Szent Domonkos-u. 18.). Tizenötször 1—1 művészi kerámia.
49—53. Vogel Testvérek csillárgyára (VIII., Mária Terézia-tér 1.). Kétszer 1—1 bronz asztali állólámpa és háromszor 1—1 éjjeliszekrénylámpa.
54. Holczer divatház, m. kir. udvari szállító (IV., Váci-utca 24.). Egy női impriméruha.

Ezeken kívül:

55—76. Gyémántház valódi és divatékszerek (Rákóczi-út 56.). Kétszer 1—1 serleg, 1 fabúrkolatú asztali díszóra, 1 világító ébresztőóra, 1 zsebóra, 1 karóra, kétszer 1—1 ezüstfésű, kétszer 1—1 ezüstceruza, ötször 1—1 antikművü divattű, hatszor 1—1 antikművü karék, 1 fali díszóra.
77. Universal irodai bútorgyár (VII., Wesselényi-u. 8.). Egy amerikai rendszerű íróasztal.
78. Hartmann Emmi (II., Margit-körút 3.). Első Budai Jelmezkölcsönző. Egy magyaros értékes estélyiruha, gyönyörű fehér broché-selyemanyagból. Hasonló ruhák kölcsön is kaphatók.
79—124. Teichner Dezső nagykereskedő (VII., Damjanich-u. 46.). Negyvenhatszor egy-egy töltőtoll.
125—134. »Aranykakas Bolt« acéláru szaküzlet (VII., Dohány-u. 59.). Ötször egy-egy önborotva készülék, kétszer egy-egy zsebmanikürkészlet és háromszor egy-egy zsebkés.
135. Ebner és Fiai bútorgyárosok (VIII., Karpfenstein-u. 2/a). Egy kétfiókos komódszekrény.
136—335. Kétszázszor két-kétszemélyes páholyjegy egyik előkelő mozgófényképszínház egyik előadására.
336—345. Savoly illatszer- és pipereszappangyár rt. (VI., Lövölde-tér 4.). Tízszer 1—1 »Kyxia« piperedoboz, pompás púder- kölni- és szappantartalommal.
346—347. Winkler Vilmos bőröndös (VII., Rákóczi-út 47.). Egy pompás kivitelű, színtchénbőrből készült neszeszer és egy férfiirattáska.
348—350. Garcon bútorgyár (VII., Erzsébet-körút 33.). Egy dióta tálalókocsi, gördülő kerekeken, egy angol könyvtartó és egy kettőslapú rádióasztal.
351. Kemény, kitüntetett rádiómester (VI., Szondy-u. 9.). Egy 3 lámpás gyönyörű hangú, új rádiókészülék.
352—356. Galambos selyemszövetház (IV., Ferenciek-tere 4.). Ötször 4—4 méter mintás selyemruhaanyag.
357—369. Heilig-harisnyaház (VII., Rákóczi-út 26.). Négyszer egy-egy pár női műselyemharisnya, egy lavable-kombiné, kétszer egy-egy sarmöz-kombiné, kétszer egy-egy pár férfizokni.
370—377. Belgráder Jenö rádiószaküzlet (IX., Ráday-utca 11.). Egy házi studió, egy Minerva detektoros rádiókészülék, ötször egy-egy doboz házi szerszámkészlet és egy légvédelmi takaréklámpa.
378—379. Turáni szőnyegszövő r.-t. (II., Fő-u. 80.) Kétszer 1—1 összekötő torontáli szőnyeg.
380—381. Marnitz Frigyes hangszerkereskedő (VIII., József-körút 37.). Egy-egy értékes tangóharmonika.
382—581. Kétszázszor két-kétszemélyes páholyjegy az egyik előkelő mozgófényképszínház egyik előadására.
582—592. Chmura László látszerészeti üzeme (IV., Ferenciek-tere 2.) Egy fényképezőgép, ötször egy-egy pápaszem és ötször 1—1 bőrkötésű fényképalbum.
593. Diósy János vasárunagykereskedő (VII., Rákóczi-út 24.) Egy ruhafogas; az »elegáns világ fogasa«.
594—609. Jolle divatékszerboltja (IV., Kígyó-utca 4—6.). Egy tenyésztett igazgyöngygyűrű, kétszer 1—1 tenyésztett igazgyöngysor, háromszor egy-egy poudrier, háromszor egy-egy divatbros, egy háromsoros tekla-gyöngy, egy aranyszínű karkötőgarnitúra, ötször egy-egy különféle divatékszer.
610—619. Virányi kalapszalón (IV., Ferenciek-tere 3.) Tízszer 1—1 divatos női, illetve férfikalap.
620—631. Ideál harisnyaszalón (V., Teréz-körút 44.). Hatszor 1—1 pár női selyemharisnya és hatszor 1—1 pár flór férfizokni.
632—636. Baeder illatszergyár Rt. (Ujpest, Erzsébet-utca 2—4.). Ötször 1—1 illatszeres díszdoboz (szappan, kölni, púder).
637—638. Kétszer egy-egy 16×24 nagyságú fényképfelvétel egy-egy nyertesünkről az egyik neves fényképműteremben.
639—640. Pluma paplangyár (VI., Kamermayer-utca 2.) Kétszer 1—1 Pluma brokátpaplan.
641. Fedor Ágnes egy művészi kerámia.
642—653. Tilly kozmetika (V., Berlini-tér 9., I. 1., nyugatival szemben). Tizenkétszer egy-egy utalvány arcápolásra.
654—657. Burma Royal (VII., Erzsébet-körút 53.) Egy aranyozott karkötő, egy háromsoros teklagyöngy, egy poudrier és egy modern disztű.

LÓSPORT

A legjobb magyar ló Cabala 15-ik helyen áll a német hendikeposztályozásban

A németországi sportkörök az elmult napokban állították fel versenylovak hendikeposztályozását (szaknyelven mondva: generalhendikepjét), melyben többek között a legjobb magyar lovakkal is foglalkoznak. Tekintettel a német telivértenyésztés magas színvonalára, sajnos, a sorrendben csak a 15-ik helyen találkozunk magyar ló nevével, — ami pedig (legyünk őszinték) körülbelül meg is felel az erőviszonyoknak.

Az első helyen a most ötéves *Antonym* áll, amely legszebb sikerét a legnagyobb német versenyben, a »*Das Braune Band von Deutschland*«-ban érte el. A második *Octavianus*, az *Osztrák Derby* és *St. Leger* nyerője. Ezután a hatéves *Goya* és a négyesztendős *Wehr Dich* egyforma értékeléssel tünnek szembe. Sorrend és értékelés szerint a hendikep-lista a magyar *Cabaláig* a következőképpen fest:

5é	*Antonym*	108	kg
4é	*Octavianus*	106½	»
6é	*Goya*	106	»
4é	*Wehr Dich*	106	»
6é	*Elritzling*	105½	»
5é	*Orgelton*	105	»
4é	*Sonnenorden*	105	»
6é	*Trollius*	104½	»
5é	*Procle*	104½	»
4é	*Canzoni*	104	»
4é	*Organdy*	103½	»
4é	*Maenio*	102	»
4é	*Militäry*	103	»
6é	*Blasius*	102	»
6é	**Cabala**	101	»

Az erőlista további szereplői között a *44-ik helyen*, 93½ kilós értékeléssel, ott látjuk a *Lesvári* ménes *Aldershot*-jának a nevét, míg *Álom* — e pillanatban az 1940-es Millenium-mi-díj előzetes favoritja — 92½ kilóval az *50-ik a sorrendben.*

Demeczky Sándor

Bántalmazta édesanyját, letartóztatták Demeczky Sándor festőművészt

Néhány nappal ezelőtt behatoltak *Demeczky* Sándorné 67 éves rákosligeti úriasszony lakásába, véresre verték Demeczkynét és teljesen felforgatták a villát. Egyébként semmit se vittek el. A rendőrség megindította a nyomozást. Ennek eredményeképpen a pestvidéki törvényszék vizsgálóbírója, *Felszeghy* Róbert tanácselnök előzetes letartóztatásba helyezte az úriasszony fiát, *Demeczky* Sándor festőművészt, gyilkosság bűntettének kísérlete címén, mert a gyanú szerint ő követte el a színleges betörést és bántalmazta édesanyját.

Magyarország Esti lap.
1940 febr. 20.

Demeczky Sándor

Pesti Hirlap 1940 febr. 22

Meghalt a rákcsligeti merénylet áldozata

Özv. *Demeczky Sándorné* rákosligeti villájában történt merénylet bűnügyében ma reggelre ujabb fordulat történt. A sulyosan bántalmazott, hetvennyolcéves uriasszony, anélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna, a *Horthy Miklós-kórházban meghalt.*

Felszeghy Róbert tanácselnök, a pestvidéki törvényszék vizsgálóbirája ma délelőtt felhozatta cellájából az áldozat előzetes letartóztatásban levő fiát: *Demeczky Sándor* festő- és iparművészt, aki az ujabb kihallgatása során továbbra is azt hangoztatta, hogy nincs köze a merénylethez. Szerinte a merényletet egy alkalmi betörő követhette el. Kérte a vizsgálóbirót, hogy szembesitse édesanyjával. Ez azonban Demeczkyné halála következtében már nem történhet meg.

Ugyancsak ma délelőtt foglalkozott a pestvidéki törvényszék vádtanácsa dr. *Tótfalussy Ödön* elnöklésével a Demeczky Sándor letartóztatása ellen beadott felfolyamodással. A vádtanács *helybenhagyta a vizsgálóbiró előzetes letartóztatást rendelő végzését.*

Özv. Demeczky Sándorné halála következtében a vád sulyosbodott a festőművész ellen, most már nem gyilkosság kisérlete, hanem *gyilkosság* **büntette címén *folytatják az eljárást.* Az ügyészség inditványára Felszeghy Róbert vizsgálóbiró elrendelte a merénylet áldozatának felboncolását, ami valószinüleg csütörtökön történik meg.**

Jürgo

540

Demeczky Sándor

— **Letartóztattak egy festőművészt, mert véresre verte édesanyját.** Özvegy Demeczky Sándorné 67 éves rákosligeti úriasszonyt néhány nappal ezelőtt lakásában véresre verték és félholtan magára hagyták. A széleskörű nyomozás meglepő eredményeként a pestvidéki törvényszék vizsgálóbirája kedden kihallgatta a merénylet áldozatának fiát: Demeczky Sándor 43 éves festőművészt, majd gyilkosság büntettének kisérlete címén előzetes letartóztatásba helyezte.

Új Magyarság

1940 febr. 21.

Dr. BERTÓK LAJOS
könyvkereskedése
DEBRECEN, PIAC-U. 4.

ÁRJEGYZÉK.

DEBRECZEN
939 DEC. 2 E 7
1

Méltóságos / Nagyságos Müemlékek Országos Bizottsága urnak / urnőnek

IX

Budapest.

Üllői-ut 33/35 (Szamos v. 2

A géppuskás különös kalandja az „okos" repülőgéppel

Páris, február 27

(A Pest alkalmi tudósitójától)

Páratlan kalandot élt át a Franciaországban szolgáló angol légiflotta egy géppuskás altisztje. Nagy felderítő repülőgépe, amelynek hátsó gépfegyvertornyában teljesített szolgálatot, a közelmultban, hideg viharos napon távfelderítésen járt Németország felett. A feladatot teljesítve hazafelé igyekeztek, amikor a gépet vezető pilóta megállapította, hogy a rendkívül erős jégképződés miatt *a repülőgép kormányozhatatlanná vált.* Azonnal kiadta az utasítást az egész személyzetnek: »ejtőernyővel kiugrani«.

A személyzet hat tagja közül öten teljesítették a parancsot, a hátsó toronyban ülő géppuskás azonban nem, mert addigra már *a telefonja is befagyott* és így nem is szerzett tudomást az utasításról. Azt sem tudta, hogy teljesen egyedül maradt a *pilótanélküli gépen,* amely nyugodtan folytatta útját, egy mező közepén nagyobb baj nélkül a földre ereszkedett és csak kisebb sérüléseket szenvedett. A géppuskás kényszerleszállásnak vélte a dolgot és miután nem sérült meg, bajtársai segítségére akart sietni. Csak ekkor derült ki, hogy *a gépen rajta kívül senki sem tartózkodott.* Az ejtőernyővel leszálló embereknek sem történt bajuk.

— **Az értelmiségi kormánybiztos feljelentésére** az újpesti rendőrbíróság, mint elsőfokú büntető bíróság, *1000 pengő* pénzbüntetésre vagy 20 napi elzárásra ítélte *Volkenstein* Erzsébet újpesti, Széchenyi-utca 12. sz. alatti lakost, mert bejelentésében hiányos adatokat tüntetett fel. *Fürst* Dezső újpesti, Aradi-utca 22. szám alatti lakost *2000 pengő* pénzbüntetésre vagy 50 napi elzárásra ítélte azért, mert nem jelentette be olyan értelmiségi alkalmazottját, aki *fizikai munkát* is végzett.

— **Bajtársi találkozó.** A volt marosvásárhelyi 22-es honvédgyalogezred bajtársi körének vezetősége közli, hogy a bajtársak szokásos havi összejöveteleiket március elsején, pénteken este 8 órakor tartják a Suhajda-étterem Dohány-utca 38. számú helyiségében.

— **A pécsi egyetem ünnepe a kormányzó jubileumának napján.** A pécsi Erzsébet Tudományegyetem a kormányzó országlásának huszadik évfordulóján, március elsején délben az egyetem dísztermében ünnepi közgyűlést tart. A közgyűlés keretében avatják fel azt az emlékművet, amellyel az egyetem megörökíti a történelmi jelentőségű eseményt. Ünnepi beszédet dr. *Vinkler* János rektor mond, ünnepi ódát szaval *Kocsis* László, majd dr. *Holub* József egyetemi tanár előadást tart »A kormányzói méltóság a magyar alkotmányban« címmel.

— **Megmérgezte magát.** *Sebestyén* Imréné 51 éves háztartásbeli *Beszterce*-út 17—b. számú házban lévő lakásán ismeretlen méreggel öngyilkossági kísérletet követett el. Életveszélyes állapotban volt, amikor a mentők a Rókusba vitték.

VAN IDŐ!

Zólyomi, a »Laza Szénaboglya« tulajdonosa, akit szeretett, tegezte. A diákokat különösen kedvelte. Ha tizenegy óra felé az asztal alatt kiszámolt pengőcskéink alapján megállapítottuk, hogy nem maradhatunk tovább, a kormánypálcát átadta a főpincérnek és elibénk állt.

— Fiúk, van idő — állította bölcsen. — Különben is az új szabályok szerint az fizeti a cehet, aki az asztalfőn trónol — azzal már el is foglalta az említett helyet.

Május volt: a gyönge rügyeknél csak a tőkénk volt gyöngébb. Ránkfért a vendégeskedés. Hálából azonnal elénekeltük kedvenc dalát, a Bordalt. Az ismétlésnél már harmatosan csillogott a szeme és átszellemülten biztatta a kórust: — Fiúk, a magyar a legelső a világon. Igyatok a mindenit, van idő!

Ittunk. A diákhistóriákat órákon át elhallgatta volna. Errefől összehazudtunk vagy tizet nagyhirtelen. Nevettében ringott a széken, mint a meglódított hinta. A végén egy baromin nagy füllentéssel akkorát taszítottunk rajta, hogy leesett a székről.

— Ez már igen! — üvöltötte. — Mindig mondtam fiúk, hogy ti vagytok a rántásban a paprika. Igyatok, hiszen van idő.

A borozás cserjéje terebélyes fává lombosodott. Záróráig ültünk az árnyékában. Záróra után kezet csókoltunk a feleségének — szép szőke asszony volt — és kibillentünk az utcára. Gyukics, a hosszú mihaszna szeme a gázlámpán akadt meg. Ötlettel állt elő. (Az éjszakában terem az ötlet, mint gomba a pincében.) Korsó sört ígért annak, aki elsőnek hajítja tetejibe a kalapját. Pákozdy vitte el a pálmát, a vidéki zöldfülű. A vicc azonban jobban sikerült, mint szerettük volna: a kalap kiégett a közepén.

— Nincs másik — motyogta Pákozdy búsan.

A zajra Zólyomi is előkerült.

— Van idő, fiú! Egy pasas két hónappal ezelőtt itthagyta a kalapját. Jó lesz az neked. — Pillanat mulva már hozta is a barna fejfedőt. A hídon túl vizsgáltuk meg. A bélésében nagy Z betűt fedeztünk fel: Zólyomi a sajátját adta oda.

Három hét mulva híre jött: a felesége megszökött. Az elöljáróságon találkoztam vele. Nyakambaborult.

— Meghaltatok, vén apaszomorítók? Gyertek be néha vidítani. Most már magam is legény ember vagyok. — Csöndesen folytatta: Igaza volt, öreg legény vagyok én őhozzá.

— De... — bátorkodtam résztvevőn — ha jól hallottam, a betétkönyvet is magával vitte.

— Ez igaz, de csak nem mehetett pénz nélkül? — Rosszalón nézett rám. — Gondold meg: egy magányos asszony!

Az ősz szétszórt bennünket, mint a szél a levelet. Egy esős napon magányosan léptem be hozzá. Árnyalattal sápadtabb volt és a hangja is csöndesebb. A pénztárülésben festett dáma székelt. Haja lángolt, körmei vörösen csillogtak. Kutatón mustrált végig.

— Mondtam fiú, hogy van idő: a menyasszonyom... A családi élethez, barátom, mindenkinek van joga! De most kicsit magadrahagylak, mert — lehalkította hangját — a menyasszonyom igen preciz üzletasszony. Szereti, ha utánanézek a dolgoknak... Meg tudod, most főpincért sem tartok...

A bor savanyu volt és a pénztárülésből dermesztő hűvösséget permetezett a sörszagú csöndbe a vörös menyasszony. Félpercen belül fizettem.

Azután három esztendeig nem hallottam felőle.

A mult héten, késő éjszaka, tizenötfokos hidegben mentem hazafelé. A sarkon a hólapátolók egyike összeesett. Valaki a mentőket értesítette, mi meg hóval dörzsöltük a halántékát. Egy pillanatra magához tért.

— Van... idő... — motyogta elhalón, aztán újból visszazuhant az ismeretlen fekete semmibe.

Égly Antal

Tiltott műtétek gyanúja miatt letartóztatták egy kispesti szülésznőt

Az utóbbi időben több feljelentés érkezett a kispesti rendőrségre és a tisztiorvosi hivatalhoz *Welter* Béláné szülésznő ellen. A névtelen levelek írói azzal gyanusították a szülésznőt, hogy *tiltott műtéteket hajt végre.* A feljelentések alapján az ügy kivizsgálására vitéz dr. *Andok* Jenő tisztiorvos ment ki, hogy megállapítsa: a névtelen leveleknek van-e alapjuk. A tisztiorvos, miután bebizonyosodott, hogy *a névtelen leveleknek alapjuk volt,* nyomban feljelentést tett a szülésznő ellen a rendőrségen. Tegnap Welterné Kispest, Árpád-utca 17. szám alatti lakására detektívek mentek ki és előállították a rendőrségre. A szülésznő először *tagadta,* hogy tiltott műtétekkel foglalkozott volna; a rendőrség több tanut idézett be. A rendőrség Welternét az ügy további kivizsgálásáig *előzetes letartóztatásba helyezte.*

MŰSOROK

RÁDIÓ

Kedd, február 27.

BUDAPEST I.: 12.00 Harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés. — 12.10 Hanglemezek. — 12.40 Hírek. — 13.20 Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. — 13.30 A Magyar Revü Tánczenekar műsora. — 14.30 Hírek. — 14.45 Műsorismertetés. — 15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. — 16.15 Háztartási tanácsadó. — 16.45 Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. — 17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven. — 17.15 Varga Imre magyar nótákat énekel, kíséri Sáray Elemér cigányzenekara. — 18.00 A finn-lapp földön. — 18.30 A rádió szalónzenekara. — 19.15 Hírek. — 19.25 A kék postakocsi. — 21.40 Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és ruszin nyelven. — 22.10 Kamarazene. — 22.50 Pertis Jenő cigányzenekara muzsikál. — 23.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. — 0.05 Hírek.

BUDAPEST II.: 17.30 A földmívelésügyi minisztérium mezőgazdasági félórája. — 18.05 Ruszin hallgatóinknak. — 18.45 Francia nyelvoktatás. — 19.25 A rádió szalónzenekara. — 20.00 Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. — 20.35 Melles Béla-zenekar. — 21.35 Időjárásjelentés.

KASSA: 12.00—15.25 Azonos Budapest I. műsorával. — 15.25 A 21. honvédgyalogezred zenekara. — 16.15—17.15 Azonos Buapest I. műsorával. — 17.15 Hanglemez. — 17.30 A földmívelésügyi minisztérium mezőgazdasági előadásának átvétele Budapest II.-ről. — 18.00—18.45 Azonos Budapest I. műsorával. — 18.45 Francia nyelvoktatás. Átvétel Budapest II.-ről. — 19.15—0.15 Azonos Budapest I. műsorával.

A színházak mai műsora

OPERA: *Tannhäuser* (Wagner-ciklus; ½8). — **NEMZETI:** *Első diadal* (III.; ½8). — **KAMARA:** *Feleség* (8). — **VIG:** *Okos házasság* (8). — **PESTI:** *Pénzég, fizetek* (8). — **BELVÁROSI:** *Illetlenség* (8). — **VÁROSI:** *Nincs előadás.* — **ANDRÁSSY:** *Mandragora* (8). — **FŐVÁROSI OPERETT:** *Handa-banda* (8). — **ROYAL:** *Bombaüzlet* (½9). — **PÓDIUM:** *Ami az Élő Tárlatból kimaradt* (9). — **KOMÉDIA:** *Filléres nászút* (½). — **KAMARA VARIETÉ:** *Orfeum a pokolban* (½6, ½9). — **ERZSÉBETVÁROSI:** *Testamentum; Bolond lyukból bolond szél fúj* (¼6, ½9). — **JÓZSEFVÁROSI:** *Régi jó Budapest* (½6, ½9). — **KISFALUDY:** *Egyetlen éjszakára* (½6, ½9).

Mozik műsora

Rövidítések: Sz = Szombat. V Ü = Vasárnap és ünnepnap. M = Matiné

ADMIRÁL (353-707.) A holnap hősei (Errol Flynn). (¼4 ¼6 ½8 ½10: V Ü ½2-kor is.) Vas. d. e. ½10 és ½12-kor: Uj bálványok (Clark Gable). — **ALKOTÁS** (355-874.) Házasság kizárva (Heinz Rühmann). (Előadások: ¼4 ¼6 ½8 ½10: vasárnap és ünnepnap ½2-kor is.) Vasárnap d. e. 11-kor: Az algíri légió. — **ÁTRIUM** (154-024 155-034.) Gunga Din (Cary Grant). (½6 ½8 ¾10: Sz V Ü ¼4-kor is.) — **BELVÁROSI** (384-563.) Hotel Imperial (4 6 8 10: V Ü jobbt.: 2 is: balt.: 3 5 7 9) — **BROADWAY** (144-212) Tarzan és fia (Johnny Weissmüller). (¼4 ... 4 6 8 10) Sz V Ü ½2-kor is.) — **BUDAI APOLLO** (351-500) Menekülő élet (Előad.: ½6 ¾7 9; V Ü ½2 ¼4 ½6 ½8 ¾10.) Vas. d. e. ½11 órakor: Rozmaring. — **CAPITOL** (134-337.) A férj közbeszól (Claudette Colbert). (¼4 ½6 ½8 ½10: V Ü 11 és ½2-kor is.) — **CASINO** (383-102.) A 4 toll (Ralph Richardson). (¾5 ½8 ¾10: Sz V Ü ½3 5 ½8 10.) — **CITY** (111-140.) Örvény (¾6 ¾8 ¾10: Sz V Ü ¼4-kor is.) — **CORSO** (182-816.) Broadway szerenád (Jeanette MacDonald). (5 ¼8 ½10: Sz V Ü 3-kor is.) V d. e. ½12: Vidám matiné. — **CORVIN** (139-584, 138-988.) Kék csillag (Gary Cooper). (½4 ½6 ½8 ½10: V Ü ½2-kor is.) — **DAMJANICH** (134-803.) Dal a szabadságról (Eddy Nelson). (Előadások kezd.: ¼4 ½6 ½8 ½10: vas. és ünn. 2 4 6 8 10.) — **DÉCSI** (121-843, 125-982.) Viktória királynő (A. Wohlbrück). (6 8 10: Sz V Ü 4-kor is.) — **ELIT** (114-502.) Kék csillag (Gary Cooper). (4 6 8 10: V Ü 2-kor is.) — **FORUM** (189-707, 189-545, 188-528): Juarez (Paul Muni). (¾6 ½8 ¾10: Sz V Ü ¼4-kor is.) — **GLÓRIA** (144-800.) Házasság kizárva (Heinz Rühmann). (½5 ¾7 9: Sz ¼4 ½6 ¾8 ½10: V Ü ½2-kor is.) — **HIRADÓ FILMSZÍNHÁZ** (222-499): Magyar-, Ufa-, Fox- és Rajzos-híradók. Mátyás király 1440—1940. Budapest hó alatt. Kultúrfilm Olaszország vizieróiről. Színes rajzfilm. (Folyt. előad.: 10–24 óráig.) — **HOLLYWOOD** (142-455.) Prolongálva! Férjet keresek (Turay Ida). (Előadások kezdete: ¼4 ½6 ½8 ½10: vas. és ünn. ½2-kor is.) Vas. d. e. ½11 órakor: Róztábla a kapu alatt. — **IPOLY** (292-626.) Milliomos szobalány (Dick Powell). (Előadások kezdete: ½4 ½6 ½8 ½10: vas. és ünn. ½2-kor is.) — **JÓZSEFVÁROSI** (134-644.) Hotel Imperial (Isa Miranda) ¼4 ½6 ½8 ½10: V Ü ½2-kor is.) — **KAMARA** (144-027.) Garzonlakás kiadó (Turay). (Mindennap: d. e. 11: d. u. 2 4 6 8 10.) — **KULTUR** (386-103.) Házasság kizárva (Heinz Rühmann). (5 ¼6 ½10: V Ü ½2 ¼4 ¼6 ¾8 ¾10.) — **LLOYD** (111-094.) A kirchfeldi pap (Hans Jaray). (4 6 8 10: vasárnap és ünnepnap 2 órakor is.) — **NYUGAT** (127-162.) Izlói diákok (Kabos). (½5 7 ½10: Sz 4 6 8 10: V Ü 2-kor is.) — **ODEON** (422-786.) Hotel Imperial (Isa Miranda). (Folyt. előad.: ¼5 ¾7 ¾10: Sz ¼4 ¼6 ½8 ½10: V Ü ½2-kor is.) — **OLYMPIA** (421-588.) Házasság kizárva (Rühmann). (Előad. kezd.: mindennap d. e. 11: d. u. 2 4 6 8 10.) — **OMNIA** (130-125.) Nadrágos angyal (P. Hörbiger). (5 ¼8 ½10: Sz V Ü 4 6 8 10.) — **ORIENT** (114-026.) Áll a bál (Szeleczky Zita). (½5 ¾7 ¾10: V Ü ½2 ¼4 ½6 ½8 ½10.) — **PALACE** (221-222.) Prolongálva! Várlak (Irène Dunne). (Mindennap: d. e. 11: d. u. 2 4 6 8 10.) — **PÁTRIA** (145-673.) Vihar Ázsia felett (Conrad Veidt). (4 6 8 10: V Ü 2-kor is.) — **PHÖNIX** (144-454.) Róztábla a kapu alatt (Robert Donat). (D. e. 11: d. u. 1 3 5 ½8 ½10.) — **RÁDIUS** (122-098, 120-564.) Harmadik hétre prolongálva! Egyetlen éjszaka (Pierre Blanchar). (½6 ¾8 ½10: Sz V Ü ¼4-kor is.) — **RIALTÓ** (130-497.) Hat hét boldogság. Vadnyugati becsület. (D. e. 11: d. u. 1 3 5 ½8 ½10: Sz V Ü d. e. 10 12; d. u. 2 4 6 8 10.) — **ROYAL APOLLO** (222-002.) Harmadik hétre prolongálva! Gunga Din (Cary Grant). (½6 ½8 ½10: Sz V Ü 4-kor is.) — **SAVOY** (146-010.) Vihar Ázsia felett (Conrad Veidt). (¼4 ½6 ½8 ½10: V Ü ½2-kor is.) — **SCALA** (114-411.) Rajongás (Grawey). (Előad.: ¼6 ½8 ¾10: Sz V Ü 3-kor is.) — **SIMPLON** (268-998, 268-999.) Férjet keresek (Turay). (¼4 ¼6 ½8 ½10: V Ü ½2-kor is.) — **STUDIÓ** (110-810) Pygmalion (Leslie Howard). (Mindennap: d. e. 11: d. u. 2 4 6 8 10.) — **TIVOLI** (123-019.) Hotel Imperial (Isa Miranda). (Folytatólagos előadások: ¼5 7 ½10: Sz ¼4 ¼6 ¾8 ¾10: V Ü ½2-kor is.) — **TURÁN** (120-003.) Hat hét boldogság (Tolnay). (1 6 8 10: V Ü 2-kor is.) Vas. d. e. 11-kor: Hypolit a lakáj. — **URÁNIA** (146-046.) Szerelmet rejtély (Camilla Horn). (5 ¼8 ½10: Sz V Ü ½3-kor is.) Vas. d. e. 11: Gróf Bethlen Margit előad.: Róma és Olaszország. — **VESTA** (222-401) Hotel Imperial (Isa Miranda). (D. e. 11: d. u. ½2 ¼4 ¼6 ½8 ½10: V Ü d. e. 11: d. u. 2 4 6 8 10)

Express hirdetések

Svábhegyi Majestic
Lomnic, Kis Majestic, 5-emeletes luxuspenzió, a Fogasmegállónál.
Az üdülők paradicsoma
Legn. komfort. Fürdőszobás, erkélyes lakosztályok. Hid.-mel. folyó víz. Tündéri kilátás. Diétás konyha. Árak P 9-től. Tel.: 165-416 v. 165-286.

Nemzetközi Vásárra **tömegcikk-újdonságok**
Kérjen árjegyzéket.
UNIFON, Károly király-út 5. T. 149-607

Tudja Ön hogy mennyi a haszna?
HERMES »haszonkulcskiszámító táblázat« minden kereskedő és iparos számára nélkülözhetetlen
ÁRA: 2.— PENGŐ
Kapható az Athenaeum könyvesboltjában. VII., Erzsébet-körút 18.

Alsónadrág?
Gutmann-sarok

GRIFONE
a narancsok királya
kivétel nélkül
vérvörös, mézédes
Mindenütt kapható.

Március 15-ére keresek
két személy részére, lehetőleg központifűtéses **szobát**
fürdőszobahasználattal esetleg ellátással. Leveleket »Pontos fizető« jeligére kiadóba.

Angol kereskedelmi levelezést tanít
gyakorlati szakember, egyéni módszer szerint
Nagyatádi Szabó-u. 20, II. 17. Telefon: 222-660

Veszek bérházat
készpénzért, forgalmas helyen, csak príma építést, lehetőleg kis lakásokkal. Teher nem akadály. Ügynökök kizárva. Telefon: 498-121.

Hajfestés
kívánság és hangulat szerint.
FRITSCH maga fest
Hölgyfodrász, Dorottya-u. 1. Tel. 181-449

Keresek szépen berendezett, gőzfűtéses **utcai szobát** meleg vízzel, fürdőszobával. Választ kérek »Állandó lakó, pontos fizető« jeligével a főkiadóhivatalba.

Elsőrendű módszerrel **zongoratanítást,** korrepetálást, zongoravizsgára való előkészítést vállal zeneakadémiai tanárjelölt. Tel. 122-081

Express hirdetések

Ebbe a rovatba délelőtt 9 óráig fogadunk el hirdetést.
A legkisebb hirdetés ára 4 pengő.

Díszdobozban
4-személyes
előrajzolt
zsúrkészlet
ára csak **1.58**
FENYVESNÉL
a Kálvin-téren

Használt ruhákért csodálatos árakat
fizet Fischbein, Dob-u. 25. T. 135-422

CYKLOP BÉRAUTÓ temetőbe, turára, órabérbe. Telefon: **421-578**

»Westend« **sofőriskola** az országban egyedül engedélyezett női oktatóval tanít. **Tandíj 40 P.** Andrássy-út 68. sz.

Használt férfi és női ruhákért, EGYENRUHÁKÉRT, cipőkért legtöbbet fizetek. **Freund,** Dobozi-utca 27. Telefon: **142-673.** Hívásra jövök. **Szövetcsere.**

Középtelket vennék
Budapest területén. »Készpénz« jeligére Patak hirdetőbe, Vilmos császár-út 29.

ELADÓ
3 szoba, hall és konyha teljes berendezése. Barok és antik bútorok, csillárok. 10 órától 7-ig. Somlói-út 45.

Perfekt fiatal angol tanárt keresek sétapartnernül.
Telefon 188-767, d. e. 11-2-ig, d. u. 5-9-ig

Száraz, világos **műhelynek** alkalmas **helyiséget keresek** a VI. vagy XI. kerületben, kb. 50 m²-ig. »Szövőműhely 897« jeligére a főkiadóba.

Gyorsmérleg, jégszekrény, pultok, stelázsi, tizedesmérleg, üzletmegszűnésből azonnal **eladók** Cím: Csemegeüzlet, V., Pozsonyi-út 5.

Perzsaszőnyegek ezüst kávéskészlet és képek **eladók** I. kerület, Zsolt-utca 11, I. emelet 1

Nagy vállalatnál **őskeresztény kémikus,** hosszú katonai szolgálattal rendelkező százados, vezető vagy egyéb **bizalmi állásban elhelyezkedést keres.** Értesítést »Százados« jeligére a kiadóba.

Adóügyekben nélkülözhetetlen
Adóügyi kiskáté
Szerk.: Dr. Szepesy és Dr. Zádor.
Ára **3.20** P.
Kapható az Athenaeum könyvesboltjában, VII. ker., Erzsébet-körút 18—20.

A.B.C. BÉRAUTÓ
óra **2.70** temetőbe, vidékre a legolcsóbban. TEL. **136-566**

BÉRAUTÓ
túrára, esküvőre temetőbe, órabérbe
UNITAS Rt.
Telefon A 292-385.

Az új párisi divatlapok csak turbánt hoznak!
KOVÁCS VICTOR
IV., Szervita-tér 4.
VI., Király-utca 2.

Csak **Halász kabátot, ruhát** viseljünk! Magas nívó!
Olcsó szabott árak!
HALÁSZ DEZSŐ
női divatháza, VII., Rákóczi-út 54

Cipőmodelőr szabász
állást változtatna.
Teljes gyakorlattal és szakképzettséggel. „Vidék Ve" jeligére a főkiadóhivatalba.

Bútorozott szobák garszón bérlemények, **főbérleteket,** napibéres szobákat közvetít azonnalra. Telefon: 422-156. Express, Erzsébet-körút 16, fsz. 3. 899

LAKÁSOK
1-szobás komfortos Andrássy-útnál 52, azonnal, Stefánia-útnál 70, Horthy-körtérnél, Poliklinikánál gőzfűtés, vízzel, Széna-térnél ugyanilyen 1150, Margitkörúton bútorozva is, Keletinél 2-szobás, Délivasútnál, Széna-térnél, Lukács-fürdőnél, Vöröskereszt-kórháznál 2-szobás, hallos, összkomfortos 1200, 1300, 1400, 3-szobás fogaskerekűnél, Lipótvárosban 3 szoba komfortos 1200 és 1250. Nagy lakásválaszték **Expressnél,** Erzsébet-körút 16, földszint 3, telefon: 422-156.

1—2—3—4—5—6-szobás lakást bárhol, bármikorra **kiadok** vagy **szerzek.** Express, telefon 422-156, Erzsébet-körút 16, fsz. 3

25 éves keresztény leány kereskedelmi tanfolyammal, szép kézírással, szerény fizetés mellett **azonnal elhelyezkedne** Zsigmond Sári, Murányi-utca 32, II/28.

Körzet-képviselőt keresünk **Debrecen, Kassa, Miskolc** és környékei részére. Ügynöki munkában igazoltan eredményesen működött, jómegjelenésű, munkabíró urak — kereszténynek számítók — rövid, tömör ajánlatait kérjük **Budapest 72, postafiók 85** címre.

Használt kombinált szobák ebédlők, hálók és irodaberendezések **legolcsóbban.** Dessewffy-utca 47.

Lakótársnőnek ajánlkozik
magányos hölgyhöz, lehetőleg központifűtéses lakásba, március 1-től vagy 15-től **anya és lánya.** Leveleket »Esetleg ellátással« jeligére a kiadóba kérek.

Telefonáljon a leggyorsabb taxigépírónőnek!
497-582

Amerikai angolt, **németet tanítok, társalgást vállalok.** Vilmos császár-út 76, II. 3.

B. STEINER GIZI
NŐI SZALÓN
V., Légrády Károly-u. 44/b, I. em. 1
Telefon: 292-531.

VEGYESIZ
1 kiló **96** fillér
(üvegbetét 24 fillér)
a Párisi Nagyáruházban
IV. em., élelmiszerosztály

Szezón előtti ár!
50 P-ért hozott anyagból ruha- vagy kabátfazon
RÓTHBERGER
férfiszabó, IV., Türr István-utca 3.

Kiárusítás
Budapesten, IV., ker., Kálvin-tér 3. szám alatt lévő **órás és ékszerész** üzletemet megszüntetem. Árukészletemet az **iparhatóság 1105/1940 V.** számú engedélye alapján 1940 január 22-től 1940 február 29-ig kiárusítom.
Utolsó 3 nap

Elveszett drótszőrű **foxi.** Kutyajegy száma 12670. **Megtaláló magas jutalomban részesül** Katona József-utca 35, fsz. 5. 890

OROSZ tűzőszalón
Tökéletes tűzők, haskötők, melltartók.
VII., Erzsébet-körút 18, I. emelet 5

Hótakarítást **vállalok** udvarokról, tetőkről stb. Telefon: 344-734.

Megbízható, éves bizonyítvánnyal rendelkező **főző-mindenest** **március elsejére felveszek.** Jelentkezés délután 4—7 óra között, Városmajor-utca 42, I. emelet 8.

ALMA
Batul 48, Jonathan 50—76, Calvil 78, kanadai ranett 74, szilva 96, mazsola 1.16, arany 1.56, mogyoróbél 2.80, vérnarancs 78. Díjtalanul szállít: Gyümölcsértékesítő, Sándor-utca 18. Telefon: 336-634.

Belvárosban **kétszobás** fürdőbenyílós elegáns **lakrész 1 előkelő úrnak kiadó** Gőzfűtés, melegvíz, telefon: 183—488.

Nagyobb kertes épületet **bérbevennénk** Buda hegyvidékén vagy annak környékén szanatórium számára. Ajánlatokat »Szanatórium 898« jeligével a főkiadóhivatalba.

Elcserélném közp. fűtéses, gyönyörű nagy **3-ablakos hálófülkével, fürdőszobával és előszobával** (beépített szekrényekkel) ellátott **lépcsőházi feljáratú lakásomat megjelölt 2-szobás lakással** csak előkelő helyen. Ajánlatokat »Házas pár« jelige alatt a kiadóhivatalba kérek

Árdrágító
visszaélések és a valutacselekmények eljárási szabályai.
Ára 1.50 P.
Kapható az Athenaeum könyvesboltjában, VII. ker., Erzsébet-körút 18—20.

Demeczky Sándorné halálát nem a merénylő kalapács-ütései okozták

Megírta a *Pest*, hogy özvegy *Demeczky* Sándornét rákosligeti villájában gyanus körülmények között *holtan találták*. A merénylet elkövetésével az áldozat fiát: *Demeczky* Sándor festőt és iparművészt gyanusítják, aki *kétségbeesetten tagadja bűnösségét*.

Az özvegyasszony holttestét *Orsós* Ferenc egyetemi tanár és *Bocskor* Ádám egyetemi magántanár orvosszakértő felboncolta.

Az idős asszony holttestén 16 sérülést találtak, közöttük a legsúlyosabb egy fejsérülés, amelyről megállapították, hogy agyrázkódást idézett elő

— bár az asszony fejére csavart törülköző gyengítette az ütés erejét. Az ütés minden valószínűség szerint *kalapáccsal történt*, az arcon lévő sérülések pedig — a szakértők véleménye szerint — valószínűleg *dulakodás nyomai*, de úgy is létrejöhettek, hogy az asszony elesett.

Özvegy Demeczky Sándorné azonban mégsem az ütésektől és a sérülésektől halt meg,

hanem részben idült tüdőgümőkór, részben aggsági sorvadás következében beállott szívelfajulás okozta halálát. Demeczky Sándor letartóztatása ellen felfolyamodással élt a táblához.

Az éjszakai fagy is gyöngül

— A Meteorológiai Intézet előzetes jelentése —

BUDAPESTEN MA DÉLBEN 0 C. FOK VOLT A HŐMÉRSÉKLET. Várható időjárás a következő 24 órára: Mérsékelt szél, több helyen köd, az ország nyugati részein egyes helyeken eső, vagy havaseső. Az éjszakai fagy kissé gyöngül, a nappali hőmérséklet alig változik.

Tovább enyhül

— A Pest meteorológiai tudósítójától.

Az európai időjárás továbbra is változó jellegű. A hidegbetörés után egész *Közép-Európában* és a *Balti államokban* is gyorsan ismét uralomra jutott a melegebb délnyugati légáramlás. *Dániában* és a *Balti államokban* néhány óra alatt —10 fokról az olvadáspontig emelkedett a hőmérséklet. Ugyanekkor azonban az *Északi tenger* mellékén már egy újabb sarkvidéki hideghullám érvényesül.

Ma déli hőmérséklet

Hazánkban a hétfői napon csaknem az egész országban újból *téli nap volt*, mert a hőmérséklet csak a déli megyékben érte el az olvadáspontot. Éjjel országszerte kiderült, és a hőmérséklet megközelítette a —10 fokot, sőt a keleti és északkeleti részeken ismét —20 fokig süllyedt. Az égbolt a nyugati határ kivételével, szerencsére, *ma is derült és a napsütés érvényesülni tud.* A hegyeken éjjel is csak gyönge fagy volt, nappal ott is folytatódik az olvadás.

Nagyobb változásra egyelőre nem számíthatunk. Benne maradunk a meleg délnyugati légáramlás hatáskörében, a nappali enyheség megmarad, sőt egyre kifejezettebb lesz. Az éjjeli fagyok azonban még mindig csak lassan, fokozatosan gyengülnek.

Az időjárási elemek várható értékei Budapesten: Legalacsonyabb éjjeli hőmérséklet —4, —6 fok, déli hőmérséklet holnap olvadáspont körül.

T. G.

Miskolc csendben ünnepli a kormányzó jubileumát

Miskolc, február 2.

Vitéz nagybányai *Horthy* Miklós kormányzóvá történt megválasztásának huszadik évfordulóját *csendben ünnepli meg Miskolc városa és Borsod vármegye.* Az évforduló alkalmával mindkét törvényhatósági bizottság *díszközgyűlést tart.*

Miskolc város közgyűlésén vitéz *Görgey* László felsőházi tag, Borsod vármegye díszközgyűlésén pedig báró *Bottlik* István volt államtitkár, felsőházi tag és *Szilvássy* Pál országgyűlési képviselő mondanak megemlékező beszédet. A jubileum alkalmából a miskolci nemzeti kaszinó megfestette a kormányzó arcképét és azt csütörtökön leplezik le ünnepélyes keretek között.

Egy német menekült öngyilkossága Budapesten

A Mária Valéria-utca 12. számú házban a Ritz-szálló dependanszában ma reggel *veronállal* megmérgezte magát *Wolf* Hansné, 47 éves menekült földbirtokosnő. Férjével együtt december 12-ike óta tartózkodott Budapesten. Tettének oka ismeretlen. A Park-szanatóriumba szállították.

Értéktőzsde

Várakozó álláspontra helyezkedve figyeli a budapesti értéktőzsde az európai helyzet alakulását. A szórványosan érkező megbízások inkább eladásra adnak rendelkezést, az így piacra kerülő áru azonban aránylag könnyen és nagyobb árveszteség nélkül helyezhető el a ma is tartott irányzatú piacon.

Gabonatőzsde

Nem javul a búza- és rozskínálat a gabonatőzsdén. Zab sem jön piacra és így forgalom csak sörárpában és kukoricában van. A kukoricapiac irányzata szilárd, de már mérséklődött az elmúlt napok során a nagyon élénk kereslet. A hízladák csak a feltétlenül szükséges készleteket igyekszenek biztosítani és lekötni, mert abban bíznak, hogy a meginduló kukorica-import enyhíteni fog a most érezhető áruhiányon. Éppen ezért főleg az azonnal vagy a március folyamán szállítandó tengerit keresik és tiszántúli áruért 21.60—21.65, más származásúért 21.45—21.50 pengőt igérnek. Az áprilisban szállítandó ex Budapest kukorica ára 22.30—22.40, a májusban szállítandóé 23.30—23.40 pengő.

PEST
POLITIKAI NAPILAP
Megjelenik minden hétköznap délben
Felelős szerkesztő: BAKOS ÁKOS
Felelős kiadó: PAJZS ÖDÖN
Kéziratot nem őrzünk meg és nem adunk vissza

Ma a 9. oldalon is közlünk Express hirdetéseket

Az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársulat nyomása. Felelős nyomdavezető: Kárpáti Antal.

AZ OSZTÁLYSORSJÁTÉK TELJES NYEREMÉNYJEGYZÉKE A 2. OLDALON

Esti Ujság

ÁRA 10 FILLÉR

Budapest, 1940 február 27. ötödik évfolyam, 47. sz. Szerkesztőség, kiadóhivatal, színházjegy- és utazási iroda, Budapest, VIII., József-körút 5. Postatakarékpénzt. csekksz. sz. 49.927.

Kedd

Előfizetési ár egy hónapra 2 pengő 20 fillér. Egyes szám ára hétköznap és vasárnap 10 fillér. A szerkesztőség, kiadóhivatal, színházjegy- és utazási iroda telefonja *1-444-00

A Rex

gőzösön, a büszke olasz tengerhajózás legnagyobb óceánjáróján megérkezett Itáliába Roosevelt elnök személyes küldöttje, Sumner Welles. Az egész világsajtó találgatja, hogy a kiváló diplomata kiküldetésének milyen céljai lehetnek s vajjon békeküldött-e, akinek feladata, hogy béketervet készítsen elő, amelynek alapján aztán az Egyesült-Államok elnöke békét közvetítsen, — vagy pedig európai körútjának csak az a célja, hogy tájékozódjék és személyes tapasztalatai alapján jelentést tegyen a Fehér Ház urának az európai helyzetről. Aki ma tárgyilagosan ítéli meg a helyzetet, az csak arra a megállapításra juthat, hogy a jelenlegi időpont nem éppen alkalmas a békeközvetítésre. A Német Birodalom Vezérének és az angol kormányfőnek legutóbbi nyilatkozatai a háborús célokat illetőleg, feltárták azt a mélységes szakadékot, amelyek ma a nagy nyugati demokráciákat a Birodalomtól elválasztja. Ha semmi mást nem veszünk tekintetbe, ez a két kormányfői beszéd is elegendő arra, hogy lássuk: a tátongó űrt a hadviselők között ma még béketervvel nehéz áthidalni és a nagy vitát alkalmasint csak a fegyverek ereje döntheti el. Viszont kétségtelen, hogy Sumner Welles útjának egy távolabbi perspektivából óriási jelentősége van, legfőként pedig annak, hogy útja elsősorban Olaszországba vezetett és az első európai kormányfő, akivel tanácskozott, a Duce volt.

Mussolini, aki nemzetének jogos érdekeit olyan páratlan zsenialitással képviseli és aki a békediktátumok igazságtalanságai ellen vívott győzelmes harcában a valóban jogos és igazságos követelések határát még akkor sem lépte túl, amikor kizárólag Olaszország érdekeiért szállt síkra, ma már az európai, de a világpolitikai életnek is olyan hatalmas erkölcsi tekintélye, aki valóban hivatott arra, hogy alkalmas időpontban majd a döntőbíró szerepét játssza a véres európai viszályban.

Ennek az elismerését kell látnunk a legnagyobb tengerentúli hatalom részéről abban, hogy Sumner Welles első útja a Ducehoz vezetett, ahhoz az államférfiúhoz, aki elsőnek emelte fel szavát a századok alatt kialakult európai rendet felforgató békediktátumok ellen és akinek váteszi lángelméje elsőnek világított reá azokra a végzetes következményekre, amelyek azután be is teljesültek.

A revíziós gondolatot az olasz fasizmus emelte világpolitikai jelentőségre. Amikor még minden hatalom görcsös erőfeszítéseket tett, hogy fenntartsa a párisköryéki békeszerződésekkel megteremtett európai helyzetet, bármilyen természetellenes, káros is ez a helyzet: az olasz fasizmus vezére hirdette a dolgok természetes rendjének megfelelő új politikát.

Nekünk, magyaroknak, akik a raitunk elkövetett igazságtalanságok helyrehozását a Duce eszméinek végleges és teljes győzelmétől várjuk, különösen jelentőségteljes Sumner Welles római látogatása. A baráti olasz birodalom, amely ma egész Délkeleteurópa békéje felett őrködik, olyan tényező, amely nélkül a kontinensnek ebben a részében semmi sem történhetik. Ha majd eljön az óra, amikor a legnagyobb tengerentúli hatalom feje alkalmasnak látja a pillanatot, hogy béketervvel álljon elő, egészen bizonyos, hogy ebben a tervezetben az a szellem fog érvényesülni, amelyet Mussolini képvisel és amely feltétlenül biztosítja Magyarországnak is az őt megillető helyet a nemzetek közösségében.

AZ UJABB HÓVIHAROK MEGKÖNNYÍTIK A FINNEK ELLENÁLLÁSÁT

SZOMBATON INDUL A „TÉVEDÉSEK JÁTÉKA“ AZ ESTI UJSÁGBAN

Benyujtotta a törvényjavaslatot gróf Teleki Pál miniszterelnök „vitéz nagybányai Horthy Miklós úr húszesztendei országlásának megörökítéséről“

Az országgyűlés képviselőháza ma déli tizenkét órakor ülést tart. A külsőleg formális jellegű ülést történelmi jelentőségűvé avatja az a körülmény, hogy gróf Teleki Pál miniszterelnök a mai ülésen benyujtja Magyarország kormányzója húsz esztendei országlásának megörökítéséről szóló törvényjavaslatot, amelyben az országgyűlésen keresztül az egész magyar nemzet hódol kormányzó urunk érdemei előtt.

1920 március 1-én választotta meg a nemzetgyülés, mint a nemzeti szuverénitás letéteményese vitéz nagybányai Horthy Miklóst Magyarország kormányzójává. A magyar társadalomban szinte egységesen ébredt fel az a kívánság, hogy a két évtizedes jubileumot méltóképpen ünnepelje meg és kifejezést adjon annak az osztatlan, a társadalom minden rétegét átható hódolatnak, tiszteletnek és ragaszkodásnak, amellyel az ország kormányzója iránt viseltetik. A kormányzó fenköltelhatározása és nemes gesztusa folytán azonban a nagyobb ünnepségek elmaradnak és a húszéves országlás jubileumát minden külső dísz nélkül, csöndben, egyszerűen ünnepli meg a magyar társadalom.

A törvényjavaslat szövege

Természetes azonban, hogy

az évforduló mellett a magyar országgyűlés sem haladhat el anélkül, hogy kifejezést ne adjon érzelmeinek és a magyar törvénytárban meg ne örökítse a jubileumot.

Igy jött létre az az elhatározás, hogy

törvényjavaslatot terjesztenek az országgyűlés elé.

A javaslatot a képviselőház ma déli tizenkét órára összehivott ülésén a kormány nevében *gróf Teleki* Pál miniszterelnök nyujtja be.

A törvényjavaslat szövege a következő:

Törvényjavaslat vitéz nagybányai Horthy Miklós Úr húszesztendei országlásának megörökítéséről.

Az országgyűlés vitéz nagybányai Horthy Miklós Úr kormányzóvá választásának huszadik évfordulóján mélységes hálával és törhetetlen bizodalommal emlékezvén meg Magyarország Kormányzójának a nemzet ősi hagyományait megbecsülő és jövő haladását előmozdító, bölcs országlásáról:

vitéz nagybányai Horthy Miklós Úrnak, Magyarország Kormányzójának, az állami rend és a társadalmi béke helyreállításával, az építő nemzeti munka anyagi és szellemi feltételeinek biztosításával, s a nemzeti tekintélyének és az ország területének gyarapításával szerzett történeti érdemeit a magyar nemzet hűségének és hódolatának örök emlékezetéül törvénybe iktattja.

Kelt Budapesten, 1940 évi február hó 27. napján.

Gróf TELEKI PÁL
m. kir miniszterelnök

A törvényjavaslathoz a következő indokolás van fűzve:

A magyar királyi kormány minden időlemlékezetéül adni javasolja vitéz nagybányai Horthy Miklós Kormányzó Urunk immáron húszesztendős országlását és országgyülés jogából törvényben kifejezni javasolja a nemzet háláját és hódolatát.

A törvényjavaslatot már a mai napon is ünnepi hangulatban fogadja a képviselőház. A javaslatra kimondják a sürgősséget és a holnapi ülésre már napirendre is tűzik.

Tasnádi Nagy András, a képviselőház elnöke kezdeményezésére tegnap délután *pártközi konferenciát tartottak a parlamenti pártok vezetői.* A konferencián teljes egyetértés jegyében azt határozták a pártok kiküldöttei, hogy

a törvényjavaslatot a szerdai ülésen általánosságban az előadó ismertetése után vita nélkül, egyhangúan és ünnepélyességgel fogadják el.

Már holnap délutánra összehívják a Ház illetékes bizottságait is a javaslat részletes tárgyalására, ahol *ugyancsak egyhangulag szavazzák meg a javaslatot.* Csütörtökön délelőtt tíz órakor újra összeül a képviselőház és a bizottsági jelentés alapján részleteiben is egyhangúan dönt a törvényjavaslat fölött.

A javaslat előadói tisztére a képviselőházban Ujfalussy Gábort kérik fel.

Csütörtökön délelőtt féltizenegy órára a felsőházat is összehívják, ahol *ugyancsak egyhangúan és vitanélküli ünnepélyességgel fogadják el a törvényjavaslatot.* Itt az előadó *Herczeg* Ferenc lesz.

Megállapodtak a pártközi konferencián abban is, hogy

a szerdai és csütörtöki ülések ünnepélyességét semmiféle más napirendi anyaggal nem zavarják meg

és a szerdára bejegyzett interpellációkat is törlik, illetve a legközelebbi ülésre halasztják el.

A képviselőház és a felsőház által elfogadott törvényjavaslatokat

gróf Teleki Pál miniszterelnök pénteken, március 1-én a kormányzóválasztás évfordulóján személyesen terjeszti fel aláírás céljából Magyarország kormányzójának.

A magyar hódolat ünnepsége a Pesti Vigadóban

A csöndes és méltóságteljes ünneplésnek ez a törvényalkotás lesz az egyik részlete. A másik a magyar társadalom megnyilatkozása azokon az összejöveteleken, amelyeket a kormányzóválasztás évfordulójának előestéjén, csütörtökön délután tartanak meg az ország minden városában és községében. A fővárosban a pesti Vigadóban lesz az összejövetel.

Kormányzó Urunk kétévtizedes országlásának alkalmából az ország vezető egyesületei és szervezetei

a fővárosi Vigadóban, február 29-én, csütörtökön délután fél hat órakor hódolati ünnepélyt rendeznek,

A rendező egyesületek és szervezetek között nemcsak az ország vezető társadalmi egyesületei foglalnak helyet, hanem a tudományos, művészeti, irodalmi, munkás, ifjúsági, közgazdasági, ipari, kereskedelmi, hivatásrendi, stb. egyesületek és szervezetek is.

A csütörtök délutáni ünnepségen azok vehetnek részt, akiket a rendezésben résztvevő országos egyesületek és szervezetek bizonyos arányszám szerint előre megállapított létzámban e rendező bizottságban bejelentettek és akik a címükre kiküldött ülőhelyjegyet felmutatják.

Az ünnepségen a budai dalárda, a filharmonikus zenekar és Kiss Ferenc, a Színművészeti Kamara elnöke szerepel.

Az ünnepi beszédet Teleki Pál gróf miniszterelnök, az egyesült keresztény nemzeti liga elnöke tartja.

Az ünnepi beszédet rádió közvetiti szerte az országban ugyancsak február 29-én délután fél 6 órakor tartandó — helyi műsorszámokkal kiegészitett — magyar hódolati ünnepélyek ünnepi beszédeként.

Ezzel a megoldással

egységes és országos ünnepéllyé szélesedik ki a magyar dolgozó társadalomnak ez a szívből jövő ünnepi megnyilatkozása.

Az országos egyesületek megbízásából az előkészítő rendezés munkáját a MOVE végzi.

A törvényhatóságok díszközgyűléseken emlékeznek meg a nagyjelentőségű jubileumról, március 1-én tartja díszközgyűlését Budapest székesfőváros is.

Az országgyűlés ünnepi aktusán a társadalom és a törvényhatóságok hódolatkifejezésén kívül **az ország minden fia templomokban is kifejezést ad mélységes hálájának. Pénteken délelőtt Magyarország valamennyi templomában megszólalnak a harangok, ünnepi istentiszteletek lesznek, amelyen a hála és imádság szava száll az Egek Urához, hogy bölcs vezért adott az országnak.**

Egy érdekes mozgalom is indult meg az országgyűlésnek ama tagjai körében, akik húsz esztendővel ezelőtt tagjai voltak a kormányzóválasztó nemzetgyűlésnek, hogy külön megfelelő formában kifejezésre juttassák hódolatukat. Köztük van gróf Teleki Pál miniszterelnök is, aki 1920-ban nemzetgyűlési képviselő volt s a kormányzóválasztáson csupán azért nem vehetett részt, mert akkor, mint a békétárgyalások egyik fődelegátusa, Franciaországban tartózkodott.

Ma délelőtt kezdte meg a sajtónovella tárgyalását a MÉP egyesített bizottsága

Radocsay László igazságügyminiszter a Magyar Élet Pártja múlt hét csütörtökön tartott értekezletén ismertette a sajtóreformról szóló törvényjavaslat tervezetét. A pártértekezlet úgy határozott, hogy a tervezetet az igazságügyi és közjogi bizottságok elé utalja. A Magyar Élet Pártjának ez a két bizottsága ma délelőtt kezdte meg a tervezet részleteiben való tárgyalását az országház egyik értekezleti termében. A tanácskozáson megjelent gróf Teleki Pál miniszterelnök, Radocsay László igazságügyminiszter és Antal István igazságügyi államtitkár. A párt *Huszovszky* Lajost kérte fel a törvényjavaslat tervezetének előadására és a ma délelőtti bizottsági ülésen már megkezdődött a beható vita, amelyben szakaszról-szakaszra, rendkívüli alapossággal kívánják megvitatni a tervezet minden részletét.

A bizottság ülésének mindjárt kezdetén gróf *Teleki* Pál miniszterelnök emelkedett szólásra és kijelentette, hogy *a kormány nem politikai szempontból kívánja benyujtani a törvényjavaslatot, hanem nemzetnevelési célokat kiván szolgálni.* Kijelentette a miniszterelnök azt is, hogy célszerű módositások elöl a kormány nem zárkózik el.

Tizenhat sérülést találtak a boncoló orvosok özv. Demeczky Sándorné holttestén

Az *Esti Ujság* elsőnek számolt be a Rákosligeten történt gyilkossági merényletről, amelynek áldozata özvegy *Demeczky* Sándorné, 68 éves matróna. A bűncselekmény elkövetésével — mint megírtuk — a fiát, *Demeczky* Sándor festő- és iparművészt gyanusitják, akit a pestvidéki törvényszék vizsgálóbirója, *Felszeghy* Róbert tanácselnök előzetes letartóztatásba helyezett. Özvegy *Demeczky* Sándorné a Horthy Miklós-kórházban kiszenvedett. Dr. *Orsós* Ferenc egyetemi tanár és dr. *Bochkor* Ádám egyetemi magántanár tegnap boncolták fel a tragikus sorsu öregasszonyt és tizenhat sérülést találtak a holttestén. A törvényszéki orvosszakértők szakvéleménye a következő:

— *Özvegy Demeczky Sándorné holttestén a következő sérüléseket találtuk:*

A bal halántéktájon gyermektenyérnél nagyobb horpadásos törés, körülbelül 6x5 cm.

A fülkagyló felett, az alsóajakon, a jobbváll hátsóoldalán, a mellkas jobboldalán, mindkét csípőn, a balfelkaron, a könyökizületen és a balkaron, a jobbkönyöktájon, mindkét térdizületen és a szegycsontizületen. *Halálának közvetlen oka az aggsági sorvadás állapotában levő kórosan elvált szivheveny elfajulása volt.*

Nagyon valószínű, hogy

a halál bekövetkezését siettette az elszenvedett agyroncsolás is.

Hasonló kiterjedésű agyroncsolódás a rendszerint velejáró agyrázkódás folytán nem ritkán azonnali halált is okozhat. Özvegy *Demeczky* Sándorné esetében azonban a koponya és az agy sérülése nem járt közvetlenül halálos kimenetellel és így

a halál voltaképpen az idült tüdőgümőkór folytán állott be,

nagyon valószínű, hogy az agy sérülése önmagában nem vezetett volna halálhoz. Az agy sérülésének alakja sokkal nagyobb valószínűséggel arra utal, hogy *valamilyen kisebb, de tompa felszínű tárgynak nagy erővel a koponyához való ütése folytán jött létre.* Kalapács tompa végével való fejbeütés alkalmas lehetett a sérülés előidézésére, de egyéb hasonló eszköznek, például baltafokának egyik sarka is létrehozhatta a sérülést.

Hogy nagyobb sérülés nem jött létre, összefügghet azzal a körülménnyel, hogy özvegy Demeczky Sándorné feje a sérülés idején állitólag törülközővel körül volt göngyölve.

— Az arcon észlelt három sérülés dulakodás nyoma ökölcsapástól is eredhet, de létrejöhetett olymódon is, hogy özvegy *Demeczky* Sándorné eszméletlen állapotban elesett vagy pedig arcával nekiesett valamilyen tárgynak.

Pestvármegye rendkivüli közgyülése március 1-én ünnepli a kormányzó hüszéves országlását

Pest vármegye törvényhatósági bizottsága ma délelőtt *Barcsay* Ákos főispán elnöklésével kisgyülést tartott. A kisgyülés keretében a közigazgatással kapcsolatos 309 pontból álló tárgysorozatot tárgyalták le. A tárgysorozatok között szerepelnek a községek jelentései, ameilyek szerint *a vármegye községei tömegesen csatlakoznak a magyar háziipari szövetkezethez.*

Egyébként március 1-én délelőtt 10 órára *Barcsay* Ákos főispán rendkivüli ünnepélyes közgyülésre hivta össze a törvényhatóság tagjait. A díszközgyülés egyetlen tárgya: a Kormányzó hüszéves országlásának megünneplése.

— **Öngyilkosság a Dunapalotában.** Kedden délben a Mária Valéria-utca 12 szám alá, a Dunapalotába hivták ki a mentőket. Az egyik lakót, Hans Wolfné 47 éves földbirtokosnőt eszméletlen állapotban találták lakásán. Veronállal mérgezte meg magát az éjszaka folyamán. A mentők a Park-szanatóriumba vitték. A Wolf-házaspár december óta lakik a szállodában, külföldről érkeztek Budapestre. Az asszon öngyilkosságának okát még nem tudták megállapitani.

20.000 pengőt nyert a 13.526 szám

Ma folytatták a 43. osztálysorsjáték ötödik osztályának húzását. A kihúzott nyeremények részletes listája a következő:

20.000 pengőt nyert: 13526

10.000 pengőt nyert: 33206 67228

5000 pengőt nyert: 30825 79388

4000 pengőt nyert: 26031 64372

3000 pengőt nyert: 26323 32212 36624 80660

2000 pengőt nyert: 9275 49617 62532 77991

1000 pengőt nyert: 16165 32793 44880 47855 68952 77576

800 pengőt nyert: 730 4028 11291 22315 64262

600 pengőt nyert: 17457 24047 52924 71718

500 pengőt nyertek: 8050 12705 15837 18101 19754 22618 34647 35486 35926 44494 52812 57268 67059 72092 72850 74639 81678 84953 85760 86496 87287

300 pengőt nyert: 2382 2793 3906 7349 7371 8121 12748 14625 16283 16727 19051 21296 22408 23965 24398 25123 25242 25895 29951 33113 34822 35743 37055 37194 37309 38396 42311 42913 43849 46165 46192 48003 53082 53364 58017 59022 60697 64094 65215 65988 66193 67508 68233 68650 70693 77161 77935 80920 81001 81185 81833 82058 83349 83687 84778

175 pengőt nyertek:

60 66 70 216 244 451 260 295 395 418 476 5764 582 638 828 841 884 910 955 985
1077 139 150 196 285 311 340 363 415 424 426 447 448 499 531 672 722 772 792 796 812 858 901 910 920 943
2004 067 133 154 198 214 269 308 314 315 4185 649 677 695 743 837 909 921 981
3054 119 248 286 336 397 402 447 483 578 650 664 686 844 848 864 910 967 949
4061 077 115 180 188 264 265 292 309 316 386 407 418 497 516 538 567 575 578 579 605 671 710 793 828 843 859
5179 226 249 314 334 360 421 449 680 695 739 752 818 826 828 831 887 935 999
6133 200 244 251 255 358 377 445 558 595 676 694 737 753 863 943 968 974 986 994
7002 074 185 319 374 375 424 458 539 670 721 765 844 864 877 970 978 980 981
8112 313 123 215 250 264 327 382 384 393 399 439 453 462 556 598 606 624 644 697 736 776 777 804 825 856 859 900 958 976 977 978
9059 253 316 331 373 419 498 503 515 522 528 552 730 784 810 818 830 994
10009 013 024 128 157 183 203 211 358 399 445 470 480 538 638 738 840 881
11033 038 089 105 139 140 164 171 222 283 318 366 400 422 445 473 511 539 590 616 627 623 662 677 709 736 739 743 763 861 887 947 978 971 982
12011 039 090 143 157 168 273 295 299 302 409 494 516 567 613 637 726 772 932 978
13048 065 122 145 179 180 230 364 473 461 546 601 660 752 784 899 919 996
14003 022 068 074 081 130 148 235 337 395 420 428 480 516 548 593 619 654 683 783 813 814 835 947 960
15054 073 182 260 265 292 328 354 401 475 517 596 620 640 662 664 775 918 960
16047 091 113 126 156 244 347 454 491 574 640 653 702 722 793 805 866 973
17138 202 246 283 382 404 576 580 635 657 720 762 793 843 857 894 974 977
18019 110 210 220 301 302 308 319 352 376 398 432 634 676 697 752 754 931 956 996
19164 166 174 223 239 241 291 339 414 422 423 529 640 662 676 681 740 777 872 834 838 930 961 968
20015 016 074 088 091 221 396 400 425 454 537 603 662 672 718 729 732 972 984
21074 079 230 273 346 362 455 510 562 597 603 647 655 670 726 762 872 895 947 950
22017 081 119 122 194 269 329 384 427 538 669 722 740 761 828 871 919 934 944 955
23004 007 061 072 188 192 205 225 252 258 306 31 417 543 565 585 621 636 681 706 714 783 786 834 920 947 960
24033 040 046 059 080 097 111 137 165 257 277 298 306 373 377 418 422 521 547 591 620 728 765 826 837 883 887 897 939 960 964 974 986
25030 047 065 102 104 193 200 221 282 337 523 550 656 703 713 732 748 767 768 769 786 849 859 862 950
26005 154 167 195 201 221 216 271 397 421 462 594 632 655 687 757 767 919 923
27072 075 080 132 194 335 388 465 492 501 559 650 670 680 753 764 802 884 892 923 940 990
28003 041 136 138 153 182 260 293 308 386 465 596 625 751 803 871 940 990
29011 030 050 054 098 111 121 183 201 203 282 308 407 410 434 724 746 878 922 931 939 966 994
30045 104 111 164 209 294 306 308 318 416 437 454 477 511 525 560 579 600 643 654 831 837 865 942 947 968 970
31034 056 102 138 226 273 287 311 312 385 414 425 475 493 495 638 645 697 712 713 755 770 780 795 831 874 908 911 940
32090 126 135 175 218 315 328 343 365 376 522 568 589 597 603 622 703 827 838 857 906 918
33011 015 250 254 272 370 389 411 450 460 550 569 668 694 716 722 741 820 905 965
34053 075 080 105 128 231 286 332 379 376 380 397 418 465 506 543 683 684 821 849 870 872
35037 048 050 073 097 198 243 244 312 346 416 421 450 529 536 724 744 790 817 841 869 898 939
36086 124 196 211 254 288 341 430 458 465 475 495 681 823 858 899 921 941 958 972
37003 090 100 124 233 317 339 403 449 480 483 488 495 529 540 614 686 763 799 847 882 897 910 925 999
38054 073 085 131 181 192 274 276 332 381 400 454 502 544 743 808 809 844 947 965
39211 223 295 310 316 355 402 413 414 515 520 630 650 675 765 787 789 799 850 961
40025 026 072 076 096 123 166 271 281 356 385 393 485 501 584 629 701 779 805 844 858 921 937
41027 029 051 056 081 132 143 144 197 207 219 225 295 390 420 429 515 564 593 615 623 667 730 774 857 871 922 960 985
42018 112 221 223 235 289 307 443 507 510 581 601 619 623 641 696 724 736 737 744 760 858 863 891 915
43004 031 070 243 282 292 334 444 482 494 509 558 563 680 686 705 801 820 909 916 917 978
44008 016 111 149 183 218 281 329 413 456 553 587 596 609 621 785 781 827 891
45047 053 060 165 175 190 201 274 282 285 354 355 410 512 581 617 655 656 746 836 904 914 948 966
46333 487 514 522 536 539 667 709 721 745 864 865 884 886 933 955
47006 019 141 305 365 529 554 671 689 716 726 765 82 854 908 926 940 982
4836 0077 168 181 200 333 443 524 532 545 544 683 734 738 786 832 883 897 987 983
4907 037 074 110 216 371 392 380 456 553 649 698 714 921 934 954
50003 020 051 059 122 140 144 173 217 267 365 47 541 543 552 566 658 682 685 689 710 720 731 791 827 884 919 973
51212 213 312 319 433 442 352 475 501 506 538 541 576 677 815 877 897 928 945
52146 149 153 215 234 253 296 363 480 492 515 595 632 679 712 745 848 873
53041 068 091 112 124 133 136 203 206 213 263 280 300 305 409 567 570 608 680 730 731 767 796 810 818 900 927 942 952 998
54040 060 069 087 090 106 131 203 296 306 308 322 337 339 364 365 386 504 510 695 723 952 962
55044 047 048 311 317 318 563 586 613 647 701 713 733 747 836 936
56030 076 105 106 122 141 224 307 330 343 363 386 399 562 564 620 777 797 825 894 983
57004 022 326 360 457 537 121 156 238 239 245 349 351 392 393 414 473 511 652 719 771
58054 093 097 165 175 303 310 381 387 505 509 552 557 599 615 641 644 701 755 784 810 962 967 973
59019 072 126 142 221 240 254 261 272 397 427 472 479 603 681 741 847 859
60030 071 117 161 194 196 318 362 455 467 522 617 622 789 802 832 846 892
61121 187 202 246 279 316 323 328 330 337 342 352 497 535 546 598 617 652 683 670 697 747 770 775 805 921
62032 081 121 133 194 245 268 280 318 403 447 470 601 627 633 661 773 790 849 944 987 999
63067 123 160 191 312 323 467 554 555 580 629 644 688 833 849 893 932 974
64045 192 195 272 329 349 369 385 390 449 470 573 628 855 886 941 982 986
65040 116 153 191 192 258 323 486 687 736 762 927 941
66023 031 035 072 040 203 103 276 311 352 407 513 473 489 828 849 862 883 897
67046 066 081 104 245 266 358 368 414 447 469 484 522 659 663 715 736 858 881 817 821 871 998
68002 054 082 117 147 160 165 193 215 220 272 336 498 506 609 679 720 744 748 756 719 767 841 863 908 931
69114 121 182 233 283 329 434 458 697 737 824 845 866 873 945
70023 118 130 197 204 222 231 322 407 417 430 490 499 560 638 643 699 708 922 971 974
71011 013 023 075 123 152 201 222 295 329 330 340 432 429 487 570 493 419 803 860 870
72163 249 313 328 357 444 531 594 652 739 742 777 808 819 873 893 919 923 946 965 981
73014 233 258 274 320 326 349 391 476 484 508 573 606 723 783 847 868 892 943 961
74053 066 081 122 130 158 167 182 297 395 463 644 755 760 921 956
75019 080 166 235 264 282 291 317 423 457 488 503 504 525 536 574 584 596 669 671 816 882
76049 089 095 100 131 268 309 323 331 358 517 522 546 602 678 738 739 768 795 812 862 969
77151 186 280 288 395 437 477 531 548 549 551 580 647 673 692 836 871 903 912 973
78009 065 089 095 117 167 173 220 247 255 265 282 350 387 408 416 433 511 546 583 726 763 767 769 772 798 828 855 841 866 872 879 912
79033 036 190 203 215 279 313 379 383 436 481 494 496 592 647 652 698 793 973
80003 089 184 186 206 289 336 433 438 506 553 688 699 775 784 839 900 9995
81082 173 181 201 253 379 398 439 442 452 498 554 592 601 665 667 679 680 770 849 879 901 907 927 963
82043 122 189 300 338 609 700 797 871 949
83022 034 074 193 228 232 262 283 313 324 507 589 646 665 669 803 824 847 861 926 945 968 996
84001 049 056 175 197 200 297 334 398 529 580 629 654 740 843 967
85114 129 200 222 232 274 396 401 522 632 495 855 858 938 980
86105 219 222 243 360 402 495 503 508 579 586 704 716 803 863
87024 039 047 139 183 293 317 350 385 400 522 536 604 615 640 650 754 661 691 701 712 759 761 765 803 899 901 961 962 965

*

Ezt a gyorslistát a húzási teremben, kizárólag az Esti Ujság részére, a Tömöry és Társa Bankház (VII., Erzsébet-körút 9—11., tel.: 1-319-33) állította össze.

*

A számhibákért felelősséget nem vállalunk.

*

Legközelebbi húzás: február 28-án.

Demeczky Sándor

Pest, 1940. ápr. 9.

Jegycsalásért elítélték Demeczky Sándort

Beszámoltunk arról, hogy *Demeczky* Sándor festőművészt *anyagyilkosság gyanuja miatt letartóztatták.* A festőművész végig ártatlanságát hangoztatta és később szabadlábra is került. *Ma villamosjegycsalás vétségével vádoltan állott* a büntető járásbíróság előtt.

A vád szerint néhány hónappal ezelőtt a Nemzeti Színháznál felvett egy villamosjegyet, amellyel felült egy 28-as jelzésű villamosra, *a Beszkár-ellenőrök azonban tettenérték.*

Demeczky a bíróság előtt tagadta bűnösségét. Azzal védekezett, hogy *egy röplapot vett fel a földről, úgy látszik, ezt tévesztették össze a villamosjegyellenőrök a jeggyel.* Kihallgatta a bíróság az ellenőröket, akik azonban terhelő vallomást tettek. Demeczkyt nem jogerősen *10 pengő pénzbüntetésre ítélték.*

BUDAPESTI KÖZLÖNY
HIVATALOS LAP
KIADÓHIVATALA
BUDAPEST, 1. POSTAFIÓK 2.
I., VÁR, KAPISZTRÁN-TÉR 1. SZ.

TELEFON: 1-604-64.

Méltóságos
Nagyságos
Tekintetes

KÉSZPÉNZZEL BÉRMENTESÍTVE
94 OJAN -2
BUDAPEST 1.

T.

Müemlékek Országos Bizottsága

B U D A P E S T
IX., Högyész Endre u. 10.

Biztosítva van a főváros zsírszükséglete

A budapesti zsíradag csökkentése meglepetést keltett a közönség körében, azonban illetékes helyről származó felvilágosítás szerint semmiféle *aggodalomra nincsen ok*, mert a zsírszűke csak átmeneti jellegü volt s abban lelte magyarázatát, hogy a zsírsertés felhozatala az árkérdés miatt a mult napokban nem volt eléggé bőséges. A földmüvelésügyi miniszter azonban *tizenöt pengő prémiumot* engedélyezett a fővárosba felhozott 160 kg-on felüli súlyú sertések után s ennek az intézkedésnek hétfőn az a jó hatása mutatkozott, hogy már a reggeli órákban 3700 zsírsertés érkezett Budapestre s ez a szám később közel négyezerre emelkedett. Budapest egyheti zsírszükséglete mintegy 8000 darab sertés és ha a csütörtöki vásárra is 4000 sertést hoznak fel, akkor a főváros csökkentett zsírszükséglete teljes kielégitést fog nyerni. A székesfőváros különben a *tétényi sertésállományból* már két hét óta támogatja a ferencvárosi sertésvásárt.

Békésszentandráson, állami szőnyegipari bérleményemben készült, plombázott világhirű kézzel csomózott **magyar perzsa- és torontáli szőnyegeim,** melyek a legnemesebb anyagból készültek, olcsók és mégis a legjobbak. KLEIN ÖDÖN. Budapest. IV., Kossuth Lajos-utca 2.

Ítéletidő világszerte

Nagykanizsáról jelentik: *Nagyrécse, Csapi* és környéke felett *heves égi háború és felhőszakadás után hatalmas jégeső vonult el.* A mintegy negyedóráig tartó jégeső után az utcákat és a földeket vastagon borította a jég. A jégverés nagy kárt okozott a szőlőben és a kukoricában. A felhőszakadás következtében a patak kiöntött *Nagykanizsán* és elárasztotta a kerteket, földeket. A kapásokban nagy a kár.

Camdenből jelentik: Az Egyesült Államok egész keleti partja mentén végigsöprő hurikán *New-Jersey* állam délkeleti részén kiterjedt áradásokat okozott. Az áradások több helységet egyméteres magasságban vízzel árasztottak el, a vízár töltéseket tört át és mosott alá és legalább öt embernek okozta halálát. Közel négyezer személy hajléktalanná vált. Az anyagi kárt egymillió dollárra becsülik.

Madridból jelentik: *Cordova* vidékén hatalmas zivatar pusztított. Felhőszakadásszerü eső és jégeső zúdult a földekre, megrongálta Almedinilla község házait és közel egymillió pezeta kárt okozott.

Dél-Szerbiában havazott

Belgrádból jelentik: *Dalmáciában, Boszniában* és *Dél-Szerbiában* erős viharokkal kisért *zord lehülés következett be.* Emberemlékezet óta nem volt rá példa, hogy ilyen időtájt Dél-Szerbiában egészen a görög határig *hó borítsa a földeket.* A dohánytermés veszélyben forog. Mint *Spalatóból* jelentik, az Adrián több halászhajó kormányát vesztve hányódik a háborgó tengeren. *Raguza* közelében *erdőtüz* ütött ki. A lángok a viharától élesztve óriási területen elharapództak. Több faluból a lakosokat ki kellett költöztetni.

Ugyancsak *Belgrádból* jelentik, hogy *Mostárban,* Hercegovina fővárosában szombaton hatvan másodpercig tartó földalatti morajtól kisért erős földrengést észleltek. Az épületek komoly károkat szenvedtek. A megrémült lakosság órák hosszat maradt a szabad ég alatt, az utcákon és tereken.

Harmadszor is virágzik az akác Dicsőszentmártonban

Dicsőszentmártonból jelentik: *Török* János unitárius igazgató-tanító kertjében *harmadszor is kivirágzott az akácfa.* Emberemlékezet óta nem fordult elő, hogy augusztusban harmadszor is virágozzon az akácfa.

A villamosjegycsalás vádja alól felmentettek egy festőművészt

Demeczky Sándor festőművészt nemrég tiz pengő pénzbüntetésre ítélte a büntető járásbíróság, mert a Nemzeti Színház előtt állítólag felemelt a földről egy *használt villamosjegyet* és azzal továbbutazott. Fellebbezés folytán a büntetőtörvényszék *Buzáth*-tanácsa újra tárgyalta az ügyet s Demeczky megismételte előző védekezését. A festőművész elmondta, hogy a Rákóczi-úton egy nyilas röpcédulát látott, amit felvett és zsebre dugott. Az ellenőr azonban, mikor jegyét a villamosban kezelésre átadta, valószinüleg azt gondolta, hogy ő a földről villamosjegyet szedett fel. A törvényszék a tényállás tisztázása alapján *megsemmisitette a járásbiróság itéletét* és a festőművészt az ellene emelt vád alól *jogerősen felmentette.*

FŐVÁROSI ISKOLÁKAT látogató VIDÉKI ÚRILEÁNYOK kellemes otthonra, jó ellátásra, tanári felügyeletre találnak **dr. Szekrényessy Margit** okleveles középiskolai tanár **leányintézetében.** Korrepetáló és modern nyelvi tanfolyamok. Vizsgaelőkészités. Zene. Rajz. Művészettörténet. Szaktanárok. Prospektus. Budapest, Múzeum-körút 41. I. em. Telefon: 381-552.

Színházak műsora

Nemzeti Színház. Szombat: Döbrente kürtje (Bem. bérl.) — Vasárnap d. u.: Furulyaszó. Este: Döbrente kürtje. (½4, 8.)
Magyar Színház. Minden este és vasárnap d. u.: Tokaji aszú. (½4, 8.)
Vigszinház. Minden este és vasárnap d. u.: Nyári kabaré. (4, 8.)
Fővárosi Operettszinház. Szombattól minden este és vasárnap d. u.: Bécsi gyors. (4, 8.)
Pódium (a Pesti Színházban). Szombattól minden este és vasárnap d. u.: A 30 éves magyar kabaré. (5, 9.)
Royal Varieté. Minden este és vasárnap d. u.: Tapsról tapsra. (Revümüsor.) (4, 8.)
Erzsébetvárosi Színház. Minden este, szombat és vasárnap d. u.: Sárgarigófészek. (5, 8.)
Fényes Nagycirkusz. Minden d. u. és este: A cirkusz csodái. (Uj müsor.) (4, 8.)
Kamara Varieté. Minden este, vas. és ünnepnap d. u.: „Borura — derü". (9, vas. és ünnepnap d. u.: ½1, ¼7, 9.)
Komédia Orfeum. Minden este és vasárnap d. u.: Lassan a testtel. (½5, ½9.)
Magyar Müszinkör. Minden nap: Tokaji aszú. (¾5, szombat és hétfő: ¾5, ½8, vas.: ½1, 6, 8.)

Mi van a hivatalos lapban

A hivatalos lap vasárnapi számában a következőket találjuk. *Rendeletek:* A Német Birodalommal aláirt hatodik pótegyezmény ideiglenes életbeléptetéséről —, a házfelügyelők és segédházfelügyelők biztositási kötelezettségéről —, az adománygyüjtési engedélyek kiadásának felfüggesztéséről —, a lenolaj előállításának ideiglenes korlátozásáról —, a távirdának, távbeszélőnek a határsávban való használatáról —, a nyersszesz beváltási árának, valamint a finomitási és viztelenitési dijnak megállapitásáról —, az egyenesadókról szóló rendelkezések módositásáról, valamint az idevágó törvényhely végrehajtásáról. *Pályázat:* A M. Kir. Áll. Ápolónő- és Védőnőképző Intézet szeptemberben kezdődő tanfolyamára felvételi pályázatot hirdet.

—

— **Meghosszabbitották a Palladis irodalmi pályázatának határidejét.** A Palladis Könyvkiadó rt. (Budapest, V., Géza-utca 2) népszerü, ismeretterjesztő regényre, vagy regényes leirásra hirdetett pályázatának beküldési határidejét, számos helyről, különösen a bevonultak részéről megnyilvánult kivánságra 1940 szeptember 15-éről november 30-ára meghosszabbitotta. A döntés határideje változatlanul megmarad.

KORREKT CSÍKOS DIVATÖLTÖNYT GAUDER-tól VII, Erzsébet-körut 4. I. emele. Telefon: 130-854.

Budapest egészségügye. Dr. *Csordás* Elemér fővárosi tisztiorvos beszámolt az elmult félévi közegészségügyi helyzetről. Budapesten a súlyosabb természetü betegségek száma csökkent, kivéve a járványos agy- és gerinchártyalobot, amelyben a mostani év első felében 292 megbetegedés történt a multévi 5 megbetegedéssel szemben. Kevésbbé kedvező képet mutat *a születések és a halálozások* arányszáma. Ugyanis ebben az évben 837-el többen haltak meg, mint tavaly és 551-el több gyermek született, mint a mult év első felében.

Szeptember 3 Kedd

Egyesek szerint 1887 szeptember 3-án halt meg Bogár Jakab, a híres Bogár-banda utolsó tagja. Híres betyárbanda volt a Bogároké. A banda vezére az öreg Bogár János volt, tagjai pedig öt fia: Jakab, Miksa, Imre, Sándor, János, majd Dönti Péter csatlakozott hozzájuk afeletti elkeseredésében, hogy kikosarazta Gergely Juci azzal, hogy öregnek találta, ami értheto is, hiszen Dönti Péter ekkor már — 30 éves volt. Ugyancsak a bandához csatlakozott később Baksi Gyuri.

Ezek igazi betyárok voltak. Elhajtották a birkát, lovat, marhát, cladták kocsmáros orgazdáknak, akik aztán Pesten vásáron értékesitették a sok lopott jószágot. A pénz azonban egy napig sem maradt meg a kezükben, mert ahogy keresték, úgy elköltötték valamelyik útszéli csárdában italra, cigányra, falusi fehércselédekre. Raboltak ugyan, de ha mulattak, mindent gavallérosan meg is fizettek.

Kecskemét, Izsák, Dabas volt a fészkük. Egyszer kirabolták Kecskemét és Izsák közt a postakocsit is, elvittek tizezer forintot, a kisérő katonák azonban megpróbálták a védekezést, a bandának két tagját meg is sebesitették, végül azonban a betyárok agyonlőtték a három katonát. Akkor éjszaka a legsúlyosabban sebesült társuk combjából maguk a betyárok szedték ki rozsdás bicskával a golyót, a másik sebesülthöz azonban orvost hoztak. Szabadszállásról szekéren cipelték el bekötött szemmel Helle doktort betyártanyájukra és ott megkérték, hogy vágja le az egyik társuk szétzúzott ujját.

— Nincs hozzá müszerem — szabadkozott a doktor.

— Nem tesz az semmit — nyugtatta meg a sebesült —, itt a bicsakom, csak tessék levágni, kiállom én emberül.

Egy másik ütközetben elesett az öreg Bogár, továbbá Sándor és János fia. A nyolc betyárból tehát csak öt maradt. Egy következő kiránduláson a pandurok elfogták Bogár Imrét és erre a betyárok „halálra itélték" Döntit, aki ekkor vezérkedett, mert rosszul irányitotta a rablást. Azonmód kútba is dobták.

Most már csak hárman voltak. Dömös alatt ismét harcba keveredtek a pandurokkal. Kevesen voltak, meg kellett futamodniok. Baksi Gyula, amikor látta, hogy nincs menekvés, agyonlőtte magát, a másik Bogárt menekülés közben lőtték le a pandurok. Az utolsó Bogár — Jakab — eltünt a pandurok szeme elől, mintha a föld nyelte volna el. Elég hiteles megállapitások szerint sikerült lejutnia a Búcskába, ott húzodott meg a szabadkai tanyavilágban. Jómódu kisgazdaként élt kifogástalan tisztességben s csak halálakor, 1887 szeptember 3-án derült ki, hogy ő volt a sokáig hiába keresett Bogár Jakab.

Szolgálatban lévők részére meleg pullover és kötött mellény! KOVÁCS VICTOR IV., SZERVITA-TÉR 4. VI., KIRÁLY-U. 2.

Az idő

Az európai szárazföldön váltakozva vonulnak végig hüvös sarkvidéki és valamivel enyhébb óceáni levegőtömegek.

Hazánkban hétfőn kissé felmelegedett az idő s a hőmérséklet Kárpátalja kivételével meghaladta a 20 fokot, sőt helyenként — igy a fővárosban és Nagykőrösön — elérte a 25 fokot is. Néhány helyen, főként a nyugati határszélen s Kárpátalján volt néhány milliméteres eső is.

Budapesten hétfőn délben 22, este 9 órakor 18 Celsius-fok volt a hőmérséklet, a tengerszintre átszámitott légnyomás 764 milliméter, alig változik.

Várható időjárás a következő huszonnégy órára: *Nyugati, északnyugati szél, felhőátvonulások, több helyen — főleg északon és keleten — záporeső, néhány helyen zivatar. A hőmérséklet kissé csökken.*

Már csak néhány mérsékeltárú szoba kapható teljes ellátással az újonnan átalakitott **Renaissance-penzióban** Irányi-u. 21. Tel.: 382-527. (Iroda.) Központi fütés, meleg viz, elsőrangú konyha. Diétás ellátás is. **Penzióár 6 pengő**

Kötelezni lehet a kereskedőket és iparosokat üzletük nyitvatartására

A kormány rendeletet adott ki, amelynek értelmében — amennyiben a fogyasztóközönség kielégitése érdekében szükséges — a kereskedőket és az iparosokat kötelezni lehet, hogy üzletüket küznapokon a nap meghatározott szakában nyitva tartsák és a vásárlókat kiszolgálják. A rendelet a hivatalos lap keddi számában jelenik meg. *(MTI.)*

Az osztálysorsjáték húzása

Az osztálysorsjáték hétfői húzásán a következő nagyobb nyerőszámokat sorsolták ki:

20.000 pengőt nyert: 38840
10.000 pengőt nyert: 67528
5000 pengőt nyert: 14868
4000 pengőt nyert: 68804
2000 pengőt nyertek: 8348 52263 78031 78087 78907
1000 pengőt nyertek: 31916 35122 33798 59801 60175 84717 87760
800 pengőt nyertek: 5080 21014 21875 23084 48718 62567
600 pengőt nyertek: 2172 20535 32558 55671 56236 65695 85886
600 pengőt nyertek: 2172 20535 22690 22707 23577 29994 30315 32970 38602 39463 42990 46077 56980 62213 74150 85364 85647 86671
300 pengőt nyertek: 830 2181 2382 2863 11368 12308 13318 16546 16905 17084 17914 19627 20287 20988 22097 22242 23108 28358 29109 29493 30533 33774 33937 34243 35962 37995 38214 44195 49700 50216 51580 53218 59140 59960 65036 65206 67837 70226 70405 72902 73815 76271 77423 77883 78426 78796 78864 79283 80520 81133 82533 86137 86363 86639

Az ötödik osztályhoz sorsjegyek még kaphatók **Benkő Bank rt** Budapest, Andrássy-út 56. Tel. 128-647

Ezenkívül számos kisebb nyeremény is kisorsoltak.

*

A számok helyességéért felelősséget nem vállalunk.

Helyreigazítás Szekfű Gyula Pethő Sándorról szóló cikkéhez

Vasárnapi számunkban *Szekfű* Gyula tanulmányát közöltük *Pethő Sándorról.* A szedésbe egyhelyütt tévedés csúszott, a kérdéses mondat helyesen igy hangzik:

„Karriert" akkor sem jelentett a tanárság, aki mégis hü maradt ehhez a pályához, aki a vidéki kaszinóéletben sem süllyedt el, az már bizonyságot tett az önzetlenségről, a *világi* dicsőség és javak megvetéséről.

SOPRON Dr. HERNFELD PÁL orvos *Lövér-penziója* Központi fütés, hideg, meleg viz. Elsőrendü ellátás.

HALÁLOZÁS

Dr. *Thaly* Lóránt, egészségügyi főtanácsos, a Szövetkezetek Erzsébet Kórháza főorvosa 65 éves korában elhunyt. Temetése szeptember 3-án, kedden délután fél öt órakor lesz a farkasréti temetőben. Az elhunyt, mint müfordító is maradandó értékü munkát végzett. Magaszerzette verseiből több jelent meg újságokban s egy kötete *Eolhárfa* cimmel. Bibliamagyarázatait most készitik elő kiadásra.

Özvegy Hidvéghi gróf *Nemes* Jánosné, szül. Körösszeghi és Adorjáni gróf *Csáky* Natália cs. és kir. palotahölgy augusztus 31-én Budapesten elhunyt. Temetése szeptember 3-án délután fél 4 órakor lesz Pusztatomajon, Szolnok megyében.

Özv. *Schréder* Gyuláné, szül. *Wenger* Laura 84 éves korában meghalt. Az elhunytban dr. *Sédey* Gyula rendőrtanácsos és dr. *Sédey* László, az Elektromos Müvek tanácsosa édesanyjukat gyászolják. Temetése kedden délután öt órakor lesz az óbudai temető halottasházából.

Trebitsch Józsefné életének 67. évében hirtelen elhunyt. Temetése hétfőn délelőtt volt a rákoskeresztúri temetőben. Az elhunytban dr. *Trebitsch* Tivadar, a BÖME főorvosa édesanyját gyászolja.

Özv. *Kende* Ferencné, szül. *Déri* Berta, néhai *Kende* Ferenc gimnáziumi tanár özvegye Budapesten meghalt. Temetése szerdán délután 4 órakor lesz a rákoskeresztúri temetőben a református egyház szertartása szerint. Az elhunytban *Kende* Ferenc épitőmester édesanyját gyászolja.

Lukács Kálmán székesfehérvári szabómester, Ipar- és Kereskedelmi Kamarai póttag, 64 éves korában hosszas szenvedés után elhunyt.

Dr. *Budaházy* Gusztáv hajdúböszörményi ügyvéd és nejének *Halasi* Ida Katalinnak elhunyt 3 és féléves kis leánykájukat, *Emesét,* vasárnap temették Hajdúböszörményben a társadalom minden rendü és rangú rétegének megható részvéte mellett.

Vizállás

A *Duna* Oroszvár—Gönyü és Gomboson—Ujvidék között árad, másutt apad, Pozsonyig alacsony, lejjebb közepes vizállású. *A hétfői dunai vizállások:* Schärding 272, Passau 498, Aschach 254, Struden 438, Stein 366, Bécs 373, Pozsony 248, Komárom 385, Budapest 342, Paks 260, Baja 339, Mohács 438, Gombos 496, Ujvidék 420, Zimony 354. — A *Rába* Szentgotthárdnál 30. — A *Dráva* Barcsnál 46, Drávaszabolcsnál 158, Eszéknél 230. — A *Szávа* Bródnál 276. — A *Tisza* Záhony—Tiszafüred között árad, másutt apad, Záhonyig alacsony, lejjebb közepes vizállású. *A hétfői tiszai vizállások:* Faluszlatina 44, Visk 10, Tekeháza 6, Tiszaújlak minusz 8, Vásárosnamény 76, Tokaj 274, Tiszafüred 246, Szolnok 266, Csongrád 197, Szeged 240. — A *Szamos* Csengernél minusz 22. — A *Bodrog* Bodrogszerdahelynél 463. — A *Sajó* Bánrévénél 72. — A *Hernád* Hidasnémetinél 52. — A *Körös* Körösszakállnál minusz 8, Békésnél minusz 34, Gyománál 18. — A *Maros* Makónál 9. — A *Balaton* Siófoknál 86. — A *Velencei-tó* Agárdnál 155.

—

HÁZASSÁG

Ifj. dr. *Sztankovits* Victor, a *Külföldi Hirek* felelős szerkesztője és *Bornemissza* Mária bárónő hétfőn délben házasságot kötöttek. Tanuk voltak: a vőlegény részéről dr. *Eckhardt* Tibor m. kir. titkos tanácsos, a menyasszony részéről báró *Bornemissza* János.

Dömsödi *Hajós* Edinát eljegyezte dr. *Grosschmid* Pál főispáni titkár, Nógrád vármegye tb. főjegyzője.

—

— **A hercegprimás megkezdte felvidéki bérmaútját.** Dr. *Serédi* Jusztinián bíboros hercegprimás vasárnap őszi bérmaútra indult, amelyet szeptember 23-án fog befejezni. Vasárnap, az első napon, az Esztergommal szemben lévő Párkány községben szolgáltatta ki a bérmálás szentségét a hercegprimás a párkányiaknak, valamint a nánai és ebedi plébániáról odacsatlakozottaknak. Hétfőn Kéményden, a hét többi napján Nagyölyveden, Bátorkeszin, Szőgyénben, Muzslán és Garamkövesden bérmál a hercegprimás.

— **Kormányzói kitüntetések.** A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére dr. *Pottyondy* Béla kormányfőtanácsos, kir. közjegyző, a szombathelyi közjegyzői kamara elnökének a magyar érdemrend középkeresztjét, *Majdik* Andrásnak pedig a magyar bronz érdemérmet adományozta.

— **Hibaigazitás.** A *Magyar Nemzet* vasárnap közölte *Lendvai* István „In Memoriam" cimü költeményét *Pethő* Sándor emlékezetére. A költemény utolsó versszaka nyomdai tévedés következtében értelmének ellenkezőjére fordult. Az említett versszak helyesen igy hangzik: *„Élni gyöngyen tudtok. Élni: cifraselymek. Koporsóban: rongyok. Mi majd koporsóban leszünk fejedelmek."*

Huszonhat áldozata van a virginiai repülőgépkatasztrófának, köztük Lundeen szenátor

New Yorkból jelentik: Egy amerikai utasszállító repülőgép a *Virginia* államban lévő *Lovettsville* közelében lezuhant. *Huszonhat ember életét vesztette.* A szerencsétlenség okáról egyelőre semmit sem tudnak. *Lundeen* minnesotai szenátor szintén a repülőszerencsétlenség áldozatai között van. *Lundeen* a földműves munkáspárt egyik legkimagaslóbb tagja volt. Közismert volt elszigetelődési elveiről és szembehelyezkedett a hadkötelezettségi törvényjavaslattal. 1917-ben, mint az alsóház tagja, a háborúba való beavatkozás ellen szavazott. A háború után hevesen ellenezte az Egyesült Államok belépését a népszövetségbe.

BRILIÁNST megbízóimnak keresek magas árban, arányat zálogjegyet veszek. SCHWARCZ DÁNIEL ékszerész Károly-körút tizenhat

— **Orvosi hír.** Dr. med. *László* Vilmos (IV., Szervita-tér 5) szabadságáról megérkezett.

Dr. *Liebner* Ernő szabadságáról visszaérkezett és újból rendel.

Napirend

1940 SZEPTEMBER 3, KEDD

Róm. kat.: Manszvét pk.
Protestáns: Hilda.

A nap kel 5 óra 05 perckor, nyugszik 18 óra 22 perckor, a hold kel 6 óra 36 perckor, nyugszik 18 óra 53 perckor.

rádió Sternberg világmárkák legjobb választéka, újak és használtak. hangszergyár. Rákóczi-út 60 Árjegyzék ingyen!

— **Választmányi ülések a Sajtókamarában.** Az *Országos Magyar Sajtókamara kiadói* főosztályának választmánya szeptember 9-én, délelőtt fél 12 órakor a Sajtókamara helyiségében ülést tart. Tárgy: 1. Folyó ügyek. 2. Tagfelvételek. 3. Esetleges indítványok. Az Országos Magyar Sajtókamara *újságírói* főosztályának választmánya szeptember 9-én, déli 12 órakor a Sajtókamara helyiségében ülést tart. Az Országos Magyar Sajtókamara igazgatóválasztmánya szeptember 9-én, déli 1 órakor a Sajtókamara helyiségében ülést tart. Tárgy: 1. Folyó ügyek. 2. A fegyelmi bíróság tagjainak eskütétele. 3. Esetleges indítványok.

Mozik műsora

(Sz. = szombat, v. = vasárnap, ü = ünnep.)

ADMIRÁL. Jezabel. (½4, ½6, ½8, ½10, v. és ü.: ½2-kor is.) Vas. d. e. ½10 és ½12-kor: Robin Hood.

ALKOTÁS. Jöjjön elsején. (½4, ½6, ½8, ½10, v. és ü.: ½2-kor is.) Vas. d. e. 11-kor: Szárnyas dandár.

ANDRÁSSY. Jöjjön elsején. (¾4, ¾6, ¾8, ¾10, v. és ü.: 2, 4, 6, 8, 10.)

ATRIUM. Csak egyszer élünk. (½6, ½8, ½10, sz., v. és ü.: ½4-kor is.)

BELVÁROSI. A gályarab. (4, 6, 8, 10, v. és ü.: jobb t.: 4, 6, 8, 10, bal t.: 5, 7, 9.)

BODOGRÁF. Titkos házasság. (½4, ½6, ½8, ½10, v. és ü.: ½2-kor is.)

BROADWAY. Halálos tavasz (½4, ½6, ½8, ½10, sz., v és ü: ½2-kor is.)

BUDAI APOLLO. Elsodort asszony. (½5, ¾7, 9, v. és ü.: ½4, ½6, ¾8, ¾10.)

CAPITOL. Ha eljön a holnap. (½4, ½6, ½8, ½10, v. és ü.: ½2-kor is.)

CASINO. Napoleon házassága. (½6, ¾8, ¾10, sz., v. és ü.: ½4-kor is.)

CITY. 3-ik hétre prol.: A láthatatlan ember visszatér. (¾6, ¾8, ¾10, sz., v. és ü: ¾4-kor is.)

CORSO. Saroküzlet (Margaret Sullivan és James Stewart.) (½6, ½8, ½10, sz., v. és ü. ½4-kor is.)

CORVIN Kár volt hazudni. (½4, ½6, ½8, ½10, v és ü.: ½2-kor is.)

DÉCSI. Sarajevo. (6, 8, 10, sz., v. és ü.: 4-kor is.)

DAMJANICH. Leányvágyak. (½4, ½6, ½8, ½10, v. és ü.: 2, 4, 6, 8, 10.)

ELDORÁDÓ. Szerelmesek. (4, 6, 8, 10, v. és ü.: 2-kor is.)

ELIT. Kár volt hazudni. (4, 6, 8, 10.)

GLÓRIA. Moszkvai éjszakák. (½5, ¾7, 9, sz.: ½4, ½6, ½8, ½10, v. és ü.: ½2-kor is.)

FÓRUM. Sarajevo. (½6, ½8, ½10, sz., v. és ü.: ½4-kor is.)

HIRADÓ FILMSZINHÁZ. (VII., Erzsébet-körút 13. 222-499.) Magyar-, Luca-, Ufa- és rajzos híradók. — Hazánk uj határai. — Meszszehordó tüzérség Anglia ellen. — Karintia. — A pálinkás életmentő. — Folytatólagos előadások 9—24 óráig. — Páholyok előváltebon is.

HOLLYWOOD. Két fogoly. (½4, ½6, ½8, ½10, v. és ü.: ½2-kor is.) Vas. d. e. ½11 órakor: Matiné.

HOMEROS. Halhatatlan keringő. (¾5, 7, ½10, v. és ü.: ½2-től folyt.)

JÓZSEFVÁROSI. Mesebeli herceg. (½4, ½6, ½8, ½10, v. és ü.: ½2-kor is.)

KAMARA. A francia összeomlás. (11, 2, 4, 6, 8, 10.)

KORONA. Jöjjön elsején. (½4, ½6, ½8, ½10, v. és ü: ½2-kor is.)

LLOYD. A táncosnő. (½4, ½6, ½8, ½10, v. és ü.: ½2-kor is.)

NYUGAT. Kék csillag. (½5, 7, ½10, v. és ü.: 2-kor is.)

ODEON. Fekete éjszakák. (¼5, ¾7, ½10, sz.: ½4, ½6, ½8, ½10, v. és ü.: ½2-kor is.)

OLYMPIA. Éjfél után. (11, 2, 4, 6, 8, 10.)

OMNIA. 3-ik hétre prol.: A láthatatlan ember visszatér. (5, ½8, ½10, sz., v. és ü.: 4, 6 8, 10.)

ORIENT. Asszonyok szállodája. (¼5, ¾7, ½10, v. és ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.)

OTTHON. Jezábel. (¼4, ¼6, ¼8, ½10, v. és ü.: ½2-kor is.) Vas. d. e. 10 és ½12-kor: Héttenger kikötője.

PALACE. 3-ik hétre prol.: Éjszaka kezdődött. (11, 2, 4, 6, 8, 10.)

PÁTRIA. Az asszony és a multja. (4, 6, 8, 10, v. és ü.: 2-kor is.)

RÁDIUS. Csak egyszer élünk . . . (½6, ¾8, ¾10, sz., v. és ü.: ½4-kor is.)

RIALTO. Mimi, a gazdag ember lánya. (11, 1, 3, 5, ½8, ½10, v. és ü.: 10, 12, 2, 4, 6, 8, 10.)

ROYAL APOLLO. Nick Carter nem téved (½6, ½8, ¾10, sz., v. és ü.: 4, 6, 8, 10.)

SAVOY. Az asszony és a multja. (½4, ½6, ½8, ½10, v. és ü.: ½2-kor is.)

SCALA. „Z", a korbácsos ember. (½6, ½8, ¾10, sz., v. és ü.: 3-kor is.)

STUDIÓ. S. O. S. Sahara. (11, 2, 4, 6, 8, 10.)

TISZTI KASZINÓ ZÁRTKÖRŰ FILMSZINHÁZA. 8-án: Gül Baba. (Szeleczky Zita, Jávor Pál.) — 10-én: Egyetlen éjszaka. (Pierre Blanchar.) — 12-én és 13-án: Halálos tavasz. (16 éven felülieknek.) (Karády, Jávor, Szörényi.) — 17-én: Elsodort asszony. (Magda Schneider, Iván Petrovics.) — Előadások kezdete: ½5, ¾7 és 9 órakor.

TIVOLI. Fekete éjszakák. (½5, 7, ½10, sz.: ¾4, ¾6, ¾8, ¾10 v. és ü.: ¾2-kor is.)

TURÁN. Nagy keringő. (4, 6, 8, 10, v. és ü.: 2-kor is.) Vas. d. e. 11-kor: Robin Hood.

URÁNIA. Egyszer vagyunk fiatalok! (5, ½8, ½10, sz., v. és ü.: 3, 5, ½8, ½10.) Vas. d. e. ½12-kor: Ufa Kultúrfilm-matiné.

Ezt üzeni a Szerkesztő":

R. R., Gyula. Meg fogjuk állapítani a valóságot s azután foglalkozunk az üggyel.

Z. Á., Budapest. Ne veszítse el a bizalmát, minden remény megvan arra, hogy meglátogathatja édesanyja sírját. Türelem és fegyelmezettség: most ezt kell szeme előtt tartania minden magyarnak.

B. I., Eger. Elintéztük kívánsága szerint.

Többeknek. A Szabó Dezsőről szóló leveleket mind elküldöttük az írónak.

Szinházi hírek

Magyarország részvételével megnyitották a velencei filmhetet

Velencéből jelentik: Vasárnap nyitották meg ünnepélyesen — a kétévenként rendezett kiállítás keretében — a velencei filmhetet, amelyen Olaszországon kívül *Magyarország*, Németország, Svájc, Svédország, Románia és a Cseh-Morva védnökség vett részt. Gróf *Volpi*, a kiállítás elnökének megnyitószavai után *Pavolini* népnevelésügyi miniszter mondott beszédet s többek között megállapította az olasz filmipar gyógyörű fejlődését, a háború ellenére is. Kiemelte a német és az olasz filmiparnak a csodával határos teljesítményét a háborús filmek terén, amely beszédes körvonalait mutatja annak, mily fontos szerepe lesz a filmnek *Mussolini* és *Hitler* új Európájában. Végül nagy sikerrel mutatták be az „Operabál" című német filmet, előtte pedig a *Luce* olasz haditengerészeti híradóját és a firenzei zenei hétről készült olasz rövidfilmet. A filmhét során a legjobb olasz, német, magyar, svéd és egyéb európai filmtermékek kerülnek bemutatásra, a tengely testvéri légkörében.

Fiatal színészek szerződtetése

Ritka jó termése volt legutóbb a *Színészegyesület iskolájának*. Az ott nevelt színészjelöltek közül nem kevesebb, mint *tizenegyen kaptak szerződést*. Ezek: *Balajthy* Andor, *Pálos* György és *Vámosi Nagy* Lajos (Kardos Géza, Szeged), *Sáray* Zoltán (Beleznai-Unger), *Illés* Anna (Ihász Aladár), *Zengő* Viktor és *Jáki* Elvira (Galetta Ferenc), *Mikey* Lili (Thuróczy Gyula), *Horváth* Magda és *Nádudvardy* Erzsébet (Kőszegi Géza), *Dömsödi* András (Vértes Károly).

Tolnai Klári az Erzsébetben

Tolnay Klári Latkóczy Idát, Erzsébet királyné magyar udvarhölgyének és felolvasóhölgyének szerepét játssza. A hazájáért aggódó honleány, a szerelmes ifjú hölgy, a királynőjéhez hű udvari dáma és apjának szerető gyermeke minden pillanatban új színt kap Tolnay Klári tolmácsolásában. Felejthetetlen érzést kelt bennünk a jelenet, amikor az Erzsébet királynét megszemélyesítő *Karády* Katalin előtt *felolvassa Petőfi Sándor „Szeptember végén" című versét*. Új színben csillog és új lelket sugároz minden egyes mondat. Tolnay Klárinak büszkeségére válhat ez a szerepe.

Százötven éves magyar darab a Vígszínházban

Érdekes bemutatóra készül október 20-án a Vígszínház: ezen a napon lesz százötvenéves fordulója annak, hogy a történeti multú Várszínházban *Kelemen* László akkori színigazgató társulata bemutatta az első magyar drámai művet, az *Igazházi, egy kegyes jó atya* című színpadi játékot. Az egykorú színlap szerint a női főszerepet *„Rehákné* Moór Aranka leányasszony" játszotta. Az első magyar színdarab születésnapi jubileumán a Vígszínház *Csathó* Kálmán vendégszereplésében felújítja az Igazházit és ezzel együtt a magyar drámairodalom fejlődéséből ad egy jelenetfüzért, Kisfaludyn, Szigligetyn, Kármánon, a magyar klasszikusokon keresztül máig. A sorozatot ügyes keret foglalja össze, amelyet *Harsányi* Zsolt ír meg.

* **Az Operahérletek** e hét folyamán válthatók ki a *régi bérlők* számára (ha az első részletet még nem fizették be) és a jövő héten, szeptember 9—14-éig az új bérlők számára, a földszinti alsó ruhatárban délelőtt 10—1-ig és délután 5—7-ig.

* **Farkas Sándor, a M. Kir. Operaház v. magánénekese, növendékeket vállal.** Jelentkezni lehet naponta délelőtt 11—1-ig és délután 4—6-ig. Breznó-út 7/a (8-as autobusz mentén). Telefon: 456-857.

* **A 101 éves Nemzeti Zenedében** beírások szept. 2—9-éig 9—1 és d. u. 4—6 között. Részletes tájékoztató falragaszokon és az irodában (Semmelweis-utca 12.). Tel.: 189-341.

* **Ekitai Ahn** japán vendégkarnagy mutatkozik be szerdán este 7 órakor a Fővárosi Képtár kertjében, ahol *Beethoven* Egmont-nyitáját, két saját szerzeményét és *Schubert* H-moll szimfóniáját dirigálja a szabadtéri hangversenyen.

* **Egyetlen éjszaka.** Pierre *Blanchar* emlékezetes nagy alakítása, mely hosszú ideig szerepelt Budapesten a premiermozik vásznán, csütörtöktől a Savoy, a Pátria és a Lloyd mozikban megint bemutatásra kerül.

Sarajevo

Komoly és jó film. Olyasvalami, amire feltétlen fel kell figyelni az embernek. Ha ez így megy, megtörténhetik, hogy szívesen megy az ember magyar filmet nézni. *Sokkal, de sokkal jobb bármelyik átlag amerikai vagy német filmnél.*

Ez a film már *képnyelven* beszél. Nem esik a magyar filmek abba a hibájába, hogy éktelen színjátszást művelnek benne, *nem összefüzött színpadi jelenetek revüszerűen feldolgozott sorozata, hanem rendes, becsületes, jó film.*

És ez elsősorban a rendezőnek és a fotografusnak az érdeme. Magyar filmet még nem láttunk így fotografálni, ilyen szögekből, ilyen újszerűen, külföldi filmnél is boldogan felszisszent az ember, ha ilyesvalami került eléje. A montázs, ahogyan az országhatárokon, keresztül robogó vonatot érzékelteti, a részeges orosz jegyző, aki előtt tótágast áll a világ, a krasznojarszki hadifogoly-színház, mélységből felmerül, bús katonafejeivel és az *egész, úgy ahogy van, kitűnő.* Ahogyan egyik kép átváltódik a másikra — nem nehézkes „jelenet" indul —, ahogyan kihangsúlyoz a film egy kezet, egy akvatablát, egy asztalsarkot, magának a fénynek és árnyéknak finom játéka az arcokon és szinte lelkes tárgyakon, *ez valami olyan, amilyet magyar filmben még nem láttunk.* Ezt szögezzük le és örüljünk neki, hogy idáig eljutottunk.

A mese jobb, mint ahogyan a cím ígéri, a világháborúból ismert „Ott, ahol a Dnyeszter vize zúg" melódiája az alapmotívum, ahogyan fölzeng, egész raj régi emlék támad fel az emberben.

Tasnády-Fekete Mária nagyon szép és jó, mellette *Timár* József, *Vértes* Lajos, *Berky* Lili, *Ladomerszky* Margit, *Gózon* Gyula egyformán kitűnőek, *Kiss* Ferenc viszont tótos hangsúlyval játszik egy démoni és kövér muzsikot. Miért? De akiknek a nevét elsősorban kellett volna megemlíteni: a rendező *Ráthonyi* Ákos, az operatőr *Vass* Károly.

á **I. M.**

„Erdélyi induló"

Pénteken este hangzott fel Magyarországon először az úgynevezett *Erdélyi induló*, melynek pattogó ritmusát, fülbemászó dallamát és lendületes szövegét percek alatt megtanulták. Egy hét mulva az egész ország ismerni és énekelni fogja az Erdélyi indulót, melynek szövegét *Somogyváry* Gyula írta, zenéjét pedig vitéz *Náray* Antal ezredes szerezte.

Nagy őszi műsor a Cirkuszban

A Fényes Cirkusz augusztusi sztárjai, élén *Togare* herceggel és tigriseivel, szombaton búcsúztak el Budapest hálás varieté-közönségétől és vasárnap bemutatásra került a cirkusz gazdag szeptemberi csodamüsora, amelyről szerda reggeli számunkban adunk részletes beszámolót. A *Három Turul* bekötött szemmel végzett halálugrása a magasban, *Pichardék* világhírű sárkányzenekara, ezenkívül még tizenöt, világviszonylatban is elsőrendű artistaszám biztosítja a cirkusz további, nem mindennapi népszerűségét szeptember hónapban is.

Sporthírek

MÁR ÚJPEST CSAPATA VEZET a *Nemzeti Bajnokságban*, miután a vasárnapi fordulón *4:1 (2:0)* arányban verte meg *Kispest* csapatát. *Ádám* (2), *Zsengellér* és *Tóth* lőtték az újpesti gólokat, de a gólarány lehetett volna nagyobb is. A multhetihez képest *Újpest* csapata egy klasszissal különb formát mutatott, ezzel szemben a kispesti csapat még mindig nem tudja összeszedni magát. Beavatottak szerint nem csak a játékosokon múlik a dolog, de a vezetőkön is, akik túlságosan összekeverték a sportot a világnézeteikkel, amint az az eredményeken is meglátszik. — Az *üllői úti* pályán közel 7000 néző volt kíváncsi a *Ferencváros* és az *Elektromos* mérkőzésére. A mérkőzés nem elégítette ki a szakembereket, mert mindkét csapatból hiányzott a támadó lendület és ráadásul az *Elektromos* négy hátvéddel védekezett. A mérkőzést nem is a csatárok döntötték el, mint inkább a *Ferencvárosnak* klasszissal jobb védelme. *Pósa* tizenegyesből szerezte meg a vezetést és dr. *Sárosi* György ritka szép gólja állította be a végeredményt. Bizony, csak amolyan jobbfajta másodosztályú mérkőzés volt. — Az esti kupagyőztes *Törekvés* második vereségét szenvedte, ezúttal a csepeli *WMFC* csapata verte meg, még hozzá *6:1* arányban. Érdekes egyébként, hogy a *Szent István-kupa* három vezető csapata, ezidőszerint a bajnokság három utolsó helyén vesztegel és pedig:

12—13. *Elektromos* pont nélkül 1:5,
12—13. *Kispest* pont nélkül 1:5,
14. *Törekvés* pont nélkül 1:8.

Így lesznek az elsőkből — utolsók!... A forduló részletes eredménye a következő:

Újpest—Kispest 4:1 (2:0).
Ferencváros—Elektromos 2:0 (1:0).
WMFC—Törekvés 6:1 (1:1).
Szeged—Szolnok 2:2 (2:0).
Tokod—Salgótarján 1:1 (1:0).
Diósgyőr—BSZKRT 6:4 (2:3).

Turfnyelven szólva, a *Nemzeti Bajnokság* idei mezőnye az elmúlt évtizedek bajnoki termésének leggyengébb évjárata!

TENISZEZŐINK KIKAPTAK MÜNCHENBEN. Asbóth nagy meglepetésre vereséget szenvedett a sokszoros német bajnok *Henkeltől*. *Gábori* könnyen győzött *Koch* ellen, de végeredményben *3:2* arányban győztek a németek.

ÉLES nyerte a Balaton körüli kerékpáros országúti versenyt.

VÉGHÁZY TATABÁNYÁN LEGYŐZTE TÁLTOST 400 méteren aránylag gyenge idővel. Az *A.* vízipóló válogatott kitűnő játékkal *11:0* arányban győzte le a *B.* válogatottat.

A CSURGAI-VÁNDORDÍJAT a *MAC* nyerte 32 ponttal az *UTE* előtt.

A BALATONI SPORTHÉT fontosabb eredményei. 2000 méteres úszás: 1. *Körös* (MUE); a hölgyek versenyében *Lovász* Gitta. *Budapest—Siófok* közötti kerékpáros versenyben első lett *Éles*. *Kismotorkerékpárosok* versenyében: 1. *Vágai* István *1 óra 24 perc* alatt. *Wesselényi úszó emlékversenyben:* 1. *Semhényi*. 2. *Vörös*. 3. *Fejér;* a hölgyek versenyében: 1. *Lovász* Gitta. 2. *Molnár* Magda. A balatoni körversenyben *Füreden:* 1. *Éles*. 2. *Gyurkovics*.

A BALATONI SPORTHÉT keretében hétfőn Balatonfüreden rendezték a vitorlás bajnoki verseny döntő futamait. A fontos sporteseményen megjelent a Magyar Vitorlás Yacht Szövetség részéről dr. Ugron Gábor elnök, Reményi Schneller Lajos pénzügyminiszter és Kulcsár István kormánybiztos alelnök. Az eredmények: *Magyarország vitorlás bajnoksága:* 30-as versenycirkálók csoportjában: bajnok: dr. Tus Miklós. 22-es cirkálók csoportjában: bajnok: Krayer Krauss Arnold. Versenyyollék csoportjában: bajnok: Heinrich Tibor. 25-ös túrayollék csoportjában: bajnok: Dabasy Halász Ervin. Olimpiai yollék csoportjában: bajnok: Heinrich Tibor.

Lósport

ILDIKÓ NYERTE A KOZMA FERENC-EMLÉKVERSENYT Haladj és True Wonder ellen. Az 1100 méteres versenyben nyolc kétéves és egy hároméves indult és egészen érthetetlenül *Quebec* és *Astra* diktálták a gyors iramot és egyideig szinte külön versenyt futottak, míg *Haladj* némileg megkésett az indulásnál és azután is csak nehezen kapott lábra. A távoszlopnál a két vezető egyszerre elkészült az erejével, néhány pillanatig *True Wonder* látszott elől, de ugyanekkor a korlát mellett nagy lendülettel *Ildikó* tört előre, elhúzott a vezető mellett és igen könnyen, négy hosszal győzött a gyámoltalanul lovagolt *Haladj* ellen, mely éppen csak fejhosszal tudta biztosítani második helyét *True Wonder* előtt. *Ildikó* utolsó futása óta nagyon javult, viszont *Haladj* kilókkal maradt el jobbik formájától, ami elsősorban lovasa terhére írható. — Az *Istállók-díja* érdekességét növelte, hogy az indulónak sem jelzett *Huncut* is starthoz állott a 2000 méteres versenyben és igen könnyen, egy hosszal győzött is a nagy formában lévő *Casque* és a *reás* favorit *Lajos* ellen, amely *Schejbal* alatt sem tudja megismételni a *Magyar Derby*-ben futott formáját. *Kimono* sehol! — Ügylátszik, kezdődnek a szokásos őszi *össze-vissza* futkosások!... A *Welter-hendikep* első futamában mint nagy favorit győzött *Rejtvény*, amely előző futásainál néhányszor alaposan cserben hagyta híveit. A verseny után az igazgatóság figyelmeztette a ló trénerét, hogy jó lesz lovának egyenletesebb futásaira több gondot fordítani. — A vasárnapi verseny részletes eredménye a következő:

I. 1. **Láncos** (Hujber, 4), 2. Addio M (Kovács L. II. 7/10 reá), 3. Lacroma (Pei lich, 2½). Tot.: 10:31, befutó 43. — II. **Huncut** (Gutai, 2½), 2. Casqué (Tamási, 12 Lajos (Schejbal, 8/10 reá). Fm.: Simonel, nathan, Salauka, Kimono. Tot.: 10:37, hel 14, 16, 12, befutó 401. — III 1. **Kamrás** (I logh, 8/10 reá), 2. Columbus (Klimscha, 3. Lidérc (Gutai, 25). Fm.: Daliás, Verit Galgóczy, Bajvívó, Jó estét. Tot.: 10 helyre 13, 12, 18, befutó 55. — IV. 1. **Ildikó** (Keszthelyi, 5), 2. Haladj (Klimscha, 2), 3. True Wonder (Kajári, 12). Fm.: Bariton, Se Tot.: 10:109, helyre 21, 13, 24, befutó 191, 932. — V. 1. **Soros** (Szokolai, 5), 2. Katica (Klimscha, 3), 3. Bandita (Nagy G., 10). Fm.: Fecsegő, Pax, Samaritanus, Őszirózsa II, Pór, Diana, A tempo, Levente II. Tot.: 10:40, helyre 19, 21, 34, befutó 175, 449. — VI. 1. **Marianne** (Kolonics, 5), 2. Matyó (Dósai, 3), 3. Ritka (Schejbal, 3). Fm.: Dániel, Gordonka, Sláger II, Furulya, Hóvihar, Apuka, Jó éjt, Kalória, Budavára. Tot.: 10:76, helyre 26, 23, 19, befutó 253, 281. — VII. 1. **Rejtvény** (Balogh, 1½), 2. Lehel (Gutai, 6), 3. Móka (Kolonics, 6). Fm.: Komika, Krasznahorka, Perelő, Arriva bene, Dongó, Castaldo, Troubadour, Hozsánna. Tot.: 10:28, helyre 19, 23, 26, befutó 94, 139. — VIII. 1. **Ferkó** (Gutai, 6), 2. Zimankó (Schejbal, 2), 3. Pattantyus (Kolonics, 3). Fm.: Ereszd el, Ravasz, Vaklárma, Viruló, Iván, Fiumára, Hűség. Tot.: 10:131, helyre 28, 16, 16, befutó 381, 442.

Rádióműsor

BUDAPEST I. (Kedden) **6.40:** Ébresztő. Torna. — **7:** Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek. — **10:** Hírek. — **10.20:** Hálátlan róka. (Nyáry Andor.) — **10.45:** Divattudósítás. — **11.10:** Vízjelzőszolgálat. — **12:** Harangszó. Himnusz. Irójárásjelentés. — **12.10:** Tolnay Géza magyar nótákat énekel, kíséri Lovászi Ferenc cigányzenekara. — **12.40:** Hírek. — **13.20:** Időjelzés, időjárásjelentés. — **13.30:** Mikulai Gusztáv szalonzenekara. — **14.30:** Hírek. — **14.45:** Műsorismertetés. — **15:** Árfolyamhirek. — **16.10:** Tárka gyermekdélután. Vezeti Kilián Zoltán. — **16.45:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. — **17:** Hírek szlovák és ruszin nyelven. — **17.15:** Rendőrzenekar. — **17.40:** Egészségügyi Kalendárium. (Dr. Faragó Ferenc.) — **18.20:** Románia a világháború kűszöbén. (Szász Zsombor.) — **18.50:** Charpentier: Olaszországi képek — szvit. (Szimfónikus zenekar, vez. a szerző. (Hanglemez.) — **19.15:** Hírek magyar és román nyelven. — **19.25:** A honvéd egy napja. Helyszini közvetítés. Beszél Budinszky Sándor. — **19.50:** Mecseki Rudolf és Polgár Tibor kétzongorás jazz-számai. — **20.10:** Északi legenda. Hangjáték. Lagerlöf Zelma novellája nyomán írta Marchis György. — **21.15:** Osváth Júlia, az Operaház tagja énekel zongorakisérettel. — **21.40:** Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és ruszin nyelven. — **22.10:** A rádió szalonzenekara. — **23:** Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. — **23.20:** [illegible] — **0.05:** Hírek.

Lapengedély száma: 10 448/1939 M. E. M.
Terjesztési eng. sz.: 133 983/1940. VII. o.
II. évfolyam 76 szám

ÁRA 10 FILLÉR
BUDAPEST, 1940. CSÜTÖRTÖK APRILIS 4

PEST

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: VII., RÁKÓCZI-ÚT 54. TELEFON: *222-630, *222-220, 222-688, 222-636
JEGYPÉNZTÁR, HIRDETÉSI, ELŐFIZETÉSI, UTAZÁSI ÉS KÖNYVOSZTÁLY: VII., ERZSÉBET-KÖRÚT 18-20

Pengő és fillér,

gazdagnak aranya, szegénynek garasa mozduljon most meg egyszerre. Nyiljanak meg a szívek és a zsebek. Páncélszekrényből a nagybankó, vékonyra kopott bugyellárisból az apró rézpénz egyképp siessen az árvízkárosultak segítésére. A birtokos, gyáros vagy bankár tőkéjéből, a tisztviselő fizetéséből, a munkás béréből rójja le a maga önkéntes adóját. Adjon, amennyit tud: itt most minden tétel fontos. Akár pengős, akár filléres — egyaránt számít. Használ és segít. A tavaszi árvíz tengere után nyomor és pusztulás tengere maradt hátra országszerte. Ezt a fájdalmas-szomorú magyar tengert le kell csapolni, el kell tüntetni s iszapos helyén mielőbb meg kell kezdeni a teremtő munkát, az elmosott értékek újraépítését. Ezrével dőltek össze az országban vályogfalú kis házak, amelyek egy keserves élet munkájának talán minden eredményét jelentették s egy-egy család minden anyagi javát maguk alá temették. Ezeket a házakat újból fel kell építeni. Fedelet kell újból biztosítani a hajléktalanul maradott szegényeknek, férfiaknak, nőknek, gyermekeknek számára, hogy az otthonából kisodort földnépe minél hamarább visszatérhessen megint családi tűzhelye mellé s zavartalanul folytathassa tovább kenyérkereső, kenyértermelő munkáját. De nemcsak házak: utak is nagy számmal áldozatul estek az árvíz kegyetlen pusztításának. Országutak, megyei, községi és bekötő-utak, a közlekedés és szállítás nélkülözhetetlen előfeltételei, az egész magyar gazdasági élet legfontosabb véredényei dugultak el, töműdtek be sárral és kővel, vagy roncsolódtak szét egészen. Ezeket mind mielőbb helyre kell állítani, használhatóvá kell tenni, fel kell tölteni, esetleg teljesen újra kell építeni. Rengeteg veszteség vár pótlásra, rengeteg kár javításra, rengeteg munka dolgos kezekre mindenfelé. Ehhez pedig rengeteg pénz kell. Komoly áldozat, közös segítség — a nemzet apraja-nagyjától. Kormányzó Urunk szózatára máris megmozdult az ország minden rétege. Nyomban megértette mindenki: milyen nagy nemzeti érdekek szolgálatáról, micsoda fölbecsülhetetlen értékek megmentéséről van itt szó. Hulljon és gyüljön hát sokszorozottan továbbra is a segítő pengő és fillér a nemzeti áldozatkészség oltárára. Segítsünk magunkon, ha azt akarjuk, hogy az Isten is megsegítsen bennünket.

Hétfőn indul a „Pest" új expressrejtvény-sorozata: „Labdajáték a szavakkal!"

CHURCHILL AZ ANGOL POLITIKAI-KATONAI NAGYVEZÉRKAR ÉLÉN

Feladata: erélyes hadviselés bevezetése minden vonalon Az ellenzék bevonásával rövidesen nemzeti egységkormány alakul Angliában

London, április 4

(A Pest külön tudósítójának telefonjelentése Zürichen át)

Az egész angol sajtó az erélyes hadviselés jegyében üdvözli a Chamberlain-kormány tegnap este bekövetkezett átalakitását, különösen azt, hogy

Churchill végre abba a kimagasló állásba került, amely őt az angol közvélemény szerint a háborús kabinetben már régebben megillette volna.

A politikai újításokban óvatos angol szellemnek megfelelően Chamberlain miniszterelnök hosszú megfontolás után úgy döntött, hogy az Angliában ismeretlen vezérminiszteri állás megszervezése helyett egy

miniszterközi bizottságot

szervezett, amelynek tagjai Churchill elnöklete alatt a hadügyi tárcák és a közélelmezés miniszterei lettek. A miniszterközi bizottság hivatalosan mint a szélesebbkörű hadikabinet megfigyelő és tanácsadó szerve fog működni, a valóságban azonban

az a feladata, hogy az erélyes hadviselés politikáját minden vonalon megvalósitsák.

Ebből a célból a miniszterközi bizottság ülésein mindenkor részt vesz a három fegyvernem vezérkari főnöke is, úgy hogy a szerényen bizottságnak nevezett új szerv tulajdonképpen egy

politikai-katonai vezérkar

szerepét tölti majd be.

Még mélyebbre ható kormányátalakítás előjátéka

A londoni sajtó egy része, — bár mindenképpen helyesli Chamberlain intézkedéseit — a megoldást nem tartja véglegesnek. Két olyan különböző pártállású lap, mint a konzervativ Times és a liberális News Chronicle, azon a véleményen van, hogy

a most végbement kormányátalakitás csak előjátéka egy még mélyebbre ható kormányrekonstrukciónak.

Főkép két irányban várnak, nem is a messzi jövőben, újabb változást: először

Churchill dominálo szerepének még határozottabb kialakitásában, másodszor az ellenzék bevonásában.

Politikai körökben úgy tudják, hogy Chamberlain már a mostani rekonstrukciónál

tárcákat kinált fel a liberális ellenzéknek és a munkáspártnak,

minthogy azonban a munkáspárt kongresszusa még legutóbb is azon az állásponton volt, hogy a párt támogatja ugyan a kormány hadügyi politikáját, de nem lép be a kormányba, a munkáspárt vezetői, elsősorban

Attlee és Greenwood nem fogadták el a kormányba való meghivást.

Ilyen körülmények között a liberális ellenzék bevonását is el kellett ejteni, mert különben a munkáspárt kimaradását célzatosnak lehetett volna tekinteni.

Chatfield elejtése

Ami az egyes személyi változásokat illeti, minden oldalról kedvező fogadtatásra talált

Chatfield koordinációs miniszter elejtése.

Chatfield távozása befejezett tény volt akkor, amikor a legutóbbi legfőbb haditanács ülésén már nem vett részt.

Churchill tulajdonképpen kibővitett hatáskörü koordinációs miniszter lett, de megtartotta az admiralitás első lordjának állását is.

Vannak lapok, amelyek kifogásolják, hogy azok a miniszterek, akik az erélyes hadviselés irányitói lesznek, továbbra is megtartották eddigi reszortjukat, holott helyesebb lett volna — mondják — ezeket a minisztereket minden reszortmunkától tehermentesiteni. A Times azonban erre a kifogásra megjegyzi, hogy elvben ez a kivánság helyeselhető, a gyakorlatban azonban igen nehéz lett volna a kiváló miniszterek helyébe megfelelő utódot találni.

Az ellenzék bevonása a kormányba

Általános helyeslés fogadta Sir Samuel Hoare légügyi miniszterré történt kinevezését. A Daily Mail szerint Hoare a legalkalmasabb személy arra, hogy Anglia fölényét a levegőben is biztositsa. A közélelmezési minisztérium eddigi vezetésével különösen a munkáspárt volt elégedetlen. Az új közélelmezési miniszter Woolton lett, aki már eddig is ered-

ményesen működött az ellátási minisztériumban. Általában bizonyosra veszik, hogy a mostani kormányrekonstrukciót nemsokára még hatásosabbá teszik azzal, hogy

az ellenzéki pártokat bevonják.

Azt hiszik, hogy a munkáspárt és a szakszervezetek végül is elhagyják merev álláspontjukat és hozzájárulnak majd ahhoz, hogy

a kormány nemzeti és pártközi jellege

a két ellenzéki párt részvételével biztosittassék.

A kormányátalakításon kívül a gazdasági offenziva kérdése foglalkoztatja a sajtót és a politikai köröket. Annak a kereskedelmi szervnek, amely Angliának a semleges piacokon különösen a délkeleteurópai államokban eszközlendő vásárlásait intézi majd, már kiszemelték a vezetőségét is. A szerv elnöke

lord Swinton

lesz, aki mielőtt a lordságot kapta, Cunliffe-Lister néven kereskedelmi miniszter volt és elsőrangú szakembernek ismerik. Munkatársa lesz valószinüleg Nixton, aki jelenleg a külkereskedelmi osztály egyik vezetője. Az új szervnek az angol kincstári hivatal bocsátja majd a szükséges nagy összegeket rendelkezésére.

Walter Garreti

Róma véleménye: Churchill kormányozza ezentúl a brit világbirodalmat

Róma, április 4 (NST)

Az olasz sajtó abban látja az angol kormányrekonstrukció legnagyobb jelentőségét, hogy *Churchill* haditengerészeti miniszter felügyeleti jogot kapott az összes nemzetvédelmi minisztériumok felett, ami azt jelenti, hogy mostantól kezdve az angol tengernagyi hivatal játssza a vezetőszerepet Angliában. Szinte azt lehetne mondani, — írja a Popolo di Roma — hogy *most már Churchill kormányozza a brit világbirodalmat.* A régi garnitúra, amely a háború előtt irányította a nemzetvédelmi tárcákat, *teljesen eltűnt. Anglia sorsát a világ legjelentősebb titkos hatalma: az angol tengernagyi hivatal irányítja.*

A személyi változások egytől-egyig Churchill helyzetét erősitik meg

London, április 4 (NST)

Az angol kormányátalakítás legfontosabb eredménye kétségtelenül *Churchill helyzetének megerősödése.* Churchillnek döntő befolyása lesz az összes katonai természetü celkitüzésekre és elhatározásokra. Ezt a tényt még kiemeli Lord *Chatfield* miniszter távozása, aki eddig a birodalomvédelmi tanács alelnöke volt és ebben a minőségében *legnagyobb befolyása volt a hadvezetésre vonatkozó döntésekre,* tekintve, hogy a miniszterelnök csak névszerint volt a védelmi tanács elnöke.

Chatfield lord távozása annál szembeszökőbb, mert *Chamberlain bizalmi emberének tartották.*

Churchill benne látta a háború megélénkitésére irányuló törekvéseinek akadályát

s Churchill parlamenti hivei és a hozzá közelálló sajtó alig leplezett formában állandóan támadta. Churchill döntő jelentőségü helyzetét a kormányban még jobban alátámasztja a légügyi miniszter személyének kicserélése is. Sir *Kingsley-Wood* ugyanis, aki állást cserél Sir Samuel *Hoare* lordpecsétőrrel, *ugyancsak Chamberlain legközvetlenebb hivei közé tartozik.*

Sem Sir Samuel Hoare, sem Oliver Stanley hadügyminiszter, aki továbbra is megtartja hivatalát, *nem olyan erős egyéniség,* hogy akaratát keresztülvihesse Churchillel szemben, aki azonkívül a haditengerészeti tárcát is megtartja. Sir Samuel Hoare különben nem új ember a légügyi minisztérium élén és tárgyi ismereteit tekintve bizonyára jól használható, tekintettel arra, hogy 1922—29. között, az első munkáspárti kormány 1924. évi rövid uralmára eső megszakitással, már légügyi miniszter volt és *megnyerte e fegyvernem tábornoki karának rokonszenvét,* mert mindig síkraszállt e fegyvernem érdekében.

Nagy érdeklődést kelt a népellátási minisztérium élén bekövetkezett változás is. *Morrison,* a minisztérium eddigi vezetője, akit már hónapok óta élesen támadtak, a kevésbé fontos postaügyi minisztérium élére került. Helyét új ember foglalja el, az 57 éves Lord *Woolton,* aki a lancashirei iparvidékről származik és magángazdasági tevékenysége mellett *több gazdasági jellegü bizottságban* értékes szolgálatokat teljesitett.

GLÓRIA
SORSJEGYE
főnyeremény
VI, Andrássy-út 18.
Telefon: 118-999.

Kétévi fegyházra ítéltek egy inkasszóirodatulajdonost

Dr. *Erdélyi* Bernát Béla inkasszóirodatulajdonos *közokirathamisitás büntettével vádolva került a büntetőtörvényszék Lengyel-tanácsa elé.* Az ügyészség vádirata szerint *Erdélyi* átvette egy ismerősének anyakönyvi kivonatát és megigérte: elintézi, hogy *az illető neve mellé még egy keresztnév használatát engedélyezzék.*

Az ügyet azonban nem intézte el, hanem az anyakönyvi kivonatba *ő maga behamisitotta a keresztnevet,* mintha engedélyezték volna. Ezenkívül amikor *Erdélyi* ellen zugirászat miatt eljárás indult, *hamis személyi adatokat mondott be a rendőröknek.*

A törvényszék előtt az inkasszóirodatulajdonos beismerő vallomást tett és súlyos anyagi helyzetére hivatkozott. A bizonyitási eljárás lefolytatása és a perbeszédek után a törvényszék *dr. Erdélyi Bernát Bélát nem jogerősen kétévi fegyházra ítélte.*

Reynaud: Német kompromisszum számunkra rövid határidőre esedékes öngyilkossággal volna egyértelmű

Zürich április 4
(A Pest külön tudósitójának telefonjelentése)

Csütörtökre virradóra tartotta meg az amerikai közönséghez intézett rádióbeszédét Paul Reynaud, az új francia miniszterelnök. Reynaud rádióbeszédében azonkívül, hogy hangsúlyozta a szövetségesek elszántságát a teljes győzelemig való harcra, különösen

a semlegesek szempontjaival

foglalkozott. Rámutatott arra, hogy igen sok semleges államnak létfontosságú a szövetségesek győzelme, de — bár ezt maguk a semlegesek is átérzik — a gyakorlatban ennek a meggyőződésüknek nem adhatnak kifejezést.

Az átlagos francia jól tudja, hogy életformáját fenyegeti a nemzeti szocializmus

és azt érzi, hogy a Szovjet Németország barátja. Már ez is kötelezővé teszi, hogy a szövetségesek ne elégedjenek meg egy Németországgal köthető kompromisszummal. Minden ilyen kompromisszum rövid határidőre esedékes öngyilkossággal volna egyértelmű. Nem arról van most szó, hogy megint egy békeszerződést irjanak alá. A szövetségesek kormányainak nemcsak a szövetségesek polgárairól, hanem e polgárok gyermekeiről és unokáiról is gondoskodniok kell.

Reynaud azzal fejezte be beszédét, hogy

Európában lehetetlenné akarnak tenni minden agressziót

és nyugodt életet akarnak biztositani minden jóakaratu embernek.

Walter Weber

A miniszterelnök tájékoztatta a felsőház Külügyi Bizottságát a római megbeszélésekről

Mialatt a képviselőház mentelmi bizottsága ülésezett, a felsőházban gyülekeztek a felsőház Külügyi Bizottságának tagjai. Gróf *Teleki* Pál miniszterelnök reggel a tenyészállatvásárt tekintette meg, délelőtt a parlamentbe érkezett és tizenegy órakor megjelent a felsőház Külügyi Bizottságának ülésén, hogy tájékoztassa a bizottság tagjait a római eszmecseréről.

A képviselőház Külügyi Bizottsága délután öt órakor ül össze, ahol a miniszterelnök ugyancsak beszámol a római megbeszélésekről.

Holnap délelőttre összehivták a 36-os bizottságot.

Szabadlábra helyezték az anyagyilkossággal gyanusított Demeczky Sándort

Beszámoltunk arról, hogy a pestvidéki ügyészség letartóztatásba helyezte *Demeczky* Sándor festőművészt, mert az a gyanú merült fel ellene, hogy a Rákosligeten elkövetett gyilkos merényletnek, amelynek az áldozata özv. Demeczky Sándorné volt, ő lett volna a tettese.

Időközben *Felszeghy* Róbert vizsgálóbíró tovább folytatta a nyomozást és ennek során olyan adatok merültek fel, amelyek azt látszanak bizonyitani, hogy *Demeczky, aki folytonosan ártatlanságát hangoztatta és letartóztatása ellen többizben felfolyamodást jelentett be, valóban ártatlan.*

A pestvidéki törvényszék vádtanácsa *Tótfalussy* Ödön elnöklésével foglalkozott *Demeczky* újabb szabadlábrahelyezési kérelmével és *Demeczky Sándort azonnali hatállyal szabadlábra helyezte.*

Az ügyészség a határozat ellen nem jelentette be felfolyamodást és Felszeghy Róbert vizsgálóbíró ma délelőtt kihirdette Demeczky Sándor előtt a végzést. Demeczky ma délelőtt elhagyta a pestvidéki törvényszék fogházát.

AZ ESTI UJSÁG SPORTJA

Vidéken lesznek a tornászbajnokságok

A magyar tornasport seregszemléje az évről-évre lebonyolításra kerülő országos férfi és női csapatbajnokság. A szövetség legutóbbi határozata értelmében az idei bajnokságok is a vidéken kerülnek lebonyolításra. Pünkösdkor, május 12-én és 13-án a férfi bajnoki versenyt Baján, május 26-án a női bajnokságot pedig Nagykörösön rendezik.

A német—magyar nemzetek közötti tornászviadalra, melyet május 5-én Budapesten rendeznek, a magyar válogatott versenyzők *Krizmanich* János szövetségi művezető lemondása folytán *Kerezsi* Endre főiskolai tanársegéd és *Péter* Miklós sokszoros bajnok irányítása mellett készülnek, Debrecenben pedig *Schmidt* Gyula a keret vezetője.

Gyüjt az MLSz is

az árvízkárosultak javára április 14-én az egész országban a labdarúgómérkőzések jegyeihez néhány fillérnyi felárat csapnak s ezt az árvízkárosultak javára ajánlják fel. Ezenkívül azonban nemcsak az MLSz, hanem a tehetősebb, nagyobb egyesületek külön összeggel is járulnak az árvízkárosultak segélyezéséhez. A sport, a labdarúgás nagy tömegei így is ki akarják venni részüket a nemzet építőmunkájában. Reméljük, hogy a labdarúgók példája nyomán megmozdul a többi sportoló és sportszövetség is!

ÉRDEKES...

A JUGOSZLAV-MAGYAR ATLETIKAI VIADAL június 22-én és 23-án lesz.

*

A HUNGARIA április végén Bukarestben vendégszerepel. A műsora: április 28 Vénus, 29 Rapid, 30 Sportul Studenese.

*

KELLEMETLEN MEGLEPETÉSBEN volt része Fischer német úszóbajnoknak. Brémai lakásán betörők jártak, három aranyérmet s vengeteg ezüst tiszteletdíjat vittek el.

*

A VIZIPÓLÓ VÁLOGATOTT keret újra edzésbe kezd, a Lukács-uszodában. Igaz, hogy csak úszóedzésről lehet szó, de — ez is valami...

*

A BULCSU LÖVÉSZ EGYESÜLET május 3., 4. és 5-i I. országos nyiltversenye ezidén is a lövészévad megnyitó versenye lesz. A Marcibányi-téri BPLE lőtéren nyiltirányzékú kispuskával és céllövőpisztollyal mérik össze erejüket az ország legjobb férfi, hölgy, levente és középiskolás versenyzői.

Folytatódnak a magyar sikerek Genovában

Genova, április 4.

A genovai teniszversenyen kitünően szerepeltek a magyarok. *Asbóth* nagyszerű győzelmet aratott a férfi egyesben, de a többi számban is kitettek magukért a mieink.

Vegyespáros: 1. Vido, Tonolli olasz, 2. Asbóth, Somogyi magyar.

Női egyes: 1. Kovács jugoszláv, 2. Ullstein német, 3. Somogyi magyar.

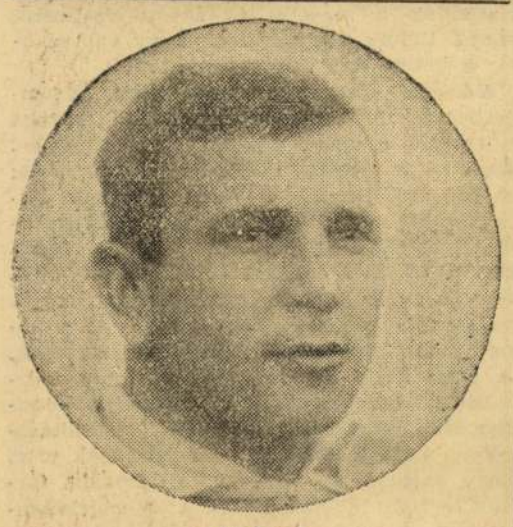

KIRÁLY,
a válogatott csapat kiváló jobbfedezete

Mäki nem ír alá profiszerződést

Newyork, április 4.

Az Amerikában portyázó Mäki finn hosszútávfutónak azt az ajánlatot tette az egyik amerikai egyetem, hogy vállalja a futók edzését. A szerződés igen előnyös feltételeket tartalmazna Mäki számára.

Mäki nem is kért gondolkodási időt, hanem azonnal visszautasította a profiajánlatot. Kijelentette: alig várja már, hogy az amerikai portya végetérjen s hazautazhassék Finnországba. Ezért nem is vállal már újabb meghívásokat, hanem legkésőbb május közepén hazautazik.

Együtt vannak már a magyar csapatok is a Barátság-kupa mérkőzésre

Holnap érkeznek a németek

Megérkezett a vívószövetségbe a németek távirata:

pénteken délben

érkeznek Budapestre a német vívók a Barátság-Kupa mérkőzésre. Mint jelentettük, a kard- és tőrcsapatversenyből álló mérkőzés szombaton délután fél 6 órakor kezdődik a Tisztikaszinó dísztermében (IV., Váci-utca 38. szám).

A magyar csapat csak szerdán este vált teljessé. A tőrcsapat negyedik helyéért válogatóversenyt rendezett *Jekelfalussy* György szövetségi kapitány. A versenyt *Palócz* UTE nyerte *Bedő* HTVK és *Homoródy* HTVK előtt, ilyenformán

a magyar tőrcsapat összeállítása ez lesz: Maszlay HTVK, Hátszeghy HTVK, Gerevich MAC és Palócz UTE.

A Magyarország—Németország Barátság-Kupa mérkőzés nagy társadalmi eseménynek igérkezik. Megjelenik a versenyen az eddigiek szerint a *kormányzó is.*

*

Vasárnap

is érdekes vívóesemények szerepelnek a műsoron. A BBTE II. osztályú kardversenyt rendez, a Szegedi TK III. és IV. osztályú kardversenyt. Pécsett kerül lebonyolításra a IV. vívókerület kupabajnoksága.

Két válogatott birkózóviadal lesz a jövő hónapban

A MBSz május hónapban két nemzetközi mérkőzést rendez Budapesten, még pedig egyet az olaszok és egyet a jugoszlávok ellen. Kijelölték a válogatott keretet, amelynek az az érdekessége, hogy helyet kaptak benne a most végződött utánpótlás tanfolyam legkiválóbb tagjai is. Légsúlyban Imrei, Tóth II. és Bence (mindhárom UTE), pehelysúlyban Tóth I. UTE, Horváth MAC, Illés Dunakeszi Magyarság, Garaczi WMTK, könnyűsúlyban Ferenc BSzKRT, Fekete Testvériség, Gaál Ceglédi MOVE, váltósúlyban Sóvári Húsiparos, Hunyadvári WMTK, Mucsi UTE, középsúlyban Kovács BVSC, Czuczi WMTK, Rácz Testvériség, félnehézsúlyban Karsai BVSC, Riheczky MÁVAG, Botond Húsiparos, végül nehézsúlyban Bóbis MAC, Kósa Testvériség és Jámbor Húsiparos.

A szövetségi házban minden héten kedden és csütörtökön este 6 órakor kezdődik az edzés.

Már csaláraink is javulnak

Biztató játékot hozott az edzőmérkőzés

A válogatott labdarúgócsapat tegnapi edzésén a MÁVAG-al játszott. A kapitány választása azért esett erre az együttesre, mert a MÁVAG angol rendszerben rúgja a labdát. Az edzőmérkőzés első harmada, amelyben a MÁVAG a legjobb összeállításban játszott, megmutatta, hogy milyen hasznos ez a taktika. A MÁVAG, amelynek játékosai kétségtelenül jóval kisebb klasszisúak, mint a válogatottak, hála taktikájának, igen sokáig ellenállt a válogatott rohamainak, sőt néhány egészen jó támadást vezetett Tóth kapujára. A válogatott csapat 3:1-re győzött Serfőző, Toldi és Kalocsay góljaival. A MÁVAG gólját Kürti lőtte.

*

Az edzésen a belsőhármas összeállítását próbálgatta a kapitány. Először Serfőző volt a középcsatár, majd Toldi. Kifogástalan egyikük sem volt, de néhány szép húzást láttunk tőlük. Toldi néhány régi bombát lőtt...

— *Kissé szokatlan volt nekem a válogatott csapat olasz taktikája,* — mondta Toldi — *mi a Gammában más rendszert követünk. De vasárnap már biztosan jobban fog menni.*

A kapitány is nagyon bízik *Toldiban.*

*

Sárosi dr. jelentkezett az edzésen, de nem játszott. Állapotában nem állott be javulás és orvosának is az a véleménye, hogy ne vállalja a játékot. A szövetségi kapitány azonban mindenesetre ezt mondta neki:

— ***Ha netalán mégis rendbejössz, még szombaton reggel is utánunk utazhatsz!***

*

A magyar válogatott expedició összeállítása a következő:

—Csikós — Pákozdi, Biró — Király, Sárosi III., Balogh — Kincses, Sütő, Toldi, G. Tóth, Kalocsai.

Tartalék: Tóth, Dudás, Kis. Kísérő: *Gidófalvy* Pál dr., vitéz *Ginzery* Dénes, *Tóth* István és *Takács* Béla.

A meglepetés tehát az, hogy *G. Tóth* is bekerült a csapatba. *Serfőző* és *G. Tóth* közül kellett választania a szövetségi kapitánynak és ő a gyorsabb, mozgékonyabb *G. Tóthot* választotta. Reméljük, szerencsés kézzel választott. A berlini mérkőzés is a csatársoron fog eldőlni: át tudja-e törni a szilárd német védelmet... A magyar védelem és a fedezetsor biztosan tartja jó formáját, a csatársor javul.

*

Csütörtökön reggel még nem érkezett meg a válogatott csapat németországi beutazási engedélye, ezért az utazást péntekre halasztották. Csütörtökön délután gőzfürdőbe megy a csapat, utána uzsonnára hivatalos.

*

Berlinben nagy érdeklődés előzi meg a mérkőzést. Az olimpiai stadion zsúfolásig tömve lesz. Itt az olimpia idején 100.000 néző számára volt hely, de az elmult évben átalakítást végeztek, hogy több ülőhelyhez jussanak. *Jelenleg 90.000 nézőt fogad be a pálya.* A jegyek nagyrésze már elővételben elkelt.

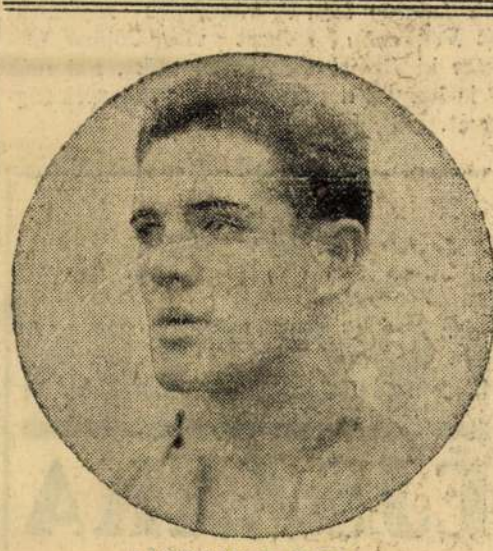

A SZEGEDI TÓTH
tartalékként utazik Berlinbe

Hét futam a csütörtöki megyeri versenyeken

Évadnyitó mitingjének utolsó versenynapját rendezi csütörtökön az Urlovasok Szövetkezete. Hét futam szerepel a programon, a nevezések azonban gyengén sikerültek, ezért három futamban alig néhány főből álló mezőny indulására van kilátás.

Sportszempontból a *gróf Batthyány Gábor-emlékverseny* emelkedik ki a műsorból. Az ezerkétszáz pengős első díjért *hat jobbosztályú telivér veszi fel a küzdelmet.* A hat pályázó közül *Riadó* győzelmét várjuk, mert *Desperado*-t nagyon „megfogták" súlyban. Szépvirág okozhat meglepetést. *Ivassay Károly-emlékverseny* a program bevezető száma, amely hadseregi gátverseny és 2800 méteres távon futják. Ebben a futamban a négy ló közül Gyöngyvér kimagasló esélyt képvisel. Hadseregi sikverseny a műsor második futama, itt hét ló indulására lehet számítani. A hetes mezőnyből *Máv* az első esély, *Limanova* és *Szives* előtt.

Esterházy Károly-emlékverseny a program második gátversenye, amelyben ugyancsak négy ló indul. Ha *Sydneyt* a lovasa megfelelően tudja vezényelni, aligha talál legyőzőre. *Ravasz* talán ott lesz, sőt, *Royales* is sokat javult s a rövid távon számolni kell a Kertész-lóval. Nyolc ló indul a Welter-hendikepben s a nyolc pályázó közül *Furmint, Salome* és *Tarzan* közül kerülhet ki a nyerő. Áprilisi hendikep zárja a műsort, amelyben hét ló vesz részt. Közülük *Vásárfia* érett meg a győzelemre.

A versenyek fél háromkor kezdődnek s az utolsó különvont 2 órakor indul a Nyugati pályaudvarról.

Jelöltjeink:

I. *Gyöngyvér—Diva.*
II. *Máv—Limanova—Szives.*
III. *Sydney—Ravasz.*
IV. *Hamupipőke—Libia.*
V. *Riadó—Desperadó.*
VI. *Furmint—Salome—Teri.*
VII. *Vásárfia—Bennekom—Baka.*

*

A csütörtökön lefutásra kerülő gróf Batthyány Gábor-emlékverseny tiszteletdíját, egy gyönyörű serleget, a volt cs. és kir. 7. huszárezred tisztikara adományozta.

TELJES ERŐVEL MEGINDULT A MUNKA AZ ALAGI TRÉNINGTELEPEKEN

Az abnormis tél következtében az idén nagy késéssel indult meg a telivérek előkészítő munkája az alagi tréningtelepeken. Az elmúlt hét végén az összes istállók lovai megkezdték a munkát, hiszen mindössze két hét választ el a pesti kapunyitástól. Mint látjuk, a kedvezőtlen tréningviszonyok és a mostoha időjárás következtében alig tudnak öt-hat lóból álló mezőnyöket Megyeren összehozni s bizony nagy gondot okoz a lóhiány a versenyt rendező egyesületeknek.

Hétfőn, kedden és szerdán már nagy élet uralkodott Alagon. A fiatal évjárat egyedei nagyszerüen teleltek. Főként vitéz Pintér, Szigeti, Balog és Csernovits kétévesei mutatkoznak átlagon felülieknek.

Az idősebb lovak már nagy kedvvel szorgalmaskodnak s különösen a „Pestmegyei-jelöltek"-től láttunk ezer méteres gyors munkát.

Ha az idő nem romlik el, a pesti kapunyitást rekord mezőnyök kíséretében tartják meg.

Szabadlábra helyezték az anyagyilkossággal vádolt Demeczky Sándor festőművészt

Rákosligeti villájában — mint annakidején az *Esti Ujság* jelentette — kéthónappal ezelőtt vértócsában, eszméletlen állapotban találták meg özvegy *Demeczky* Sándornét. Eleinte az volt a feltevés, hogy rablómerénylet áldozata lett az idős úriasszony, aki néhány nap mulva a Horthy Miklós-kórházban meghalt. A nyomozás során azonban váratlan fordulat történt: különféle gyanúokok alapján

előzetes letartóztatásba helyezték Demeczky Sándor festő- és iparművészt, az áldozat fiát,

aki kétségbeesetten tiltakozott az anyagyilkosság vádja ellen.

— *Mindig rajongásig szerettem az anyámat...*

A festőművész, akit beszállítottak a pestvidéki törvényszék fogházába, felfolyamodással élt az előzetes letartóztatást elrendelő végzés ellen, amelyet azonban végső fokon az ítélőtábla is jóváhagyott.

Amíg *Demeczky* Sándor a pestvidéki törvényszék fogházának cellájában ült a súlyos gyanú árnyékában, *Felszeghy* Róbert tanácselnök vizsgálóbíró minden részletre kiterjedő nyomozással megállapította, hogy

Demeczky Sándor nagyon szerette az édesanyját, akivel együtt lakott a villában, tehát bárki volt a tettes, csak ő fedezhette fel a gyilkos merényletet.

Azt is megállapította a bírói vizsgálat, hogy a hálószoba éjjeli szekrényén lévő 160 pengő készpénzt azért nem vette magához a tettes, mert megzavarták s a farkaskutya azért nem ugatott a kérdéses időben, mert a festőművész egy látogatóját kísérte el közvetlenül az eset előtt és a kutyát is magával vitte sétáltatás céljából.

Megdőlt a véres kalapácsról a nyomozás elején előadott tanuvallomás is.

Azt is megállapította a vizsgálóbíró, hogy özvegy *Demeczky* Sándorné a kórházban több ápolónőnek, valamint az őt kihallgató detektívnek halála előtt kijelentette, hogy nem a Sándor fia támadta meg. A helyszíni szemlén pedig

a rákosligeti villa ablakdeszkáján gumisarok lenyomatát és gyanús lábnyomokat találtak,

amely körülmény arra mutat, hogy a villába az ablakon keresztül hatoltak be azok, akik Demeczkynét megtámadták.

Ilyen előzmények után az anyagyilkossággal vádolt festőművész védője, *dr. ifjú Kovács* Sándor a nyomozás gyanuokaival szemben a bírói vizsgálat ténymegállapításaira hivatkozva *Demeczky* Sándor szabadlábrahelyezése iránt nyujtott be kérelmet, amellyel most foglalkozott a pestvidéki törvényszék *Tóthfalussy* Ödön elnöklésével összeült vádtanácsa.

A vádtanács elrendelte Demeczky Sándor azonnali szabadlábrahelyezését.

Mivel a határozat ellen az ügyészség nem élt felfolyamodással, így *az nyomban jogerős lett.* A vádtanács határozatát *Felszeghy* Róbert vizsgálóbíró hirdette ki *Demeczky* Sándor előtt, aki már el is hagyta a pestvidéki törvényszék fogházát.

101.
előadásával indul holnap PIERRE BLANCHAR felejthetetlen filmje:
EGYETLEN ÉJSZAKA
A CASINOBAN

Miért száműzték az angol lapokból az időjárásjelentést?

ANGLIA KÜLONÖS HÁBORÚJA: A FECSEGÉS ELLEN

London, április.

(Az Esti Ujság londoni szerkesztőségétől.)

Ama kevésszámú jel között, amely az embernek itt eszébejuttatja a háborút, előkelő helyet foglalnak el egy új háborús kampány plakátjai. Ezek a plakátok nem arra hívják fel a közönséget, — mint a régiek, — hogy jegyezzen hadikölcsönt, hogy dolgozzon keményebben az ország érdekében vagy hogy ne feledkezzék meg légoltalmi kötelezettségeiről, hanem, hogy *ne fecsegjen.*

A fecsegés ellen már a háború kitörése után hadjáratot indított Anglia. A vendéglőkben, színházakban, feltűnő helyen figyelmeztetések jelentek meg *„A falnak is füle van, vigyázzunk, miről beszélünk"*. Most pedig egymásután jelennek meg az utcán a kampány falragaszai.

Az információs minisztérium, amely az *„Anti-Gossip Campaignt"*, a fecsegés elleni hadjáratot vezeti,

egymásután szerződtette le a legtehetségesebb angol rajzolókat propagandaplakátok tervezésére.

Például *Fougasse*-t. Ez a francia nevű angol fogalom Londonban. *Fougasse* rajzhumorista. Nem karikatúrákat rajzol és nem *„cartoon"*-okat: a gúnyrajz két ismert fajtáját, hanem egészen eredeti és semmi máshoz nem hasonlítható rajzbohózatokat. A stílus, a műfaj, a felfogás annyira az övé, hogy már a nevét sem kellene aláírnia.

Fougasse-t nyolc plakát megrajzolására szerződtette a *Ministry of Information* s ma London ezeken mulat.

Egyik jobb, mint a másik.

Nyolc kis karikaturából tanulja meg a londoni, hogy nem szabad pletykázni

A nyolc karikatúra nyolc kis jelenetet ábrázol s alattuk egy-egy mondattöredék. Az egyiken egy angol tengerész és egy Tommy beszélgetnek:

— *Köztünk marad, persze a dolog...* —

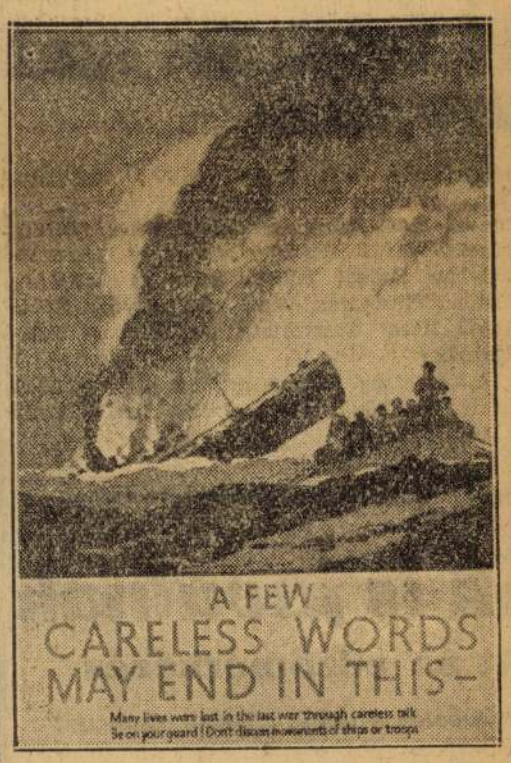

mondják s felettük az ablakban ellenséges ügynök élvezi a beszélgetést.

Két úr beszélget a vasúti kocsiban:

— Ugye nem adja tovább...

Felettük a csomagtartóban két láb, az egyik a német tábornokok sztráfos nadrágját viseli, a másik az SS csizmáját. Utcai telefonfülkében egy úr így szól a kagylóba:

— Csak ne hogy valakinek elmondja, hogy tőlem hallotta...

A fülke felett tizenkét ellenséges ügynök hallgatódzik. Angol korcsma a következő kép, ahol még a söröshordókban és a ginesüvegekben is kémek rejtőznek. Aztán két klubtag beszélget ujságjai felett: „szigorúan bizalmas persze..." Felettük a jakobeánus lovagot ábrázoló kép mögött ott az ügynök. Vendéglői asztal, mellette szerelmespár: „Magának elmondhatom..." Az asztal alatt a kém már jegyzi a közlést.

— *Fougasse* szerződtetése elsőrendű publicitást szerez a kampánynak — mondja a tájékoztató minisztérium osztályvezetője, akivel a „hadjáratról" beszélgetünk. — Mindenki ismeri munkáját és mindenki felfigyel rá.

Emellett nagyon fontosnak tartottuk, hogy humort vigyünk a dologba.

Angliában az a tapasztalat, hogy komoly dologra sokkal jobban fel lehet hívni a közfigyelmet, ha humort viszünk a figyelmeztetésbe. Nem tudom, más országban mi lenne az ilyesmire a reakció, de mi angolok ezt már rég tudjuk és csináljuk.

— *Fougasse*-t természetesen bizonyos mértékig előkészítésnek szántuk, drámaibb dolgokra, amelyek később következnek. Például itt van *Norman Wilkinson*, az ismert plakáttervező új falragasza, mely most kerül ki a londoni utcákra. Az új plakát torpedóval eltalált hajót ábrázol s alatta a drámai szöveg: „Pár könnyelmű szó, ilyen eredménnyel járhat".

A clubman már az időről is csak óvatosan beszél

A plakátok azonban csak részei a fecsegés elleni hadjáratnak. Az angol rádió a közelmultban nem kevesebb, mint tizenegy előadást rendezett a fecsegés veszélyeiről. Figyelmeztették az összes angol korcsmákat, hogy tulajdonosaik „baráti tanács" formájában hassanak oda: vendégeik a pult előtt, ahol bárki kihallgathatja őket, vigyázzanak, miről beszélnek.

A klubbokkal már nehezebben ment a dolog. Tudni kell, hogy az angol ember számára a klub olyan otthon, mint a háború előtti magyar ujságírók egyrésze számára a pesti kávéház. Sőt, az angolok százai szinte állandóan klubjaik vendégszobáiban laknak is. Egy klubtagtól ilyenformán nem volt könnyű dolog elvárni, hogy „otthon": baráti körben is begombolkozzék. A minisztérium éppen ezért a klubok titkárait kérte fel az ügy tapintatos elintézésére.

Eredmény:

az angol „clubman" ezekben a napokban még többet beszél az időjárásról, mint valaha.

Pedig ez szintén *veszélyes* téma. Igaz, hogy csak akkor, ha azonos időben külföldön is meghallják. Miután az európai időjárás Angliából „indul ki", illetve miután a kontinens időjárása, kisebb-nagyobb eltérésekkel, követi az angol időjárást,

az angol hatóságok a háború kitörése napján indexre helyezték a lapok időjárásrovatát s az angol rádió se mondja be többé, hogy holnapra derült idő várható.

A tudományos világnak mindenesetre elég nehéz problémát okoz, hogy Anglia, a háború tartamára, kénytelen volt kikapcsolódni a nemzetközi meteorológiai szolgálatból.)

A riportot két moziban fejezem be,, ahol a „nagyfilm" előtt és a híradók után most a minisztérium propagandafilmjeit játsszák. Az egyik West-endi moziban a *„Dangerous Comment"* (Veszélyes kommentár) című propaganda-filmet játsszák, amelynek *Frank Lawton és Penelope Dudley-Ward*, a két ismert angol filmszínész a főszereplői. A film témája az, hogy a *Royal Air Force* egyik

tisztviselője három koktél hatása alatt elmondja feleségének, hogy a légihaderő nemsokára támadásra indul egy ellenséges muníciógyár ellen. Az asszony elmondja a dolgot „a legjobb barátnőjének", aki viszont elfecsegi egy elegáns bárban, ahol a *„barman"* meghallja és azonnal továbbadja az ellenséges ügynöknek.

Egy másik moziban más propagandafilmet mutatnak be, amelynek *„All Hands"* a címe. Sokkal drámaibb, mint a *„Dangerous Comment"* és sokkal izgalmasabb. *John Mills* játssza a főszerepet, egy angol matrózét, aki szeretőjének elmondja a vendéglőjében, hogy hirtelen visszahívták szabadságáról, mert a hajójuk aznap este kilenckor elhagyja a *porsmouthi* kikötőt. A pincérnő, aki szereti a fiatalokat, sajnálkozva mondja el a vendéglő tulajdonosának: milyen kár, hogy a tengerész alighogy megérkezett, már újra útnak kell indulnia. A tulajdonosnő szintén sajnálkozik, de *pár perccel később már moziban ül s egy óvatlan pillanatban kis papirdarabot nyujt át egy embernek.* A férfi azonnal otthagyja a mozit és naptávirón közli az információt egy másik kémmel, aki viszont rádió útján értesít egy ellenséges tengeralattjárót. A hajót elsüllyesztik és az öreg pincérnő búsan mormolja maga elé: ki hitte volna? Tegnap még itt beszélgettek előttem...

A film, — hallom, — pár nappal ezelőtt a „premierjén" tapsot kapott. Meg is érdemli. A legfinomabb propaganda. Egy szóval se mutat rá a tanulságra, ezt azonban lehetetlen le nem vonni belőle.

HEGEDÜS ÁDÁM

Két megfulladt lovat és egy katonai szekeret vetett partra hajnalban a Duna

A csütörtökre forduló éjszaka a Hengermalom-utca irányában a Dunaparton sétáló rendőrőrszem észrevette, hogy az apadó folyam habjai közvetlenül a rakpart mellett egy kocsi roncsait nyaldossák. Jelentést tett a révkapitányságnál és a kora reggeli órákban, amikor világosodni kezdett, a révkapitányság egy motorcsónakja jelent meg a helyszínen.

Csakhamar kiderült, hogy egy szekér első része és két ló teteme fekszik a vízben.

A révkapitányság jelentést tett a tűzoltóknak, akik azonban kijelentették, hogy csak akkor van módjuk beleavatkozni, ha életmentésről van szó. A gyepmesteri hivatal azt válaszolta, hogy a lótetemek elszállításáról csak akkor tud gondoskodni, ha azok már partra kerültek. Időközben gondosabban megvizsgálták a szekeret és annak festéséről annyit tudtak megállapítani, hogy valószínűleg a katonaságé volt a kocsi.

Már-már arra gondoltak, hogy szerencsétlenség történt és a bakon ülő katona belefulladt a vízbe. Értesítették a folyamőrséget is. A motoros mentőcsónak a rendőrök segítségével partra vonszolta a szekér maradványait és a lovak tetemét. A folyamőrségen megállapították, hogy másfél héttel ezelőtt az árvíz idejében Óbudán a folyamba fordult az I. honvéd utászszázlóalj egyik szekere. A két ló a vízbe veszett, de a kocsit vezető katonának sikerült partra úsznia. A kocsi hátsó kerekeit már régebben megtalálták. A folyamőrség intézkedett a kocsironcsnak és a lovak tetemének elszállításáról és majd a szerszámokról állapítják meg, hogy valóban az utászszázlóalj Dunába fordult kocsiját találták-e meg a Hengermalom-utcánál.

FINNORSZÁG LÁNGOKBAN * A NŐNEK MINDIG SIKERÜL Mindkét film egy műsoron CORVIN

Követel

Áthozat	
2085 · 11	
7·13	
0·48	1.912·72
Takarékpénztar Rt. kb.)	
	30.000 —
	8·000 —
mítjuk a következő váltot	2400 —
és Tsa	

Demecsky Sándor

festő

1921–26!

Érmisk. 1930. 82. l.

Demeczky Sándor

festő

16. Munkások hódolata Hungária Istenasszonyunk

Nagybányai kiáll.

(festmény pályázat) 1942

LÉGRÁDY NYOMDA
ÉS KÖNYVKIADÓ R.-T.
NYOMÁSA, BUDAPEST.